

תלמוד בבלי

מסכת מעילה

מנוקד

עם פירוש רש"י ותוספות מנוקדים

מַסְכַּת מְעִילָה

תְּלִמּוּד בְּבִלְי - מְנוּקָד

עִם פִּירוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת מְנוּקָדִים
רַבֵּינוּ גְרֵשׁוֹם, עֵין מִשְׁפֹּט, מְסוֹרֶת הַש"ס
וּמִפְרָשֵׁי הַש"ס

נוסח הגמרא המנוקד: מהדורת William Davidson (ספריא)

רש"י, תוספות ורבינו גרשום: דפוס וילנא (ספריא) • ניקוד הפירושים: ממוחשב (דיקטה)

עין משפט, מסורת הש"ס ותורה אור: לפי קישורי ספריא • מפרשים: ספריא

סודר עבור אברמי • תשפ"ז

תוכן הפרקים

4	דף ב.	פרק ראשון - קדשי קדשים
16	דף ח.	פרק שני - חטאת העוף
21	דף י:	פרק שלישי - וילד חטאת
30	דף טו.	פרק רביעי - קדשי מזבח
36	דף יח.	פרק חמישי - הנהגה מן ההקדש
40	דף כ.	פרק שישי - השליח שעשה

מפרשים בסוף הספר

45	חדושי אגדות - מהרש"א
46	רש"ש

עין משפט גור מצווה
א מו"י פני' מהל' פסולי המוקדשין הל' ז:
ב מו"י פא' מהל' מעילה הל' ג:
ג מו"י פא' מהל' מעילה הל' ז:
ד מו"י פני' מהל' מעילה הל' א:
רבינו גרשום

עלו למזבח כל הנך דמתניתין דשינה בןן ששחטו כנפון או קבל דמן בדרום מהי שדרו עריך להאריך או לא:

אליבא דרבי יהודה. דאמר במס' זבחים בפי' המזבח מקדש זאת היא העולה הרי אלו מעשין פטו כו'. דאפילו בשניו מתנתם אס עלתה תרד:

דכ"ע לא פליגי דאס עלו ירדו:
כי פליגי אליבא דרבי שמעון. דאמר אס עלו לא ירדו:

רב יוסף כר' שמעון ורבה אמר לך. ר' שמעון נמי הכא סבורא ליה כותיו דע"כ לא קאמר ר' שמעון אס עלו לא ירדו אלא אי בנתינתו כו':

בשלמא לרב יוסף. דאמר אס עלו לא ירדו משום הכי מועלין בןן ולא יצאו מקדושתן:

אלא לרבה. דאמר אס עלו ירדו קשיא אמאי מועלין בןן. מאי מועלין מדרבנן מעילה דרבנן:

משום קרן ולא חומש. דהא חומש בדידי אול דקדשו מיידי ליה ובדרבנן לא מיידי דקדש דהוי כמביא חולין בעורה:

דבר תורה. מהקאמר דבר תורה אלמא מהאורייתא לית בןן אלא מדרבנן. הכא נמי לרבה מדרבנן מועלין:

לימא תנינא דהא דענלא אמר רבי יוחנן. דמתניתנא שמעינן לה מי לא אמרינן קדשי קדשים ששחטו בדרום כמאן דחנקין דמו וקנינו מועלין בןן ודחיקין לרבה מאי מועלין מדרבנן א"כ היינו דענלא ואמאי אצטריך לענלא:

אע"ג דתנינן לה במתניתין אצטריך. דענלא סמ"א הכא במתניתין בקדשים ששחטו בדרום לא בדילי אינשי מוניהו משום דאע"ג דשינה בןן מ"מ שחטין ניניה ולא בדילי מוניהו להכי אצטריך למתנא מועלין בןן לרבה מדרבנן. אבל קדשים שחטו דענלות ניניה ומאוסין ובדילין מוניהו אימא אפילו מעילה מדרבנן לכא למנור בהא דהא בדילין מוניהו:

קמ"ל. דענלא יצא מידי מעילה דבר תורה. הא מעילה מדרבנן איתבה בקדשים שחטו:

למ"ה ואכתי אמאי אצטריך דענלא אס משום מתו מתו נמי תנינא דמועלין בהן. דתנן לקמן בפרק הנהנה שיה פרוטה מן ההקדש:

הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. ואוקיימנא הוה בבגלת מוס עסקוק דקדושת דמים הוא משום הכי לא מעל עד שיתגום עד שסחתינה מדמיה כגון תלש מצימרה:

וכשהיא מתה. ללא לפמיה עומדת כגון שנהנה בשוה פרוטה מעל. ומאי קמ"ל ענלא:

אצטריך סמ"א. הוה בחטאת בבגלת מוס שמתה כיון דמחיים לא חייל לכפרה ולא בדילי מינה להכי אצטריך למתנא וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה כל שהוא מעל אבל בקדשים תמימים שחטו האילו וחזיא לכפרה ובדילי מוניהו מחיים אימא כשחטו בדילי נמי ולא אצטריך למנור בה מעילה:

עלו מהו שִׁירְדוּ ע"כ קאי אֲדָרום דִּלְחוּן לִזְמַנּוּ וְחוּן לְמִקְוֵמוּ לֹא קָאִי דְּהֵא

מִשְׁמַע פֶּרֶק הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ (זָבָחִים דף פד.)
לכ"כ"ע לֹא יִרְדּוּ וְגַם לֹא קָאִי אֶלְיָהָ דְּפִלְגִּינְתָּא היא בְּהָקִיא בֵּין רַבִּי יְהוּדָה וְר' שְׁמַעוֹן:
אֶלְפָא דר' יְהוּדָה פְּלִי עֲלֵמָא לֹא

פְּלִיגִי דָאָם עֲלוּ יִרְדּוּ דְּהִסְתָּא גַבִּי נֶשְׁחַט בְּלוּלָה דְּלֹא שְׁחַט בְּדָרוּם קָאָמר יִרְדּוּ כֹל שֶׁבֶן הֵיכָא דֶשְׁחַט בְּדָרוּם דְּשָׁנָה מְקוֹמוּ דִּירְדּוּ כִּי פְּלִיגִי אֶלִיפָא דר"ש דְּאָמר גַבִּי נֶשְׁחַט בְּלוּלָה לֹא תִרְדּ רַב יוֹסֵף כר"ש (דְּאָסֵר) דְּמַזְמֵר

שְׁנֵי מְקוֹס לְשָׁנֵי זְמַנּוּ:
וְרַבְּהָ אָמר לָהּ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש אֶלָּא בְּנִתְגִין לְמַעַלָּה

שְׁנִיתָנּוּ לְמִשָּׁה כו' תַּמָּה אִמְרֵי שֶׁבַק בְּלוּלָה וְנִשְׁפָּךְ דְּמָה וְיִצְחָה דְּמָה דְּפִלְגִי בָּהּ רַבִּי יְהוּדָה וְר"ש וְנִקְטַן נִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה דְּאֵף רַבִּי יְהוּדָה מוֹזֶהָ דְּלֹא יִרְדּוּ וּפִרְשׁ הֵר"י דְּמִירִי הֵכָא בְּעוּף שְׁעוּלָתוּ

לְמַעְלָה וְעִשְׂאָה לְמִטָּה וְהֵכָא לֹא מוֹזֶהָ רַבִּי יְהוּדָה מִשּׁוּם דְּהֵי פִסְסוּל הִלְכָּךְ יִרְדּוּ דְּלֹא דְּמִי נִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה דְּקָאָמר בְּזָבָחִים (דף פד.) דְּלֹא פְּלִיגִי רַבִּי יְהוּדָה דְּהִתֵּם מִירִי בְּבִהְמָה שְׁהִיתָה לָּהּ הִכְשֵׁר בְּשַׁחֲטָהּ וּבִקְבָּלָהּ אֲבָל בְּעוּלַת הָעוּף שְׁמִלְקָה לְמִטָּה דְּלֹא הִיָּה שׁוּם הִכְשֵׁר פְּלִיגִי רִי יְהוּדָה כְּמוֹ בְּנִשְׁחַט בְּלוּלָה וְנִשְׁפָּךְ דְּמָה וְעַל

זֶה מַחֲלֵק רַבֶּה דע"כ לֹא קָאָמר ר"ש לֹא יִרְדּוּ (גַבִּי זָבָחִים) אֶלָּא מִשּׁוּם דְּלֹא שָׁנָה בָּהֶן אֶלָּא בְּמִזְבֵּחַ עֲצֻמוּ וְלַעוּלָם זִבְחִתָּן וְקִבְּלָתָן בְּצִפּוֹן בְּלוּמר כֹּל מַצְתָּה וְכֹל עֲגִיטָּה אֲבָל בְּשֶׁחַט בְּדָרוּם מוֹזֶהָ ר"ש דְּכִמְאֵן דְּחִנְקִיהּ

דְּמִי וְהֵי כְּמוֹ שְׁחוּטֵי חוּץ בֵּינוּן מִשְׁשָׁנָה מְקוֹס שַׁחֲטָהּ וּבְשׁוּחַט חוּץ לכ"ע אִם עֲלוּ יִרְדּוּ מִיְהוּ הָשָׂה לְמוּרִי רַבִּינוּ ה"ר פֶּרֶץ מֵהָא דְּמוֹתֵב רַב יוֹסֵף לְקַמֵּן לְרַבְּהָ קִדָּא מִגֹּ' קִדָּא כו' פִּי' דְּחוּצִין גַבִּי מְלִיקָה דְּכִשְׁשָׁנָה בָּהּ אִם עָלָה לֹא יִרְדּ וְה"ה גַבִּי שְׁנֵי בְּבִהְמָה וְאִתּוּבַת רַבֶּה וּלְפִירוּשׁ ר"י אִמְרֵי אִתּוּבַת מִשְׁנֵי מְקוֹס דְּמְלִיקָה וְהָא אִיהוּ מַחֲלֵק הֵכָא שְׁפִיר בֵּין שְׁנֵי דְּעוּף לְגוּף הַמִּזְבֵּחַ דְּבִהְמָה מַצְפּוֹן לְדָרוּם לְבֹן נ"ל דְּקִדְמָשְׁמַע בְּפִשּׁוּט דְּמִירִי בְּבִהְמָה וְאע"ג דְּמוֹזֶהָ בָּהּ ר' יְהוּדָה מְכַל מְקוֹס מִיְתָּה לָּהּ לְזוּמִיָּא לְשָׁנֵי מְקוֹס דְּהֵי פִי שְׁנֵי דְּדָרוּם וְלִסְמִינָא בְּעֲלֵמָא נִקְטַ וְכֹל זֶה לְחַק לְבֹן נִרְאָה לְמוּרִי רַבִּינוּ ה"ר פֶּרֶץ דְּהִצְרַךְ רַבְּהָ לְהִבְיֵא הָא מִלְּתָא דְּנִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה דְּאִי לֹא אִיְתִי אֶלָּא נֶשְׁחַטָּה בְּלוּלָה בְּהָא וְזִאי אֵיבָא לְפִלְגִי שְׁפִיר דְּהִתֵּם שְׁנֵי זְמַן וְהֵכָא שְׁנֵי מְקוֹס וְלֹא דְּמוּ

כְּכֹל אֲהַדְגִי וְגַעֲדִין הִיָּה הָשָׂה לוֹ לְרַבְּהָ מִנְתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה וּכ"ת מַה עֲגִין שְׁנֵי זִרְיקָה לְשָׁנֵי שַׁחֲטָה דְּגַבִּי דָרוּם דְּהָא בְּהָא דְּנִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה אָף ר"י מוֹזֶהָ מִשּׁוּם דְּהֵי פִסְסוּל בְּזִרְיקָה אֲבָל הֵכָא גַבִּי דָרוּם הֵי פִסְסוּל בְּשַׁחֲטָה הָא לֹאֹ מִלְּתָא דלר"ש מְהִי פִסְסוּל בְּשַׁחֲטָה כְּמוֹ בְּזִרְיקָה לר' יְהוּדָה דְּהָא בְּנִשְׁחַט בְּלוּלָה דא"ר יְהוּדָה יִרְדּוּ קָאָמר ר"ש לֹא יִרְדּוּ וא"כ מִהִסְתָּא יֵשׁ לָנוּ לְדַמּוּת שְׁחַט בְּדָרוּם לר"ש לְנִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה וא"כ תַּקְשִׁי לְרַבְּהָ לְכָךְ הִצְרַךְ לְחַלֵּק בֵּין נִתְּנִין לְמַעְלָה לְנִתְּנִין לְמִטָּה בֵּין שְׁחַט בְּדָרוּם אֲבָל בֵּין שְׁחַט בְּלוּלָה לְשַׁחַט בְּדָרוּם לֹא הִצְרַךְ לְחַלֵּק דְּאוּתוּ חִלּוּי פִּשּׁוּט הוּא וְיִדּוּעַ לְכָל

דְּהִתֵּם שְׁנֵי זְמַן וְהֵכָא שְׁנֵי מְקוֹס:
אֶלְיָא לְרַבְּהָ קוֹשִׁיָא דְּאָמר כִּמְאֵן דְּחִנְקִיהּ

דְּמִי וא"כ הִיָּה לִיָּה כִּי קִדָּשִׁים שְׁמִתּוּ:
וּ**בַמַּא" אַבָּא** בֵּין דְּאוּרִיתָא לְדַרְבְּנּוּ הִיָּה מַצֵּי לְמִימַר דְּמַדְרַבְּנּוּ לֹא מִיְתִי אֲשֶׁם מַעֲיָלָה וְעִדִּיבָא מִנָּה קֹא מִשְׁנֵי דְּאִפִּילוּ חִמָּשׁ

לֵיבָא וּכ"ש [דְּלֹא מִיְתִי] אֲשֶׁם דְּהִיָּה חֲלִין בְּצַעֲרָה:
וּ**בַמ"י אַבָּא** מַעֲיָלָה מַדְרַבְּנּוּ תַמָּה מֵאִי קֹא מַתְמָה אִין אֵיבָא טוּבָא כְּגוֹן גַבִּי דַּס דְּתַנּוּ לְקַמֵּן (מַעֲיָלָה דף יא.) וְצֹא לְחַלֵּל קִדְרוֹן מוּעֵלִין בּוֹ כו' וְרוּצָה לְיִמַר מַדְרַבְּנּוּ וְכֹן גַבִּי אֲפִר חֲטָאת (בְּרִישׁ) [בְּסוּף] הִתְכַּלַּת (מְנַחֲת דף נב.) וַי"ל דְּשִׁאשִׁי הִתֵּם דְּלֹא בְּדִילי מַעֲיָה הִלְכָּךְ יֵשׁ לְכוֹן לְתַתּוֹן מַעֲיָלָה אֲבָל הֵכָא גַבִּי קִדָּשִׁים שְׁשֻׁחְטוֹן בְּדָרוּם בְּדִילי מַעֲיָה וְעַל זֶה מַתְמָה אֵיבָא מַעֲיָלָה בְּכַה"ג וּמִשְׁנֵי אִין כְּדָאָמר עָלָא וְאָף בְּקִדָּשִׁים שְׁמִתּוּ דְּבְּדִילי יֵשׁ מַעֲיָלָה מַדְרַבְּנּוּ:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

אֲבַעֲיָא לֵהוּ הֵי דְּתַנִּי בְּמַתְנִי' דְּשָׁנָה בָּהֶן כְּגוֹן שְׁשַׁחַט בְּדָרוּם אוֹ שְׁקַבֵּל דְּמֹן

בְּדָרוּם כו': אִם עֲלוּ לְמִזְבֵּחַ מַהוּ שְׁיִקְרְדּוּ צִרִיךְ לְהוֹרִיקֶן אוֹ לֹא:
אֶלְפָא דר' יְהוּדָה

דְּאָמר הִתֵּם בְּפֶרֶק הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ (זָבָחִים דף פד.) זֹאת היא הָעֹלָה הָרִי אִלּוּ מַעוּטִים

פִּרְט לְשִׁנְשַׁפֵּךְ דְּמָה וְשִׁלְגָה וְיִצְחָה (וְנִתְּנִין לְמַעְלָה שְׁנִיתָנּוּ לְמִטָּה אוֹ הִנְתְּנִין לְמִטָּה שְׁנִיתָנּוּ לְמַעְלָה) שְׂאִם עֲלוּ יִרְדּוּ כְּלִי עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי דְּהֵי נָמִי אִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
כִּי פְּלִיגִי אֶלִיפָא דר"ש דְּפִלְגִי עָלָה דְּרַבִּי יְהוּדָה וְאָמר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה רַבֶּה תּוֹרָה אַחַת לְכָל הָעוֹלִים

שְׂאִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
רַב יוֹסֵף כר"ש דְּכִי הֵיכִי דְּאָמר ר"ש הִנְתְּנִין לְמִטָּה שְׁנִיתָנּוּ לְמַעְלָה וְכו' דְּהֵינּוּ שְׁנֵי מְקוֹס מִתַּן דְּמִים שְׂאִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ ה"ה נָמִי הֵיכָא דְּשִׁנִּי בְּמַקְוִם שַׁחֲטָה שְׁשֻׁחְטוֹן בְּדָרוּם שְׂאִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הוֹאִיל וְשַׁחֲטָה וּקְבָלָה הֵי מוּעֵלִין וְכֹו' וְאִם עֲלוּ יִרְדּוּ:
רַבֶּה אָמר לָךְ עַד כָּאן לֹא קָאָמר ר"ש

הִתֵּם אִם עֲלוּ לֹא יִרְדּוּ:
אֶלָּא בְּנִתְּנִין לְמִטָּה וְכו' בְּלוּמר דְּלֹא אָמר דְּלֹא יִרְדּוּ אֶלָּא בְּאוּתוּ שְׁנֵי מְקוֹס דְּמִתַּן דְּמִים הו

 מסורת הש"ס
 א ערכיו ה':
ב משנה זבחים; זבחים טו:
ג תוספתא זבחים; זבחים פד:: זבחים טח: גדה מא:; ספרא צו פרק א ח; זבחים כז:
ד זבחים קוט:

וּבְדִילִין מִנֶּה וְהִשְׁתָּא נְמִי כִּשְׁהִיא מְתָה בְּדִילִי מִנֶּה וְלֹא אֲרַבְרִיד לְמַגֵּר בַּהּ מַעֲלִיה: **קמ"ל תנא** דְּמַשְׁלַ וּכ"ש בְּהֵרָךְ דְּלֹא לְכַפְּרָה אִתּוּ וְאִית בְּהוּ מַעֲלִיה הוֹאִיל וּמַחֲיִים לֹא בְּדִילִי מַנְיָהוּ אִינְשֵׁי כְּלִי הֲאִי: **חַטָּאוֹת הַמִּצְוֹת** כְּגוֹן חֲמִשָּׁה חַטָּאוֹת הַמִּצְוֹת: וּמַעוֹת הַהוֹלָכוֹת לִים הַמֶּלֶח הֵנָּה שְׁנַמְצָאוּ לְאַחַר כַּפֶּרֶה: לֹא נִהְיִין מִהֶן מִדְּרָבָן דְּאִסּוּרָא אִיבָא: וְלֹא מוּשְׁלִין לְפִינֵי מִדְּרָבָן דְּהָא לִיבָא לְמִימַר לֹא מוּשְׁלִין מִדְּאוֹרִיתָא אֲבָל מוּשְׁלִין מִדְּרָבָן דְּלֹא מִיתְרִין לְמִימַר כִּי דְכוּין דִּתְנֵא לִיה בְּרִישָׁא לֹא נִהְיִין מִדְּרָבָן דְּלִיבָא אֲלֵא אִסּוּרָא בְּעֻמָּא הִיכִי מִיתְרִין לְמִימַר אֲבָל מוּשְׁלִין אֲלֵא כִי מִיתְרִין לְמִימַר לֹא נִהְיִין מִדְּרָבָן וְלֹא מוּשְׁלִין נְמִי מִדְּרָבָן דְּאִסּוּרָא בְּעֻמָּא אִיבָא וְלֹא מַעֲלִיה וְקָשָׁה לְעֵלֹא: אֲמַרִי חַטָּאוֹת הַמִּצְוֹת כִּיֹּן דְּלֹא קִוְיִי לְהַקְרִבָה אֲלֵא לְמִיתָה בְּדִילִי מַנְיָהוּ אִינְשֵׁי אֲפִילוּ מַחֲיִים וּכ"ש לְאַחַר מִיתָה דְּמֵאִיסִי וְלֹא אִתִּי לְאַתְרֵהֻנְי מַנְיָהוּ הֵבֵךְ לֹא אֲרַבְרִיד לְמַגֵּר בְּהוּ מַעֲלִיה לְאַפּוֹקִי שְׁאָר חַטָּאוֹת דְּלִהַקְרִבָה קִוְיִי דְּלֹא בְּדִילִי מַנְיָהוּ מַחֲיִים אֲרַבְרִיד לְמַגֵּר בְּהוּ מַעֲלִיה לְאַחַר מִיתָה: **אִינְיַבַּה רב יוֹסֵף לְרַבָּה חָדָא מַגוּ חָדָא וְחָדָא חַת עַד שְׁדַקְדַּק ג' מַשְׁנִוִּית זו מִזוּ וְזו מִזוּ וְהָאֻמִיד הַשְּׁלִישִׁית בְּשֹׁנִי מְקוֹם שְׁחִיטָה וְקִתְנִי בַּהּ**

אם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ. וְאִלּוּ הַמַּשְׁנִוִּית בְּמַסְכַּת זָבָחִים תְּרִי מַנְיָהוּ הֹוּ בְּפ' חַטָּאוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סו: ודף סח:) וְהַשְּׁלִישִׁית בְּפֶרֶק הַסְּמוּךְ. לוּ. וְהִי קִתְנִי הֵתִם חַטָּאוֹת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָת הָעוֹף וְעוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה בְּמַעֲשֵׂה חַטָּאוֹת הָעוֹף וְכִי וְאוֹקֻמִּין הֵתִם בְּגַמ' דְּכָל הֵי דִתְנִי הֵתִם הֵינּוּ שֵׁשֶׁנָּה בְּמִקּוֹם מְלִיקָה וְשֹׁנִי הֲזֹאֵה וְקִתְנִי הֵתִם וְכָלוּ אַע"ג שֵׁשֶׁנָּה בְּהוּ לֹא חֲשִׁיבִי כַּבְּלָה אֲלֵא דִינָן בְּמְלִיקָה וְאִין מְטַמְּאִין בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה וּמוּשְׁלִין בְּהוּ דְּלֹא יִנְאוּ מִקְדָּשְׁתָן חוּץ מִחַטָּאוֹת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה מַחוּט הַסְּקָרָא בְּמַעֲשֵׂה חַטָּאוֹת הָעוֹף לְשֵׁם חַטָּאוֹת דְּהֵינּוּ בְּמַצְתָּה דְּמַצְתָּה הִי לְמַטָּה מַחוּט הַסְּקָרָא דְּאִין מוּשְׁלִין בַּהּ שְׂהָרִי גַם לֹה עֲכָשׁוּ שְׁעַת הֵתֵר לַפְּהִיגִם וְאַע"ג דִּתְנֵא בְּהֵיא מִשְׁנָה עַצְמָה עוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַעֲלָה דְּהֵינּוּ בְּמַצְתָּה לֹא תְנִי דְּאִין מוּשְׁלִין בַּהּ מִשּׁוֹם דְּעוֹלָה כְּלִיל וְאַע"פ שְׁעֵשְׂתִי בְּמַצְתָּה אִין בַּהּ הֵתֵר לַפְּהִיגִם הֵבֵךְ מוּשְׁלִין בַּהּ: וְקִתְנִי בְּהֵיא מִשְׁנָה עַצְמָה כֹּל שְׁהִיה פְּסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ כְּגוֹן הֵי דִשְׁנָה בְּמְלִיקָה וְהֵיאֵה אִינוּ מְטַמֵּא בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה. וְהֵינּוּ חָדָא מַגוּ חָדָא כְּלוֹמַר דְּהָכִי דְּקוּיָן דְּכִי הִיכִי דִּהֵיאֵה דִּקְתַנִּי וְכָלוּ אִין מְטַמְּאִין בְּגָדִים מִיָּרִי בְּשֹׁנִי מְקוֹם מְלִיקָה בְּדַמּוּקְמִין הֵתִם אִף הֵא גַּמִּי דִתְנִי כֹּל שְׁהִיה פְּסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ אִינוּ מְטַמֵּא בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה מִיָּרִי בְּשֹׁנִי מְקוֹם מְלִיקָה דְּהֵינּוּ תַחֲלַת עֲבוּדָה אִף הֵא דִקְתַנִּי נְמִי כֹּל שְׁהִיה פְּסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ וְהֵינּוּ חָדָא מַגוּ חָדָא דְּכִי הִיכִי דִּהֵאִי כֹּל שְׁהִיה פְּסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ. וְהֵינּוּ חָדָא מַגוּ חָדָא מִיָּרִי בְּשֹׁנִי מְקוֹם מְלִיקָה לִית לֹה לְרַבִּי אֱלֶעָזַר דְּרַבֵּה תִּיּוּבְתָא: וְהֵא דְּפִלְיָגִי (**עֵלָה**) **רַבָּה וְרַב יוֹסֵף** בְּשֹׁנִי מְקוֹם שְׁחִיטָה לִית לֹה לְרַבִּי אֱלֶעָזַר דְּאִמַר רַבִּי אֱלֶעָזַר עוֹלַת בְּמַת יָחִיד שְׁהַכְּנִיסָה לְפִנִּים דְּהָכִי תֵינָן תַּמָּן בְּמַס' זָבָחִים בְּפ' בְּתָרָא (דף קיב:) מה בין בְּמַת יָחִיד לְבַמַת צַבּוֹר דְּהֵינּוּ מַזְבַּח בְּמַת יָחִיד אִינֵה טְעוּנָה צַפּוֹן וְלֹא תְנוּפָה וְלֹא הִגְשָׁה וְלֹא רִיחַ נִיחוּחַ וְאִינוּ נִפְסָל בְּיוֹנָא כו'. אִם הִקְדִּישׁ בְּהֵמָה לְהַקְרִיבָה עוֹלָה בְּבַמַת יָחִיד בְּשַׁעַת הֵתֵר הַבְּמוֹת וְנִמְלָךְ וְהַכְּנִיסָה לְפִנִּים לְעוֹרָה לְהַקְרִיבָה בְּמַזְבַּח:

מַהוּ שְׁיָרְדוּ וְהִשְׁתָּא דִּיק מִנֶּה הֵש"ס מְדַקָא מַבְעִיא לִיה הֵאִי כְּלוֹמַר שְׁמֹן הֵדִין לֹא הִיה מְקוּמָן בְּצַפּוֹן שְׁהִיא בְּמַת יָחִיד הֵאִי אִידִךְ פְּשִׁיטָא לִיה כְּלוֹמַר אֲבָל עוֹלַת בְּמַת צַבּוֹר דְּאִפְלִיגוּ בַּהּ רַבָּה וְרַב יוֹסֵף פְּשִׁיטָא לֹה דְּאִי ס"ד דְּמַסְפָּקָא לֹה אֲבַעֲי לִיה הֵא בְּרִישָׁא אֲלֵא שְׁמַע מִנֶּה דְּפָשִׁט לִיה וּמִפְּרַשׁ הֵש"ס הָכִי אִתִּיא הִבְעִיָא בִּין לְרַבָּה בִּין לְרַב יוֹסֵף חָדָא מַגוּ חָדָא קָא מַבְעִיָא לֹה כְּלוֹמַר דְּבַעֲי בְּעוֹלַת בְּמַת יָחִיד שְׁהוּא מְפִשׁוּ לָךְ עַד כַּאן לֹא קֹאמַר רַבָּה הֵתִם אִם עָלוּ יִרְדּוּ אֲלֵא מִשּׁוֹם דְּמַחְצֵה בְּתַקְנָה פְּסָלָה כְּלוֹמַר שְׁנָדַר הָעוֹלָה לְהַקְרִיב בְּבַמַת צַבּוֹר דְּהִשְׁתָּא הִי מַחְצֵה שֶׁל בְּמַת צַבּוֹר בְּתַקְנָה וּכְשֶׁשָּׁנָה הַמְקוֹם לְשַׁחַט בְּדָרוּם פְּסָלָה אֲבָל שְׁלֹא בְּתַקְנָה כְּלוֹמַר כְּגוֹן עוֹלַת בְּמַת יָחִיד שֶׁנֶּשְׁחָטָה בְּבַמַת צַבּוֹר בְּדָרוּם דְּהוּ לֹהוּ מַחְצֵה שְׁלֹא בְּתַקְנָה כְּלוֹמַר שֶׁלֹא מַחְצֵה בְּמַת צַבּוֹר וְאִפִּילוּ לְרַב יוֹסֵף דְּאִמַר אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ אִיבָא לְמַבְעִי הֵכָא שְׁנֵשׁ לְחַלֹּק דִּהֵתִם מַחְצֵה בְּתַקְנָה קִלְטָה שְׁהִקְדִּישָׁה כֹּל כֶּךָ שְׁקֻלְטָה שְׁאִם עָלְתָה לֹא תִרַד אֲבָל מַחְצֵה שְׁלֹא בְּתַקְנָה כִּי הֵכָא בְּעוֹלַת בְּמַת יָחִיד לֹא קִלְטָה וְכו':

רבינו גרשום
 קמ"ל. עוֹלָא דִּמְדַרְבָּק אִתְּ כַּה מַעֲלִיה. מַשִּׁי הַמו': מִזוּ נְמִי קִינַיָא לֹדֹא. דְּאִין מוּשְׁלִין בְּהוּ וּקְשִׁיא לְעוֹלֹא: הִנֵּהנָה מִן חַטָּאוֹת. בְּעֻלַת מוֹם כִּשְׁהִיא חוּה כו' וּבִשְׁהִיא מִתָּה. כִּיֹּן שְׁנִהנָה כֹּל שְׁהוּא בְּחַטָּאוֹת מִימָה מִיָּרִי הֵא סוּפֵא וְקִתְנִי מַעַל מִדְּרָבָן וּמֵאִי דְּקֹאמַר מַעַל הֵי מוֹלִי בְּחַטָּאוֹת דְּלַכְפֶּרֶה אֲדוּרָא אֲבָל בְּשֹׂאֵר קִדְשִׁי קִדְשִׁים כְּגוֹן עוֹלָה וְזֹאִם (אֲפִילוּ) [כִּיֹּן] דְּלֹא לַכְפֶּרֶה אֲדוּרָא כִּיֹּן שְׁמִיץ הִנֵּהנָה לֹא מַעַל מִדְּרָבָן וּקְשִׁיא לְעוֹלֹא: אִמַר לָךְ עוֹלָא הֵיא הֵדִין דְּכַבֵּל קִדְשִׁי קִדְשִׁים שְׁמִיץ סוּבְרָא לִיה לִתְנֵא נְמִי דְּמַעַל. וְזֹמַרִי קִתְנִי וּמֵאִי שְׁנֵא דְּנִקְטָא בְּחַטָּאוֹת שְׁמִתָּה טְפִי מַשִּׂאֵר קִדְשִׁי קִדְשִׁים דְּסר"א הוֹאִיל וּלְכַפְּרָה אֲדוּרָא דְּכִשְׁהוּא חוּה קוּיָמָא לְחַטָּאוֹת וּבְדִילִי מוֹינָה וְהִשְׁתָּא נְמִי כְּשִׁמְתָּה בְּדִילִי מוֹינָה וְלֹא אִינְעוּרִיד בְּהֵא דְּמוּעֵלִין בַּהּ: קמ"ל. תַּנָּא דְּמַעַל וּכ"ש בְּהֵרָךְ דְּלֹא לַכְפֶּרֶה אֲדוּרָא דְּמוּעֵל כְּדִמְאִינָא: חַטָּאוֹת הַמִּצְוֹת. הֵנָּה חֲמִשָּׁה דְּמוּצוֹת: וּמוֹעֵת הַהוֹלָכוֹת לִים הַמֶּלֶח. הֵנָּה שְׁנַמְצָאוּ לְאַחַר כַּפֶּרֶה לֹא נִהְיִין מִדְּרָבָן וְלֹא מוּשְׁלִין אֲפִילוּ מִדְּרָבָן:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

חָדָא מַגוּ חָדָא וְחָדָא מַגוּ חָדָא כּו' שְׁלֶשֶׁה כְּבוֹת הִבִּיא בְּדַמְפְּרַשׁ וְאִזֵּל וְכָלוּ אִין

מְטַמְּאִין בְּגָדִים כּו' מַשְׁנָה הִיא בְּזָבָחִים פ' מַטָּטוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סו:) וְקֹאִי אֲבָבָא דְלַעֲלִיל מִנֶּה שְׁשׁוּנָה כֹּל פְּסוּלִי מְלִיקָה וְהִשְׁתָּא קֹאמַר אַע"ג דְּעֵשְׂתִי מְלִיקָתָן בְּפִסּוּל מ"מ מְהִנְיָא מְלִיקָה לְאַפּוֹקִינְהוּ מִיָּדִי טְמֵאָת נִבְלַת הָעוֹף טְהוֹר וּמוּשְׁלִין בְּהוּ חוּץ מִחַטָּאוֹת כּו' הֵאִי חוּץ מִחַטָּאוֹת לֹא קֹאִי אֲלֵא אִמוּשְׁלִין בְּהוּ מִשּׁוֹם דְּבַעֲוֹלָה מוּשַׁל בַּהּ אִף כִּי עֵשְׂתִי בְּדִיעָה קֹאמַר חוּץ מִחַטָּאוֹת שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה בְּמַעֲשֵׂה חַטָּאוֹת לְשֵׁם חַטָּאוֹת דְּשָׂרִי הִיא גַעֲשִׁית בְּדִיעָה הֵבֵךְ אִין מוּשְׁלִין בַּהּ שְׂהָרִי גַם בַּהּ שְׁעַת הֵתֵר לַפְּהִיגִם וְקֹאמַר עָלָה כֹּל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ אִינוּ מְטַמֵּא כו' פִּירוּשׁ כֹּל שְׁנֵשׁ לוּ הִכְשֵׁר בְּמִקּוֹם אֲחֵר כְּגוֹן כֹּל שְׁנִי מְלִיקָה דְּקֹאמַר בְּרִישָׁא אֲלֵמָא קְרִי פְסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ לְכָל דְּאִין מְטַמֵּא בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה וְהֵתִם קִתְנִי עוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה פְּסוּלָה וְאִין מְטַמֵּא בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה וּבְפֶרֶק הַמַּזְבַּח מְקֹדֶשׁ (זָבָחִים דף כז.) תַּמָּן בְּמַלְתָּה דר' שְׁמַעוֹן כֹּל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ הִקְדֵּשׁ מְקַבֵּל וְאִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ אֲלֵמָא דְשֹׁנִי עוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה כְּלוֹמַר שְׁמַלְקָה לְמַטָּה קֹאמַר ר' שְׁמַעוֹן אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ וְהֵינּוּ כְּמוֹ דְשֹׁנִי דְדָרוּם בְּבַהֲמָה דְּמְלִיקַת עוֹף כְּשִׁחִיטָה בְּבַהֲמָה אֲבָל מִחַטָּאוֹת שְׁעֵשְׂאָה לְמַעֲלָה לֹא מִיָּדִי דְּהָא אִמַר בְּחַטָּאוֹת מְלָקָה בּכ"מ בְּמַזְבַּח כְּשֶׁרָה וְהֵא דִּתְנִיא פ'ר' חַטָּאוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סו.) חַטָּאוֹת שְׁעֵשְׂאָה לְמַעֲלָה פְּסוּלָה ר"י דְשֹׁנִי בְּהִזָּאֵה וּמַשְׁנִי דְנִתְיֹנַת דָּם מִצִּי לְמַפְרָךְ דְּהָא לֹא דְמִי כָּלִל לְשֹׁנִי דָרוּם דְּשִׁחִיטָה אֲבָל פְּרִיךְ שְׁפִיר מַעוֹלָה שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה דְאִמַר מַה הַקְטֹרֶה בְּרֵאשׁוּ שֶׁל מַזְבַּח אִף מְלִיקָה בְּרֵאשׁוּ שֶׁל מַזְבַּח הֵבֵךְ מְלָקָה לְמַטָּה פְּסוּלָה וְהֵאִי שְׁנִי דְּמְלִיקָה הִי כְּמוֹ שְׁנִי דְשְׁחִיטָה וּא"ש דְּקְרִי חָדָא מַגוּ חָדָא הֵא דָאִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ שְׁלֹא הִיָּה יָכוֹל לְהוֹכִיחַ פִּירוּשׁ דְּפִסּוּלוּ בְּקֹדֶשׁ אֲלֵא מִכַּח דְּכָל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ דְּפֶרֶק חַטָּאוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סח:) דְרִי לָךְ מַגוּ חָדָא וְגַם מַהִּיאֵה דְּכָל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ דְּפ' חַטָּאוֹת הָעוֹף אִינוּ יָכוֹל לְהוֹכִיחַ אֲלֵא מַהִּיאֵה דְלַעֲלִיל בְּסֻמּוּךְ דְּעוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה וְהִי לָךְ מַגוּ חָדָא אַחֲרִיתִי וְיֵשׁ סְפָרִים גּוֹרָסִים חָדָא מַגוּ חָדָא וְחָדָא מַגוּ תַּרְתִּי וְקְרִי חָדָא מַגוּ חָדָא הֵיאֵה דְּכָל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ דְּפֶרֶק חַטָּאוֹת הָעוֹף לְפִי שְׁצָרִיכָה לְבָבָא דְלַעֲלִיל מִנֶּה וְהֵיאֵה דְּמַזְבַּח מְקֹדֶשׁ קְרִי חָדָא מַגוּ תַּרְתִּי לְפִי שְׁצָרִיכָה לְהֵיאֵה דְּפֶרֶק חַטָּאוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סו:) דְּאִיבָא תַּרְתִּי בְּכִי כֹּל שְׁפָסוּלוּ בְּקֹדֶשׁ וְרִישָׁא עוֹלַת הָעוֹף שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁפָרְשֵׁנוּ לַעֲלִי: **וְהֵא דְּפִלְיָגִי רַבָּה וְרַב יוֹסֵף פְּשִׁיטָא לֹה** לר"א כְּלוֹמַר מַתְוֵךְ דְּבָרִי ר"א נִכַּר שְׁפָשׁוּט לוּ אִי כַּרְבָּה אִי כַּרְבִּי יוֹסֵף דְּאִמַר ר"א עוֹלַת בְּמַת יָחִיד כּו' כְּלוֹמַר עוֹלָה שְׁהַקְדָּשָׁה לְקַרֵּב בְּבַמַת יָחִיד כְּגוֹן לְאַחַר שְׂבָאוּ לְגַב וּלְגַבְעוֹן וּנְגַלֵּל שְׁהִתְרוּ הַבְּמוֹת וְהִרְצִיָה לְעֵשׂוֹת בְּמָה בְּרֵאשׁ גִּגוּ עוֹשָׂה: **שְׁהַכְּנִיסָה לְפִנִּים** פִּירוּשׁ"י בְּפֶרֶק בְּתָרָא דְזָבָחִים (דף קיט:) כְּגוֹן לְאַחַר שְׁחִיטָה וְקָשָׁה דר"א הִיכִי קֹאמַר מַחְצֵה לְכָל דְּבָר הֵא לֹא שִׁיךְ בַּהּ צַפּוֹן בִּיּוֹן דְּנִשְׁחָטָה אֲלֵא נִרְאָה לְפִרַשׁ שְׁהַכְּנִיסָה חַיָּה לְפִנִּים אֲחֵר שְׁהַקְדָּשָׁה לְקַרֵּב בְּבַמַת יָחִיד שְׁהַכְּנִיסָה לְבַמַת צַבּוֹר קִלְטוֹ מַחְצֵה לְכָל דְּבָר לְעָנָן כֹּל הַדְּבָרִים הָאֻמוּרִים בְּפ' בִּרְת חַטָּאוֹת (זָבָחִים דף קיב:) דִּתַּמָּן הֵתִם מה בין בְּמַת יָחִיד לְבַמַת צַבּוֹר כַּהֵן וְכַלִּי שֶׁרַת וְשִׁחִית צַפּוֹן כו' וּבְעִי ר"א עָלוּ מַהוּ שְׁיָרְדוּ כּו' הֵאִי עוֹלַת בְּמַת יָחִיד דְאִמַר שְׂדִינָה לְשַׁחַט בְּצַפּוֹן לְפִי שְׁהַכְּנִיסָה לְפִנִּים אִם שְׁחָטוּ בְּדָרוּם וְעָלוּ דְּמַת צַפּוֹן שְׁהִיא בְּמַת יָחִיד הֵאִי אִידִךְ פְּשִׁיטָא לִיה כְּלוֹמַר אֲבָל עוֹלַת בְּמַת צַבּוֹר דְּאִפְלִיגוּ קָא מַבְעִיָא לֹה כְּלוֹמַר שְׁמֵא לִיה אִיבָא לְמַבְעִי הֵכָא שְׁנֵשׁ לְחַלֹּק דִּהֵתִם מַחְצֵה בְּתַקְנָה קִלְטָה שְׁהִקְדִּישָׁה כֹּל כֶּךָ שְׁקֻלְטָה שְׁאִם עָלְתָה לֹא תִרַד אֲבָל מַחְצֵה שְׁלֹא בְּתַקְנָה כִּי הֵכָא בְּעוֹלַת בְּמַת יָחִיד לֹא קִלְטָה וְכו':

עין משפט נר מצוה
א מיי' פג' מהל' מעילה הל' ד:
ב מיי' פד' מהל' מעילה הל' ג:
ג מיי' פז' מהל' פסולי המוקדשין הל' ט:
ד מיי' פג' מהל' מעילה הל' ז:
ה מיי' פג' מהל' מעילה הל' ז:
ו מיי' פז' מהל' פסולי המוקדשין הל' ט:
ז מיי' פג' מהל' פסולי המוקדשין הל' ח:
ח מיי' פ"ד מהל' מעשה הקרבות הל' ז:

מְטַמְּאִין בְּגָדִים כּו' מַשְׁנָה הִיא בְּזָבָחִים פ' מַטָּטוֹת הָעוֹף (זָבָחִים דף סו:) וְקֹאִי אֲבָבָא דְלַעֲלִיל מִנֶּה שְׁשׁוּנָה כֹּל פְּסוּלִי מְלִיקָה וְהִשְׁתָּא קֹאמַר אַע"ג דְּעֵשְׂתִי מְלִיקָתָן בְּפִסּוּל מ"מ מְהִנְיָא מְלִיקָה לְאַפּוֹקִינְהוּ מִיָּדִי טְמֵאָת נִבְלַת הָעוֹף טְהוֹר וּמוּשְׁלִין בְּהוּ חוּץ מִחַטָּאוֹת כּו' הֵאִי חוּץ מִחַטָּאוֹת לֹא קֹאִי אֲלֵא אִמוּשְׁלִין בְּהוּ מִשּׁוֹם דְּבַעֲוֹלָה מוּשַׁל בַּהּ אִף כִּי עֵשְׂתִי בְּדִיעָה קֹאמַר חוּץ מִחַטָּאוֹת שְׁעֵשְׂאָה לְמַטָּה בְּמַעֲשֵׂה חַטָּאוֹת לְשֵׁם חַטָּאוֹת דְּשָׂרִי הִיא גַעֲשִׁית בְּדִיעָה הֵבֵךְ אִין מוּשְׁלִין בַּהּ שְׂהָרִי גַם בַּהּ שְׁעַת הֵתֵר לַפְּהִיגִם וְקֹאמַר עָלָה כֹּל שְׁפָסוּ

ג:

אָמֶר רב גדל אָמֶר רב זריקת פגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים פרוט אס שחט בפגול ולאחר כך זרק סתם אין הזריקה מוציאתו מידי מעילה הנקרי בה הטר לכהנים אע"נ דמהניא זריקה לאקבועי בפגול דזשטין (זבחים דף כח:) בהרצאת פשר כך הרצאת פסול אלמא בעינא בפגול קריבת מתירין בהשגר סלקא דעתך למינא דכמו בן חשבה רחמנא זריקה להוציא מידי מעילה ולהביאו למחוי כאלו תובע חלק גבוה חמ"ל רב גדל דתרתוי לא עבדי לאקבועי

בפגול ולהוציא מידי מעילה: וְלַחֲמֶה חוץ לחומה לא קדש הלָהֶם דאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח והואיל ובשעת שחיטת הזבח לא היה תוך לחומה לא קדש הלָהֶם ונאפלו קרמו פניה חוץ מאחת מהן לא קדש הלָהֶם דאין שחיטת תודה מקדשת לחמה עד שנקרמו פניה משום הלָהֶם בתיב (ויקרא ז) דמשמע קרימת פנים קדש הלָהֶם: **אַלמָא** פגול מביא לידי מעילה לכאורה משמא דהא דקאמר חוץ לזמנה וחזן למקומה קדש הלָהֶם רוצה לומר להביא לָהֶם לידי מעילה וקשאי דוואי אין מעילה בלָהֶם דלא מקרי קדשי ה' דאף בתודה אין מעילה אלא באמורין ופרש [רבינו] האי דמירי בארבעה לחמי תודה האנפין לבנה ונס זה אינו נראה דלא משתמיט תנא בשום מקום שגם בזה מעילה ועוד בחזה ושוק האנפין לכהנים אין בזה מעילה לכך נראה דדמי

הא דקאמר קדש הלָהֶם ר"ל לפסל להביאם לידי מעילה וה"ק אלמא ביון דקדש הלָהֶם הכי גמי גבי זריקה שמביאה לידי מעילה: **א"ל** בזריקה בלומר אין הפגול נקבע עד שעת זריקה בדאמר (זבחים דף כח:) בהרצאת פשר כך הרצאת הפסול דבעי קרבו מתירים הילכך גבי לָהֶם דהשנאקדש היו קדוש אמרינן קדש הלָהֶם אָבֵל גבי מעילה דבשעת שחיטה עדין לא נקבע [פגול] דזריקה מיתי לידי מעילה ואז נקבע הפגול שהשב בשעת שחיטה

אינו מביא לידי מעילה: **קמ"ץ** פגול שפגל בשעת קמיצה והעלהו פקע פגול ממנו דקמפרש טעמא בסמוך וקמיצה הינו שחיטה כדחשיב במנחות (דף יג:) גבי עבולות שבמנחה כנגד ד' עבולות שבזבח ונתי קמן פגול אלמא הוי פגול נקבע קדש העללה וקשה דהרבה משנויות היה יכול להביא ממנחות שקורין לקמיצה ולשחיטה פגול לכ"ג דפרין מדקאמר פקע פגול משמע שהקבע פגול משעת קמיצה מדנקט פקע וא"ת ואי ס"ד לומר שנקבע פגול משעת קמיצה והא בעינן הרצאת פשר (זבחים כח:) וי"ל דוקא לחיובי ברת אינו נקבע עד לאחר זריקה אָבֵל שם פגול חל משעת שחיטה כמו לענין להביא לידי מעילה ואם בן הקשה שפיר ומשני דמיתוי לידי פגול בלומר לעולם אין הפגול עד שעת זריקה לענין להביא לידי מעילה והא דקפקע פגול רוצה לומר אסור המביאו לידי פגול בשעת הקטרה והא קתני עלה אס לחורים מביאין לידי פגול הוא עצמו לא כ"ס סיומא מלתא דלעיל הוא לתן טעם למה פקעה פגול ודב' ב"ש בזבחים (דף מג.) הוא ופרין דסתם מאי קאמר ומשני הכי קאמר אס אינו מקבל בפנים היאך גביא לחורים לידי פגול בלומר ע"כ קבע פגול דאס הוא פגול ששמעלהו ע"ג המזבח אס בן עפרא בעלמא הוי ולא קרבו וא"כ היאך מביא השירים לידי פגול הא בעינן בהרצאת פשר אלמא משמע שחל הפגול משעת קמיצה והוא דדין בזבח שחל משעת שחיטה דאי ס"ד דאינו חל עד שעת זריקה וכן במנחות עד שעת הקטרה אס בן היכי מוכיח שגא דעפרא בעלמא הוא אס לא פקע הפגול דלמא לעולם לא פקע ומ"מ לא הוי עפרא בעלמא שהרי אין הפגול חל עד שעת זריקה וכן במנחה בשעת הקטרת קמן שאז הוא מתיר השירים והאמא חלו תרניהו אהדדי דתר שירים ופגול ומשני דא גמי אסורא דמיתוי לידי פגול בלומר לעולם אין הפגול חל עד שעת זריקה ומכל

הלמיה מחנות של עזרה לכל דבר דהוי כמי שהקדשה מתחלה להקריבה למזבח דטענה צפון וכל דברים הטענים בקדשי מזבח ונפסלת ביוצא ובזדרים ובשאר פסולין והנהנין בקדשי מזבח: **שנפסלה** ששחטה להיהיא עולת צמת ויחיד לאחר שהנסיס לעזרה בזדרים והעלה אותה הכהן לגבי המזבח בשוגג או במזיד מהו שתרד מאי לאו מדקמבעיא ליה בזה בקא דתחלתה לאו למזבח מפלל דאיך בעולת פנים סביכא לה אי ברבה אי ברב יוסף: לא לעולם לא פשיטא לה אי ברבה אי ברב יוסף אלא קדא מגו קדא עולת צמת ויחיד מגו עולת פנים מבעינא ליה והכי קמבעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה בעולת פנים ששנה בשחיטתה או שנגרחתה אס עלתה תרד אלא משום דמחצה בתקנה פסלה בלומר היכא דמעקרא פי אקדשה לשם קדשת פנים אקדשה להקריבה בעצמה דהינו מחצה בתקנה דהם פי שנה בזה משום הכי פסלה אָבֵל עולת צמת ויחיד הואיל והקדשה תחלה שלא בתקנה להקריבה בחזן פי הכניסה לאחר מכן בפנים ושחטה בזרוס או נגאת לא פסלה ואם עלתה לא תרד דהא דאמרין הנפסלת בזרוס או ביוצא הינו ששנאס תחלה למחית עזרה דהינו בתקנה: או דלמא אפלו לרב יוסף דאמר בעולת פנים אי שנה בזה אס עלתה לא תרד הינו טעמא דכיון שהקדישה להקריבה במחצת העזרה דהינו בתקנה קלט לה מזבח דאס עלתה לא תרד: אָבֵל עולת צמת ויחיד שהקדשה תחלה שלא

בתקנה ואח"כ הכניסה בפנים דהינו מחצה שלא בתקנה ונגאת או ושחטה בזרוס אס עלתה תרד דלא קלט מזבח ולא אחאי תחלה למחית עזרה בתקנה: תתוי ומקמבעיא ליה אליבא דתרוניהו ש"מ דבשמי מקום שחיטה בעולת פנים גמי לא פשיטא לה אי ברבה אי ברב יוסף: א"ר גזל אמר רב זריקת פגול שחשב (בזריקה) לפגל הזבח ופגל גמי בזריקה והאמא הקבעה לפגול שגם בו ברת אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים בלומר זריקת פגול אינה חשובה כל כך שמוציא בשר קדשי קדשים מידי מעילה בזריקה בשרה דקאמר לן דמאחר שזרק הסם בראוי יש בפשר הטר לכהנים ואין מועילין בו אבלי דבא ביון דפגל בזריקה לא נצא השגר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים: ואותה זריקה אינה מביאה לידי מעילה האמורין של קדשים קלים בזריקה בשרה דכתנן בסופא דמתייתן בקדשים קלים לאחר זריקת דמן מועלין באמורין ואין מועלין בפשר דלא חשיבא זריקה כלל לענין מעילה: וקאמר להא שמשמא דרב גדל: ונחמה חזן לחומה לא קדש הלָהֶם דכתיב על זבח התודה חלות (ויקרא ז' י"ב) ובעינן על דבמזי: ונאפלו קרמו בלן חזן מאחת מהן לא קדש הלָהֶם דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלָהֶם ראוי: שחטה חזן לזמנה דחשב עליה בשעת שחיטה לאכללה חזן לזמנה (ויקס"ז) אע"פ שזרק [במחשבת פגול] קדש הלָהֶם להכי דמועלין בו. אלמא דפגול מיתוי לידי מעילה בקדשים קלים וקשאי לרב גדל דאמר אינה מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: פי אחא אבני לקמה דר' אבא אמר לה הא דרב פפא לא קשאי לרב גדל: א"ל בזריקה טעמא דקדש הלָהֶם כשפגל בשחיטה משום דשתת בזריקה דלא פגל בזריקה הילכך לא הוי פגול גמור בשחיטה לחודה להכי קדש הלָהֶם ומועלין בו אָבֵל הא דאמר רב גדל דאינו מביא לידי מעילה הינו דפגל בזריקה ממש דהוי פגול גמור: אמר לה רב אשי לרבא והא אמר שגא בשם' זבחים בפרק פית שמאי (זבחים דף מג.) קמן פגול שחשב עליו לפגל בשעת קמיצה והעלהו לגבי המזבח ביון שמשלה בו האור פקע ממנו שחט פקע מיד ונרד מעל גבי המזבח ועלה והוא דדין גמי לאיברי פגול שהעלין לגבי המזבח ביון שמשלה בזה האור פקע פגול מזה. והאי דנקט קמן פגול משום דאי תנא בפרכי פגול לחוד לא היה אתי קמן מנה דס"ד למינא ה"מ אבר דמחבר להכי ביון שמשלה בו האור במקצתו הוי כמו שמשלה בכלו ופקע פגולו ממנו אלא קמן דמפרת אימא לא קמי"ל ולהכי נקט קמן דאע"נ דמפרת פקע פגולו ממנו וכל שבן גבי אבר פגול דכיון דמחבר פי משלה האור במקצתו הוי כגשרף בלו ופקע פגולו. מכל מקום קתני קמן פגול דפגל בקמיצה ופגול דקמיצה הוי כמו פגול דשחיטה דהיכי דקבע פגול בקמיצה לחודה הכי גמי מקבע פגול בשחיטה לחודה אלמא דבשחיטה לחודה הוי פגול גמור וקתני קדש הלָהֶם שמיביאו לידי מעילה אלמא דפגול מיתוי קדשים לידי מעילה וקשאי לרב גדל: א"י מהבא לא תתגי ליה דמאי דקאמר קמן פגול לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פגול אלא מאי קמן פגול אסורא דמתיאי לידי פגול שהתמזל בפגל בקמיצה דהינו תחלת פגול אָבֵל לא הוי פגול גמור עד דפגל גמי בהקטרה וה"ה לשחיטה הויא תחלת אסור פגול וכל הוי פגול גמור שגא פגל אלא בשחיטה לחודה והאי דא"ר גדל אינו מביא לידי מעילה הינו למי שפגל בזריקה קאמר:

לחודה והאי דא"ר גדל אינו מביא לידי מעילה הינו לן לאחשובה עפרא והוי לא קרבו מתירין:

ומשום הכי קדש הלחם ומועלין בו אבל היא רב גידל דאמר ואינו מביא לידי מעילה דפיגול בזריקה ובכולהו עבדות דהוה פיגול גמור: א"ל רב אשי לרבא והאמר שגא. בשם' זבחים בפרק בית שמאי קומן פיגול שחשב עליו בשעת קמיצה והעלהו לגבי מזבח כיון שמשלה בו האור פקע פיגולו ממנו שחט פקע מעל המזבח וירד יעלה והוא דדין לאיברי פיגול ונודע וטמא שהעלין לגבי מזבח כיון שמשלה בזה האור פקע איסורין מהן והאי דנקט קומן פיגול משום דסל"א הוי מולי אבר דמוחבר אבל קומן דמפרת לא קמי"ל ולהכי נקט קומן מ"מ קתני קומן פיגול דפיגול בקמיצה ופיגול דקמיצה היינו כמו פיגול דשחיטה אלמא דבשחיטה לחודה הוי פיגול גמור וקתני קדש הלחם דמביאו לידי מעילה וקשאי לרב גידל: א"ל לא. מהבא לא תיקשי ליה דמאי קומן פיגול דקתני לא אמר דבקמיצה לחודה יהי פיגול אלא מאי קומן פיגול איסורא דמיתוי לה לידי פיגול שאתחיל לפגל בקמיצה דהיינו אתחלת איסור פיגול ולעולם לא היה פיגול גמור עד שפיגל בכלוהו עבדות והאי דדין לשחיטה דשחיטה היא תחלת איסור פיגול ולא הוי פיגול גמור עד דפיגל גמי בזריקה הילכך קדש הלחם ומביאו לידי מעילה דלא פיגל אלא בשחיטה לחודה דלא הוי פיגול גמור עד דפיגל גמי בזריקה הילכך קדש הלחם ומביאו לידי מעילה דלא פיגל אלא בשחיטה לחודה דלא היה פיגול גמור והא דאמר רב גידל דאינו מביא לידי מעילה דפיגול גמי בזריקה:	ומקרא בשם לה אליבא דתרמייהו. עד כאן לא קאמר רבה אי דילמא אשילו לרב יוסף ש"מ דבשעני מקום שחיטה דעולת פנים לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: זריקת פיגול. שחט שחיטה ובזריקה עשה סתם: אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים. בלומר לית לה כח ולא חשיבא כל כך זריקה דלאחר פיגול לאוציא הבשר מידי מעילה בזריקה כשרה דמאחר שזרק הסם יש הישר לכהנים ואין מועלין בבשר אלא כיון דפיגול קודם בשחיטה בהיהא זריקה לא ינא הבשר מידי מעילה דהא לא חוי לכהנים ואינו מביא זריקה דלאחר פיגול לידי מעילה האמורין בקדשים קלים בזריקה כשרה דכתנן בסופא דמתניתין בקדשים קלים לאחר זריקת דמים מועלין באמורין ואין מועלין בבשר: וקאמר לה להא שמתגא. רבד גידל: ונחמה חזן לחומה לא קדש הלחם. כדכתב על זבח תודה חלות ובעינן על בסמוך: ואשילו קרמו בולן חזן מאחת לא קדש הלחם. דבעינן דכשעת זביחה יהא לחם שיהא לו קדוש: שחטה חזן לחמה. דחשב עליה בשעת שחיטה לאוכלה חזן לחמה וחזן למקומה קדש הלחם ויש בו מעילה אלמא פיגול מיתוי לידי מעילה בקדשים קלים וקשאי לסופא דרב גידל: כי אתא אביי למינה דר' אבא. אי"ל לא קשוי לרב גידל הא דרב פפא: א"ל בזריקה. בלומר היינו טעמא דקדש הלחם שבשניג בשחיטה משום דסתת בזריקה דבזריקה לא חושב הילכך הא הוי פיגול גמור בשחיטה לחוד
 תורה אור השלם	

נפש פייתמעל מעל וקטטה בשגגה מןשדשן יהוה והביא אתאשמו ליהוה אתמים מריבאון בפרקד קסרי"שקלים בשקלסחמ"דש לאשם [ויקרא ה, טו]

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

אָמֶר רב גדל אָמֶר רב זריקת פגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים

קְלִטוּהָ מַחֲיוֹצוֹת לְכָל דָּבָר. בְּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר: [עוֹלֹת צִמַּת יְחִיד שֶׁהַכֹּהֵנִיסָה, שְׁנַפְסָלָהּ] – עָלוּ, מַהוּ שְׂיָרְדוּ? מִדְּקַמִּיבַעְיָא לִיה

לַחֲדָא, מִכְּלָל דְּאִידֵהּ פְּשִׁיטָא לִיה, אִי בִרְבָּה אִי בְּדָרְב יוֹסֵף. חֲדָא מְגוּ חֲדָא קַמִּיבַעְיָא לִיה: עַד כָּאֵן לֹא קֹאמֶר רַבָּה הָתֵם אִם עָלוּ – יָרְדוּ, מַחֲיוֹצָה בְּתִיקְנָהּ – פֶּסְלָהּ, שְׂלֹא בְּתִיקְנָהּ – לֹא פֶסְלָהּ, אוּ דִילְמָא: אֲפִילוּ לָרַב יוֹסֵף דְּאָמַר אִם עָלְתָה – לֹא תֵרַד, מַחֲיוֹצָה בְּתִיקְנָהּ – קִלְטָהּ, שְׂלֹא בְּתִיקְנָהּ – לֹא קִלְטָה.

תִּיקוּ. "אָמַר רַב גִּידֵל אָמַר רַב: זְרִיקַת פִּיגוּל אֵינּוּ מוּצִיא מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה בְּקִדְשִׁים קִלִּים. יְתִיב אַבְיִי וְקֹאמֶר לָהּ לְהָא שְׂמַעְתָּ, אִיתִיבִיהּ רַב פֶּפָּא לְאַבְיִי: הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לַפְּנִים, וְלַחֲמֶה חוּץ לַחוּמָה – לֹא קִדֵּשׁ אֶת הַלֶּחֶם. "שְׁחָטָה עַד שְׂלֹא קָרְמוּ פְּנִיָּה בַּתְּנּוּר,

וְאֲפִילוּ קָרְמוּ כּוּלָּן חוּץ מֵאַחַת מֵהֶן – לֹא קִדֵּשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָהּ וְחוּץ לְמִקוּמָה – קִדֵּשׁ הַלֶּחֶם. אֲלֵמָא פִּיגוּל מִיִּיתִי

לָהּ לִידֵּי מַעֲיֵלָה! אִישִׁיתִּיק. כִּי אֲתָא לְקַמִּיָּה דְּרַבִּי אַבָּא, אָמַר לִיה: בְּזִרְיָקָה. ^(א)אָמַר לִיה רַב אָשִׁי לְרַבָּא: וְהָא אָמַר עוֹלָא: קוּמְץ פִּיגוּל שְׁהַעֲלוּ לְגַבִּי מִזְבֵּחַ – פִּקַּע פִּיגוּלוּ מִמָּנּוּ, וּקְמִיַּצָּה הֵיִינוּ שְׁחִיטָה! אָמַר לִיה: אִיסוּרָא דְּמִיִּיתִי לִידֵּי פִיגוּל.

וְהָא

בתקנה ואח"כ הכניסה בפנים דהינו מחצה שלא בתקנה ונגאת או ושחטה בזרוס אס עלתה תרד דלא

קלט מזבח ולא אחאי תחלה למחית עזרה בתקנה: תתוי ומקמבעיא ליה אליבא דתרוניהו ש"מ דבשמי

מקום שחיטה בעולת פנים גמי לא פשיטא לה אי ברבה אי ברב יוסף: א"ר גזל אמר רב זריקת פגול

שחשב (בזריקה) לפגל הזבח ופגל גמי בזריקה והאמא הקבעה לפגול שגם בו ברת אינו מוציא מידי

מעילה בקדשי קדשים בלומר זריקת פגול אינה חשובה כל כך שמוציא בשר קדשי קדשים מידי מעילה

בזריקה בשרה דקאמר לן דמאחר שזרק הסם בראוי יש בפשר הטר לכהנים ואין מועלין בו אבלי דבא

ביון דפגל בזריקה לא נצא השגר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים: ואותה זריקה אינה מביאה לידי

מעילה האמורין של קדשים קלים בזריקה בשרה דכתנן בסופא דמתייתן בקדשים קלים לאחר זריקת

דמן מועלין באמורין ואין מועלין בפשר דלא חשיבא זריקה כלל לענין מעילה: וקאמר להא שמשמא דרב

גדל: ונחמה חזן לחומה לא קדש הלָהֶם דכתיב על זבח התודה חלות (ויקרא ז' י"ב) ובעינן על דבמזי:

ונאפלו קרמו בלן חזן מאחת מהן לא קדש הלָהֶם דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלָהֶם ראוי: שחטה חזן

לזמנה דחשב עליה בשעת שחיטה לאכללה חזן לזמנה (ויקס"ז) אע"פ שזרק [במחשבת פגול] קדש הלָהֶם להכי דמועלין בו. אלמא דפגול מיתוי לידי מעילה בקדשים קלים וקשאי לרב גדל דאמר

אינה מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: פי אחא אבני לקמה דר' אבא אמר לה הא דרב פפא לא קשאי

לרב גדל: א"ל בזריקה טעמא דקדש הלָהֶם כשפגל בשחיטה משום דשתת בזריקה דלא פגל בזריקה

הילכך לא הוי פגול גמור בשחיטה לחודה להכי קדש הלָהֶם ומועלין בו אָבֵל הא דאמר רב גדל דאינו

מביא לידי מעילה הינו דפגל בזריקה ממש דהוי פגול גמור: אמר לה רב אשי לרבא והא אמר שגא

בשם' זבחים בפרק פית שמאי (זבחים דף מג.) קמן פגול שחשב עליו לפגל בשעת קמיצה והעלהו לגבי

המזבח ביון שמשלה בו האור פקע ממנו שחט פקע מיד ונרד מעל גבי המזבח ועלה והוא דדין גמי

לאיברי פגול שהעלין לגבי המזבח ביון שמשלה בזה האור פקע פגול מזה. והאי דנקט קמן פגול משום

דאי תנא בפרכי פגול לחוד לא היה אתי קמן מנה דס"ד למינא ה"מ אבר דמחבר להכי ביון שמשלה בו

האור במקצתו הוי כמו שמשלה בכלו ופקע פגולו ממנו אלא קמן דמפרת אימא לא קמי"ל ולהכי נקט

קמן דאע"נ דמפרת פקע פגולו ממנו וכל שבן גבי אבר פגול דכיון דמחבר פי משלה האור במקצתו הוי

כגשרף בלו ופקע פגולו. מכל מקום קתני קמן פגול דפגל בקמיצה ופגול דקמיצה הוי כמו פגול דשחיטה

דהיכי דקבע פגול בקמיצה לחודה הכי גמי מקבע פגול בשחיטה לחודה אלמא דבשחיטה לחודה הוי

פגול גמור וקתני קדש הלָהֶם שמיביאו לידי מעילה אלמא דפגול מיתוי קדשים לידי מעילה וקשאי לרב גדל:

א"י מהבא לא תתגי ליה דמאי דקאמר קמן פגול לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פגול אלא מאי קמן

פגול אסורא דמתיאי לידי פגול שהתמזל בפגל בקמיצה דהינו תחלת פגול אָבֵל לא הוי פגול גמור עד

דפגל גמי בהקטרה וה"ה לשחיטה הויא תחלת אסור פגול וכל הוי פגול גמור שגא פגל אלא בשחיטה

לחודה והאי דא"ר גדל אינו מביא לידי מעילה הינו למי שפגל בזריקה קאמר:

עין משפט גור מצויה
--

א מו"י פ"י מהל' מעילה הל' ג:

ב מו"י פ"י"ב מהל' פסולי המוקדשין הל' טז:

ג מו"י פ"י"ב מהל' פסולי המוקדשין הל' יז:

ד מו"י פ"י"ב מהל' פסולי המוקדשין הל' יח:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

וְהָא עֲלֶה דֵּהִיא דְקָמֶן פֻּגול קִתְּנִי אִם אַחֲרִים מִבִּיא לִידֵי פֻגול כְּלוּמֵר

הַשִּׁירִים בְּמַחֲשֶׁבֶה דְקֻמִּיצָה לַחוּדָה הוּא עֲצֻמוֹ

הַקָּמֶן לֹא כ"ס וְאִמְרִינוּ דְהָתּם בְּמַסְכֶּת זְבָחִים מֵאִי קָאָמַר ה"ק אִם (אִינוּ) חֲשׁוֹב בְּהָאִי פֻגול דְפָגַל בְּקָמֶן לַחוּד כְּפֻגול גָּמוּר דְּכִינוּן דְּהַעֲלֵהוּ לַמִּזְבֵּחַ דְּפָקַע פֻּגולוּ מִמֶּנּוּ כְּפֶאֱרַר פֻּגולִים הֵיאָךְ מִבִּיא אַחֲרִים הַשִּׁירִים לִידֵי מַעֲיֵלָה אֶלָּא וְזֹאֵי פָקַע פֻּגולוּ מִמֶּנּוּ וּמִבִּיא הַשִּׁירִים לִידֵי מַעֲיֵלָה. אֲלֵמָא דְמַחֲשֶׁבֶה דְקָמֶן לַחוּד הֵוֹי פֻּגול גָּמוּר וּה"ה בְּמַחֲשֶׁבֶה דְשַׁחֲטִיטָה לַחוּדָה וְקִתְּנִי דְקִדָּשׁ הֵלָחַם דְּמִבִּיא לִידֵי מַעֲיֵלָה וְקִשְׁיֹא לָרַב גַּדְל: אִמַּר רַב גַּדְל הָא גַּמִּי דְקִתְּנִי אִם אַחֲרִים מִבִּיא לִידֵי פֻגול ה"ק אִסּוּרָא דְמִיתָא כּוּי דִלָּא אִמַּר דְּבַקְמִיצָה לַחוּד הֵוֹי פֻּגול אֶלָּא ה"נ דְּפַגַּל בַּקְמִיצָה וּפָגַל גַּמִּי בְּהַקְטִירָה כְּדִאֲמַרְיֵנוּ לְעִיל: הָאִמַּר אֶלְפָּא בְּפָרָק כָּל הַזְבָּחִים (זְבָחִים דָּף כט:): מַחֲלָקַת וּכּוּי דְקָאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּמַתְנִי' אִם מַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן קִדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם פֻּגול וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת

וְאִם מַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קִדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן (פֻּגול) [פֻּסוּל] וְאִין חִיבִין עָלָיו כֶּרֶת דַּעֲקַר פֻּגול דְּחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת הֵוֹי בְּמַחֲשֶׁבֶת אִכְלִילָה חוּץ לְזִמְנוּ וּחכ"א זֶה הָהָא [פֻּסוּל] וְאִין חִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְאִמַּר אֶלְפָּא מַחֲלָקַת וּכּוּי דַר' יְהוּדָה סָבַר אִם מַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן וּכּוּי וּרְבָנָן סָבְרִי לְהִכִּי אִין בּוֹ כֶּרֶת דַּעֲרוֹב מַחֲשָׁבוֹת הֵוֹי חוּץ לְזִמְנוּ וְחוּץ לַמְקוֹמוֹ בְּזַבְּחַ אֶחָד וּלְהִכִּי אֲפִילוּ בִשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת פֻּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת הוֹאִיל וְלֹא הֵוִיא כְּלָה בְּמַחֲשֶׁבֶת חוּץ לְזִמְנוּ. וּלְהִכִּי קָרִי לִשְׁנֵי סִימָנִין ב' עֲבוּדוֹת מִשּׁוּם דְקַסְכָּר יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחַלָּה וְעַד סוּף וְכִי שְׁחַט סִימֶן אֶחָד עָבַד פֻּלְגָא דְשַׁחֲטוּת: **אָבֵל בַּעֲבוּדָה אַחַת** כְּגוֹן בְּסִימֶן אֶחָד שֶׁחָשַׁב בַּחֲצִי חוּץ לְזִמְנוּ וְחֲצִיו חוּץ לַמְקוֹמוֹ: דְּבָרֵי **הַפַּל עֲרוֹב מַחֲשָׁבוֹת הֵוֹי** וְאִין בּוֹ כֶּרֶת אֶבֶל פֻּסוּל הֵוִי. וּמ"מ אֲשַׁכְּחִין לַר' יְהוּדָה דָּאִם מַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן קִדְמָה בְּשַׁחֲטוּתָה לַחוּדָה הֵוִי פֻגול וּחכ"כ לְרַבָּנָן אִם לֹא חָשַׁב בַּה אֶלָּא חוּץ לְזִמְנוּ לַחוּדָה בְּשַׁחֲטוּתָה הֵוִי פֻגול וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת אֲלֵמָא דְבְּמַחֲשֶׁבֶת שַׁחֲטוּתָה לַחוּדָה פֻּגול הֵוֹי וְקִתְּנִי קִדָּשׁ הֵלָחַם דְּפֻגול מִיתֵי קִדָּשִׁים קָלִים לִידֵי מַעֲיֵלָה וְקִשְׁיֹא לָרַב גַּדְל: אִמַּר לָךְ רַב גַּדְל ה"נ לֹא אִמַּר דְּבְּמַחֲשֶׁבֶת שַׁחֲטוּתָה לַחוּדָה פֻּגול אֶלָּא לְכִי זָרַק תַּעֲלִי מִלְתָּא אִי בַּעֲבוּדָה אַחַת עֲרַב הַמַּחֲשָׁבוֹת אִי בִשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת דְּאִי חֲשִׁיב בִּשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת לְכִי זָרַק הָדָם בְּמַחֲשֶׁבֶת פֻּגול הֵוִי פֻגול אֶבֶל מ"מ לְעוֹלָם לֹא מִקְדָּע בְּפֻגול עַד דְּזָרַק וְהָתָם ה"ט דְּקִדָּשׁ הֵלָחַם דְּשִׁתַּק בְּזָרִיקָה דְּלֹא פָגַל אֶלָּא בְּשַׁחֲטוּתָה לַחוּדָה אֶבֶל אִם פָּגַל בְּזָרִיקָה גַּמִּי לֹא מִייתֵי קִדָּשִׁים קָלִים לִידֵי מַעֲיֵלָה כְּדָרַב גַּדְל: אִי הִכִּי תִקְשִׁי לִיה גַּמִּי דְקָאָמַר דַּעַד דְּזָרַק לֹא הֵוִי פֻגול דְּלִטְעָמָה גַּבִּי תוּדָה גַּמִּי לֹא הֵוִי פֻגול עַד דְּזָרַק אִם כֵּן קִשְׁיֹא לִיה הָא מֵאִי קִדָּשׁ הֵלָחַם דְּקָאָמַר לֹאֻ לַחוּיָבֶה בַּמַּעֲיֵלָה אַע"ג דְּהִשְׁתָּא הֵוִי פֻגול גָּמוּר דְּפַגַּל בְּזָרִיקָה אֲלֵמָא זָרִיקַת פֻּגול מִבִּיאָה לִידֵי מַעֲיֵלָה בְּקִדָּשִׁים קָלִים: לֹא מֵאִי **קִדָּשׁ הֵלָחַם לְפָסַל קִדָּשׁ דְּבַעֲי שָׂרְפָה דְּלֹא הוּוּ כְּחֵלִין אָבֵל לֹא לְמַעֲיֵלָה וּכְדָרַב גַּדְל: לִימָא מְסִיעָא לֶה לָרַב גַּדְל: הַפֻּגול לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ לֹא אַע"ג דְּאִזְרִיךְ דָּם לָשֹׁם פֻּגול וְהָינוּ כְּרַב גַּדְל דְאִמַּר אִינוּ מוּצִיא מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה בְּקִדָּשֵׁי קִדָּשִׁים: לֹא כִי קִתְּנִי לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ דְּלֹא זָרַק קָא מִיַּדִּי וְלֹא מְסִיעַ לֶה: אִי דְלֹא זָרַק אִם פֻּגול פְּשִׁיטָא דְמוֹעֲלִין בּוֹ: אֶלָּא לְעוֹלָם בְּקִדָּשֵׁי קִדָּשִׁים: לְעוֹלָם בְּחֻטְאֵת וְאִשָּׁם: לְעוֹלָם בְּחֻטְאֵת מִיַּדִּי דְאִי בְּחֻטְאֵת וְאִשָּׁם מִיַּדִּי דְאִי בְּעוֹלָה פְּשִׁיטָא מֵאִי לְמִימְרָא:**

וְהָא אָמַר אֶלְפָּא מַחֲלָקַת בִּשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת כּוּי בְּסוּף פ"ב דְּזְבָּחִים (דָּף כט:): הוּא גַבִּי הָא דְתַנּוּן א"ר יְהוּדָה אִם מַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן קִדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם פֻּגול וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְאִם לֹאֻ פֻּסוּל וּחכ"א אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה פֻּסוּל וְאִמַּר אֶלְפָּא מַחֲלָקַת בִּשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת כְּגוֹן דְאִמַּר סִימֶן רֹאשׁוֹן חוּץ לְזִמְנוּ וְסִימֶן שְׁנִי חוּץ לַמְקוֹמוֹ וּפְלִיגֵי ר' יְהוּדָה וּרְבָנָן בְּמַפְגַּל בַּחֲצִי מִתֵּיר דְרַבִּי יְהוּדָה אִית לֶה מַפְגַּלָא וּרְבָנָן לִית לֵהוּ מַפְגַּלָא אָבֵל בַּעֲבוּדָה אַחַת ד"ה עֲרוֹב מַחֲשָׁבוֹת הֵוֹי וְאִין כָּאֵן פֻּגול אֲלֵמָא שַׁעַת הַפֻּגול מְשַׁעַת שַׁחֲטָה דְאִי ס"ד דְאִינוּ חַל עַד זָרִיקָה אִם כֵּן בִּשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת גַּמִּי לְהֵוֹי עֲרוֹב מַחֲשָׁבוֹת שְׁהָרִי אִין הַפֻּגול בְּסִימֶן רֹאשׁוֹן עַד שַׁעַת זָרִיקָה וְהָרִי לָךְ מַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קִדְמָה וּמַשְׁנֵי לְכִי זָרַק אֲבֵלָא מִלְתָּא כּוּי כְּלוּמַר אִמְרִינוּ בַּשַּׁעַת זָרִיקָה אֲבֵלָא מִלְתָּא לְמַפְרַע שְׁחַל הַפֻּגול מְשַׁעַת סִימֶן רֹאשׁוֹן הַלְכָךְ מַחֲשֶׁבֶת הָזֵמֶן קִדְמָה אִי בַּעֲבוּדָה אַחַת אִי בִשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת כְּלוּמַר כְּכָל עֲנִין דְּמִיַּרִי מִשְׁנַתְנוּ אִי בְּדַמְפְּרֶשׁ לֶה ר' יוֹחָנָן בַּעֲבוּדָה אַחַת אִי בִשְׁתֵּי עֲבוּדוֹת

בְּדַמְפְּרֶשׁ לֶה אֶלְפָּא: **אִי הִכִּי גַבִּי תוּדָה גַּמִּי** כְּלוּמַר עִמָּא דְלְכִי זָרִיק אֲבֵלָא מִלְתָּא לְמַפְרַע שֶׁהַפֻּגול חַל מְשַׁעַת שַׁחֲטוּתָה וּחכ"כ אִמָּאִי אִין זָרִיקַת פֻּגול מִבִּיאָה לִידֵי מַעֲיֵלָה

כִּי הִכִּי דְאִמְרִינוּ דְקִדָּשׁ הֵלָחַם: **אֶלְפָּא מֵאִי קִדָּשׁ הֵלָחַם לֹאֻ לַחוּיָבֶה בְּמַעֲיֵלָה** אִינוּ ר"ל לַעֲנִין מַעֲיֵלָה הֵלָחַם דְּהָא פְּרַשְׁתִּי לְעִיל דְלֹא שִׁיךְ בַּה מַעֲיֵלָה אֶלָּא ה"ק לֹא תִימָא בְּדַשְׁעִינוּ לְעִיל בְּזָרִיקָה אֶלָּא דְקִדָּשׁ הֵלָחַם לְפָסַל בְּזַבְּבוֹל יוֹם וּמִחֶסֶר כְּפוּרִים וּבְלִינָה בְּשַׁחֲטוּת פֻּגול מִכָּל מָקוֹם לֹא מְהִיעַא זָרִיקַת (פֻּגול) לְאִחֻיָּבֶה בַּמַּעֲיֵלָה בְּקִדָּשִׁים קָלִים: **לִימָא מְסִיעַ לַהּ הַפֻּגול לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ** לֹאֻ אַע"ג דְּזָרַק כְּלוּמַר אֲלֵמָא כִּינּוּ דְפָגַל אִין הַזָּרִיקָה מוּצִיאָתוּ מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה וּמִיַּרִי בְּקִדָּשֵׁי קִדָּשִׁים וְהוֹי סוּיעַ לָרַב גַּדְל:

אִי לֹא זָרַק מֵאִי לְמִימְרָא פְּשִׁיטָא דְמוֹעֲלִין וּחכ"ת דִּילְמָא הָא קמ"ל דְלֹא אִמְרִינוּן כְּמָאֵן דְחִנְקִינְהוּ דְמִי וְלֹא קִרְיִין כְּהֵן קִדָּשֵׁי ה' י"ל דְּהִכִּי קָאָמַר מֵאִי לְמִימְרָא וְאִמָּאִי קִתְּנִי לְעוֹלָם לִתְנִי הַפֻּגול מוֹעֲלִין בּוֹ וְתוֹ לֹא: **אִי בַּעוֹלָה מֵאִי לְמִימְרָא פְּשִׁיטָא דְמוֹעֲלִין** דְאֲפִילוּ לֹא הָיְתָה נִפְגַּלַת מוֹעֲלִין בּוֹ עַד שֶׁתַּצֵּא לְבֵית הַדָּשָׁן כְּדִאֲמַר לְקָמֶן (מַעֲיֵלָה דָּף ט.) וְעוֹד תַּנְיָא כּוּי אֶלָּא אִי אִמְרַתָּ בַּעוֹלָה צְרִיכָא לְמִימַר כְּלוּמַר פְּשִׁיטָא דְלֹא מְהִיעַא זָרִיקָה [לְהוֹצִיא] מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה אֲפִילוּ לֹא לָן דְמָה אֶלָּא וְזֹאֵי מִיַּרִי בְּחֻטְאֵת דֹּאף עַל גַּב כִּי לֹא לָן דְמָה זָרִיקָה מוּצִיאָתָה מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה מ"מ כִּי לָן דְמָה דְאִלּוּ נַעֲשִׂית הַזָּרִיקָה בְּפֻסוּל לֹא מְהִיעַא הַזָּרִיקָה לְאִפּוּקֵי מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה וְסָלְקָא דַּשְׁתָּךְ הַשְׁתָּא הוּאֻ הַדִּין לְזָרִיקַת פֻּגול סִיפָא וְזֹאֵי מְסִיעַ לֶה דְנֻזִּיא בְּחֻטְאֵת מִיַּדִּי וְנֹאפְלוּ הִכִּי קָאָמַר דְלֹא תַהֲעִיא זָרִיקָה הַנַּעֲשִׂית בְּפֻסוּל לְהוֹצִיא מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה רִישָׁא מֵאִי כְּלוּמַר עִמָּא הוֹאִיל וְסִיפָא בְּחֻטְאֵת רִישָׁא גַּמִּי בְּחֻטְאֵת וְהַשְׁתָּא הֵוִי סַנְעֵתָא לְהַדִּי דְרִישָׁא הָינוּ זָרִיקַת פֻּגול סִיפָא וְזֹאֵי מְסִיעַ לֶה כְּלוּמַר וְכִי וְזֹאֵי הוּא סִיפָא מְסִיעַ לֶה דְלֵמָא שְׁאֵנִי זָרִיקָה דְלֵאחַר לִינָה מְזָרִיקָה דְלֵאחַר פֻּגול וְקָאָמַר מֵאִי שְׁנָא וּמַשְׁנֵי הֲלָנָה דַּעֲבִיד בְּיָדִים כּוּי לֹאֻ דְנִקָא תְנִי בַּה בְּיָדִים אֶלָּא שַׁע"י חֲסָרוֹן מַעֲשֶׂה הוּא לֹא מְהִיעַא זָרִיקָה לְאִפּוּקֵי מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה כּוּי וְאִם תֹּאמַר מַה בְּכָךְ אִי לֹא מְסִיעַ סִיפָא מ"מ רִישָׁא מְסִיעַ לֶה דְהָא עַל בְּרַחֲךְ מִיַּדִּי בְּחֻטְאֵת וּלְאחַר זָרִיקָה דְאִי בַּעוֹלָה מֵאִי לְמִימְרָא וְאוּמַר כְּרַב רַבְנֵי פְרָז דְרִישָׁא וְזֹאֵי יֵשׁ לְחֻחוֹת דְלֹא מְסִיעַ לֶה דַּלְעִיל מִיַּרִי בְּחֻטְאֵת וְהֵוִיא זָרִיקָה וּקמ"ל דַּאע"ג דַּנַּעֲשִׂית הַשַּׁחֲטוּת בְּהַכְּשֵׁר וְלֹא פָגַל עַד שַׁעַת קִבְּלָה מ"מ מוֹעֲלִין לְאִפּוּקֵי

מִמָּאֻן דְאִמַּר לְקָמֶן (מַעֲיֵלָה דָּף ה.) דְהַת שַׁחֲטוּתָה שְׁנִינוּ:

וְלֹא מְסִיעַ לֶה: אִי דְלֹא זָרַק קָא מִיַּדִּי וְנֹאפְלוּ הִכִּי לֹא מְסִיעַ לֶה דְכִי תַנְיָא דְלְעוֹלָם מוֹעֲלִין בּוֹ אֲפִילוּ לְאִחַר זָרִיקָה בַּעוֹלָה מִיַּדִּי מְלַגְבֵּה הוּא כּוּלָּה דֹּאף בַּה הִתַּךְ לַכְּהֵיט וּלֹא בְּחֻטְאֵת(וּשְׁאָם:

לְעוֹלָם בְּחֻטְאֵת קָאָמַר. דְאִי בַּעוֹלָה פְּשִׁטָא מֵאִי לְמִימְרָא:

ד.

 רבינו גרשום
--

והא. קתני עלה דההיא דקומן פיגול אם אחרים מביא לידי פיגול השירים במחשבה דקמיצה לחודה:

הא עצמו. הקומן ענינו לא כ"ס ואמרין התם בזבחים מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל כלומר אם אינו חשוכ האז פיגול דקומן לחוד כפיגול גמור דכין שהעלו למזבח פקע פיגולו היאך מביא אחרים לידי מעילה השירים. אלמא דבמחשבה דקומן לחוד הוי פיגול גמור. וה"ה במחשבה דשחיטה לחודה וקתני קדש הלחם ממביאו לידי מעילה וקשיא לרב נידל:

אמר לן רב נידל. הא נמי אם אחרים מביא לידי פיגול. לא אמר דבקמיצה לחודה אלא הא נמי פיגול דקמיצה הוי התחלת פיגול אבל לא הוי פיגול עד דפגול ככולהו עבודות:

והאמר אלפא. בפרק כל הזבחים תנינא:

מחלוקת ררבי יאודה וחכמים בשתי עבדות. ואוקומין התם כגון שאמר היינו שוחט סיוק ראשון לאוכלנו חוץ לזמנו וסיומן שני חוץ למקומו דר' יהודה סבר אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת וחכ"א זז חה פסול ואין בו כרת קסברי רבנן דעירוב מחשבת חוץ לזמן וחזון למקום בזבח אחד אפילו בב' עבודות פסול ואין בו כרת:

אבל בעבודה אחת. שחניה חושב בה חוץ לזמנה וחציה חוץ למקומה:

דבריו הכל עירוב מחשבות. הוי ופסול ולטעמא דאלפא דקרי לשני סימנן ב' עבודות משום דקסבר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כי שחט סיומן אחד עבד פלגי שחיטה מ"מ מיהא לטעמא דרבי יהודה אם מחשבת הזמן קדמה בשחיטה הוי פיגול. אלמא דבמחשבת שחיתה לחודה הוי פיגול. וקשיא לרב נידל אמאי קדש לחם:

אמר רב נידל. הבא נמי לא אמר דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול אלא ככולהו ולכי זריק תנול מולתא למפרע אי בעבודה אחת עירב המחשבות או בב' עבודות אבל לעולם לא היה פיגול גמור עד דזריק כדרב נידל:

אי הכי. תקשי ליה נמי הא דאמרת עד דזריק לא הוי פיגול דלטעמיה נמי כפי תודה לא הוי פיגול עד דזריק אלא נמי קשיא ליה הא דמאי קדש הלחם דקאמר לא לחיובי במעילה אע"ג דהשתא הוי פיגול גמור אלמא פיגול מביא לידי מעילה:

לא מאי קדש הלחם ליפסול. קדש דבעי שרפה אבל לא למעילה וכדרב נידל:

לימא מסיעה ליה. לרב נידל הטיגול לעולם מועילין בו לא: אף על גב דאחדריק דם לשם פיגול והיינו כרב נידל דקאמר פיגול אינו מוציא מידו מעילה בקדשי קדשים:

לא. כי קתני לעולם מועילין בו דלא זרק הדם מיידו ולא מסיעה ליה:

אי הכי. מאי למימרא פשיטא דכי לא זרק מועילין בו:

אלא לעולם בזריק מיידו. ואפילו הכי לא מסיעה ליה דכי תניא הדא דלעולם מועילין בו ואפילו לאחר זריקה בעולה מידיי מלגבה הוי כולה דאין בה היתר לכהנים ולא בחטאות(ושאם:

לעולם בחטאות קאמר. דאי בעולה פשיטא מאי למימרא:

עין משפט גור מצווה
א מוּי' פּגִי מוה'ל' מעוּלה ח'ל' א': ב מוּי' פּגִי מוה'ל' מעוּלה ח'ל' ג': ג מוּי' פּגִי מוה'ל' מעוּלה ח'ל' א':
רבינו גרשום

ועוד. סיפא נמי זייקא דבחוטאז מייירי דקתני לן דמה וז"ה לפגול דאע"פ שחזר חזקו מועלין בו:

אי אמרת בשלמא בחטאת. מייירי סיפא שפיר אלא אי אמרת בעולה כו':

סיפא ודאי. לן דמה כו' מסויע לרב גידל דמייירי לאחר זריקה כהדיא:

רישא מצי. לימא נמי האיל ומסויע ליה סיפא מסויע ליה רישא:

וסיפא ודאי מי מסויע ליה. לנעול אימא ללא מסויע ליה ללא דמי לן דמה למחשבת פיגול. אחרי לא דמי:

ומאי שנא. ביה מאי שניי יט כין פיסול לן וכן פיסול פיגול:

ודאי לא דמי. דאימא לך הלנה דקא עבדי אסורא בידים שהיה לו לזרוק והלנו היינו דעבדי כפיסול בידים הלכך קנסוין ליה דלא מהני ליה זריקה לאשוקי מייירי מעולה אלא מועלין בו נמי לאחר זריקה:

אבל מחשבת פיגול דלא עבדי מעשה בידים. אלא באסור מחשבה אימא דלא קנסוין ליה ומהני ליה זריקה לאשוקי מייירי מעולה ונלא כרב גידל:

אמרי קתני סיפא. דהיא הפגול בקדשים קלים און מועלין בו באומרוין אשילו לאחר זריקה דלאא קדשי ה' היא:

לפגול ברישא ולתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה און מועלין בו אלא מקלא פלגי הכי כהדיא ברישא אלא בסופא נימא כדלעז"ג דזרק מייירי רישא דמועלין בו ומסויע לרב גידל:

והיא ודאי. סיפא בקדשים קלים און מועלין בו ודאי מסויע ליה לרב גידל דלויא נמי הכי קאמר ואעו מביא לויי מעולה האימוריים בקדשים קלים לימא האיל ומסויע ליה סיפא ודאי כדלמחר דמסויע ליה נמי רישא:

ודאי לא מסויע ליה רישא דכלא זרק קא מייירי כדלמחר ודהיא דזייקת אבל זרק מאי הכי נמי דאין מועלין אי הכי אמרי קתני סיפא דהיא בקדשים קלים כו' לפגול ברישא און הכי נמי דמי לפגול ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים און מועלין האיל ומילת' פסוקא היא דבין לפני זריקה וכן לאחר זריקה און מועלין באומרוין האיל מזריקת פיגול היא משום הכי חביבא ליה טפי מהאי הפלגה דרישא ולאו מילתא פסוקא היא האיל ולפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה און מועלין בו כדמייך ברישא. ורישא קשיא לרב גידל ודיינו דקאמר במס' מנחות [ף מו א'] הא איתקשר רב גידל:

כלל אמר ר' יהושע כל שהיה שעת היתר לכהניס. וקא בעי בגמ' מאי שעת היתר דקתני היתר שחיטה שנינו דכיון דנשחטה כתיקנה בלא פיסול היינו שעת היתר אע"ג דשכח נפסלה ויצאת מייירי מעולה אי היתר זריקה שנינו דכיוען דקבלה נמי תידיא בלא פיסול וכיון דקבל כדאוי היינו היתר זריקה אע"ג דעדיין לא נזרק משום דכל העומד לחזק כזרוק דמי:

או היתר אכילה שנינו. דבעין זיהא מרק הסם כדאוי וסוב יט היתר אכילה בשכר וכיון דהיה בו שעת היתר און מועלין בו. ואזוי היא שלא היה לה שעת היתר (שפטה) [משפחה] חזון למונה וחזון למקומה ומאי שנא דנקט הני תימן מכל הני דרישא והלא כבולה דתנא מועלין בכן לא היה כה שעת היתר לכהניס היינו טעמא משום דהני איתקוש אהדרי ומחד קרא נפקין מאיס האכל וגו'. במסכת זבחים:

ראה מה אתה שואלני. כלומר שים דעתך ששאלני כהנון. ושאלו שעת היתר לכהניס תקנן היתר שחיטה שנינו או היתר זריקה שנינו כדפדשוין לעיל והשכי חזקיה ורבי יוחנן פליגי כהא מילתא:

הפגול בקדשי קדשים מועלין בו כו' לאו זורק ומסנע ליה זוריקת פגול אינו

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

ועוד מסיפא נמי זייקא דקתני לן

”ועוד, דקתנִי סִיפָא: לֵן דְּמָה, אַף עַל פִּי שְׁחֹזר וְזָרְקוּ – מוֹעֲלִין בּוֹ. אִי אִמְרַת בְּשִׁלְמָא בַּחֲטָאת – שְׁפִיר. אָלָא אִי אִמְרַת בְּעוֹלָה – צָרִיכָא לְמִימַר? סִיפָא וַדַּאי מְסִייע לִיהּ. רִישָׁא, מַאי? הוּאִיל וּמְסִייע לִיהּ סִיפָא, מְסִייע לִיהּ נִמְי רִישָׁא? סִיפָא לָאו וַדַּאי מְסִייע לִיהּ: מַאי שְׁנָא הֵלָנָה – דְּקַעְבִּיד בְּיָדִים, לֹא מַהֲנִי זְרִיקָה לְאַפּוֹקִי מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה. מַחֲשָׁבָה – לֹא קָא עֲבִיד בְּיָדִים, מַהֲנִי לִיהּ זְרִיקָה לְאַפּוֹקִי מִיַּדִּי מַעֲיֵלָה. לִימָא הָא מְסִייע לִיהּ: הַפִּיגוּל בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים – מוֹעֲלִין בּוֹ. לָאו אַף עַל גַּב דְּזָרַק וּמְסִייע לִיהּ! לֹא, דִּלְא זָרַק. אָבֵל זָרַק, מַאי? הָכִי נִמְי דְּאִין מוֹעֲלִין בּוֹ? אַמַּאי קִתְנִי סִיפָא: בְּקִדְשִׁים קָלִים – אִין מוֹעֲלִין בּוֹ? לִיפְלוּג בְּרִישָׁא, וְלִיתָנִי: לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין בּוֹ, לְאַחַר זְרִיקָה – אִין מוֹעֲלִין בּוֹ! הֵהוּא וַדַּאי מְסִייע לִיהּ. לִימָא הוּאִיל וּמְסִייע לִיהּ סִיפָא מְסִייע לִיהּ נִמְי רִישָׁא? קִדְשִׁים קָלִים – פְּסִיקָא לִיהּ, הֵכָא – לֹא פְסִיקָא לִיהּ. פְּלָל אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כֹּל שְׁהִיתָה לָּהּ שְׁעַת הֵיתֵר לִפְהָנִים – אִין מוֹעֲלִין בָּהּ, וְכֹל שְׁלֹא הִיתָה לָּהּ שְׁעַת הֵיתֵר לִפְהָנִים – מוֹעֲלִין בָּהּ. אִיזוּהִי שְׁהִיתָה לָּהּ שְׁעַת הֵיתֵר לִפְהָנִים? שְׁלָנָה, וְשִׁנְטָמָאת, וְשִׁיצָאת. וְאִיזוּהִי שְׁלֹא הִיתָה לָּהּ שְׁעַת הֵיתֵר לִפְהָנִים? שְׁנַשְׁחַטָה חוּץ לְזִמְנָה, וְחוּץ לְמִקוּמָה, וְשִׁקְבְּלוּ פְסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דְּמָה. אֲמַר לִיהּ בַּר קַפְרָא לְבַר פְּדָת: בְּזַן אַחוּתִי, רְאֵה מָה אֶתָּה שׁוֹאֲלִנִי לְמַחַר בְּבִית הַמִּדְרָשׁ: הֵיתֵר שְׁחִיטָה שְׁנִינָו, או

מועלין בו דאין מוציא מידי מעילה: אי אמרת בשלמא בחטאת להכי זקינן דה"ה לפגול שאס פגל בו אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו: אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר דמועלין בה הא בלא לגבוה היא אלא ש"מ בחטאת מיירי וה"ה לרישא: סיפא ודאי מסניע לה לן דמה כו' דמייירי לאחר זריקה בהדיא וזקינן ה"ה דפגול דזריקה אינו מוציא מידי מעילה: נימא הואיל ומסניע לה סיפא מסניע לה רישא דנימא נמי בחטאת מיירי וקאמר לעולם מועלין בו דמשמע אע"ג דזרקו: וקא פריך ומסיפא נמי מי פשיטא ליה דמסניע ליה דלמא לעולם אימא לך דלא מסניע לה דאמרין דלא דמי לן דמה למחשבת פגול: ומאדער ליה אמאי לא דמי ומאי שנא כלומר מה הפירש יש בין פסול לן לפסול פגול: וא"ל ודאי לא דמו דאימא לך הלנה דקעבדי אסורא בידים שהיה לו לזרוק והלנו דהינו דקעבדי ליה פסול בידים דלגבי מחשבה דפגול חשיב ללינה מעשה בידים הלכך קנסוין ליה דלא תהני ליה זריקה לאפוקה מידי מעילה אלא מועלין נמי לאחר זריקה: אבל מחשבת פגול לא עבדי מעשה בידים אלא פסול מחשבה אימא לך דלא קנסוין ליה ומאני ליה זריקה לאפוקה מידי מעילה וכלא פרב גדל ורישא בעולה קמייירי בדאוקמנא ברישא: ה"נ דאין מועלין בו דזריקת פגול (אינה) מוציאה מידי מעילה וסינו פרב גדל: אמאי קתני סיפא דהיא הפגול בקדשים קלים אין מועלין בו כלומר אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' נינהו: לפגל ברישא בדידה ולתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו אלא מקלא פלגי הכי ברישא אלא בסיפא לימא בדאע"ג דזרק מייירי רישא דמועלין בו וסיפא מסניעא לרב גדל: והוא ודאי סיפא דקתני בקדשים קלים אין מועלין: מסניעא לרב גדל דלויא נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים: לימא הואיל ומסניעא ליה סיפא בדאמרן דודאי מסניעא לה נימא נמי רישא דבאע"ג דזרק מייירי: א"ל רישא ודאי לא תסייע ליה דרישא מייירי בדלא זרק גדלקת אבל זרק מאי ה"נ דאין מועלין אמאי קתני סיפא כו' לפגל ברישא אין ה"נ דמצי לפלוגי ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו הואיל ופסיקא ליה למלתא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין בו בדאמרוין הואיל וזריקת פגול היא מש"ה חביבא ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלא פסיקא לה מלתא הואיל דלפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו דקדיק ברישא הלכך לא תני לה ולעולם לא מסניע לה לרב גדל: ראה מה אתה שואלני שאל לו הא דקתני דמתני' שעת הסר שחיטה שנינו דכיון שנשחטה בתקנה בלא פסול הינו שעת הסר ואע"ג דשוב נפסלה וצאת מידי מעילה:

דאין מועלין בו דזריקת פגול (אינה) מוציאה מידי מעילה וסינו פרב גדל: אמאי קתני סיפא דהיא הפגול בקדשים קלים אין מועלין בו כלומר אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' נינהו: לפגל ברישא בדידה ולתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו אלא מקלא פלגי הכי ברישא אלא בסיפא לימא בדאע"ג דזרק מייירי רישא דמועלין בו וסיפא מסניעא לרב גדל: והוא ודאי סיפא דקתני בקדשים קלים אין מועלין: מסניעא לרב גדל דלויא נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים: לימא הואיל ומסניעא ליה סיפא בדאמרן דודאי מסניעא לה נימא נמי רישא דבאע"ג דזרק מייירי: א"ל רישא ודאי לא תסייע ליה דרישא מייירי בדלא זרק גדלקת אבל זרק מאי ה"נ דאין מועלין אמאי קתני סיפא כו' לפגל ברישא אין ה"נ דמצי לפלוגי ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו הואיל ופסיקא ליה למלתא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין בו בדאמרוין הואיל וזריקת פגול היא מש"ה חביבא ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלא פסיקא לה מלתא הואיל דלפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו דקדיק ברישא הלכך לא תני לה ולעולם לא מסניע לה לרב גדל: ראה מה אתה שואלני שאל לו הא דקתני דמתני' שעת הסר שחיטה שנינו דכיון שנשחטה בתקנה בלא פסול הינו שעת הסר ואע"ג דשוב נפסלה וצאת מידי מעילה:

וגם לומר דקדם זריקה נמי קרי לה הסר לפהניס משום דכיון דעומד לזרק פזרוק דמי ואם תאמר אם כן לבעי אי הלכה דברי שמעון אי דרבנן דפליגי בהא (מנחות דף קב:) דר"ס אית לה פזרוק דמי ורבנן לית להו פזרוק דמי ובי שימא אין הכי נמי מבעי לה כו' זה אינו דאם כן מאי מיייתי מהני דלקמן דהסר זריקה שנינו לימא ר"ש היא ועוד דמתני נמי לקמן מרבי שמעון גופה אלמא מבעיא ליה אפילו לר"ש יו"ל לכלי עלמא דבין לר"ש ובין לרבנן קובעי דלא פליגי אלא לעין טמאת אכלין אבל לעין אכילה לא ואיכא למבעי אלבא דתרוניהו דעד כאן לא קאמר ר"ש פזרוק דמי אלא לענין טמאת אכלין אבל לא פקעי קדשי קדשים עד לאחר זריקה או לאידך גיסא דע"כ לא קאמרי רבנן לאו פזרוק דמי אלא לענין טמאת אכלין דלא קרינו בה דשר יאכל (ויקרא יא) אלא לאחר זריקה אבל הכא פיון דעומד לזרק מיד פקעי קדשי ה' דפזרוק דמי וא"ת פי הכי דקאמר הסר זריקה [שנינו] פי נעשית הקבלה בהבשר כמו כן היה לו לומר פי נעשית השחיטה בהסר הסר קבלה [שנינו] כלומר שפא שפא ליה זריקה שפיר לשון הסר זריקה לפי ששפאמתקבל בהבשר אז משר לזרוק ואם נתקבל בפסול אסור לזרוק אבל פי נמי נשחט בפסול אין אסור לקבל הלכך לא שיד לומר הסר קבלה אלא הסר שחיטה כלומר שנעשה השחיטה בהסר וקרי ליה הסר לפהניס לפי שהוא הסר לעבודת פהניס וא"ת למ"ד הסר שחיטה שנינו שחט בצפון וקבל בדרום אמאי מועלין פיון שנעשית השחיטה בהסר י"ל דמייירי בגון שקבל קדם גמר שחיטה דהשתא לא נגמרה השחיטה בהבשר וא"כ כששחט פיוס וזרק בלילה מאי אכא למימר י"ל דתם נמי מייירי כששחט כל כך סמוך לשקיעת החמה עד שהצרך לזרוק בלילה ואם כן לא היתה שחיטתו הסר לעבודת פהניס:

מסורת הש"ס
א מנחות קב: תוספתא מעילה; משנה מעילה

א מנחות קב: תוספתא מעילה; משנה מעילה

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

עין משפט
נר מצוה

א מוי' פג' מהל' מעילה הל' א:
 ב מוי' פח' מהל' מעשה הקרבנות
 הל' ג:
 ג מוי' פח' מהל' מעשה הקרבנות
 הל' ז:

רבינו גרשום

היתר אכילה. נמי פרשין לעיל.
לאו דלן דם. בכוס וקתני אין
מועילין משום דכל העומד לחדק
בזרוק דמי ש"מ היתר זריקה
שנינו:

אבל דם אחדריק. וזה ביה
היזר אכילה ובר' יוחנן:

למה ליה עד דאיכא תרתני:

דקבלו פסולין חרקי פסולין.
 דקביעלו פסולין טמאין אז בעלי
 מומין לחודיה סניא דנפסל אלא
 ללא דקבלו פסולין. ואע"י
 דחרקיהו כשרים מועלין בו האי
 דקבלו פסולין ולא היה לו הישר
 זריקה פועל דקבלו פסולין הא
 דקבלו כשרים אע"י דחרק פסולין
 איך מועלין בו דמשה שזביעיהו
 בששרין הוה ראוי לזריקה מעליא
 אלא הישר זריקה שטעו:

אז ס"ר דאזיכא לפלוגי הכי.
כדקאמרת דבקיבלוה פסולין
לחוד סגיא ולמידק מינה כדקא
דייקת:

אלא הא דתנן. בזבחים (דף צב.).
חטאות פסולה אין דמה טעון
כשיביעו כשניתן מדה על הבגד
בכדכתיב בחטאת כשירה ואשר זה
מדה על הבגד אשר זה עליה
תבאם במקום קדש:

שעת הכושר ונפסלה. שלנה או
דמה או בשרה אי למר כדאמר
היתר שחיטה ואי כדמר דהיתר
מריקה:

[illegible]

חִזְקִיָּה אָמַר הֵתֵר שְׁחִיטָה שְׁנֵינוּ רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר הֵתֵר אָכִילָה שְׁנֵינוּ לָא דִּיקָא

מתני' לא פחזקיה ולא פרכי יוחנן כלומר
פרכי יוחנן דקשיא ממתני' ופחזקיה לא
דיקא: לאו דלן דם ונתני איז מועילין וש"מ
התר וריקה שנינו דאי הטר אכילה היה לו
למעול אפילו בפסח עד לאחר זריקה שאז
ראוי לאכילה וקשיא לר' יוחנן פחזקיה לא
דיקא מדנקט לן דמה ולא נקט רבותא טפי
כגון קבל בפסול ואע"ג דליכא אלא שחיטה
בפסח מ"מ אין מועילין דהטר שחיטה שנינו
ודייק זה אינו חשוב בשני הש"ס ולא הקפיד
עליו אלא על קשיא דקשיא לרבי יוחנן
דפריך משה: לא דלן פסח ומ"מ אין מועילין
דאיכא הטר אכילה וא"ת ומאי ס"ד
דמקשה והא פשיטא הוא דמצי לתרץ בן י"ל
דסבירא הוא דמירי בלן דס דומיא דסיפא
לא היתה לו שעת הטר לפניהם דחשיב
קבלו פסולים וזרקו דמן אלמא מירי בפסול
דס ורישא דומיא דסיפא כן נראה למורי

ה"ר פרץ שי: **שְׁקֵבְלוֹ** פִּסְוִלִּין וְזָרְקוֹ אֶת דְּמָה יס"ג בן ה"ד אי דקֶבְלוֹ פִּסְוִלִּין או זָרְקוֹ פִּסְוִלִּין ל"ל עד דאִיבא תרתי אֶלָּא לֹא דקֶבְלוֹ פִּסְוִלִּין זָרְקָא וש"מ הָסֵר זְרִיקָה שְׁטִינוּ וה"פ דְּסָנְיָא אִתֵּי־א לִזְמַר דְּהָסֵר זְרִיקָה שְׁטִינוּ וְהִפִּי' כֶּן הוּא אִי [דְּקֶבְלָנ] פִּסְוִלִּין (או זָרְקוֹ פִּסְוִלִּין) ר"ל או דקֶבְלוֹ בְּשָׂרִים וְזָרְקוֹ פִּסְוִלִּין דְּמוֹעֵלִין מִשּׁוּם דְּלִיבָא הָסֵר אֲכִילָה ל"ל עד דאִיבא תרתי בְּלוּמַר אִמְאִי תְּנִי כָּלָא [קֶבְלָה] בְּפִסְוִלִּין לְתַנִּי זְרִיקָה בְּפִסְוִלִּין לְחֹד דְּהוּ מִשְׁמַע דְּאִפְּסִינוּ נַעֲשִׂית הַקֶּבְלָה בְּהַבְּשָׁר מוֹעֵלִין מִשּׁוּם דְּהָסֵר אֲכִילָה שְׁטִינוּ וְלֹא נִיחָא לְמִימַר דָּלָא זֶה אִף זֶה קִתְּנִי בְּכַה"ג דְּקֶבְלָנוּ

בַּפְּסוּלִין וְחָרְקוֹ בַּפְּסוּלִין חַד מִנְתָּא הוּא אֵלָא לֹא קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין דְּזֻקָּא הִשָּׁה קִבְּלוּהּ בְּשָׂרִים דְּאִיבָא הִתֵּר זְרִיקָה אִין מוֹעֲלִין וּש"מ הִתֵּר זְרִיקָה שְׁנִינָא וּא"ת א"כ ל"ל לְמַתְּנִי חָרְקוֹ פְּסוּלִין כֻּלָּל בִּין דִּקְבְּלוּהּ פְּסוּלִין דְּזֻקָּא י"ל דִּתְנָא חָרְקוֹ פְּסוּלִין לֹא־שִׁמְעִין דִּקְבְּלוּהּ דְּזֻקָּא וּה"ק אַע"ג דְּזֻרְקוּהּ פְּסוּלִין אִי קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין נָמִי הוּא דְמוֹעֲלִין דְּלֹא הוּא לִיהּ הִתֵּר זְרִיקָה הָא קִבְּלוּהּ בְּשָׂרִים אַע"ג דְּזֻרְקוּהּ פְּסוּלִין אִין מוֹעֲלִין אַע"ג דְּאִין לֹא הִתֵּר אִכְיֵלָה בִּין דְּאִיבָא הִתֵּר זְרִיקָה מ"מ קָשָׁה דְּאִי נָמִי תֵּנָא קִבְּלוּהּ (לְפִסּוּל) [פְּסוּלִין] לְחוּד שְׁפִיר יָדַע דְּהִתֵּר זְרִיקָה שְׁנִינָא דְּשִׁמְעָה הָא קִבְּלוּהּ בְּשָׂרִין מִיָּד אִין מוֹעֲלִין בִּי הִיבִי דְּהוּא פְּרִיךְ ל"ל לְמַתְּנִי קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין בִּי אִתְרִין דְּהִתֵּר אִכְיֵלָה שְׁנִינָא וְאוֹמֵר מוֹרִי ה"ר פֶּרֶץ ש"י דְּאֶצְטְרִיךְ שְׁפִיר לְמַתְּנִי זֻרְקוֹ פְּסוּלִין דְּאִי לֹא תֵּנָא אֵלָא קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין ס"ד אִמְיֵנָא דִּה"ה בִּי נָמִי קִבְּלוּהּ בְּשָׂרִין חָרְקוֹ פְּסוּלִין דְּמוֹעֲלִין מִשּׁוּם דְּהִתֵּר אִכְיֵלָה שְׁנִינָא וְהָא דְנִקְטָה קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין וְלֹא נִקְטָה זֻרְקוֹ פְּסוּלִין עֲבֻדָּה קִמְיִיתָא נִקְטָה דְּמִקְבְּלָה וְחִילָךְ מִצַּת כְּהֵנָה קִמ"ל הָא דִּתְנִי זֻרְקוּהּ פְּסוּלִין דַּע"כ הִתֵּר זְרִיקָה שְׁנִינָא דְּאִי הִתֵּר אִכְיֵלָה שְׁנִינָא ל"ל לְמַתְּנִי פְּסוּלִין דְּזֻקָּא קִבְּלוּהּ פְּסוּלִין הוּא דְמוֹעֲלִין הָא אִם קִבְּלוּהּ בְּשָׂרִים אִין מוֹעֲלִין וְדָבְלוּ פְּסוּלִין אִיבָא הִתֵּר שְׁחִיטָה וְאִפ"ה מוֹעֲלִין: **מִתְקִיף** לַח רַב יוֹסֵף אִי ס"ד

למַתְנֵי תַרְבִּי: הַטָּאָת פִּסּוּלָה אִין דְּמָה כּו' דְּכַתִּיב וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר תֵּה מַזְמָה זָרְקוּ פִּסּוּלִין הוּא דְמָה טְעוּן כְּבוֹס הָא קִבְּלוּ בְּשֵׁרִים וְזָרְקוּ בְּשֵׁרִים דְּמָה לְלִין וְכִין סָבְבַת לִזְמַר תַּרְבִּיהוּ דְּזֻקָא כְּמוֹ כּו' יֵשׁ לְדַקְדָּק בָּזָן וְאִמְאִי קָרִי בָּזָן זֶה דְּהָא דְּקַמְנִי זָרְקוּ פִּסּוּלִין לֹאזִי דְּזֻקָא וְאִבְּב קִבְּלִיהוּ נִקְטָא לִיהַ "נ גְּבִי מַעֲיִלָה וְלִיהַ:

חֹה הַיָּמִים זְרִיקָה שְׁנִינוּ דַחַע"פ שְׁשַׁחַט פְּרָחוּי בְּעֵינָיו דְּתַהֲיִי קִבְּנָה נִמְי פְּנַח

פסול וינין דקבל פראוי דער זריקה
דאע"ג זענען לא נזרק דמו היי פאלט נזרק
בדעת דכל העומד לזרק פזרוק דמי זכינו
דנתקבל בכוס פראוי ונראה זריקה שוב
אין בו מעילה: או דער אכילה שנינו דאע"ג
דנשחט ונתקבל פראוי לעולם לא יצא מידי
מעילה עד שנקרק הדם שם בו שעת דער
אכילה לכהנים ואם ירע בו שום פסול
אפלו הכי אין מועלין. והשיבו בר הפרא
דחזקה ורבי יוחנן פליגי בהא מלתא: מאי
לאו דלן דהם שנתקבל בכוס פראוי ואח"כ
לן דהם זריקה ונתני אין מועלין דהן משום
דכל העומד לזרק פזרוק דמי וש"מ דער
זריקה שנינו: לא דלן בשאר חזן לזמנו: אבל
דאזדריק ולהכי אין מועלין בו דשם דה
דער אכילה לכהנים פרי' יוחנן: ל"ל עד
דאיפא תרתי בפסולין קבלה זריקה
בדקבל פסולין לחוד סגי דהא נפסל בו:
אלא לאו דקבלוהו פסולין ואף על גב
דזרקוהו בשמים מועלין בו הואיל ונתקבל
בפסול דלא היה בו דער זריקה דלא הוה
קבלתו פראוי וטעמא דקבלוהו פסולין
זרקוהו בשמים אכל קבלוהו פראוי
זרקוהו פסולין אין מועלין בו דמשעה
שקבלוהו בשמים דער זריקה ומש"ה אין
מועלין בו וש"מ דער זריקה שנינו: מתקין
לה רב יוסף לעולם אימא לך דאפילו
קבלוהו בשמים זרקוהו פסולין גמי מועלין
בו דער אכילה שנינו דאי ס"ד דאיפא
לפלוני הכי בדאמר דקבלוהו פסולין
זרקוהו בשמים אכל קבלוהו פראוי שם על

גב דזרקוהו פסולין אין מוועלין צו דזוקא
 קתני אלף הא דתנו בצדחים חטאת פסולה שנתנו דמה על הבגד אינו טעון
 בבוס בדכתיב בחטאת פשרה ואשר היה מדמה על הבגד תכבס וכו' (ויקרא
 י"ז:'): שכן הדם או הבשר דה"ל שעת הכשר אי למר בדיאית ליה הסר שחיטה
 ואי למר בדיאית ליה הסר חבילה: קבלו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה
 טעון בבוס הא קבלוהו בשרים וזרקו פסולים או איפכא דמה טעון בבוס
 וזהא דתני פסולין דזוקא קתני פסולין ולא בשרים: קרי בלא אשך וזה
 מדמה ולא שפכר הזה בלומר אשר זה ממש העומד להיות דעדין לא נעשית
 מצותו והוא הוא בשנתנו ממנו על הבגד קדם זריקה או בשעת זריקה טעון
 בבוס ולא שפכר הזה דלאחר הזאה אין המותר טעון בבוס דמאחר שזרק
 ציין זרקו בשר ציין זרקו פסול אינו טעון בבוס אלף ודאי הא דתני בחטאת
 ששקבלו פסולין וזרקו פסולין לאו דזוקא דאפילו קבלו בשרין וזרקו בשרין אין
 דקמה טעון בבוס אחר זריקה אע"ג דהניח חטאת פשרה הואיל ויכבד הזה
 אצל קדם זריקה טעון בבוס בדין חטאת בשרה דטעון בבוס (אפילו) ציין
 קבלה זריקה:

קבלוהו פסעלן אלס נדאי הסר זריקה שנינו ותנא זרקוהו לומר בי נמי זרקוהו
לפאפוקי ממ"ד הסר חבילה שנינו וגם דלא כמ"ד הסר שחיטה שנינו דהא בי נמי

אידישע פילאָזאָפֿיע הייבט זיך אָן מיט דעם פֿאָרשער און פֿילאָזאָפֿן **משה מנדל לייב פֿאָרשער** (1858-1920). ער האט געשריבן דאס בוך **פֿילאָזאָפֿיע פֿון דער אידישער פֿאָרשער** (1901), וואס איז אַ פֿאָרשער פֿון דער אידישער פֿילאָזאָפֿיע. ער האט געשריבן דאס בוך **פֿילאָזאָפֿיע פֿון דער אידישער פֿאָרשער** (1901), וואס איז אַ פֿאָרשער פֿון דער אידישער פֿילאָזאָפֿיע.

מסורת הש"ס
 א זבחים צב; משנה זבחים
 ב ספרא צו פרק ו א; ספרא צו
 פרק ז ד; זבחים צג; מנחות קא;
 ספרא שמיני פרשה י ג; תוספתא
 זבחים

כָּל אֲשֶׁר-יָנַע בְּבִשָּׁה יִקְדָּשׁ וְאִשָּׁר
יִזְנֶה מִדָּמָה עַל-הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזְנֶה
עָלֶיהָ תִּכְבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ [וַיִּקְרָא
ו', כ]

עיר משפּט גור מצוה

א מווי' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' בח: ב מווי' פג' מהל' מעילה הל' ב: ג מווי' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' בח: ד מווי' פג' מהל' מעילה הל' ב: ה מווי' פג' מהל' מעילה הל' ג:
רבינו גרשום

והבא נמי לאו מוקא. וליכא למירק מנייהא מירי:

א"כ. כדקאמרת ללאו מוקא למה לי למינהא בתרין מוכני מילתא ללאו מוקא:

אלא אימא לך לעולם דמעילה מוקא. ונלא להאי מוקיא להיעיר זריקה אלא לאשמועינן דפסול עושה שירים ליפסל ואע"ג דקיבלו הדם בב' כוסות וקבל פסול חרק תחילה וסדר קבל כשר חרק ההוא קבלה מריקה דכשר לאו כלום היא:

מ"ע דהוי קבלה דכשר פסול הוי ופסולה והא קנן במסכת זבחים ועולן שקבלו את דמן חזן לזמנו וחזן למקומו אם ים דם הנפש יחזור הכשר ויקבל ההוא דחשבו פסול בקבלה חזן לזמנו או חזן למקומו דמחשבת פיוגל דפסול אין עושה שירים ליפסל. אבל כשחשב כשר בקבלה חזן לזמנו וחזן למקומו אע"פ שים עוד בנזיל דם דנפש לא יחזור הכשר ויקבל דמחשבה דכשר פוסלת שירים. והכי אמרת דקמ"ל דפסול עושה שירים והא בעא מיניה בבבחים בפרק כל הספולין ואמר ליה אין לך דבר שעושה שירים ליפסל אלא כשר שחשב בקבלה חזן לזמנה וחזן למקומו אע"ג דקיבל אחר שוב שלא במחשבה חרק ולא כלום היא אלא עושה שירים ליפסל:

ומ"ש דחזן לזמנה וחזן למקומה עושה שירים ליפסל. האילו ומרעין לפיגולין דנריכי דעיון זריקה לאקבעיניה בבחי' פיוגל עושה שירים כמותן:

מאי לא הוי עשון שירים. לאפווקי פסול שקיבל שלא במחשבה דאין עושה שירים:

לא אפילו פסול. הא אין לך דבר קטני דמשמע הוי בגבל לא הוי קאמר אין לך דבר שאין מרצה בצבור כגון פיוגל ונשר ויוצא ועושה שירים ליפסל כמותן אלא חזן לזמנו וחזן למקומו האילו ומרעין לפיגולין:

אבל טמא דהיינו נמי פסול דאיתיה לצבור דעומאה מרצה היא בצבור משוי שירים פסולין. שאר פסולין כגון בעלי מומין:

הפיגול. כשחשב כשחטתו לעולם מועלן בו לאו דלא זרק מיירי משום הכי מועלן בו אע"ג דכבר קבל דמו בבום [גא] דאמרינן כל העומד לזרק כזרוק דמי משום דקבלה דפיוגל לא חשבה כמריקה לאפווקי ממעילה הא קבלת דם דלא דפיוגל מוציאה ממעילה דאמרינן כזרוק דמי וש"מ הישר זריקה שנינו:

לא כזרוק מיירי. וטעמא דפיוגל הוא מריקה זרימה לא חשבה לאפווקי ממעילה הא זריקה כשרה מתקא מיירי מעילה אגמא דהיעיר אכילה שנינו ויירקא מתנינן כר' יוחנן והאילו ומוקמת לה כדזרק ולא כדלא זרק:

מאי לעולם. דקאמר לא אתא לאשמועינן אלא כהלכה כדכר דאמר דפיוגל אינו מוציא מיירי מעילה ולהכי אמר לעולם (אין) מועלן בו:

אָמר רב אסי לָמה לִי לַמתני תּרתי כְּלוּמר בִּשְׁנֵי מקומות הֲכא בְּמעילה

וְהָתם בְּפֶרֶק דַּס חטֹאת (וְזָכּים דף צב.)

לָלֹא נִיחָא לִיה לומר דבִּשְׁנֵי מקומות וְהִיה שׁוֹנֶה כְּפולות אֵלֶּא לְעוֹלָם דְּמעילה זָנָחא ומִכַּל מקום לא תִּפְשׁוּט דֶּהֱתַר זְרִיקָה שְׁטִינו דְּזַלְמָא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דֶּהֱתַר אֲכִילָה וְעָקַר מתנִי בְּדַקְבּלוּהוּ חֻרְקוּהוּ פְסולין וכי תִּמָּא ל"ל עד דאִיכָא תּרתי לָמה גְרִיךְ שְׁחֻרְקוּ פְסולין הָא קמ"ל דְּפֶסול עוֹשֶׂה שִׁירִים כְּלוּמר זָנָחא מִשׁוּם דְּקָבְלוּ פְסולין חֻרְקוּ פְסולין דְּמִשְׁמַע יוֹכָא לא הִתַּר אֲכִילָה וְלא הִתַּר זְרִיקָה דְּכי נָמי יַחזֹר הִפְשַׁר מָדַם שְׂבָצָנָחַר ויִקְבַּל ויִזְרַק לאו כָּלוּם הוא פִּינוּן שְׁזַרַק פְסול אֲבָל אי לאו זְרֻרְקוּ פְסולין אֵלֶּא נִשְׁפָּךְ הָדָם הֶאֱמַרְתָּ בְּזָכּים (דף לב.) אִם יֵשׁ דָּם הִנֵּפֶשׁ יַחזֹר הִפְשַׁר ויִקְבַּל וְהִיאֵר דָּדָם חטֹאת נֶקֶט תּרִוּהוּ קָבְלוּ חֻרְקוּ אָגַב הִהִיר דִּיקָא דְכִינוּן דְּלִיכָא תּרַפּוּ מַשְׁנִיּוֹת שֵׁשׁ בָּרוּן כְּפולות בַּחֲסֹם אִין לִהֲקַפִּיד א"נ מְצִי לְמִימַר הָתָם פִּי הֲכָא דקמ"ל דְּפֶסול עוֹשֶׂה שִׁירִים וְאִף עַל גַּב דְּמַהֲכָא שְׁמַעִינוּ מִכַּל מקום אִין לִהֲקַפִּיד בְּמִשְׁנֶה אַחֲרַת אִם שׁוֹנֶה בָּהּ דָּבַר שְׁאִינוּ גְרִיךְ אֲבָל מַעֲקָרָא הִנֵּה קָשָׁה לִיה מִשׁוּם דֶּהִנֵּה בְּשַׁפּוּ מַשְׁנִיּוֹת כְּפולות בַּחֲסֹם וְהִשְׁתָּא נִיחָא דְּבַמִּסְתָּנָהּ לֹא אִפְשִׁיט לָן מְדִי

מִן הַבְּעִיא וּלְהִכִּי מִיתִי ת"ש מִכַּל הֵי דְּבִסְמוּךְ: **פְּסוּל** מהו שְׂעִשְׁעָה **שִׁירִים** פֶּרוֹשׁ שְׁזַרַק מהו שְׂעִשְׁעָה כָּל מה שִׁנְשָׁחַר בְּצִנָּחַר שִׁירִים: ה"ג מאי

לֹא אָפִילוּ פְסוּל פֶּרוֹשׁ אֲפִלוּ פְסוּל בְּכָלֹל אִין לָךְ דָּבַר שְׁעוֹשֶׂה שִׁירִים וּמַשְׁנִי לא לְבַר מִפְּסוּל חוּץ מֵאוּתוֹ פְסוּל דקו"ל בַּהּ דְּהִינוּ טַמֵּא כְּמוּ שְׁמִפְרָשׁ בְּסִמּוּן וי"ס"ג אִיפְכָא לֹאֹו בַר מִפְּסוּל וְהִיא היא וְבַר קִאי אַחֲזִין לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ וּמַשְׁנִי לא [אֲפִילוּן] פְסוּל (כ"ו.) [כְּלוּמַר] פְסוּל הוא כְּמוּ חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ וְהא אִין לָךְ קַתְנִי כְּלוּמר דְּמִשְׁמַע בְּהֻדְיָא דְשׁוּם פְסוּל אִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ זָנָחא ה"ק אִין לָךְ שְׁאִינוּ [מַרְצָה] בְּצַבּוּר וְעוֹשֶׂה שִׁירִים כ"ו כְּלוּמר כָּל פְסוּל שְׁאִינוּ מַרְצָה בְּצַבּוּר אִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ הִאי טַמֵּא דִּאִיתֵּהּ בְּצַבּוּר מְשׁוּי שִׁירִים שְׁהִרִי זְרִיקָה חֲשׂוּבָה קֶרַת אַחֲרִי שֵׁשׁ לוּ הִתַּר בְּצַבּוּר שָׂאֵר פְסולין דְּלִיתְנָהּוּ בְּצַבּוּר לא מְשׁוּי שִׁירִים לְפִי שְׁאִין זְרִיקָה חֲשׂוּבָה וְהִרִי היא כְּאֵלוּ לא זָרְקוּ כָּלֹל הַלָּכֶךְ פְסוּל דְּאִמַּר עוֹשֶׂה שִׁירִים

מִירִי בְטֵמֵא: **תָּא שְׁמַע הַפְּגוּל לְעוֹלָם מוּעָלִין בוּ** לֹאֹו דִּלָּא זָרַק וּלְעוֹלָם דְּקַתְנִי ר"ל בִּין פֶּגַל בְּשַׁחִיטָה בִּין פֶּגַל בְּקִבְלָה וְאֲפִילוּ פֶגַל בְּקִבְלָה דִּה"ל הִתַּר שְׁחִיטָה קַתְנִי דְמוּעָלִין וְטַעֲמָא דְּפֶגַל הָא לא פֶּגַל אִף עַל גַּב דָּלָא זָרַק אִין מוּעָלִין וש"מ הִתַּר זְרִיקָה שְׁטִינוּ לא זָרַק וּלְהִכִּי נֶקֶט פֶּגַל

דְּאי לאו פֶּגַל אִין מוּעָלִין דֶּהֱתַר אֲכִילָה שְׁטִינוּ: ו**מֵאִי** לְעוֹלָם הָא קמ"ל

בְּדָרַב גִּדְּל תְּמָה מאי פֶּרִיךְ מאי לְעוֹלָם אֲדַרְבָּה דְּנִיחָא טַפִּי בִּינוּ דְּמִירִי בְּזָרַק וְאֲדַרְבָּה לְמֵאי דְסָלְקָא דַּעֲתָךְ דְּמִירִי בְּלֹא זָרַק הִנֵּה קָשָׁה טַפִּי מאי לְעוֹלָם בִּינוּ דְּלִיתָא לְדָרַב גִּדְּל דֶּהָא לְעִיל מִייתִי סִיעֻתָא לָרַב גִּדְּל מִדְּנֶקֶט לְעוֹלָם דְּמִירִי ע"כ בְּזָרַק דְּאי בְּלֹא זָרַק מאי לְמִימָרָא וּמִפְּרָשׁ הֲשַׁר מְקוּצִי דְאִמַּר הִכִּי פִי ס"ד נָמי דֶּהֱתַר זְרִיקָה שְׁטִינוּ אִיתָא לְדָרַב גִּדְּל וְהִכִּי פֶרוּשׁוּ מאי לָאו דָּלָא זָרַק מִדְּנֶקֶט לְעוֹלָם מִשְׁמַע דְּמִירִי בִין קֹדֶם זְרִיקָה בִין לְאַחַר זְרִיקָה וְאִשְׁמַעִינוּ תּרַפּוּ דְּכי זָרַק מוּעָלִין אֵלְמָא ש"מ בְּדָרַב גִּדְּל דָּלָא אַתִּירָא זְרִיקָה וּמִפְּקַע מִידי מעִילָה וכי לא זָרַק אִשְׁמַעִינוּ דֶּהֱתַר זְרִיקָה שְׁטִינוּ דְּמִשְׁמַע זָנָחא פֶּגַל מוּעָלִין בוּ הָא לא פֶּגַל אִין מוּעָלִין בוּ לא דְּזָרַק וּמֵאי לְעוֹלָם דֶּהָא בִּינוּ דְּמִירִי בְּזְרִיקָה א"כ יוֹכָא רַבּוּתָא כְּדִינוּקָא דֶּהָא פְּשִׁיטָא דֶּהֱתַר אֲכִילָה מִפְּקַע מִידי מעִילָה וּמַשְׁנִי הָא קִמַּשְׁמַע לָן כְּדָרַב

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

אָמר

הִכִּי נָמִי, לֹאֹו דוֹקָא. אָמר רב אסי: **אִם כּוֹן, לָמָּה לִי לַמִּיתְנִי תּרַתִּי? אֵלֶּא לְעוֹלָם דְּמַעִילָה דוֹקָא, וְהָא קָא מְשַׁמַּע לָן: דְּפֶסוּל עוֹשֶׂה שִׁירִיִּים, אִף עַל גַּב דְּקִיבַּל פְסוּל וזָרַק, וְקִיבַּל כְּשֶׁר וזָרַק – לֹאֹו כָלוּם הִיא. מֵאי טַעֲמָא? דְּשִׁירִיִּים גִּינְהוּ. ^(ט)וְהָא בָּעָא מִינֵיהּ רִישׁ לְקִישׁ מִרְבִּי יוֹחָנָן: פְסוּל, מהו שְׂעִשְׁעָה שִׁירִיִּים? ^(י)וְאָמַר לִיה: אִין לָךְ דָּבַר שְׂעִשְׁעָה שִׁירִיִּים אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ, הוּאִיל וּמַרְצִין לְפִיגוּלָן. מֵאי לֹאֹו, בַּר מִפְּסוּל? לֹא, אָפִילוּ פְסוּל. וְהָא **"אִין לָךְ" קַתְנִי! "הִכִּי קַתְנִי: אִין לָךְ דָּבַר שְׁאִינוּ מַרְצָה בְּצִיבּוּר וְעוֹשֶׂה שִׁירִיִּים אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ, אָבָל טַמֵּא, דִּאִיתֵּיהּ בְּצִיבּוּר – מְשׁוּי שִׁירִיִּים, שְׂאָר פְסולִין דִּלָּא אִיתְנַזוּן בְּצִיבּוּר – לֹא מְשׁוּין שִׁירִיִּים. תָּא שְׁמַע: הַפִּיגוּל – לְעוֹלָם מוּעָלִין בוּ. לֹאֹו דִּלָּא זָרַק, וּשְׁמַע מִינֵיהּ: הִיתַר זְרִיקָה שְׁטִינוּ! לֹא, זָרַקָה. "ומאי" לְעוֹלָם?" הָא קָא מְשַׁמַּע לָן בְּדָרַב גִּידְּל, דְאָמַר רב גִּידְּל אָמַר רב: זְרִיקַת פִּיגוּל – אִינוּ מוּצִיא מִיַּדִּי מַעִילָה, וְאִינוּ מְבִיא לִידֵי מַעִילָה.****

תָּא

חֻרְקוּ פְסולין אִין מוּעָלִין בַּהּ דְּאֲפִילוּ קָבְלוּ בְּשִׁירִים פְסולין חֻרְקוּ פְסולין מוּעָלִין דֶּהֱתַר אֲכִילָה שְׁטִינוּ דְּבַשְׁיַנָּן גְּבִי זְרִיקָה וְלִיכָא. וְאי קָשִׁיר לָךְ מֵאֲחַר דָּלָא זָנָחא אִמָּאי תְנִי לֶהּ תַּרְן אָגַב דְּתַנִּי פְסוּלִי דְּנִשְׁחַט חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ תִּנָּא נָמי שְׁקָבְלוּ פְסולין חֻרְקוּ וּלְעוֹלָם לֹאֹו זָנָחא וְלִיכָא לְמַדְקָ מִנֵּה כְּדַזְנֻקַּת בְּרִישָׁא הָא קָבְלוּהוּ בְּשִׁרִין אע"ג דְּזַרְקוּהוּ פְסולין אִין מוּעָלִין בוּ: אָמַר רב אסי אִם כּוֹן דְּקָאִמַּר דָּלָאֹו זָנָחא ל"ל לְמִיתְנָא בְּתַרִּי דּוּכְתִּי מתנִי דָּלָאֹו זָנָחא: אֵלֶּא לְעוֹלָם דְּמעילה זָנָחא וְזִיקִינוּ מִנֵּה דֶּהֱתַר זְרִיקָה שְׁטִינוּ כְּדִאֲמַרן הָכָא פְסולִים דְּתַנִּי גְּבִי חטֹאת פְסולָה לֹאֹו זָנָחא אֵלֶּא כְּדִאֲמַרן דִּהוּא דִּהִין נָמי פִּי קָבְלוּ חֻרְקוּ בְּשִׁירִים אֵלֶּא לְהִכִּי קַתְנִי שְׁקָבְלוּ פְסולין חֻרְקוּ פְסולין דֶּהָא קמ"ל דְּפֶסול עוֹשֶׂה שִׁירִים שְׁאִם נִתְקַבַּל הָדָם בִּשְׁנֵי כּוּסוֹת אע"ג דְּקָבַל פְסוּל בְּתַחלָּה חֻרַק וְחזֹר וְקָבַל בְּשַׁר חֻרַק עוֹשֶׂה הִפְסוּל לְכַל הָדָם שִׁנְשָׁתַּר אַחַר זְרִיקַתוֹ שִׁירִים דֶּהָא דְּקָבַל בְּשַׁר חֻרַק לֹאֹו כָלוּם הוא אֵלֶּא דִּינוּ בְּשִׁירִי הָדָם שְׁאִם הִזָּה מִדְּמָה עַל הַבָּדָד בִּין זְרִיקָה דְּכָשַׁר לְזִרִיקָה דְּפֶסוּל אִינוּ טַעוּן כְּבוֹם א"י שְׁאוּתוֹ הָדָם דִּינוּ לְשַׁפָּךְ לְאַמָּה בְּדִין שִׁירִים דְּאי אֲמַרִּינוּ

אִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים טַעוּנִין וְסוּד: ה"ג הָא קמ"ל כְּלוּמר הָא בְּחַטָּאת פְסולָה הָא קמ"ל וכו'. וְהָא דַּתָּנן בְּמַסְכַּת זָבָחִים (דף לב.) וְכָלֹן שְׁקָבְלוּ אֶת דְּמוּ חוּץ לְזַמְנוּ אוּ חוּץ לְמַקוּמוֹ אִם יֵשׁ גְּזִין דָּם הִנֵּפֶשׁ בְּצִנָּחַר יַחזֹר הִפְשַׁר ויִקְבַּל דְּמִשְׁמַע אִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים הִינוּ בְּשַׁחֲשַׁב פְסוּל בְּקִבְלָה חוּץ לְזַמְנוּ אוּ חוּץ לְמַקוּמוֹ דְּמַחֲשָׁבַת פְסוּל אִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים לְפֶסול אֲבָל אִם חֲשַׁב בְּשַׁר בְּקִבְלָה חוּץ לְזַמְנוּ אע"פ שֵׁשׁ עוֹד בְּצִנָּחַר דָּם הִנֵּפֶשׁ לא יַחזֹר הִפְשַׁר ויִקְבַּל דְּמַחֲשָׁבָה דְּכָשַׁר פּוֹסְלַת שִׁירִים: וְהִכִּי אִמַּרְתָּ דֶּהָא קמ"ל דְּפֶסוּל עוֹשֶׂה שִׁירִים וְהָא בָּעָא ר"ל מִרְבִּי יוֹחָנָן בְּפֶרֶק כָּל הַפְּסוּלִין (וְזָכּים דף לז:.) פְסוּל כ"ו וא"ל אִין לָךְ כ"ו אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ שְׁאִם זָרַק מִקֶּרַת הָדָם ע"מ לְאַכַּל חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ וְהִשְׁאָר זָרַק שְׁלֹא בְּמַחֲשָׁבַת פְגוּל לֹאֹו כָלוּם הוא אֵלֶּא כָּל הָדָם שִׁנְשָׁתַּר נַעֲשֶׂה שִׁירִים וּפְסוּל: וּמֵאי שְׁנָא חוּץ לְזַמְנוּ וְחוּץ לְמַקוּמוֹ דְּעוֹשֶׂה שִׁירִים לְפֶסַל הוּאִיל וּמַרְצָה לְפִגּוּלָן הוּאִיל חֻרִיקַת הָדָם חֲשׂוּבָה היא כָּל כֶּךָ דְּמַרְצָה בְּפִגּוּל דְּקוּבַעַת בְּפִגּוּל דְּלְעוֹלָם לא דְּקַבַּע פְגוּל בְּכֶרַת עַד שְׁעַת זְרִיקָה: מֵאי לֹאֹו הֵי הוּא דְּעוֹשֶׂה שִׁירִים לֵאפּוּקִי פְסוּל שְׁקָבַל וְלא חֲשַׁב לְפֶגַל דְּאִינוּ עוֹשֶׂה שִׁירִים: לא אֲפִילוּ פְסוּל וְהָא אִין לָךְ קַתְנִי דְּמִשְׁמַע הֵי בְּלָבָד וְלא פְסוּל: ה"ח אִין לָךְ שְׁאִינוּ מַרְצָה בְּצַבּוּר בְּגוּן פְגוּל וְנוֹתַר ויּוּצֵא שְׁעוֹשֶׂה שִׁירִים לְפֶסַל אֵלֶּא חוּץ לְזַמְנוּ אוּ חוּץ לְמַקוּמוֹ דאע"ג דְּחוּץ לְמַקוּמוֹ אִינוּ מַרְצָה בְּצַבּוּר עוֹשֶׂה שִׁירִים הוּאִיל וּמַרְצָה לְפִגּוּלוֹ: אֲבָל טַמֵּא דִּהִינוּ פְסוּל דְּמַרְצָה נָמי בְּצַבּוּר דְּטַמָּאָה דַּחֲוִיָּה היא בְּצַבּוּר מְשׁוּי הַשִּׁירִים: **פְסולין** שְׂאֵר פְסולין בְּגוּן בְּעִלִי מוּמִים לא מְשׁוּי שִׁירִים וְהָא דְאִמַּר הָא קמ"ל דְּפֶסוּל עוֹשֶׂה שִׁירִים הִינוּ טַמֵּא וְהִאי דְּזִיקִינוּן לֵאפּוּקִי פְסוּל דָּלָא מְשׁוּי שִׁירִים הִינוּ שְׂאֵר פְסולין: הַפְּגוּל שִׁחֲשַׁב בְּשַׁחִיטָה לְעוֹלָם מוּעָלִין בוּ וּבְקֻדְשִׁי קֹדְשִׁים מִירִי ומש"ה מוּעָלִין דִּאִף עַל גַּב דְּנִתְקַבַּל הָדָם בְּרָאִוי לא אֲמַרִּינוּ כָּל הַעוֹמֵד לְזָרַק בְּזָרוּק דְּמי (מִנְחוֹת דף קב:) מִשׁוּם דְּקִבְלָה דְּפִגּוּל לא חֲשִׁיבָא קִבְלָה וְלא הִינָּא בְּזְרִיקָה לֵאפּוּקִי מִידי מעִילָה וְטַעֲמָא דִּהִי קִבְלַת דָּם פְסוּל דְּפִגּוּל לְהִכִּי לֹא מִפְּקַע מִמְעִילָה הָא קִבְלַת דָּם דְּכָשַׁר דָּלָא דְּפִגּוּל מוּצִיָּאָה מִמעִילָה דְאִמַּר בְּזָרוּק דְּמי וש"מ הִתַּר זְרִיקָה שְׁטִינוּ: לא בְּזָרַק מִירִי וְטַעֲמָא דְּפִגּוּל הוּא זְרִיקָה זִידָה לא הִינָּא כָלוּם לֵאפּוּקִי מִמעִילָה הָא זְרִיקָה בְּשַׁרָה מִפְּקָא מִידי מעִילָה אֵלְמָא הִתַּר אֲכִילָה שְׁטִינוּ בְּרַבִּי יוֹחָנָן: וּמֵאי לְעוֹלָם בְּנִיחּוּתָא קָא בְּעִי לֶה. וה"נ מְצִי לְמַבְעִי נָמי כִּי מוֹקֵם לֶהּ בְּדָלָא זָרַק אֵלֶּא דְנִטַּר לִיה עַד דְּסִים לְמַלְתָּה וְהָדַר בְּעִי מִנֵּה: וּמַשְׁנִי לֹא אִתָּא לֵאשְׁמוּעִינוּ אֵלֶּא דֶּהֲלָבַתָא בְּרַב גִּדְּל דְאִמַּר זְרִיקָה דְּפִגּוּל אִינֶה מוּצִיָּאָה מִידי מעִילָה:

גִּדְּל כְּלוּמר דָּלָא אַתִּירָא זְרִיקַת פְגוּל וּמִפְּקַע מִידי מעִילָה:

מסורת הש"ס

א זבחים לד:

מסורת הש"ס
א תוספתא מעילה

פִּיצוּד לֹן הָדָם כּגוֹן שֶׁנִּתְקַבַּל הַיּוֹם וְלֹא נִזְרַק זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ אֶכְלוּ לְאַחַר זְרִיקָה אִין מוֹעֲלִין בּוֹ דְּסָבִירָא לִיה לַר' שְׁמַעוֹן זְרִיקַת לֹן מוֹצִיָא מִיזִי מְשִׁילָה בְּזִרְיקַת פֶּשֶׁר. קַתְנִי מִיהַת לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ מֵאִי לֹאוּ דְהֵנָּה שְׁהוּת בְּיוֹם לְמוֹרְקָה דְּאִי בְּשֵׁי זָרַק וְאָף עַל גַּב דְּנִתְקַבַּל בְּכּוֹס לֹא נִפַק מִיזִי מְשִׁילָה עַד לְאַחַר זְרִיקָה וְלִכְּבִי לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ הוֹאִיל וְעַדִּין לֹא נִזְרַק הָדָם לֹא הָיָה בּוֹ שְׁעַת הַסֵּת וְשַׁמַּע מִנָּה הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ: לֹא דְקַבְּלָה סְמוּךְ לְשִׁקִּיעֵת הַחֲמָה וּמַשּׁוֹם דְּכִי לֹן דְּלֹא הָיָה שְׁהוּת לְמוֹרְקָה וְהוּא אֶכָּל הַבָּשָׂר בְּלִילָה לִפְנֵי זְרִיקָה לִכְּבִי מוֹעֲלִין שְׁהִי הָדָם עַדִּין לֹא הָיָה רָאוי לְזָרַק וְלֹא מַעֲטִין לְמִימַר כָּל הָעוֹמֵד לְזָרַק בְּזִרוּק דְּמִי: אֶבָּל אִי הָיָה שְׁהוּת דְּנִרְכָּא לְזִרְיקָה אֶמְרִינוּ בְּזִרוּק דְּמִי וְאִין בּוֹ מְשִׁילָה דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ: אִי דְכִי אֲדַתְנִי לֹן לִפְנֵי זְרִיקָה לִתְנִי דְכִי שְׁקַבְּלוּ קֳדָם שְׁקִיעֵת הַחֲמָה דְהָיָה שְׁהוּת לְמוֹרְקָה וְלֹן אִין מוֹעֲלִין בּוֹ דְהוֹאִיל וְהָיָה עוֹמֵד לְזָרַק בְּזִרוּק דְּמִי דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ קַבְּלוּ לְאַחַר שְׁקִיעֵת הַחֲמָה דְנַשְׁחַט בְּלִילָה וְלֹן וְאֶכָּל הַבָּשָׂר מוֹעֲלִין בּוֹ דְהָא אִינוּ רָאוי לְזָרַק זְרִיקָה בְּשָׂרָה וְלֹאוּ בְּזִרוּק דְּמִי הִלְכָךְ מוֹעֲלִין בּוֹ: דְכִי נְמִי קַתְנִי קֳדָם שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה דְהָא דְתַנִּי לִפְנֵי זְרִיקָה הָיוּ קֳדָם שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה שְׁקַבַּל אַחַר שְׁקִיעֵת הַחֲמָה שְׁעַדִּין לֹא נִרְכָּא לְזִרְיקָה אִם אֶכָּל הַבָּשָׂר מוֹעֲלִין בּוֹ אֶבָּל אַחַר זְרִיקָה אַחַר שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה שְׁקַבְּלוּ קֳדָם שְׁקִיעֵת הַחֲמָה דְהֵנָּה שְׁהוּת בְּיוֹם לְמוֹרְקָיָה אִין מוֹעֲלִין בּוֹ הוֹאִיל וְהָיָה עוֹמֵד לְזָרַק בְּזִרוּק דְּמִי וְלַעוֹלָם הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ: ת"ש

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בּוֹי וְכָלָּה מִתַּרְצָא בְּסַגִּיא דְלָעִיל דְּגַשׁ נּוֹתֵר: לְאַחַר זְרִיקָה אִין מוֹעֲלִין בּוֹ דְּסָבִירָא לֵה זְרִיקַת פַּגּוֹל מוֹצִיָא מִיזִי מְשִׁילָה אָף עַל פִּי שְׁזַרְק הָא בְּבָשָׂר בִּין שְׁזַרְק אִין מוֹעֲלִין בּוֹ ש"מ הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְבָשְׁעִין שְׁזַרְק: לֹא דְלֹא זָרַק אֶלָּא שֶׁנִּתְקַבַּל בְּכָלִי וּבַפַּגּוֹל הוּא דְלֹא אֶמְרִינוּ בְּזִרוּק דְּמִי הָא בְּבָשָׂר אֶמְרִינוּ בְּזִרוּק דְּמִי דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ: **אֶבָּל זָרַק מֵאִי ה"נ** דְּבָשְׁעִי לְמִימַר דְּאִין מוֹעֲלִין בַּפַּגּוֹל מֵאִי אֶרְכִּיא דְתַנִּי סִיפָא בְּקַדְשִׁים קָלִים לִתְנִי בְּקַדְשֵׁי קַדְשִׁים בָּאֹן לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ לְאַחַר זְרִיקָה אִין מוֹעֲלִין: וְגַדִּי **דְכִי** נְמִי מַעַי תַּנִּי וְלֹא אֶצְטְרִיךְ סִיפָא: אֶלָּא הָא קַמ"ל **דְּכָל** לְאַתְנוּי לִיזִי מְעִילָה כּגוֹן אֶמוּרִי קַדְשִׁים קָלִים זְרִיקָה בְּתַקְנָה שְׁאִין בָּהּ פַּגּוֹל אֶתִּיא לִיזִי מְעִילָה הָאִמוּרִין וְלֹא זְרִיקַת פַּגּוֹל: כָּל לְאַפּוֹקִי מִיזִי מְעִילָה כּגוֹן בָּשָׂר קַדְשֵׁי קַדְשִׁים שְׁלֹא בְּתַקְנָה כּגוֹן זְרִיקַת פַּגּוֹל מִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה וְלֹא כִּרַב גַּדַּל וְהָיוּ דְאֶמְרִינוּ בַּמַּסָּכַת מַנְחוּת הָא אִתּוּבַת רַב גַּדַּל דְהָא סַתְמָא וּרְבִי שְׁמַעוֹן תַּרְוִיהוּ סָבִירָא לֵהוּ דְזִרְיקַת פַּגּוֹל מוֹצִיָא מִיזִי מְשִׁילָה בְּקַדְשֵׁי קַדְשִׁים:

אֶכִּילָה וּא"ת מַנְלָה הָא דְזִנְקָא בְּזִרְק מִירִי לְמַדַּק דְּבָלָא פַּגַּל אִין מוֹעֲלִין דְלִמָּא ה"ה בְּלֹא זָרַק י"ל דְּכִי פִּירוּשׁוֹ לֹאוּ קִזְרַק דְהָיָה שְׁהוּת לְמוֹרַק אֶבָּל לֹא זָרַק וּמַשּׁוֹם דְכִי מוֹעֲלִין דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְאִי הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ מִפְּיוֹן שֶׁנִּתְקַנָּה בְּהַבָּשָׂר מִיד נִפַק מִיזִי מְשִׁילָה וְהָא דְקַאמַר הַפַּגּוֹל מִירִי בְּשַׁפְּגַל קַבְּלוּ כְּמוֹ שְׁפַרְשָׁנוּ לְמַעְלָה וּמַשְׁנֵי לֹא דְלֹא זָרַק כְּלוּמַר דְלֹא נִרְכָּא לְזִרְיקָה לְיִכָּא הַסָּתָא הַסֵּת לְזִרְיקָה וְהָא הַפִּירוּשׁ דַּחוּק הוּא מֵאֵד דְהָא קִזְרַק מִשְׁמַע קִזְרַק מִשְׁשׁ וּפִרְשׁ רִיצַב"א דִּה"ק מֵאִי לֹאוּ קִזְרַק כּוֹי דְאִית לִיה מַסָּתְמָא אֶתָּא לְאַשְׁמוּעִין כִּדְרַב גַּדַּל דְזִרְיקַת פַּגּוֹל לֹא מִפְּקָא מִיזִי מְעִילָה וְעַל בְּרַחֲמֶךָ מִירִי בְּזִרְק וְזִנְקָא פַּגַּל הוּא דְלֹא מִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה הָא לֹא פַּגַּל אִין מוֹעֲלִין וּש"מ דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְאִי הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ א"כ הָיָה לִיה לְמַתְנִי לַעוֹלָם כְּדִלְעִיל לְאַשְׁמוּעִין דְּמִירִי לְאַחַר זְרִיקָה וּכְדִרַב גַּדַּל אֶלָּא וְגַדִּי הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּא"כ עַל בְּרַחֲמֶיךָ מִירִי בְּזִרְק דְאִי בְּלֹא זָרַק מֵאִי אֶרְכִּיא פַּגַּל אֶפְּסֹלוּ לֹא פַּגַּל נְמִי דְהָא בְּשִׁעִין הַסֵּת אֶכִּילָה אֶלָּא וְגַדִּי מִירִי בְּזִרְק וְהָיוּ סִיעָשָׁא לְדִרַב גַּדַּל דְּזִנְדִּיא מִירִי בְּזִרוּק מַשּׁוֹם דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ לֹא דְלֹא זָרַק כְּלוּמַר אֲדַרְבָּה לִיתָא לְדִרַב גַּדַּל דְבְּזִרְק לֹא מִירִי דָאס כּוֹ הָיוּת מִפְּקָא מִיזִי מְעִילָה

פִּיצוּד לֹן לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ לְאַחַר זְרִיקָה אִין מוֹעֲלִין בּוֹ קַתְנִי מִיָּהָא לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ לֹאוּ דְהָהּ בָּהּ שְׁהוּת לְמוֹזְרַק דְאִי בְּשֵׁי זָרַק וְהָא לִפְנֵי זְרִיקָה מִשְׁשׁ שְׁלֹא זָרַק מוֹעֲלִין בּוֹ וְאִע"ג דְאִיכָא הַסֵּת זְרִיקָה מִכָּל מְקוֹם מוֹעֲלִין בּוֹ מַשּׁוֹם דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ לֹא דְלֹא הָיוּא לִיה שְׁהוּת דְקַבְּלָה סְמוּךְ לְשִׁקִּיעֵת הַחֲמָה דְלֹא נַעֲשִׂית הַקַּבְּלָה בְּהַבָּשָׂר:

מֵאִי אֶרְכִּיא דְתַנִּי לִפְנֵי זְרִיקָה פִּירוּשׁ כְּלוּמַר אֶמָּאִי מְפַגַּל בִּין קֳדָם לְאַחַר זְרִיקָה לְפַגַּל בְּקוֹדֶם זְרִיקָה גּוּפָה בִּין קֳדָם רֵאוּיּוֹת זְרִיקָה בִּין לְאַחַר רֵאוּיּוֹת זְרִיקָה וְלִתְנִי דְכִי קֳדָם שְׁקִיעֵת הַחֲמָה אִין מוֹעֲלִין בּוֹ דְאִיכָא רֵאוּיּוֹת זְרִיקָה לְאַחַר שְׁקִיעֵת הַחֲמָה מוֹעֲלִין בּוֹ דְלִיכָא רֵאוּיּוֹת זְרִיקָה וּמַשְׁנֵי ה"נ קַתְנִי קֳדָם שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה כּוֹי כְּלוּמַר לִפְנֵי זְרִיקָה לֹאוּ זִנְקָא אֶלָּא ר"ל קֳדָם שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה: **תָּא**

שְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ פַּגּוֹל בּוֹי כְּלוּמַר סְבִיַת פַּגּוֹל הָיוּ כְּמוֹ גַּבִּי נּוֹתֵר אֶמְנָם קֶשֶׁה הִכִּי קֳאָמַר דְּמִירִי דְהָיוּא שְׁהוּת לְמוֹרְקָיָה אֶבָּל אִימָא פַּגּוֹל דְבַקְּבָלָה לֹא מַעֲיַת אֶמְרַת דְהָא מוֹקַמַת לֵה בְּנַעֲשָׂה קַבְּלָה בְּהַבָּשָׂר וְגַם בַּהֲלֹךְ לֹא מַעֲיַת אֶמְרַת דְהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא דְמַכְשִׁיר בַּהֲלֹךְ בְּפָרָךְ קִמָּא דְזַבְּחִים (דף יג.) מַשּׁוֹם דְהָיוּא לֵה עֲבוּדָה שְׁאִפְשָׁר לְבַטְלָה כּגוֹן שׁוֹחַט בְּצַד הַמַּזְבֵּחַ חֲזוּרָא לְכּוֹן נִרְכָּא לִי כּגוֹן שַׁפְּגַל בְּסוּף קַבְּלָה דְהָיוּא שְׁהוּת לְמוֹרַק בְּתַחֲלַת קַבְּלָה וְקַתְנִי מוֹעִיל וּש"מ הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ מִשְׁמַע אֶבָּל סִיפָא דְאִין מוֹעִיל מִירִי לְאַחַר זְרִיקָה מִשְׁשׁ וְתַמָּה א"כ תַּקְשִׁי לְרַב גַּדַּל דְאָמַר דְזִרְיקַת פַּגּוֹל לֹא מִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה וְי"י דְרַב גַּדַּל מַשְׁנֵי לֵה כְּדַמְסִיק דְהָבָא לִפְנֵי זְרִיקָה הָיוּ קֳדָם שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה וְלְאַחַר זְרִיקָה לְאַחַר שְׁנִירָאָה לְזִרְיקָה וְלַעוֹלָם קֳדָם זְרִיקָה מַשּׁוֹם דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ וּמ"מ קֶשֶׁה דְא"כ אִי הָיוּא סִיעָתָא לְמ"ד הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ לִיתָא לְדִרַב גַּדַּל וְהָא אִינוּ דְלִמ"ד הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ לֹא מַעַי לְיִשָּׁב

מִתְנִיתָא אִם לֹא כִּדְרַב גַּדַּל דְהָא לָעִיל גַּבִּי מִתְנִי דְקַתְנִי שְׁנַשְׁחַט חוּץ לְזִמְנוּ וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ מִירִי עַל בְּרַחֲמֶיךָ בְּזִרְק כִּכָּר מִדְּקַאמַר מוֹעֲלִין דְאִי בְּלֹא זָרַק מֵאִי אֶרְכִּיא מַשּׁוֹם דְפַגַּל אֶפְּסֹלוּ לֹא פַּגַּל נְמִי בִּין דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ מ"מ כִּי פַּגַּל אִע"ג דְזִרְק לֹא מִפְּקַע מִיזִי מְשִׁילָה אֶתָּא כִּי אֶמְרִינוּ נְמִי הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ אִיתָא לְדִרַב גַּדַּל וְהָבָא מִשְׁמַע דְלִיתָא לְדִרַב גַּדַּל אֶלָּא א"כ אֶמְרִינוּ דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ וְאוֹמַר הַסֵּר מִקּוּצִי דְהָא לֹא תִקְשִׁי כְּלָל לְמ"ד הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ אִמַר לָךְ דְכָלִי עֲלִמָא אִית לֵהוּ כְּפוּתִי דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּבְמַתְנִי אִית לֵה לַר' וְהִשָּׁע לְדִרַב גַּדַּל כִּדְפַרְשָׁנוּ דַּעַל בְּרַחֲמֶיךָ מִירִי בְּזִרְק לר"ש דְבְּרִיתָא לִית לֵה לְדִרַב גַּדַּל וּרַב גַּדַּל אִמַר לָךְ דְכָלִי עֲלִמָא אִית לֵהוּ כְּפוּתִי דְלֹא אֶתִּיא זְרִיקַת פַּגּוֹל וּמִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה וּבְהָא פְּלִיגִי דְרִי וְהִשָּׁע אִית לֵה הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּמִירִי בְּזִרְק כִּדְפַרְשָׁנוּ לָעִיל וּר"ש מִתְנִיתָא מִירִי בְּלֹא זְרִיקָה וְאִית לִיה הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ:

תָּא שְׁמַע הַפַּגּוֹל בְּקַדְשֵׁי קְדָשִׁים מוֹעֲלִין בּוֹי לֹאוּ דְזָרַק וּש"מ הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְמַשְׁמַע זִנְקָא פַּגּוֹל מוֹעֲלִין דְבָלָא פַּגּוֹל אִין מוֹעֲלִין בּוֹ וְזִנְקָא מַשּׁוֹם דְזָרַק וְאִיכָא הַסֵּת אֶכִּילָה הָא לֹא זָרַק אִע"ג דְלֹא פַּגַּל מוֹעֲלִין בִּין דְלִיכָא הַסֵּת

מִתְנִיתָא אִם לֹא כִּדְרַב גַּדַּל דְהָא לָעִיל גַּבִּי מִתְנִי דְקַתְנִי שְׁנַשְׁחַט חוּץ לְזִמְנוּ וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ מִירִי עַל בְּרַחֲמֶיךָ בְּזִרְק כִּכָּר מִדְּקַאמַר מוֹעֲלִין דְאִי בְּלֹא זָרַק מֵאִי אֶרְכִּיא מַשּׁוֹם דְפַגַּל אֶפְּסֹלוּ לֹא פַּגַּל נְמִי בִּין דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ מ"מ כִּי פַּגַּל אִע"ג דְזִרְק לֹא מִפְּקַע מִיזִי מְשִׁילָה אֶתָּא כִּי אֶמְרִינוּ נְמִי הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ אִיתָא לְדִרַב גַּדַּל וְהָבָא מִשְׁמַע דְלִיתָא לְדִרַב גַּדַּל אֶלָּא א"כ אֶמְרִינוּ דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ וְאוֹמַר הַסֵּר מִקּוּצִי דְהָא לֹא תִקְשִׁי כְּלָל לְמ"ד הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ אִמַר לָךְ דְכָלִי עֲלִמָא אִית לֵהוּ כְּפוּתִי דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּבְמַתְנִי אִית לֵה לַר' וְהִשָּׁע לְדִרַב גַּדַּל כִּדְפַרְשָׁנוּ דַּעַל בְּרַחֲמֶיךָ מִירִי בְּזִרְק לר"ש דְבְּרִיתָא לִית לֵה לְדִרַב גַּדַּל וּרַב גַּדַּל אִמַר לָךְ דְכָלִי עֲלִמָא אִית לֵהוּ כְּפוּתִי דְלֹא אֶתִּיא זְרִיקַת פַּגּוֹל וּמִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה וּבְהָא פְּלִיגִי דְרִי וְהִשָּׁע אִית לֵה הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּמִירִי בְּזִרְק כִּדְפַרְשָׁנוּ לָעִיל וּר"ש מִתְנִיתָא מִירִי בְּלֹא זְרִיקָה וְאִית לִיה הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ:

תָּא שְׁמַע הַפַּגּוֹל בְּקַדְשֵׁי קְדָשִׁים מוֹעֲלִין בּוֹי לֹאוּ דְזָרַק וּש"מ הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְמַשְׁמַע זִנְקָא פַּגּוֹל מוֹעֲלִין דְבָלָא פַּגּוֹל אִין מוֹעֲלִין בּוֹ וְזִנְקָא מַשּׁוֹם דְזָרַק וְאִיכָא הַסֵּת אֶכִּילָה הָא לֹא זָרַק אִע"ג דְלֹא פַּגַּל מוֹעֲלִין בִּין דְלִיכָא הַסֵּת

מִתְנִיתָא אִם לֹא כִּדְרַב גַּדַּל פַּגַּל אִין מוֹעֲלִין דְלִמָּא ה"ה בְּלֹא זָרַק י"ל דְּכִי פִירוּשׁוֹ לֹאוּ קִזְרַק דְהָיָה שְׁהוּת לְמוֹרַק אֶבָּל לֹא זָרַק וּמַשּׁוֹם דְכִי מוֹעֲלִין דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ דְאִי הַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ מִפְּיוֹן שֶׁנִּתְקַנָּה בְּהַבָּשָׂר מִיד נִפַק מִיזִי מְשִׁילָה וְהָא דְקַאמַר הַפַּגּוֹל מִירִי בְּשַׁפְּגַל קַבְּלוּ כְּמוֹ שְׁפַרְשָׁנוּ לְמַעְלָה וּמַשְׁנֵי לֹא דְלֹא זָרַק כְּלוּמַר דְלֹא נִרְכָּא לְזִרְיקָה לְיִכָּא הַסָּתָא הַסֵּת לְזִרְיקָה וְהָא הַפִּירוּשׁ דַּחוּק הוּא מֵאֵד דְהָא קִזְרַק מִשְׁמַע קִזְרַק מִשְׁשׁ וּפִרְשׁ רִיצַב"א דִּה"ק מֵאִי לֹאוּ קִזְרַק כּוֹי דְאִית לִיה מַסָּתְמָא אֶתָּא לְאַשְׁמוּעִין כִּדְרַב גַּדַּל דְזִרְיקַת פַּגּוֹל לֹא מִפְּקָא מִיזִי מְעִילָה וְעַל בְּרַחֲמֶיךָ מִירִי בְּזִרְק וְזִנְקָא פַּגַּל הוּא דְלֹא מִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה הָא לֹא פַּגַּל אִין מוֹעֲלִין וּש"מ דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ א"כ הָיָה לִיה לְמַתְנִי לַעוֹלָם כְּדִלְעִיל לְאַשְׁמוּעִין דְּמִירִי לְאַחַר זְרִיקָה וּכְדִרַב גַּדַּל אֶלָּא וְגַדִּי הַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ וּא"כ עַל בְּרַחֲמֶיךָ מִירִי בְּזִרְק דְאִי בְּלֹא זָרַק מֵאִי אֶרְכִּיא פַּגַּל אֶפְּסֹלוּ לֹא פַּגַּל נְמִי דְהָא בְּשִׁעִין הַסֵּת אֶכִּילָה אֶלָּא וְגַדִּי מִירִי בְּזִרְק וְהָיוּ סִיעָשָׁא לְדִרַב גַּדַּל דְּזִנְדִּיא מִירִי בְּזִרוּק מַשּׁוֹם דְהַסֵּת אֶכִּילָה שְׁטִינוּ לֹא דְלֹא זָרַק כְּלוּמַר אֲדַרְבָּה לִיתָא לְדִרַב גַּדַּל דְבְּזִרְק לֹא מִירִי דָאס כּוֹ הָיוּת מִפְּקָא מִיזִי מְעִילָה

אֶלָּא מִירִי בְּלֹא זָרַק וּמַשּׁוֹם דְהַסֵּת זְרִיקָה שְׁטִינוּ: **כָּל** לְאַתְוִי: כּוֹי שְׁלֹא בְּתַקְנָה לֹא מִיתָא וְהָיוּ כִּרַב גַּדַּל כָּל לְאַפּוֹקִי מִיזִי מְעִילָה שְׁלֹא בְּתַקְנָה נְמִי מִפְּקַע מִיזִי מְעִילָה וְלָעִיל בְּשַׁמְעָתָה דְרַב גַּדַּל בְּרַשְׁתִּי טַעַם נָכוֹן:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

עד למחר אם אכל הבשר לפני

פיצוד לֹן לִפְנֵי זְרִיקָה מוֹעֲלִין בּוֹ

תָּא שְׁמַע, רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יֵשׁ נּוֹתֵר שְׁמוֹעֲלִין בּוֹ, וְיֵשׁ נּוֹתֵר שְׁאִין מוֹעֲלִין בּוֹ. **פִּיצוּד?** לֹן לִפְנֵי זְרִיקָה – מוֹעֲלִין, לְאַחַר זְרִיקָה – אִין מִיהַת: מוֹעֲלִין בּוֹ, לֹאוּ דְהָהּ שְׁהוּת לְמִיזְרְקִיָה, דְאִי בְּשֵׁי – זְרִיק, וּשְׁמַע מִינָּה: הֵיתֵר אֶכִּילָה שְׁטִינוּ! לֹא, דְקַבְּלִיָה סְמוּךְ לְשִׁקִּיעֵת הַחֲמָה, דְלֹא הָיָה שְׁהוּת לְמוֹזְרַק. אֶבָּל הָיָה שְׁהוּת, מֵאִי? הִכִּי נְמִי דְאִין מוֹעֲלִין? מֵאִי אֶרְכִּיא דְתַנִּי "לִפְנֵי זְרִיקָה", לִיתַנִּי "קוֹדֶם שְׁקִיעָה" וְי"לְאַחַר שְ

עין משפט גור מצויה
 א מווי' פנ' מהל' מעילה הל' א: ב מווי' פו"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' טז: ג מווי' פנ' מהל' מעילה הל' ו: ד מווי' פנ' מהל' מעילה הל' א: ה מווי' פנ' מהל' פסולי המוקדשין הל' לג:
רבינו גרשום

בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים. ואח"כ נכנס ואח"כ זרק את הדם:

ר' אליעזר אומר מועלין. הלא כבר נזיל וסייע דקאמר במסכת מנחות [הא איתחב רב גידל] ואע"פ שזרק את הדם דסבירא ליה לר' אליעזר דאין זריקה מהניא ליוצא לאשוקיה ממעילה:

ואין חייבין עלוי משום פגול עותר וטומא. האיל יוצא מזריקה כשרה קענה לפגול ולא פסולה:
ר' עקיבא אומר אין מעלין בו. דקסבר מזריקה מהניא ליוצא אכל חובטין הא אכל הוא כמו (כזס) בלחמא [אכל אשמים]:

והני תריז פלונתא דרבי אליעזר ורבי עקיבא בבשר קדשי קדשים ובאימורי קדשים קלים למה לי. כיון דתנא חדא מומלא שמעינן איך דכיון דאית ליה לר' אליעזר דאין זריקה מועלת ליוצא לאשוקי בשר קדשי קדשים מויד מעילה אין מועלת נמי ליוצא להביא אימורי קדשים קלים לויז מעילה ובי הכי דאית ליה לר' עקיבא דמזריקה מועלת ליוצא לאשוקי בשר קדשי קדשים מויד מעילה מועלת נמי ליוצא לאימורי קדשים קלים למה לי:

בזריקה כתיקנה בלא שיכול מפקא אכל לאיתוי גבי אימורי קדשים קלים אימא מויד לר' עקיבא קמי' דפלגי נמי. ואי איתמר כו':

אמר רבי יוחנן כי אמר ר' עקיבא זריקה מועלת ליוצא שיצא מתחתיו ולא כוול. דמינו דמהניא לההיא מקצת שבטנים מהניא נמי לההיא מקצת שיצא חוץ:

בְּשֵׁר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים שֶׁיֵּצֵא לִפְנֵי זָרִיקַת דָּם רבי אֱלִיעֶזֶר אומר מועלין למֶאן

דְּאִמֵּר הֵתֵר אֲכִילָה שְׁטִינוּ וְלִמ"ד הֵתֵר זְרִיקָה צְרִיךְ לִפְרֹשׁ דְּמִירֵי קִדְּם שְׁנֵרָאָה לְזִרְיקָה וְלִמ"ד הֵתֵר שְׁחִיטָה דְּמִירֵי קִדְּם שְׁנֵרָאָה לְקַבֵּל דָּם וְלִכְךָ מוּעָלִין מִשּׁוּם דְּאִית לִיה לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּאִין זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא לֹא־פּוֹקִי מִיָּדִי מַעֲיֵלָה וְאִין חֲטִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל נּוֹתֵר וְטִמְא דְּבַעֲיָן יוֹתֵר לְטִהוּרִים וְהִכָּא בִּין דְּיוֹצֵא לֹא נּוֹתֵר לְטִהוּרִים הוּא וְגַבִּי נּוֹתֵר יִלְכִּינן חִלּוּל מִטְּמֵאָה בְּדֹאמְרִין פֶּרֶק בֵּית שְׁמַאי (זבחים דף מד.) וְגַבִּי פִגּוּל נִמְי אִמְרִין בְּזָבְחִים (דף כח:) בְּהִרְצָאת בָּשָׂר בְּךְ הִרְצָאת פִּסּוּל דְּבַעֲיָן שֶׁקֶרְבּוֹ כָּל מִתְקִיו וְכִין יוֹצֵא תוּ לֹא מִקְרִי כָּל מִתְקִיו ר' עֲקִיבָא אומר מוּעָלִין דְּקֶסֶבֶר זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא א"ר עֲקִיבָא הַמְּפָרִישׁ חֲטֹאתוֹ וְכוּ' וְהָרִי שְׁפִיחַן עוֹמְדוֹת פְּלוּמֵר שֶׁשְּׁחַט אֶת שְׁפִיחַן בְּבֵית אֶחָת בְּדֹאמֵר בְּנִי' דְּרָצָה מָה זִזְרִיך רָצָה מָה זִזְרִיך לֹא בָּשָׂם שְׂדֵמָה פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָה מִמַּעֲיֵלָה כו' בְּלוּמֵר אִי אִתָּה מוֹזֵה שְׂבָשָׂם שְׂדֵמָה פּוֹטֵר בְּשָׂרָה מִמַּעֲיֵלָה בְּךְ לֹא יִמְעָלוּ בְּבִשָּׂר חֲבֵרְתָּה וְאע"פ שֶׁהִיא פִּסּוּלָה וְאִם כּוֹ בְּךְ הוּא אֵף לְדָבָר זֶה דִּין הוּא שֶׁיִּפְטוֹר אֶת שֵׁל עֲצָמָה פְּרוּשׁ כָּל שְׂכָן שֶׁיִּפְטוֹר אֶת שֵׁל עֲצָמָה אע"פ שֶׁיֵּצֵא וְזִקְא פִּסּוּל יוֹצֵא אִתָּה לְמַד דְּמַהֲנִיא לִיה זְרִיקָה בְּדַפְרִשְׁנוּ אֲבָל שָׂאֵר פִּסּוּלִים דְּחִמּוּרֵי מוֹזֵה ר"ע שְׁאִין דּוּמִים כְּמַפְרִישׁ שְׂהָרִי פְּמָה פִּסּוּלִין יֵשׁ בְּזָבְחִים דְּמוֹזֵה בְּהָן ר"ע דָּלֹא מַהֲנִיא בְּהוּ זְרִיקָה אֲלָא פִּסּוּל יוֹצֵא זִקְא מִסְתַּבְּרָא לִיה דְּמוֹעִיל: **אַמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים שֶׁיֵּצֵאוּ לִפְנֵי זָרִיקַת דָּמִים** רבי אֱלִיעֶזֶר אומר אין מוּעָלִין לִפִּי שְׁעָדִין לֹא הִבְדֵּר חֵלֶק גָּבוֹה מֵאַחֵר שֶׁנִּפְסַל בִּיוֹצֵא דְּאִין זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא וְאִין חֲטִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתֵר בְּדָפִי לְעִיל טַעֲמָא בְּכוּלָּהוּ ר"ע

אומר מוּעָלִין בְּהֶם דְּקֶסֶבֶר זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא: **וְהָגִי תַרְתִּי ל"ל** לֹא־שֶׁמּוּעִינן פְּלוּנְתָא דר"ע ור"א בְּקִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים וְאִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים: **שְׂלֹא בְּתִקְנָה** לֹא מִפְּקָא מִיָּדִי מַעֲיֵלָה אֲבָל לְאִיתוּי לִידֵי מַעֲיֵלָה כְּגוֹן בְּאִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים אִימֵא מוֹזֵה לִיה לר"ע דְּמוּעָלִין כו' תַּמָּה דְּהִכָּא מִשְׁמַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהִבִּיא יוֹתֵר מִזִּי מַעֲיֵלָה וְלַעֲיִל מִשְׁמַע אִיפְכָא דְּקֹאמֵר דְּזִרְיקָה שְׁלֹא בְּתִקּוּנָה לֹא מִיִּיתֵי לִיזִי מַעֲיֵלָה ומ"מ מִפְּקַע מִיָּדִי מַעֲיֵלָה וְאִמֵּר מוּרִי רַבִּינוּ ה"ר פֶּרֶץ שִׁי' דְּלַעֲיִל אִיבָא טַעֲמָא וְהִכָּא אִיבָא טַעֲמָא דְּלַעֲיִל בְּשִׁנְעִישִׁית הַזְרִיקָה עֲצָמָה בְּפִסּוּל שְׂפָגַל בְּשְׁחִיטָה אוֹ בְּקַבְלָה הֵילֶכֶךְ אִינְיֵה מְבִיאָה לִיזִי מַעֲיֵלָה בְּקִדְּשִׁים קָלִים דָּלֹא קִרְיָנָא בַּהּ קִדְּשֵׁי ה' אֲבָל מוּנִיצָא מִיָּדִי מַעֲיֵלָה בְּקִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים דְּאִשְׁכַּחן דְּאִשְׁכַּבֵּה רַחֲמֵנָא זְרִיקָה לַעֲגוֹן לֹא־חִיבִי בִּכְרַת בְּאֲכִילָה דְּבַעֲיָא הִרְצָאָה בְּפִגּוּל וְא"פ הֵאֵר רַחֲמֵנָא דִּהָא כָּל פִּגּוּל חִיב כִּרְתַּת וְאִם כּוֹן לַעֲגוֹן מַעֲיֵלָה קִדְּשֵׁי ה' פִּי טַעַם וְהָ חִלּוּק פֶּרֶשׁ מוּרִי לְמַעְלָה גַּבִּי הִיאָר דָּרַב גַּדֵּל אֲבָל הִכָּא מִירֵי שֶׁהַזְרִיקָה נִעְשִׂית בְּהִבְשָׂר אֲלָא נִזְרַק עַל דָּבָר שְׁאִינוּ רָאוּי שֶׁיֵּצֵא הַבָּשָׂר הֵילֶכֶךְ לַעֲגוֹן לְהוֹנִיצַא מִיָּדִי מַעֲיֵלָה לֹא מַהֲנִיא הַזְרִיקָה דְּאִפְתִּי לֹא אִשְׁתַּרִי בְּאֲכִילָה דָּלֹא אִשְׁכַּחן דְּחִשְׁבִּיהַ רַחֲמֵנָא זְרִיקָה בְּכִי הִיא גּוֹנָא שֶׁהַזְרִיקָה בְּהִבְשָׂר עַל דָּבָר שְׁאִין רָאוּי אֲבָל לְהִבִּיא לִיזִי מַעֲיֵלָה אִימֵא מוֹזֵה לִיה לר"ע דְּמוּעָלִין דִּהָא נִעְשִׂית הַזְרִיקָה עֲצָמָה בְּהִבְשָׂרָה אֲלָא שְׁהִיא נִעְשִׂית עַל דָּבָר שְׁאִין רָאוּי וְאִם כּוֹן קִרְיָן בַּהּ קִדְּשֵׁי ה' לַעֲגוֹן מַעֲיֵלָה דִּהָא קֹאמֵר עָלֶה לֹא יֵרֵד:

מִתְנַיִ' בָּשָׂר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים שֶׁיֵּצֵא לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים וְאִח"כ נִכְנָס וְשׁוֹב נִזְרַק הֵדָם: ר' אֱלִיעֶזֶר אומר אע"פ שְׁנִזְרַק הֵדָם מוּעָלִין בּוֹ דס"ל לר"א דְּזִרְיקָה אִינְיֵה מוּעָלַת לִיוֹצֵא לְהוֹנִיצָאָה מִיָּדִי מַעֲיֵלָה: וְאִין חֲטִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתֵר וְטִמְא הוּאִיל דְּיוֹצֵא אִינְיֵה קוֹבַעַת בְּפִגּוּל וְנוֹתֵר וְטִמְא אֲלָא זְרִיקָה בְּשָׂרָה: ר"ע אומר אֲפִלּוּ לֹא חִזֵּר וְהִכְנִיסָן בִּין שֹׁזֵרֵך אִין מוּעָלִין בּוֹ דְּזִרְיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא: וְחִטִּיבִין עָלָיו כו' דִּהָא זְרִיקָה דְּיוֹצֵא קוֹבַעַת בְּפִגּוּל וְנוֹתֵר כְּזִרְיקָה בְּשָׂרָה. וְיֵשׁ סְפָרִים שְׂבָתוֹב בְּהָן אֲבָל חֲטִיבִין וְהִיא אֲבָל הוּא כְּמוֹ בְּחֵמַת אִמְרוּ כְּמוֹ אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ (בְּרֵאשִׁית מז.): אִמֵּר ר"ע דְּבַעֲיָ לְאִתוּי רָאוּי לְמֶאן דְּאִמֵּר זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא: וְהָרִי שְׁפִיחַן עוֹמְדוֹת נִשְׁחַט אֶת שְׁפִיחַן וְזָרַק שֵׁל אֶחָת מִכּוֹן וְהָיִי לָהּ אִידָךְ חֲבֵרְתָּה מִתֵּר חֲטֹאת מַשְׁעָה שְׁנִזְרַקָה דְּמָה שֵׁל אֶחָת: לֹא בָּשָׂם שְׂדֵמָה פּוֹטֵרַת כְּלוּמֵר אִי אִתָּה מוֹזֵה שְׂבָשָׂם שְׂאוֹתָה שְׁנִזְרַק דְּמָה פּוֹטֵרַת בְּשָׂרָה מִן הַמַּעֲיֵלָה בְּךְ פּוֹטֵרַת חֲבֵרְתָּה זוֹ שְׁלֹא נִזְרַק דְּמָה מִן הַמַּעֲיֵלָה דְּכִזְבַּח אֶחָד הֵן שְׂהָרִי וְכוּל לְזִרוּק דְּמָה שֵׁל אִיזוּ מִכּוֹן שִׁירְצָה: אִם פְּטוֹר אֶת בָּשָׂר חֲבֵרְתָּה מִן הַמַּעֲיֵלָה אע"נ דְּפִסּוּלָה הִיא דִּהָא הָיִיא מוֹתֵר חֲטֹאת דִּין הוּא שֶׁיִּבְטוֹר זְרִיקַת דְּמָה בָּשָׂר שֵׁל עֲצָמָה מִן הַמַּעֲיֵלָה אע"פ שֶׁיֵּשׁ בְּהָן פִּסּוּל דְּיוֹצֵא הוּאִיל וְאִשְׁכַּחן דְּפוֹטֵר אֶת בָּשָׂר חֲבֵרְתָּה אע"פ שֶׁיֵּשׁ בַּהּ פִּסּוּל מִתֵּר: אִימּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים שֶׁיֵּצֵאוּ וְחִזְרוּ וְזָרַק דָּמָן: ר"א אומר אין מוּעָלִין בְּהָן דְּהוּו כְּמוֹ לִפְנֵי זְרִיקָה דְּזִרְיקַת וְנִיצָא אִינְיֵה מְבִיאָה אִימּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים לִיזִי מַעֲיֵלָה בְּהוּ זְרִיקָה בְּשָׂרָה: ר"ע אומר מוּעָלִין בַּהּ דְּזִרְיקַת וְנִיצָא מְבִיאָה אִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים לִיזִי מַעֲיֵלָה: גְּמִ' הָגִי תַרְתִּי פְּלוּנְתָא דְּפִלְגִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר ור"ע בְּבִשָּׂר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים וּבְאִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים: לְמָה לִּי בִּין דְּתֵנָא חֲדָא מְלֵתָא שְׁמַעֲיָן אִידָךְ

דְּכִיןן דְּאִית לִיה לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּזִרְיקָה אִינְיֵה מוּעָלַת לִיוֹצֵא לֹא־פּוֹקִי בָּשָׂר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים מִיָּדִי מַעֲיֵלָה אִינְיֵה מוּעָלַת נִמְי לְהִבִּיא קִדְּשִׁים קָלִים שֶׁיֵּצֵאוּ לִיזִי מַעֲיֵלָה וְכִי הִכִּי דְּאִית לִיה לר"ע דְּזִרְיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא לְהוֹנִיצַא בָּשָׂר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים מִן הַמַּעֲיֵלָה ה"נ מוּעָלַת לְהִבִּיא אִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים לִיזִי מַעֲיֵלָה וְלְמָה לִּי דְּפִלְגִי בְּתַרְתִּי: וְזִרְיקָה בְּתִקְנָה בְּלֹא פִּסּוּל מִפְּקָא מִמַּעֲיֵלָה: שְׁלֹא בְּתִקְנָה כְּגוֹן לִיוֹצֵא: אֲבָל לְאִתוּיֵי אִמּוּרֵי קִדְּשִׁים קָלִים לְמַעֲיֵלָה דְּהִינוּ לַחֲמוּרָא אִימֵא מוֹזֵה לִיה לר"ע קמ"ל דְּבִהָא נִמְי פְּלִיגִי: אִתַּמֵּר א"ר יוֹחָנָן פִּי אִמֵּר ר"ע זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא הִינוּ שֶׁיֵּצֵא מִקְצַת שְׁצֵצָא: אֲבָל יֵצֵא בְּלוֹ לֹא אִמֵּר רַבִּי עֲקִיבָא דְּמַהֲנִיא וְכוּ' דְּכְמוֹ דְּלִיתָה לְבָשָׂר דְּמִי:

וְא"פ הֵאֵר רַחֲמֵנָא דִּהָא כָּל פִּגּוּל חִיב כִּרְתַּת וְאִם כּוֹן לַעֲגוֹן מַעֲיֵלָה קִרְיָנָא בַּהּ קִדְּשֵׁי ה' פִּי טַעַם וְהָ חִלּוּק פֶּרֶשׁ מוּרִי לְמַעְלָה גַּבִּי הִיאָר דָּרַב גַּדֵּל אֲבָל הִכָּא מִירֵי שֶׁהַזְרִיקָה נִעְשִׂית בְּהִבְשָׂר אֲלָא נִזְרַק עַל דָּבָר שְׁאִינוּ רָאוּי שֶׁיֵּצֵא הַבָּשָׂר הֵילֶכֶךְ לַעֲגוֹן לְהוֹנִיצַא מִיָּדִי מַעֲיֵלָה לֹא מַהֲנִיא הַזְרִיקָה דְּאִפְתִּי לֹא אִשְׁתַּרִי בְּאֲכִילָה דָּלֹא אִשְׁכַּחן דְּחִשְׁבִּיהַ רַחֲמֵנָא זְרִיקָה בְּכִי הִיא גּוֹנָא שֶׁהַזְרִיקָה בְּהִבְשָׂר עַל דָּבָר שְׁאִין רָאוּי אֲבָל לְהִבִּיא לִיזִי מַעֲיֵלָה אִימֵא מוֹזֵה לִיה לר"ע דְּמוּעָלִין דִּהָא נִעְשִׂית הַזְרִיקָה עֲצָמָה בְּהִבְשָׂרָה אֲלָא שְׁהִיא נִעְשִׂית עַל דָּבָר שְׁאִין רָאוּי וְאִם כּוֹן קִרְיָן בַּהּ קִדְּשֵׁי ה' לַעֲגוֹן מַעֲיֵלָה דִּהָא קֹאמֵר עָלֶה לֹא יֵרֵד:

פִּי אִמֵּר ר"ע זְרִיקָה מוּעָלַת לִיוֹצֵא שֶׁיֵּצֵא מִקְצָתָה דְּמִגּוֹ דְּמַהֲנִי זְרִיקָה לְהִיא דְּגוּנָאִי אַהֲנִי נִמְי לְהִיא דְּבִרְאִי וְאֵף עַל גַּב דְּיִלְיָף לִיה מִמַּפְרִישׁ הִינוּ מִקְצָתוֹ יֵצֵא דְּדָמִי לִיה: **א' ל' רב אסי** לְרַבִּי יוֹחָנָן כְּבֹר לְמִדּוּנֵי חֲבָרִי מְחַשְׁבִּיו עַל הָאָבּוּד וְעַל הַשָּׂרוּף אִם אֲבָדָה חֲצִי הִצָּח אוֹ נִשְׁרָפָה וְהוּא זִזְרַק אֶת הֵדָם ע"מ לְאָכַל בֵּית מֵאוּתוֹ חֵלֶק שְׂאֵבֵד אוֹ נִשְׂרָף [חוץ לְזִמְנָן] מִחֲשַׁבְתּוֹ מוּעָלַת לְקַבֵּעַ פִּגּוּל בְּשָׂאֵר הַבָּשָׂר (שְׂהָרִי) שְׁהִיא בַּעֲגוֹן וְהָ אֲבָד נִשְׂרָף דְּלִיתְנָהּוּ סִימָא דְּהָאִי הִיא דִּהָא שְׁאִינוּ כָּלָל בַּעוֹלָם קֹאמֵר מְחַשַּׁבְתּוֹ מִחֲשַׁבָּה לִפְגַּל וּא"כ הִכִּי נִמְי גַּבִּי יֵצֵא בְּלוֹ אִמֵּאִי לֹא מַהֲנִיא זְרִיקָה אֲלָא וְנָדִיא דר"ע מִירֵי אֵף בְּשִׁיצָא בְּלוֹ וְיִי אִמֵּר רַב אָסִי הִכִּי קָנִיא דְּמַקְשִׁי הַש"ס מֵרַב אָסִי אֲרַב אָסִי בְּדִמְסָקִין וְקָנִיא מַה הִיא הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִשִּׁב רַב אָסִי עַל דְּבָרִי רַבִּי יוֹחָנָן דְּמַדְמָה שָׂאֵר פִּסּוּלִין לִיוֹצֵא דִּהָא פֶּרֶשְׁתִּי בְּמַתְנִיתִין שְׁאִין לְדַמּוּת לְכּוֹן נִרְאָה לִי בְּגִרְסַת הַסְּפָרִים שְׁנִזְכָּרִים א"ר אָסִי כְּבֹר לְמִדּוּנֵי חֲבָרִי כו' וּמֵלֵתָה בְּאִפִּי נִבְשָׂה וְלֹא לְהִשִּׁב עַל דְּבָרִי רַבִּי יוֹחָנָן וְהָ דְּקֹאמֵר וְהָ אָבּוּד נִשְׂרָף דְּלִיתָא בַּהּ בַּעוֹלָם תַּחֲלַת דְּבָרִי הַמְקָשָׁן הוּא שְׂבָא לְהַקְשׁוֹת וְיִי אִמֵּר רַב אָסִי כו' בְּלוּמֵר דְּאֵף עַל גַּב דְּלִיתְנָהּוּ בַּעוֹלָם אֲפִלּוּ הִכִּי מִחֲשַׁבִּין:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

 מסורת הש"ס

א מנחות מזו; תוספתא מעילה; זבחים פט:

ב תוספתא מעילה; מכילתא דרבי שמעון בן יוחאי; ספרא אמור פרשה ו א; ספרא אמור פרשה ד א

ג זבחים קיא; משנה תמורה; משנה זבחים; ספרא ויקרא דבורא דחובת פרק יא א; פסחים יז; תוספתא תמורה

מסורת הש"ס

א תוספתא מעילה
ב פסחים זז; משנה מעילה; תמורה יח; תמורה טו; מנחות
ג; תוספתא תמורה; תמורה כג; ספרא ויקרא דבורא דחובה פרק יא א; משנה תמורה; זבחים קיא:

מַחֲשָׁבִין על **הָאָבוּד** ועל הַשְׁרוּף שֶׁאִם נִשְׂרָפוּ לְהַקְטִירָן חוץ לְזִמְנָן הֵי פָגוּל שֶׁהַאֹכֵל מִן הַבָּשָׂר אֵז שֶׁאִם נִמְצָאוּ הָאֹכֵלִין חֵיב בְּרֵת: וְהָאָבוּד וְשָׂרוּף דָּלָא אִיתְגַּהּוּ בְּעוֹלָם וְאִפְלוּ דְכִי קִתְּנִי מַחֲשָׁבִין דְּמַהֲנִיָּא בְּהוּ מַחֲשָׁבָה בְּזִירָקָה לְשִׁנְיָה הַבָּשָׂר פָּגוּל דְּכֹא נָמִי אַע"ג דִּינָצָא כְּלוּ דְכִמְאֵן דְּלִיתָה דְּמִי תַּהֲנִי לִיה זִירָקָה לְאִפְנוּקָה מִיזִי מַעֲלָה: וּמִי אָמַר רב אָסִי דְכִי גָזַר כְּלוּ מַהֲנִיָּא לִיה זִירָקָה: וְהָא בְּשָׂא מַנְה רַב אָסִי מַר' יוֹחָנָן חָשֵׁב לְנִשְׁפָּכִין לְמַחַר מַהוּ נִשְׁפָּכִין שְׂרִי הָדָם שְׁהִיה שׁוֹפֵךְ לִיסוּד הַמַּזְבֵּחַ וְקֹא מַזְבִּיעִיא לִיה חָשֵׁב בְּשַׁעַת שְׁפִיכַת הַשִּׁירִים ע"מ לֵאכֹל בְּזִית חוץ לְזִמְנָו דְּהִינּוּ לְמַחַר מַהוּ מִי חֲשִׁיבָא הָא מַחֲשָׁבָה דְנִשְׁפָּכִין לִפְגַּל כְּמוּ מַחֲשָׁבָה דְזִירָקָה עֲצָמָה אֵז לֹא. ע"א אָמַר הַמוֹרָה חָשֵׁב לְנִשְׁפָּכִין לְמַחַר שֶׁבִשְׁשַׁעַת זִירָקָה חָשֵׁב לְשַׁפֵּךְ הַשִּׁירִים לְמַחַר לִיסוּד חֲשִׁיבָא הָא מַחֲשָׁבָה דְנִשְׁפָּכִין כְּאֵלוּ חָשֵׁב בְּזִירָקָה עֲצָמָה שֶׁחָשֵׁב לְזָרוּק מִקְרָתּוּ לְמַחַר חוץ לְזִמְנָו דְּמַפְגַּל לִיה אֵז לֹא: וְאָמַר לִיה ר' זִירָא **בְּבַר שְׁנִית לְנוּ אֵלָּל** דְתַנּוּ בְּהַעוּר וְהַרְטֹב הַקָּפָה וְהָאֵלָּל מַצְטַרְפִין לְטַמְאָת אֲכֹלִין אֲבָל לֹא לְטַמְאָת גְּבֻלוֹת דְּכִינּוּן דְּלִית בֵּה מַשָּׁא לֹא מְטַמֵּא טַמְאָת גְּבֻלוֹת: הֲנִי נִשְׁפָּכִין נָמִי דְלֵאָבוּד אֲזִלִי לִיסוּד וְלֹא ע"ג הַמַּזְבֵּחַ לֹא מַהֲנִיָּא בְּהוּ מַחֲשָׁבָה לִפְגוּלִי. הָא נָמִי שְׁנִיצָא כְּלוּ לֵאָבוּד וְהִי לְשַׁרְפָּה וּכְמֹאן דְּלִיתָה כָּלָל דְּמִי וּבְדִין הוּא דָּלָא מַהֲנִיָּא לִיה זִירָקָה לְאִפְנוּקִי מִמַּעֲלָה: אֵלָּא הָא דְקִתְּנִי מַחֲשָׁבִין עַל הָאָבוּד וְעַל הַשְׁרוּף כְּלוּמַר וְהָא מַשְׁמַע מַהָא בְּרִיתָא דְמַהֲנִיָּא מַחֲשָׁבָה דְזִירָקָה לֵאָבוּד וְשָׂרוּף לִפְגוּלִי אִף עַל גַּב דְּלִיתְהֵווּ בְּעוֹלָם ה"נ דִּין הוּא דְתַהֲנִי זִירָקָה לְכַבְּרָנָא כְּלוּ אַע"ג דְּדָמִי כְּמֹאן דְּלִיתָה בְּעוֹלָם: אָמַר רַבָּא חֵימָא **מַחֲשָׁבָה עַל הָעוֹמֵד לֵאָבֵד** וְעַל

הָאִמּוּרִים וְחָשֵׁב בְּזִירָקָה ע"מ

"מַחֲשָׁבִין עַל הָאָבוּד וְעַל הַשְׁרוּף. וְהָא אָבוּד וְשָׂרוּף לֹא אִיתְיַנּוּן בְּעוֹלָם, וְאִפִּילוּ דְכִי קִתְּנִי מַחֲשָׁבִין! וּמִי אָמַר רַב אָסִי דְכִי? הָא בְּעָא מִינְיָה רַב אָסִי מַרְבִּי יוֹחָנָן: חֵישָׁב לְנִשְׁפָּכִין, לְמַחַר, מַהוּ? "אָמַר לִיה רַבִּי זִירָא: כְּבָר שְׁנִית לְנוּ אֵלָּל! אֲלַמָּא הָאִי אֵלָּל, בִּינּוּ דְלִית בֵּיה מִשְׁשָׂא – לֹא קִיבֵל טוּמְאָה, "הֲנִי נִשְׁפָּכִין נָמִי, בִּינּוּ דְלֵאִיבוּד אֲזִלִי – בָּהּוּ מַחֲשָׁבָה לֹא מַהֲנִיָּא! אֲלֹא דְקִתְּנִי עַל הָאָבוּד וְעַל הַשְׁרוּף – קִשְׁיָא! אָמַר רַבָּא: אֵימָא: עַל הָעוֹמֵד לֵאִיבוּד וְעַל הָעוֹמֵד לִישְׁרָף. "אָמַר רַב פִּפְא: לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא אֲלֹא שְׁיִיצָא בְּשָׂר, אֲבָל דָּם – אִין זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא. תַּנְיָא נָמִי דְכִי: שְׁחַט בְּשִׁתְיָקָה וְיִיצָא דָם, אִף עַל פִּי שְׁחִזַר וְזָרְקוּ – לֹא עָשָׂה וְלֹא כָלוּם. בְּקֳדָשִׁי קֳדָשִׁים – מוֹעֲלִין בּוּ, בְּקֳדָשִׁים קָלִים – אִין מוֹעֲלִין בּוּ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: הָא זָה, לָמָּה דּוּמָה? אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזַר: כִּי אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, בְּבַת אַחַת, אֲבָל בָּזָה אַחַר זָה – לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא.⁽ⁿ⁾ תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לְכַפֵּר פְּאֻנִי, מִצְאֻנִי זָקָן אֶחָד וְאָמַר לִי: אוֹמַר הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא? אָמַרְתִּי לוֹ: הֵן. וּכְשֶׁבִּאֲתִי וְהִרְצִיתִי דְבָרִים לִפְנֵי חֲבֵירֵי שְׁבַגְלִיל, אָמְרוּ לִי: הֲלֹא פָּסוּל הוּא, הִיאֵךְ מְרַצָּה עַל הַפָּסוּל? ^(a)וּכְשֶׁיִּיצָאֲתִי וְהִרְצִיתִי דְבָרִים לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לִי: בְּנִי, אֵי אַתָּה אוֹמַר כֵּן? וְהִרִי הַמַּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְאֶבְדָּהּ, וְהַפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחֲתֶיהָ, וְאַחַר כֵּךְ נִמְצָאת הָרֵאשׁוֹנָה, וְהִרִי שְׁתִּיחֶן עוֹמְדוֹת – מוֹעֲלִין בְּשִׁתְיָהֶן. שְׁחָטָן, וְהִרִי דָמָן מוֹנַח בְּכוֹסוֹת – מוֹעֲלִין בְּשִׁתְיָהֶן.

נִזְרַק

הָעוֹמֵד לְשַׁרֵּף דְּכִינּוּן דְּבִשְׁשַׁעַת זִירָקָה כְּשֶׁחָשֵׁב אֲכַפְּי הוּוּ קָמַן אַע"ג דְּשׁוּב נִבְרָדוּ אֵז נִשְׂרָפוּ מַהֲנִיָּא בְּהוּ מַחֲשָׁבָה אֲבָל דְּכֹא הַבָּשָׂר יִנָּצַר כְּלוּ לִפְנֵי זִירָקָה כְּמֹאן דְּלִיתָא דְּמִי בְּשַׁעַת זִרְיָקָה אִין זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לְבָשָׂר לְהוֹצִיאֻ מִיזִי מַעֲלָה וְהָא דְקֵאֲמַר עוֹמֵד לֵאָבֵד וְלִשְׂרָף לֹא אָמַר שְׂדִינּוּ הוּא לֵאָבֵד וְלִשְׂרָף אֵלָּא שְׁנִבְרָדוּ הַשָּׂתָא אֵז נִשְׂרָפוּ אַע"ג דְּהוּוּ קָמַן בְּשַׁעַת זִרְיָקָה הוּכַיח סוּפָן עַל תַּחֲלָתוּן דְּהִיוּ עוֹמְדִין לֵאָבֵד וְלִשְׂרָף: אֲבָל יִנָּצַר דָּם אַע"פ שְׁחַר וְהַכְּנִיסוּ חֲרָקוּ אִין זִירָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא אִין זִרְיָקָה שֶׁל אוֹתוֹ דָּם שְׁנִיצָא מוֹעֲלָת לְהוֹצִיא הַבָּשָׂר מִיזִי מַעֲלָה: שְׁחַט בְּשִׁתְיָקָה בְּכַשְׁרוֹת שֶׁלֹּא חָשֵׁב בֵּה שׁוּם פָּסוּל וְשׁוּב יִנָּצַר הָדָם חוץ לְעֻזְרָה אַע"פ שְׁחַר וְכוּ' מוֹעֲלִין בּוּ דְהִיא זִרְיָקָה חִינְה מִתְּרַת הַבָּשָׂר לִפְהִיט וְאִם הֵן קֳדָשִׁים קָלִין אִין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵין מִשׁוּם זִרְיָקָה ז' דְהִיא זִרְיָקָה לֹא כְלוּם הִיא: א"ר אֱלֵעָזַר לֹא אָמַר ר"ע כְּשֶׁם שְׂדָמָה פּוּטַר אֶת בְּשָׂרָה כֵךְ פּוּטַר אֶת בְּשָׂר חֲבֶרְתָּה: אֵלָּא שְׁשַׁחַט שְׁנִיעִין בְּבַת אַחַת כְּגוֹן שְׁשַׁחַטוּם שְׁנִי כִּהְיִים כְּאַחַת דְּכַחַד גּוּפָא דְּמִי דָּלָא קֳדָמָה שְׁחִיטָה שֶׁל אַחַת לְשֶׁל חֲבֶרְתָּה: אֲבָל בָּזָה אַחַר זֶה לֹא אָמַר ר"ע מִשׁוּם דְּבִשְׁעָה שְׁשַׁחַט הָרֵאשׁוֹנָה מִיַּד נַעֲשִׂית הַשְּׁנִיָּה מִתָּר חֲטָאת וְהָדָם אִין זִרְיָקָת דָּם שֶׁל אַחַת פּוּטַרְתָּ בָּשָׂר שֶׁל חֲבֶרְתָּה: א"ל בְּלָשׁוֹן שְׁאֵלָה: אוֹמַר הִיָּה ר"ע וְכוּ' דְהִכִּי מַשְׁמַע בְּמַתְנִי: וְהֵלֵא פָּסוּל הוּא שְׁנִיצָא: אִי אַתָּה אוֹמַר כֵּן שְׁתָּהֵא זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא אִף עַל פִּי שֶׁהוּא פָּסוּל: וְהִרִי הַמַּפְרִישׁ וְכוּ' וְהִרִי דָמָן מִנַּח בְּכוֹסוֹת כֵּל זְמַן שֶׁלֹּא תִזְרַק מוֹעֲלִין בְּשִׁתְיָהֶן דְּבָשָׂר קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים לִפְנֵי זִירָקָה מוֹעֲלִין בּוּ:

הָזָקָן כֵךְ א"ל ר"ע וְאִתָּה אִי אַתָּה אוֹמַר כֵּן כְּלוּמַר מַדּוּעַ שְׁתַּקַּתָּה לוֹ וְכִי אֵינְךָ אוֹמַר כְּמוֹתִי:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

חֵישָׁב לְנִשְׁפָּכִין לְמַחַר מַהוּ אִין לְפָרֶשׁ שֶׁחָשֵׁב בְּשַׁעַה שְׁשׁוֹפֵךְ שִׁירִים לִיסוּד ע"מ לֵאכֹל מִן הַזְּבַח לְמַחַר דְּהָא פְּשִׁיטָא דָּלָא פְּגַל בְּדַתְנָיָא פ"ק זְזָבְחִים (דף יג.) דְקִתְּנִי וְצֹאוּ שְׁפִיכַת שִׁירִים וְהַקְטַרְת אִמּוּרִים שְׂאִין מַעֲבָדִין וְגַם לֹא קִבְּשִׁי בְּמַחֲשַׁב בְּזִירָקָה ע"מ לְשַׁפֵּךְ שִׁירִים לְמַחַר דְּהָא נָמִי פְּשִׁיטָא לִיה דְּפַגַּל כְּדִקְאָמַר נָמִי הָדָם וְטַעֲמָם מִשׁוּם דְּבִשְׂעִין שְׁחִשָּׁב בְּאִרְבַּע עֲבוּדוֹת בְּדָבָר שֶׁהוּא אֲכִילַת אָדָם אֵז אֲכִילַת מַזְבֵּחַ וְשְׁפִיכַת שִׁירִים אֲכִילַת מַזְבֵּחַ הִיא אִךְ לֹא ר' עֲבוּדוֹת הִיא אֵלָּא נִרְאֶה לר"י דְקִבְּשִׁי בְּמַחֲשַׁב בְּשַׁעַת זִירָקָה עַל מִנַּת לְזָרוּק הָדָם שְׁנִשְׁפָּךְ מִן הַכֵּל לְמַחַר דְתַנּוּ זְבָחִים (דף כה. ודף לב.) נִשְׁפָּךְ (מ) הַרְצָפָה וְאִסְפוּ פָּסוּל מִן הַכֵּלִי וְאִסְפוּ בָּשָׂר מִי אֲמִרְנִין הָא חֲזִי דָאָם וְרַחֵה וְאִסְפִּנּוּ וְיִזְרְקִנּוּ אֵז דְלָמָּא הוּאִיל וְאִין מַצְנֶה לְאִסְפוּ הָנִה לִיה הוֹלֵךְ לֵאָבוּד: **אָמַר לָה רַבִּי זִירָא לְרַב אָסִי רַבִּי כְּבָר שְׁנִית לְנוּ אֵלָּל בְּזָבְחִים פָּרָק כָּל הַפָּסוּלִין (זְבָחִים דף לה.)** הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזְּבַח ע"מ לֵאכֹל מִן הָאֵלָּל אִין חֲיִבִין עָלָיו מִשׁוּם פָּגוּל וְאֵלָּל הוּא גִיד הַצֶּנּוּאֵר כְּדִמְפָּרֶשׁ בְּהַעוּר וְהַרְטֹב (חֲלוּן דף קכא.)

אֲלַמָּא הִיא אֵלָּל כְּגוֹן דְּלִית בֵּה מַשָּׁשָׂא לֹא מַהֲנִי בֵּה מַחֲשָׁבָה פְּרוּשׁ שְׁאִינּוּ חֲשׁוּב וְדָבָר הַהוּלֵךְ לֵאָבוּד הוּא לֹא מַפְגַּל ואַע"ג דָּאָם רַצָּה לֵאכֹלוּ אוֹכְלוּ (הָךְ) [הֲנִי נִשְׁפָּכִין] נָמִי וְכוּ' וּבְרוּב סָפְרִים גְּרָסִין הִיא אֵלָּל כְּגוֹן דְּלִית בֵּה מַשָּׁשָׂא לֹא מַקְבֵּל טַמְאָה וְאִם כֵּן מִינִי מַהֲהִיא דְּהַעוּר וְהַרְטֹב וְשׁוּבֵשׁ דְּטַפִּי אִית לֶה לְאַתְנִי מַהֲהִיא דְּפָגוּל גּוּפָה מְלֵאֲתוּנִי מַפְנִי הַטְּמֵאָה: **אֲלֹא** דְקִתְּנִי עַל הָאָבוּד וְעַל הַשְׁרוּף שְׁשִׂיאֵי פִי' וּא"כ קִשְׁיָא מַרְב אָסִי לְרַב אָסִי דְלַעֲלִי קֵאֲמַר מַחֲשָׁבִין וְהָכֹא פְּשִׁיטָא דְאִין מַחֲשָׁבִין בְּנִשְׁפָּכִים דְּכֵאָבוּד דְּמִי אָמַר רַבָּא חֵימָא עַל הָעוֹמֵד לֵאָבוּד כּוּ' כְּלוּמַר הָא דְקֵאֲמַר מַחֲשָׁבִין עַל הָאָבוּד לֹאזְּבָד בְּבָר קֵאֲמַר אֵלָּא בְּעוֹמֵד לֵאָבוּד כְּגוֹן שֶׁמַּחֲשַׁב בְּשַׁעַת קִבְּלָה עַל דָּבָר הָעוֹמֵד לְשַׁרֵּף וְלֵאָבֵד קָדָם זִרְיָקָה וּבִשְׁשַׁעַת מַחֲשָׁבָה עָזִין לֹא אָבֵד כְּגוֹן שְׂזַרַק [חֲתִיכַת בָּשָׂר וְחֲתִיכַת אִמּוּרִים] בְּפִי כָּלָב וּבְפִי כְּבָשָׂן וְעָזִין לֹא הִנִּיעַ [בְּפִי כָּלָב אֵז בְּפִי כְּבָשָׂן] בְּשַׁעַת מַחֲשָׁבָה וּמַכֵּל מְקוּם מְדָמִי לִיה לַעֲלִי לִינָצַר כְּלוּ לְגִרְסָא דְגִרְסִי אָמַר לֶה רַב אָסִי לר"י בִּינּוּ דְכֵאָבֵד וְנִשְׂרָף קָדָם זִרְיָקָה: **אֲבָל דָּם** פְּרוּשׁ שְׁנִיצָא דָּם תִּזְרַק אוֹתוֹ דָּם עַצְמוּ שְׁנִיצָא

מוֹזָה ר"ע דְאִין זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא: **לֹא אָמַר ר"ע אֲלֹא שְׁשַׁחַט כּוּ'** כְּלוּמַר לֹא אָמַר ר' עֲקִיבָא בְּהִיא חֲטָאת שְׁאֲבֵד כּוּ' דְזִרְיָקָה שֶׁל אַחַת מִהֵן פּוּטַרְתָּ בָּשָׂר חֲבֶרְתָּה מִן הַמַּעֲלָה אֵלָּא שְׁשַׁחַט שְׁנִיעִין בְּבַת אַחַת יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק אִי ר"ל כְּסָפִין אִרְכָּה בַּמַּשְׁמַע אֵז אִפְלוּ בָּזָה אַחַר זֶה וְקָרִי לֶה בְּבַת אַחַת דְּכַשָּׂר לְזַרַק בְּבַת אַחַת כְּגוֹן שְׁחַט זֶה אַחַר זֶה וְקָבֵל זֶה אַחַר זֶה קָדָם שְׂזַרַק כָּלָל דְרַצָּה מִנִּה זוֹרַק רַחֵה מִנִּה זוֹרַק אֲבָל בָּזָה אַחַר זֶה כְּגוֹן שְׁקָבֵל דְּמָה שֶׁל ז' חֲרָקוּ עַד שֶׁלֹּא קָבֵל אֶת הָאֲחֶרֶת לֹא אָמַר ר"ע וּמוֹזָה בְּכִי ה"ג דְּחִינּוּ פּוּטַר הָדָם הַנִּזְרַק בָּשָׂר הָאֲחֶרֶת מִן הַמַּעֲלָה: **לְכַפֵּר פְּאֻנִי** שֵׁם מְקוּם וְאָמַר לִי אוֹמַר הִיָּה ר"ע זִרְיָקָה מוֹעֲלָת לִיּוּצָא תָּמַם הִיָּה הָזָקָן עַל דְּבָרֵי ר"ע אָמַר לוֹ הֵן וּכְשֶׁבִּאֲתִי וְהִרְצִיתִי דְבָרִים כְּלוּמַר שֶׁהִגְדַּתִּי לוֹ תְּמִימִית הָזָקָן אָמַר לִי וְאִתָּה אִי אַתָּה אוֹמַר כֵּן בְּתַמִּיָּה כְּלוּמַר כְּשֶׁאַתָּה מְרַצָּה לִפְנֵי דְבָרֵי הָזָקָן כְּמַזְמָה שְׁאִתָּה מְנַמְנָם עַל דְּבָרֵי יֵשׁ סָפְרִים גּוּרְסִים אַחַר שְׁאֲמַר לוֹ הֵן אָמַר לוֹ וְהֵלֵא פָּסוּל הוּא אֵז שֶׁהִיב לוֹ כֵךְ הָזָקָן וְהִנּוּיָה הָא דְקֵאֲמַר דְּכַשְׁהֲרַצִּיתִי דְבָרִים לִפְנֵי ר"ע שֶׁהִקָּשָׁה לוֹ

ז.

עין משפט נר מצוה	
א מיוי' פ"י"ד מהל' פסולי המוקדשין הל' ח:	א מיוי' פ"י"ד מהל' פסולי המוקדשין הל' ח:
ב מיוי' פ"י"ד מהל' פסולי המוקדשין הל' ז:	ב מיוי' פ"א' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ח:
ג מיוי' פ"י"ג מהל' פסולי המוקדשין הל' ז:	ג מיוי' פ"א' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ח:
ד מיוי' פ"ג מהל' מעילה הל' א:	ד מיוי' פ"ג מהל' מעילה הל' א:

רבינו גרשום

מחשבין על האבד ועל השרוף. שאל נאכדו אימורין וחושב בזריקה על מנת להקטירו חוץ לזמנו הוי פיגול:
והא אבדו ושורף דלא איתנין בעולם. וקא קבעא זריקה פיגול לבשר הבא נמי אע"פ דינא כולו תיהני ליה זריקה לאשפוקי מויד מעילה. ונמי אמר רב אסי הכי דכי ינא כולו מהניא ליה זריקה והא בעא חושב לנשפטין למחר:
נשפכין שירי הים הוי שופך על יסוד. וקמבעיא ליה חושב בשעת שטיפת השירים על מנת לאכול ממנו כות חוץ לזמנו מהי מי חשיבא מחשבה דשפיכה לפגולי כמו מחשבה דזריקה:
ואי"נ ר' זורא כבר שנית לנו אלל. כדתין העור והדומם והקיפא והאלל מנזרין לטומאת אובלים אבל לא לטומאת טבולות דכוין דלית ליה מששא לא מקבל טומאה:
נשפכין נמי כיון דלאבדו אולי. ליסוד לחמה ונא על גופו של מזבח לא מהניא ביה מחשבה לפגולי הוי נמי כשנינא כולו לאבדו קאי לשרפה בזמן האז ללא תיהני ליה זריקה לאשפוקי ממעילה: אלא. בתמיהא:
דקתי מחשבין על האבד ועל השרוף. מיהת קשיא דמשמע דמהניא מחשבה בזריקה לפגולי אע"נ דלא איתנין בעולם:
אמר רבה אימא מחשבה על עימד לאבד ועל עימד לשרוף. דבשעת זריקה כשחושב אהני הוי בעולם אע"נ דשוב נאכדו וגשטריו מהניא מחשבה:
אבל. הוי שניא כולו לפני זריקה לא מהניא ליה זריקה לאשפוקיה ממעילה:
שחט בשתיקה בכשרות ויצא הדם חוץ. אע"נ שחור וזרקו לא עשה כלום בבשר קדשי קדשים מועלין בי דהא זריקה אינה מזהית הבשר לבהמים. ואם ין קדשים קלים משום הא זריקה אין מועלין בזאימורין דהא זריקה ולא כלום היא:
אמר ר' עקיבא. מיידיי ראייה למאי דקאמר דזריקה מועלת ליוצא:
והרי שתינה עוממות. שחוטין ונתקבל דמן כב' כוסות חזק דמה של אחת מוח לא כשם שדמיה של אחתה שזרק פוטר את בשרה ממעילה כך הוא פוטר את בשר חברתה שלא מזרק דמה מן דמה של אחי שרציה ואם פטר דמה את בשר חברתה מן המעולה הואיל והוא יכול לזרוק דמה של אחי שרציה ואם פטר דמה את בשר חברתה מן המעולה אע"נ דפסולה היא מיותר חטאת היא. אינו דין שפטור את בשרה של עצמה אע"פ שנפסל ביציה:
לא אמר ר' עקיבא. כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את של חברתה אלא ששחט שניהם בבית אחת דכחד גופא דמו אמר לי כך שאלני אימר הוי רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא דהכי משמע במתניתין:
(אמרתי) [אמרתי] לי (הן). והלא פסול [היה] שניא:
אמר לי בני ואי אתה אימר כן. שיהא זריקה מועלת ליוצא ואף על פי שהוא פסול והרי המשריט חטאתו כ':

ז:

עידן משפט גור מצורה
 א מויו' פג' מהל' פסולי המוקדשין הל' יג: ב מויו' פג' מהל' פסולי המוקדשין הל' יב: ג מויו' פב' מהל' מעילה הל' ב: ד מויו' פו"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' ז: ה מויו' פב' מהל' מעילה הל' א': ו מויו' פו"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' ז: ז מויו' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' לב:

תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה פּוּי גְלוּמוֹהּ וּמְכַסֶּה כּי יֵשׁ לְהַשִּׁיב עָלֶיהָ וְלֹא בָּא לְסוּמַר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהַשִּׁיב ר"ע לר"ש דְּנוּחָא וַיִּפֶּה הַשִּׁיבּוּ אֶלָּא הִלָּטוּן אִינוּ מִשָּׁפֵי יִפֶּה דְּנָקַט בְּבֵת אַחַת דְּכִינוּן דְּפָסָל הוּא הַשֵּׁנִי וְאֶפְסוּ דְּכִי קִאֲמַר ר"ע דְּזִירִיקַת דְּבִשְׁרָה פּוּטְרִיתּוּ מִיְדֵי מַעֲיָלָה א"כ סְבִירָא לֶהּ לר"ע דְּחֻשְׁבִּינָן לִישׁ בְּזַבְח אֶחָד וְכִינוּן דְּחֻשְׁבִּינָן בְּזַבְח אֶחָד מַה לִּי בְּזֶה אַחֵר זֶה אֲמַר לִישׁ ר' יוֹחָנָן לְרִישׁ לְקוּשׁ וְאָתָּה אִי אָתָּה אוֹמַר כֵּן בְּתַמִּינָה בְּלוּמַר וְאֵל נִזְאִי דְּבִבַת אַחַת בְּעִינָן דְּכַחַד לֹא תְּשִׁיב לְהוּ דְּהָא אֵלּוּ הִפְרִישׁ שְׁנֵי אֲשַׁמּוֹת לְאַחֲרִית וְשָׁחַט שְׁתֵּינָן וְקָדַם וְהָעֵלָה אֲמוּרִים שֶׁל אֶחָד מֵהֶם קָדַם וְזִיקָה אִי אָתָּה מוֹדֶה שֶׁגִּידָנוּ דְּכִי גָרַסְמִין ה"פ קָדַם וְהָעֵלָה אֲמוּרִים שֶׁל אֶחָד מֵהֶם קָדַם וְזִיקַת דְּבִירוֹ וְאֶחֶר כֵּן וְזִק דְּבִירוֹ שֶׁלֹּא הָעֵלָה אֲמוּרִים אִי אָתָּה מוֹדֶה שֶׁגִּידָנוּ הָאֲמוּרִים שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁהָעֵלָה בָּלָא וְזִיקַת דְּמִין וְאִי ס"ד חַד גּוּפָא הוּא אִם כֵּן הִנֵּה לֹאחֻשְׁבּוּי הַגִּי אֲמוּרִין בְּאֵלּוּ הִיוּ מֵאוּתָּן שְׂזָרָק דְּמִין וְלֹא הִיוּ לִישׁ לִמִּימַר יָרְדוּ דְּהֶאֱמַר עָלָא אֲמוּרִי קַדְשִׁים קְלִים כּוּי וְשֹׂא דְּנָקַט קַדְשִׁים קְלִים לְרַבְמָא נָקַט וּכ"ס קַדְשֵׁי קַדְשִׁים אֲשַׁמּוֹת כ"ס טוּפִי וּקְלִיט לִישׁוּ מִזְבֵּחַ וְכֵן לְעִיל דְּנָקַט אֲשַׁמּוֹת כ"ס

חֲטָאוֹת: **אָמַר** רַבִּי יוֹחָנָן כְּצֻצְתַּנּוּן רַגְלוּהִי דְּיִגּוּקָא בְּלוּמַר סְתַרְתִּי דְּכַר ר"ל דְּנוּחָא לֹאָו טַעמָא דר"ע מִשּׁוּם קָדַח גּוּפָא הוּא דֹא"כ גְּבִי מִפְרִישׁ שְׁנֵי אֲשַׁמּוֹת וּכּוּי שֶׁהִבֵּאתִי לְמַעֲלָה הִיוּ לָן לִמִּימַר לֹא יָרְדוּ כְּדַפְרִשִׁית דְּנַעֲשׂוּ לַחֲמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ אֶלָּא וְנִזְאִי טַעמָה דר"ע מִשּׁוּם פַת אַחַת וּא"ת מ"מ כִּינוּן דְּמַהֲגֵי טַעמָא דְּבִבַת אַחַת לַעֲגוּן לְפִטוּר הַבָּשָׂר מִן הַמַּעֲיָלָה לְמַה לֹא יוּעִיל בְּאֲמוּרִין לַעֲשׂוֹתָן לַחֲמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ כְּמוֹ דְּמַזְמִינָה לְהוּ בְּטַעמָא דְּחַד גּוּפָא הוּא יו"ל דְּלָא דְּמִי דְּלִאֲמַרְיָן דְּטַעמָא גְּבִי לְפִטוּר בָּשָׂר מִן הַמַּעֲיָלָה מִשּׁוּם פַת אַחַת נִיחָא דְּנוּחָא כִּינוּן דְּרַבָּה מִזֶּה וְזִרְק רַבָּה מִזֶּה וְזִרְק דִּין הוּא שְׂפִיטַר מִן הַמַּעֲיָלָה אֶף בָּשָׂר חֲבַרְתָּה שֶׁלֹּא נִזְרַק דְּמַה אֲבָל לַעֲשׂוֹת לַחֲמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְלוּמַר דְּלָא יָרְדוּ לֹא חֲשִׁיבָא בַל כֵּן הִאִי טַעמָא אֶלָּא אִי אֲמַרְתָּ דְּטַעמָא מִשּׁוּם חַד גּוּפָא א"כ הִיוּ טַעַם חֲשׁוֹב אֶף לַעֲגוּן שֶׁלֹּא

יָרְדוּ: **וְעַל** זֶה וְזֶה חֲזִיבּוּ עָלֵינוּ מִשּׁוּם פְּגוּל גּוֹתַר וְשָׁמַא פְּרוּשׁ עַל זֶה וְעַל זֶה עַל הַבָּשָׂר וְעַל הָאֲמוּרִים [בְּהַדְשֵׁי קַדְשִׁים] נִמְצָא מַעֲשֵׂה דְמִים [לְהֵקֵל וּלְהַחֲמִיר] פְּרוּשׁ לְהֵקֵל שֶׁע"י וְזִיקַת דְּמִים אֵין מוּעֲלִין דְּלָא מִקְרוּ תּוֹ דְּהַשִּׁיב ה' וּלְהַחֲמִיר לְחַיֵּב עָלֵינוּ מִשּׁוּם פְּגוּל גּוֹתַר וְטוּמָא:

הָא אֲסוּרָא אִיבָא שְׂאִסוּר וְלֹאכֵל וְהֹא מוּמוּנָא דְּכַהֵן הוּא הַשִּׁיב הוּא דְּכַהֲנָא כְּתִיב בְּהַרָא (וַיִּקְרָא ז') דְּכַהֲנִים

אֲכָלִי לֹאָו: **הָא** מוּמוּנָא דְּבַעֲלִים הוּא וְלֹא מַשְׁנֵי בְּדַלְעִיל דְּאֻבָּב מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִים תַּקְנִי אֵין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר דְּנוּחָא לְעִיל מַשְׁנֵי שְׁפִיר דְּאִיִּידִי תַקְנָא רִישָׁא מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִים וּבְבָשָׂר גְּבִי לִפְנֵי וְזִיקַת דְּמִים תַּנָּא גְּבִי אַחֵר וְזִיקָה וְאֵין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר אַע"ג דְּאִסּוּרָא גְּמִי לִישָׁא אֶלָּא הִבָּא גְּבִי קַדְשִׁים קְלִים דְּלָא שְׂרָבָא שׁוּם מַעֲיָלָה בְּבָשָׂר אֶף קָדַם וְזִיקָה לִית לֶהּ לְמַחְגִּי אֵין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר אֻבָּב מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִים וְנִזְאִיה דְּלָא אֶלָּא לִישׁ מ"ד הֶעָר אֲכִילָה שְׁנִינוּ דְּאִי לִישׁ מ"ד הֶעָר וְזִיקָה אִם כֵּן לֹאֲחֵר וְזִיקָה ר"ל לֹאֲחֵר שְׁמַר לְזִיקָה וְאֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִזְרַק וְאִם כֵּן מֵאִי פְרִיךְ הִבָּא מוּמוּנָא דְּבַעֲלִים הוּא וְנִזְאִי דְּאִסּוּרָא אֵין שֶׁלֹּא נִזְרַק דְּהָס: **כִּי** אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא מוּעֲלַת לִיּוּצָא לְשִׁרְפָּה פְּרוּשׁ אֵין דְּכִי גְמִי דְּאִסּוּרָא אִיבָא דְּמִזְרִי בְּבָשָׂר שְׂרַפְיָא עַד בִּאֵן לֹא קִאֲמַר ר"ע דְּזִרְיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא אֶלָּא לַעֲגוּן לְאַחַדְבּוּשֵׁי בְּפִגּוּל וְנוֹתַר וְטוּמָא וְנִזְרַךְ עֲבוּר עֲזִירָה לְשָׂרְפָן שְׂאֵין זֶה קְרוּי פְסוּלִי בְּגוּפוֹ דְּלִאֲמַר בְּפִסְחִים (דָּף פב.) יִשְׂרָף מִיַּד דְּזִרְיקָה מִהָרָא לִישׁ מִשְׁנֵי לִישׁ כְּפָלוֹ לֹא יִנָּא וְהוּאֵל לִישׁ פְּסוּלִי מִחֲמַת דְּבַר אַחֵר דְּלִאֲמַרְיָן בְּפִסְחִים (שֵׁס) שְׂצָרִין עֲבוּר עֲזִירָה אֲבָל לֹאֲכִילָה לֹא מַרְצָה בְּלוּמַר אֲבָל לַעֲגוּן שְׂאִיבֵל לֹא מִהָרָא וְזִיקָה וְלֹא נִירָשָׁה דְּמַה לִּי לְהַזְכִּיר עֲבוּר עֲזִירָה דְּלָא אִירִי בַּה ר"ע ה"ל עַד בִּאֵן לֹא קִאֲמַר ר"ע אֶלָּא לְאַחַדְבּוּשֵׁי בַּמַּעֲיָלָה וְלִחְיִיבָה מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתַר וְטוּמָא וְעוּד קִשָּׁא דְּבַפְסְחִים (דָּף פב.) מַשְׁמַע דְּלֹא מִהָרָא וְזִיקָה לְהַצְרִיךְ עֲבוּר עֲזִירָה דְּאֲמַר הֵתָם וְטוּמָא הִפְסַח אוֹ שְׂנַצָּא יִשְׂרָף מִיַּד וְנִרְאָה לְפָרֶשׁ דַּה"ג קִאֲמַר בִּי קִאֲמַר רַבִּי עֲקִיבָא וְזִיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא בְּלוּמַר לַעֲגוּן דְּבָרִים הָאֲמוּרִים בַּמַּשְׁנֵה לְאַחַדְבּוּשֵׁי בְּפִגּוּל אֲבָל מִכָּל מְקוֹם לְשִׁרְפָּה אֲזַל מִיַּד דְּלָא פְּלִיג אֲתַמְיָא:

לְיִשְׂרָאֵל הֶאֱזַכְּלוּ: וְהֹא מוּמוּנָא [דְּבַעֲלִים] הוּא וּכּוּי וְהִבָּא לִישָׁא לִמִּימַר מִשּׁוּם דְּנָסֵב רִישָׁא מוּעֲלִין תַּנָּא סִיפָא גְּמִי אֵין מוּעֲלִין דְּבַרְתַּנְהוּ: [בְּסוּפָא] דְּרִישָׁא [בְּסוּפָא] דְּסִיפָא אֵין מוּעֲלִין תַּקְנִי וּכּוּי הִיכִי דְּזִיקוּנָן הִבָּא הֹא אִסּוּרָא אִיבָא ה"ג דְּזִיקוּנָן בְּסוּפָא [דְּרִישָׁא] וְאִמְאִי אִית בַּה אִסּוּר אֲכִילָה: א"ר חֲטִיבָא לִיּוּצָא בְּגוּן שְׂנַצָּא הַבָּשָׂר חוּן לְמַחֲיַצְתָּו וְשׁוֹב נִזְרַק הָדֵם ור"ע הוּא דְּלִאֲמַר וְזִיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא (דָּס) דְּכִי אֲמַר ר"ע וְזִיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא לְהוֹצִיאוּ מִמַּעֲיָלָה וְלֶהֱצִיאוּ לְשִׁרְפָּה וְלֹאֲלַתַּר כְּמוֹ שֶׁאֵר קַדְשִׁים פְּסוּלִין וְלֶהֱצִי מִהֶנָּה לִישׁ וְזִיקָה שְׂאִינוּ נִשְׂרָף לֹאֲלַתַּר אֶלָּא עַד שְׁתַּעֲבַר עֲזִירָתּוּ:

קדשי קדשים פרק ראשון מעילה

נִזְרַק דְּמַה וּכּוּי נִפְסָלָה הַשְּׁנִיָּה כְּמוֹתַר חֲטָאוֹת: דִּין שְׂפִיטַר אֶת בְּשָׂרָה דְּמַה וְכּוּי שְׁנֵים כְּסוּל יוּצָא: תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה הַשִּׁיבּוּ בְּלוּמַר לֹא הִינְתָּה מַעֲלִייתָא הֹא דְּהַשִּׁיבּוּ

נִזְרַק דָּם שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, אִי אַתָּה מוֹדֶה שֶׁכָּשֵׁם שֶׁדָּמָה פּוּטְר אֶת בְּשָׂרָה מִן הַמַּעֲיָלָה, אֶף יִפְטוּר בְּשָׂר חֲבִירָתָהּ מִן הַמַּעֲיָלָה? אִם הִצִּיל בְּשָׂר חֲבִירָתָהּ מִן הַמַּעֲיָלָה, אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא פְסוּל, דִּין הוּא שְׂפִיטַל אֶת בְּשָׂרָה! אָמַר רִישׁ לְקִישׁ מִשּׁוּם רַב אוֹשְׁעִינָא: תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה הַשִּׁיבּוּ רַבִּי עֲקִיבָא לְאוֹתוֹ תְּלַמִּיד, בְּבַת אַחַת – אִיזוֹ, בְּזֶה אַחֵר זֶה – לֹא, דְּכִינוּן דְּפָסוּל הוּא, מַה לִּי בְּבַת אַחַת, מַה לִּי בְּזֶה אַחֵר זֶה?! אָמַר לִיְהִי רַבִּי יוֹחָנָן לְרִישׁ לְקִישׁ: וְאָתָּה, אִי אַתָּה אוֹמַר כֵּן? "אִילוּ הִפְרִישׁ שְׁתֵּי אֲשַׁמּוֹת לְאַחֲרִיתוֹ, וְשָׁחַט אֶת שְׁנֵיהֶן, וְקָדַם וְהָעֵלָה אִימּוּרִין שֶׁל אֶחָד מֵהֶן קוּדָם וְזִיקָה, אִי אַתָּה מוֹדֶה שֶׁאִם עָלוּ – יָרְדוּ? ^[כא] וְאִי סִלְקָא דַּעְתָּה חַד גּוּפָא הוּא, אֲמַאי אִם עָלוּ – יָרְדוּ? הָאֲמַר עוֹלָא: אִימּוּרִי קְדָשִׁים קְלִים שֶׁהָעֵלָן לִפְנֵי וְזִיקַת דָּם – לֹא יָרְדוּ, נַעֲשֶׂה לְחַמוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ! אִישְׁתִּיתִי, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כְּצֻצְתַּנּוּן לְרַגְלוּהִי דִּיגּוּקָא. מִתְּנִי יֵשׁ מַעֲשֶׂה דְמִים בְּקֻדְשֵׁי קְדָשִׁים לְהֵקֵל וּלְהַחֲמִיר, וּבְקֻדְשִׁים קְלִים כּוּלְהוּ לְהַחֲמִיר. ^[כב] בִּיצֵד? קְדָשִׁי קְדָשִׁים לִפְנֵי וְזִיקַת דְּמִים – מוּעֲלִין בְּאִימּוּרֵיהֶן וּבְבָשָׂר. לְאַחֵר וְזִיקַת דְּמִים – מוּעֲלִין בְּאִימּוּרֵיהֶן, וְאִין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר. ^[כג] וְעַל זֶה וְעַל זֶה – חֲזִיב מִשּׁוּם פִּיגּוּל, גּוֹתַר, וְטַמָּא. נִמְצָא, מַעֲשֶׂה דְמִים בְּקֻדְשֵׁי קְדָשִׁים לְהֵקֵל וּלְהַחֲמִיר, ^[כד] וּבְקֻדְשִׁים קְלִים כּוּלָן לְהַחֲמִיר. בִּיצֵד? קְדָשִׁים קְלִים לִפְנֵי וְזִיקַת דְּמִים – אִין מוּעֲלִין לֹא בְּאִימּוּרִין וְלֹא בְּבָשָׂר, לְאַחֵר וְזִיקַת דְּמִים – מוּעֲלִין בְּאִימּוּרִין וְאִין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר. עַל זֶה וְעַל זֶה חֲזִיבּוּ עָלֵינוּ מִשּׁוּם פִּיגּוּל, גּוֹתַר, וְטַמָּא. נִמְצָא מַעֲשֶׂה דְמִים בְּקֻדְשִׁים קְלִים כּוּלָן לְהַחֲמִיר. גְּמִי תַתְּנִי "אִין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר" – מַעֲיָלָה הוּא דְלִיבָא, הָא אִיסּוּרָא אִיבָא, וְאִמְאִי? הָא מְמוּנָא דְכַהֵן הוּא! לֹא קִשְׂיָא, מִשּׁוּם דְּנָסִיב רִישָׁא "מוּעֲלִין", נָסִיב סִיפָא "אִין מוּעֲלִין". ^[כה] אִימָא סִיפָא: "בְּקֻדְשִׁים קְלִים כּוּלְהוּ לְהַחֲמִיר. בִּיצֵד? בָּשָׂר קְדָשִׁים קְלִים לִפְנֵי וְזִיקַת דְּמִים – אִין מוּעֲלִין בְּהֶן וּבְאִימּוּרֵיהֶן, וְאִין חֲזִיבּוּ עָלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, גּוֹתַר, וְטַמָּא. לְאַחֵר וְזִיקַת דְּמִים – מוּעֲלִין בְּאִימּוּרֵיהֶן וְאִין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר". מַעֲיָלָה הוּא דְלִיבָא, הָא אִיסּוּרָא אִיבָא, וְאִמְאִי? הָא מְמוּנָא דְּבַעֲלִים הוּא! אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: לִיּוּצָאִין, וְרַבִּי עֲקִיבָא הִיא. כִּי אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא וְזִרְיקָה מוּעֲלַת, לִיּוּצָא לְשִׁרְפָּה,

אֲבָל

וְזִיקָה דְּחַד הָאֲמוּרִין דְּאִידִךְ דְּלִאֲמַרְיָן אִם עָלוּ יָרְדוּ הֹא לֹא קִשָּׁא דְּנוּחָא גְּבִי מַעֲיָלָה אֲמַרְיָן, דְּדַמַּה שֶׁל אַחַת מִסָּךְ פּוּטְרַת אֶת חֲבַרְתָּהּ מִן הַמַּעֲיָלָה אֲבָל לְרַצִּית הָאֲמוּרִין בַּמִּזְבֵּחַ וְנִזְאִי לֹא מַרְצָה אֶלָּא וְזִיקַת דָּם שֶׁלֹּו בְּעִינָן אַע"ג דְּשָׁחַט שְׁתֵּינָן בְּבַת אַחַת: מִתְּנִי מַעֲשֵׂה דְמִים הִינוּ וְזִיקָה: לֹאֲחֵר וְזִיקַת דְּמִים אֵין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר דְּכַבֵּר יֵשׁ כּוּי שְׂעַת הַעֵר לִפְהָיִם וְהִינוּ לְהֵקֵל דְּשׁוֹב אֵין כּוּי מַעֲיָלָה: עַל זֶה זֶה עַל הָאֲמוּרִין וְעַל הַבָּשָׂר לֹאֲחֵר וְזִיקָה חַיֵּב מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתַר וְטוּמָא וְהִינוּ לְהַחֲמִיר דְּקָדַם וְזִיקָה אֵין חֲזִיבּוּ בְּכָל [הַגִּי אֲבָל] לֹאֲחֵר וְזִיקָה נִקְבַּעוּ בְּכָל הַגִּי: לֹאֲחֵר וְזִיקַת דְּמִים מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִין וְהִינוּ לְהַחֲמִיר דְּקָדַם וְזִיקָה לֹא הִיוּ כְּמוֹ מַעֲיָלָה כִּלְל וְהַסְתָּא אִיתָא מַעֲיָלָה בְּאֲמוּרִין: וְעַל זֶה וְעַל זֶה וּכּוּי וְהִינוּ גְמִי לְהַחֲמִיר כְּדַפְרִשִׁית לְעִיל: נִמְצָא מַעֲשֵׂה דְמִים וּכּוּי: גְּמִי תַקְנִי רִישָׁא בָּשָׂר קַדְשִׁי קַדְשִׁים לֹאֲחֵר וְזִיקָה אֵין מוּעֲלִין בְּבָשָׂר: מַעֲיָלָה הוּא דְלִיבָא מַשְׁמַע הֹא אִסּוּרָא אִיבָא לְכַהֵן הֶאֱזַכְּלוּ וְאִמְאִי הֹא מוּמוּנָא דְכַהֵן הוּא: נָסִיב בְּסוּפָא וְהֹאִי תַקְנִי אֵין מוּעֲלִין וְאִי דְקוּא דְּמַשְׁמַע מַעֲיָלָה הוּא וּכּוּי" אֶלָּא מִשּׁוּם דְּתַנָּא רִישָׁא קָדַם וְזִיקָה מוּעֲלִין בְּבָשָׂר דְּהֹא מוּעֲלִין דְּקוּא הוּא דְּלֹאֲכַתִּי אֵין כּוּי הֶעָר לִפְהָיִים תַּנָּא סוּפָא גְמִי אֵין מוּעֲלִין: אִימָא סוּפָא כּוּי מַעֲיָלָה הוּא דְלִיבָא בְּבָשָׂר [הֹא אִסּוּרָא אִיבָא]

לְיִשְׂרָאֵל הֶאֱזַכְּלוּ: וְהֹא מוּמוּנָא [דְּבַעֲלִים] הוּא וּכּוּי וְהִבָּא לִישָׁא לִמִּימַר מִשּׁוּם דְּנָסֵב רִישָׁא מוּעֲלִין תַּנָּא סִיפָא גְמִי אֵין מוּעֲלִין דְּבַרְתַּנְהוּ: [בְּסוּפָא] דְּרִישָׁא [בְּסוּפָא] דְּסִיפָא אֵין מוּעֲלִין תַּקְנִי וּכּוּי הִיכִי דְּזִיקוּנָן הִבָּא הֹא אִסּוּרָא אִיבָא ה"ג דְּזִיקוּנָן בְּסוּפָא [דְּרִישָׁא] וְאִמְאִי אִית בַּה אִסּוּר אֲכִילָה: א"ר חֲטִיבָא לִיּוּצָא בְּגוּן שְׂנַצָּא הַבָּשָׂר חוּן לְמַחֲיַצְתָּו וְשׁוֹב נִזְרַק הָדֵם ור"ע הוּא דְּלִאֲמַר וְזִיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא (דָּס) דְּכִי אֲמַר ר"ע וְזִיקָה מוּעֲלַת לִיּוּצָא לְהוֹצִיאוּ מִמַּעֲיָלָה וְלֶהֱצִיאוּ לְשִׁרְפָּה וְלֹאֲלַתַּר כְּמוֹ שֶׁאֵר קַדְשִׁים פְּסוּלִין וְלֶהֱצִי מִהֶנָּה לִישׁ וְזִיקָה שְׂאִינוּ נִשְׂרָף לֹאֲלַתַּר אֶלָּא עַד שְׁתַּעֲבַר עֲזִירָתּוּ:

נִזְרַק דְּמַה וּכּוּי נִפְסָלָה הַשְּׁנִיָּה כְּמוֹתַר חֲטָאוֹת: דִּין שְׂפִיטַר אֶת בְּשָׂרָה וְאַע"פ שְׁנֵים כְּסוּל יוּצָא: תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה הַשִּׁיבּוּ בְּלוּמַר לֹא הִינְתָּה מַעֲלִייתָא הֹא דְּהַשִּׁיבּוּ וְשָׁחַט אֶת שְׁתֵּינָן דְּמַשְׁמַע דְּבִבַת אַחַת אִזוּ דְּמַה פּוּטַר בָּשָׂר חֲבַרְתָּה אַע"ג דְּפָסוּל הוּא דְּהַכִּי מַשְׁמַע דְּכִי הִיכִי דְּמַפְרָשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר לְעִיל דְּלָא אֲמַר רַבִּי עֲקִיבָא אֶלָּא שְׁשָׁחַט שְׁתֵּינָן בְּבַת אַחַת הֹאִי דְּלִאֲמַר רַבִּי עֲקִיבָא גְמִי הִבָּא וְשָׁחַט אֶת שְׁתֵּינָן הִינוּ בְּבַת אַחַת הֹא שְׁחָטוּן בְּזֶה אַחֵר זֶה לֹא וְהִינוּ תְּשׁוּבָה גְּנוּבָה כִּינוּן דְּפָסוּל הוּא דְּמַשְׁעָה שְׂזָרָק דְּמַה שֶׁל אַחַת מִסָּךְ נִפְסָל הַשְּׁנִיָּה כְּמוֹתַר חֲטָאוֹת: מַה לִּי בְּבַת אַחַת מַה לִּי בְּזֶה אַחֵר זֶה הוּאִיל וּ

ח:

עיר ממשפט גור מצויה

 א מייז' פוי' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג: ב מייז' פא' מהל' פסולי ג מייז' פוי' מהל' מעשה הקרבנות הל' ז:
רבינו גרשום

אמר רבא לאבא שאל. שאמר נמי דקאמר תחלה לקדש דקעביד קדש ראשון מיערבא מתניתין מוראי טבול יום מדלומייתא אינו אלא פוסל ודעון עבדו מעלה מורא בקדשים דעביד תחלה לקדש:

ולרבי מאיר. נמי מיערבא מתניתין דהאי דקאמר מטמא את הקדש מדרבנן קאמר דמעלה עבדו בקדשים. וקסבר ר' מאיר עבדו רבנן טבול יום בקדשים כחובל שני מוכל שני מטמא את הקדש ליהות שלישי והשלישי בקדש טמא ודעביד פסול. ופסול את הדיומא כדתנן והשלישי בטרומה פסול אף טבול יום נמי מטמא את הקדש ופסול את הדיומא אבל מלאכותי' אינו אלא פוסל מאחר שטבול:

ולרבי מאיר. כסם שטוסל ולא אחירי דמטמי קסברי כיון דטבול קלישא טומאתו ופסול מטוי ולא טמא:

הא אסורא איבא. כלומר אוסור אכילה. וחמאי הא ממונא דכתיב: הוא. מאחר שחזה דמה:

א"ר חנינא לוינא. כגון שצאה ור' עקיבא היא דלמר זריקה מועלת לוינא לאפיקיה מידי מעילה אבל לא. בת אכילה כדאמרין לעיל בסופא דפירקון אבל לאכילה לא מרצה והא חזאה נמי נפקא מידי מעילה אבל להעיר יוצא לאכילה לא מהניא והיינו דקא דייק אבל אסורא איבא ללא בת אכילה היא:

מיני חטאות העיף. וכתיב בה והשאר בדם ימננה אינ מעבב דכיון שחזה אע"ג דלא ימננה אמרינן נעשת מנחתו יוצא מידי מעילה וחיובין עליו משום פיגול:

ותני רב. הנה דמה ולא קטני מיננה אלאא דסבירא ליה נמי דמיני לא מעבב:

ורב אבה בר אבהא אמר משמיה דרב דמיני חטאת מעבב:

בשלמא לרב אבה בר אבה היינו דכתיב והשאר בדם ימננה אל יסור המזבח חטאת היא. דההיא דנשאר נמי קרוי חטאת אלאא דשיריים דמיני מעבבי:

אלא לרב הוה דלמר דמיני לא מעבב מאי והנשאר. אחאי אינעורין למוכתב והנשאר להכי לכתינא דבי ר' ישמעאל שאם נשאר מיננה למעבד מיניי אבל אינו מעבב:

ומאי חטאת היא ארישא. כלומר לאו כדקאמרת מוהנשאר קאי אהמננה דמיני מעבב אלא ארישא דקרא קאי איהיה מרס החטאת באצבע חטאת היא לומר דהואה מעבבא ולא מיניי:

הכי נמי שאם ניתתר. כשקמן את המנחה הבו נמי שאם ניתתר שפיר ואי לא לת לן בה. והתניא מסלתה ומשמנה. הוה יכול למימר מסלתה ומשמן מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל מולתה ושמנה שלם ואשילו שירים:

תַּחֲלָה לקדש ואם נגע באכל קדש עושה אותו שני ושני שלישי

עוד אחר ופוסל הטרומה שלא תעשה יותר:

וְחֻכְמִים אומרים [כו'] כך הוא פוסל כו' קרא סברי לטבול יום אינו רק פוסל בשום דבר ואף במשקה קדש וכוונתו מוקי

מתניתין: **לְאַבָּא** שאול מעלה עשו בפקדשים כו' וא"ת הָכָא מַשְׁמַע לטבול יום מדרבנן הוא בפקאמר שׁינהו רבנן לטבול יום וכו' ובסוגיה פָּרַךְ פֶּשֶׁם (דף כט:)‏ וְלִיף רביעי בקדש מק"ו מִמַּחֲסַר פְּפוּרִים ומה מחסר פפורים שאין פסול בתרומה פוסל בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקדש ופריך אכל הֵבא מחמת טבול יום יוכיח ומשני דלמא סבר לה כּאבא שאול ומאי קאמר הא דאבא שאול דרבנן הוא ונ"ל דרביעי בקדש דרבנן הוא וכן פיי רש"י בפרק קמא דפסחים (דף יט.) דלא

(תשוב) [משכחת] ליה רביעי בקדש למ"ד אין אכל מטמא אכל אלא מדרבנן הוא מיהו ר"ת פיי דמשכחת ליה ע"י עצים ורביעי בקדש דאורייתא (ואבא שאול ה"ק ליה) היכי קאמר דלמא סבר לה כּאבא שאול וְהָא דאבא שאול מדרבנן הוא וי"ל דסגיא דסוגיה (דף כט:)‏ לית לה הא דרבא אלא אית לה לטבול יום מן הסוגיה וכדבעא

הש"ס הָכָא לומר דמתני' רבנן היא: **אָמַר**

רבי חנינא ליוצאיו ור"ע היא תמה ה"ד אי

יוצא לצד הראש א"כ הל"נ מזה ר"ע בדאיתא לעיל ואי יוצא לצד רגליו מ"מ הא אמרינן פרק שני דזבחים (דף כה:)‏ היא בזבחים ורגליה מבחיון ואח"כ חתך פסולה לפי ששמנונית של אבר שניצא חוץ מתערבב עם הדם ונתמצא שמקרייב פסול יוצא ע"ג המזבח וי"ל דמיירי שכל הדם יגאסף בצנור ואח"כ יצא הרגל דהשתא ליפא למיחש לשמנונית שכל מה שעתיד לעלות בצנור מן האיברים כבר עלה א"י בגוף שניצא כלו וחתך מה שניצא עם העצם שאין זה פסול בעופות אלא א"כ מחסר אבר ואח"כ מלקה והרב רבינו רחביה פרש דהכי פיי בזבחים (דף כו.) (קאמר) קבל ואח"כ חתך פסולה לפי שזורק את השמנונית שנפסל ביוצא ע"ג המזבח אבל אם כבר זרק כל הדם בשר שהרי הים מצנת וריקה מן הדם אע"פ שדבר עלה שמנונית היוצא שנתערבב עם הדם חרקו על המזבח והבא נמי תנן הוה דמשמע הוה כבר הלכך חטאת העוף בשרה דהיום בזה מצנת הוהא מן הדם אע"פ שעם הדם נתערבב השמנונית: **וְתַנִּי רב הוּה דְמַה דְמִיר שְׁהִיה דַּם חטאת העוף נעשית מצתו קרינן** [בה] (כו'):‏

בַּשְּׁלֵמָא לְרב אדא בר אבהה הינו דכתיב והנשאר בדם ימצה אע"ג דנשאר חטאת היא כלומר אע"ג דאין דם אלא מה שנשאר

מן ההוה עציון היא חטאת ותלויה הויתה במצוי שהוא מעבב: **בְּדִתְנִינָא דְבי רבי ישמעאל** שאם נשאר פיי' אם נשאר ימצה ואם לאו לא ימצה וליכא עכובא:

ומאי חטאת היא ארישא כלומר לא קאי חטאת היא למצוי אלא קאי ארישא דקרא דהינו הוהא ונאר עניני מליקה שכתובים קדם **וְהַנְשָׂאֵר: אֵלֶּא** מצתה גבי מנחה דכתיב והזותרת ה"ג שאם נתותר כלומר גבי מנחה דכתיב והנותרת מן המנחה יאכלנו אהרן ובניו ה"ג שאם נתותר יאכלנו ואם לא נתותרו השירים בין קמיצה להקטרה אין בדרך כלום וכ"ת ה"נ והא תניא מסלתה וכו' משמע הבא דפשיטא ליה להש"ס שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה פסול וקצירא דפ"ק דמנחות (דף ט.) פליגי רבי יוחנן ור"ל וקסבר חד מניהו דמקטיר קמן עליה וי"ל דנהי דמקטיר קמן עליה מ"מ מזהה שאותן השירים חסורין בצאכליה דקמשמע לשנא דוהנותרת מן המנחה יאכלנו וכו' דכי לא נתותר (כלום) [כלומר] שחסרו השירים לא אכלנו כהנים:

חטאת העוף פרק שני מעילה

רבי מאיר אומר מטמא את הקדש שהוא שני ומשני לקדש שלישי: וחכ"א פֶּשֶׁם שְׁפוּסָל כּו'

אכל טמוני לא מטמא והינו במתניתין: **אמר רבא לאבא** שאול נמי דאמר תחלה לקדש דקעביד לקדש שני מתרצא נמי מתני' דנארי טבול יום מדאוריתא פוסל ואינו מטמא ורבנן עשו מעלה בפקדשים דהנה טבול יום תחלה לקדש דהוי פי אכל ראשון ועושה שני ומתני' בדאוריתא קתני דאינו אלא פוסל: **לר"מ נמי מתרצא מתני'** דהאי דקאמר מטמא את הקדש דעביד ליה שלישי ופוסל את הטרומה מדרבנן אבל מדאוריתא אינו אלא פוסל מאחר שטבול: **ורבנן** דאמרי פֶּשֶׁם שְׁפוּסָל וכו' ולא אמרי דמטמא קסברי בינו דטבול קלשא ליה טמאה דפסול משוי ולא טמא: הא אסורא איבא כלומר אסור אכילה: **ונאמאי הא ממונא דכתיב** הוא מאחר שחזה דמה **מַעַבֵּב**. **דְתַנִּי רב: "הוּוּה דְמִיר דְאָבא בר אבהה אָמר רב: מִיצוֹי חטאת העוף – אינו מעבב. דְתַנִּי רב: "הוּוּה דְמִירָה" ^(א). רב אדא בר אבהה אָמר רב: מִיצוֹי חטאת העוף **מַעַבֵּב**. וְתַנִּי רב: "מִיצָה דְמַה". תא שְׁמַע: "וְהַנְשָׂאֵר בְּדָם ימצה אל יסוד המזבֵּחַ חטאת היא". בַּשְּׁלֵמָא לְרב אדא בר אבהה, היינו דכתיב: "וְהַנְשָׂאֵר בְּדָם ימצה... חטאת היא", אֵלֶּא לְרב הוּנָא, מאי "וְהַנְשָׂאֵר"? בְּדִתְנִינָא דְבי רבי ישמעאל: **שאם נשאר**. ומאי "חטאת היא"? **ארישא**. אָמר לִיה רב אחא בריה דרבא לְרב אָשי: אֵלֶּא **מצתה**, **גַּבִּי מִנְחָה דכתיב: "וְהַנּוֹתֵרֶת". הָכִי נָמִי שאם ניתותר? וכי תימא: הָכִי נָמִי,****

וְהַתְנִינָא:

וטמא ויצא נמי וזי חובתו דאינו מעבב הפברה: **דתני רב הוה דמה דמחקתני במתניתין** גבי חטאת העוף הוה דמה ולא קתני מצה דמה אלמא ס"ל לתנא דמתני' דהוהא עקר ומצוי לא מעבב: **ורב אחא בר אבהה אמר משמה דרב מצוי מעבב** דלא יצא וזי חובתו ולא נתפפר ולא הקבע החטאת בפגול ונותר וטמא אע"פ שהוה עד דעביד מצוי: **ותני רב מצה דמה במתני'** גבי חטאת העוף מצה דמה ולא קתני הוה דמה דס"ל דמצוי נמי עקר מצה הייח ומעבב: **בשלמא לרב אחא הינו דכתיב והנשאר בדם ימצה אל יסור המזבח וגו'** דההוא דנשאר אחר הוהא דהינו מצוי אקרי חטאת אלמא דשירים דהינו מצוי מעבב: אלא לרב הוהא דאמר מצוי לא מעבב מאי והנשאר בינו דלא מעבב ל"ל דכתיב והנשאר: להכי פתיב והנשאר לכדתנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר כלומר אם נשאר מן הדם מצוה לעשות מצוי אבל אם לא נשאר לא מעבב דמצוי אינו מעבב: ומאי חטאת היא לאו בדקא בעית למימר דאויגהשאר ימצה קאי דלְהוֹי משמע דשירים דהינו מצוי הוי עקר חטאת דמצוי מעבב: אלא ארישה דקרא קאי איהיה מדם החטאת בדאצבעו חטאת היא לומר דהוהא מעבבת ולא מצוי: ה"ג שאם נתותר שגבשקמן את המנחה אם נתותר דאיכא שירים למציה שפיר ואם לא נתותר שאם חסרו שירים בין קמיצה להקטרה לית לן בה: וכי תימא דכי נמי דשירים לא מעבבי והתניא מסלתה ומשמנה דמצוי למכתב קרא מסלת ומשמן מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סלתה ושמנה הים ואפילו שירים דהכי משמע מסלתה מן הסלת שהיה בשעת קמיצה שהיה כלו אלאא דחסרון שירים מעבבי (גבי שירים נמי אמרינן דחסרון שירים מעבב) והיכי אמרינן שאם לא נתותר לא מעבב:

מן ההוה עציון היא חטאת ותלויה הויתה במצוי שהוא מעבב: **בְּדִתְנִינָא דְבי רבי ישמעאל** שאם נשאר פיי' אם נשאר ימצה ואם לאו לא ימצה וליכא עכובא:

ומאי חטאת היא ארישא כלומר לא קאי חטאת היא למצוי אלא קאי ארישא דקרא דהינו הוהא ונאר עניני מליקה שכתובים קדם **וְהַנְשָׂאֵר: אֵלֶּא** מצתה גבי מנחה דכתיב והזותרת ה"ג שאם נתותר כלומר גבי מנחה דכתיב והנותרת מן המנחה יאכלנו אהרן ובניו ה"ג שאם נתותר יאכלנו ואם לא נתותרו השירים בין קמיצה להקטרה אין בדרך כלום וכ"ת ה"נ והא תניא מסלתה וכו' משמע הבא דפשיטא ליה להש"ס שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה פסול וקצירא דפ"ק דמנחות (דף ט.) פליגי רבי יוחנן ור"ל וקסבר חד מניהו דמקטיר קמן עליה וי"ל דנהי דמקטיר קמן עליה מ"מ מזהה שאותן השירים חסורין בצאכליה דקמשמע לשנא דוהנותרת מן המנחה יאכלנו וכו' דכי לא נתותר (כלום) [כלומר] שחסרו השירים לא אכלנו כהנים:

 מסורת הש"ס

א תוספתא סהרות ב זבחים נב.

 תורה אור השלם
--

ואם־לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בגי'וונה והביא את־קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא־ישים עליה שמן ולא־יתן עליה לבנה פי חטאת הוא [ויקרא ה, יא]

והנה מדם החטאת על־קיר המזבח והנשאר בדם ימננה אל־יסוד המזבח חטאת הוא [ויקרא ה, ט]

והנותרת מו־המנחה לא־היו קדש קדשים מאשי יתנה [ויקרא ב, ג]

 מסורות הש"ס
א משנה זבחים; משנה מנחות; תוספתא זבחים; מנחות יז.; תוספתא מנחות; מנחות נט.; זבחים כח.; זבחים לו.; מנחות יב.; זבחים כז.; זבחים כט.; זבחים סד.; מנחות כו.; חולין נה.; חולין קכב.; בבא קמא קו. ב משנה מעילה; ספרא אמור פרשה ד א ג זבחים לה.; זבחים קד: פרשה ד ד משנה מעילה; שבעות יא.

אִמְרֵי הַתּוֹם פתיב והַנְּתִירַת קֶרֶא יתִירֵא דַּכְּתִיב בַּהּ והַנְּתִירַת מִמֶּנָּה והַנְּתִירַת מִן הַמִּנְהָא דְּהָנָה עַלְיָי הַבְּתוּב לַעֲבֹב פֻּרְט לַשְּׁסָרָה דְּמִשְׁמַע מוֹתֵר הֶקְדָּן וְלֹא שְׁסָרִיו הַשִּׁירִים דְּהוּי שְׁרִי שִׁירִים אֲבָל הַבָּא לֹא פְתִיב אֲלֹף וְהַנְּשָׂאֵר לְחוּד דְּמִשְׁמַע שְׂאֵס נִשְׂאֵר מִן הָאֵס וּמִצָּה וְאֵס לֹא נִשְׂאֵר אִינוּ מַעֲבָב וְהָא דַּכְּתִיבֵי תֵרִי מַעֲבִינֵי בַּמִּנְהָא והַנְּתִירַת וּמִסְלֵתָהּ חַד לַמִּצָּה וְחַד לַעֲבֹב: תִּקְנֵי מִיֵּהִית וּמִצָּה דְּמַה אֲלֵמָא דְּמַצְנִי נְמִי מַעֲבָב בַּחֲטֹאת הַעוֹף הוֹאִיל וּמַצְנִי מַפְגַּל בּוּ כְּמוּ בַּהֲזָא: לְצִדְדִין תִּקְנֵי

דְּשִׁמְלָקֹן מִשְׁמַע אֲתַרְנָוִיזוּ אַחֲטָאֵת הַעוֹף וְאִעוּלַת הַעוֹף וּמִצָּה דְּמַה לֹּא קֹאִי אֲלֵף אִעוּלַת הַעוֹף דְּלִית בַּהּ הַזָּאֵל אֲלֵף מַצְנִי אֲבָל חֲטֹאת הַעוֹף דְּלֹאִיבֵא דְּהַזָּא מֵאֲחֵר שְׁלֹא פַגַּל בַּהֲזָא לֹא מַצְנִי מַפְגַּל בַּמַּצְנִי דְּמַצְנִי אִינוּ מַעֲבָב: שְׂאֵס נִשְׂאֵר בְּעַם דְּמִשְׁמַע דְּשִׁירִים לֹא מַעֲבָבִין: וְהָא תִנָּא דְּכִי ר' יִשְׁמַעְלֵא הָתָם בִּפְרָק אִילוּזֵיז מִקְוִיָּן (זִבְחִים דָּף נב.): שִׁירִים מַעֲבָבִין דְּקִלְקִלָּא דֵר' יִשְׁמַעְלֵא וּרְבִי עֲקוּבָא אִינוּ דְּרַבִּי יִשְׁמַעְלֵא אֲמַר מַעֲבָבִין וּרְבִי עֲקוּבָא אֲמַר אִין מַעֲבָבִין וְאֲמַר רַב פַּאֵל הָתָם דְּכָלִי עֲלֵמָא שִׁירִים עֲלֵמָא לֹא מַעֲבָבִין וְהָבֵא בְּשִׁנְרִי חֲטֹאת הַעוֹף דְּהִינוּ מַצְנִי אֲבָא בִּינְוִיזוּ דְּכִי יִשְׁמַעְלֵא סָבַר מַעֲבָב ר"ע סָבַר אִינוּ מַעֲבָב וְהָשִׂיא דְּרַבִּי יִשְׁמַעְלֵא אֲדַר"י: תֵרִי תִנָּאי אֲלֵבֵא דֵר' יִשְׁמַעְלֵא וְהָאִי תִנָּא דְּהָבֵא דְּתַנִּי שְׂאֵס נִשְׂאֵר סָבַר אֲלֵבֵא דֵר' יִשְׁמַעְלֵא מַצְנִי אִינוּ מַעֲבָב: מִתַּנִּי מִצָּה דְּמַה מַּחֲבִין עֲלֵיָּה מִשְׁוֹס פַּגַּל דְּמַצְנִי עוֹלַת הַעוֹף בַּמְקוֹס וְזִיקָה דְּכַהֲנָה וְהַזָּאֵל דַּחֲטֹאת הַעוֹף דָּלֹא פְתִיב אֲלֹף וּמִצָּה דְּמִן (וַיִּקְרָא אִ'ט:י) וְהִהוּ מַצְנִי קָבַע לֹה פַּגְלוּל אִם חֲשַׁב עַלְיָי בַּמְלִיקָה לְהַקְטִירָהּ חוּן לְזִמְנָה דְּכִי מִצָּה דְּמַה קִּרְבּוּ מִתִּירִיו פַּגְלוּל וְחֲבִינִין עֲלֵיהּ כִּרַּת וְהִ' דְּכַתֵּר מַצְנִי יֵשׁ בּוּ נִתְרַךְ וְטוֹמֵא: וּמוֹעֲלִין בַּהּ עַד שְׁמַצָּא לְבִית הָאֵשָׁן דְּכִינוּ דְּכָלִי בָּלִיל וְאִין בַּהּ הַתֵּר לִכְהֵנִס לַעֲוֹלָם מוֹעֲלִין בַּהּ עַד שְׁתַּשְׁרַף בָּלֵא וְתַגְטֹל מֵאֲפָסֵה תְּרומַת הָאֵשָׁן דְּכַתִּיב וְהִירִים אֶת הָאֵשָׁן וְגו' וְשׁוֹב כִּינִי נַעֲשִׂית מַצְנוֹתוֹ אִין מוֹעֲלִין בּוּ: פִּרִּים הַאֲשַׁרְפִּין וְשִׁעִירִים הַאֲשַׁרְפִּין הֵן קִדְּשִׁי קִדְּשִׁים וְאִין בָּהֶן הַתֵּר לִכְהֵנִס וְהַזָּאת (וְזִרְיָתָה) דְּמִן קוּבָעָן לַפְגּוּל אִם חֲשַׁב עֲלִיקָן בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה וְכִינוּ דְּלִית בַּהּ הַתֵּר לִכְהֵנִס מוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבִית הָאֵשָׁן בַּמְקוֹס שְׂרַפְתָּן: עַד שְׁתַּנָּא הַבֶּשֶׂר עַד שְׁתַּעֲבַל הַבֶּשֶׂר נַעֲשֶׂשֶׂה אֲפֵר דְּהִינוּ מַצְנוֹת: אִעוּלָּה וְכַל הֵנִי דְּמַתַּנִּי בְּהַקְשִׁי קִדְּשִׁים מִרְבִּי: וְאִין מוֹעֲלִין בַּעֲבוּרָה דְּשָׁל כְּהֵנִס הוּא דַּכְּתִיב עוֹר הַעֹלָה אֲשֶׁר הַקָּרִיב לִכְהֵן לֹו הִזְהִי (וַיִּקְרָא ז'ח:י): וּמוֹעֲלִין בַּבֶּשֶׂר עַד שְׁמַצָּא לְבִית הָאֵשָׁן דְּכָלִיל הוּא: חֲטֹאת וְאִשֶּׁס וְכו' וְאִין מוֹעֲלִין בַּבֶּשֶׂר דְּכִינוּ דְּנִזְרִיךְ הָאֵס הַתֵּר הַבֶּשֶׂר לִכְהֵנִס דְּקִדְּשִׁי קִדְּשִׁים יִנְהִי: אֲבָל מוֹעֲלִין בַּאֲמִוְרִין עַד שְׁתַּעֲבַלוּ בַּמִּזְבֵּחַ וַיִּנְצַל הַאֲפֵר לְבִית הָאֵשָׁן דְּנַעֲשִׂית מַצְנוֹתוֹ: שְׁתִּי הֶלְקִס בָּהֶן מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ בַּפֶּה: קִרְמוּ

בַּתּוֹר דְּהִינוּ תַּחֲלַת עֲשִׂיתָן וְהִסִּיא קִרְיָא חֲשִׁיב לְהַבְּעִיר וְנִפְסַל בַּטְּבוּל יוֹס וְכו' כְּמוּ שְׁחִיטָה דְּקִדְּשִׁי קִדְּשִׁים וְהָבֵא לִיבֵא בְּלִינָה מִשְׁוֹס דְּשִׁתִּי הֶלְקִס אִין נֶאֱבָלִין לֹא פָּחוּת מִשְׁנִס וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֶשֶׁה: וְלִשְׁחוּטֵי אֲלִיקָן הַזָּכֵר דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא כ"ג:י"ח) וְהִקְדַּשְׁתָּם עַל הֶלְקִס וְאִמְרִינוּ (וּמַנְחוֹת דָּף סב.): עַל כִּסְמוֹן וְכִינוּ דְּקִרְמוּ מִקְרִי לַחֵס: נִזְרַךְ הָאֵס שֶׁל כְּבָשִׂים: חֲבִיבִין עֲלִיקָן עַל שְׁתִּי הֶלְקִס מִשְׁוֹס פַּגַּל אִם חֲשַׁב בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה לֵאֲכַל הֶלְקִס חוּן לְזִמְנָה מִשְׁוֹס דְּכַבְשֵׁן מַפְגַּלִין אֶת הֶלְקִס: וְאִין בָּהֶן מַעֲלֵא דִּישׁ בָּהֶן שַׁעַת הַתֵּר לִכְהֵנִס וְכַבֵּר נַעֲשִׂית מַצְנוֹתוֹ: לַחֵס הַכְּנִיס מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהַקְדָּשׁוֹ בַּפֶּה: קִרְמוּ בַּתּוֹר דְּהִינוּ מַצְנוֹת וְזִכְרִין קִרְוִי לַחֵס: קִרְבּוּ הַבְּזִיכִין דְּהִינוּ מִתִּירִין חֲבִיבִין עֲלִיו מִשְׁוֹס פַּגַּל שְׂאֵס חֲשַׁב עַלְיָי בִּשְׁעַת הַקִּרְבָּת הַבְּזִיכִין הִרְנִי מִקְטִיר עַל מַנָּה לֵאֲכַל הֶלְקִס חוּן לְזִמְנָה הַקָּבַע הֶלְקִס פַּגְלוּל דְּכִי הִיכִי דְּזִרְיָתָה דָּס דְּכַהֲנָה דְּהִינוּ מִתִּירָהּ קוּבָעַת בַּפְגּוּל וּבְקִטְמָא ה"י קִבְּעֵהּ הַקְטִירַת הַבְּזִיכִין לַחֵס הַכְּנִיס כְּכַל הֵנִי: וְאִין בּוּ מַעֲלֵא שְׁעִרִי יֵשׁ בַּשַּׁעַת הַתֵּר לִכְהֵנִס: הַמַּנְחוֹת מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהַקְדָּשׁוֹ בַּפֶּה: אֲבָל מוֹעֲלִין בַּקֶּמֶךְ עַד שְׂמִרַף כָּלִי וְנִנְא לְבִית הָאֵשָׁן דְּכִין אֲמוּרִי קִדְּשִׁים לְכִי שְׁהִקְדָּן כָּלִיל הוּא: גִּמַ' הַהֲנִיָּה מֵאֲפֵר תַּפְנוּחַ הִינוּ לֵאחֲרֵר שְׁהִירִס תְּרומַת הָאֵשָׁן דְּהָבִי תַנִּינוּ בַּמְסַכָּת תַּמִּיד (דָּף כח:י) שְׁתַּחֲלֵה כַּשֶּׁהוּא רִנְצָה לְתַרַם תְּרומַת הָאֵשָׁן הִזִּה עוֹלָה לִרְאֵס הַמִּזְבֵּחַ וּפַגְּפָה אֶת הָאֲהָלִים אֵילָן וְאֵילָן וְתַתָּה אֶת הַמֵּאֲכָלִית הַפְּגִמִּיוּת וַיַּרְדּ וְהִינוּ תְּרומַת הָאֵשָׁן הַאִיעַ לְרַצְפָּה צִבֵּר אֶת הָאֲהָלִים עַל גְּבִי רַצְפָּה כְּחוּךְ מִן הַבֶּכֶשׂ נ' טַפְסִים הִינוּ מִקוּס שְׁתַּנִּיקֵין עָס תְּרומַת הָאֵשָׁן וְהַנְּשָׂאֵר עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ הִזִּה צִבֵּר אֶת הָאֲפֵר לְצַד אֶחָד שֶׁל מִזְבֵּחַ בְּיַחַד וְנַעֲשִׂיז עוֹגוּל בְּמִין תַּפְנוּחַ וְגִבְוֵה כְּמִין וְהַנְּשָׂאֵר לְחוּד שְׁמִיעִים שִׁשׁ עֲלִיו שְׁלֹשׁ מֵאֹת כּוֹר וְאֲחֵר כֶּן הִזִּה פּוֹשֵׁט אֶת בְּגָדֵי לְנִבְסִים בְּגָדִים בַּחֲמוּתָהּ מִקֵּדן קִדְּשָׁנָא דְּכִי רַבִּי יִשְׁמַעְלֵא (יוֹמָא דָּף כג:י) בְּגָדִים שְׂבָבֵל בָּהֶן דְּכַבֵּר אֶל יִמּוֹז בָּהֶן כּוּס לְרַבּוּ וְהִזִּה מוֹנִיצָא חֲמוּד לַמִּנְהָה לְבִית הָאֵשָׁן וְהַהֲנִיָּה קֹאמֵר הַהֲנִיָּה מֵאֲפֵר תַּפְנוּחַ: בָּלִי עֲלֵמָא לֹא פְלִיגִי דְּמוֹעֲלִין בָּהֶן שְׁעִרִי עֲבִין לֹא נַעֲשִׂית מַצְנוֹתוֹ: רַבִּי יוֹחָנָן סָבַר כִּינוּ דְּהָאִי הוֹצֵאת אֲפֵר הַתַּפְנוּחַ צִרְיָן בְּגָדִי בְּהִנָּה דְּהִהוּא וְלָבַס בְּגָדִים חֲסִירִים הִינוּ בְּגָדִי בְּהִנָּה אֲלֵף שְׁחֻתוֹתִין מִן הָרֹאשְׁאִנִּים בְּהַקְדָּשָׁתָה קֹאִי וּמוֹעֲלִין בּוּ: תַנּוּ מוֹעֲלִין בָּהֶן עַד שְׁמַצָּא לְבִית הָאֵשָׁן מִשְׁמַע שְׂאֵף עַל פִּי שְׁתַּתְּרַמָּה תְּרומַת הָאֵשָׁן מוֹעֲלִין בַּהּ: עַד שְׁתַּרְבֵּא הִינוּ עַד הַכְּמַת תְּרומַת הָאֵשָׁן אֲבָל אַחֵר שְׁתַּרַם תְּרומַת הָאֵשָׁן אוֹתוֹ הַנְּשָׂאֵר הוּא רִאשִׁי וְעוֹמֵד לְהוֹצִאתָ הָאֵשָׁן וְשׁוֹב אִין בּוּ מַעֲלֵא וְהִינוּ כְּרַב:

 רבינו גרשום
 פרט לשחסר כולתה, ואשילו דשרירים אלמא דחוסור שירים מעבב האב נמי והנשאר כדס דמיצני נמי מעבב. לא ימרי האס גבי מנחה כתיב והנותרת קרא יתירא דכתיב ביה והנותרת תרי זמני שנה הסתבב בה לעבב פרט לשחסר: הבא כתיב והנשאר. לחורה שמעמ שאס נשאר קתני מיהת ומינה דמן מכלל דמשמע דמיצני מעבב נמי בחטאא העוף האיל ומצני מפגל בו במוציני: לנצדיין קתני. מלוקה משמע אצרייהו אחטאא העוף ואעולת העוף ומינה לא קתני אלא כעולת העוף לית בה אלא מצני אבל בחטאא העוף לא מצני מפגל במוציני ולא מעבב: והא תני דבי ר' ישמעאל הָתָם, בפרק אחיה מקומין של זבחים: שירים מעבבין. דכתי קאמר האס שירים מעבבין איבא ביונייה ר' ישמעאל סבר מעבבין ואחור רב פפא האס כעול עולמא שירים לא מעבבין והבא במוציני חטאא העוף מעבב איבא ביונייה. מר סבר דבי ישמעאל מעבב. ומר סבר ר' עקיבא אינו מעבב וקאשיא דר' ישמעאל אדר' ישמעאל: תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל. הא תנא דבא סבר אליבא דרבי ישמעאל דמיצני לא מעבב לאמר שאס נשאר ומינה: מיצה דמה חיוב עליה משום פגול. דמיצני דעולת העוף קאי במקום וזריקה דבהמה והואה דחטאא העוף ללא כתיב בה אלא ומינה דמה והואה מיצני קבַע לַה פַּגְלוּל אִם חֲשַׁב עַלֶּה בַּמְלִיקָה לְהַקְטִירָהּ חוּן לְמִנְהָה דְּכִי מִינָה דְּמַה קִרְבּוּ מִתִּירִין דַּפְּגוּל: ואם אבל שוב מנחה חיוב כרת. וה"ה דכתיב הכי חיוב עליה משום ענד ומומא: ומועליין בה עד שתצא לביית הדשן. דכיון דכולה כלול וליה בת שעת היעד לכהנים לעולם מועליין בה עד שתשרף כולה ודעולתו מאפרה תרומת הדשן כדכתיב והיריס את הדשן אשר תאכל האש וסבב שנעשת מצותה ויוצאה לביית הדשן אף מחוץ למנחה חוץ מועליין בה:

חטאת העוף פרק שני מעילה

אִמְרֵי הַתּוֹם פתיב והַנְּתִירַת קֶרֶא יתִירֵא דַּכְּתִיב בַּהּ והַנְּתִירַת מִמֶּנָּה והַנְּתִירַת מִן הַמִּנְהָא דְּהָנָה עַלְיָי הַבְּתוּב לַעֲבֹב פֻּרְט לַשְּׁסָרָה דְּמִשְׁמַע

אִי־הַתְּנָנִי: "מִסְלָתָהּ וּמִשְׁמָנָה עַל כָּל לִבְנֶתָהּ" – פֻּרְט שְׁחִטְרָה סִלְתָּהּ וְחִסְרָה שְׁמָנָה וְחִסְרָה לִבְנֶתָהּ! אֲמַרִי: הָתָם כְּתִיב "וְהוֹתֵרַתָּ", קֶרֶא יִתִּירֵא כְּתִיב.
מִתִּיב אַבּוּה דְּשִׁמוּאֵל לִרְבּ הוּנָא: אַחַד חֲטָאת הָעוֹף וְאֶחָד עוֹלַת הָעוֹף שְׁמָלְקֹן וּמִיָּצָה דְּמִן חוּץ לְמִקְוִיָּן – פְּסוּל וְאִין בּוּ כִּרַּת. חוּץ לְזִמְנָן – פִּיגוּל וְחִיּיבִין עָלֶיו כִּרַּת. קִתְנִי מִיֵּהִית מִיָּצָה דְּמָן! הוּא מוֹתִיב לֶה וְהוּא מְפָרַק לֶה: דְּכִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל הָתָם: שִׁירִיִּים מַעֲבָבִין, וְאֲמַר רַב פַּפָּא: מִיָּצוּי חֲטָאת הָעוֹף אִיבָא בִּינְיִיהוּ! תֵּרִי תִנָּא, וְאֵלִיבָא דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל.
מִתִּיב מִתְנִי עוֹלַת הָעוֹף – מוּעֲלִין בָּהּ מִשְׁהוּקְדָּשָׁה. נִמְלָקָה – הוֹכְשָׁרָה לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה. מִיָּצָה דְּמָה – חִיּיבִין עָלֶיו מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא. וּמוּעֲלִין בָּהּ עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הַדָּשָׁן.
מִתִּיב הַנְּשָׁרְפִים, וּבַנְּשָׁרְפִים – מוּעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. נִשְׁחָטוּ – הוֹכְשָׁרוּ לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה. הוּזָה דְּמָן – חִיּיבִין עָלֵיהֶן מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא. וּמוּעֲלִין בָּהֶן בְּבִית הַדָּשָׁן עַד שְׁתִּתֵּר הַבֶּשֶׂר.
מִתִּיב הָעוֹלָה – מוּעֲלִין בָּהּ מִשְׁהוּקְדָּשָׁה. נִשְׁחָטָה – הוֹכְשָׁרָה לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה. מִשְׁנִזְרַךְ דְּמָה – חִיּיבִין עָלֶיהָ מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא. וְאִין מוּעֲלִין בְּעוֹרוֹת, אֲבָל מוּעֲלִין בְּבֶשֶׂר עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הַדָּשָׁן.
מִתִּיב חֲטָאת, וְאֶשֶׁם, וְזִבְחִי שְׁלָמִי צִיבּוּר – מוּעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. נִשְׁחָטוּ – הוֹכְשָׁרוּ לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה. נִזְרַךְ דְּמָן – חִיּיבִין עָלֵיהֶן מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא. אִין מוּעֲלִין בְּבֶשֶׂר, אֲבָל מוּעֲלִין בַּאֲמִוְרִיהֶן עַד שְׁיִצְאוּ לְבִית הַדָּשָׁן.
מִתִּיב הֶלְקִס – מוּעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. קִרְמוּ בַּתּוֹר – הוֹכְשָׁרוּ לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה, וְלִישְׁחוּט עָלֵיהֶן אֶת הַזָּבַח. נִזְרַךְ דְּמָן שֶׁל כְּבָשִׂים – חִיּיבִין עָלֵיהֶן מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא, וְאִין בָּהֶן מַעֲלִיָּה.
מִתִּיב הַפְּגִים – מוּעֲלִין בּוּ מִשְׁהוּקְדָּשָׁה. קִרַם בַּתּוֹר – הוֹכְשָׁר לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וְהִלְסֵד עַל גְּבִי הַשּׁוּלְחָן.
מִתִּיב הַבְּזִיכִין – חִיּיבִין עָלֶיו מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא, וְאִין בּוּ מַעֲלִיָּה.
מִתִּיב הַמַּנְחוֹת – מוּעֲלִין בָּהֶן מִשְׁהוּקְדָּשׁוֹ. קִדְּשׁוּ בְּכָלִי – הוֹכְשָׁרוּ לִפְסַל בְּטָבוּל יוֹם, וּבַמְחוּסַר כְּפוּרִים, וּבְלִינָה.
מִתִּיב קִרְב הַקּוּמִץ – חִיּיבִין עָלֶיו מִשְׁוֹס פִּיגוּל, נוֹתֵר, וְטָמֵא. וְאִין מוּעֲלִין בְּשִׁירִים, אֲבָל מוּעֲלִין בַּקּוּמִץ עַד שְׁיִצְאָ לְבִית הַדָּשָׁן.
מִתִּיב הַהִנֵּה מֵאֲפֵר תַּפּוּחַ שְׁעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, רַב אָמַר: אִין מוּעֲלִין בּוּ, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: מוּעֲלִין בּוּ. לְפָנֵי תְּרומַת הַדָּשָׁן כּוּלִי עֲלֵמָא לֹא פְלִיגִי דְּמוּעֲלִין בּוּ. כִּי פְלִיגִי – לֵאחֲרֵ תְּרומַת הַדָּשָׁן. רַב אָמַר: אִין מוּעֲלִין בּוּ – הִרִי נַעֲשֶׂה מַצְנוֹתוֹ. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: כִּינוּ דְּכְתִיב: "וְלִכְשׁ הַכֶּהֶן מִדּוּ בַד וְגו'" – כִּינוּ דְּצִרְרִי לְכַגִּיד כְּהוּנָה, בְּקוּדוּשְׁתִּיהָ קֹאִי. תַנּוּ: מוּעֲלִין בָּהֶן עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הַדָּשָׁן, קוֹשִׁיא לְרַב! אָמַר לֶה רַב: עַד שְׁתַּרְבֵּא לְבִית הַדָּשָׁן.
מִיתִיבִי:

וְהָא תְּנָיָא מְסַלְתָּהּ כּו' וּאִת"מ מ"מ לִישְׁנֵי דְשִׁאנִי הַבָּא דְּנָלִי קֶרֶא מְסַלְתָּהּ וּמִשְׁמָנָה וּי"ל דְּלִית לָן לְאִשְׁחַבִּי קֶרֶא דַּחֲטָאֵת הִיא כְּמוּ מְסַלְתָּהּ וּמִשְׁמָנָה וְעוֹד נִרְאָה לְמוּרִי רַבִּי כִינוּ דְּחוּזִין דְּהוֹנוּתָרַת מִשְׁמַע דְּצִרְיָן דְּהִיא נִתּוּשֵׁר כְּמוּ כּוּ אִית לָן לְזִמִּיר דְּוַהֲגִשְׁאֵר רִנְצָה לְזוּמַר שְׁצִרְיָן דְּהִיא נִשְׂאֵר דְּאִין לְחִלָּק בִּינְיִיזָן כִּי הִלְשׁוּן שְׁוֶה וּאִת"מ אִי הִיא דְּמוֹתִי הִיא קֶרֶא דְּמִסְלָתָהּ וּמִשְׁמָנָה אֲבַעִי לִיֵּא לֵאמִינוּ קֶרֶא דְּמִן הַמִּנְהָא דְּדִלְשִׁינוּ פֻּרְט לַמִּנְהָא שְׁחִטְרָה וּכפ"ק דְּמַנְחוֹת (דָּף ט:י) מַצְרִיךְ לְתַרְנוּוִיזוּ חַד לַמִּנְהָה שְׁחִטְרָה הָאֵס מִמִּצָּה וְחַד לְשִׁירִים שְׁחִטְרָה בִּין קִמְינָה לְהַקְטִירָה וּמִשְׁמַע הָאֵס דְּמִמֶּנָּה מַצְנִי אִזְ דְּרִשְׁנִין מִן שִׁירִים שְׁחִטְרָה וּא"כ אֲבַעִי לִיֵּא לֵאמִינוּ מִן הַמִּנ

ט:

	עין משפט גור מצורה
---------------------------------------	-----------------------------------

א מו"י פ'י מהל' מעשה הקרבנות

הל' ב:

ב מו"י פ'י מהל' מעילה הל' י:

ג מו"י פד' מהל' מעילה הל' ז:

ד מו"י פ'י מהל' מעילה הל' י:

יִבְלֶן שִׁפְקָעוּ מעל גבי המִזְבֵּחַ לא יִחְזיר בְּכֶרֶךְ המִזְבֵּחַ מִקֹּדֶשׁ (זָבָחִים דף פה:) אִתָּא וְהָאִי אֲעֻצְמוֹת וְיָגִידִים וּמִלָּפִים דְּקֹאֲמֵר אִרְיֵי בֵּהוּ בְּרִשָּׁא דְּהָךְ דִּהָא אִם פִּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ פִּירוּשׁ פִּרְשׁוּ הַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים מִן הַבֶּשֶׂר שְׂהִי מִחֻבְרִין וְעֵלֶּה קֹאִי הֵךְ סִיפָא וְקֹאֲמֵר וְכֵלֵן בִּין מִחֻבְרִין בִּין פִּרְשׁוּ שִׁפְקָעוּ מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזיר וְכֵן גִּחְלַת שִׁפְקָעָה מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזיר הָא עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ יִחְזיר בְּשִׁלְמָא לִר' יוֹחָנָן דִּאֲמֵר לְעִיל גְּבִי מַעֲלִה דְּלֹאֲחֵר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן נִמְי אֲכַתִּי לֹא נַעֲשִׂית מַצְנֵתוֹ הָא יִחָא דֶּהכָּא אֲמַרִינן יִחְזיר אֵלָּא לִרְב קִשָּׁא אֲמַאי יִחְזיר בִּין דַּעֲשִׂית מַצְנֵתוֹ דְּסִלְקָא דַּעֲתָךְ דִּגְחִלַת כְּמוֹ אֲפֵר וּא"ל לִישְׁנֵי דְנוֹדְאִי לֹאֲחֵר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן הִי שְׁפִיר נַעֲשִׂית מַצְנֵתוֹ וְלֹא אֲמַרִינן הֵכָא יִחְזיר מִשׁוּם הַנִּצְנַת הַדָּשָׁן אֵלָּא מִשׁוּם דְּנַרְיָן לִתְרַם הַדָּשָׁן דִּהָא הֵכָא קִדָּם חֲצֵת עֲסָקִין שְׁאֵל שְׁעַת תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וְתַדַּע מִדְּמַפְלָגִי בִין קִדָּם חֲצֵת בִּין לֹאֲחֵר חֲצֵת בְּסִיפָא גְבִי אִיבְרִים וְהָכָא גְבִי גִחְלַת לֹא מַפְלָג וְכֵן מִשְׁמַע בְּסָגִיא הִנְמַרְא דִּהָתֵם גְּבִי גִחְלַת מִרְי אֵף קִדָּם חֲצֵת וְאִמֵּר הֵשֶׁר מִקְוִין דְּנוֹדְאִי הֶחָק לְפִרְשׁ דִּיִּחְזיר לֹאֵו מִשׁוּם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן דִּהִרְבֵּה דָּשָׁן יֵשׁ לִתְרַם מִלְּבַד זֶה דְּנֵהִי דְּגִבִּי מַעֲלִה אִיבָא קִפִּידָא בְּמַה שְׁלֹא נִתְרַם הַדָּשָׁן כְּדִמְשַׁמַּע לְעִיל הִינּוּ מִשׁוּם דִּלָּא נַעֲשִׂה מַצְנֵתָה שְׁעוּמִר הַדָּשָׁן שְׁעַל גַּב הַתְּפִיחַ לִתְרַם אֲבָל הִיבָא דְּפָקַע גִּחְלַת לִית לָן לְמִימֵר יִחְזיר לְקָדָם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן בְּהָךְ גִּחְלַת בִּין דִּאֲפֹשֶׁר לְקִיּוּמָה בְּשֹׁאֵר הַדָּשָׁן אֲבָל לְרַבִּי יוֹחָנָן דִּאֲמֵר בְּהַנִּצְנַת הַדָּשָׁן אִיבָא קִפִּידָא יִחָא שְׁפִיר צַרְיָן לִהֲחֻזִּיר הַגִּחְלַת מִשׁוּם דִּרְחֻמָּנָא אֲמֵר וְהַנִּצְיֹא אֵת (פג) הַדָּשָׁן: **שְׂאֵנִי** גִּחְלַת דְּאִית בַּהּ מִשְׁשָׂא כְּלוּמֵר דִּלָּא דְּמִינָא לְאֲפֵר דִּהָא יֵשׁ בַּהּ מִשְׁשָׂא הֶלְכָן יִחְזיר דְּשׁוּבָא בַּהּ הַקִּטְנָה מִבֶּשֶׂר קִדְשִׁי

קִדְשִׁים לְפָנֵי זָרִיקַת דְּמִים שְׁאֵל הֵם קִדְשִׁים לַה' וְאֲכַתִּי לֹא הֶתֵּרוּ לְכַהֲנִים וּמֵאֲמֹרֵי קִדְשִׁים קָלִים לֹאֲחֵר זָרִיקַת דְּמִים שְׁאֵל הֵם קִדְשֵׁי לַה' שֶׁהִבֵּר חֵלֶק גְּבוּהַ רַב אֲמֵר מַה שְׁנֵהֲנָה יִפְלוּ לְגִדְבָה לְעוֹלַת

קִדְשִׁים לְמִזְבֵּחַ וְהַעוֹרוֹת הֵם לְכַהֲנִים: **הִלְמִידִין** **לְפָנֵי חֻכְמִים** לֹאֵו הִינּוּ לְמַדִּין לְפָנֵי חֻכְמִים דְּסָנֶהֲדִין (דף יז:) דִּמְפַרְשׁ הָתֵם הִינּוּ לִי שְׁלֹא מַצְנֵנוּ לִי שְׁהָזְכֵר מַעֲלוֹם בְּבִרְיָתָא וְעוֹד כִּי אֵין זֶו סִיקָה שְׂבִידָא רָחֵה לְדַבְרֵי לִי מִלּוֹי עֲצֻמוֹ: **לֹא קִרְבָּה חֲטָאתוֹ** אֵין לְפִרְשׁ כְּדִמְשַׁמַּע שְׁנוּדַע לוֹ שְׁמַעַל קִדָּם שְׁקִרְבָּה חֲטָאת דֹּאִם כֵּן בְּסִמּוּךְ דְּקֹאֲמֵר כְּבֵר קִרְבָּה חֲטָאתוֹ יִלְכוּ לִים הַמִּלַּח נַטְמַרְךְ לְפִרְשׁ כְּמוֹ כֵּן דִּקְרַבָּה חֲטָאת קִדָּם שְׁנוּדַע לוֹ וְאִי אֲפֹשֶׁר לוּמֵר כֵּן דִּהָא רַבֵּה קֹאֲמֵר בְּסִמּוּךְ דֹּאִם נוּדַע לוֹ לֹאֲחֵר בְּפִרְהּ יִפְלוּ לְגִדְבָה אֵלָּא הִכִּי פִירוּשׁוֹ הֵכָא לֹא קִרְבָּה חֲטָאת שְׁבָא לְשֹׁלֵם קִדָּם שְׁקִרְבָּה חֲטָאתוֹ יוֹסִיף וְיִבִּיא חֲטָאת כְּלוּמֵר יוֹסִיף הַדְּמִים שְׂהוּא חִיב מִקְרָן וְחִמְשׁ עַל חֲטָאתוֹ שֵׁיט לוֹ לְקַרֵּךְ וּיְבִילָנָה שְׁמִנָה אֲבָל לֹא אִרְיֵי כֵּלָל בְּבִרְיָתָא מִן הָאֲשָׁם שֶׁל מַעֲלִיָּה: **יּוֹסִיף וְיִבִּיא אֲשָׁמוּ** פִּירוּשׁ אֲשָׁם שְׁמִנָה דְּכַדְרִישִׁית

גְּבִי חֲטָאת: **כְּבָר** קִרְבָּה חֲטָאתוֹ פִּירוּשׁ שְׁנוּדַע לוֹ קִדָּם קְרִיבַת חֲטָאתוֹ דְּכַפֵּרְשֵׁנוּ לְעִיל אֵלךְ לֹא בָא לְשֹׁלֵם הַמַּעֲלִיָּה עַד שֶׁקִּרְבַּח חֲטָאתוֹ יִלְכוּ לִים הַמִּלַּח שְׂהִרֵי אִם הִיָּה חֲטָאת הִיתָה מִתָּה בִּין שְׁתַּכְפַּפֵּר בְּאַחֵר הֶלְכָךְ עֲתָה שְׁהֵם מַעוֹת יִלְכוּ לִים הַמִּלַּח: **כְּבָר** קִרְבַּ אֲשָׁמוּ יִפְלוּ לְגִדְבָה שְׁאִם הִיָּה אֲשָׁם הִיָּה רֹעֵה דְּכַל שִׁבְחִטָּאת מִתָּה בְּאֲשָׁם רֹעֵה (תְּמוּרָה דף יח.): **כָּל קִרְבֹּו הַמִּזְבֵּחַ לְמִזְבֵּחַ** וְאִפְלוּ נִתְכַּפְּרוּ בַּעֲלִים בְּאַחֲרִים וּבְסִמּוּךְ פִּרִּיךְ מִרִּישָׁא לְסִיפָא: **קִרְבָּנוֹת בִּדְק הַבֵּית** כֵּגוֹן אִם מַעַל בְּקִדְשֵׁי בִּדְק הַבֵּית וְהִבִּיא קִרְן וְחִמְשׁ הֵם לְבִדְק הַבֵּית וְאִפְלוּ מִתּוֹ הַבְּעָלִים שֶׁהִבִּיאוּ שְׁאֵין שָׁם בַּעֲלִים עֲלוּי: **קִרְבָּנוֹת צָבוּר** פִּירוּשׁ אֵף אִם מִתּוֹ אוֹתוֹ הַעוֹר שֶׁל עוֹלַת [צָבוּר] צָבוּר קוֹמָא כִּי דוֹר הֵלךְ דוֹר בָּא (קָהֳלֵא א' ד:):

חטאת העוף פרק שני מעילה

וְכֵלֵן שִׁפְקָעוּ מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזיר דְּקִתְנִי בְּמַסְכַּת זָבָחִים ב'פ' הַמִּזְבֵּחַ (דף פה:) וְאֵלֹו אִם עָלוּ יָרְדוּ בְּשָׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים

וְכֵו' הַצֹּמֵר שְׂבִרְאֵשִׁי הַכְּבָשִׂים וְשֹׁעֵר שְׂבִזְקוֹן הַתְּנִשִּׁים (שְׁמִחֻבָּה) וְהַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַקִּרְנִים וְהַטְּלָפִים בְּזִמְן שְׂהֵן מִחֻבְרִין יַעֲלוּ שְׁנֵאֲמֵר וְהַקִּטּוֹר הִכְהֵן אֵת הַכֹּל הַמִּזְבָּחָה פִּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ וְכֵלֵן שְׁעָלוּ לִרְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ וְשׁוּב פָּקֻעוּ מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזיר וְאֵין בְּהֵן מַעֲלִיָּה: וְכֵן גִּחְלַת שִׁפְקָעָה מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא מִרְי גִּחְלַת דִּאֲמֹורִים אֵלָּא בְּגִחְלַת דַּעֲצִים קֹאֲמֵר דִּאי הִי גִחְלַת דִּאֲמֹורִים הִי חִיב לִהְחֹזִיר שְׂהִיר לֹא נַעֲשִׂית מַצְנֵתוֹ עַד שֶׁנִּתְקַרְמָה תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וּמִשְׁמַע נִמְי אֲפֵלוּ גִּחְלַת שִׁבְתַּפּוּחַ מִרְי דֹּא"ל שְׁלֹא הִי גִחְלִים מַעֲרָבִין בְּאַפֵּר שְׂצִבוּר בְּתַפּוּחַ וְאִם נִפְלָה הַגִּחְלַת מִן הַתְּפִיחַ לֹאֵשׁ שֶׁל מַעֲרָכָה וְאִח"כ פָּקַעָה הַגִּחְלַת מִן הָאֵשׁ שֶׁל מַעֲרָכָה לֹאֲרֵן לֹא יִחְזיר וְאֵין בַּהּ מַעֲלִיָּה: וּמִן הָאֲרָן עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ הוּא דִּלָּא יִחְזיר הָא עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ כֵּגוֹן שִׁפְקַע מַצֵּר זֶה שֶׁל מִזְבֵּחַ לְצַד אֲחֵר שִׁבְמִזְבֵּחַ: יִחְזיר וּמִדְּקָא דִּיקו' דִּיִּחְזיר מִשְׁמַע דְּמוּנַעֲלִין בּוּ אִפְּלוּ לֹאֲחֵר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וְהִינוּ פִּר' יוֹחָנָן וְקִשָּׁי לִרְב: אֲמֵר לָךְ **רַב** שְׂאֵנִי גִּחְלַת דְּאִית בַּהּ מִשְׁשָׂא מִשׁוּם הִכִּי חֲשִׁיבָא לִהְחֹזִירָהּ וּמוּנַעֲלִין בַּהּ אִפְּלוּ לֹאֲחֵר הַרְמַת הַדָּשָׁן אֲבָל דָּשָׁן גְּלִית בַּהּ מִשְׁשָׂא לִית בַּהּ מַעֲלִיָּה: אִיבָא דְּמוּמַתָּב לָהֶךְ גִּיסָא טַעֲמָא דִּגִּחְלַת דְּאִית בַּהּ מִשְׁשָׂא הִכִּי פָקַעָה מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ יִחְזיר הָא אֲפֵר גְּלִית בַּהּ מִשְׁשָׂא אִפְלוּ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲחֵר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן אֵין בּוּ מַעֲלִה קִשָּׁי לִר' יוֹחָנָן אֲמֵר לָךְ רַבִּי יוֹחָנָן ה"ה דֹּאִפְּלוּ אֲפֵר שִׁפְקַע מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲחֵר תְּרוּמַת הַדָּשָׁן יִחְזיר דְּמוּנַעֲלִין בּוּ וְהִינוּ טַעֲמָא דְּקִתְנֵי גִּחְלַת וְלֹא דָשָׁן לֹאֲשִׁמוּעִין דֹּאִפְּלוּ גִּחְלַת דְּחִשִּׁיבָא כִּי פָקַעָה מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲרֵן לֹא יִחְזיר: **רַב** אֲמֵר מַה שְׁנֵהֲנָה כְּלוּמֵר קִרְן וְחִמְשׁ שְׁחִיב לְשֹׁלֵם בְּשִׁבִּיל מַה שְׁנֵהֲנָה יִפְלוּ לְגִדְבָה לְקִרְבָּנוֹת צָבוּר וְחִיב נִמְי לְהִבִּיא אֲשָׁם מַעֲלִוֹת לְהִתְכַּפֵּר בּוּ בְּשִׁבִּיל שְׁמַעַל: וְלִי אֲמֵר יִבִּיא מֵאוֹתוֹ קִרְן וְחִמְשׁ דְּכַר שְׁפֵלוּ קִרְב לְמִזְבֵּחַ דִּהִינוּ קִטְרַת: מַעֲלִיָּה זֶו קִרְן וְחִמְשׁ שְׁחִיב לְהִבִּיא

בְּשִׁבִּיל שְׁנֵהֲנָה מִן הַקִּדְשִׁים לְהִיכֵן הוֹלְכַת: הֶאֱמַדִין לְפָנֵי חֻכְמִים דִּהִינוּ לִי לְרַבִּי אִיהוּ קִתְנֵי הָא בְּרִיקָתָא מִשְׁמַה דְּרַבִּי יִבִּיא דְּכַר שְׁכָלוּ קִרְב לְמִזְבֵּחַ דִּהִינוּ קִטְרַת וְאִעַפ"כ מִבִּיא אֲשָׁם מַעֲלִוֹת: הַנֶּהֱנָה מִדְּמִי חֲטָאת וּמִדְּמִי אֲשָׁם כֵּגוֹן שֶׁהִפְרִישׁ מַעוֹת לְחֲטָאתוֹ אוֹ לֹאֲשָׁמוּ וְנִהְנֵה מִקְצַתוֹ עַד שְׁלֹא לָקַח חֲטָאת יוֹסִיף וְיִבִּיא חֲטָאתוֹ. ה"ה אִם נוּדַע לוֹ שְׁנֵהֲנָה מִקֵּד שֶׁל אֵלָּא קִרְב חֲטָאתוֹ שְׁעִדִין לֹא קִנָּה הַחֲטָאת מִן הַדְּמִים שֶׁהִפְרִישׁ מוֹסִיף הִאי קִרְן וְחִמְשׁ שְׁחִיב בְּשִׁבִּיל שְׁמַעַל עַל הִנָּהוּ מַעוֹת דְּפִיִּישׁוּ שְׁלֹא מַעַל בְּהֵן וְיִבִּיא חֲטָאתוֹ מֵאֵלוּ וּמֵאֵלוּ וְהוּא הִדִין נִמְי לְאֲשָׁם: **אִם כְּבֵר קִרְבָּה חֲטָאתוֹ** עַד שְׁלֹא נוּדַע לוֹ שְׁמַעַל וְשׁוּב נוּדַע לוֹ וְלִיךְ הִאי קִרְן וְחִמְשׁ לִים הַמִּלַּח אֵלֹו לֹא קִרְבָּה חֲטָאתוֹ עֲדוֹן הִיָּה מוֹסִיף הִאי קִרְן וְחִמְשׁ עַל דְּמִי חֲטָאתוֹ וּמִבִּיא בְּהֵן חֲטָאת מַעֲלִיָּה אֲבָל הַשְׁתֵּא דְּנוּדַע לוֹ לֹאֲחֵר שְׁקִרְבָּה חֲטָאתוֹ הֵךְן מַעוֹת דְּקִרְן וְחִמְשׁ שְׂהִיָּה צַרִּיךְ לְהוֹסִיף עַל דְּמִי חֲטָאת בִּין דִּקְרַבָּה חֲטָאתוֹ הוּוּ לְהוּ כְּחִטָּאת שִׁכְפְּרוּ בַּעֲלִיָּה דְּלִמִּיתָה אֵלֹוֹא וְהַמַּעוֹת יִלְכוּ לִים הַמִּלַּח דִּהִינוּ בְּמִקּוּם מִיתָה: **כְּבֵר קִרְבַּ אֲשָׁמוּ** נִמְי יִפְלוּ הַמַּעוֹת דְּקִרְן וְחִמְשׁ לְגִדְבַת צָבוּר דְּקו"ל (תְּמוּרָה דף יח). כֹּל שִׁבְחִטָּאת מִתָּה בְּאֲשָׁם רֹעֵה עַד שִׁסְתַּאבַּב וְיִמְכֵר וְיִפְּלוּ דְּמִי לְגִדְבָה: הַנֶּהֱנָה מִקְדְּשֵׁי קִדְשִׁים כו' יִפְלוּ לְגִדְבָה וְהִינוּ כְּנִיתָה דְּרַב: **כָּל קִרְבָּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ** כְּלוּמֵר אִם הֲנֵהֲנָה מִקְרָבָנוֹת הַמִּזְבֵּחַ יִפְלוּ הַקִּרְן וְהַחֲמֵשׁ לְגִדְבָה לְמִזְבֵּחַ: וְאִם הֲנֵהֲנָה מִקְדְּשֵׁי בִּדְק הַבֵּית שְׁלֹם קִרְן וְחִמְשׁ לְבִדְק הַבֵּית: **לְגִדְבַת צָבוּר** לְשׁוּפְרוֹת:

עַל הַנּוֹא מַעוֹת דְּפִיִּישׁ דִּלֹא מַעַל בְּהֵן וּיְבִיא חֲטָאת מֵאֵלוּ וּמֵאֵלוּ וְה"ה נִמְי לְאֲשָׁם:

כְּבֵר קִרְבָּה חֲטָאת. קוּדָם שְׁעוּדַע לוֹ שְׁמַעַל וְאִח"כ נוּדַע לוֹ וְלִכוּ הִאי קִרְן וְחִוּשׁ לִים הַמִּלַּח דְּכִין דִּלֹוּ לֹא קִרְב חֲטָאת עֲדוֹן אִיה מוֹסִיף הִאי קִרְן וְחִוּשׁ עַל דְּמִי חֲטָאתוֹ וּמִבִּיא בְּהֵן חֲטָאת יַהּ הַשְׁתֵּא שְׁעוּדַע לוֹ לֹאֲחֵר שְׁקִרְבָּה חֲטָאתוֹ וְהֵךְן מַעוֹת דְּקִרְן וְחִוּשׁ דִּהִיָּה צַרִּיךְ לְהוֹסִיף עַל דְּמִי חֲטָאת כִּין דְּקִרְב חֲטָאת הִיוּ כְּחִטָּאת שִׁכְפְּרוּ בַּעֲלִים וְחִטָּאת שִׁתְכַּפֵּר בַּעֲלִים לְמִיתָה אֵלֹוֹא. וְהוֹלַכַת מַעוֹת לִים הַמִּלַּח הִיִּינוּ בְּמִקּוּם מִיתָה. וְאִם כְּבֵר קִרְב אֲשָׁמוּ נִמְי יַעֲלוּ הִקִרְן וְהַחֲמֵשׁ לְגִדְבָה. מִשׁוּם דְּקו"ל כֹּל שִׁבְחִטָּאת מִתָּה בְּאֲשָׁם קִרְעָה עַד שִׁסְתַּאבַב וְיַעֲלוּ דְּמִי לְגִדְבָה. הַנִּהנָה מִקְדְּשֵׁי קִדְשִׁים לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים כו':

מַה שֶׁנִּהנָה. יַעֲלוּ לְגִדְבָה הִיִּינוּ תַנּוּא כְּתוּבָה דְּרַב:

כֹּל קִרְבֵּן מִזְבֵּחַ לְמִזְבֵּחַ. קִרְבָּנוֹת בִּדְק הַבֵּית לְבִדְק הַבֵּית קִרְבָּנוֹת הַצָּבוּר לְגִדְבַת צָבוּר. הִכִּי קֹאֲמֵר מַה שֶׁנִּהנָה מִקְרָבָנוֹת מִזְבֵּחַ יַעֲלוּ לְגִדְבָה לְמִזְבֵּחַ וּמִקְדְּשֵׁי בִדְק הַבֵּית יַשֹּׁלֵם לְגִדְבָה בִּדְקָה הַבֵּית וּמִקְרָבָנוֹת צָבוּר לְגִדְבַת צָבוּר לְשׁוּפְרוֹת. רִישׁא דְּלִמַּר דִּילִכוּ לִים הַמִּלַּח רַבִּי שַׁמְעוֹן הִאי דְּלִמַּר חֲטָאת שִׁכְפִּירוּ בַּעֲלִיָּה תַמּוּל:

אִיבָא דְּמוּמַתָּב לָהֶךְ גִּיסָא. טַעֲמָא דִּגְחִלַת דְּאִית בַּהּ מִשְׁשָׂא כִּי פָקַעָה מַעַל הַמִּזְבֵּחַ הוּא דִּלֹא יִחְזיר הָא עַל הַמִּזְבֵּחַ יִחְזיר:

הִא אֲפֵר גְּלִית בִּיה מִשְׁשָׂא. אִפְּלוּ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲחֵר הַרְמַת הַדָּשָׁן אֵין מוּנַעֲלִין בּוּ:

אֲמֵר לָךְ ר' יוֹחָנָן הוּא הִדִין דֹּאִפְּלוּ אֲפֵר. שִׁפְקַע ע"ג הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲחֵר הַרְמַת הַדָּשָׁן יִחְזיר וּמוּנַעֲלִין בּוּ וְהִינוּ טַעֲמָא דְּקִתְנֵי נַחֲלַת וְלֹא אֲפֵר דִּהִינוּ דִּסָן לֹאֲשִׁמוּעִין דֹּאִפְּלוּ נַחֲלַת דִּחֲשִׁיבָה כִּי פָקַע מַעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹאֲרֵן לֹא יִחְזיר:

רַב אֲמֵר מַה שֶׁנִּהנָה יַעֲלוּ לְגִדְבָה. כְּלוּמֵר קִרְן וְחִוּשׁ שֶׁהִיָּה חִיב לְשֹׁלֵם בְּשִׁבִּיל מַה שֶׁנִּהנָה יַעֲלוּ לְגִדְבָה וְחִיב נִמְי לְהִבִּיא אֲשָׁם מַעֲלִיָּה וּמִתְכַּפֵּר בּוּ בְּשִׁבִּיל שְׁמַעַל וְלִי אֲמֵר יִבִּיא חֲטָאת קִרְן וְחִוּשׁ דְּכַר שְׁכָלוּ קִרְב לְמִזְבֵּחַ:

וּמִאי יֵיחַא קִטְרַת. מַעֲלִיָּה זֶו לְהִיכֵן הוֹלַכַת קִרְן וְחִוּשׁ שְׁחִיב לְהִבִּיא מִן שֶׁנִּהנָה מִן הַקִּדְשִׁים לְהִיכֵן הוֹלַכַת:

הַלְמִידִים לְפָנֵי חֻכְמִים. הִיִּינוּ לִי מִר' אִיהוּ קִתְנֵי הִאי בְּרִיקָתָא יִבִּיא דְּכַר שְׁכָלוּ לְמִזְבֵּחַ קִטְרַת וְאִעַפ"כ מִבִּיא אֲשָׁם מַעֲלִי

 מסורת הש"ס

א משנה זבחים; זבחים מב; משנה מעילה; תוספתא זבחים; ספרא צו פרק א יג; זבחים קט; ספרא אמור פרשה ג ד; שבועות יא; מביילא דרבי שמעון בן יוחאי; ספרא ויקרא דבורא דדבדבא פרק ד י' מנחות כא;; מנחות יב;; ספרא צו פרק יג ה; ספרא אמור פרשה ד ה; זבחים מג; ספרא אחרי מות פרק י ד; מנחות כו;; זבחים מד.
ב ספרא אמור פרשה ד א

רִישָׁא דְאָמַר יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח ר"ש היא דָאָמַר (תּמוּרָה דף טו.) חטאת שִכְפּוּרוּ בַּעֲלִיָּה תּמוּת: וְסִיפָא דְאָמַר כָּל קַרְבָּנֹת הַמִּזְבֵּחַ לְמִזְבֵּחַ וּאֵע"ג דְאִכְפּוּר בַּעֲלִים רַבֵּנן היא דְאָמַרִי אִין חטאת מתה אֵלָא אוּתָּהּ שְאִכְדָּה וְנִמְצָתָא לְאָחַר בַּפֶּרָה (וכן הַמְעוּת): **הַכּל מוּדִים** רב ורבי יוחנן דַּפְּלִינִי בְּאֶפֶר תּפּוּחַ: שָׂאִם נִהָהּ מִקְדָּשִׁי קִדְשִׁים שְׁנִטְמָאוּ אֶפְלוּ קִדְם זְרִיקָה וּמִאֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִין לְאָחַר שֶׁהֶעָלוּ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ אֶפְלוּ קִדְם שְׁנַעֲשׂוּ אֶפֶר אֲבָל מִשְׁלָה בְּדָן הָאֹר דְּטוּר מִמַּעֲלֵה: בְּשִׁטָא דְּטוּר דְּמֵאִי קֵא מַפְסִיד דְּבִין זַנְטִמָאֻ בְּשַׁר קִדְשִׁי קִדְשִׁים לֹא חֲזוּ לֹא לִכְהֻנִּים וְלֹא לְגִבּוֹה וּבְאֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים נְמִי דְרִי בְּכַר הֶעָלוּ וְנַעֲשִׂית מַעֲתָן. וְאִם תֵּאֲמַר הֵא אֲמַרִינן בַּפֶּרָקִין דַּלְעִיל (מַעֲלֵה דָף ה:) הַפְּגוּל לְעוֹלָם מוּעֲלִין בּוּ וְלֹא בַּפֶּרָקִין מֵאִי קֵא מַפְסִיד הִינוּ טַעֲמָא מוּעֲלִין בּוּ הֵאִיל וּמִרְצִין לִפְנֵינָן דְּחָשִׁיב בְּלִי הֵאִי דְצִרִיךְ זְרִיקַת דְּמִים לְקַבְּעוּ בְּפַגּוּל חָשִׁיב נְמִי מוּעֲלִין בּוּ אֵע"ג דְּלֹא מַפְסִיד: מֵהוּ דְּתִימָא קִדְשִׁי קִדְשִׁים שְׁנִטְמָאוּ אֲפֹתִי אִית לֵהוּ מִקְּתָן קִדְשָׁה דְּבָעוּ שְׂרָפָה בַּקֶּשׁ בְּשִׂאָר פְּסוּלִי דְקִשָּׁש וְאֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים נְמִי שֶׁהֶעָלָם אֲפֹתִי אִית בְּהוּ מַעֲתָן לְהַפּוּרִי: בְּצוּרָא דְּדִי שְׁהִינּוּ נִטְרָקִין לְגַמְרִי וְלַחֲיִיב בְּדָן מִשּׁוּם מַעֲלֵה: קֵא מִשְׁמַע לָן דְּלֹא וְאִי חָשִׂיב לָךְ אֲמֵאִי אֲמַר רַבָּא אֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים לְאָחַר שְׁעָלוּ פְטוּר מִמַּעֲלֵה הֵא אֲמַרִינן לְעִיל לְפָנֵי תַרּוּמַת הָעָשׂן דְּבָלִי עָלְמָא לֹא פְלִינִי מוּעֲלִין בּוּ וְאֲמֵאִי פְטוּר הֵא לֹא חָשִׂיב הֵתָם לְעִיל מִרִי בְּאֶפֶר

עוֹלָה וּבְאֲמוּרִי קִדְשִׁי קִדְשִׁים דְּחִמִּירִי מִשּׁוּם הָכִי מוּעֲלִין בְּדָן עַד שְׁנִצָּאוּ לְבִית הָעָשׂן אֲבָל אֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים דְּלֹא חִמִּירִי בְּלִי הֵאִי מִשּׁוּם הָכִי הִנְהָה מֵהָן לְאָחַר שְׁעָלוּ פְטוּר: הֵאִי מַעֲלִי דְאֵתְעִידֵה לֵּה דְמַעַל קָמִי **[בַּפֶּרָה]** קִדְם שְׁקַרְבָּה חטאתו דְּבִין דְּהִנֵּה לִיָּה לְהוֹסִיף אֵלֵּו הַמְעוּת קִרְן וּחִמָּשׁ עַל דְּמִי חטאתו דְּכִי הַפְּרִישׁ הִתְמָא לְקַרן וּחִמָּשׁ לֹא הַפְּרִישׁוּ לֹאֲבִיד אֵלָא הִיָּה וְכֹל לְהַקְרִיב וְדִינִיָּה הִיוּ בַּחטאת שִכְפּוּרוּ בַּעֲלִיָּה וְיִלְכוּ לִים הַמֶּלַח: אֲבָל נוֹדַע לִו שְׁמַעַל לְאָחַר בַּפֶּרָה לְאָחַר שְׁקַרְבָּה חטאתו הִנֵּי קִרְן וּחִמָּשׁ שֶׁהַפְּרִישׁ עָבְשׁוּ אִינוּ מִבִּיא מֵהָן שׁיב חטאתו שִכְבַּר בַּפּוּר הַבְּעָלִים וְאִם יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח הִינוּ לֹאֲבִיד אֵלָא יַפְּלוּ לְגַדְדָּה דְאִין מַפְרִישִׁין תַּחֲלָה לֹאֲבִיד כְּלוּמַר עַל מִקֵּת שְׁיִלְכוּ לִים הַמֶּלַח הִלָּךְ יַפְּלוּ לְגַדְדָּה: מַתְּגִי מַעֲתָן בְּיָהִים דְּחָתִיב וְכַל מַנְחַת כְּהֵן כְּלִיל תַּהֲרִי: מַנְחַת בְּכָן מִשִּׁית הִינוּ חֲבִיתִי כה"ג: וּמַנְחַת נִסְכִּים הִינוּ מַנְחָה הַבָּאָה עִם הַזֶּבֶח שֶׁשׁ בּוּ נִסְכִּים דְאִין בְּדָן שִׁירִים דְּכַל הִנֵּי דְמַתְּגִי כְּלִיל נִינְהוּ: מוּעֲלִין בְּדָן מִשְׁהַקְדָּשׁוּ קִדְשַׁת פֶּה בַּעֲלִמָא: וּפְגוּל אִין בְּדָן דְאִין לָהֶם מִתִּירִין: **[שִׁישׁ לוּ מִתִּירִין]** כְּגוֹן שְׁלָמִים וּחטאת וְאִשָּׁם דְּדָמָן מִתִּיר הַאֲמוּרִין לְהַקְטִירָה וְהַבְּשַׁר לִכְהֻנִּים אוּ דְּבַר שֶׁשׁ לוּ מִתִּירִין לְמִזְבֵּחַ בְּלַבַּד כְּגוֹן עוֹלֹת הַעוֹף וְעוֹלֹת בַּהֲמָה דְּדָמָן מִתִּירן לְמִזְבֵּחַ וּכְגוֹן שְׁתֵּי הַלָּחִם דְּדָמָן שֶׁל בָּשִׂים הֵן מִתִּירִין אוּתָּן וּכְגוֹן לָחֶם הַפָּנִים דְּבִזְכֵּן מִתִּירִין אוּתָּן וּמַנְחוֹת שְׁנַתּוֹת בַּקֶּמֶן: אִין חֲזִיבִין עָלִיהֶם מִשּׁוּם נוֹתַר וְטָמֵא וּפְגוּל עַד שְׁיִקְרְבוּ מִתִּירִין דְּהָכִי כְּתִיב בְּפַגּוּל שְׁלָמִים לֹא יִצְרֵה וְאֲמַרִינן (זְבָחִים דף כח:) בַּהֲרַצְתָּ בָּשָׂר בָּךְ הֲרַצְתָּ פַגּוּל וְכו' (וְיֹלֵף נוֹתַר וְטָמֵא מַפְגּוּל) [וּמִשּׁוּם נוֹתַר וְטָמֵא נְמִי אִין חֲזִיבִין עַד שְׁיִקְרְבוּ מִתִּירִין כְּמוּ פַגּוּל דְּנוֹתַר יֹלֵף קִדְשׁ קִדְשׁ מַפְגּוּל וְטָמֵא יֹלֵף (שָׁם דף מה.) חֲלוּל [חֲלוּל] מַנְחָר]: וְכַל דְּבַר שְׁאִין לוּ מִתִּירִין כְּגוֹן הַקֶּמֶן וְהַלְבֻנָּה וְכו' דְּהֵן עַצְמָן מִתִּירִין: חֲזִיבִין עָלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתַר וְטָמֵא מִשּׁוּם טָמֵא כְּדִנְיָמָא לְקַמֵּן בְּגַמ' וְטָמֵאֲתוּ עָלֵיו וְנִכְרַתָּה כְּכַל הַקִּדְשִׁים הַכְּתוּב מַזְבֵּר וּמִשּׁוּם נוֹתַר דִּלְפִּטֵּין חֲלוּל חֲלוּל מִטָּמֵא אֲבָל חֲיִיב פַּגּוּל אִין בּוּ מִשּׁוּם דְּלֹא מַעֲתָן חֲיִיב פַּגּוּל אֵלָא בְּדָבַר שֶׁשׁ לוּ מִתִּירִין דְּהֵא בְּשָׁלָמִים כְּתִיב פַּגּוּל:

רישא דאמר ילכו לים המלח ר"ש

אֵלְעָזָר לְעִיל בַּסַּפ"ק (מַעֲלֵה דָף ו:) דְמוּעֲלִין וּאֵע"ג דְּטַעוּן שְׂרָפָה וְאֵפִילוּ ר' עֲקִיבָא לֹא פְלִיג אֵלָא בְּנִהְיָה לְאָחַר זְרִיקָה מִשּׁוּם דְאֵתְנָא זְרִיקָה וּמִפְקָה מִיזִי מַעֲלֵה אֲבָל קִדְם זְרִיקָה מוֹדָה דְמוּעַל דְּלֹא חֲזוּ וְהִיוּ קִדְשִׁי ה' וְנִרְאָה לְפָרֶשׁ דְּהָבָא מִרְי בְּגִטְמַלַּת לְאָחַר זְרִיקָה וְקֹא מִשְׁמַע לָן אֵע"ג דְאִיבָא מַעֲתָ שְׂרָפָה עָלֵיהּ מ"מ מִכִּי זְרִיק חָשִׁיב נַעֲשִׂית מַעֲתָן בִּין דְּלֹא צִרִיךְ בְּגָדִי בַּהָהּ מַעֲתָ שְׂרָפָה כַּכ"ל וּא"ת אִי מִשּׁוּם הֵא מֵאִי קמ"ל מַתְּגִי הִיא גְבִי יוֹצֵא (לְעִיל מַעֲלֵה דף ו:) אֲמַר רַבִּי עֲקִיבָא דְאִין מוּעֲלַת אֵף עַל גַּב דְּמַעֲתָו בַּשְּׂרָפָה וְאֵתְנָא זְרִיקָה וּמִפְקָה מִיזִי מַעֲלֵה וִי"ל דְשִׁאֲנִי יוֹצֵא דְלֹא יֵצֵא כְּלוּ וְאִין מַעֲתָ שְׂרָפָה כְּכַל הַבְּשַׁר הִלָּךְ הִיוּ נַעֲשִׂית מַעֲתָו בְּזְרִיקָה אֲבָל הָבֹא נִטְמָא כָּל בָּשָׂר הַקִּדְשִׁים וּסד"א בִּין דְּטַעוּן שְׂרָפָה כְּכַל הַבְּשַׁר שְׁמוּעֲלִין בּוּ אֵף לְאָחַר זְרִיקָה דְאֵתְבִי לֹא נַעֲשִׂה מַעֲתָו שְׁעָדִין טַעוּן שְׂרָפָה קמ"ל וּא"ת וְאֲמֵאִי לֹא נִקְט' וְצֹא וִי"ל דְּנִקְט' טָמֵאֵה מִשּׁוּם דְּעַקֵּר שְׂרָפָה גְבִי טָמֵאֵה כְּתִיב מִיָּהוּ חָשִׂיב דְּבַמַּתְּגִי תָּגֵן גְּבִי עוֹלָה דְמוּעֲלִין בָּהּ עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הָעָשׂן וְהָבֹא נְמִי בַּבְּשַׁר קִדְשִׁי קִדְשִׁים מֵאִי שְׁנָא וִי"ל דְשִׁאֲנִי עוֹלָה שְׁלָפָה כְּלִיל וְאִין בָּהּ שׁוֹם שְׁכִילָה לְאִדָם הִלָּךְ לֹא כְּלֵתָהּ מַעֲתָה עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הָעָשׂן אֲבָל קִדְשִׁי קִדְשִׁים הַאֲבָלְכִים לְאִדָם בְּשַׁנְעֻשׁוֹת בְּטַהֲרָה מְקַרֵּו שְׁפִיר נַעֲשִׂה מַעֲתָו מִכִּי זָרַק וּא"ת מ"מ חָשִׂיב דְּהָבָא אֲמַרִינן בְּאֲמוּרִי [קִדְשִׁים] קִלִּים דְאִין מַעֲלֵה בָּהּ לְאָחַר הַעֲלָאָה וּבַמַּתְּגִי תָּגֵן גְּבִי חטאת וְאִשָּׁם מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִים עַד שְׁנִצָּאוּ לְבִית הָעָשׂן וִי"ל דְּהִתָם בַּחטאות וְאִשָּׁמוֹת הִינוּ אֲמוּרִי [קִדְשִׁין] קִדְשִׁים וְלֹא מְקַרֵּו נַעֲשִׂית מַעֲתָן בַּהֲעֲלָאָה אֲבָל בְּאֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים מְקַרֵּו נַעֲשִׂית מַעֲתָו מִשּׁוּם הַהֲעֲלָאָה וְאִם תֵּאֲמַר וּמֵאִי שְׁנָא וְאֲמוּר מוּרִי דְרַב רַבְּנֵו כְּרָן שְׁחִי' דְשִׁנָּא וְשָׁנָא אִיבְעִית אִימָא קִרָא וְאִיבְעִית אִימָא קִרָא דְכְּתִיב וְהוֹצִיא הָעָשׂן גְּבִי עוֹלָה וְאִי לֹאֹ הֵאִי קִרָא מִן הָדִין הִיָּה לָנוּ לומר דְּמַשְׁעִית הַעֲלָאָה הֵן בַּקִּדְשִׁי קִדְשִׁים הֵן בַּקִּדְשִׁים קִלִּים הִיוּ נַעֲשִׂית מַעֲתָו אֵךְ גָּבִי קִרָא גְבִי עוֹלָה דְלֹא הִיוּ נַעֲשִׂית מַעֲתָו בַּהֲעֲלָאָה בִּין דְאֵתְבִי צִרִיךְ לְהוֹצִיאָה לְבִית הָעָשׂן הִלָּךְ קִדְשִׁי קִדְשִׁים יוֹלֵף מִנָּהּ שְׁבָשָׁם שְׁהִיא קִדְשִׁי קִדְשִׁים מוּעֲלִין בָּהּ עַד שְׁתַּצָּא לְבִית הָעָשׂן כָּל קִדְשִׁי קִדְשִׁים מוּעֲלִין בְּאֲמוּרִין עַד שְׁנִצָּא לְבִית הָעָשׂן אֲבָל קִדְשִׁים קִלִּים לֹא יוֹלֵף מִנָּהּ וְאִיבְעִית אִימָא סְבָרָא דְגְבִי קִדְשִׁי קִדְשִׁים שֶׁשׁ בָּהֶם מַעֲלֵה מִתַּחֲלָה לֹא נִפְחַ מַעֲלֵה מַהֶם אוּ מֵאֲמוּרִים שְׁלָפָה לְכַל הַפְּחוּת עַד שְׁנִיגְמַר כְּכַל שְׁנִצָּאוּ לְבִית הָעָשׂן אֲבָל בַּקִּדְשִׁים קִלִּים שְׁאִין בְּדָן מַעֲלֵה עַד לְאָחַר זְרִיקָה מִיזִי שְׁנִעָלוּ הַאֲמוּרִים דִּין הוּא דְלֹא נִמְעוּל בְּהוּ כִּי סְבָרָא הוּא לומר כְּכַל מְקוּם דְּמִיזִי לְאָחַר הַעֲלָאָה הִיוּ נַעֲשִׂית מַעֲתָה אֵלָא דְגְבִי קִדְשִׁי קִדְשִׁים כִּפי שֶׁשׁ מַעֲלֵה בָּהֶם מִתַּחֲלָה לֹא נִפְחִי אֵלָא לְזַמֵּן מֵאֲחַר שְׁנִיבָלוּ לְמַעַז דְּהִינוּ הוֹצֵאָה לְבִית הָעָשׂן אֵךְ קִנְתָּ חָשִׂיב עַל ז' הַסְבָּרָא דְּהֵא קִטְרַת שְׁהִיא קִדְשִׁי קִדְשִׁים וְנִשׁ בָּהּ מַעֲלֵהָ מִתַּחֲלָה אֲמַרִינן פְּסָחִים (דף כו.) דְּמַשְׁעִית תַּמְכִּרְתּוּ אִין בְּדָן מַעֲלֵה וְלֹא אֲמַרִינן עַד שְׁנִצָּא לְבִית הָעָשׂן אִמָּנָם לְטַעֲמָא דְּכַפְרָשִׁית מְקַרָא יוֹחַא דְּבִין דְּלֹאִי מִין זָבַח הוּא לֹא שְׁנָךְ לְמִילַף מַעֲלֵהָ:

חטאת העוף פרק שני מעילה

רישא דאמר ילכו לים המלח ר"ש

רִישָׁא דְאָמַר יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח דר"ש וְרַבֵּנן בַּפְּנוּתָא דר"ש וְרַבֵּנן בַּהֲפָרִישׁ חטאתו וְאֲבַד וְהַפְּרִישׁ אַחֲרָת וְנִמְצָתָה הִרְאֻשְׁתָּהּ וְכַפֵּר בְּאֶבֶד דְּרַבֵּנן סְבָרִי שְׁאִינֵה אֲבִידָה תַּרְקָה וּר"ש [סְבָרָן] מִתָּה פִלְגְּתִינְהוּ כַּכ"ב דְּתַמּוּרָה (דף טו.) וְהָךְ דְּהָבָא שְׁנוּדַע לוּ קִדְם בַּפֶּרָה דְּמֵינָא לֵהָא מִקְּתָא דְּפְלִינִי וּא"ת אֲמֵאִי לֹא קֵאֲמַר רִישָׁא רַבִּי הִיא דְּהָא רַבִּי אִית לָהּ בַּתּמוּרָה בְּפ' וְלַד חטאת (דף כו.) אֲבָלָא דְרַבִּי אֲבָא דָאִם נִתְּכַפֵּר בְּאֲבִידָה דְשִׁאֲנֵה אֲבִידָה תּמוּת וִי"ל לְטַטִּי נִיחָא לִיָּה לְאִיתּוּנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן מִשּׁוּם דְאִית לִיָּה דְרַבִּי וְעֲדִיפָא מְדַרְבִּי דַּעַל בָּאֵן לֹא קֵאֲמַר רַבִּי דְּתַמּוּת אֵלָא בְּאֲבִידָה בְּשַׁעַת הַפְּרָשָׁה פְּרוּשׁ שְׁלֹא נִמְצָתָה עַד לְאָחַר הַפְּרָשָׁה אֲבָל בְּאֲבִידָה שְׁלֹא בְּשַׁעַת הַפְּרָשָׁה שְׁמַצָּא עַד שְׁלֹא הַפְּרִישׁ מוֹדָה רַבִּי דְלֹא אֲמַרִינן תּמוּת אֵלָא תַרְקָה אֲבָל ר"ש פְּלִיג אַרְבַּנָן אֵף בְּנִמְצָא קִדְם הַפְּרָשָׁה כְּדַמּוּכַח פ' יֵשׁ בַּקְרָבָנֹת (תּמוּרָה דף טו.) בַּפְּנוּתָא דְרַבִּי יִהוּדָה וְר"ש דְמוּקִי לָהּ בְּאֲבִידָה שְׁלֹא בְּשַׁעַת הַפְּרָשָׁה וְלִהְכִי מִיתִי ר"ש וּאֵע"ג דְּהָבָא לֹא הִיוּ כְּמֵאֵן דְאֲבִיד שְׁלֹא בְּשַׁעַת הַפְּרָשָׁה מ"מ נִקְט' ר"ש וְלֹא מִשּׁוּם דְלֹא מַעַז אֲתִיבָא כְּרַבִּי אֵךְ מִשּׁוּם דַּעֲדִיפָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְדַרְבִּי נִקְט' רַבִּי שְׁמַעוֹן וְלֹא נִרְאָה בִּין דְּדִמָּי הֵן לָהּ דְרַבִּי הִיָּה לִיָּה לְמִימַר בַּהֲדִיא רִישָׁא רַבִּי לָכֵן נִרְאָה לַהר"ם דְרִישָׁא זִנְקָא כַּר' שְׁמַעוֹן וְלֹא כְּרַבִּי דְּהֵא דְאָמַר רַבִּי (לְקַמֵּן) תּמוּת הִינוּ בְּשִׁאֲרִין רֵאיוּתִי שְׁתִּינָן לְמִזְבֵּחַ כְּגוֹן שְׁמַצָּא קִדְם הַקְרָבָה וְלֹא נִרְאִו שְׁתִּינָן בְּשַׁעַת אַחַת לְמִזְבֵּחַ אֲבָל הָבֹא דָאִם לֹא קִרַּב חטאת הִיָּה מוּסוּף וּמִבִּיא חטאת שְׁמָנָה כִּי נְמִי קִרְבָּה חטאת וְנִדְחַת הַדְּמִים לֹא יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח אֵלָא יַפְּלוּ לְגַדְדָּה אֲבָל מִייתִי שְׁפִיר מַר' שְׁמַעוֹן דַּפְּלִיג אַדְרַבָּנן אֵף בַּמַּפְרִישׁ חטאת לְאֲחִרִיּוֹת וְאִית לִיָּה דָאִם נִתְּכַפֵּר בְּאֲחַת תּמוּת הַאֲחֲרָת וּאֵע"ג דְּבַשַּׁעַת בַּפֶּרָה הִיוּ רֵאיוּתִי שְׁתִּינָן לְקַרֵּב אוּ ז' אוּ ז' ה"נ גְבִי דֵם חטאת אֵע"ג דָאִם לֹא קִרַּב חטאת הִיוּ רֵאיוּס לְיַתְּסַף עַל הַחטאת וְלַקְרַב מְכַל מְקוּם כִּי קִרְבָּה חטאת (לֹא) אֲמַרִינן יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח וּא"ת וְהֵא מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּמַּפְרִישׁ שְׁנִי צְבוּרִי מַעוּת לְאֲחִרִיּוֹת כְּדַמּוּכַח בַּתּמוּרָה (דף כו.) וִי"ל דְשִׁאֲנִי הֵתָם שְׁאִין דַּעֲתוּ לְהַבִּיא חטאת אֵלָא מַצְבוּר הֵאֲדַר אֲבָל הָבֹא דְמוּסוּף הוּא

עַל דְּמִי חטאת יִלְכוּ לִים הַמֶּלַח: **הַכּל מוּדִים שָׂאִם נִהָנָה מִבְּשַׁר קִדְשִׁי קִדְשִׁים שְׁנִטְמָא וּמִאֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים** לְאָחַר שְׁהֶעָלוּ דְּפִטוּר פְּרוּשׁ שְׁהָרִי נַעֲשִׂה מַעֲתָן וּפְרִיךְ בְּשִׁטָא מֵאִי קֹא מַפְסִד כְּלוּמַר מֵהּ מַעֲתָה יֵשׁ בָּאֵן עוֹד לַעֲשׂוֹת וְאֶפְלוּ הִיוּ בָּשָׂרִים וּמִשְׁנִי מֵהוּ דְּתִימָא בְּשַׁר קִדְשִׁי קִדְשִׁים שְׁנִטְמָאוּ אִיבָא מַעֲתָ שְׂרָפָה לִכְהֻנִּים וְכֵן אֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים מַעֲתָ לְהַפּוּכִי בְּצוּרָא לַהֲפֹךְ הַאֲמוּרִים בְּצוּר שְׁקוּרִין קִרְוּיָק"ט עַל גְּבִי הַצְּהָלִים כְּדִי לְאִכְלֵם קמ"ל נִרְאָה לְפָרֶשׁ דְּהֵאִי הַכּל מוּדִים לֹא קֹאִי אַרְב וְלִיו דְּהֵא לֹא פְלִינִי אֵלָא הִיבָא וּפַל אֲבָל לכ"ע מְחִיב וְלֹא שְׁנָךְ לומר דְמוּדִים פְטוּר אֵלָא קֹאִי אַרְב וְרַבִּי יוֹחָנן דַּפְּלִינִי בַּהָהָּ מֵאֲפֵר תּפּוּחַ וְקֵאֲמַר דְּלַרְבִּי יוֹחָנן דְאָמַר גְּבִי נִהָהּ מֵאֲפֵר תּפּוּחַ דְמוּעֲלִין בּוּ הִינוּ מִשּׁוּם דְּבָעִי בְּגָדִי בַּהָהּ בַּהּצָּתָה הָעָשׂן וְלָכֵךְ חָשִׁיב שְׁפִיר לֹא נַעֲשִׂית מַעֲתָו אֲבָל בַּבְּשַׁר קִדְשִׁי קִדְשִׁים אֵע"ג דְאִיבָא עוֹד מַעֲתָ שְׂרָפָה לִכְהֻנִּים הִיוּ חָשִׁיב שְׁפִיר נַעֲשִׂה מַעֲתָו דְשְׂרָפָה לֹא הִיוּ עֲבֻדָּה בִּין דְּלֹא צִרִיךְ בַּשְּׂרָפָה בְּגָדִי בַּהָהּ וּא"ת וְגְבִי אֲמוּרִי קִדְשִׁים קִלִּים מֵאִי שְׁנָא דְנוֹדִיא הַפּוּכִי בְּצוּרָא עֲבֻדָּה הִיא כְּדִאֲמַר (שַׁבּוּעוֹת דף יז:) זֵר שֶׁהֲפֹךְ בְּצוּרָא חֲזִיב מִיתָה וִי"ל דְלֹא דְמִי דְהִתָם גְּבִי הוֹצֵאָת שָׁן לֹא סָנִי בְּלֹאֹ הָכִי אֲבָל גְּבִי הַפּוּכִי בְּצוּרָא סָנִי בְּלֹאֹ הָכִי שָׂאִם הִיָּה

עין משפט גור מצוה
א מיוי' פו"א מהל' שגגות הל' א: ב מיוי' פו' מהל' שגגות הל' א: ג מיוי' פד' מהל' ביות מקדש הל' י: ד מיוי' פז' מהל' קרבן פסח הל' א: ה מיוי' פד' מהל' פסולי המוקדשין הל' א: ו מיוי' פא' מהל' תמורה הל' טו: ז מיוי' פמהל' תמורה הל' כ: ח מיוי' פג' מהל' מעילה הל' ד:
רבינו גרשום

דת"ר יבול כו'. פינול שזא חמור שזאז בדיעה אחת חייב כשנודע לו דאזנו צריך ב' ידיעות כטומאת מקדש וקדשיו דהכי אית לן כטומאה ונעלם מכלל שידע ודאז ידע הדי כאן ב' ידיעות:

וקרבנו קטוב. חטאת בהמה: ולא הותר מכללו. בצבור אכל טומאה הותר מכללה בצבור כגון פסח אכל בטומאה:

לרבות כל הקדשים לטומאה בין שיש לן מתירין בין שאין לן מתירין יכול אם הוא דבר שיש לו מתירין שיהא חייבין עליון מיד משום טומאה קודם שיקרב:

ת"ל אשר יקרב. דמשמע דבניגוע לחודה הוי חייב דכי יגע מדינימנא ארי יקרב:

ובי יט נוגע שזאז חייב. כרת א"כ למה נאמר אשר יקרב (לומר שאין חייבין עליו) הכי קאמר האז דכתיב אשר יקרב לאו נגיעה משמע אלא הכי משמע אזני חייב עליו משום טמא אלא עד שיכשר ליקרב:

הא כתיב כל דבר כו'. ונעדר לוף חילול חילול מטמא:

הדגן ערך חטאת העוף

ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת (פסיפורה) **[שמעו]** בעליה וימורו. דהני ננינא מהגן חמש חטאות דנמרי דמזות ונהגן תלת לעולם מזות בין קודם כפרה ובין לאחר שנתפרי:

ושעברה שנתה. כגון שלא הספיק להקריבה עד שעברה שנתה:

ושאבדה. עד שהיא תמימה ושוב נמצאת ודאי היא בעלת מום אם כפרו בעלים באחרת שלא רצו להכפר בדמי אלו שעברה שנתה או שאבדה ונמצאת בעלת מום בין זו ובין זו תמות:

ואין עשה תמורה. דתיין דכיפיו באחרת ולא אחשבה להני לא חזו לא לקדשת הגוף ולא לקדשות דמים הילכך לא אלימי למתפס תמורה וימורו אע"ג דבעלמא בעלת מום עשה דכתיב או רע בטוב הא לא תפוס:

ולא נהנין. בתי לכתחלה האיל וקדושין אזי ואם נהנו אין מועלין בתי מדאורייתא אלא מדרבנן דמיידן קדן לחוד:

ומה פגול שהוא בידיעה אחת פרוש דלף בעיז ידיעה בתחלה וידיעה בסוף

כמו בטמאת מקדש וקדשיו שבועות (דף

ב.)**: וקרָבָנו** קבוצ שְׁאִינוּ בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד וְעָנִי וְעָשִׂיר אֶחָד מֵה שְׁאִין כּוּ בְּקֶרְבָּן שֶׁל

טְמֵאת מקדש וקדשיו: **הָא כִּיצַד** כלומר אם [בן] קָשׁוּ קָרָאִי אֶהְדְּי דַּאֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ מִשְׁמַע מִשְׁעַת הַקֹּדֶשׁ וְאֲשֶׁר יִקְרַב מִשְׁמַע הַקֶּרֶבֶה

ממִּשֶׁ: **כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ** מתירין מִשְׁיָקֵרֵב מתירין בזבחים (דף מה:)**:** פֶּרֶשְׁתִּי עוֹד:

מִתְנִי' וְלָד חֲטָאת וּתְמוֹרַת חֲטָאת וְכוּ חֲטָאת שְׁמָתוּ בְּעֻלְיָה יְמוּתוֹ וְשַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה וְשַׁאֲבָדָה וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם אִם מִשְׁכַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה תְּמוֹת לְכַאוּרִיה מִשְׁמַע דְּהָכִי קֵאָמַר אִם מִשְׁכַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה נִמְצָאת שְׁהִיתָה לְבִנְיָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה מִתָּה וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם אֲפִלּוּ נִמְצָא [קֹדֶם כְּפָרָה] וְקִשָּׁה בִּינוּ דָּלָא נִמְצָא עַד לְאַחַר כְּפָרָה לְכָלִי עֲלֵמָא תְּמוֹת וי"ל דַּמְתִּיתִין כְּרַבָּנָן דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן דִּאֲמַרִּי (תְּמוֹרָה דף טו.) אִין חֲטָאת מִתָּה אֲלֵא בְּאִבְנָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה וְהִכָּא מִירִי בְּשַׁעַת כְּפָרָה אֵינָה אִבְנָה וְהִיא אִם מִשְׁכַּפְּרוּ לֹא קָאִי לֵאנְמִצָּאת אֲלֵא קָאִי אֶהְאִי דִּקֵּאָמַר תְּמוֹת וּה"ק נִשְׁנִמִּצָּאת בַּעֲלַת מוֹם קֹדֶם כְּפָרָה אִם מִשְׁכַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה בָּאוּ לְמַלְךְ מַה יַּעֲשׂוּ תְּמוֹת ואע"ג דְּאִם נִמְצָאת תְּמִימָה לֹא תְּמוֹת לְרַבָּנָן

דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מ"מ אֵית לָן לְמִימַר הִכָּא תְּמוֹת בִּינוּ דְּנִמְצָאת בַּעֲלַת מוֹם וְקִשְׁיֹא דְאִדְרַבָּה כָּל שָׁכָן בִּינוּ דְּאֵית בָּהּ דְּחִיִּים אַחֲרִים עַם הַדְּחוּי דְּאִבְנָה לֵית לָן לְמִימַר דְּתְּמוֹת בְּדִאֲמַרִּין בְּתִמּוּרָה (דף כב.) בְּאִבְנִית לֵילָה לֹא שָׁמָּה אִבּוּד בִּינוּ דָּלָא חַזִּי לְהַקְרֵבָה בְּלִילָה וּה"נ הֵנָּה לָן לְמִימַר יוֹתֵר דָּלָא תְּמוֹת פִּי נִמְצָאת בַּעֲלַת מוֹם מִפִּי נִמְצָאת תְּמִימָה דִּאֲמַר לֹא תְּמוֹת לְרַבָּנָן לְכָךְ נִרְאָה לְפָרֶשׁ דְּנִרְאִי אִם כְּפָרוּ בְּעֻלְיָה קָאִי לֵאנְמִצָּאת וּבְאִבְנָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה מִירִי וּה"ה פִּי נִמְצָאת תְּמִימָה דְּתְּמוֹת וְנָקַט נִמְצָאת בַּעֲלַת מוֹם לְרַבּוּתָא דֹּאע"ג דִּאֵיכָא דְּחוּי הַמוֹם עַם הַדְּחוּי דְּאִבְנָה וּס"ד אֲמִינָא דָּלָא תְּמוֹת קמ"ל דְּתְּמוֹת וּכְמוּ כֵּן נִפְרֶשׁ גַּבִּי עֲבָרָה שְׁנִתָּה דְּמוֹקִי לֶה בְּתִמּוּרָה בְּפָרָק וְלָד חֲטָאת (תְּמוֹרָה דף כב.) בְּאִבְנָה כְּדִי שֶׁלֹּא יִקְשָׁה מִמֶּנָּה לְרִישׁ לְקִישׁ דִּאֲמַר עֲבָרָה שְׁנִתָּה רּוֹאִים בְּאִלוּ הִיא עוֹמְקַת בְּבִית הַקְּבֵרוֹת וְרוּעָה וְשַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה שְׁאִבְדָּה עַם עֲבָרָה שְׁנִתָּה וְהִשְׁתָּא קִשְׁיֹא בִּינוּ דֹּא"כ לָמָּה לִי עֲבָרָה שְׁנִתָּה וְהֹא פִּלִּי עֲלֵמָא דְּאִבְנָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה תְּמוֹת וְאִם מִשְׁכַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה קָאִי אִתְּרַנְיָהוּ אַעֲיָבְרָה שְׁנִתָּה וְאִבְדָּה וְאִתְּבָדָה וְאִנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם וי"ל דְּהִכָּא נִמְי נָקַט לְרַבּוּתָא עֲבָרָה שְׁנִתָּה דֹּאע"ג דִּאֵיכָא דְּחוּי אַחֲרִינָא עַם דְּחוּי דְּאִבְנָה מ"מ תְּמוֹת וא"ת לְמֹאִי דְּפִרְשִׁית לֹא מִשְׁכַּחנָא ה' חֲטָאוֹת הַמִּתּוֹת דֶּהָא לֹא אֲמַר בַּעֲבָרָה שְׁנִתָּה וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם דְּתְּמוֹת אֲלֵא בְּאִבְנָה וְכוּ כְּפָרָה בְּעֻלְיָה בְּאַחַר לֹא אֲמַרִּין תְּמוֹת

אֲלֵא בְּאִבְנָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה לְרַבָּנָן דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֲבָל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן נִחָא שְׁפִיר דֶּהָא אֵית לֶה דְּכַפְּרוּ בְּעֻלְיָה אֲפִלּוּ בְּלֹא אִבְדָּה כָּלל תְּמוֹת יי"ל דְּלְרַבָּנָן נִמְי לֹא קִשְׁיֹא כָּל כֵּךְ דְּמַכַּל מְקוֹם מִשְׁכַּח ה' חֲטָאוֹת מִתּוֹת בָּהּ עַנְיָטִים דְּאִבְנָה תְּמוֹת כְּשַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה וְכוּ' בְּשֵׁלֹא נִמְצָאת עַד לְאַחַר כְּפָרָה: **וְאֵינָּה** עוֹשָׂה תְּמוּרָה שְׁאִם הַתְּפִיס בְּהִמָּה אֵינָה מְקַדֶּשֶׁת דֶּהָא לְמִיתָה אֲלֵלָא: **לֹא נִהְנִיזוּ** וְלֹא מוֹעֲלִיז דְּכִינוּ דְּאֲלִי לֹא צוּר לֹא שִׁיבָא בְּהוּ מַעִילָה וְלֹא קִרְיָנָא בְּהוּ קִדְּשִׁי ה':

חטאת העוף פרק שני מעילה

גמ' מה"מ

מגמ' מנא הני מילי?

משום טומאה אלא בדבר שיש לו מתירין? ^(א) וידין

הוא: ומה פגול שהוא בידיעה אחת, וקרָבָנו קבוצ, ולא הותר מפָּלִלו – אין חייבין אלא על דבר שיש לו מתירין, א"טומאה, שהיא בשתי ידיעות, וקרָבָנו עוֹלָה וְיוֹרֵד, והותרה מפָּלָלָה – אינו דין שלא יהא חייב אלא על דבר שיש לו מתירין? ^(ב) תלמוד לומר: "אמר אֱלֹהִים לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרַב מִכָּל זֶרְעֲכֶם וְגו'" – בְּכָל הַקִּדְּשִׁים הַכְּתוּב מִדָּבָר. יכול יהו חייבין עליהו מיד? תלמוד לומר: "אֲשֶׁר יִקְרַב". ^(א) אמר רבי אֶלְעָזָר: וכי יש נוֹגֵעַ שֶׁהוּא חַיִּיב? הָא כִּיצַד? כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין – אֵינּוּ חַיִּיב עַד שִׁיקְרָבוּ מַתִּירִין, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין – אֵינּוּ חַיִּיב עַד שִׁיקְדֹּשׁ בְּכָלִי.

הדדן עלה חטאת העוף. ^(הד') **וְלָד**: חטאת,

ותמורת חטאת, וחטאת שמתו בְּעֻלְיָה – ימותו, "וְשַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה, וְשַׁאֲבָדָה וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם, אִם מִשְׁכַּפְּרוּ הַבְּעָלִים – תָּמוֹת. וְאֵינָה עוֹשָׂה תְּמוּרָה, וְלֹא נִהְנִיזוּ וְלֹא מוֹעֲלִין.

ואם

שֵׁאִין לוֹ מַתִּירִין: דָּתָנוּ רַבָּנָן כו' ומה פגול שהוא חמור כ"כ שהוא חַיִּב קֶרֶבֶן בידיעה אחת כשנודע לו שְׂאֵכֵל פגול שְׁאִינוּ צָרִיךְ שְׁתִּי וְיִיעוּת בטמאת מקדש וקדשיו וידיעות וידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בְּתַפְסִי דְכַתִּיב (ויקרא ה) וְנִעְלַם מִכָּלל שְׂיָדַע וְהָדָר כַּתִּיב וְהוּא יָדַע הִרִי כֹאן שְׁתִּי וְיִיעוּת: וקרָבָנו קבוצ דֶּהָאֻכֵּל פגול בשוגג מביא חטאת בהמה: ולא הטר מפָּלִלו בצבור אין חייבין כו': וְהִתְרָה מִפְּלִלָּה כְּגוֹן פֶּסַח הִבָּא בְּטִמְאָה אִינוּ דִין כו': לְרַבּוֹת כָּל הַקִּדְּשִׁים לְטִמְאָה בִּין שֵׁשׁ לָהֶן מַתִּירִין בִּין שְׁאִין לָהֶן מַתִּירִין: יָכוֹל אִם הוּא דָּבָר שֵׁשׁ לוֹ מַתִּירִין יְהוּ חַיִּבִין עָלָיו מִשּׁוֹם טְמֵאָה מִיד קֹדֶם שִׁיקְרָבוּ מַתִּירִין וְאוֹמֵן שְׁאִין לָהֶן מַתִּירִין יְהוּ חַיִּבִין עָלֵיהֶן מִשּׁוֹם טְמָאָה לֹאלְתֵר קֹדֶם שְׁנִתָּנוּ בְּפִלִּי: ת"ל אֲשֶׁר יִקְרַב וְהִיא יִקְרַב מִשְׁמַע נְגִיעָה דְּבִנְיָעָה לְחוּדָה מַחִיב דְּכִי יַגַּע (ויקרא יא) מִתְּקַבְּמִין אִרִי יִקְרַב וְאֲמַר ר"א וְכִי יֵשׁ נוֹגֵעַ שֶׁהוּא חַיִּב כֶּרֶת א"כ לָמָּה נֶאֱמַר אֲשֶׁר יִקְרַב דְּמִשְׁמַע נְגִיעָה בַּעֲלֵמָא לֹא מִשְׁמַע נְגִיעָה אֲלֵא הָכִי מִשְׁמַע דֹּאִינוּ חַיִּב עָלָיו מִשּׁוֹם טְמָאָה עַד שִׁיבָשֶׁר לְקָרַב דֶּהֵינּוּ עַד שִׁיקְרָבוּ מַתִּירִין: הָא פִּיצַד כָּל דָּבָר שֵׁשׁ לוֹ מַתִּירִין וְכוּ' וְנוֹתֵר אֲתִי חֲלוּל חֲלוּל מְטִמָּא

כְּדִאֲמַרִּין בְּמַס' זבחים (דף מה:). מִתְנִי' וְלָד חֲטָאת וּתְמוֹרַת חֲטָאת

וְחֲטָאת שְׁמָתוּ בְּעֻלְיָה יְמוּתוֹ דֶּהֵי הוּוּ מִהֲגֵן ה' חֲטָאוֹת הַמִּתּוֹת וְהֲגֵן ג' מִתּוֹת לַעוֹלָם בִּין לִפְנֵי כְּפָרָה בִּין לְאַחַר כְּפָרָה וְלָד חֲטָאת לְהָכִי מִתָּה שְׁהִרִי אֵינָה

רְאוּיָה לְכַפָּרָה שֶׁלֹּא הִפְרִישָׁה מִתְּחֵלָה לְכָךְ וּתְמוֹרַת חֲטָאת נִמְי לְהָכִי מִתָּה שְׁהִרִי בָּאָה בַּעֲבָרָה דִּלֹּא יְמִיר כַּתִּיב וְחֲטָאת שְׁמָתוּ בְּעֻלְיָה נִמְי לְהָכִי מִתָּה דֹאִין

כְּפָרָה לְמִתִּים דְּמִיתָתָן כְּפָרָה עָלֵיהֶם: שַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה וְשַׁאֲבָדָה עַד שֶׁהִיא תְּמִימָה וְשׁוֹב נִמְצָאת וְהִרִי הִיא בַּעֲלַת מוֹם אִם כְּפָרוּ הַבְּעָלִים בְּאַחֲרֶת שֶׁלֹּא

רָצוּ לְהִתְפַּכֵּר בְּדָמֵי ז' שַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה אוֹ שַׁאֲבָדָה וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם תְּמוֹת וְאַפִּילוּ נִמְצָאת קֹדֶם כְּפָרָה וְנִתְּכַפְּרוּ בְּעֻלְיָה בְּאַחֲרֶת תְּמוֹת הוֹאִיל וּנְמִצָּאת בַּעֲלַת מוֹם אֲבָל אִם נִמְצָאת תְּמִימָה קֹדֶם כְּפָרָה אע"פ שְׁנִתְּכַפְּרוּ בְּאַחֲרֶת

אֵינָה מִתָּה אֲלֵא תַרְעָה וְהָכִי אֲמַרִּין בְּמַסְכַּת תְּמוּרָה בְּפָרָק וְלָד חֲטָאת (תְּמוּרָה דף כב.): וְאֵינָה עוֹשָׂה תְּמוּרָה דְּכִינוּ דְּנִתְּכַפְּרוּ בְּאַחֲרֶת דָּלָא

אִתְּשָׁבָה לְהִיא לֹא לְקַדְּשַׁת דָּמִים וְלֹא לְקַדְּשַׁת מִזְבַּח הַלְבָּךְ לֹא אֲלִימָא לְמִתְּפַס אַחֲרִים בְּתִמּוּרָה ואע"ג דְּבַעֲלֵמָא בַּעַל מוֹם עוֹשָׂה תְּמוּרָה דְּכַתִּיב אוֹ רַע

בְּטוֹב הִכָּא לֹא תַפִּיס: וְלֹא נִהְנִיז מִהֶם לְכַתְּחֵלָה הוֹאִיל וְקִדְּוָשִׁין הוּוּ וְאִם נִהְיִין אִין מוֹעֲלִין בְּהֶן מְדֹאֲרִיתָא אֲלֵא מְדַרְבָּנָן וְאִינוּ מַשְׁלַם אֲלֵא קֶרֶן בְּלָבָד:

אֲלֵא בְּאִבְנָה בְּשַׁעַת כְּפָרָה לְרַבָּנָן דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן נִחָא שְׁפִיר דֶּהָא אֵית לֶה דְּכַפְּרוּ בְּעֻלְיָה אֲפִלּוּ בְּלֹא אִבְדָּה כָּלל תְּמוֹת יי"ל דְּלְרַבָּנָן נִמְי לֹא קִשְׁיֹא כָּל כֵּךְ דְּמַכַּל מְקוֹם מִשְׁכַּח ה' חֲטָאוֹת מִתּוֹת בָּהּ עַנְיָטִים דְּאִבְנָה תְּמוֹת כְּשַׁעֲבָרָה שְׁנִתָּה וְכוּ' בְּשֵׁלֹא נִמְצָאת עַד לְאַחַר כְּפָרָה: **וְאֵינָה** עוֹשָׂה תְּמוּרָה שְׁאִם הַתְּפִיס בְּהִמָּה אֵינָה מְקַדֶּשֶׁת דֶּהָא לְמִיתָה אֲלֵלָא: **לֹא נִהְנִיזוּ** וְלֹא מוֹעֲלִיז וְלֹא קִרְיָנָא בְּהוּ קִדְּשִׁי ה':

 מסורת הש"ס
א זבחים מה;; ספרא צו פרק טו ד
ב ספרא צו פרק טו ה; ספרא אמור פרשה ד ז
ג ביצה ג; ביצה לט.
ד משנה תמורה; תמורה כא:

 תורה אור השלם
אמר אֱלֹהִים לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־זֶרְעֲכֶם אֶל־הַקֹּדֶשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּגִי'וֹשָׁבָאֵל לַיהוָה וְטִמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִלִּפְנֵי אֱנִי וְהָיָה (ויקרא כב, ג)

מסורת הש"ס

א יבמות לח.; גיטין סה.; כתובות עח.; בבא מציעא עח.
ב סוכה מט:
ג תוספתא נזיר; מנחות ד.;
תוספתא מעילה
ד נזיר כד.; נזיר כז.; משנה נזיר
ה משנה תמורה; תמורה כא:
ו יומא נט.; זבחים מו.; חולין קז.
ז ברייתות ו.

האזיל ומסאָבא ונקימא תמכר לאַלער וידיא בַּדְמִיָּה חטאת ואותה שְׁעִבְרָה שְׁנֵתָה תַרְעָה עד שְׁתַּסְתַּאב ויבא בַּדְמִיָּה וְתַמְכֵּר וְיִקְחוּ בַדְמִיָּה אַחֲרָת. וְעוֹשֶׂה תְמוּרָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ. ^(א) **גָּמִי מַאי שָׁנָא רִישָׁא דְלָא קָא מִיפְלָגִי, וּמַאי שָׁנָא סִיפָא דְקָא מִיפְלָגִי? רִישָׁא – פְּסִיקָא לִיה, סִיפָא – לֹא פְסִיקָא לִיה.** ^(ב) **הָא תָנָא לִיה גַּבִּי תְמוּרָה! תָּנָא הָתָם מְשׁוּם תְמוּרָה, תָּנָא הָכָא מְשׁוּם מַעֲיֵלָה.** ^(ג) **מִתְנִי הַמְפָּרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיֻרוֹתוֹ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מַפְנִי שְׁהוּ רֵאוּין לְבֹא כּוֹלֵן שְׁלָמִים.** ^(ד) **מָת וְהִיו לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין – יָפְלוּ לְנִדְבָה. מַעוֹת מְפֹרְשִׁים, דְּמִי חֲטָאֹת – יִלְכוּ לָיִם הַמַּלְח, לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.** ^(ה) **דְּמִי עוֹלָה – יָבִיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ. דְּמִי שְׁלָמִים – יָבִיאוּ שְׁלָמִים, וְנֹאכְלִין לַיּוֹם אֶחָד. ואִין טַעוּנִין לָהֶם. גָּמִי מִתְקִיר לָהּ רִישׁ לְקִרְשׁ: וְלִיתַנִּי נָמִי: הַמְפָּרִישׁ מַעוֹת לְקִינִים – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מַפְנִי שְׁהוּ רֵאוּין לְהִבִּיא תוֹרִין שְׁלֹא הֵגִיעַ זְמַנּוּ וּבְנִי יוֹנָה שְׁעֵבֵר זְמַנּוּ! ^(א)אֲמַר רַבָּא: אֲמָרָה תוֹרָה בְּמַעוֹת סְתוּמִין: הִבִּיא שְׁלָמִים, אֲמָרָה תוֹרָה: הִבִּיא תוֹרִין שְׁלֹא הֵגִיעַ זְמַנּוּ?**
אִינּוּ רֵאוּיִין לְמִזְבֵּחַ! מִתְנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָדָם – קַל בַּתְּחִלָּה וְחִמּוּר בְּסוּפּוֹ. נָסְכִין – חוֹמֶר בַּתְּחִלָּתוֹ וְקַל בְּסוּפּוֹ. ״דָּם, בַּתְּחִלָּתוֹ – אִין מוֹעֲלִין. יִצָּא לְנַחַל קִדְרוֹן – מוֹעֲלִין בוֹ. נָסְכִין בַּתְּחִלָּתוֹ – מוֹעֲלִין בָּהּ. יִרְדּוּ לְשִׁיתֵין – אִין מוֹעֲלִין בָּהּ. גָּמִי תַנּוּ רַבְּנַן: מוֹעֲלִין בְּדָמִים, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִין מוֹעֲלִין. ^(א)מַאי טַעְמָא דְמֵאן דְאָמַר אִין מוֹעֲלִין? אָמַר עוֹלָא: אָמַר קְרָא: ״וְאִנִּי נִתְתִּיו לָכֶם״ – שְׁלָכֶם הוּא. דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תָּנָא: ״לְכַפֵּרָה נִתְתִּיו, וְלֹא לְמַעֲיֵלָה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אָמַר קְרָא: ״כִּי הָדָם הוּא בִנְפֹשׁ יְכַפֵּר״ – לִפְנֵי כַּפֵּרָה כְּלֹאֲחַר כַּפֵּרָה הוּא. מָה לְאַחַר כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה, אָף לִפְנֵי כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה. וְאִיאֵמָּא: מָה לִפְנֵי כַּפֵּרָה – יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה, אָף לְאַחַר כַּפֵּרָה – יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה! ^(א)וְכִי יֵשׁ לָהּ דְּבַר שְׁנַעֲשִׂית מִצְוֹתוֹ וְיֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה? אַמַּאי לֹא!״

מוֹעֲלִין דְּבִין דְאִין רֵאוּיִין לְקַרְבֵּן דְּפַסּוּלִין יִנְהוּ לֹא קִרְיָנָא בְּהוּ מִקְדָּשִׁי ה' וְלִית בְּהוּ מַעֲיֵלָה: אֲמַר רַבָּא לֹא דְמִי מַפְרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיֻרוֹתוֹ לְמַפְרִישׁ מַעוֹת לָקֹנוּ גְבִיבִי גְזִירוֹת אֲמָרָה תוֹרָה בְּמַעוֹת סְתוּמִים הִבִּיא שְׁלָמִים מְשׁוּם אֲדַחֲבִיב נָמִי לְהִבִּיא בְּמִקְרָנוּ שְׁלָמִים הַלָּךְ אֲמִרִין מַפְנִי שְׁקִרְאוּיִין לְהִבִּיא בְּכֵן שְׁלָמִים לִית בְּהוּ מַעֲיֵלָה אֲבָל הִבִּא בְּמַפְרִישׁ מַעוֹת לָקֹנוּ מִי אֲמָרָה תוֹרָה הִבִּא תוֹרִין שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנּוּ שְׁאִין רֵאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ כֵּלל לְמַאי מִיתִי לְהוּ הַלָּךְ, לֹא תַנִּי לְהוּ הִבִּא: מִתַּנִּי יִצָּא לְנַחַל קִדְרוֹן מוֹעֲלִין בּוֹ מִדְּרַבְּנָן אֲבָל בְּמִקְדָּשׁ אִין מוֹעֲלִין בּוֹ אִפְלוּ מִדְּרַבְּנָן לְפִי שְׁאִין גּוֹרְרִין גְּזִירוֹת בְּמִקְדָּשׁ הָאֵל לְנַחַל קִדְרוֹן לְאַחַר זְרִיקָה הוּא בְּדַתָּן (וַיֹּמַר דָּף נַח): אִלּוּ וְאִלּוּ מִתְקַרְבִּין לְאַמָּה וַיִּוָּצֵאן לְנַחַל קִדְרוֹן וְנִמְקְרִין לְגַנְגִּין לְבָבַל וּמוֹעֲלִין בָּהּ וְהִיא מַעֲיֵלָה מִדְּרַבְּנָן הִיא וְלֹא מִדְּאוּרִיתָא אֲבָל מִדְּרַבְּנָן מוֹעֲלִין בְּגוֹן לְאַחַר שְׁנַצֵּא לְנַחַל קִדְרוֹן: גַּמִּי וְקַבְּשֵׁי עֲלֵה מ"ט דְּמ"ד אִין מוֹעֲלִין בּוֹ מִדְּאוּרִיתָא. לְשַׁנָּא אֲחֵרִינָא ה"ט ע"כ לֹא פְלִיגִי וְכוּ' מִנָּה ה"מ דְאִין מוֹעֲלִין בְּדָמִים מִדְּאוּרִיתָא: מָה לְאַחַר כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה דְּעָשִׂית מַעֲוֹת: וְאִיאֵמָּא הִכִּי לְאִידֶךְ, יוֹסָא מַה לִּפְנֵי כַּפֵּרָה יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה שְׁהִרִי לֹא גַעֲשִׂית מַעֲוֹת וְכוּ' וְאוֹקִמְנָא דְאִידִי וְאִידִי יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה לְטַעְמָה דִּר' יוֹחָנָן קָאֲמַר דְּדָרַשׁ הוּא וקא"ל מַאי חֲזִית דְּדָרְשֵׁת הִכִּי: אֲמַר לִיה ר' יוֹחָנָן וְכִי יֵשׁ לָךְ כּוֹ' אֲלֹא וְהִיא הִכִּי מִקְתָּבָר כְּדִלְמִינָא:

וְאִם עַד שְׁלֹא כַּפְּרוּ הַבְּעָלִים בְּאַחֲרַת נִמְצְאוּ וְרוֹצִין לְהַתְּכַפֵּר בְּדְמִי אוֹתָהּ שְׁהִיא בְּעֵלַת מוֹם

וּלְד חטאת פרק שלישי מעילה

וְאִם עַד שְׁלֹא כַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה תַרְעָה עַד שְׁתַּסְתַּאב לֹא קָאִי לֹאנְמַנְעַת בְּעֵלַת מוֹם

וְאִם עַד שְׁלֹא כִּיפְרוּ הַבְּעָלִים – תַרְעָה עַד שְׁתַּסְתַּאב, וְתַמְכֵּר וְיִקְחוּ בַדְמִיָּה אַחֲרָת. וְעוֹשֶׂה תְמוּרָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ. ^(א) **גָּמִי מַאי שָׁנָא רִישָׁא דְלָא קָא מִיפְלָגִי, וּמַאי שָׁנָא סִיפָא דְקָא מִיפְלָגִי? רִישָׁא – פְּסִיקָא לִיה, סִיפָא – לֹא פְסִיקָא לִיה.** ^(ב) **הָא תָנָא לִיה גַּבִּי תְמוּרָה! תָּנָא הָתָם מְשׁוּם תְמוּרָה, תָּנָא הָכָא מְשׁוּם מַעֲיֵלָה.** ^(ג) **מִתְנִי הַמְפָּרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיֻרוֹתוֹ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מַפְנִי שְׁהוּ רֵאוּין לְבֹא כּוֹלֵן שְׁלָמִים.** ^(ד) **מָת וְהִיו לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין – יָפְלוּ לְנִדְבָה. מַעוֹת מְפֹרְשִׁים, דְּמִי חֲטָאֹת – יִלְכוּ לָיִם הַמַּלְח, לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.** ^(ה) **דְּמִי עוֹלָה – יָבִיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ. דְּמִי שְׁלָמִים – יָבִיאוּ שְׁלָמִים, וְנֹאכְלִין לַיּוֹם אֶחָד. ואִין טַעוּנִין לָהֶם. גָּמִי מִתְקִיר לָהּ רִישׁ לְקִרְשׁ: וְלִיתַנִּי נָמִי: הַמְפָּרִישׁ מַעוֹת לְקִינִים – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מַפְנִי שְׁהוּ רֵאוּין לְהִבִּיא תוֹרִין שְׁלֹא הֵגִיעַ זְמַנּוּ וּבְנִי יוֹנָה שְׁעֵבֵר זְמַנּוּ! ^(א)אֲמַר רַבָּא: אֲמָרָה תוֹרָה בְּמַעוֹת סְתוּמִין: הִבִּיא שְׁלָמִים, אֲמָרָה תוֹרָה: הִבִּיא תוֹרִין שְׁלֹא הֵגִיעַ זְמַנּוּ?**

אִינּוּ רֵאוּיִין לְמִזְבֵּחַ! מִתְנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָדָם – קַל בַּתְּחִלָּה וְחִמּוּר בְּסוּפּוֹ. נָסְכִין – חוֹמֶר בַּתְּחִלָּתוֹ וְקַל בְּסוּפּוֹ. ״דָּם, בַּתְּחִלָּתוֹ – אִין מוֹעֲלִין. יִצָּא לְנַחַל קִדְרוֹן – מוֹעֲלִין בוֹ. נָסְכִין בַּתְּחִלָּתוֹ – מוֹעֲלִין בָּהּ. יִרְדּוּ לְשִׁיתֵין – אִין מוֹעֲלִין בָּהּ. גָּמִי תַנּוּ רַבְּנַן: מוֹעֲלִין בְּדָמִים, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִין מוֹעֲלִין. ^(א)מַאי טַעְמָא דְמֵאן דְאָמַר אִין מוֹעֲלִין? אָמַר עוֹלָא: אָמַר קְרָא: ״וְאִנִּי נִתְתִּיו לָכֶם״ – שְׁלָכֶם הוּא. דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל תָּנָא: ״לְכַפֵּרָה נִתְתִּיו, וְלֹא לְמַעֲיֵלָה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אָמַר קְרָא: ״כִּי הָדָם הוּא בִנְפֹשׁ יְכַפֵּר״ – לִפְנֵי כַּפֵּרָה כְּלֹאֲחַר כַּפֵּרָה הוּא. מָה לְאַחַר כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה, אָף לִפְנֵי כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה. וְאִיאֵמָּא: מָה לִפְנֵי כַּפֵּרָה – יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה, אָף לְאַחַר כַּפֵּרָה – יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה! ^(א)וְכִי יֵשׁ לָהּ דְּבַר שְׁנַעֲשִׂית מִצְוֹתוֹ וְיֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה? אַמַּאי לֹא!״

מוֹעֲלִין דְּבִין דְאִין רֵאוּיִין לְקַרְבֵּן דְּפַסּוּלִין יִנְהוּ לֹא קִרְיָנָא בְּהוּ מִקְדָּשִׁי ה' וְלִית בְּהוּ מַעֲיֵלָה: אֲמַר רַבָּא לֹא דְמִי מַפְרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיֻרוֹתוֹ לְמַפְרִישׁ מַעוֹת לָקֹנוּ גְבִיבִי גְזִירוֹת אֲמָרָה תוֹרָה בְּמַעוֹת סְתוּמִים הִבִּיא שְׁלָמִים מְשׁוּם אֲדַחֲבִיב נָמִי לְהִבִּיא בְּמִקְרָנוּ שְׁלָמִים הַלָּךְ אֲמִרִין מַפְנִי שְׁקִרְאוּיִין לְהִבִּיא בְּכֵן שְׁלָמִים לִית בְּהוּ מַעֲיֵלָה אֲבָל הִבִּא בְּמַפְרִישׁ מַעוֹת לָקֹנוּ מִי אֲמָרָה תוֹרָה הִבִּא תוֹרִין שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנּוּ שְׁאִין רֵאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ כֵּלל לְמַאי מִיתִי לְהוּ הַלָּךְ, לֹא תַנִּי לְהוּ הִבִּא: מִתַּנִּי יִצָּא לְנַחַל קִדְרוֹן מוֹעֲלִין בּוֹ מִדְּרַבְּנָן אֲבָל בְּמִקְדָּשׁ אִין מוֹעֲלִין בּוֹ אִפְלוּ מִדְּרַבְּנָן לְפִי שְׁאִין גּוֹרְרִין גְּזִירוֹת בְּמִקְדָּשׁ הָאֵל לְנַחַל קִדְרוֹן לְאַחַר זְרִיקָה הוּא בְּדַתָּן (וַיֹּמַר דָּף נַח): אִלּוּ וְאִלּוּ מִתְקַרְבִּין לְאַמָּה וַיִּוָּצֵאן לְנַחַל קִדְרוֹן וְנִמְקְרִין לְגַנְגִּין לְבָבַל וּמוֹעֲלִין בָּהּ וְהִיא מַעֲיֵלָה מִדְּרַבְּנָן הִיא וְלֹא מִדְּאוּרִיתָא אֲבָל מִדְּרַבְּנָן מוֹעֲלִין בְּגוֹן לְאַחַר שְׁנַצֵּא לְנַחַל קִדְרוֹן: גַּמִּי וְקַבְּשֵׁי עֲלֵה מ"ט דְּמ"ד אִין מוֹעֲלִין בּוֹ מִדְּאוּרִיתָא. לְשַׁנָּא אֲחֵרִינָא ה"ט ע"כ לֹא פְלִיגִי וְכוּ' מִנָּה ה"מ דְאִין מוֹעֲלִין בְּדָמִים מִדְּאוּרִיתָא: מָה לְאַחַר כַּפֵּרָה אִין בּוֹ מַעֲיֵלָה דְּעָשִׂית מַעֲוֹת: וְאִיאֵמָּא הִכִּי לְאִידֶךְ, יוֹסָא מַה לִּפְנֵי כַּפֵּרָה יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה שְׁהִרִי לֹא גַעֲשִׂית מַעֲוֹת וְכוּ' וְאוֹקִמְנָא דְאִידִי וְאִידִי יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה לְטַעְמָה דִּר' יוֹחָנָן קָאֲמַר דְּדָרַשׁ הוּא וקא"ל מַאי חֲזִית דְּדָרְשֵׁת הִכִּי: אֲמַר לִיה ר' יוֹחָנָן וְכִי יֵשׁ לָךְ כּוֹ' אֲלֹא וְהִיא הִכִּי מִקְתָּבָר כְּדִלְמִינָא:

וְאִם עַד שְׁלֹא כַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה תַרְעָה עַד שְׁתַּסְתַּאב לֹא קָאִי לֹאנְמַנְעַת בְּעֵלַת מוֹם
דְּמַאי עד שְׁתַּסְתַּאב הִרִי הִיא כְּכַר בְּעֵלַת מוֹם אֲלֹא קָאִי אַעֲיִבְרָה שְׁנֵתָה אִי נָמִי קָאִי אַבְעֵלַת מוֹם וּמַאי תַרְעָה בְּגוֹן שְׁנִמְנָא בְּעַל מוֹם עוֹבֵר דְּמִינַד גְּזִחִית מִהִקְרַבַת מִזְבֵּחַ וְקֹאמַר תַרְעָה אוֹתָהּ שְׁנִמְנַעַת עד שְׁתַּסְתַּאב וְיַפַּל בָּהּ מוֹם קְבוּעַ דְּאִין יְהִיָּה מְסַר לְמַכְרָה וְלֹהֲנוּעָא לְחֵלִין וְיִבִּיא בְּדְמִיָּה אַחֲרַת שְׁמִיקַרְב לַמִּזְבֵּחַ: **וְעוֹשֶׂה תְמוּרָה וּמוֹעֲלִין בָּהּ בִּין דְּלֹא כַּפְּרוּ בְּעֻלְיָה מְשׁוּם דְּלֹא אֲזִלָּא לְאִבּוּר כְּדֹאמַר תַרְעָה כּוּ': מַאי שָׁנָא סִיפָא דְמַפְלָגִי כְלוּמַר דְּמַפְלַג עֲבִרָה שְׁנֵתָה (שְׁנִמְנַעַת בְּעֵלַת מוֹם מְסַי תַּלַּת דְּרִישָׁא וְלֹא תַנִּי כּוּלָּהּ בְּחַד בְּבִא וּמַסְעִי רִישָׁא פְסִיקָא לָהּ דְּבָבַל עַנְן תְּמוּת בִּין כַּפְרוּ בִין לֹא כַּפְרוּ אֲבָל סִיפָא לֹא פְסִיקָא לָהּ דְּלֹא אֲמִרִין בְּהִנִּי דְּסִיפָא תְמוּת אֲלֹא א"כ כַּפְרוּ בְּעֵלִים אֲבָל בְּלֹא כַּפְרוּ אֲמִרִין תַרְעָה כְּדַמְפְּרַשׁ בְּמַתְנִיתִין הַלָּךְ צִירִי לְאִפְלוּנִינְהוּ בְּתַרִּי בְּבִי: הָא תַנִּי גַבִּי תְמוּרָה בְּפָרָק וְלֹד חֲטָאֹת (תְּמוּרָה דָּף כ"א): אִיפֹא כִי הִבִּא וְתַקְוִינְהוּ לְמָהּ לִי וּמַסְעִי הָתָם מְשׁוּם תְּמוּרָה כְלוּמַר אֲבָד דְּתַנִּי לְהוּ מְשׁוּם דְאִין עוֹשִׂין תְּמוּרָה דְשַׁנֵּךְ הָתָם וְהִיו תְּמוּרָה עַקַר תַּנָּא נָמִי דִין דְאִין עוֹשִׂין תְּמוּרָה: **הַמְפָּרִישׁ מַעוֹת לְנִזְיֻרוֹתוֹ לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין** מַפְנִי שְׁהוּ רֵאוּין לְבֹא כּוֹלֵן שְׁלָמִים דְּבִין אִס וְרַעָה יְבִיא כַּל הַמַּעוֹת לְשָׁלְמִים וְקִדָּשִׁים קָלִים לִית בְּהוּ מַעֲיֵלָה: **מָת הַפִּזִּיר וְהִיו לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וַפְּלוּ לְנִדְבָה** לַעוֹלַת קוֹן לַמִּזְבֵּחַ בְּזִמִּיר (דָּף כ"ה) מַפְרַשׁ טַעְמָא: **דְּמִי חֲטָאֹת יִלְכוּ לָיִם הַמַּלְח** כְּמוֹ חֲטָאֹת שְׁמַתוֹ בְּעֻלְיָה: **וְאִין טַעוּנִין לָהֶם דַּעַל כְּפִי הַזִּמִּיר כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ו': י"ט) וְזִמִּיר אִין פֶּאֶר:****

מַפְנִי שְׁהֶם רֵאוּיִין לְהִבִּיא תוֹרִים שְׁלֹא הֵגִיעַ זְמַנּוּ כְלוּמַר שְׁהֶם קִטּוּים וְאִין רֵאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ עַתָּה וְלִכְשֵׁינְדְּלוּ יִכְשְׁרוּ וּתְנָא בְּמַתְנִיתִין דְּלֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין וְכַנִּי יוֹנָה שְׁעֵבֵר זְמַנּוּ כְּכִי נָסְבָּה הִבִּא דְּהָא לַעוֹלָם לֹא יְהִיו רֵאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ מֵאֲחַר שְׁעֵבֵר זְמַנּוּ וְאֲבָד תוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנּוּ נִקְטָה: **אֲמָרָה תוֹרָה הִבִּא (תוֹרִים) [שְׁלָמִים] בְּמַעוֹת סְתוּמִים הִבִּא תוֹרִין כּוּ' בְּתַמִּיָּה שְׁאִין רֵאוּי לַמִּזְבֵּחַ [וְלִמְאִי] מִיתִי לְהוּ וּא"כ לִית לָן לְמִימַר דְּלֹא נִהְנִין טַעְמָא דְּמַפְנִי שְׁהֶם רֵאוּיִין כּוּ': יִצָּא לְנַחַל קִדְרוֹן מוֹעֲלִין מִדְּרַבְּנָן קָאֲמַר כְּדַמְפְּרַשׁ בְּגִמְרָא: יִרְדּוּ לְשִׁיתֵין אִין מוֹעֲלִין דְּמִאֵן דְּמִאֵן דְּמִאֵן מִפְּרַשׁ הִיכִי דְמִי דְּהִנֵּה מְהֶם: מַאי טַעְמָא דְּמֵאֵן דְּמִאֵן מִדְּרַבְּנָן לֹא גְרָסִין דֹּא"כ מְשַׁמַּע דִּמ"ד מוֹעֲלִין הֵנוּ מִדְּאוּרִיתָא וְלִית לִיה הִנִּי דְרָשַׁת דְּבַסְמוּךְ וְהָ לִינִי דְּהָא בְּרִישׁ הוֹצִיאוּ לוֹ (וַיֹּמַר דָּף נט:). קָאֲמַר ע"כ לֹא פְלִיגִי אֲלֹא מִדְּרַבְּנָן אֲבָל דְּאוּרִיתָא אִין מוֹעֲלִין וְגוֹד דִּר"ש קָאֲמַר הִבִּא דְמוֹעֲלִין וּבְמַתְנִי קָאֲמַר דְאִין מוֹעֲלִין אֲלֹא בְּסוּף דִּר"ל מִדְּרַבְּנָן אֲלֹא [ה"ט עד כֹּאן ל"פ ר"ס] אֲלֹא מִדְּרַבְּנָן אֲבָל מִדְּאוּרִיתָא אִין מוֹעֲלִין מְנִה: **אִין לָהּ דְּבַר שְׁנַעֲשִׂית מִצְוֹתוֹ וּמוֹעֲלִין וְאִם תִּאֲמַר אִיאֵמָּא אִיפֹאכּ דְאִין לָךְ דְּבַר שְׁלֹא גַעֲשִׂית מַעֲוֹת וְאִין בּוֹ מַעֲיֵלָה י"ל דַּעְנָלָה עֲרִיפָה תוֹכִיחַ דִּירִיקָתָה לְנַחַל אִיתָּךְ אוֹסְרָתָה וְקָדַם לָכֵן לֹא:****

יִחְסֹן וְכִי יֵשׁ לָךְ כּוֹ' אֲלֹא וְהִיא הִכִּי מִקְתָּבָר כְּדִלְמִינָא:

הָדָם בַּתְּחִלָּתוֹ. אִין מוֹעֲלִין בּוֹ וְהוּא קוֹדֵם זְרִיקָתוֹ: יִנָּא לְנַחַל קִדְרוֹן מוֹעֲלִין בּוֹ. הִינֵנוּ

י"א:

עין משפט גור מצורה

א מו"י פב' מהל' מעילה הל' יד:

ב מו"י פה' מהל' עבודת יום הכפורים הל' בב:

ג מו"י פח' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' ה:

ד מו"י פב' מהל' בית הבחירה הל' יב:

ה מו"י פב' מהל' מעילה הל' טו:

ו מו"י פה' מהל' מעילה הל' א:

ז מו"י פב' מהל' מעילה הל' טז:

תַּרְיָ מְעוּשִׁי כְּתִיבִי תַּמָּה דְּכַחַד מַעוּטָא הָיָה סָגִי דְּלִיכָא לְמִימַר דְּאִי לֹא כְּתִיב מַעוּטָא אֲלֵא בַּחַד הָיָה יִלְפִינָי מֵאִדְּכָן דְּאִסּוּ בִּן לְתַקּוּן מִן הַמַּעוּט דְּהָא שְׁנֵי כְּתוּבִים הֶבְאִינוּ בְּפִתְחָא אֵין מְלַמְדִין וְנִקְרָא לְמוּרֵי הַרַב [רַבִּינוּ] פֶּרֶן דָּלָא מַנְי לְמַשְׁתַּח מַהֲרִיפָה דְּאֶנְיָטְרִין לִימַר זֶו בְּשִׁרְיָה וְאֵין אַחֵר בְּשִׁרְיָה לְאֶפְתּוֹי פֶּרַה אֲדַמָּה כְּדֹאמַר כַּפ"ק דְּהָלִין (דָּף כ.ד.) וְא"כ צִרִיךְ לִכְתֹּב וְשֵׁמוּ כְּדִי שֶׁלֹּא נִלְמוּד מִשָּׁם דְּהֶעָרַפְהָ אֶנְיָטְרִין

כְּדִפִּי: **לול** קָטָן הָיָה בִּין הַכָּבֶשׂ לַמְּזֻבַּח פֶּרֶשׁ כְּמִין אֶרֶבָה וְאֵין זֶה אוֹתוֹ לֹול דְּאֶמְרִין בְּזָבְחִים (דָּף סב:) וּבַכָּסֶה (דָּף מט.) שְׁאִיתוּ הוּא בִּין כָּבֶשׂ לַמְּזֻבַּח מִמֶּשׁ כְּדִי לְקוֹם מַצֵּת וְזִיקָה בְּשִׁטָּר וְזֶה הִיִּה מִשּׁוֹךְ לַעֲד הָאָרֶן

וְהַמְּזֻבַּח שְׁנִים וְשָׁלֹסִים וְהַכָּבֶשׂ מִצַּעַע לַמְּזֻבַּח: מַה נּוֹתֵר שְׁרַפְתּוֹ בַּקֹּדֶשׁ אָז הוּא שְׁרַפְתּוֹ בַּקֹּדֶשׁ וְהִינוּ דָּלָא כַּר"א כְּדִפִּי צְרוּךְ דְּצִוּוֹן דְּלֹאֲחַר שְׂגִיד טַעוּן עֲרַפָּה אִסּוּ בִּן לֹא נִשְׁמִית מַצֵּתוֹ וְאִמְחִי אֶמְרִין 'בַּמַּעֲטִי' [וְקִדּוּ] לְשִׁיתִין אֵין מוֹנְעִלִין וְיִשְׁנֵי אֶפִּילוֹ תִּימָא ר' אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְרוּךְ הוּא דְּאִי קִלְט כְּלוּמַר שְׁקֵלֹט מֵאִוִּיר וְלֹא יִקְדּוּ מִמֶּשׁ עַל הָרַעַפָּה וְכִיִּי הִאִי גִזְיָא אֵין מַצֵּתָה בְּשִׁרְפָּה וְלִכְדִּי קֶאֱמַר בַּמַּעֲטִי דְאֵין מוֹנְעִלִין אִיבָא דְאֶמְרִי לִימָא מַעֲטִי ר"א בַר רַבִּי צְרוּךְ וְלֹא רַבְּנָן דְּאִי רַבְּנָן אִמְחִי קֶאֱמַר בַּמַּעֲטִי יִקְדּוּ לְשִׁיתִין אֵין מוֹנְעִלִין בְּהֶם מֵאִי מַעֲיָלָה שְׂבָאָכּ בְּהוּ וְהֵלֹא הֶם יוֹרְדִין לְתַסֵּהוּ וְהִיאךְ וְכוּל לַמַּעוּל בְּהֶם וְיִשְׁנֵי דְאִי קֵלֹט וְעַתָּה לְגַרְסָא זֶו לֹא תִּסְבִּי הִאִי דִּימָא (לְלִשְׁנָא קַמָּא) לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְרוּךְ אִיבָא דְאֶמַר לִימָא דַּמַּעֲטִי אֵתָא בְּרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צְרוּךְ וְכַגּוּן דְּאֶקְלֹט שְׁקֵלֹט אַת הֵיִינוּ קֹדֶם שְׂגִיד לַרַעַפָּה דְאִסּוּ יִכַּר לַרַעַפָּה הָרַעַפָּה מִקְדָּשָׁתָּ וצִרִיךְ לְשַׁרְפּוּ וְאִסּוּ בִּן לֹא נִשְׁמִית מַצֵּתוֹ וְיִשְׁנֵי לֹא עֲלוּסִם כַּר"א וְאֶפִּילוֹ לֹא אֶקְלֹט וּמַדְרַבְּנָן וַפְרִיךְ וְהֹא קִרָא קֹנָסָב לִיִּה פֶרֶשׁ וְהֹא ר"א בַר צְרוּךְ דְּכִיִּס לֶה מַקְרָא וְיִשְׁנֵי אִסְמִכְתָּא בְּעָלְמָא הִיא: **דִּישוּן** מְזֻבַּח הַפְּנִימִי שְׁהִיו מְקַטְרִין אֶת הַקֹּטֶרֶת עַל מְזֻבַּח הַפְּנִימִי וְהִיִּה דָשָׁן עָלָיו וְהָיו נִשְׂאִין אוֹתוֹ בַּמִּקּוֹם שְׂזַרְקִין בּוּ הַמִּקְרָא וְהַנוֹצָה רַחוּם י' אִמּוֹת מִרְגְּלֵי הַכָּבֶשׂ כַּדְמַפְרַס בַּתַּמִּיד (דָּף כח:)‏ מִשּׁוּם דְּכְתִיב וְהִשְׁלִיךְ וְאֵין הַשְׁלָכָה

פַּחוֹת [מַשְׁפָּטִים] אִמָּה: **הַמַּקְדִּישׁ** דִּישוּן בַּתְּחִלָּה יֵשׁ מִשְׁפָּטִים בְּמַקְדִּישׁ אֶבֶר בִּימִית וְאֵין גְּרָאָה דְּלִטּוּ גֵרַע

מִמַּקְדִּישׁ וְכָל אֲשֶׁפְתּוֹ דְּקֶאֱמַר בְּסִמּוֹךְ דְּמוֹנְעִלִין וְאִסּוּ בִּן מֵאִי קֹא מִשְׁמַע לָן הִבָּא דְּהָא וְנִשְׂאִי דְּכָל אֲדָם וְכוּל לְהַקְדִּישׁ לְבָבָא הַבִּית לְכָךְ גִּרָאָה לְפֶרֶשׁ דְּמִיּוּרֵי בְּאֲדָם שְׁטַטֹּם מִתְרומות הֲדָשָׁן לְאֲחַר שְׁהִקְרַס וְהִקְדִּישָׁה

מוֹנְעִלִין בַּה מִן הַתּוֹרָה: **תוֹרִים** **שְׁלֹא** הִגִּיעַ זְמַנָּן דְּבַעֲיָנָן כְּתוּרִים שְׁהִיו גְּדוּלִים וְכִינִי וְיוֹנֶה שְׁעָבַר זְמַנָּן דְּבִיוִנִים גְּדוּלִים פְּסוּלִים כְּדֹאמְרִין בְּסוּף פ' קַמָּא דְּהָלִין (דָּף כב.) לֹא יִהְיִין וְלֹא מוֹנְעִלִין פֶּרֶשׁ לֹא מוֹנְעִלִין כֻּלָּל וְאֶפִּילוֹ מַדְרַבְּנָן אֶמְרִין דָּלָא מוֹנְעִלִין כֻּלָּל דְּאֵין לְפֶרֶשׁ דְּאֵין מוֹנְעִלִין מִן הַתּוֹרָה קֶאֱמַר אֶבֶר מַדְרַבְּנָן אִיבָא מַעֲיָלָה דְּהָא לְעִיל גַּבִּי דַם דְּקֶאֱמַר אֵין מוֹנְעִלִין עַל בְּרַתְרָךְ רִנּוּעַ לִימַר אֵין מוֹנְעִלִין כֻּלָּל דְּאִי מִן הַתּוֹרָה דְּוָקָא קֶאֱמַר מֵאִי קֶאֱמַר יִצָא לְגַחַל קִדְרוֹן מוֹנְעִלִין וְכִי נִמִּי יִצָא לְגַחַל קִדְרוֹן אֵין מוֹנְעִלִין אֵלֹא מַדְרַבְּנָן כְּדִפִּי לְעִיל וְכִן גַּבִּי חֻטְאוֹת הַמַּתוֹת דְּקֶאֱמַר אֵין מוֹנְעִלִין ר"ל אִף מַדְרַבְּנָן כַּדְמַשְׁמַע לְעִיל בְּרִים

פ"ק (מַעֲיָלָה דָּף ב.) וְא"כ ש"מ כָּל הִיבָא דְקֶתְעִי אֵין מוֹנְעִלִין ר"ל אֶפִּילוֹ מַדְרַבְּנָן: **בְּשִׁלְמָא** מְזֻבַּח הַחִיצוֹן דְּכְתִיב וְשֵׁמוּ אֶצֶל הַמְּזֻבַּח לְכַאוּרָה מִשְׁמַע דְּהַכִּי קֶאֱמַר בְּשִׁלְמָא דִּישוּן מְזֻבַּח הַחִיצוֹן אֵין מוֹנְעִלִין מִשּׁוּם דְּכְתִיב וְשֵׁמוּ מִיִּהוּ אֵין לְפֶרֶשׁ כֶּךָ דְּהָא בְּלִשּׁוֹן מְזֻבַּח הַחִיצוֹן יֵשׁ בּוּ מַעֲיָלָה כַּדְמַשְׁמַע לְעִיל דְּפִרִיךְ וְהָי תְרומות הֲדָשָׁן וְכו' וְאֶדְרַבְּהָ וְשֵׁמוּ מִשְׁמַע שְׁגִס בּוּ מַעֲיָלָה בְּקֶאֱמַר לְעִיל וְכְתִיב הָתָם וְשֵׁמוּ אֶצֶל לְכָךְ גִּרָאָה לְפֶרֶשׁ דְּזִיקָא מַמַּעֲטִי דְקֶתְעִי דִּישוּן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי לֹא יִהְיִין וְלֹא מוֹנְעִלִין שְׁמוֹם דְּנִשְׁטָה מַצֵּתוֹ דְּהִינוּ דִּישוּן אֶבֶר עַד שֶׁלֹּא נִשְׁשֹׁן מוֹנְעִלִין בּוּ דְאֶפְתִּי לֹא נִשְׁמִית מַצֵּתוֹ דְּמַצֵּה לְדִשְׁנוּ וְזִקְוָא בַּמְּזֻבַּח הַפְּנִימִי אֶבֶר בַּמְּזֻבַּח הַחִיצוֹן מוֹנְעִלִין בּוּ אִף לְאֲחַר הַדִּישוּן מִשּׁוּם דְּכְתִיב וְשֵׁמוּ לִימַר דְּאִף כִּי נִשְׁמִית מַצֵּתוֹ מוֹנְעִלִין בּוּ כַּדְפַּקָא לָן לְעִיל מַכְתִּיב וְשֵׁמוּ אֵלֹא מְזֻבַּח פְּנִימִי מַנְלָן דְּמַצֵּה לְדִשְׁנוּ גִימָא דְאֵין מוֹנְעִלִין מִשְׁעַת דִּישוּן וְאֵילָךְ מִשּׁוּם דְּנִשְׁמִית מַצֵּתוֹ וְלֹא גִרָאָה דְא"כ מִשְׁמַע קֹדֶם דִּישוּן יֵשׁ מַעֲיָלָה בְּדָשָׁן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי וְזֶה אִינוּ כְּדֹאמְרִין בַּפֶּרֶךְ כַּל שָׂשָׁה (פָּסְחִים דָּף כו.) דְקֶטֶרֶת מַשְׁתַּעֲלָה תַּמְרָתוֹ אֵין בּוּ מַעֲיָלָה אֵלֹא גִרָאָה לְפֶרֶשׁ כֶּךָ בְּשִׁלְמָא מְזֻבַּח הַחִיצוֹן דְּכְתִיב וְשֵׁמוּ נִקְבָּא לָן מַעַה דְּהִינוּ מַצֵּה לְדִשְׁנוּ אֵלֹא מְזֻבַּח הַפְּנִימִי מַנְלָן דְּמַצֵּה לְדִשְׁנוּ וְלֹאֹו דְמַעֲיָלָה קֹא צִרִיךְ כֻּלָּל וְזֶה דַּחַךְ דְּהָיָה לִיִּה לְאִיתּוּנִי גַבִּי מְזֻבַּח הַחִיצוֹן וְהִרִים הַדָּשָׁן וְעִידוּ בְּסִמּוֹךְ דְּקַבְעִי מַנּוּרָה מִנָּא לָן לֹא כְּבַעֲי מַדִּישוֹן דְּהָא כְּתִיב בְּהָדִיא (שְׁמוֹת ל"ז:) בְּהִיטְרִיבֹו אֶת הַנִּירוֹת אֵלֹא כְּבַעֲי מַנְלָן דְּהִיִּה קְבִיעוֹת מִקּוֹם לְדִשְׁנוּ [שֵׁל] מַנּוּרָה אֶצֶל מְזֻבַּח קֹדֶם לְכָךְ גִּרָאָה לְפֶרֶשׁ דְּהָבָא גִמִּי בְּעִי בְּקַבִּיעוֹת מִקּוֹם דְּמַשְׁמַע תַּיִתוֹךְ הַמַּשְׁנֶה דְקַבִּיעוֹת מִקּוֹם דְּמוֹנְבַּח הַפְּנִימִי הִיא אֶצֶל קֹדֶם דְּמִקּוֹם שָׁשִׁם דִּישוּן מְזֻבַּח הַחִיצוֹן מַדְקֶאֱמַר דִּישוּן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי אֵין מוֹנְעִלִין מִשְׁמַע הֹא לְמוֹנְבַּח הַחִיצוֹן בְּמִקּוֹם שְׁקֻבַּע דִּישוּן פְּנִימִי מוֹנְעִלִין וְאִסּוּ בִּן דִּישוּן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי הִיא אֶצֶל הַמְּזֻבַּח קֹדֶמָה שָׁאִס ה'י' חוּן (לְזַמְנָה) אִמְחִי מוֹנְעִלִין שֶׁם אֶפִּילוֹ בַּמְּזֻבַּח הַחִיצוֹן וְהֹא אֶמְרִין לְעִיל דְמוֹנְעִלִין בַּה עַד שֶׁתַּצִּיר לְבִית הַדָּשָׁן אֲלֵמָא דְכִי יִצָאֵת לְבִית הַדָּשָׁן לִית בַּה מַעֲיָלָה אֵלֹא וְנִשְׂאִי דִישוּן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי ה'י' אֶצֶל מְזֻבַּח קֹדֶם סִמּוֹךְ לַתְרומות הֲדָשָׁן שֶׁל מְזֻבַּח הַחִיצוֹן (וּבְכַאֵן גִּרָם בֵּית דְּשֶׁשִּׁים הִיִּה שֶׁם) וְהַשְׁתֵּא יִרְחָא דְקֶאֱמַר דִּישוּן מְזֻבַּח הַפְּנִימִי אֵין מוֹנְעִלִין הֹא שֶׁל מְזֻבַּח הַחִיצוֹן בְּאִיתּוֹ מִקּוֹם מוֹנְעִלִין דְאֶפְתִּי לֹא יִצָא לְבִית הַדָּשָׁן שְׁמַחוּן לַמַּחְסֶה וְיַעֲלֶה קֶאֱמַר בְּגִמִּי בְּשִׁלְמָא מְזֻבַּח הַחִיצוֹן נִקְבָּא לָן קְבִיעוֹת מִקּוֹם לַתְרומות הֲדָשָׁן דְּכְתִיב וְשֵׁמוּ אֶצֶל הַמְּזֻבַּח אֵלֹא מְזֻבַּח הַפְּנִימִי מַנְלָן שְׁגִס קְבִיעִית מִקּוֹם לְדִישוּן דְאֶמַר קִרָא וְהִסְרִי מִרְאִיתוֹ בְּגִרְמָה וְהִשְׁלִיךְ אֶתָּה אֶצֶל הַמְּזֻבַּח קֹדֶם אִסּוּ אֵין שְׁנוֹן לְמוֹנְבַּח הַחִיצוֹן דְּהָא כְּתִיב וְשֵׁמוּ תַּפְּתִי לַמְּזֻבַּח הַפְּנִימִי:

רבינו גרשום

תְּרומות הֲדָשָׁן דְּנִשְׁמִית מַצֵּתוֹ וְיֵשׁ בּוּ מַעֲיָלָה. מִתְרומות הֲדָשָׁן עַצְמוּ מוֹייר דְּהוּ אֶצֶל הַמְּזֻבַּח כְּדֹאֲמַר בְּפִרְקוֹן דְּלַעֲלִיל הַיְהִינָה מֵאֲחַר תַּפְּחוּ ר' יוֹחָנָן אֲחִיר מוֹנְעִלִין בּוּ אִימָא הַבָּא נִמִּי:
לִכָּא לִימַרַר הַכִּי מִשּׁוּם דְּהִיא לִיִּה תְרומות הֲדָשָׁן וְאִיבְרִי שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּעֲלָה שֵׁנִי כְּכַתִּב הִבָּא כַּאֲחַד וְאִף מְלַמְדִין:
הִטְחָא לִמְלֹאן דֹּאמַר. כַּמִּסְכַּת וּיִמָא כַּפ' שְׁנֵי שַׁעֲרֵי וויה"כ אֵין נִהְיִין אִף עַל גַּב דְּנִשְׁמִית מַצֵּתוֹ מִשּׁוּם דְּכַתִּיב גִּרָה שְׁעִיר הוּ ב' כְּתוּבִים הִבָּאן כַּאֲחַד וְאִין מְלַמְדִין:

מַלְמַד שְׁהֵן עַשְׁוִיטִין נִנְחָה. דִּלַּת בַּה מַעֲיָלָה הַיְהִינָה מִן פֶּסֶד: אֵלֹא לִר' **יוֹסֵא** דֹּאמַר מוֹתֵר לְשִׁתְּמַשׁ בַּה כִּהֵן הַיְהוּטִי. אֲלִמָּא לִית בַּה מַעֲיָלָה. אֶפִּילוֹ לִמְלֹאן דֹּאמִיר מְלַמְדִין אֵין חוּן מְלַמְדִין מַעֲרִי מַעֲטִי אִית בַּה:

כְּתִיב הַכֹּא הַעֲרִיפָה. ד"ה אִתְרָא הֹא:

וְכַתִּיב הַתָּם שִׁמּוֹ. ו"ו בַּרְכָּא הִי מוֹייר לִימַר לָךְ הִנֵּי (אֵין) אִית בַּה מַעֲיָלָה לְאֲחַר שְׁנַעֲשַׁת מַצֵּתוֹ מִיִּיר אַחֲרִינָא לֹא:

לִימָא מַתְנִי'. דְקֶתְעִי דְנִסְכִין שִׁרְדוּ לְשִׁיתוֹן אֵין מוֹנְעִלִין כִּין דִּלָּא כַר' אֶלְעָזָר בַּר צְרוּךְ דִּלַּת לִיִּה דְנִסְכִין שִׁרְשִׁיטֹו כַּדְקוּשַׁת וְכִין דְּמַצִּיר לִיִּה שִׁרְיָה אֲלִמָּא אִית לִיִּה דְמוֹנְעִלִין כִּין:

מַה נּוֹתֵר שִׁרְיָפִיתוּ בַּקְדוּשָׁה. דְּכַל פְּסוּלִי דְקֹדֶשִׁ שִׁרְיִטוֹן בַּקֹּדֶשׁ דְנִמִּי מַחֲטָאֵת דְּכַתִּיב וְכַל חֻטְאוֹת אֲשֶׁר יוֹבֵא מִדְּמָה וְגו' בַּקֹּדֶם בִּיאַס תִּשְׁפֹּךְ שִׁרְיָטוֹ

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

וְהָיָה תְרומות הֲדָשָׁן דְּהִינוּ אֶצֶל הַמְּזֻבַּח דְּנִשְׁמִית מַצֵּתוֹ וּמוֹנְעִלִין בּוּ דְכְתִיב וְשֵׁמוּ וְגו' וְנִגְמַר מַעַה דְּהָא: מִשּׁוּם דְּכִי לֹא נִמְרִינָן מַעַה דְּהִינוּ תְרומות הֲדָשָׁן כּו': הִיחָא לְמֹאֵן דְאֶמַר הָתָם

"הָרִי תְרומות הֲדָשָׁן, שְׁנַעֲשֶׂה מִצְוָתוֹ, וְיֵשׁ בּוּ מַעֲיָלָה!"^{[א] מִשּׁוּם דְּהָהוּ לִיִּה תְרומות הֲדָשָׁן וְאִיבְרִי שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּעֲלֵם שְׁנֵי כְּתוּבִין הִבְאִינוּ כְּאָחֵד, וְכַל שְׁנֵי כְּתוּבִין הִבְאִין כְּאָחֵד – אֵין מְלַמְדִין. יְהִינְחָא לְמֹאֵן דְאֶמַר אִיבְרִי שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּעֲלֵם – אֵין נִהְיִין מַהֵן, אֲלֵא לְמֹאֵן דְאֶמַר נִהְיִין מַהֵן, מֵאִי אִיבָא לְמִימַר? ^[ב] מִשּׁוּם דְּהָהוּ לִיִּה תְרומות הֲדָשָׁן וּבִגְדִי כְהוּנָה שְׁנֵי כְּתוּבִין הִבְאִין כְּאָחֵד, וְכַל שְׁנֵי כְּתוּבִין הִבְאִין כְּאָחֵד – אֵין מְלַמְדִין. יְהִינְחָא לְרַבְּנָן דְאֶמְרִי: "וְהִנִּיחָם שֵׁם" – מְלַמַּד שְׁהוּ טַעוּנִין גִּנְיָזָה, שְׁפִיר. אֲלֵא לְרַבִּי דוֹסָא, דְאֶמַר: מוֹתֵר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן כִּהֵן הִדְיוּט, מֵאִי אִיבָא לְמִימַר? ^[ג] מִשּׁוּם דְּהָהוּ תְרומות הֲדָשָׁן וְעִגְלָה עֲרוּפָה שְׁנֵי כְּתוּבִין הִבְאִין כְּאָחֵד. ^[ד] הִנְיָחָא לְמֹאֵן דְאֶמַר אֵין מְלַמְדִין, אֲלֵא לְמֹאֵן דְאֶמַר מְלַמְדִין, מֵאִי אִיבָא לְמִימַר? תַּרִּי מִיעוּשִׁי כְּתִיבִי. כְּתִיב הָתָם: "הַעֲרוּפָה", וְכְתִיב הָתָם "וְשֵׁמוּ אֶצֶל הַמְּזֻבַּח", הִנֵּי – אֵין, מִיִּדִי אַחֲרִינָא – לֹא. ^[ה] נִסְכִּים בַּתְּחִילָה מוֹעֲלִין בְּהֵן [וְכוּן]. לִימָא מַתְנִיתִין דְּלֹא כְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צְדוּק, ^[ו] "דְּתַנְיָא, רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צְדוּק אוֹמַר: לול קָטָן הָיָה בִּין כָּבֶשׂ לַמְּזֻבַּח, בְּמַעֲרַבּוֹ שֶׁל כָּבֶשׂ. אַחַת לְשִׁכְעִים שְׁנָה פֶּרַחִי כְהוּנָה יוֹרְדִין בּוּ, וּמִכִּיִּיאִין יִזֵּן קְרוּשׁ, שְׁהוּא דוּמָה לְעִגּוּלִי דְבִילָה, וְשׁוֹרְפִין אוֹתָהּ בַּקְדוּשָׁה. שְׁנַאָמַר: "בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּה נָסָה שְׂכַר לִהִי" – כְּשֶׁם שְׁנִיסוּכָה בַּקְדוּשָׁה, כֶּךָ שְׁרִיפְתָּהּ בַּקְדוּשָׁה. ^[ז] מֵאִי מִשְׁמַע? וְאֶמַר רַבִּינוּא: אֲתִיָּא "קֹדֶשׁ" "קֹדֶשׁ". כְּתִיב הָכָא: "בַּקֹּדֶשׁ", וְכְתִיב הָתָם: "וְשִׁרְפָתָ אֶת הַנוֹתֵר בְּאֵשׁ וְלֹא יֵאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם", מַה נּוֹתֵר – שְׁרִיפְתּוֹ בַּקְדוּשָׁה, אִף הִיא גִמִּי בַּקְדוּשָׁה! אֶפִּילוֹ תִימָא רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צְדוּק, דְּאִי קִלְט. אִיבָא דְאֶמְרִי: לִימָא מַתְנִיתִין כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי צְדוּק, דְּאִי קִלְט? ^[ח] אֶמְרִי: לֹא, וּמִדְרַבְּנָן. וְהֹא קֶרָא קֹנָסִיב לַה? אִסְמִכְתָּא.}

יב:

עיו משפט גור מצווה
א מוי' פב' מהל' מעילה חל' יא: ב מוי' פה' מהל' מעילה חל' ו: ג מוי' פג' מהל' מעילה חל' יב: ד מוי' פג' מהל' מעילה חל' יג: ה מוי' פה' מהל' מעילה חל' יג: ו מוי' פה' מהל' מעילה חל' א:
רבינו גרשום

המקום דם לבהמת קדשים. אחת דם שהקח:

אסור בהנאה ומועלן בו. דכיון דלא חוי לזריקה חשוי נמי כי נופה דבהמה ומועלן בו:

דלא מתקיימא הבהמה בלא דם. דדם הוא הנפש הלכך מועלן בו:

הזבל והפרש שבחצר. של הקדש וזה"ה דאחי' ככ"מ אלא דרנבל למיהוי בחצר של הקדש:

הכא נמי נימא לא מתקיימא בהמה בלא פרש. שלא יחא לה קנת פרש בבטנה ולימעול ביה: אמרין. לא דמי דמה לפרשה דפרש מן עלמא אחי לה לבדימה מחמת מאכל אפילו אזיל האי לגמרי מנפול אחי אחריתא כשתחזור ותאכל ולא כנופא דמי:

מסייעא ליה לר' אלעזר. הא דקתני לא נהנין ולא מועלן דהיינו קדוש ואינו קדוש(א)גויאה דנ"ל ודחי מסייע ליה לר"א דאמר כל מקום שאמרו חכמים קדוש ואינו קדוש דהיינו לא נהנין ולא מועלן דקתני לא נהנין ולא מועלן מסייע בה הכי ודמיו יפלו ללשכה לזדק הבית ובמסכת זבחים הייא: בד"א בקדשי מזבח. דהואיל וחלב וביצים אינן ראויין למזבח הלכך לא נהנין ולא מועלן:

אבל בקדשי זדק הבית. הכי נמי דמועלן ביה הואיל וקדושת דמים ין ראויין ין לגבי זדק הבית. השתא קא דיין לה למתני' דקתני בד"א כו':

וקאמר אלא בקדשי מזבח אי אקוים להאי חלב וביצים לקדושת דמים. למזבח שיקנה מהן דבר הדאני למזבח לא אתי ביה מעילה אחאי:

אלא אמר רב פפא חסורי מחסרה כו'. בור מלא מים. זהו ראוי לזדק הבית לבנין ולא למזבח ואי אמרינן הא חוי למזבח לניסוך המים כיון דלא מים חיים ין לא חוי לניסוך:

הַמִּקְוִיז דָּם בַּהֲהַמַּת קִדְשִׁים אֲסוּר וּמוֹעֲלִין וְזֶרְשִׁינן לַכִּפֶּרֶה נִתְרַבּוּ וְלֹא לַמַּעִילָה י"ל דה"מ בָּדָם שְׁחוּטָה הֵיחָא לַכִּפֶּרֶה אָבֵל דָּם בַּהֶמָּה חַיָּה דָּלֹא חַיִּי לַכִּפֶּרֶה לֹא: **מִתִּיב** רב הַמְּנוּנָא וּבִיצִי תוֹרִים כו' וקס"ד דָּדָם כְּמוֹ חֵלֶב וּמִשְׁעֵי כִּי קֹאמֵר גַּבִּי דָּם דָּלֹא מִקְוִימָא בְּלֹא דָּם וְחִשּׁוֹב כְּגוֹפָה אָבֵל חֵלֶב דְּמִקְוִימָא שְׁפִיר בְּלֹא חֵלֶב לֹא הוּי כְּגוּף הַבַּהֶמָּה:

הַפֶּרֶשׁ וְהַזָּבֵל שֶׁבַּחְצֵר פֶּרוּשׁ שְׁיֻצָּחוּ מִן הַקִּדְשִׁים: וְדָמִיו יִגְיעוּ לַלְשׁוֹנָה מִסִּיעַ לַהּ קְדוּשׁ וְאַיִנוּ קְדוּשׁ כְּלוּמַר לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין דְּמִיו יִפְלוּ לַגְּדָה מִשְׁמַע שֶׁר"ל לְשֹׁלֶס אוֹתוֹ שֶׁנֶּהֱנֶה מִמֶּנּוּ אֶת הַקֶּרֶן וּל"נ דָּאִם בִּן מֵאִי אִיבָא בִּין לֹא מוֹעֲלִין מִדְּרַבָּנָן לַמוֹעֲלִין מִדְּרַבָּנָן זִאֲפִילוּ כִּי אִיבָא מַעִילָה מִדְּרַבָּנָן לֹא מִשֹּׁלֶס אֶלָּא קֶרֶן כַּדְפִּי בְּמַתְנִי' וְכָל לֹא מוֹעֲלִין מַתְנִי' ר"ל דָּלֹא מוֹעֲלִין אִף מִדְּרַבָּנָן אֶלָּא ה"פ וְדִמְיוֹ יִפְלוּ לַגְּדָה הַנִּזְכָּרִים חִיבִים לִיטּוּפֵל בַּפֶּרֶשׁ וּבַזָּבֵל לְמַכְרֵן וְלַהֲנִיעַ דְּמִיו לְלִשָּׁכָה וְהִ"ק ר"א כ"מ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמִים קְדוּשׁ וְאַיִנוּ קְדוּשׁ כְּמוֹ חֵלֶב הַמִּקְדָּשִׁין וְכִיּוּצָא בּוֹ שְׂאִין וְכוּלִין לַהֲנִית מֶהֶם מַה יַּעֲשׂוּ מֶהֶם יִפְלוּ דְּמִיו לַגְּדָה: **חֵלֶב** הַמִּקְדָּשִׁין וּבִיצִי תוֹרִין לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין פֶּרוּשׁ חֵלֶב שֶׁל קְדוּשָׁה נִקְרָה שֶׁל קִדְשִׁים וְכֵן בִּיצִים שֶׁל תוֹרִין שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁקִּדְשֶׁתָּם קִדְשֶׁת מִזְבֵּחַ כַּדְּמַפְרֶשׁ וְאִזֵּל וּא"ת הָא תִּינַח בְּבִיצֵי תוֹרִים דָּלֹא מַצִּינוּ שְׁיָהָא שׁוּם אֲסוּר בָּהֶם אֶלֶּא חֵלֶב הַמִּקְדָּשִׁין הָא אֲשַׁכְּחֵן דְּאֲסוּר אִף בַּפְסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין דְּאֵמֵר (בְּכוֹרוֹת דָּף טו.) תַּזְבַּח [וְלֹא גִּיּוֹה] בָּשָׂר וְלֹא חֵלֶב וּא"כ אֲמַאי אֵין מוֹעֲלִין וי"מ

דְּכִי אֲסַר רַחֲמֵנָא חֵלֶב ה"מ לַעֲגִין שְׂאֵסוּר לְחֵלֶב כִּי הִכִּי דִּזְרָשִׁינן (שֵׁם) מִתַּזְבַּח וְלֹא גִיּוֹה דְּאֲסוּר לְגִזּוּ אָבֵל הַחֵלֶב עֲצֻמוֹ שְׂרִי מִיזִי זֶהְנֶה אֲנִיָּה דְּשִׁקְרָא וּל"נ דְּנֻדְּאִי א"א לִזְמַר בִּן דְּהָא אֲמַר' בְּפ' הַשּׁוּחַט (חֲלִין דָּף לו.) הוּאִיל וְאֲסוּרִי בְּגִיָּה וַעֲבֹדָה דְּמִן לְבַעֵי קַבּוּרָה וּמֵאִי קֹאמֵר וְהָא

גִּיּוֹה עֲצֻמָּה שְׁרָיָא אֲלֵמָא מִיתִי רָאִיָּה מַחֲלָב דְּאֲסוּר אִף כִּי נִחָלָב כְּבָר וְהָא דְּמִיתִי גִיּוֹה כְּמוֹ וְכוּ' הוּא נְשֻׁטַּפְתָּ הַש"ס הוּא לֹאֲתוּנִי בַּהּוּ לְגִיָּה וַעֲבֹדָה וְאֵין לְתַמָּה מ"ש חֵלֶב מִגִּיָּה דְּגַבִּי גִיּוֹה דְּקִשִּׁי' (בְּכוֹרוֹת שֵׁם) דְּאֲסוּר לְגִזּוּ וְגִיָּה שְׂרִי גַבִּי חֵלֶב אִף כִּי נִחָלָב אֲסוּר וי"ל דְּהָכָא וְהָכָא בְּמַשְׁמַעוּתֵיהֶּ דְּקִרָא דְּלִמְעוּטֵי גִיּוֹה כְּתִיב תַּזְבַּח כְּלוּמַר אָבֵל לֹא תִגַּד וְאָבֵלָת בָּשָׂר דְּמַשְׁמַע אָבֵל חֵלֶב לֹא תֹאכֹל וְשֵׁם בְּחִלִּין (דָּף לו.) פֶּרֶשׁ בִּן אֲלֵמָא מַשְׁמַע דְּחֵלֶב עֲצֻמוֹ אֲסוּר וְכֵן מַשְׁמַע בְּדִקְדָּא בְּבִכּוֹרוֹת (דָּף ו:) דְּקֹאֲמֵר מִדְּאֲסַר רַחֲמֵנָא חֵלֶב שֶׁל פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין הָא חֵלֶב דְּחִלִּין שְׂרִי א"כ דְּחֵלֶב עֲצֻמוֹ אֲסוּר וְקִשְׁה לֵן אֲמַאי אֵין מוֹעֲלִין וְנִזְכָּא' לְפֶרֶשׁ לְמוֹרֵי שִׁי' דְּנִיָּה דְּאֲסוּר מ"מ בִּין דְּאִינוּ רָאִוי לְבֹא לְמַזְבֵּחַ אֵין מוֹעֲלִין דָּלֹא הוּוּ קִדְשִׁי ה' וְגַם אֵין חֵיית הַבַּהֶמָּה תְּלוּי בּוֹ דְּלֶהְיִי חִשּׁוֹב כְּגוּף הַבַּהֶמָּה וּרְאִיָּה מִדְּאֵמֵר בִּר"ה (דָּף פח.) שׁוֹפֵר שֶׁל עוֹלָה לֹא יִתְקַע וְאִם תִּקַּע יִצָא שׁוֹפֵר שֶׁל שְׁלָמִים לֹא יִתְקַע וְאִם תִּקַּע לֹא יִצָא וְקֹאמֵר הֵם מ"ש וּמִשְׁעֵי גַבִּי שׁוֹפֵר שֶׁל עוֹלָה בִּין דְּמַעַל נִפְקִי לְחִלִּין אָבֵל שֶׁל שְׁלָמִים דְּלִיבָא מַעִילָה אֲסוּר הוּא דְּרָכִיב עַלֵּיהֶּ אֲלֵמָא דְּבַשׁוֹפֵר שֶׁל שְׁלָמִים אִיבָא אֲסוּרָא וּמ"מ לִיבָא מַעִילָה בְּשְׁלָמִים מִשּׁוּם דָּלֹא הוּוּ קִדְשִׁי ה':

הַקִּדְּשִׁי תְּרֻנְגֻּלַת מוֹעֲלִין בָּהּ וּבִבְיָצָתָהּ דְּהָכָא רָאִוי לְמַכֵּר וּלְהִבִּיא הַדְּמִים לְבָדֵק הַבֵּית: **אַלְא** גַּבִּי מִזְבֵּחַ כִּי אֲקַדִּישׁ קִדְשָׁת דְּמִים לִית בָּהּוּ מַעֲיִלָה קס"ד דה"ק בְּמַתְנִי' בִּר"א בְּקִדְשֵׁי מַזְבֵּחַ שֶׁהַקְדִּישׁוּ לְצֶרֶךְ מַזְבֵּחַ לְמַכְרֵוּ וּלְקַח מֵהֶן גְּרָכִי מַזְבֵּחַ וְקִדְשֵׁי בָדֵק הַבֵּית דְּהִינוּ קִדְשָׁת דְּמִים: **בַּחֲמָה** דְּכָרִים אֲמוּרִים שֶׁהַקְדִּישׁוּ קִדְשָׁת הַגּוֹיָה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ פֶּרוּשׁ לְקַרֵּב לְגַבִּי הַמַּזְבֵּחַ וּא"כ לֹא הִיָּה דַּעֲתוֹ לְהַקְדִּישׁ דְּכָר שְׂאִין רָאִוי לְמַזְבֵּחַ כְּמוֹ חֵלֶב הַמִּקְדָּשִׁין וּבִיצֵי תוֹרִין וּלְכָדִי אֵין מוֹעֲלִין: **כָּל** הָרָאִוי לְמִזְבֵּחַ כו' כַּדְּמַפְרֶשׁ וְאִזֵּל הַקְדִּישׁ בּוֹר מְלֹא מִים דְּהַמִּים רָאִים לְבָדֵק הַבֵּית לְגַבֵּל בָּהֶן אֶת הַטֵּיט אָבֵל אֵין רָאִים לְמַזְבֵּחַ שְׁהִרִי הַקָּרֵב וְהַפְרָעִים לֹא הִיוּ רוֹחֲצִים אֶלֶּא בְּאֵמַת הַמִּים וְגַם לֹא חָזוּ לְנִסּוֹךְ הַמִּים דְּבַעֲשִׁין בְּנִסּוֹךְ הַמִּים שְׁיָהִיו מִים חִים כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ בְּפֶרֶק לִנְלָב וַעֲרַבָּה (סָפָה דָּף מח.) שְׁהִיָּה מְמַלֵּא מִמַּשְׁנֵן בֵּית הַשְּׁלֹחִם כַּדְּנַפְקָא לֵן הֵתָם מִזְכְּתִיב וְאִבְרָתָם מִים בַּשָּׁשׂוֹן וְגו' אֲשֶׁפָּה מְלֹאָה זָבֵל אֵין רָאִוי לֹא לְמַזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבֵּית שׁוֹבֵךְ מְלֹא יוֹנִים הַיוֹנִים רָאִים לְמַזְבֵּחַ לְהַקְרָבָה אָבֵל הַשּׁוֹבֵךְ אֵין רָאִוי לְבָדֵק הַבֵּית דְּשׁוֹבֵךְ שְׁנֶה הַרְבֵּה וְאֵין עוֹקְרִים אֲבִינְיוֹ לְשׁוּם בְּבָדֵק הַבֵּית דָּאִם בִּן פּוֹחֲתִין דְּמִיו וְכֵן בְּאִילָן וּבְפִירוֹת אֵין הֹאִילָן רָאִוי לְבָדֵק הַבֵּית לְקוֹרוֹת דָּאִם בִּן הִיָּה פּוֹחֵת דְּמִיו וְהַפְרוֹת אֵין רָאִיוִן לְמַזְבֵּחַ כַּדְּכְתִיב (וַיִּקְרָא כ':י"א) כָּל עֹאֵר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִקְטִירוּ וְיִקְדַּשׁ הַיִּינוּ כָּל מִינֵי מִתִּיקָה אֶךְ אִם הוּא יוֹת אִזּוּ גַּבֵּן רָאִים לְמַזְבֵּחַ יוֹת לְשִׁמֵן לְמַנְחוֹת וְגַבֵּן לִיִּין לְנִסְכִּים וְאֵין רָאִים לְבָדֵק הַבֵּית כַּדְּפֶרֶשִׁית:

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

הַמִּקְוִיז דָּם לְבַהֲמַת קִדְשִׁים אוֹתוֹ דָּם שֶׁהִקִּיז אֲסוּר בַּהֲנָאָה וּמוֹעֲלִין בּוֹ וּא"ת הַכְּתִיב לַכִּפֶּר

”דָּאֵמֵר רַב: הַמִּקְוִיז דָּם לְבַהֲמַת קִדְשִׁים, אֲסוּר בַּהֲנָאָה, וּמוֹעֲלִין בּוֹ. גּוּפָא.
אָמֵר רַב הוּנָא, אָמֵר רַב: הַמִּקְוִיז דָּם לְבַהֲמַת קִדְשִׁים – אֲסוּר בַּהֲנָאָה, וּמוֹעֲלִין בּוֹ. מִתִּיב רַב הַמְּנוּנָא חֵלֶב הַמּוֹקְדָּשִׁין, וּבִיצִי תוֹרִין – לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין! אָמֵר לִיָּה: כִּי קֹאמְרִינוּ, לְגַבִּי דָּם, דְּלֹא מִתְקַיְמַת בְּלֹא דָּם. אָבֵל חֵלֶב, דְּקָא מְקַיְימָא בְּלֹא חֵלֶב – לֹא. יְמִתִּיב רַב מִשְׁרָשִׁיא: הַזָּבֵל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁבַּחְצֵר – אֵין נִהְיִין וְאֵין מוֹעֲלִין. וַיִּפְּלוּ דְמִיָּהּ לַלְשׁוֹנָה. אֲמַאי? הָכָא נָמִי, לֹא מְקַיְיִם בְּלֹא פֶרֶשׁ! אָמַרִי: מֵאִי אִירָא, הֲדִין פֶּרֶשׁ דְּמִן עֲלֵמָא קֹאֲתִי לַהּ, אָזִיל הֵאִי – אָתִי אַחֲרִינָא. לְאַפּוֹקִי דָּם, מְגוּפָה. הָא קִתְנִי לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין וְדָמִיו לַלְשׁוֹנָה. מְסִיעָא לִיָּה לְרַבִּי אֶלְעָזַר, דְּאָמֵר רַבִּי אֶלְעָזַר: כָּל מְקוֹם שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמִים קְדוּשׁ וְאַיִנוּ קְדוּשׁ – דְּמִיו יִפְּלוּ לַלְשׁוֹנָה. יְמִתְנִי חֵלֶב הַמּוֹקְדָּשִׁין וּבִיצִי תוֹרִין – לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. בַּמָּה דְּכָרִים אֲמוּרִים – בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. אָבֵל בְּקִדְשֵׁי בָדֵק הַבֵּית, הַקְדִּישׁ תְּרַנְגּוּלוֹת – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבִבְיָצָתָהּ, חֲמוּרָה – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ. גְּמִי אֶלֶּא גַבִּי מִזְבֵּחַ, כִּי אֲקַדְּשָׁה קְדוּשַׁת דְּמִים, לֹא אִית בָּהּ מַעֲלִיָּה? ”אָמֵר רַב פֶּפְא: חֲסוּרִי מִיַּחְסָרָא וְהִכִּי קִתְנִי: בַּמָּה דְּכָרִים אֲמוּרִים – כְּשֶׁהַקְדִּישׁ קְדוּשַׁת הַגּוֹיָה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ, אָבֵל הַקְדִּישׁוֹ קְדוּשַׁת דְּמִים לְגַבִּי מִזְבֵּחַ – נַעֲשֶׂה כְּמִי שֶׁהַקְדִּישׁוֹ לְבָדֵק הַבֵּית. הַקְדִּישׁ תְּרַנְגּוּלוֹת – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבִבְיָצָתָהּ, חֲמוּרָה – מוֹעֲלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ. ^(א)מִתְנִי, כָּל הָרָאִוי לְמִזְבֵּחַ

וְלֹא בַּהּוּ מַעִילָה דְּהִכִּי מַשְׁמַע בִּר"א בְּקִדְשֵׁי מַזְבֵּחַ אָבֵל בְּקִדְשֵׁי בִדֵּה"ב וְכוּ' אָבֵל אִם הַקְדִּישׁ בַּהֶמָּה וְעוֹף לְמַזְבֵּחַ שְׁיָקְנֶה מֶהֶם דְּכָר הָרָאִי לְמַזְבֵּחַ אֵין מוֹעֲלִין בְּחֵלֶב וּבִיצִים וְאֲמַאי לִית בָּהֶן מַעִילָה אֶלֶּא אֲמֵר רַב פָּפָא כו':

לְזִרְיָקָה חֲשִׁיב כְּגוּפָה דְּבַהֶמָּה וּמוֹעֲלִין בּוֹ וְכִינוּ דְאִית בַּהּ הֵאִי מַעִילָה מַעְקָרָא מַש"ה אִית בַּהּ מַעִילָה נְמִי לְאַחַר שְׁיֻצָא לְנַחַל קִדְרוֹן אָבֵל תוֹרִין דָּלֹא הֵינָא בַּהּוּ מַעִילָה מַעְקָרָא כָּלָל קִשְׁה לִי: אִינִיבָדִיָּה רַב הַמְּנוּנָא **חֵלֶב** הַמִּקְדָּשִׁין וְכוּ' וְלֹא אֲמַר' דְּכְגוּפָה דְּמִי הִכִּי נְמִי לִימָא גַבִּי מִקִּיז דָּם אֲמַאי מוֹעֲלִין: דָּלֹא מִתְקַיְמַת הַבַּהֶמָּה בְּלֹא דָּם דָּדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ לְהִכִּי אֲמַר' כְּגוּפָה דְּמִי מוֹעֲלִין בּוֹ: הָא מִתְקַיְימָא בְּלֹא חֵלֶב הַלְכָךְ אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ: הַזָּבֵל וְהַפֶּרֶשׁ שֶׁל קִדְשִׁים שְׁהוּא בְּחָצֵר ה"ה בְּכָל מְקוֹם אֶלֶּא דְזִרְכּוּ לְהִיּוֹת בְּחָצֵר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין: וַיִּפְּלוּ דְמִיו לְלִשָּׁכָה גְרָסִי: הָכָא נָמִי לֹא מְקַיְימָא הַבַּהֶמָּה בְּלֹא פֶרֶשׁ שְׁלֹא יְהֵא קִצַּת פֶּרֶשׁ בְּמַעֲיָהּ וּכְגוּפָה הוּא וְלִימַעַל בַּהּ: אֲמַרִי לֹא דְמִי דְמַה לְפֶרֶשָּׁה דְּפֶרֶשׁ מַעֲלָמָא אֲחִי לַהּ לְבַהֲמָה מַחֲמַת מֵאָכֵל שֶׁל חֲלִין אֲפִילוּ אִזֵּל מְגוּפָה לְגַמְרִי אֲחִי אַחֲרִינָא כְּשֶׁתַּחזור וְתֹאכֹל וְלֹא כְּגוּפָה דְּמִי הַלְכָךְ אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ: לְאַפּוֹקִי דָּם דְּגוּפָה שֶׁל בַּהֶמָּה הִיא שְׁהִרִי נִזְכָּרָא עַמָּה הַלְכָךְ מוֹעֲלִין בּוֹ: קִתְנִי לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין וְדָמִיו לְלִשָּׁכָה מְסִיעַ לַהּ לִר"א דְּאֵמֵר כָּל מְקוֹם שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמִים קְדוּשׁ וְאַיִנוּ קְדוּשׁ דְּהִינוּ לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין דְּמִיו יִפְּלוּ לְלִשָּׁכָה: מַתְנִי' בִּר"א בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ דְּהוֹאִיל וְחֵלֶב וּבִיצִים אֵין רָאִיוִן לְמַזְבֵּחַ הַלְכָךְ אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ: אָבֵל בְּקִדְשֵׁי בָדֵק הַבֵּית הוֹאִיל וְקִדְשַׁת דְּמִים הֵן וְכָלָן רָאִיוִן לְבָדֵק הַבֵּית אֲפִילוּ אִם הַקְדִּישׁ תְּרַנְגֻּלַת וְכוּ' דְּמוֹעֲלִין בִּין בְּבִיצִים בִּין בְּחֵלָב: גְּמִי הַשְׁתָּא קֹא דִּיק לְמַתְנִי' דְּקִתְנִי בִּר"א וְקֹאמֵר גַּבִּי מַזְבֵּחַ אֲפִילוּ כִי אֲקַדְשִׁיָּה קִדְשַׁת דְּמִים לִית

בַּהּוּ מַעִילָה דְּהִכִּי מַשְׁמַע בִּר"א בְּקִדְשֵׁי מַזְבֵּחַ אָבֵל בְּקִדְשֵׁי בִדֵּה"ב וְכוּ' אָבֵל אִם הַקְדִּישׁ בַּהֶמָּה וְעוֹף לְמַזְבֵּחַ שְׁיָקְנֶה מֶהֶם דְּכָר הָרָאִי לְמַזְבֵּחַ אֵין מוֹעֲלִין בְּחֵלֶב וּבִיצִים וְאֲמַאי לִית בָּהֶן מַעִילָה אֶלֶּא אֲמֵר רַב פָּפָא כו':

גִּיּוֹה עֲצֻמָּה שְׁרָיָא אֲלֵמָא מִיתִי רָאִיָּה מַחֲלָב דְּאֲסוּר אִף כִּי נִחָלָב כְּבָר וְהָא דְּמִיתִי גִיּוֹה כְּמוֹ וְכוּ' הוּא נְשֻׁטַּפְתָּ הַש"ס הוּא לֹאֲתוּנִי בַּהּוּ לְגִיָּה וַעֲבֹדָה וְאֵין לְתַמָּה מ"ש חֵלֶב מִגִּיָּה דְּגַבִּי גִיּוֹה דְּקִשִּׁי' (בְּכוֹרוֹת שֵׁם) דְּאֲסוּר לְגִזּוּ וְגִיָּה שְׂרִי גַבִּי חֵלֶב אִף כִּי נִחָלָב אֲסוּר וי"ל דְּהָכָא וְהָכָא בְּמַשְׁמַעוּתֵיהֶּ דְּקִרָא דְּלִמְעוּטֵי גִיּוֹה כְּתִיב תַּזְבַּח כְּלוּמַר אָבֵל לֹא תִגַּד וְאָבֵלָת בָּשָׂר דְּמַשְׁמַע אָבֵל חֵלֶב עֲצֻמוֹ אֲסוּר וְכֵן מַשְׁמַע בְּדִקְדָּא בְּבִכּוֹרוֹת (דָּף ו:) דְּקֹאֲמֵר מִדְּאֲסַר רַחֲמֵנָא ח

מסורת הש"ס
א ספרא ויקרא דבורא דחובה פרק כ ה ב ספרא ויקרא דבורא דחובה פרק כ ג גו תוספתא מעילה; בבא בתרא עט.
תורה אור השלם

והעבדת כל־פֿטוֹר־רָחֵם לַיהוָה וּלְפֿטוֹר שְׁנֵי בַהֲמֹת אֲשֶׁר יִהְיֶה לָּךְ הַזִּכְרִים לַיהוָה [שמות יג, יב] וּבְלִמְשֹׁר בָּקָר וְצֹאן כָּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשִּׁבְט הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לַיהוָה [ויקרא כו, לב]

שור או־כֶּשֶׁב או־עַז כִּי יִגְדֹל וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אֹמוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהֵלָאָה יֵצֵא לְקָרְבּוֹ אִשֶּׁה לַיהוָה [ויקרא כב, כז]

פורפֿעֶשֶׁה לשרף עֲשֵׂה־עֹלָה לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים יִהְיֶה עִם־אֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי תַתְּנוּ־לִי [שמות כב, כט]

לא־תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ [דברים כה, ד]

כִּי תִבְנֶה בָכֶם רֶעֶף וְאֶכְלַת עֲנָבִים כַּנֶּשֶׁף שְׂבָעָה וְאַל־פִּלֹּךְ; לֹא תִתֵּן [דברים כג, כה]

מִתְנִי' בּוֹר מְלֹא מִיִּם רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לִבְנוֹן לַעֲשׂוֹת בּוֹ טֵיט וְלֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלִנְסוֹךְ. הַמִּיִּם נָמִי לֹא חָזַי שְׁלֹא הָיוּ מְנַסְכִּין אֶלָּא מִמִּי הַשְׁלַחַת שָׁחַן מִיִּם חַיִּים: אֲשַׁפֶּה מְלֹאָה זָבֹל הִיא עֲצֻמָּה חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: אֵילֶן מְלֹא פְרִיֹת אִמֵּר לִי רַבִּי דִּהְיֹא אֵילֶן הוּא גִפֶּן וְרָאוי לַמַּזְבֵּחַ וְלִנְסוֹךְ. הֵיזָן וְאִינוֹ רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לְפִי שְׁעָצִי גִפֶּן דָּחִין הֵן וְאֵינֶן רָחוּצִין לְשׁוֹם בְּנוֹן וּבִבְכוּרִים לֹא מִתּוֹקֵמָא שְׁהָרִי חֲיִנִּם קִרְבִּין לְגַבִּי הַמַּזְבֵּחַ: שָׁדָה מְלֹאָה עֲשָׂכִים חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: וְאִין מוּעֲלִין בָּמָה שְׁבָתוֹכִי (דַּבּוּר וְנִתְמַלֵּא מִיִּם) דְּכָל הַנִּי הָיוּ גִדּוּלִין: ר' יוֹסִי אוֹמֵר כּוֹי לֹא פְלִיג אֶלָּא חֲסִינָךְ תַּרְתִּי דת"ק אִמֵּר אִין מוּעֲלִין בְּשִׁבְחַ הַקֹּדֶשׁ בָּמָה שֶׁהַשְּׂבִיחוֹ לְאַחֵר שֶׁהַקֹּדֶשׁ וּרְבִי יוֹסִי סָבַר הַמַּקְדִּישׁ שָׁדָה אוֹ אֵילֶן מוּעֲלִין בְּגִדּוּלֵיהֶם הוֹאִיל וְגָדְלוֹ מִשֵּׁם בְּהַקֹּדֶשׁ חָבֵל בּוֹר וְאֲשַׁפֶּה וְשׁוֹבֵךְ דָּלְאוֹ גִּדּוּלֵי שׁוֹבֵךְ נִינְהוּ לֹא פְלִיג רַבִּי יוֹסִי: וְלֹד הַמַּעֲשֶׂרֶת לֹא יִנָּק מִן הַמַּעֲשֶׂרֶת לְפִי שֶׁהִיא קִזְזָשָׁה דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא כ"ו:י"ב) הַעֲשִׂירִי וַיְהִי קוֹדֶשׁ וּבָנָה חֲלוּץ הוּא וְנִמְצָא נִהְיָה מַחֲלָב הַמַּקְדָּשִׁין: וְאַחֲרִים מִתְנַדְּבִים בֶּן כְּלוּמֵר בַּתָּמָס וְזֹא חֲסוּר לֵינָק מִן הַמַּעֲשֶׂרֶת אֲבָל אַחֲרִים מִתְנַדְּבִים בֶּן שְׁמַתָּין הָדָם לָבֹן עַל מִנְתָּ בֶן אֲנִי מִכְּנִיס נִקְבָּה זֹו לְדִיר לְהַתְעַשֵּׁר שֹׂאֵם תַּקֹּדֶשׁ וְהֵא חֲלָבָה חֲלוּץ שְׁתֵּהֱא מִנִּיקָה וְלָזָה בְּהַפֵּר. וְשִׁמְעִי דְלֵהֲכִי מִהֲנִי לְהוֹ תַנְאָה הוֹאִיל וַיִּכּוּלִין לַעֲבֹב שְׁלֹא בַתָּמָס נִקְבָּה זֹו לְדִיר עַד לְאַחֵר זְמַן הֶלְכָךְ מִהֲנִי תַנְאָה וְהָיוּ בְּגִזְבָּה וְלֵהֲכִי קָרִי לְהוֹ אַחֲרִים שְׂאִינֶן מִחִמְרִין עֲלֵיהֶן בְּרָחִיו. וְכֹן נָמִי בְּנִלֵד מַקְדָּשִׁין לֹא הָיוּ מַקְדִּישִׁין חֲלָב הָאֵם: הַפּוֹעֲלִים שְׁעוֹשִׂין מְלֹאָה בְּשֵׁל הַקֹּדֶשׁ לֹא יֵאָכְלוּ מַגְרוּגְרוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ וְאֵע"נ

הַמִּיִּם נָמִי לֹא חָזַי שְׁלֹא הָיוּ מְנַסְכִּין אֶלָּא מִמִּי הַשְׁלַחַת שָׁחַן מִיִּם חַיִּים: אֲשַׁפֶּה מְלֹאָה זָבֹל הִיא עֲצֻמָּה חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: אֵילֶן מְלֹא פְרִיֹת אִמֵּר לִי רַבִּי דִּהְיֹא אֵילֶן הוּא גִפֶּן וְרָאוי לַמַּזְבֵּחַ וְלִנְסוֹךְ. הֵיזָן וְאִינוֹ רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לְפִי שְׁעָצִי גִפֶּן דָּחִין הֵן וְאֵינֶן רָחוּצִין לְשׁוֹם בְּנוֹן וּבִבְכוּרִים לֹא מִתּוֹקֵמָא שְׁהָרִי חֲיִנִּם קִרְבִּין לְגַבִּי הַמַּזְבֵּחַ: שָׁדָה מְלֹאָה עֲשָׂכִים חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: וְאִין מוּעֲלִין בָּמָה שְׁבָתוֹכִי (דַּבּוּר וְנִתְמַלֵּא מִיִּם) דְּכָל הַנִּי הָיוּ גִדּוּלִין:

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

מִתְנִי' בּוֹר מְלֹא מִיִּם רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לִבְנוֹן לַעֲשׂוֹת בּוֹ טֵיט וְלֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלִנְסוֹךְ. הַמִּיִּם נָמִי לֹא חָזַי שְׁלֹא הָיוּ מְנַסְכִּין אֶלָּא מִמִּי הַשְׁלַחַת שָׁחַן מִיִּם חַיִּים: אֲשַׁפֶּה מְלֹאָה זָבֹל הִיא עֲצֻמָּה חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: אֵילֶן מְלֹא פְרִיֹת אִמֵּר לִי רַבִּי דִּהְיֹא אֵילֶן הוּא גִפֶּן וְרָאוי לַמַּזְבֵּחַ וְלִנְסוֹךְ. הֵיזָן וְאִינוֹ רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לְפִי שְׁעָצִי גִפֶּן דָּחִין הֵן וְאֵינֶן רָחוּצִין לְשׁוֹם בְּנוֹן וּבִבְכוּרִים לֹא מִתּוֹקֵמָא שְׁהָרִי חֲיִנִּם קִרְבִּין לְגַבִּי הַמַּזְבֵּחַ: שָׁדָה מְלֹאָה עֲשָׂכִים חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: וְאִין מוּעֲלִין בָּמָה שְׁבָתוֹכִי (דַּבּוּר וְנִתְמַלֵּא מִיִּם) דְּכָל הַנִּי הָיוּ גִדּוּלִין:

וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת, לְבָדֵק הַבַּיִת וְלֹא לַמַּזְבֵּחַ, לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת – מוּעֲלִין בּוֹה. כִּיצַד? "הַקֹּדִישׁ בּוֹר מְלֹא מִיִּם, אֲשַׁפּוֹת מְלֹאוֹת זָבֹל, שׁוֹבֵךְ מְלֹא יוֹנִים, אֵילָן מְלֹא פִירוֹת, שְׁדָה מְלֹאָה עֲשָׂכִים – מוּעֲלִין בָּהֶם וּבָמָה שְׁבָתוֹכָה. "אָבֵל אִם הַקֹּדִישׁ בּוֹר וְאַחֵר כֶּךָ נִתְמַלֵּא מִיִּם, אֲשַׁפֶּה וְאַחֵר כֶּךָ נִתְמַלֵּא זָבֹל, שׁוֹבֵךְ וְאַחֵר כֶּךָ נִתְמַלֵּא יוֹנִים, אֵילָן וְאַחֵר כֶּךָ נִתְמַלֵּא פִירוֹת, שְׁדָה וְאַחֵר כֶּךָ נִתְמַלֵּאָה עֲשָׂכִים – מוּעֲלִין בָּהֶם, וְאִין מוּעֲלִין בָּמָה שְׁבָתוֹכָה. ^(ס)רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשְּׁדָה וְהָאֵילָן – מוּעֲלִין בָּהֶן וּבְגִידוּלָהּ, מִפְּנֵי שְׁחֵן גִּידוּלֵי הַקֹּדֶשׁ. 'וְלֹד הַמַּעוֹשֶׂרֶת – לֹא יִנָּק מִן הַמַּעוֹשֶׂרֶת, וְאַחֲרִים מִתְנַדְּבִים בֶּן. וְלֹד הַמוֹקְדָּשִׁין – לֹא יִנָּק מִן הַמוֹקְדָּשִׁין, וְאַחֲרִים מִתְנַדְּבִים בֶּן. "הַפּוֹעֲלִים לֹא יֵאָכְלוּ מִן גְּרוּגְרוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְכֹן פָּרָה מִכְרָשִׁנִי הַקֹּדֶשׁ.

גָּמִי קִתְּנִי: וְלֹד הַמַּעוֹשֶׂרֶת לֹא יִנָּק מִן הַמַּעוֹשֶׂרֶת. מִנְהֵנִי מִיָּלִי? אָמַר רַב אֶחָדְבוּי בַר אֲמִי: אֶתְנֵא "הַעֲבָרָה" "הַעֲבָרָה" מִבְּכוּר, מָה בְּכוּר מוּעֲלִין בּוֹ – אִף חֲלָב הַמַּעוֹשֶׂרֶת מוּעֲלִין בּוֹ. ^(ט)חֲלָב הַמוֹקְדֶשׁ נָמִי, אֶתְנֵא "אֹמוֹ" "אֹמוֹ" מִבְּכוּר. הַפּוֹעֲלִין לֹא יֵאָכְלוּ כּוֹי. מֵאִי טַעֲמָא? אָמַר רַב אֶחָדְבוּי בַר אֲמִי דְאָמַר קָרָא: "לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ", "דִּישׁוֹ" – שְׂלָךְ, וְלֹא דִישׁוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. 'הַדֶּשׁ מְלַעֲלִין בַּשְּׁדָה הַקֹּדֶשׁ – מַעַל. וְהֵא בְּתִלוּשׁ בְּעִינָו! אָמַר רַבִּינָא: שְׁמַע מִיַּדָּה אֲבָקָה מַעַלִּי לָהּ.

מִתְנִי'

מַעֲלָה בְּנוֹן שֶׁהֲצִנִּיעַ חֲפָצִים לְתוֹכוֹ וְקִשְׁיֹא דְאֲחֵרִין לְקַמֵּן (מַעֲלָה דֵף יח:): דִּלִין מַעֲלָה בְּמַחְבֵּר לָבֹן פר"ת בְּנוֹן שְׁעָקֵר חֲלוּץ וְהָיָה הַיִּמְנָה דְּהָיוּ תְלוּשׁ: **אָבֵל אִם הַקֹּדִישׁ בּוֹר וְאַח"כּ** נִתְמַלֵּא כּוֹי מוּעֲלִין בָּהֶם אָבֵל לֹא מַה שְׁבָתוֹכֹו וְלֹא בְיוֹנִים מִטַּעַם הַפָּקֵר דְּחָצֵר מִשׁוֹם יָד אֶתְרַבְּעִי (נַעְזוּן דֵף כא.) וְאִין יָד לְהַקְדֵשׁ וְגַבִּי אֵילֶן וְנִתְמַלֵּא מִשׁוֹם דִּלִין מַעֲלָה בְּגִדּוּלֵי הַקֹּדֶשׁ ר' יוֹסִי אוֹמֵר כּוֹי קֹסֶבֶר גֵּשׁ מַעֲלָה בְּגִדּוּלִין: **וְלֹד הַמַּעֲשֶׂרֶת** כְּלוּמֵר שְׁנוּלֵד קִזְם שְׁנִכְנָסָה חֲמוֹ לְדִיר לְהַתְעַשֵּׁר וְהָיָה הַנִּלֵד חֲלוּץ וְלִכְךָ קֹאמֵר לֹא יִנָּק מִן הַמַּעֲשֶׂרֶת דְּמַקְפָּרֵשׁ בְּנִמְרָא טַעֲמָא מַקְרָא: וְ**אַחֲרִים מִתְנַדְּבִין בֶּן** כְּלוּמֵר וְיֵשׁ [בְּעִי] אִזְם מִתְנַדְּבִין וּמִתְנִין קִזְם הַכְּנָסָתָה לְדִיר עַל מִנְתָּ שְׁתַּיִן בָּנָה שֶׁהִיא חֲלוּץ. וְלֹד מַקְדָּשִׁין שֶׁהוּא חֲלוּץ שְׁנוּלֵד קִזְם שֶׁהַקֹּדֶשׁ [הָאֵם]: **הַפּוֹעֲלִין לֹא יֵאָכְלוּ מַגְרוּגְרוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ** אֵע"נ דְּבִהְדִּיּוּט פּוֹעַל אוֹכֵל בִּין בַּתְלוּשׁ בִּין בְּמַחְבֵּר בְּקֹאמֵר כב"מ (דֵף כז.) מ"מ בְּשֵׁל הַקֹּדֶשׁ חֲיוֹ אוֹכֵל בְּדַמְפִין לִיֶּה בְנִמְרָא מַקְרָא וְכֹן פָּרָה לֹא תֵאָכֵל מִן פְּרָשִׁינִים שֶׁל הַקֹּדֶשׁ וּמִתַּר לַחֲסֹם פִּיָּה וְקִשְׁיֹא עַל מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ וְאַחֲרִים מִתְנַדְּבִין שְׁהָיוּ מִתְנִים עַל מִנְתָּ לְהִנִּיק דְּלִשְׁנָא לֹא מִשְׁמַע בֶּן וה"ל לְמִימֵר וְאַחֲרִים מִתְנִין בְּכֶךְ וְעוֹד קִשְׁיֹא דְבִתּוּסְפָּתָא קִתְּנִי לָהּ גַבִּי פּוֹעֲלִים וּפְרָה וְהָתָם מַה מוּעִיל הַתְנַאִי בְּדָבָר שֶׁהוּא כְּבֵר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ לִכְךָ נִרְאָה לְפָרֵשׁ וְאַחֲרִים מִתְנַדְּבִין כּוֹי כְּלוּמֵר וְאַחֲרִים בְּעִלֵי בָתִּים גְּדִיבֵי לֵב הָיוּ מִתְנַדְּבִין לְהִנִּיק אוֹתָן וְלָלוֹת מִבְּהֻמוֹת שְׁלָחַן שֶׁהִיא חֲלוּץ וְכֹן בְּפוֹעֲלִים וּפְרָה שֶׁל

הַקֹּדֶשׁ לְפִי שְׁעוֹשִׂין בְּשִׁבְלֵי הַקֹּדֶשׁ הָיוּ עֲשִׂירִים מִתְנַדְּבִין לְפָרִנְסָם: **אֶתְנֵא הַעֲבָרָה הַעֲבָרָה** דְּכַתִּיב גַבִּי בְכוּר (דְּכַתִּיב) (שְׁמוֹת י"ג:י"ב) וְהַעֲבָרָתָ כָּל פֶּטֶר דְּחֹם גַבִּי מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כְּתִיב (וַיִּקְרָא כ"ו:י"ב) כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֹּׁבֵט מַה בְּכוּר מוּעֲלִין בּוֹ לֹאֹו בְּחֲלָב קֹאמֵר שֶׁהָרִי לֹא שֹׁכֵךְ הַנָּקָה בְּכוּר דִּהָא זָכַר הוּא אֶלָּא ה"ק מַה בְּכוּר מוּעֲלִין בְּכָלוֹ אִף מַעֲשֵׂר מוּעֲלִין בְּכָלוֹ וְאִף בְּהִנָּחָת הַבֶּן וְלֹאֹו זִנְקָא מוּעֲלִין דִּהָא אֲחֵרִין לְעִיל (מַעֲלָה דֵף יב:): חֲלָב הַמַּקְדָּשִׁין אִין מוּעֲלִין בּוֹ אֶלָּא רְחוּה לִימֵר שְׁנֵאֲסָר הַחֲלָב לְהִנִּיק מִמֶּנּוּ חֲלָב הַמַּקְדָּשִׁין נָמִי לְהָכִי אֲסָרִין בְּמִתְנִיתִין לְהִנִּיק מִמֶּנּוּ הַתְּנַאִי אִמֵּן אִמֵּן מִבְּכוּר דְּכַתִּיב גַבִּי בְכוּר בְּפָרָשַׁת מִשְׁפָּטִים שְׂבַעַת יָמִים וַיְהִי עַם אִמֵּן וְגַבִּי מַקְדָּשִׁין כְּתִיב בְּפָרָשַׁת יָמִים (וַיְהִי) תַּחַת אִמֵּן וּא"ת לְמַה לִּי קִרָּא לְאֶסֶר חֲלָב הַמַּקְדָּשִׁין תַּפּוּךְ לָהּ מְדָרְשִׁין בְּכוּרוֹת (דֵף טו.) גַבִּי פְסוּלֵי הַמַּקְדָּשִׁין בְּשַׁר וְלֹא חֲלָב וְאִין לִימֵר דֶּהָתָם הֵינּוּ זִנְקָא לְאַחֵר שֶׁפֵּרֵשׁ אֲבָל בְּהִנָּה לֹא אֲסוּר אִי לֹאֹו הֵאִי קִרָּא דִּהָבֹא זֶה חֲיוֹנִי וְזֹאִי דְלִכְאוּרָה מִשְׁמַע שְׁחָלַב פְסוּלֵי הַמַּקְדָּשִׁין בְּכָל עֲגוּן הוּא אֲסוּר וי"מ דְּכִי אֲסַר רַחֲמָנָא חֲלָב פְסוּלֵי הַמַּקְדָּשִׁין הֵינּוּ בְּאִכְלִיָּה דְּכַתִּיב (דְּבָרִים י"ב:ט"ו) וְאִכְלַתְּ בִּשַׁר

וְלֹא חֲלָב אֲבָל בְּהִנָּה שְׂרִיָּא וְלֵהֲכִי גְרִיבִין הֵבֵא לְגִזְרָה שְׁנֵי דְאִמֵּן אִמֵּן לְאֶסֶר אִף הַנִּזָּת וְיִתְקַת הַנִּלֵד וְאִין נִרְאָה דִּהָא אֲחֵרִין פֶּרֶק הַשְׁוֹחַט (חֲלוּץ דֵף לו.) הוֹאִיל וְאֲסוּרִי בְּגִזָּה וְעִבּוּדָה סָלְקָא דַּעְתָּךְ אֲמִינָא דְמֵן לְבַעִי קְבוּרָה מִשְׁמַע דְאִף הַחֲלָב אֲסוּר בְּהִנָּה וְטַעוּן קְבוּרָה דִּהָא וְזֹאִי מַדְמִי דָם לְחֲלָב וְלֹא לְגִזָּה וְעִבּוּדָה בְּדַפְרֵשְׁתִּי בְּמִתְנִיתִין לְעִיל לִכְךָ נִרְאָה לְמוּרִי שִׁי' דִּיאִי לֹאֹו הֵאִי קִרָּא דִּהָבֹא קֹאֲסָר חֲלָב בְּמַקְדָּשִׁים לֹא הָיָה דְרָשִׁינַן גַבִּי פְסוּלֵי הַמַּקְדָּשִׁין דְּבִשַׁר אִתִּי לְמַעֲטוּי חֲלָב דִּלָּא הָיָה יִדְעִין לָהּ לְמֵאִי קֹאֲתִי בִּשַׁר לְמַעֲטוּי אֲבָל הַשְׂתָּא דְאֶסֶר חֲלָב בְּמַקְדָּשִׁין וְזֹאִי לֹא הָיָה יִדְעָנָא לְמֵאִי קֹאֲתִי תַבַּח לְמַעֲטוּי אֲבָל הַשְׂתָּא דְאֶסוּר לָהּ בְּמַקְדָּשִׁים תַּבַּח וְלֹא גִזָּה אֶלָּא מִקּוֹם שְׁנֵאֲמַר שֶׁה חֲיוֹנִי אֶלָּא לְהוֹצִיא בְלֹאִים לְמֵאִי אִי לְבִכּוּרָה יִלִּיף הַעֲבָרָה הַעֲבָרָה וּמַעֲשֵׂר תַּחַת מַקְדָּשִׁים ל"ו לְמִילָף בְּכוּר מַמַּעֲשֵׂר וּמַעֲשֵׂר מַקְדָּשִׁים לִילִיף בְּכוּר מַקְדָּשִׁים בְּגִזְרָה שְׁנֵי דְאִמֵּן אִמֵּן וי"ל דִּלָּא דְרִישׁ לָהּ אֶלָּא לַעֲנוּן דָּבָר הַנִּקְרָא דֶּהָא בְּרִישׁ פ' יוֹצֵא דָפִן (גִּזָּה דֵף מ.) אֲבָל לַעֲנוּן דָּבָר אַחֵר לֹא נִתְנָה לְדַרְשׁ וּבִהִיא פִּירוּרִינָא מִתַּרְצָא קִשְׁיֹא אַחֲרִיתָא שִׁישׁ לְהַקְשׁוֹת הֵיאִךְ יִלִּיף מִבְּכוּר שֶׁהִיא אֲסוּר לְהִנִּיק וְהֵא אִין דִּין אֲפִשַׁר מִשְׁאִי אֲפִשַׁר מִבְּכוּר דְּלִיתָה בְּהִנָּה דְּזָכַר הוּא וְלִפִּי מֵאִי דְפִרִי' יוֹחֵא דַע"כ גְרִיךְ לְלַמַּד מִבְּכוּר (לַעֲנוּן מ"מ וְאִף) לַעֲנוּן דְּוִלְפִין מַגְזִרָה שְׁנֵי דִהַעֲבָרָה הַעֲבָרָה מ"מ בִּין דִּלָּא נַעוּ לְלַמַּד מַקְדָּשִׁים מִבְּכוּר לַעֲנוּן הִנָּהּ אַע"נ דְאֲפִשַׁר מֵאִי אֲפִשַׁר הָיוּ בְּמוֹן בֶּן לַעֲנוּן מַעֲשֵׂר (אֶלָּא) יִלְפִין שְׁפִיר מִבְּכוּר כֶּךָ דְקִדַּק וְטָרִי לְיִשָּׁב שְׁמִית הַתּוֹם' עַל בְּרִיָּה וְכָל זֶה דְחֹק מֵאֵד וְעוֹד קִשְׁיֹא דְמַלְתָּא דְפִשְׁטָא הוּא דְוִילֵד הַמַּעֲשֶׂרֶת לֹא יִנָּק מִן הַמַּעֲשֶׂרֶת בִּין שֶׁהוּא חֲלוּץ דִּהָא כְּבֵר תִנָּא לְעִיל חֲלָב הַמַּקְדָּשִׁין לֹא נִקְדָּח וְאִינוֹ רָאוי לְבָדֵק הַבַּיִת לְפִי שְׁעָצִי גִפֶּן דָּחִין הֵן וְאֵינֶן רָחוּצִין לְשׁוֹם בְּנוֹן וּבִבְכוּרִים לֹא מִתּוֹקֵמָא שְׁהָרִי חֲיִנִּם קִרְבִּין לְגַבִּי הַמַּזְבֵּחַ: שָׁדָה מְלֹאָה עֲשָׂכִים חֲיִנָּה רְחוּמָה לֹא לַמַּזְבֵּחַ וְלֹא לְבָדֵק הַבַּיִת: וְאִין מוּעֲלִין בָּמָה שְׁבָתוֹכִי (דַּבּוּר וְנִתְמַלֵּא מִיִּם) דְּכָל הַנִּי הָיוּ גִדּוּלִין:

רַ' יוֹסִי אוֹמֵר כּוֹי לֹא פְלִיג אֶלָּא חֲסִינָךְ תַּרְתִּי דת"ק אִמֵ

עין משפט גור מצווה
א מווי' פה' מהל' מעולה הל' ו: ב מווי' פב' מהל' מעולה הל' ט: ג מווי' פה' מהל' מעולה הל' ו: ד מווי' פב' מהל' מעולה הל' ט: ה מווי' פו'יט' מהל' מעשה הקרבנות הל' ג: ו מווי' פו' מהל' תמידים ומוספין חל' ז: ז מווי' פה' מהל' מעולה הל' ז: ח מווי' פו' מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ב: טושי"ע יו"ד סי' קמב סעי' ח: ט מווי' פה' מהל' מעולה הל' ח:
רבינו גרשום

שרשי אילן של הדיוט הבאין שאל הקדש לא נהנין ולא מועלין דאןלינן בְּתֵר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין הָאִילָן וְאִילָנֵי בְּתֵר אִילָן אֲרֻנֵּץ וְאִילָנֵי בְּתֵר אִילָן אֲרֻנֵּץ וְאִילָנֵי בְּתֵר אִילָן אֲרֻנֵּץ:

ושל הקדש הבאין בשל הדיוט נמי. אע"ג דמעין למימר הא ארונץ בתר אילן ושרשי אילן דקאי בשל הקדש וליהוי ביה מעילה אפי"ה אן בו מעילה דבגידולין הבאין לאחר מכתן עסקין וקסבר האי תנא אן מועלין בשבח הקדש מדאורייתא מעין שהא יורא בו. הכי הא דמעין של הדיוט הא ונבעי משלה חולין ויוצא ומושב בתוך שדה של הקדש לא נהנין ממנו בתוך שדה של הקדש ולא מועלין:

ינא' המים. מידן שדה של הקדש נהנין ממנו לבתחלה:
המים שבכדי של זבח. ארנז כד של זבח שבו ממלאין הניסוך כדתן בפרק לולב וערבה כמעשה בחול כך מעשה בשבת אלא שהוא ממלא מנ"ש בחית של זבח שאינה מקודשת מן השילוח בו:

ובאותן מים לא נהנין ולא מועלין. משום דלא איקדשו לניסוך המים למעלה עד שמינו בגלותות דהיינו כלי מקודש:

ערבה. שהיו סודרין אותה אצל המזבח לא נהנין בו':

נותנין היו ממנה בגלוג. לבתחלה:

אמר ריש לקיש אין מועלין בבגל. הכי קאמר אס יש באותה כד של זבח יתיר משלשת לוגין או פחות מג' לוגין אן בתן מעילה בבגל כגל:

אבל. אס יש בכד ג' לוגין לא פחות ולא יתיר מועלין באותן ג' לוגין משום דכבר הא שיעור ניסוך:

והא קתני סיפא נתנן בגלותות מועלין. מכלל דרישא בכד של זבח אפי' בג' לוגין נמודין אן מועלין:

יש שיעור למים. הכי משמע שאין מועלין במים עד שיהא בתן כשיעור מצותן לנסך והיינו ג' לוגין:

והתנן ר' אלעזר אומר המנסך מי חג בחון. במס' זבחים הא:

לטעמא דמנחם וידפאה קאמר. איהו ודאי ריש לקיש בעי שיעור אלא לטעמא דמנחם קא בעי אי מה בו':

הקן שבראש אילן. עצים שעשו מתן הקן:

יתח בקנה. יתח בקנה ויפיל הקן

לארץ ויהנה ממנו:

המקדוש את המורש כל היער מועלין בבגלו. בעצים ובענפים ובעלים:

שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁל הַדְּיוּט בב"ב פֶּרֶק לא יחפר (בָּבֵא בְּתֵרָא דף כו:)

מִפְרֵשׁ לָהּ שְׁפִיר: **מִים** שֶׁכַּפַּד שֶׁל זֶהב בְּשִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה מִרִּי שֶׁהִיו מְמַלְאִים מִאֲתָמוּל מִמִּי הַשְּׁלוֹחַ וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ לַחֲבִית שְׁאִינָה מְקַדֶּשֶׁת שְׁלֹא יִהְיוּ נִפְסְלִין [בְּלִיגָה] בְּדֹאמֶר פֶּרֶק לִוְלֵב וְעַרְבָּה (סָפָה דף מח:)

וְאִין תַּימָא דְכַד הָיִינו חֲבִית (ב"ק דף כו.):

נִתְּנוּ לַצְלוּחִית אוֹתָהּ צְלוּחִית הִיא הַתָּה כְּלִי שֶׁרַת וְלִכְךָ מוֹעֲלִין בָּהֶם: **עַרְבָּה** הָיוּ מְקַיְפִין הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין לְפִי שְׁלֹא קָדְשׁוֹ: נִהְנִין הִיו מֵהֶם זָקֻנִים בְּלוּלִיבָיִס קֹסֶבֶר מַצֹּת לֹאֹו לַהֲנוֹת נִתְּנוּ: **אַבָּל** מוֹעֲלִין בְּג' לִגְזִין וְקַס"ד דְקֹאִי אֲרִישָׁא דַמְתְּנִי דְקֹאמֶר מִיִּס שֶׁכַּפַּד לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין וְקֹאמֶר דְּבג' לִגְזִין מוֹעֲלִין וְלִהְכִי פְרִיךְ וְהָא קֹתְנִי סִיפָא נִתְּנוּ בְּצִלוּחִית מוֹעֲלִין בָּהֶן דַּמְשַׁמַּע אָבֵל אֲרִישָׁא לִיפָא מַעֲיָלָה שֶׁכַּפַּד לֹא נִקְדַּשׁ אֱלָא [אִין] אֲתָמֶר כּו' אֲמֶר ר"ש בְּן לָקִישׁ ל"ש

הָא דְקֹאמֶר גַּבִּי צְלוּחִית דַּמוּעַל בָּהֶן אֱלָא בְּג' לִגְזִין דְקֹסֶבֶר יֵשׁ שַׁעוֹר לַמִּיִּס בְּג' לִגְזִין וְאִס יֵשׁ יוֹתֵר מִג' לִגְזִין אִין מוֹעֲלִין אֱלָא בְּג' לִגְזִין דְאִין הַמִּיִּס מְקַדֵּשׁ כ"א בַּשַּׁעוֹר הַצִּירִךְ לְנִסְכֵּי הַמִּיִּס אָבֵל אִס יִשְׁתָּה מִג' לִגְזִין הָאֲחֶרונים יִהְיֶה מוּעַל וי"מ שְׁהִיָּה בּוֹ בְּכָלִי הַרְבֵּה מִיִּס וְקֹאמֶר דְאִין מוֹעֲלִין עַד שִׁשְׁתָּה שְׁלֹשָׁה לִגְזִין דְּזֵהוּ שַׁעוֹר: **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּשִׁישִׁת ר"ע רבּוֹ אָמֶר** וְנִסְכֵּיָּה אֵינּוּ אוֹמֶר נִסְכָּה אֱלָא וְנִסְכֵּיָּה דַּמְשַׁמַּע ב' נִסּוּכִין וּמִקִּישׁ נִסּוּךְ הַמִּיִּס לְנִסְכֵּי יוֹן הוֹאִיל וּמַחַד קִרָּא נִפְקִי מֵה נִסְכֵּי יוֹן הַמְּנַסְכּוֹ בַּחוּץ וְהָא חֵיב וּאר"ל אי

מֵה יוֹן ג' לִגְזִין אָף מִיִּס ג' לִגְזִין וּבִזְבָּחִים פֶּרֶק הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה (זְבָחִים דף קי:)

מִסִּיק בְּתֵר הָכִי וְהָא מִי הֶחָג הָאֲמֶר דְאִין שַׁעוֹר לַמִּיִּס וְסִימָא דְהִשָּׂא הוּא כְּלוּמֶר וּכ"ת דְאִין ה"נ וְהָא מִי הֶחָג הָאֲמֶר דַּמְשַׁמַּע דְאִין שַׁעוֹר לַמִּיִּס אֱלִמָּא קֹסֶבֶר רש"י אִין שַׁעוֹר לַמִּיִּס וְאִי קֹסֶבֶר יֵשׁ שַׁעוֹר א"כ מֵאִי פְרִיךְ אי מֵה יוֹן ג' לִגְזִין אָף מִיִּס ג' לִגְזִין וְהָא אִיהוּ גּוּפָה אִית לֵה הָכִי וּמַשְׁנֵי לְטַעְמָא דַּמְנַחַס יוֹדְפָאָה הָאֲמֶר כְּלוּמֶר ר"ל גּוּפָה סָבֵר דְּיֵשׁ שַׁעוֹר לַמִּיִּס וְהָא דְקַפְרָךְ הֶתֶם אי מֵה נִסְכֵּי יוֹן כְּלוּמֶר לְטַעְמָא דַּמְכַּח הָךְ קַפְרִיךְ דַּפְרֵשׁ טַעְמָא דר"א וְאִית לִיה לִר"א דְאִין שַׁעוֹר לַמִּיִּס וְלִהְכִי פְרִיךְ הוֹאִיל וְר' אֱלִעֶזֶר מְקִישׁ מִיִּס לְיוֹן א"כ אֲמַאי קֹאמֶר אִין שַׁעוֹר לַמִּיִּס וי"מ דֵּהִיאִד דְלַעִיל דַּמוּעֲלִין בְּג' לִגְזִין אֲלֵבָא דַּמְנַחַס דַּמְפִּיק לִיה מְקַרָּא דְאִתְקַשׁ נִסְכֵּי מִיִּס לְנִסְכֵּי יוֹן וּא"כ יֵשׁ שַׁעוֹר לַמִּיִּס וּל"ג דֵּהֲכָא מְנַחַס יוֹדְפָאָה מֵאֵן דְּכֵר שְׁמִיָּה וְעוֹד דְּבַפְרָק הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה (ג"ז ע"ס)

מַשְׁמַע דַּמְנַחַס לֹא בַּעֲי שַׁעוֹר וְהִשָּׂאִד דר"ל דַּמְקַשָּׁה לִיה לֹאֹו מְלֵתָא הִיא: **הֲקִזוּ שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן בְּגַמ'** מִפְרֵשׁ לָהּ שְׁפִיר: **יִתִּיזוּ** בְּקִנְיָה וְלֹא יִקְחִס בְּדִירו אֱלָא מְנַעְנַעוּ ע"י מִקָּל וַיִּפּוֹל: **הַמְקַדִּישׁ הַחֹרֵשׁ** יַעַר כָּלִי תַרְנוּס:

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

מִתְּנִי' שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁל הַדְּיוּט הַבָּאִין לְשָׁל הַקֹּדֶשׁ לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין דְאןלינן בְּתֵר אֵילָן וְאִילָן בְּשָׁל הַדְּיוּט קֹאִי: וְשָׁל הַקֹּדֶשׁ הַבָּאִין בְּשָׁל הַדְּיוּט נָמִי לֹא מוֹעֲלִין וְלֹא נִהְנִין הוֹאִיל וְעִקְרוֹ קֹאִי בְּשָׁל הַקֹּדֶשׁ: מַשְׁנֵן הַיּוֹצֵא בְּתוֹר שָׂדֶה הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשָּׂדֶה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה – נִהְנִין מִמֶּנּוּ. יְהַמִּיִּם שֶׁכַּפַּד שֶׁל זֶהב – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. נִתְּנוּ בְּצִלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן. 'עַרְבָּה – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֶר: נוֹהֲגִין הָיוּ הַזָּקֻנִים שְׁנַהֲנִים מִמֶּנּוּ בְּלוּלִיבִיהֶן. 'גַּמִּי אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין בְּכוּלָן, אָבֵל מוֹעֲלִין בְּשִׁלְשׁ לוגִין. וְהִתְנִי סִיפָא: "נִתְּנוּ לַצְלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּכֵל דְרִישָׁא אָפִיִּלוּ בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין נָמִי לֹא! אָלֹא אי אִיתָמֶר אָסִיפָא אִיתָמֶר. מוֹעֲלִין בָּהֶן, אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין אֱלָא בְּשִׁלְשָׁה לוגִין. ^(א)וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמֶר – מוֹעֲלִין בְּכוּלָן. לְמִימָרָא דְקֹסֶבֶר רִישׁ לְקִישׁ: יֵשׁ שִׁיעוֹר לַמִּיִּס, וְהִתְנִן, אָמֶר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְּנַסֵּה מִי חָג, בְּחָג בַּחוּץ – חֵיִיב. וְאָמֶר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם מְנַחַס יוֹדְאָפָה: רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּשִׁישִׁת רַבִּי עֲקִיבָא אָמֶר, דְּדַרְיֵשׁ "נִסְפִּיֵּיהֶם" – אֶחָד נִיסוּף הַמִּיִּס, וְאֶחָד נִיסוּף הַיִּין. 'וְאָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אי מָה יִין שְׁלֵשׁ לוגִין, אָף מִיִּס שְׁלֵשׁ לוגִין! מְכַלֵּל דְסָבֵר רִישׁ לְקִישׁ אִין שִׁיעוֹר לַמִּיִּס! לְטַעְמָא דַּמְנַחַס יוֹדְאָפָה, קֹאמֶר. י"מִתְּנִי' הֲקִזוּ שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. שְׁבָאָשִׁירָה – יִתִּיזוּ בְּקִנְיָה. הַמְקַדִּישׁ אֶת הַחֹרֵשׁ – מוֹעֲלִין בְּכוּלוֹ.

^(א)**מִתְּנִי' שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁל הַדְּיוּט הַבָּאִין בְּשָׁל הַקֹּדֶשׁ, וְשָׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁבָּאִין בְּשָׁל הַדְּיוּט – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.** מַעֲזָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשָּׂדֶה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה – נִהְנִין מִמֶּנּוּ. יְהַמִּיִּם שֶׁכַּפַּד שֶׁל זֶהב – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. נִתְּנוּ בְּצִלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן. 'עַרְבָּה – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֶר: נוֹהֲגִין הָיוּ הַזָּקֻנִים שְׁנַהֲנִים מִמֶּנּוּ בְּלוּלִיבִיהֶן. 'גַּמִּי אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין בְּכוּלָן, אָבֵל מוֹעֲלִין בְּשִׁלְשׁ לוגִין. וְהִתְנִי סִיפָא: "נִתְּנוּ לַצְלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּכֵל דְרִישָׁא אָפִיִּלוּ בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין נָמִי לֹא! אָלֹא אי אִיתָמֶר אָסִיפָא אִיתָמֶר. מוֹעֲלִין בָּהֶן, אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין אֱלָא בְּשִׁלְשָׁה לוגִין. ^(א)וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמֶר – מוֹעֲלִין בְּכוּלָן. לְמִימָרָא דְקֹסֶבֶר רִישׁ לְקִישׁ: יֵשׁ שִׁיעוֹר לַמִּיִּס, וְהִתְנִן, אָמֶר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְּנַסֵּה מִי חָג, בְּחָג בַּחוּץ – חֵיִיב. וְאָמֶר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם מְנַחַס יוֹדְאָפָה: רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּשִׁישִׁת רַבִּי עֲקִיבָא אָמֶר, דְּדַרְיֵשׁ "נִסְפִּיֵּיהֶם" – אֶחָד נִיסוּף הַמִּיִּס, וְאֶחָד נִיסוּף הַיִּין. 'וְאָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אי מָה יִין שְׁלֵשׁ לוגִין, אָף מִיִּס שְׁלֵשׁ לוגִין! מְכַלֵּל דְסָבֵר רִישׁ לְקִישׁ אִין שִׁיעוֹר לַמִּיִּס! לְטַעְמָא דַּמְנַחַס יוֹדְאָפָה, קֹאמֶר. י"מִתְּנִי' הֲקִזוּ שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. שְׁבָאָשִׁירָה – יִתִּיזוּ בְּקִנְיָה. הַמְקַדִּישׁ אֶת הַחֹרֵשׁ – מוֹעֲלִין בְּכוּלוֹ.

^(א)**מִתְּנִי' שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁל הַדְּיוּט הַבָּאִין בְּשָׁל הַקֹּדֶשׁ, וְשָׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁבָּאִין בְּשָׁל הַדְּיוּט – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.** מַעֲזָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשָּׂדֶה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה – נִהְנִין מִמֶּנּוּ. יְהַמִּיִּם שֶׁכַּפַּד שֶׁל זֶהב – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. נִתְּנוּ בְּצִלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן. 'עַרְבָּה – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֶר: נוֹהֲגִין הָיוּ הַזָּקֻנִים שְׁנַהֲנִים מִמֶּנּוּ בְּלוּלִיבִיהֶן. 'גַּמִּי אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין בְּכוּלָן, אָבֵל מוֹעֲלִין בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין. וְהִתְנִי סִיפָא: "נִתְּנוּ לַצְלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּכֵל דְרִישָׁא אָפִיִּלוּ בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין נָמִי לֹא! אָלֹא אי אִיתָמֶר אָסִיפָא אִיתָמֶר. מוֹעֲלִין בָּהֶן, אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין אֱלָא בְּשִׁלְשָׁה לוגִין. ^(א)וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמֶר – מוֹעֲלִין בְּכוּלָן. לְמִימָרָא דְקֹסֶבֶר רִישׁ לְקִישׁ: יֵשׁ שִׁיעוֹר לַמִּיִּס, וְהִתְנִן, אָמֶר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְּנַסֵּה מִי חָג, בְּחָג בַּחוּץ – חֵיִיב. וְאָמֶר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם מְנַחַס יוֹדְאָפָה: רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּשִׁישִׁת רַבִּי עֲקִיבָא אָמֶר, דְּדַרְיֵשׁ "נִסְפִּיֵּיהֶם" – אֶחָד נִיסוּף הַמִּיִּס, וְאֶחָד נִיסוּף הַיִּין. 'וְאָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אי מָה יִין שְׁלֵשׁ לוגִין, אָף מִיִּס שְׁלֵשׁ לוגִין! מְכַלֵּל דְסָבֵר רִישׁ לְקִישׁ אִין שִׁיעוֹר לַמִּיִּס! לְטַעְמָא דַּמְנַחַס יוֹדְאָפָה, קֹאמֶר. י"מִתְּנִי' הֲקִזוּ שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. שְׁבָאָשִׁירָה – יִתִּיזוּ בְּקִנְיָה. הַמְקַדִּישׁ אֶת הַחֹרֵשׁ – מוֹעֲלִין בְּכוּלוֹ.

^(א)**מִתְּנִי' שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁל הַדְּיוּט הַבָּאִין בְּשָׁל הַקֹּדֶשׁ, וְשָׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁבָּאִין בְּשָׁל הַדְּיוּט – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.** מַעֲזָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשָּׂדֶה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה – נִהְנִין מִמֶּנּוּ. יְהַמִּיִּם שֶׁכַּפַּד שֶׁל זֶהב – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. נִתְּנוּ בְּצִלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן. 'עַרְבָּה – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֶר: נוֹהֲגִין הָיוּ הַזָּקֻנִים שְׁנַהֲנִים מִמֶּנּוּ בְּלוּלִיבִיהֶן. 'גַּמִּי אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין בְּכוּלָן, אָבֵל מוֹעֲלִין בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין. וְהִתְנִי סִיפָא: "נִתְּנוּ לַצְלוּחִית – מוֹעֲלִין בָּהֶן, מִפְּכֵל דְרִישָׁא אָפִיִּלוּ בְּשִׁלְשֵׁת לוגִין נָמִי לֹא! אָלֹא אי אִיתָמֶר אָסִיפָא אִיתָמֶר. מוֹעֲלִין בָּהֶן, אָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אִין מוֹעֲלִין אֱלָא בְּשִׁלְשָׁה לוגִין. ^(א)וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמֶר – מוֹעֲלִין בְּכוּלָן. לְמִימָרָא דְקֹסֶבֶר רִישׁ לְקִישׁ: יֵשׁ שִׁיעוֹר לַמִּיִּס, וְהִתְנִן, אָמֶר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְּנַסֵּה מִי חָג, בְּחָג בַּחוּץ – חֵיִיב. וְאָמֶר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם מְנַחַס יוֹדְאָפָה: רַבִּי אֱלִעֶזֶר בְּשִׁישִׁת רַבִּי עֲקִיבָא אָמֶר, דְּדַרְיֵשׁ "נִסְפִּיֵּיהֶם" – אֶחָד נִיסוּף הַמִּיִּס, וְאֶחָד נִיסוּף הַיִּין. 'וְאָמֶר רִישׁ לְקִישׁ: אי מָה יִין שְׁלֵשׁ לוגִין, אָף מִיִּס שְׁלֵשׁ לוגִין! מְכַלֵּל דְסָבֵר רִישׁ לְקִישׁ אִין שִׁיעוֹר לַמִּיִּס! לְטַעְמָא דַּמְנַחַס יוֹדְאָפָה, קֹאמֶר. י"מִתְּנִי' הֲקִזוּ שְׁבָרָאשׁ הָאֵילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. שְׁבָאָשִׁירָה – יִתִּיזוּ בְּקִנְיָה. הַמְקַדִּישׁ אֶת הַחֹרֵשׁ – מוֹעֲלִין בְּכוּלוֹ.

אֵילָן וְאִילָן בְּשָׁל הַדְּיוּט קֹאִי: וְשָׁל הַקֹּדֶשׁ הַבָּאִין בְּשָׁל הַדְּיוּט נָמִי לֹא מוֹעֲלִין וְלֹא נִהְנִין הוֹאִיל וְעִקְרוֹ קֹאִי בְּשָׁל הַקֹּדֶשׁ: מַשְׁנֵן הַיּוֹצֵא בְּתוֹר שָׂדֶה הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּ

יד:

עיו משפט גור מצווה
א מוי' פז' מהל' שקלים הל' יב: ב מוי' פז' מהל' ערכים וחרמין הל' ח: ג מוי' פח' מהל' מעילה הל' ד': ד מוי' פח' מהל' מעילה הל' ד':
רבינו גרשום

מותר הקטרת. מה שהיה יותר על שם"ה מנה:

מה היה עשין בה מפרשין ממנה שבר האומנין בו'. קס"ד השתא דלאחר כשבנו עורכי הבנין לאתר היו מחללין מעת הקדש בשעת קויה על העצים ועל האבנים על כל מה שקונים וטורעין אבל לא על שבר האומנין שבנין הבנין אלא לאחר שבנה כל הבנין היו מביאין מותר הקטרת:

ומחללין אותה על מעות האומנין. כלומר על ארזן מעות הקדש שנתנו לאומנין כשכרן ויצאת הקטרת לחולין ומעות האומנין בשנה הקטרת חזרו והיו קודש וחזרין ולקחין אותה מותר קטורת מן האומנין ממעות תרומת השלכה ומערבין אותה קטורת עם קטורת חטטה והיא כולה חטטה:

ואמאי לוחלה אבנין. הכי קא קשיא ליה אי ס"ד כדאמר שמואל דבנין בחול ואחר כך מקדיש' לוחלה לקטרת אבנין ענמי:

דלא איכא בנין. כלומר דלא בנו אותה שנה כלום:

והא על מעות האומנין קתני. אלמא דבנו בנין:

אין ודאי היו בנין אלא דליכא בנין כשיעור מעות. ששנה זה הקטרת משום ללאחר כשקונין עורכי הבנין היו פורעין ממעות הקדש מירי יום ביום והאי דקאמר דליכא בנין כשיעור מעות דבנין שבנה באותו יום קאמר דבבר מועת היו קונין ביום אחד אבל מועת הא ומנין כיון דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף לכשנגמר כל הבנין וש שם שכירות הדכה הלכך מחללין אותה על מעות האומנין ולא על הבנין: ואכתיז אס איתא לדשמואל לוחלה אהיהא שתרף בנין דבנו באותו יום דהא אחר שמואל הקדש שיה מנה בו':

הני מילי דיעבד אבל לכתחלה לא. הלכך מחללין אותה על מעות האומנין בלבד דהי' (להם) מקבלין מעות הדכה אבל אם היה בבנין כשיעור מעות ששנה הקטרת הכי נמי דמחללין אותה אבנין:

רב פפא אחר היינו טעמא דבנין בחול:

לא ניתנה תורה למלאכי השרת דאי אפשר דזימנין דלא יתיב בטולא דבנין מפני החמה ונמנא מעיל:

דדלמא בשו למנא חגא עליהן. כלומר הוצרך לו לשוב וישב עליהן ונמנא נהנה מהן:

אי בעצים דמכאן ואיכא הכי נמי אלא בו'. הכי קאמר אי בעצים דלא קיימי לבנות בבנין עד זמן מרובה הכי נמי דלא מקדישין לה עד שיה בניין בבנין האיל ואיכא למיחש דלמא אתי למחגא חגא עליהון וקא מעיל בדקשים:

אלא כי תני מתניתין בעצים דיומיה. שבנה ארזן באותו יום עצמו שהקדישו דהשתא לוכא למיחש דלתי למחגא עלייה האיל וכנ לא בבנין לאלתר:

הדקן עלך ולד חטאת

מוֹתֵר הַקְטָרֶת היו מפטמין באחת נ' מאות נששים וחמשה מגין כמגין ומות

החמה להקטיר קטרת בקל יוס חציו בצקרו וקציו בערב ועוד שלשה מגין לצרך יוה"כ וְהָיָה נוֹתֵר מִן הַקְטָרֶת כְּדָאֵמֵר הֵתָם (פְּרִיטוֹת דף ו:)‏ פַּעַם לְשָׁשִׁים שָׁנָה אוּ לְשָׁבְעִים שָׁנָה הָיוּ (בָּא) [מִפְטָמִין] תַּחֲרִיִּם כְּלוּמֵר הָיוּ עוֹלִין הַשִּׁירִים לַחֲצֵי הַקְטָרֶת וְעַלֵּה קֹאִי הָךְ דְּשִׁמְעִין מֵהָ הָיוּ עוֹשִׂין מֵאוֹתוֹ מוֹתֵר מִפְּרִישֵׁין שָׂכֵר הָאֲמִינִי מִמְּעוֹת הַלְשָׁכָה וּמִנִּזְבָּה אוֹתָן ע"י אַחֲרִים בְּשִׁבִּיל הָאֲמִינִי וּמִחֲלָלִים הַקְטָרֶת עַל אוֹתָם הַמְּעוֹת שָׁזָה בָּהֶם בְּשִׁבִּיל הָאֲמִינִי וְנִכְנָסִין הַמְּעוֹת בַּקֶּזֶשׁ הַקְטָרֶת בַּקֶּזֶשׁ תְּרוּמָה וְשָׁנָה וְהַקְטָרֶת יוּצֵא לְחֵלִין וְנוֹתֵינן אוֹתוֹ הַקְטָרֶת לְאֲמִינִי בְּשִׁכְרָם וְחוֹרִים וְלוֹקְחִין אוֹתָן מִיֵּד הָאֲמִינִי מִתְּרוּמַת הַלְשָׁכָה וְלִכְךָ הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כּוֹן לְפִי שֶׁא"ל לְהַקְטִיר קְטָרֶת מִתְּרוּמָה וְשָׁנָה לְשָׁנָה הַבֹּאֶה וּא"ת וְלָמָּה דִּקְקוּ לַעֲשׂוֹת כּוֹן שְׁחַלְלוּ הַקְטָרֶת עַל מְעוֹת הָאֲמִינִי הָיָה לָהֶם לְחַלֵּל מְעוֹת שֶׁל תְּרוּמָה חֲדָשָׁה עַל הַקְטָרֶת שֶׁצֵּא בְּכֵר לְחֵלִין וְשֶׁ לוֹמֵר דְּבִרְבִּי עֲדִיף טוֹפִי לְפִי שֶׁהוּא צָרִיךְ מִקַּח וּמִמָּכֹר מִמֶּשֶׁ וְהָיָ צָנִיעַ טוֹפִי א"י אִם לֹא הָיוּ עוֹשִׂין כּוֹן אֲתִי לִאֲתִרְשׁוּלִי שֶׁשֶׁ

כֵּאֵן לְחֹזֵר לְחַלֵּל קֶזֶשׁת מְעוֹת שֶׁל תְּרוּמָה חֲדָשָׁה עַל הַקְטָרֶת שֶׁצֵּא בְּכֵר לְחֵלִין וְשֶׁ לוֹמֵר דְּבִרְבִּי עֲדִיף טוֹפִי לְפִי שֶׁהוּא צָרִיךְ מִקַּח וּמִמָּכֹר מִמֶּשֶׁ וְהָיָ צָנִיעַ טוֹפִי א"י אִם לֹא הָיוּ עוֹשִׂין כּוֹן אֲתִי לִאֲתִרְשׁוּלִי שֶׁשֶׁ כֵּאֵן לְחֹזֵר לְחַלֵּל קֶזֶשׁת מְעוֹת שֶׁל תְּרוּמָה חֲדָשָׁה עַל הַקְטָרֶת שֶׁצֵּא בְּכֵר לְחֵלִין וְשֶׁ לוֹמֵר דְּבִרְבִּי עֲדִיף טוֹפִי לְפִי שֶׁהוּא צָרִיךְ מִקַּח וּמִמָּכֹר מִמֶּשֶׁ וְהָיָ צָנִיעַ טוֹפִי א"י אִם לֹא הָיוּ עוֹשִׂין כּוֹן אֲתִי לִאֲתִרְשׁוּלִי שֶׁשֶׁ

חֲדָשָׁה עַל הַקְטָרֶת אֲבָל עֵתָּה שֶׁהוּא מִפְּרִישׁ לִיד לִיד לֹא אֲתִי לִאֲתִרְשׁוּלִי:

וְאַמַּאי לִיַּחֲלִיָּה **אבנין** כְּלוּמֵר אִי אִית לֵה לְדַשְׁמוּאֵל דְּאֵמֵר בּוֹנִין בַּחוּל לָמָּה לָּהֶן לַעֲשׂוֹת כָּל אֵלֶּה וְחַלְלוּ אוֹתָם הַקְטָרֶת עַל הַבְּנִין וַיּוּצֵא לְחֵלִין וַיַּחֲזִרוּ וַיַּחֲלִלוּ מְעוֹת שֶׁל תְּרוּמָה חֲדָשָׁה עַל אוֹתָה קְטָרֶת וְלָמָּה הָיוּ צָרִיכִין לְהַפְרִישׁ שִׁכְרָם וְלַחֲלֵל כּוֹי וּמַשְׁנֵי דְּלִיכָא בְּנִין וּפְרִיךְ וְהָא מְעוֹת הָאֲמִינִי קִתְּנִי מִשְׁמַע שְׁעִסְוִקִים בְּבָנִין וּמַשְׁנֵי דְּלִיכָא בְּנִין בְּשַׁעוֹר מְעוֹת שֶׁל קְטָרֶת פִּי' אִין כְּכִי נִמִּי דְּנֻזְאִי וְשֶׁ בָּנִין חוּל מִקְּתַנִּי הָאֲמִינִים אֵךְ אִין בְּנִין בְּשַׁעוֹר מְעוֹת (שָׁמֹן) שֶׁל קְטָרֶת וְלִכְךָ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ מְעוֹת מִתְּרוּמַת הַלְשָׁכָה בְּשַׁעוֹר הַקְטָרֶת לְשֹׁכֵר הָאֲמִינִים וּא"ת וְכִי אֶפְשָׁר לְהִיֵּת כִּךְ שֶׁשֹּׁכֵר הַבְּנִין הוּא מְרַבֵּה עַל הַבְּנִין וְשֶׁ לוֹמֵר בְּאֲמָנוּת צִיּוֹר שֶׁשֶׁ שֹּׁכֵר לְאֲמִינִי יוֹתֵר מִמְּעוֹת בְּנִין אִי נִמִּי כְּכִי פְּרוּשׁוֹ דְּלִיכָא בְּנִין בְּשַׁעוֹר מְעוֹת הַבְּנִין לִנְלִי שֹׁכֵר הָאֲמִינִי שְׁעִם הַבְּנִין וְצ"ע וי"מ דְּמִירִי בְּשִׁכְרָ שְׁחִיבִים לְאֲמִינִי בְּשִׁבִּיל מְלֹאכָה שְׁעִדִין לֹא נַעֲשִׂית אֵךְ קִצְת וְשֶׁ בְּנִין הִלְכָּךְ פִּינוֹן דְּלִיכָא בְּנִין עֲזִין בְּנִי בְּשַׁעוֹר הַקְטָרֶת בְּסוּף הַשָּׁנָה שְׁרוּצִים לְקַדֵּשׁ הַקְטָרֶת א"ל לְחַלֵּל עֲלִיו אֲבָל מִפְּרִישִׁים כָּל שֹׁכֵר הָאֲמִינִי שְׁעִתִּיד לִתֵּן לָהֶם לַעֲשׂוֹת הַמְּלֹאכָה אֲשֶׁר הִתְחִילוּ בְּכֵר וְלִכְכִּי נִקַּט מְלֵתֹא דְּאִיכָא בְּנִין קִצְת דְּאִי לִיכָא בְּנִין כָּלָל הָיָ גִּנְאִי לְהַפְרִישׁ מְעוֹת מִתְּרוּמַת הַלְשָׁכָה עַל שֹׁכֵר הָאֲמִינִי הֶעֱתִיד אֵלֶּא מִתּוֹךְ שֶׁהַצְּרָכו לְהַפְרִישׁ לַצָּרֶךְ הָאֲמִינִי בְּשִׁבִּיל שִׁכְרוֹ הַמוּשָׁט אִינוּ גִּנְאִי לְהַפְרִישׁ הַרְבֵּה עַל הֶעֱתִיד וְעוֹד אֲמֵר רַש"י לְפִי שֶׁמִּכָּאֵן הִתְחִילוּ בְּמִלֹּאכָה כְּמִי שֶׁגִּמְרוּ דְּמִי שֶׁהָרִי

ולד חטאת פרק שלישי מעילה

מוֹתֵר הַקְטָרֶת מה שהיה נשאר

^(כא)**מִיִּיתִיבִי**: מוֹתֵר הַקְטָרֶת מָה הָיוּ עוֹשִׂין בּוֹ? הָיוּ מִפְּרִישֵׁין מְמַנָּה שָׂכֵר הָאֲוּמָנִין. וּמִחֲלָלִין אוֹתָה עַל מְעוֹת הָאֲוּמָנִין, וְנוֹתְנִין אוֹתָה לְאֲוּמָנִין, וְחוֹזְרִין וְנוֹטְלִין אוֹתָה מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה. וְאַמַּאי? לִיַּחֲלִיָּה **אבנין**! דְּלֹא אִיכָא בְּנִין. וְהָא "מְעוֹת הָאֲוּמָנִין" קִתְּנִי! דְּלִיכָא בְּנִין בְּשִׁיעוֹר מְעוֹת. וְהָאֵמֵר שְׁמוּאֵל: הַקֹּדֶשׁ שָׁוָה מְנָה שְׁחִילָּו עַל שָׁוָה פְּרוּשָׁה – מְחוּלָּה! הֲנִי מִיִּלִּי דְּאִי עֲבַד, לְכַתְּחִלָּה – לֹא. רַב פֶּפְא אָמַר: הֵיינו טַעְמָא דְּבוּנִין בַּחוּל – לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאכֵי הַשָּׁרֵת, אֲמַרִי דְּלִמָּא בְּעִי לְמִיזְגָא, וַיִּזְגָא עַלְיֵיהּ. אִי בְּנָא בְּקוּדְשָׁא – אִישְׁתַּכַּח דְּקַמְּצִיל בְּקוּדְשָׁא. ^(א)**תַּנּוּ**: הַגּוֹזְבִּירִין שְׁלַקְחוּ אֶת הָעֲצִים – מוּעֲלִין בָּהֶן, וְאִין מוּעֲלִין לֹא בְּשִׁיפּוּיִי וְלֹא בְּנִבְיָיָה. וְאַמַּאי מוּעֲלִין בָּהֶן? הֵכָא נִמִּי לִיעֲבַד בַּחוּל. אֲמַרִי דְּדְלִמָּא בְּעִי לְמִיזְגָא, וַיִּזְגָא עַלְיֵיהּ, וְאִישְׁתַּכַּח דְּקֹא מוּעֵל בְּקֹדְשִׁים! 'אֲמֵר רַב פֶּפְא: אִי בְּעֲצִים דְּמִכָּאֵן וְאִילָּה, הֲכִי נִמִּי. אֵלֶּא כִּי תַנּוּ בְּמִתְּנִיתִין, בְּעֲצִים דִּיּוֹמִיָּה. **הַדָּרִן עֲלָהּ וְלִד חֲטָאת**

קדשי

שְׁנַכְנָם יִסֹּן אִין רִאשִׁיָּה לְהַקְטִירָה דְּבַעֲיִין קֹדֶשׁ וְהִבָּא קִרְב מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה: מִפְּרִישֵׁין מִמְּנָה מִמוֹתֵר הַקְטָרֶת כְּנָגֵד שֹׁכֵר הָאֲמִינִי דְקַס"ד דְּלֹאֲלֵתֵר בְּשָׁקֵנו צְרִכִי הַבְּנִין מִיֵּד הָיוּ מְחַלְלִין מְעוֹת הַקֶּזֶשׁ בְּשַׁעַת קִנְיָה עַל הָעֲצִים וְעַל הָאֲבָנִים וְעַל כָּל צְרִכִי הַבְּנִין שָׁקֵנו וּפּוֹרְעִין אֲבָל לֹא שֹׁכֵר הָאֲמִינִי שְׁבוּנִין בְּבָנִין שֶׁהַכּ הָיָה קֹדֶשׁ חוּץ מִן הַשֹּׁבַח שֶׁהָיוּ הָאֲמִינִים מַשְׁפִּיחִין בְּבָנִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל יוֹם הָיָה הַנּוֹצֵר מִבֵּיא מְעוֹת הַקֶּזֶשׁ בְּשַׁעוֹר הַשֹּׁבַח שֶׁהַשְּׁבִיחוּ הָאֲמִינִי בְּבָנִין בְּאוֹתוֹ יוֹם וּמְחַלְלֵי אוֹתוֹן עַל הַשֹּׁבַח שֶׁהַשְּׁבִיחוּ הָאֲמִינִי בְּבָנִין בְּאוֹתוֹ יוֹם וְהָיוּ טַעֲמֹא דְּעוֹשִׂין כּוֹן בְּכָל יוֹם מַשּׁוּם דְּאִמְרוּ לַעִיל דְּמֹאֵן דְּמִתְּנַגַּב מְעוֹת וְכּוֹי וְהָיוּ הַמְּעוֹת חֲלִין וְהַבְּנִין קֹדֶשׁ אֲבָל לֹא הָיָה הַנּוֹצֵר נוֹתֵן לָהֶן הַמְּעוֹת לֹאֲלֵתֵר דַּשְׁכִּירוּת אִינָּה מִשְׁתַּלְמָת אֵלֶּא לְבַסּוּף בְּשִׁנְיָמֵר הַבְּנִין וְכּוֹן הָיוּ עוֹשִׂין כָּל הַשֹּׁבַח וַעֲדִין לֹא הָיָ שֶׁס מוֹתֵר הַקְטָרֶת עַל הַמְּעוֹת אֲבָל בְּשִׁמּוּעִי יִסֹּן שֶׁשֶׁ שֶׁס מוֹתֵר הַקְטָרֶת דְּצִרִּיכִין לְלוֹקְחוּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה מְחַלְלִין אוֹתוֹ מוֹתֵר הַקְטָרֶת עַל אוֹתָן מְעוֹת חֲלִין שֶׁשֶׁ צִיד הַנּוֹצֵר שְׁחַלֵּל עַל הַשֹּׁבַח שֶׁהַשְּׁבִיחוּ

הָאֲמִינִי וְהָיוּ הַקְטָרֶת חוּל וּמְעוֹת חֲזָרוּ לְקֶזֶשְׁתָּן בְּכַתְּחֵלָה וְחוֹזְרִין וְלוֹקְחִין הַקְטָרֶת מִן הָאֲמִינִי מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה. וְאִי קִשְׁיֹא לָךְ מֵה צָרֶךְ לְחַלְלָה עַל מְעוֹת הָאֲמִינִים לִיתְבָּה לְקַטְרֶת לְאֲמִינִי לֹאֲלֵתֵר הֵא לֹא קִשְׁיֹא דְּלִיכָא בַּהֲאִי מוֹתֵר בְּשַׁעוֹר כָּל שֹׁכֵר הָאֲמִינִי לִכְכִּי עֲבָדִי כְּכִי: וְאִי ס"ד בְּדָאֵמֵר שְׁמוּאֵל דְּבוּנִין בַּחוּל וְאִס"כ מִקְדִּישִׁים לִיַּחֲלָה לְקַטְרֶת אֲבָנִין עֲצוּמוֹ וְאֲמַאי מִפְּרִישִׁים וְכּוֹי: וּמַשְׁנֵי דְּלֹא אִיכָא בְּנִין שֶׁלֹּא בָּנוּ אוֹתָה כְּלוּם: וְהָא עַל מְעוֹת הָאֲמִינִי קִתְּנִי אֵלֶּמֹא דְּבָנוּ בְּנִין: אִין וְדֹאִי בָּנוּ בְּנִין אֵלֶּא דְּלִיכָא בְּנִין שַׁעוֹר מְעוֹת: וְאִכְתִּי אִם אִיתֹא לְדַשְׁמוּאֵל לִיַּחֲלָה אֲהֵהוּ בְּרַתָּא בְּנִין עַל אוֹתוֹ מַעוּט שֶׁהַשְּׁבִיחוּ הָאֲמִינִי בְּבָנִין לֹאֲחַר שְׁיַחֲלִלוּ עַל מֵה שֶׁהַשְּׁבִיחוּ אַע"י דְּלֹא הָיוּ בְּשַׁעוֹר דְּמִי הַקְטָרֶת דְּאֵמֵר שְׁמוּאֵל הַקֶּזֶשׁ וְכּוֹי: אֲבָל לְכַתְּחֵלָה לֹא הִלְכָּךְ מְחַלְלִין אוֹתָה עַל מְעוֹת הָאֲמִינִי בְּלִבָּד: **רב פפא** אָמֵר הָיוּ טַעֲמָא דְּבוּנִין בַּחוּל דְּלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאכֵי הַשָּׁרֵת דְּאִי אֶפְשָׁר דְּלֹא יִתְּבִי זְמִינִי בְּטוּלָא דְּבָנִין מִפְּנֵי חֲחָמָה וְנִמְצָא מוּעֵל דְּדִלְמָא בְּעִי לְמַנְגֹּא עֲלֵיהוֹן כְּלוּמֵר שֹׁאֵם הַצָּרֶךְ וַיֵּשֶׁב עֲלֵיהֶן נִמְצָא נִהְיָה מִהֶן: אִי בְּעֲצִים דְּמִכָּאֵן וְאִילָּךְ **רבי** נִמִּי כְּלוּמֵר אִי בְּעֲצִים דְּאִין דַּעֲתוֹ לְבַנּוּתָן בְּבָנִין עַד זְמַן מְרַבֵּה כְּכִי נִמִּי דְּלֹא מִקְדָּשִׁין לָהּ עַד שֶׁבָּנוּ בְּבָנִין דְּאִיכָא לְמַחֵשׁ דְּלִמָּא יִתִּיב עֲלֵיהוֹן וְקֹא מַעִיל: אֵלֶּא כִּי תַנּוּ בְּמִתְּנִיתִין דְּמוּעֲלִין בְּעֲצִים דִּיּוֹמָה שְׁדַּעֲתוֹ לְבַנּוּתָן כּוֹ בָּיוִם שְׁלַקְחוּם דִּהֲשַׁתֹּא לִיכָא לְמִיחֵשׁ דְּלִמָּא אֲתִי לְמַנְגֹּא עֲלֵיהוֹן הוֹאִיל וּבָנוּ לָהּ לֹאֲלֵתֵר כּוֹ בָּיוִם בְּבָנִין:

אִין יְכוּלִין לְחֹזֵר בָּהֶם: **וְהָאֵמֵר** שְׁמוּאֵל הַקֹּדֶשׁ שָׁוָה מְנָה שְׁחִילָּו עַל שָׁוָה פְּרוּשָׁה מְחַלֵּל כְּלוּמֵר וּמֵה בְּכָךְ אִי לִיכָא בְּנִין בְּשַׁעוֹר מְעוֹת וּמַשְׁנֵי הָנִי מִלִּי דִיעֲבַד אֲבָל לְכַתְּחֵלָה לֹא מַשּׁוּם פְּסִידָא דִּהֶקֶזֶשׁ וְזוֹקֹא בְּזִמַּן שְׁבַהמ"ק קַיִם דְּאִיכָא פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ קַיִם דְּלִיכָא פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ לֹא וְאֶפְשָׁר לְחַלֵּל לְכַתְּחֵלָה עַל שָׁנָה פְּרוּטָה וּא"ת הֵכָא נִמִּי לִיכָא שׁוּם פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ שְׁהָרִי צִרִי הַקְטָרֶת הֵלְלוּ חוֹרִים לְהַקֶּזֶשׁ וי"ל דְּמ"מ פִּינוֹן דְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ קַיִם וְאִם הָיוּ מְחַלְלִים עַל שָׁנָה פְּרוּטָה בְּעִלְמָא דְּאִיכָא פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ אַע"ג דִּהֵכָא לִיכָא פְּסִידָא אִיכָא פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ כַּכַּה"ג וְלֹא דְּמִי לִהְיָא דִּהֵתָם דְּקֹאֲמֵר בְּזִמַּן שְׁאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיִם אֶפְשָׁר לְחַלֵּל דִּהֵתָם לֹא שִׁיךְ בָּשׁוּם עֲנִין פְּסִידָא לְהַקֶּזֶשׁ: **לֹא** נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאכֵי הַשָּׁרֵת וְאִי אֶפְשָׁר לְיָהֵר שֶׁלֹּא יִהְיוּ מִן הַחוּמָה כִּי עֲבַד בַּחוּל דְּלִמָּא אֲתִי לְמַנְגֹּא עֲלֵיהּ שְׁפַעֲמִים שְׁצִרִּיכִים הַפּוֹעֲלִים לְסַמְךָ עַל הָאֲבָנִים וְנִמְצָא שְׁמוּעֲלִין: **א'** בְּעֲצִים דְּמִכָּאֵן וְאִילָּךְ ה"ג **הב"ע** בְּעֲצִים דִּיּוֹמָה כְּלוּמֵר עֲצִים שְׁלַקְחוּ לְבַנּוּתָם כְּיוֹם הִלְקִיחָה וּבְזִמַּן מוּשָׁט יְכוּלִים לְיָהֵר מִלְּסַמְךָ עֲלֵיהֶם:

מסורת הש"ס
א ספרא אמור פרשה ד א ב משנה תמורה ג תוספתא מעילה; משנה מעילה; לקמן יח.: לעיל ב: ד לעיל ב; לעיל ב; לעיל יב.
גליון הש"ס
גמרא א"ר ינאי מחוררתא. עיין זבחים דף מה ע"א תוספות ד"ה רואה אני: תוס' ד"ה ואפילו כו' דהעמידן מחיים. עיין חולין קלה ע"א תוס' ד"ה ותא וצ"ע:
תורה אור השלם
[ויקרא ה, יד] [ויקרא טז] [ויקרא טז] [ויקרא כב, יד] [ויקרא ג, טז]

מתני' **למעילה** שֶׁאִם נִהְיָה מִב' מִיַּי קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ בְּשָׁנָה פְּרוּטָה מַעַל. וּמִגְטָרְפִין נָמִי לְכַזִּית לְחֵיב עֲלִיָּהּן מִשּׁוּם נֹתֵר אוֹ פָּגוּל אוֹ טָמֵא אוֹ (לְכַזִּית) לְחִיִּיב מִשּׁוּם מַעֲלָה בַּחוּץ: קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה אֲבָל פָּגוּל וְנֹתֵר וְטָמֵא אִין בָּהֶן מִשּׁוּם דְּהֵנִי לֹא נִהְיָ בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית וְקִדְּשֵׁת דְּמִים טִיבֵהוּ: קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה אֲבָל לֹא לְדָבָר אַחֵר וּמַשׁ"ה קָא פְּלִיג לֵה מַתְנִיתִין דְּתַנִּי קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ בְּפַנֵּי עַצְמוֹ וְקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית בְּפַנֵּי עַצְמוֹ: גַּמ' א"ר יֵנְאִי מְחוֹרְרָא דָּבָר בְּרוּר הוּא בְּמוֹ בַּמְּחוּרָת עֲלִי וְזִיר (דף סג.). שְׁאִין חֵיבִין קִרְבֵּן מַעֲלָה וְכוּ' תָּנן וְכוּ': וּמִתְרֵן מִדְּרַבָּנָן הוּא דְּאִית בֵּהוּ מַעֲלָה בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ אֲבָל לֹא מִדְּאוּרִי: הַנֶּהְיָה מִן הַחֲטָאת בְּשֶׁהִיא חַיָּה לֹא מַעַל עַד שֶׁיִּפְגַּם בְּגוֹן שָׂרָבָב עֲלִיָּה וְהַכְחָשָׁה בְּדַמְפְּרָשׁ בַּפְּרָקִין דְּלִקְמוֹן (מַעֲלָה דף יט.) דְּבַחְטָאת בַּעֲלַת מוֹם מְרִי דְקִימָא לְדַמֵּי לְפִיכָךְ מַעַל שֶׁהַפְּסִיד לְהַקְדֵּשׁ שִׁפְחַת מַזְמִיָּה וּבִשְׂהִיא מִתָּה בִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מִמֶּנָּה אַע"פ שֶׁלֹּא פָּגַם מַעַל דָּלָאוּ לְדַמֵּי קִימָא שְׁאִין פּוֹדִין אֶת הַקֳּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לְכַלְבִּים (פְּסָחִים דף כט.). הִיא מַעַל נָמִי מִדְּרַבָּנָן: וְהָא קִרָא קָא נָסָב לֹאשְׁמוֹשִׁי [מִדְּאִרְיִי' מַעַל]: וַצֵּאוּ מִיַּדִּי מַעֲלָה דָּבָר תּוֹרָה מִשּׁוּם דְּכַתִּיב קִדְּשִׁי ה' וּבִיּוֹן דְּמִתּוּ לֹא חֲזוּ לְקִדְּשִׁי ה': וּבְמֵאִי קִמְרִי עָלָא אֱלִימָא בַּקֳּדָשִׁי בַּה"ב אִפִּי' מִתּוּ נָמִי לֹא וַצֵּאוּ מִיַּדִּי מַעֲלָה לֹא וְהָא אֵלָא דְחַקְשָׁא אֲשַׁפָּה מִי לֹא קִדְּשָׁה לְדַמִּיָּה דְּאִית בָּהּ מַעֲלָה ה"נ דְּאִי אִקְדִּישׁ בַּהֲמָה לְבָדָק הַבֵּית אַע"ג דְּמִתָּה קִדְּשָׁה נָמִי לְדַמִּים וְאִית בָּהּ מַעֲלָה: אֵלָא פְּשִׁיטָא דְּבַקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ מִיכִי וְלֹאֲחֵר מִיתָה וַצֵּאוּ מִיַּדִּי מַעֲלָה דָּבָר תּוֹרָה מִכְּלָל דְּבַחְטָיֵהוּ יֵשׁ בָּהֶן מַעֲלָה מִדְּאוּרִיתָא וְקִשְׁיָא לְרַבִּי יֵנְאִי: אָמַר לָךְ ר' יֵנְאִי אִין וְזֵאִי בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ נָמִי אִית בֵּהוּ מַעֲלָה מִדְּאוּרִיתָא אֲבָל מֵהִיא קִדְּשִׁי ה' בַּבְּקָרָא דְנִפְגַּשׁ כִּי תִמְעַל מַעַל לֹא שְׁמַעֲיִן מִנָּה אֵלָא קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית דְּמַחְזְרִין לֵה' אֵלָא מַקְרָא אַחֲרֵינָא נִפְקָא לָן דְּקִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ אִית בֵּהוּ מַעֲלָה דְּכַתִּיב וַאֲשֶׁר כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בַּשָּׂנֶה וְגו' (וַיִּקְרָא כב) דְּבָכַל קֹדֶשׁ מִיָּד:

מִפְרָשֵׁת מַה"ת אֵלָא בַּעֲוֹלָה בְּלָבָד שְׁנֹאֲמַר מִקְדָּשִׁי ה' אֱלִמָּא מִשְׁמַע אִיפְכָא דְּבַקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ מִפְרָשֵׁת מַעֲלָה יוֹתֵר מִקְדָּשִׁי בָּדָק הַבֵּית וְהִכָּא אִיפְכָא י"ל דְּלָא קָשׁוּ אֶרְבָּדִי דַּה"פ לֹא קֹאֲמַר בַּעֲוֹלָה לֹא פּוֹנוּקִי בָּדָק הַבֵּית דִּהָא וְזֵאִי מִשְׁמַע מִתּוֹךְ הַפְּסוּק דְּמִקְדָּשִׁי ה' בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית יֵשׁ בָּהֶם מַעֲלָה אֲבָל בְּעוֹלָה וְהִכָּא דְּאִיפְכָא ר' יֵנְאִי לִזְמַר דְּחַטָּאת וְאֲשֶׁם אִין בָּהֶם מַעֲלָה מִפְרָשֵׁת שְׁאִינִם מִיַּחֲדִים לָשֹׁם בְּמוֹ עוֹלָה וּה"פ דְּהֵתִם אִין מַעֲלָה מִפְרָשׁ בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ אֵלָא בַּעֲוֹלָה וְהִכָּא דְקֹאֲמַר אֵלָא עַל קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית לֹא אֲתִי לֹא פּוֹנוּקִי עוֹלָה דְּאִקְרִי קִדְּשִׁי ה' שְׂהִיא קִרְבָּה לְמִזְבֵּחַ וְאַע"ג דְּעוֹרָה לְפָהֳטִים אִין בְּכָךְ פְּלוֹם דַּמ"מ דְּהַקְרָבָה עָקָר וְלֹא אֲתִי אֵלָא לֹא פּוֹנוּקִי חֲטָאת וְאֲשֶׁם וּה"ק הִכָּא אִין חֵיבִין מִשּׁוּם מַעֲלָה אֵלָא עַל בָּדָק הַבֵּית דְּבַקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִזְבֵּחַ לֹא הֵוִיא מִלְּתָא פְּסִיקָא דְּלִיכָא מַעֲלָה אֵלָא בֵּהוּ בַּעֲוֹלָה וְהֵינּוּ הִא דְקֹאֲמַר אֲבָל בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ אִית בֵּהוּ לְפָהֳטִים וְאִית בֵּהוּ לְמִזְבֵּחַ פְּלוֹמַר בַּהֲעִי הוּא דְלִית

מַעֲלָה דְּהֵינּוּ חֲטָאת וְאֲשֶׁם דְּעוֹלָה מִקְרָא שְׁפִיר מִיַּחֲדָת לָשֹׁם בִּיּוֹן שְׁכָלָה כְּלִיל: **בְּשִׂחִיא** חִיָּה לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגַּם הִא פָּגַם אִית בֵּהוּ מַעֲלָה: **וַאֲפִילוּ כִי מָתוּ** (לָהוּ) [נָמִין] לֹא יִהְיֵא אֱלָא דְאַקְדוּשִׁי אֲשַׁפָּה כּו' פְּלוֹמַר דְּשִׁיךְ שְׁפִיר מַעֲלָה דְלָא גִרְעִי מֵאֲשַׁפָּה וְהַקְשָׁה רַבְנֵי חַיִּים הִכְהֵן גְּדוּל מִי דְמִי אֲשַׁפָּה רִאשִׁיָּה לְפָדוּת אֲבָל הִאי לֹאֹר בַּר פְּדִיּוֹן הוּא דְלָאו בַר הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה י"ל דְּשִׁמָּא קִסְבַּר קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית לֹא הִיוּ בְּכָלל הַעֲמָדָה א"כ מִי לֹא עָסְקִינוּ דְּהַעֲמִידוֹן מַחֲיִים וְלֹא הִסְפִּיק לְפָדוּתוֹן מַחֲיִים עַד שְׁמָתוּ וְאִפ"ה קֹאֲמַר עָלָא וַצֵּאוּ מִיַּדִּי מַעֲלָה וּא"ת תּפּוּק לֵה דְלָא מַעַל מִשּׁוּם דְּאָמַר אִין פּוֹדִין אֶת הַקֳּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לְכַלְבִּים וְאִפִּילוּ בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית אֲמַרְיִנוּן בַּפְּרָק כָּל שְׁעָה (פְּסָחִים דף כט.) דְּלִיכָא מַעֲלָה י"ל בַּדְּפִי' שֶׁם דּוֹקָא לְהַאֲכִילָן לְכַלְבִּים אֲבָל לִשְׂאֵר הַנְּאוּת פּוֹדִין (כַּגּוּן) בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית

כַּגּוּן לְהַסִּיקוֹן תַּחַת תַּבְשִׁילוֹ וְלִכְבִּי שִׁיךְ הִכָּא בַּקֳּדָשִׁים שְׁמָתוּ מַעֲלָה: **מֵהֵאִי קָרָא קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית שְׁמַעֲיָנוּ** פְּלוֹמַר מִקְרָא דְּמִקְדָּשִׁי ה' לֹא נִפְקָא לָן אֵלָא קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית וְלֹא קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְנִפְקָא לָן קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ מִקְרָא דְלַעֲיַל דְּכָל חֻלָּב וּי"מ דַּל"ג לַעֲיַל וְהַתֵּינִא כָּל חֻלָּב אֵלָא גִרָם וְהָא קִרָא קָא נָסָב לֵה פִי' ר' יֵנְאִי קָא מַפִּיק מִקְרָא בְּסוּף פְּרָק כָּל הַבָּשָׂר (חֲלִין דף קיח.) דְּאִיפָא מַעֲלָה דְּמַקִּישׁ פַּר כִּהֵן מִשּׁוּחַ לְזַבַּח שְׁלָמִים מִכַּאֲשֶׁר יִירָם מִיֵּהוּ נִרְאֵה לְמוֹרִי שִׁי' דְּגִרָם וְהַתֵּינִא כָּל חֻלָּב וְהָא דְלֹא מַפִּיק מִרְבִּי יֵנְאִי פְּשִׁיטָא לִיָּה דְּמִדְּרַבָּנָן קֹאֲמַר וְאִסְמַכְתָּא בַּעֲלָמָא אֵלָא פְרִיךְ מִקְרָא דְכָל חֻלָּב וְהֵינּוּ קִרָא דְּמַפִּיקי מִנָּה בַּמַּסְקִינָא דִישׁ מַעֲלָה בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ וְאִם תֵּאמַר וְהִיאָּא נִפְקָא לֵה מִנָּה קִדְּשִׁי קִדְּשִׁים וְהָא לֹא אִזְרִי קִרָא אֵלָא בְּאִמּוּרִי קִדְּשִׁים קִלִּים י"ל דְּכִיּוֹן דְּאִפְקִינְהוּ קִרָא דְּמִקְדָּשִׁי ה' מֵהִיא דְרָשָׁא דְקֹאֲמַר לַעֲיַל דְּדוֹקָא קִדְּשִׁים הַמִּיַּחֲדִין לָשֹׁם אֱלִמָּא לֹא דְרָשִׁי מִנָּה כְּלָל אֵלָא מוֹקְמִינוּ לִיָּה בְּכָל קִדְּשִׁים כּוֹן נִרְאֵה לְמוֹרִי:

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

מתני' **קדשי מזבח** מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה אִם אֲבָל בְּשַׁר עוֹלָה זוֹ חֵיב

חֲצִי זֵית וּמִבָּשָׂר עוֹלָה אַחֲרַת חֲצִי זֵית חֵיב קִרְבֵּן מַעֲלָה וְכוּן לַמ"ד לְקַמֵּן (מַעֲלָה דף יח:.) דְּמַעֲלָה בְּשָׁנָה פְּרוּטָה אִם אֲבָל חֲצִי שָׁנָה פְּרוּטָה מִזוּ וְחֲצִי שָׁנָה פְּרוּטָה מִזוּ חֵיב: וּלְחִיִּיב מִשּׁוּם פָּגוּל וְנֹתֵר וְטָמֵא שָׁאִם אֲבָל חֲצִי זֵית מִתָּה וְחֲצִי זֵית מִתָּה חֵיב בְּרַת קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה. ^(א)גַּמְי' הַשְּׁתָּא יֵשׁ לִזְמַר דְּקִתְנִי: "אֶחָד קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה. ^(א)גַּמְי' הַשְּׁתָּא יֵשׁ לִזְמַר דְּקִתְנִי: "אֶחָד קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית" דְּהִאי קְדוּשַׁת הַגּוֹף וְהִאי קְדוּשַׁת דְּמִים, אֲפִילוּ הִכִּי קִתְנִי: "מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה". "קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ עִם קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ" מִיַּבְעָא? מִשּׁוּם דְּקִתְנִי עֲלָה "לְחִיִּיב עֲלִיָּהּן מִשּׁוּם פִּיגּוּל נֹתֵר וְטָמֵא", דְּקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית לֹא אִיפָא הִכִּי, מִשּׁוּם הִכִּי קָא פְּלִיג לִיָּה. "אָמַר רַבִּי יַנָּאי: מְחוֹרְרָא, אִין חֲיִיבִין מִשּׁוּם מַעֲלָה אֱלָא עַל

קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית וְעוֹלָה בְּלָבָד. מֵאִי טַעְמָא? דְּאָמַר קָרָא: "נִפְּשׁ כִּי תִמְעַל מַעַל מִקְדָּשִׁי ה'", קִדְּשִׁים הַמִּיּוּחָדִין לַה' – יֵשׁ בָּהֶן מַעֲלָה. אֲבָל קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ – אִית בָּהוּ לְכַהֲנִים, וְאִית בָּהוּ לְבָעֲלִים. תָּנן: קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה! מִדְּרַבָּנָן. קִדְּשִׁים פִּיגּוּל נֹתֵר וְטָמֵא", דְּקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית לֹא אִיפָא הִכִּי, מִשּׁוּם הִכִּי קָא פְּלִיג לִיָּה. "אָמַר רַבִּי יַנָּאי: מְחוֹרְרָא, אִין חֲיִיבִין מִשּׁוּם מַעֲלָה אֱלָא עַל קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית וְעוֹלָה בְּלָבָד. מֵאִי טַעְמָא? דְּאָמַר קָרָא: "נִפְּשׁ כִּי תִמְעַל מַעַל מִקְדָּשִׁי ה'", קִדְּשִׁים הַמִּיּוּחָדִין לַה' – יֵשׁ בָּהֶן מַעֲלָה. אֲבָל קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ – אִית בָּהוּ לְכַהֲנִים, וְאִית בָּהוּ לְבָעֲלִים. תָּנן: קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה! מִדְּרַבָּנָן. קִדְּשִׁים שְׁשֻׁחָטִין בְּדָרוֹם – מוֹעֲלִים בָּהֶן! מִדְּרַבָּנָן. ^(א)תָּנן: הַנֶּהְיָה מִן הַחֲטָאת כְּשֶׁהִיא חַיָּה – לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגַּם. כְּשֶׁהִיא מִתָּה, בִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה כָּל שְׁהוּא – מַעַל! מִדְּרַבָּנָן. וּמִדְּאוּרִייתָא לֹא? וְהַתְנַגָּא, רַבִּי אוֹמַר: "כָּל חֻלָּב לַה'" – לְרַבּוֹת אִימּוּרֵי קִדְּשִׁים קִזִּים לְמַעֲלָה! מִדְּרַבָּנָן. וְהָא קָרָא קָא נָסִיב לַהּ! אִסְמַכְתָּא בַּעֲלָמָא. ^(א)וְהָא אָמַר עוּלָא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קִדְּשִׁים שְׁמָתוּ – יַצֵּאוּ מִיַּדִּי מַעֲלָה דָּבָר תּוֹרָה. בְּמֵאִי? אִילֵימָא בַּקִּדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית, אֲפִילוּ כִּי מָתוּ נָמִי, לֹא יִהְיֵא אֱלָא דְאַקְדִּישׁ אֲשַׁפָּה לְבָדָק הַבֵּית, לֹאוּ אִית בָּהּ מַעֲלָה? אֱלָא קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ, דְּאוּרִייתָא! מִי אִית בָּהוּ מַעֲלָה? אֱלָא הִכִּי קָא אָמְרִי דְּבִי רַבִּי יַנָּאי: מֵהֵאִי קָרָא קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית שְׁמַעֲיָן מִיַּבָּה, קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ לֹא שְׁמַעֲיָן מִיַּבָּה.

מתני'

דְקֹאֲמַר בַּמַּסְקִינָא דְלְרַבִּי יֵנְאִי ר"ל כִּי מִתָּה הַפְּסוּק לֹא נִפְקָא לָן מַעֲלָה בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ וּא"ת וְהָא בְּשַׁלְהִי תִמּוּרָה (דף לב:) א"ר יֵנְאִי דְאִין מַעֲלָה

חֲצִי זֵית וּמִבָּשָׂר עוֹלָה אַחֲרַת חֲצִי זֵית חֵיב קִרְבֵּן מַעֲלָה וְכוּן לַמ"ד לְקַמֵּן (מַעֲלָה דף יח:.) דְּמַעֲלָה בְּשָׁנָה פְּרוּטָה אִם אֲבָל חֲצִי שָׁנָה פְּרוּטָה מִזוּ וְחֲצִי שָׁנָה פְּרוּטָה מִזוּ חֵיב: וּלְחִיִּיב מִשּׁוּם פָּגוּל וְנֹתֵר וְטָמֵא שָׁאִם אֲבָל חֲצִי זֵית מִתָּה וְחֲצִי זֵית מִתָּה חֵיב בְּרַת קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה וְאִם נִהְיָה חֲצִי שְׁעוֹר מִתָּה וְחֲצִי שְׁעוֹר מִתָּה מַעַל: **אֶחָד קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֶחָד קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית כּו'** שָׁאִם נִהְיָה בְּחֲצִי זֵית בְּשַׁר קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְכַחֲצִי זֵית מִבָּשָׂר שֶׁהַקְדָּשָׁה לְבָדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין: **הַשְּׁתָּא יֵשׁ לִזְמַר** קִתְנִי אֲחֵד קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֲחֵד קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין בְּקִתְנִי בְּסִיפָא דְּמַתְנִי' קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ עִם קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ מַבְשִׂיא וְאִמְאִי קִתְנִי רִישָׁא דְּמַתְנִיתוֹן וּא"ת שָׁאִם נִהְיָה בְּחֲצִי זֵית בְּשַׁר קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְכַחֲצִי זֵית מִבָּשָׂר שֶׁהַקְדָּשָׁה לְבָדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין: **הַשְּׁתָּא יֵשׁ לִזְמַר** קִתְנִי אֲחֵד קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְאֲחֵד קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה. אֲבָל פִּיגּוּל וְנֹתֵר אִין בְּתָן דִּהֵנִי לֹא נִהְיָ בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית דְּקוֹשֶׁת דְּמוּם טִיבֵהוּ: וְקִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ וְקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית מִגְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמַעֲלָה. אֲבָל לֹא לְדָבָר אַחֵר כְּדֹאמָרן מִשּׁוּם הִכִּי קָא פְּלִיג לֵה לְמַתְנִין קִדְּשִׁי מִזְבֵּחַ בְּפַנֵּי עַצְמוֹ וְקִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית בְּפַנֵּי עַצְמוֹ: אָמַר ר' יֵנְאִי מְחוֹרְרָא. הִכִּי קֹאֲמַר מְחוֹר וּמְבוּרָא הִיא לִי שְׁאִין חֲיִיבִין מִשּׁוּם מַעֲלָה אֲלֹא עַל קִדְּשִׁי בָּדָק הַבֵּית בְּלָבָד כּו':

בְּלוֹמַר מִדְּרַבָּנָן. הִיא דְּלִית בָּהּ מַעֲלָה בַּקֳּדָשִׁי מִזְבֵּחַ וְלֹא מִדְּאוּרִיתָא: הַנֶּהְיָה מִן הַחֲטָאת כְּשֶׁהִיא חַיָּה לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגַּם. כְּגוֹן שֶׁרַבָב עֲלִיָּה וְהַכְחָשָׁה בְּפִרְקִין דְּבַפְרָקוֹן דְּמִיַּחֲדִין לְקַמֵּן דְּבַחְטָאת בַּעַל מוֹם מוּיָיִד דְּקוּימָא לְפָדוּיָה שְׂהִיר הַפְּסִיד אֶת הַהַקְדֵּשׁ שֶׁהַחֲחִתָּה מִדְּמִיָּה וּבִשְׂהִיא מִתָּה כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מִמֶּנָּה אֲשִׁילוּ בְּלֹא פָּגַם מַעַל דְּלֹא קוּימָא לְפָדוּיָה שְׁאִין הַהַקְדֵּשׁ לְהַאֲכִילָה לְכַלְבִּים: מִדְּרַבָּנָן(נִרְאֵה ע"י'ה דֵּךְ מַעַל דְּקֹאֲמַר נָמִי מִדְּרַבָּנָן קֹאֲמַר. נָמִי מַעַל. וַצֵּאוּ מַעֲלָה דְּבַר תּוֹרָה מִשּׁוּם דְּכַתִּיב וְחֲטָאתָ כַּשֶּׁנָּה מִקְדָּשִׁי ה' וּבִיּוֹן דְּמִתּוּ לֹא חֲזוּ לֵה': בַּמֵּאִי. קָא מוּיָיִד עוֹלָא אִי בַּקֳּדָשִׁי בָּדָק הַבֵּית מוּיָיִ

טו:

	עיו משפט גור מצורה
א	מוי' פו"א מהל' מעשה הקרבנות הל' ב:
ב	מוי' פו"א מהל' מעשה הקרבנות הל' יג:
ג	מוי' פו"ט מהל' מעשה הקרבנות הל' י:
ד	מוי' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' ל:
ה	מוי' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' לא:
ו	מוי' פא' מהל' פסולי המוקדשין הל' ל:
ז	מוי' פו' מהל' תרומות הל' ד:
ח	מוי' פטו' מהל' תרומות הל' כא:
ט	מוי' פטו' מהל' מאכלות אסורות הל' יג:
י	מוי' פו"א מהל' פסולי המוקדשין הל' יא:
יא	מוי' פטו' מהל' תרומות הל' כ:
יב	מוי' פד' מהל' מאכלות אסורות הל' יז:
יג	מוי' פא' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג:
יד	מוי' פד' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ב:

חֲמִשָּׁה דְּבָרִים בְּעוֹלָה כו' מפרש להו וְאָלוּ: **חֲמִנְי'** לה רב הוּנָא לְרַבְהּ ח' דְּבָרִים בְּעוֹלָם

הנה טועה בגרסת המִשְׁנֶה דָּגְרָם בעולה והוא אִמֵּר בְּעוֹלָם אִיל' בְּעוֹלָם קִאֲמַרְתָּ כְּלוּמַר וְכִי אֵין בְּעוֹלָם אִלָּא ה' דְּבָרִים והא קתני ו' דְּבָרִים שְׁבַתוּדָה וּמִסִּין אִלָּא תני שְׁבַעוּלָה כְּלוּמַר חוֹד בְּךְ וְגָרִים בְּעוֹלָה: בְּשַׁלְמָא לְהַעֲלוֹתוּ בַּחוּץ עוֹלָה דְּכִלְיָ לְהוּנָא מִצְטָרְפִין פְּרוּשׁ אִם הָעֵלָה בַּחוּץ בַּצִּית בִּין בָּשָׂר בִּין אִמּוּרִים חִיב מַפְנֵי שְׂכָלָה כְּלִיל וְהַכֵּל חֲשׁוֹב כְּמוֹ אִמּוּרִים שְׁלָמִים לֹא פְרוּשׁ הָעֵלָה בַּחוּץ בַּצִּית מַשְׁלָמִים בִּין בָּשָׂר וְאִמּוּרִים פְּטוּר שְׁהָי אִינוּ חִיב עַל הָעֲלָתָ חוּן אִלָּא עַל דְּבַר שְׁמַתְקַבֵּל בַּפְּנִים כְּדִלְיָתָא הָתָם פ' הַשּׁוֹחֵט וְהַמְעֵלָה (זבחים דף קיא:)
וְבָשָׂר שְׁלָמִים אִינוּ לְמִזְבֵּחַ וְהִתְנָן כֹּל הַפְּגוּלִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה וְאִפְלוּ אִמּוּרֵין וְבָשָׂר אִלָּא אִימָא עוֹלָה וְאִמּוּרִיָּה מִצְטָרְפִין לְזִרוּק עֲלִיָּה אֵת הָדָם כְּלוּמַר שְׁאִם אִבְדַּ וְנִשְׁאַר חֲצִי זֵית מִאִמּוּרִים וְחֲצִי זֵית מִן בָּשָׂר הָעוֹלָה זִזְרַק הָדָם כְּאִלוּ נִשְׁאַר בַּצִּית מִלְּחֹד מִהָם שְׁהָי הַכֵּל אֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְיֵשׁ לָהֶם לְהַצְטָרֵף זֶה עִם זֶה אִבְדַּל בְּשָׁלְמִים לֹא שְׁהֵאמּוּרִים אֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְבָשָׂר אֲכִילַת אָדָם וְאֲכִילַת אָדָם וְאֲכִילַת מִזְבֵּחַ לֹא מִצְטָרְפִים וּמִנִּי ר' יְהוֹשֻׁעַ הִיא דִּתְגִיָּא כֹּל הַזְּבָחִים כו' וְלֹאִכְפוּי מִדְר"א דְאִמֵּר יֵשׁ דָּם אַע"כ שְׁאֵין בָּשָׂר לְדִימָה לֹא בְּעֵינָן וְהָ דִּקְתַּנִּי לְחִיב עֲלִיָּה מִשּׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא הֵינּוּ לְזִרוּק עֲלִיו אֵת הָדָם לְכַתְּמָלָה בְּבָשָׂר חֲזִיבִים עֲלִיו מִשּׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא שְׁהִירָקָה קוֹבַעְתּוּ בַּפְּגוּל וְקָרִי בַּה קָרְבוּ מִתֵּרִין: בְּצִיַּת בָּשָׂר וּבִצִּית חֶלֶב אִי בַּצִּית חֶלֶב קִאֲמַר: מִנְחָה מֵאִי עֲבִידְתָּהּ כְּלוּמַר מֵאִי זְרִיקַת דָּם שׁוֹכֵא הָא אִמֵּר רַב פֶּפְא מִנְחַת נִסְכִּים פְּרוּשׁ שֵׁשׁ זָבַח עִם הַמִּנְחָה וְאִבְדַּ כֹּל הַזָּבַח וּס"ד לְמִינָא דְּבִין דְּהַמִּנְחָה קוּמָא וְהָי הִיא תַּחַת הַבָּשָׂר או תַּחַת הָאִמּוּרִים וְזִזְרַק קמ"ל דָּלָא: הַתְרוּמָה וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר כו' בְּגִמְרָא מִפְּרָשׁ טַעְמָא מִשּׁוֹם דְּכָל הֵי אִיָּקֵרוּ תְּרומֶה: כָּל הַפְּגוּלִים וכו' וְכָל הַנּוֹתְרִים כו' בְּכַר תֵּנָא לִיֵּה בְּרִישָׁא וְאִיזִיזִי דְּבַעֲי לְמַתְנִי כֹּל הַגְּבֻלוֹת מִצְטָרְפוֹת וְכָל הַשְּׂרָצִים מִצְטָרְפוֹת תֵּנָא נְמִי כֹּל הַפְּגוּלִים: אֲבָל הִנֵּה לֹא צָרִיבָא פְּרוּשׁ תְּרומֶה וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר וְתִרּוּמַת
מַעֲשֶׂר שֶׁל דְּמָאִי לֹא צָרִיךְ לְפָרוּשִׁי מ"ט דְּמִצְטָרְפִי כְּלוּמַר שְׁהָי דְּבַר פְּשׁוּט הוּא שְׁהִם עֲצָמָן נִקְרָאִים תְּרומֶה: כָּל הַגְּבֻלוֹת בְּגִמְרָא מִפְּרָשׁ לַעֲנֹן מֵאִי קִאֲמַר: כָּל הַגְּבֻלוֹת מִצְטָרְפוֹת זֶעַם זוּ כְּלוּמַר בָּשָׂר גְּבֻלָּה זוּ עִם בָּשָׂר גְּבֻלָּה [אֲחֵרָת]: אֲמֵר רַב לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְעֲזִיבָא שְׁמָאָה וְה"ק בְּמַתְנִי' כֹּל הַגְּבֻלוֹת מִצְטָרְפוֹת לְטַמְּאָה אֲבָל לַעֲנֹן אֲכִילָה לֹא מִצְטָרְפִין אִלָּא טַהוּרִים לַעֲצָמָן וְטַמְּאִים לַעֲצָמָן אִסּוּר דְּטַהוּרָה מִשּׁוֹם גְּבֻלָּה וְאִסּוּר דְּטַמְּאָה מִשּׁוֹם טַמְּאָה אֲבָל מִשּׁוֹם גְּבֻלָּה לִיבָא דְּקַסְבָּר אֵין אִסּוּר חַל עַל אִסּוּר וְלִיוֹ אִמֵּר לְאֲכִילָה נְמִי מִצְטָרְפִין וְאִם תֵּאמַר וְכִי פְּלִיגִי רַב וְלִיוֹ בַּפְּלִגְתָּא דִּתְגִּיאִי בַּעֲלָמָא דְאִמְרִינָן דְּפְלִיגִי בְּאִסּוּר חַל עַל אִסּוּר הֵא מְדַפְרִין בְּסֻמוּךְ לְרַב אִסִּי וְקָא מַשְׁנֵי קַסְבָּר הֵאִי תֵּנָא אִסּוּר חַל עַל אִסּוּר אֲלָמָא אִית לָהּ לְכוֹלְהָ אִמּוּרִאִי דְּפְלִיגִי הֵבֵא דְאֵין אִסּוּר חַל עַל אִסּוּר וְנִקְרָא לְפָרֵשׁ דְּנִזְחִאי כּוֹלָה אִרְכִּי לְמִי' אֵין אִסּוּר חַל עַל אִסּוּר וְלִיוֹ אִמֵּר לָךְ אַע"ג דְּבַעֲלָמָא אֵין אִסּוּר חַל עַל אִסּוּר הֵבֵא מוֹנֶה דְּאִסּוּר חַל עַל אִסּוּר דְּגַנְיָ קָרָא בְּגֻבְלָה דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא ז') וְחֶלֶב גְּבֻלָּה [וְגו'] וְאֲכֹל לֹא תֵאכְלֶנָה הַתּוֹרָה אִמְרָה יבֵּא אִסּוּר גְּבֻלָּה וְיִחּוּל עַל אִסּוּר חֶלֶב וְה"ה דְּחֹל נְמִי אִסּוּר גְּבֻלָּה אֲטוּמָא וְגַב אִסִּי אוֹמֵר טַהוּרִים בַּפְּנֵי עֲצָמָן וְטַמְּאִין בַּפְּנֵי עֲצָמָן אִבָּא דְאִמְרִי פְּלִיגָא אֲדָרַב וְקַסְבָּר דִּלְעֲנֹן טַמְּאָה נְמִי לֹא מִצְטָרְפִי וּא"ת וּמֵאִי טַעְמָא דִּהִתַּחַת לַעֲנֹן אֲכִילָה כְּדַפְרִשְׁנֵי לַעֲלִי דִּשְׁנֵי אִסּוּרִים הֵם אִלָּא לַעֲנֹן טַמְּאָה אִמְרִי לֹא מִצְטָרְפִי וְהָ אִסּוּרִים הֵם אִלָּא לַעֲנֹן אֲכִילָה לֹא מִצְטָרְפִי וּא"ת וְהָ קַתְנִי בְּמַתְנִי' כֹּל הַגְּבֻלוֹת דְּמַשְׁמַע דְּמִצְטָרְפִי לְכָל הַפְּחוֹת לַעֲנֹן טַמְּאָה י"ל דְּמִיורי בְּטַהוּרָה וְטַהוּרָה כְּגוֹן עַז וּפְרָה אוֹ בְּטַמְּאָה וְטַמְּאָה כְּגוֹן גְּמֹל וְחִמּוּר וּא"ת וְהָ קַתְנִי בְּמַתְנִי' כֹּל שֶׁשְּׁעוּרֵי וְטַמְּאִתּוֹ שָׁנָה מִצְטָרְפִין וְכָל הַגְּבֻלוֹת בִּין שֶׁל טַמְּאָה בִּין שֶׁל טַהוּרָה טַמְּאִתּוֹ וְשְׁעוּרֵי שָׁנָה י"ל דָּלָא קִאֲמַר מִצְטָרְפִין אִלָּא בְּשָׂרָצִים שְׁאֵין חִלּוּקִים לַעֲנֹן אֲכִילָה [אֲבָל בְּהֶמָּה דְּחִלּוּקָה לַעֲנֹן אֲכִילָה] כְּגוֹן טַהוּרָה אוֹ טַמְּאָה בְּהָא לֹא קִאֲמַר דְּמִצְטָרְפִי:

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

מתני' ה' דְּבָרִים בְּעוֹלָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה הַבָּשָׂר וְהַחֶלֶב וְהַסֶּלֶת הֵינּוּ מִנְחָה הַבָּהָה

עֲמִיד וְהֵינּוּ וְהַשָּׁמֶן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה בְּצִיַּת לְחִיִּיב מִשּׁוֹם מַעֲלָה בַּחוּץ וְלְחִיב מִשּׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא וּמִשּׁוֹם מַעֲלָה נְמִי. וְאַע"כ דִּתְנָא רִישָׁא נְמִי קִלְשִׁי מִזְבֵּחַ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה אֲצַטְרִיךְ לְמַתְנִי הֵא אַע"כ דְּמִינָא אֲחֵרָינָא נִינְהוּ: **שָׁשָׁה דְּבָרִים שְׁבַתוּדָה** מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְפָגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא. וְהֵאִי סֵלֶת נְמִי דִּקְתַּנִּי גַבִּי תוֹדָה הֵינּוּ נְמִי מִנְחַת נִסְכִּים הַבָּהָה עִם הַתּוֹדָה כְּדִלְאִמְרִינָן בְּמַסְכַּת מִנְחוֹת בְּפָרָךְ שְׁמִי מַלּוּת (מִנְחוֹת דף טז) דְּתוֹדָה נְמִי טְעוּנָה מִנְחַת נִסְכִּים דְּמַפִּיק לִיֵּה מֵאִי זָבַח: **גַּמ'** בְּעוֹלָם קִאֲמַרְתָּ דְּמַשְׁמַע כָּכָל הַזְּבָחִים שְׁבַעוֹלָם חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שְׁמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה וְתָנוּ לֹא: וְח"כ נִזְרִי תוֹדָה שֵׁשׁ בָּהּ ו' דְּבָרִים שְׁמַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה וְדָם לֹא קָא חֲשִׁיב לְפִי שְׁאֵין מוֹעֲלִין בְּדָמִים וְלִיתָה לֹא בַּפְּגוּל וְלֹא בְּטָמֵא כְּדִלְאִמְרִין בְּפָרָךְ כֹּל הַבָּשָׂר (חֲלִין דף קיז:)

אִלָּא תַנִּי בְּעוֹלָה אִיבָא חֲמִשָּׁה דְּבָרִים הַמִּצְטָרְפִין וְלֹא בְּמִקּוּם אֲחֵר. עֲנִין אֲחֵר אִמֵּר לוֹ רַבִּי בְּעוֹלָם קִאֲמַרְתָּ דְּכָכָל דְּבַר שְׁבַעוֹלָם מִצְטָרְפִין אִלוּ חֲמִשָּׁה דְּבָרִים וְהָ קַתְנִי תוֹדָה דְּמַשְׁמַע דְּבַזְּבָחִים מִיּוּרִי וְלֹא בְּחֲלִין: עוֹלָה וְאִמּוּרִיָּה מִצְטָרְפִין לְבָצִית לְהַעֲלוֹתוּ בַּחוּץ דְאִי מַקְטִיר בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר וּבַחֲצִי זֵית אִמּוּרִין בַּחוּץ חִיב עֲלִיָּהם מִשּׁוֹם מַקְטִיר בַּחוּץ וְהַקְטָרָה בְּעֵינָן בְּבָצִית כְּדַכְתִּיב וְאִם הֵאֲכִיל וְאִבְדַּל וְאִמְרִינָן (זבחים דף כח:)

בְּשְׁמִי אֲכִילוֹת הַכְּתוּב מְדַבֵּר אַחַת אֲכִילַת אָדָם וְאַחַת אֲכִילַת מִזְבֵּחַ מַה אֲכִילַת אָדָם בְּבָצִית אִף אֲכִילַת מִזְבֵּחַ בְּבָצִית: עוֹלָה דְּכִלְיָ הִיא מִצְטָרְפִין הַבָּשָׂר וְהַחֶלֶב לְחִיִּיב הַקְטָרָה בַּחוּץ אֲבָל שְׁלָמִים דְּאֵינָן כְּלִיל לֹא מִצְטָרְפִי לְאִמּוּרִין: אִלָּא לְחִיב עֲלִיָּה מִשּׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר מִשּׁוֹם בְּבָצִית לְחִיִּיב מִשּׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא: אִלָּא אִימָא עוֹלָה וְאִמּוּרִיָּה מִצְטָרְפִין לְבָצִית לְזָרַק עֲלִיָּהן אֵת הָדָם וְר' יְהוֹשֻׁעַ הִיא דִּתְגִיָּא וְכו': **שְׂכָלָה כְּלִיל** מַשַּׁא"כ בְּשַׁאֲר הַזְּבָחִים. וְטַעְמָה דֵּר' יְהוֹשֻׁעַ בְּשַׁאֲר זְבָחִים מִשּׁוֹם דְּכַתִּיב וְאִם הֵאֲכִיל וְאִם הֵאֲכִיל אֲבָל שְׁלָמִים דְּאֵינָן לְעַל דְּבַשְׁפִּי אֲכִילוֹת הַכְּתוּב מְדַבֵּר מַשַּׁ"ה ס"ל דְּאֵין זִזְרָקִין עֲלִיָּהן אֵת הָדָם עַד שִׁישְׁמַר מִהֵן בַּצִּית בָּשָׂר דְּהֵינּוּ אֲכִילַת אָדָם [או בַּצִּית חֶלֶב דְּהֵינּוּ אֲכִילַת מִזְבֵּחַ] אֲבָל [חֲצִי זֵית בָּשָׂר דְּהֵיִא אֲכִילַת אָדָם] וְחֲצִי זֵית חֶלֶב דְּלֹאִי אֲכִילַת אָדָם הוּא אִינוּ זִזְרַק עֲלִיו דְּאֵין מִצְטָרְפִין. אֲבָל עוֹלָה דְּלִית בָּהּ אֲכִילַת אָדָם אִפְלוּ בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר וּבַחֲצִי זֵית חֶלֶב מִצְטָרְפִין: וּבְמִנְחָה מִשּׁוֹם אִיזִיקָה טְעוּנָה מִנְחָה: אִמֵּר רַב פֶּפְא מִנְחַת נִסְכִּים הֵאֲהָ בְּנִסְכִּים קִאֲמַר כְּדַכְתִּיב וּמִנְחָתָם סֵלֶת וְגו' דְּקָא ס"ד הוּאִיל וּבַהֲדִי זָבַח קִאֲתִיבָא כְּגוּפָא דְּזָבַח דְּקִינָא וְאַע"כ דָּלָא נִשְׁתַּפַּר מִן הַבָּשָׂר כִּלּוּם זִזְרַק עֲלִיָּה אֵת הָדָם קמ"ל דָּלָא: **מַתְנִי'** הַתְרוּמָה הֵינּוּ תְּרומֶה גְּדוּלָּה תְּרִי מִמָּאָה: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר שֶׁל דְּמָאִי שְׁהוּא אֲחֹד מִמָּאָה: וְהַחֶלֶב וְהַבְּפוּרִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאִסּוּר שֶׁאִם נִכְּל מִפְּלֵן לְזִרוּק וְיֵשׁ בּוֹ כְּכִי לְחֻמָּן אִסּוּרָה: וּמִצְטָרְפִין לְאִבְדַּל מִפְּלֵן בְּשָׂוָה פְּרוּטָה בַּשְּׁנֵיהּ לְחִיב עֲלִיָּהן אֵת הַחֲמֵשׁ: **גַּמ'** מֵאִי טַעְמָא מִצְטָרְפִין חֶלֶב וּבְכוּרִים עִם הַתְּרומֶה: **אֲבָל** אִינֶה כְּלוּמַר שֶׁאֵר הֵנָךְ לֹא צָרִיכִי קָרָא לְאִתּוּי דְּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה דִּהָא מִקְרוּ תְּרומֶה: **מַתְנִי'** **כֹּל** הַגְּבֻלוֹת מִצְטָרְפוֹת זֶעַם זוּ לְבָצִית. מַשְׁמַע הַשְּׁתָּא אֲפִילוּ נְבֻלַּת בְּהֶמָּה טַמְּאָה עִם נְבֻלַּת בְּהֶמָּה טַהוּרָה. וְכָל הַשְּׂרָצִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאִבְדַּל מִהֵן בַּצִּית:

אֲכִילַת מִזְבֵּחַ] אֲבָל [חֲצִי זֵית בָּשָׂר דְּהֵיִא אֲכִילַת אָדָם] וְחֲצִי זֵית חֶלֶב דְּלֹאִי אֲכִילַת אָדָם הוּא אִינוּ זִזְרַק עֲלִיו דְּאֵין מִצְטָרְפִין. אֲבָל עוֹלָה דְּלִית בָּהּ אֲכִילַת אָדָם אִפְלוּ בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר וּבַחֲצִי זֵית חֶלֶב מִצְטָרְפִין: וּבְמִנְחָה מִשּׁוֹם אִיזִיקָה טְעוּנָה מִנְחָה: אִמֵּר רַב פֶּפְא מִנְחַת נִסְכִּים כְּלוּמַר הֵאִי דְּקִאֲמַר וּבְמִנְחָה אֲפִילוּ בָּלָה קוּמָא וְכו' בְּאוֹתָהּ מִנְחָה הַבָּהָה בְּנִסְכִּים קִאֲמַר כְּדַכְתִּיב וּמִנְחָתָם סֵלֶת וְגו' דְּקָא ס"ד הוּאִיל וּבַהֲדִי זָבַח קִאֲתִיבָא כְּגוּפָא דְּזָבַח דְּקִינָא וְאַע"כ דָּלָא נִשְׁתַּפַּר מִן הַבָּשָׂר כִּלּוּם זִזְרַק עֲלִיָּה אֵת הָדָם קמ"ל דָּלָא: **מַתְנִי'** הַתְרוּמָה הֵינּוּ תְּרומֶה גְּדוּלָּה תְּרִי מִמָּאָה: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר שֶׁל דְּמָאִי שְׁהוּא אֲחֹד מִמָּאָה: וְהַחֶלֶב וְהַבְּפוּרִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאִסּוּר שֶׁאִם נִכְּל מִפְּלֵן לְזִרוּק עָסָה שֶׁל חֲלִין וְיֵשׁ בּוֹ כְּכִי לְחֻמָּן אִסּוּרָה: וּמִצְטָרְפִין לְאִבְדַּל מִפְּלֵן בְּשָׂוָה פְּרוּטָה בַּשְּׁנֵיהּ לְחִיב עֲלִיָּהן אֵת הַחֲמֵשׁ: **גַּמ'** מֵאִי טַעְמָא מִצְטָרְפִין חֶלֶב וּבְכוּרִים עִם הַתְּרומֶה: **אֲבָל** אִינֶה כְּלוּמַר שֶׁאֵר הֵנָךְ לֹא צָרִיכִי קָרָא לְאִתּוּי דְּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה דִּהָא מִקְרוּ תְּרומֶה: **מַתְנִי'** **כֹּל** הַגְּבֻלוֹת מִצְטָרְפוֹת זֶעַם זוּ לְבָצִית. מַשְׁמַע הַשְּׁתָּא אֲפִילוּ נְבֻלַּת בְּהֶמָּה טַמְּאָה עִם נְבֻלַּת בְּהֶמָּה טַהוּרָה. וְכָל הַשְּׂרָצִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאִבְדַּל מִהֵן בַּצִּית:

אֲכִילַת מִזְבֵּחַ] אֲבָל [חֲצִי זֵית בָּשָׂר דְּהֵיִא אֲכִילַת אָדָם] וְחֲצִי זֵית חֶלֶב דְּלֹאִי אֲכִילַת אָדָם הוּא אִינוּ זִזְרַק עֲלִיו דְּאֵין מִצְטָרְפִין. אֲבָל עוֹלָה דְּלִית בָּהּ אֲכִילַת אָדָם אִפְלוּ בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר וּבַחֲצִי זֵית חֶלֶב מִצְטָרְפִין: וּבְמִנְחָה מִשּׁוֹם אִיזִיקָה טְעוּנָה מִנְחָה: אִמֵּר רַב פֶּפְא מִנְחַת נִסְכִּים כְּלוּמַר הֵאִי דְּקִאֲמַר וּבְמִנְחָה אֲפִילוּ בָּלָה קוּמָא וְכו' בְּאוֹתָהּ מִנְחָה הַבָּהָה בְּנִסְכִּים קִאֲמַר כְּדַכְתִּיב וּמִנְחָתָם סֵלֶת וְגו' דְּקָא ס"ד הוּאִיל וּבַהֲדִי זָבַח קִאֲתִיבָא כְּגוּפָא דְּזָבַח דְּקִינָא וְאַע"כ דָּלָא נִשְׁתַּפַּר מִן הַבָּשָׂר כִּלּוּם זִזְרַק עֲלִיָּה אֵת הָדָם קמ"ל דָּלָא: **מַתְנִי'** הַתְרוּמָה הֵינּוּ תְּרומֶה גְּדוּלָּה תְּרִי מִמָּאָה: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר: וְתִרּוּמַת מַעֲשֶׂר שֶׁל דְּמָאִי שְׁהוּא אֲחֹד מִמָּאָה: וְהַחֶלֶב וְהַבְּפוּרִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְאִסּוּר שֶׁאִם נִכְּל מִפְּלֵן לְזִרוּק עָסָה שֶׁל חֲלִין וְיֵשׁ בּוֹ כְּכִי לְחֻמָּן אִסּוּרָה: וּמִצְטָרְפִין לְאִבְדַּל מִפְּלֵן בְּשָׂוָה פְּרוּטָה בַּשְּׁנֵיהּ לְחִיב עֲלִיָּהן אֵת הַחֲמֵשׁ: **גַּמ'** מֵאִי טַעְמָא מִצְטָרְפִין חֶלֶב וּבְכוּרִים עִם הַתְּרומֶה: **אֲבָל** אִינֶה כְ

רבינו גרשום

לא שנו. הא תמן דבעלות מעטרפות זו עם זה דמשמע דאפילו נבלת בַּהֶמָּה טְמֵאָה עִם נִבְלַת דְּבִתְרֵיהּוּ פְּתִיב (ויקרא י"א:ל"ט) הִנָּנֶע בְּנִבְלָתָהּ וְיִטְמֵא אֲבָל לַעֲנִין אֲכִילָה לְחִיב עֲלֵיהּ מִשּׁוּם לֹא תֵאֱכְלוּ כָּל נִבְלָה (דְּבָרִים י"ז:כ"א) לֹא מַעְטְרִפִין אֲלָא נִבְלוֹת טְהוֹרִים

אֲלָא לַעֲנִין טוּמְאָה. לַעֲנִין נִינְיֵה דִּבְתִּירֵיהּוּ כִּתִּיב הַנּוּנֶע בְּנִבְלָתָהּ וְיִטְמֵא:

אבֿל לַעֲנִין אֲכִילָה. כְּגֹן לְחִיב עֲלִין מִשּׁוּם לֹא תֵאֱכָל נִבְלָה לֹא מַעְטְרִיף אֲלֹא בְּעִין דְּלִיכֵי בְּטוֹרִין נִבְנֵלַת טוֹהֲרִין שְׁעֵר כּוֹיֵת בְּפִי עֲצֻם וּבְטוֹמֵאִין בְּפִי עֲצֻם מ"ט מִשּׁוּם דְּבַהֶמָּה טוֹהֲרָה לֹא חִייל עֵלֵה אִיסוּר לֹא תֵאֱכָל נִבְלָה דְּקִסְטֵר רַב דִּין אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר הֶלְכָּךְ לֹא מַעְטְרִיף וְכֵן בְּבַהֶמָּה טוֹהֲרָה יֵשׁ בָּהּ אִיסוּר לֹא תֵאֱכָל נִבְלָה בְּכַד וְלֹא אִיסוּר טוּמְאָה וְהִיא דְּקִאֲמֵר וְטוֹמֵאִים בְּפִי עֲצֻם לַעֲנִין אִיסוּר טוּמְאָה קִאֲמֵר אוּ מַעְטְרִיף עִם טוֹהֲרִין לְטוּמְאָה אוּ דִּיא אִזְכָּא בְּטוֹמֵאִין לְחִיירֵיהּ כּוֹיֵת אִית בֵּיהּ אִיסוּר טוּמְאָה וְלֹא אִיסוּר אִזְכָּל נִבְלָה דִּין אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר:

אִזְכָּא דִּאֲמִיר. הא דרַב אִסי פְּלִיגָא אֲדַרְב דְּקִסְטֵר הִיא דְּקִאֲמֵר רַב רַב אִסי טוֹהֲרָה לַעֲנֵינָה וְטוּמְאָה לַעֲנֵינָה מִשְׁמַע דְּכֵן לַעֲנִין טוּמְאָה וְכֵן לַעֲנִין אֲכִילָה קִאֲמֵר וּרַב לֹא קִאֲמֵר הִי:

וּאִזְכָּא דִּאֲמִיר לֹא פְּלִיגָא. אֲדַרְב הֶאֱדִיל וְמוֹעֵץ לְמִדְרֵשֵׁיהּ לֹהֵא דְּרַב אִסי בְּדִרַב דְּהִכָּא קִאֲמֵר טוֹהֲרָה בְּפִי עֲצֻמָּה וְטוּמְאָה בְּפִי עֲצֻמָּה לַעֲנִין אֲכִילָה קִאֲמֵר אֲבָל לַעֲנִין טוּמְאָה הִי נִמִּי דְּמַעְטְרִפִין:

מִיתַת פְּרָה וְחִי נִגְמַל. כְּגֹן שֶׁאִם תִּגַּשׁ חֲזִי זֵית מִפְּרָה מִתָּה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל חַל אִין מַעְטְרִפִין לְטוּמְאָה דְּהֵא נִגְמַל חִי:

הָא מִיתַת שְׁנֵיהֶם. מַעְטְרִפִין לְטוּמְאָה וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי (וּאִזְכָּא לְמִימַר) [לְמֵאן] דִּאֲמֵר דְּפִלְגָא:

אִימַר הָא חִי שְׁנֵיהֶם מַעְטְרִפִין. לְכוּת אֲבֵר מִן הַחִי:

וּמַנִּי ר' יוֹהָנָה הִיא. דִּאֲמִרִין בְּפִרְק גִּיד הַנֶּשֶׁה דִּלְבָּר הַחִי נוֹגַע נִמִּי בְּטוּמְאָה:

אבֿל מִיתַת שְׁנֵיהֶם לֹא מַעְטְרִיף א"כ מִיא אִירִיא רִישֵׁי וְחִי בְּרִיתָא מִיתַת פְּרָה וְחִי נִגְמַל אִין מַעְטְרִפִין. כְּלוּמַר מִשּׁוּם דּוּחַ חֵיה מִת הָא אִמְרַת אִפי' מִיתַת שְׁנֵין אִין מַעְטְרִפִין אַע"ג דְּמַדְוִייהּ מִייתִי. אֲלֹא וְהִיא מוֹנִקֵּט מִיתַת פְּרָה וְחִי נִגְמַל לֹא מַעְטְרִפִין ש"מ דְּהֵא מִיתַת שְׁנֵיהֶם מַעְטְרִפִין וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי:

וְעִד תִּנְיָא חֲזִי זֵית פְּרָה בְּחִיָּה כ"ו. אבֿל חֲזִי זֵית מִפְּרָה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל בֵּין בְּחִיָּה וְכֵן בְּמִיתַתָּה מַעְטְרִפִין קִס"ד דִּהִיא דְּקִאֲמֵר בֵּין בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה הֵיטָּו בֵּין בְּחִי שְׁתֵּין בֵּין בְּמִיתַת שְׁתֵּין וְקִאֲמֵר דְּמַעְטְרִיף וְקִשְׁיָא רִישָׁא מִיתַת פְּרָה וְחִי נִגְמַל כ"ו. דְּוִיִּיקוּן לֹא דְּבִמִיתַת שְׁתֵּין לֹא מַעְטְרִיף אִהֵא דְּסִיפָא אבֿל חֲזִי זֵית זֵית מִפְּרָה כ"ו:

אֲלֹא לֹא ש"מ. מְדַבְּסִיפֵא מַעְטְרִשְׁת מִיתַת שְׁתֵּין בְּרִישָׁא נִמִּי מַעְטְרִשְׁת מִיתַת שְׁתֵּין וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי לִאֲזַכָּא דִּאֲמִיר דְּפִלְגָא אֲדַרְב:

אֲמַר לָךְ רַב אִסי הִיא תִּנְא סִבֵּר אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר. וְלִי לֹא סִבֵּרֵא הִי. וְאִית דְּמַפְרִשִׁי קִשְׁיָא רִישָׁא אִסִּיפֵא. רִישָׁא קִתִּי חֲזִי זֵית פְּרָה בְּחִיָּה וְחֲזִי זֵית נִגְמַל(א)וְהִיא דְּחִסֵּר כִּאֵן וְנ"ל בְּמִיתַתָּה אִין מַעְטְרִפִין קִסָּה אִסִּיפֵא דְּקִתִּי אבֿל וְכ"ו בֵּין בְּחִיָּה וְכֵן בְּמִיתַתָּה מַעְטְרִשְׁת. בֵּין בְּמִיתַתָּה וְכֵן בְּחִיָּה וְכֵן בְּמִיתַתָּה וְכֵן בְּחִיָּה מִשְׁמַע בֵּין בְּמִיתַתָּה חֲדָא וְחִי חֲבֵרְתָּה וְקִתִּי דְּמַעְטְרִשְׁת אֲלֹא לֹא ש"מ דְּמִיתַת שְׁנֵיהֶם מַעְטְרִפִין:

הִי קִאֲמֵר. אֲלֹא מִיא אִית לָךְ לְמִימַר דִּלָּא תִּקְסִי לָךְ רִישָׁא לְסִיפָא הִי צִיךְ לְפִרְשֵׁי. לֹהֵא סִיפָא דְּקִתִּי בֵּין בְּחִיָּה וְכֵן בְּמִיתַתָּה תִּיךְ הִי בֵּין בְּמִיתַתָּה בְּמִיתַת שְׁנֵין דְּקִתִּי דְּמַעְטְרִפִין וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי לִהָךְ לִישְׁנָא דִּאִזְכָּא דִּאֲמִיר פְּלִיגָא אֲדַרְב דְּמִשְׁמַע דִּאִית לִיה לְרַב אִסי דִּין מַעְטְרִפִין לֹא לַעֲנִין אֲכִילָה וְלֹא לַעֲנִין טוּמְאָה:

אֲמַר לָךְ רַב אִסי הִיא תִּנְא סִבֵּר כ"ו:

אֲמַר רַב לֹא שָׁנו דְּנִבְלוֹת מַעְטְרִפּוֹת זֹו עִם זֹו דְּמִשְׁמַע אֲפִילוּ נִבְלַת בַּהֶמָּה טְמֵאָה עִם נִבְלַת בַּהֶמָּה טְהוֹרָה אֲלָא לַעֲנִין טוּמְאָה, אֲבָל לַעֲנִין אֲכִילָה –

"לֹא שָׁנו אֲלָא לַעֲנִין טוּמְאָה, אֲבָל לַעֲנִין אֲכִילָה – טְהוֹרִין בְּפָנֵי עֲצָמָן, וְטְמֵאִים בְּפָנֵי עֲצָמָן. וְלִוִי אָמַר: אֲפִילוּ לֹאֲכִילָה נָמִי מַעְטְרִפִין. וְרַב אָסִי אָמַר: טְהוֹרִים לַעְצָמָן וְטְמֵאִין לַעְצָמָן. אִיפֵא דִאֲמִיר: פְּלִיגָא אֲדַרְב, וְאִיפֵא דִאֲמִיר: לֹא פְּלִיגָא. מִיתִיבִי: מִיתַת פְּרָה, וְחִי גְמַל – אִין מַעְטְרִפִין זֶה עִם זֶה. הָא מִיתַת שְׁנֵיהֶם – מַעְטְרִפִין, וְקִשְׁיָא לְרַב אָסִי! יִאֲמֵא: הָא חִי שְׁנֵיהֶם – מַעְטְרִפִין, וּמַנִּי – רַבִּי יְהוּדָה הִיא, דִאָּמַר: אֲבֵר מִן הַחִי נוֹהֵג בְּטְמֵאָה. אֲבָל מִיתַת שְׁנֵיהֶם, מֵאִי? לֹא מַעְטְרִפִי? אִם כּוֹ, מֵאִי אִירִיא דְּרַהִיט וְתַנִּי "מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל", הָא אֲפִילוּ מִיתַת שְׁנֵיהֶם לֹא מַעְטְרִפִי! וְעוֹד, תַּנִּיָּא: חֲזִי זֵית פְּרָה בְּחִיָּה וְחֲזִי זֵית גְמַל בְּמִיתַתָּה – אִין מַעְטְרִפִין. אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל, בֵּין בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה – מַעְטְרִפִין. קִשְׁיָא רִישָׁא אִסִּיפֵא! אֲלָא לָאו שְׁמַע מִיַּנָּה: מִיתַת שְׁנֵיהֶם – מַעְטְרִפִין! אָמַר לָךְ רַב אָסִי: הִיא תִּנְא סִבֵּר אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר.

הִי נִמִּי דְּמַעְטְרִפִין וְהֵינּוּ בְּרַב: מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל שֶׁאִם נִטַּל חֲזִי זֵית מִפְּרָה מִתָּה וְחֲתָךְ חֲזִי זֵית מִגְמַל חִי וְאִכְלָם אֵינִם מַעְטְרִפִין לְחִיב לֹא מִשּׁוּם נִבְלָה דְּמִיתַת פְּרָה וְלֹא מִשּׁוּם אֲבֵר מִן הַחִי הִבָּא מִגְמַל חִי: הָא מִיתַת שְׁנֵיהֶם שְׁנִטַּל חֲזִי זֵית מִפְּרָה מִתָּה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל מַת מַעְטְרִפִין לְטְמֵאָה וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי אֲלִבָּא דְּמ"ד דְּפִלְיגָא אֲדַרְב דְּקִאֲמֵר אֲפִילוּ לַעֲנִין טְמֵאָה נִמִּי טְמֵאוֹת לַעֲצֻם וְטוֹהֲרוֹת לַעֲצֻם. אֲבָל לְרַב לֹא מַצִּי לְפִרְוִי דְּרַב מַצִּי לֹאֲקוּמִי לָהּ דְּקִיָּא דְּהָא מִיתַת שְׁנֵיהֶם מַעְטְרִפִין לַעֲנִין טְמֵאָה קִאֲמַר: אִימַר הָא חִי שְׁנֵיהֶן מַעְטְרִפִין לְכוּת אֲבֵר מִן הַחִי: וּמַנִּי ר' יוֹהָנָה הִיא דִאָּמֵר בְּפִרְק גִּיד הַנֶּשֶׁה (חֲלִין דָּף קא:). דִּלְבָּר מִן הַחִי נוֹהֵג נִמִּי בְּטוּמְאָה: אֲבָל מִיתַת שְׁנֵיהֶן [מֵאִי] לֹא מַעְטְרִפִי מִשּׁוּם דְּטוֹהֲרוֹת לַעֲצֻם וְטְמֵאוֹת לַעֲצָמָן: אִם כּוֹ אִמַּאי רַהִיט וְתַנִּי בְּרִיתָא מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל אִין מַעְטְרִפִין מִשּׁוּם דְּזֶה חִי וְזֶה מַת הָא אֲמִירִין אֲפִילוּ מִיתַת שְׁנֵיהֶן אִין מַעְטְרִפִין אַע"ג דְּשְׁנֵיהֶם מִתִּים וְלִתִּי הִי מִיתַת פְּרָה וְגַמַל שְׁנֵיהֶם אִין מַעְטְרִפִין אֲלֹא וְזִיא דְּמַדְעִנִי מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל אֵינִן מַעְטְרִפִין מִכְּלָל דְּסִבֵּירָא לֶה דְּהָא מִיתַת שְׁנֵיהֶן מַעְטְרִפִין וְקִשְׁיָא לְרַב אָסִי: וְעוֹד תַּנִּיָּא חֲזִי זֵית פְּרָה וְכ"ו אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל בֵּין בְּחִיָּין שְׁשְׁנֵיהֶן חִיין בֵּין בְּמִיתַת שְׁנֵיהֶן מַעְטְרִפִין. וְהֵינּוּ סִיפָא דְּהִיא בְּרִיתָא דְּלַעֲוִל דְּקִתִּנִי מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל: קִשְׁיָא רִישָׁא דְּקִתִּנִי מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל וְכ"ו דְּדִיקִיתָּה הָא מִיתַת שְׁנֵיהֶן לֹא מַעְטְרִפִין אִהֵא סִיפָא דְּקִתִּנִי אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה בֵּין בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה מַעְטְרִפִין אֲלֹא ש"מ מְדַסִּיפֵא מַעְטְרִכַּת מִיתַת שְׁנֵיהֶן בְּרִישָׁא נִמִּי מַעְטְרִכַּת מִיתַת שְׁנֵיהֶן וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי לִאִיפֵא דִאֲמִיר דְּפִלְיגָא אֲדַרְב: אֲמַר לָךְ רַב אִסי הִיא תִּנְא קִסְבֵּר אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר דִּאַע"ג דִּאִיפֵא אִיסוּר שְׁל טְמֵאָה אִיפֵא אִיסוּר נִבְלָה לְהִי מַעְטְרִפִין וְלֹא סִבֵּירָא לִי הִי אֲלֹא סִבֵּירָא לִי דִּין אִיסוּר חַל עַל אִיסוּר וּמִיתַת שְׁנֵיהֶן אִין מַעְטְרִפִין וְהֵא דְּקִתִּנִי בְּרִישָׁא מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל אִין מַעְטְרִפִין וְהֵא דְּקִתִּנִי סִיפָא מִן הַחִי דְּלִבְהֶמָּה טְמֵאָה דְּלֹא אִתִּי אִיסוּר נִבְלָה וְחִיל אִלִּיסוּר אֲבֵר מִן הַחִי וְהֵא דְּקִתִּנִי סִיפָא חֲזִי זֵית מִפְּרָה בְּחִיָּה וְכ"ו הֵתִם לִיפֵא אִיסוּר נִבְלָה דְּבַהֶמָּה טְמֵאָה לִיפֵא אִיסוּר נִבְלָה אֲלֹא אִיסוּר בַּהֶמָּה טְמֵאָה וְאֲבֵר מִן הַחִי. עֲנִין אֲחֵר קִשְׁיָא רִישָׁא אִסִּיפֵא דְּהָא רִישָׁא דְּקִתִּנִי חֲזִי זֵית מִפְּרָה בְּחִיָּה וְחֲזִי [זֵית] מִגְמַל בְּמִיתַתָּה אִין מַעְטְרִפִין קִשְׁיָא לָהּ אִיפֵא דְּקִתִּנִי אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל בֵּין בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה מַעְטְרִפִין דְּהָא דְּקִתִּנִי בֵּין בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה מִשְׁמַע לִיה בֵּין בְּמִיתַת חֲדָא וְחִי חֲבֵרְתָּה וְקִתִּי מַעְטְרִפִין אֲלֹא ש"מ דְּמִיתַת שְׁנֵיהֶן מַעְטְרִפִין וְהִיא אֲלֹא מִיא אִית לָךְ לְמִימַר דְּלֹא תִקְשִׁי רִישָׁא לְסִיפָא הִי צִיךְ לְפִרְוִשִׁי לָהּ סִיפָא דְּקִתִּנִי [בֵּין] בְּחִיָּה בֵּין בְּמִיתַתָּה תִּרִין הִי בֵּין בְּמִיתַתָּה בֵּין בְּמִיתַת שְׁנֵיהֶן וְקִתִּנִי דְּמַעְטְרִפִין וְקִשְׁיָא לְרַב אִסי לָהךְ לִשְׁנָא דְּפִלְיגָא אֲדַרְב דְּמִשְׁמַע דְּסִבֵּירָא לֶה לְרַב אִסי דִּאֲפִילוּ לְטְמֵאָה נִמִּי אִין מַעְטְרִפִין: אֲמַר לָךְ רַב אִסי הִיא תִּנְא סִבֵּר וְכ"ו וְלֹא מ"ה:

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

וְאִיפֵא דִאֲמִיר לֹא פְּלִיג אֲדַרְב וְהָא דְּקִאֲמֵר טְהוֹרִים בְּפִי עֲצֻמָן

וְטוּמֵאִין בְּפִי עֲצֻם עֲצֻמָן לַעֲנִין אֲכִילָה קִאֲמֵר אֲבָל

לַעֲנִין טְמֵאָה מוֹקֵה לְרַב: **מִיתִיבִי** מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל אִין מַעְטְרִפִין זֶה עִם זֶה הָא מִיתַת שְׁנֵיהֶם מַעְטְרִפִין וְקִשְׁיָא לְרַב אָסִי לַלְשָׁנָא דְּקִאֲמֵר דְּפִלִּיג אֲדַרְב אֲבָל לֹא פְּרִיךְ לְרַב מִשּׁוּם דְּרַב מוֹקִי לֶה לַעֲנִין טְמֵאָה וְכֵן מִשְׁמַע לְכֹאזְרָה מְדַקִּאֲמֵר בְּסִמּוּן אֲמַר לָךְ רַב אָסִי אֲלֵמָא לְרַב אָסִי דְּוָקֵא קִפְרִיךְ וְתו דְּהִיבִי מַצִּי מוֹקִי לֶה רַב לַעֲנִין טְמֵאָה וְהָא עַל פְּרִיחָךְ הֵא דְּקִאֲמֵר מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל אִין מַעְטְרִפִין לַעֲנִין אֲכִילָה קִאֲמֵר שֶׁאִם אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה מִתָּה וְחֲזִי זֵית מִגְמַל חִי אִין מַעְטְרִפִין לְהַתְחִיב לֹא מִשּׁוּם נִבְלָה וְלֹא מִשּׁוּם טְמֵאָה דְּלַעֲנִין טְמֵאָה לֹא מוֹרִי דְּבַחִי גְמַל לֹא שִׁיכָא שׁוּם טְמֵאָה בְּדִאֲמֵר בְּפִרְק דְּעוֹר וְהִרְטָב (חֲלִין דָּף קכח:). דְּבִשְׂר פִּירוֹשׁ מִן הַחִי אֵינִן מְטַמֵּא וְנֵשׁ לוֹמַר דְּחִי גְמַל דְּהִכָּא הֵינּוּ אֲבֵר מִן הַחִי דְּשִׁיכָא בֵּה טְמֵאָה בְּדִאֲמֵר הֵתִם בְּתוֹרַת פִּהֲיִים לְפִי שְׁאִין לוֹ חֲלִיפִין וְהֵינּוּ דְּמוּקֵא דְּנִבְלָה וּח"ת א"כ ל"ל צְרוּף הָא אֲמִירִין הֵתִם דִּין לוֹ שְׁעוֹר י"ל דְּמ"מ בְּשֵׁינִן שְׁיָהָא בְּשַׁר גִּידִין וְעֲצָמוֹת וְהִכָּא מוֹרִי בְּדִאִיתָא גִידִין וְעֲצָמוֹת אֲבָל בְּשַׁר לִיפֵא וְלִכְךָ צִיךְ צְרוּף קִדָּם שְׁיִטְמֵא וּמ"מ קִשְׁיָא הִיבִי קֹא דְּחִי הָא חִי שְׁנֵיהֶן מַעְטְרִפִין וְהָא אֲמִירִין בְּסוּף פְּרִק גִּיד הַנֶּשֶׁה (חֲלִין דָּף קג:). דִּיאָף בְּאֲבֵר שְׁלֹם אִם חֲלָקוּ מִבְּחוּץ אֵינּוּ עוֹבֵר עָלֵיו אֲלֵמָא דֹּאִם חֲלָק הַאֲבֵר לִשְׁנֵים וְאֲכָלוּ כְּלוּ פִטוֹר וּכ"ש בְּזֵית מִשְׁנֵי אֲבֵרִים חֲזִי אֲבֵר מִתָּה וְחֲזִי אֲבֵר מִתָּה דְּפִטוֹר אֲלֹא ש"מ דַּעַל פְּרִיחָךְ מוֹרִי הִכָּא לַעֲנִין אֲכִילָה וּח"כ אִמַּאי לֹא פְּרִיךְ לְרַב כְּמוֹ דְּפְרִיךְ לְרַב אִסי וי"ל דִּין הִי נִמִּי דְּפְרִיךְ אִפי' לְרַב וְהָא דְּקִאֲמֵר אֲמַר לָךְ רַב אָסִי מִשּׁוּם דַּס"ל לְבַעַל הַש"ס דְּלֹא פְּלִיג אֲדַרְב וְכ"ו הִיבִי דְּנִיקָחָא לְרַב אִסי מֵהִיא טַעֲמָא נִמִּי נִיקָחָא לִיה לְרַב וְעוֹד אוֹמַר מוֹרִי שְׁיָחִי לְפִי הִלְשָׁוִן דְּלֹא פְּלִיגָא אֲדַרְב א"כ רַב וְרַב אִסי הַכֵּל אֲחֵד וְרַב

אִסי מִשְׁמַה דְּרַב קִאֲמֵר שְׁהוּא הִיָּה תִלְמִידוֹ: **וְרַבִּי** יְהוּדָה הִיא פְּרוֹשׁ דְּקִאֲמֵר בְּפִרְק גִּיד הַנֶּשֶׁה (חֲלִין דָּף קא:). דִּלְבָּר מִן הַחִי נוֹהֵג בְּטְמֵאָה וּבְטוֹהֲרָה וּה"ה לְבִשְׂר מִן הַחִי דְּנוֹהֵג בְּטְמֵאָה וּבְטוֹהֲרָה וְלִכְךָ מַעְטְרִפִין חִי שְׁנֵיהֶם לְהַתְחִיב בְּאֲכִילָה וּמִשּׁוּם אֲבֵר מִן הַחִי: **מֵאִי** אִירִיא דְּרַהִיט וְתַנִּי מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל כְּלוּמַר מִיא אֲרִיָּא דְּנָקַט מִיתַת פְּרָה וְחִי גְמַל וְלִשְׁוִן רַבִּינוּ מִשָּׁה מְקוּצִי מַעֲשִׂילָה מִשְׁנֶה הוּא מִשְׁאֵר מְקוּמוֹת: **וְעוֹד** תַּנִּיָּא חֲזִי זֵית כ"ו אֲבָל חֲזִי זֵית מִפְּרָה כ"ו מַעְטְרִפִין קִשְׁיָא רִישָׁא אִסִּיפֵא אֲלֵמָא ש"מ ד

טע:

עיון משפּט
גור מצוה
א מיי' פב' מהל' מאכלות אסורות הל' ה: ב מיי' פב' מהל' מאכלות אסורות הל' ו: ג מיי' פב' מהל' מאכלות אסורות הל' ז: ד מיי' פב' מהל' מאכלות אסורות הל' ח: ה מיי' פה' מהל' מאכלות אסורות הל' ט: ו מיי' פה' מהל' שאר אבות הטומאות הל' י: ז מיי' פז' מהל' שאר אבות הטומאות הל' יג:
רבינו גרשום

אכילת סרעס לוקה עליו בכזית. ולא בכחות מחיות:

מ"ט אכילה כתיב בזה. ואין אכילה פחות מכזית:

פתח הכתיב באכילה וסיים בטומאה. דכתיב והבדלתם בין הכזית וטעור כי לא תשקע את נפשתיכם באכילה קא מיידי דכי אכיל ליה קא תשקן נפשיה וסיים בטומאה דכתיב אשר הבדלתו לכם לטמא:

אלא אמר לך מה טומאה בכעשה אף אכילה בכעשה וקלסיה ר' יוחנן. להא תני רבי יוסי ב"ר חנינא:

לא קשיא כאן בחייון כאן במיתתו. הא דקתני בכזית היינו כי אכיל מיידיה בחייון:

כאן כי אכיל מיידיה במיתתו. בכעשה:

והא רב נחו אמתני קאי דמתני דקתני כל הסרעס מצטרפין במיתקן קא מיידי כתי קא פריך והא אפן ידעון בבירור דכי קאמר רב אכילת סרעס לוקה עליו בכזית אמתני קאי וממאי ידעון הכי משום דקאמר לעיל לא שני אלא לענין טומאה והאי אמתני קאי כבא נחו אמתניעון קאי וכיון דקאי אמתניעון תמתיקן במיתקן קא מיידי מכלל דהאי דקאמר רב בכזית במיתקן קאמר ויחייב מידעתיה בכחיהון:

א"ל רב יוסף לאבבי יהיא מוקיא דילך היא. כלומר אתך דקמוק שאלתה מדקדקן דלמתניעון קאי שגל ויהא אתך דקמוק כלא סבירא לי הכי דרב לאו אמתניעון קאי אלא שמעתא בעלמא קאמר מירמא דעלמא:

וקלסיה ר' יוחנן מיתבי. הכי תשמע דקאמר מיתבי להאי דקלסיה ר' יוחנן להא דר' יוסי בר חנינא:

האיברים אין להם שיעור. כל שהוא אבר שלם אפילו יהא בו בארץ אבר פחות מכזית. לענין נבילות אין אבר שלם שהוא פחות מכעשה מן העדן מוטאין דהואיל והאיברים שומין אע"פ שיש בהן פחות מכשיעור טומאין שמשוכין הן:

ואמר ר' יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית. הכי קא פריך(א)גמא דג"ל והא הובא באברין דאית בהו חשיכות דאפילו פחותו וכו'. והא הובא דאית בהו כל כך דאפילו פחות משעירין מוטאין ואפילו הכי אמר ר' יוחנן דאין לוקין עליהן פחות מכזית האוכלו והכי קלסיה ר' יוחנן להא דר' יוסי ב"ר חנינא דאמר דאכילה לוקין עליו בכעשה:

אמר רבא במובדלין דבר הכתיב. ולא תשקע את נפשתיכם מיידי ולא תיקשי לר' יוחנן דהא דקלסיה ר' יוחנן מה טומאה בכעשה אף אכילה בכעשה:

במובדלין קאמר. בהגן ח' סרעס שטעריה שמובדלין שחמורין שטמאין ויתר מן האחרים בהגה קאמר בכעשה והאי דקאמר הכא דאין לוקין עליהן אלא בכזית בשאר סרעס שאין מובדלין קאמר:

אלא מעתה בהמה נמי טמא ליפלו בו בין מובדלת לשאינה מובדלת. ולמיא הכי האי דקאמריוק נבגלה מטמאה בכזית במובדלת קאמר לבהמה טהרה קרי לה מובדלת שמובדלת ומותרת באכילה כיון כל שאר בהמות אבל שאינה מובדלת לאכילה דרעיו בהמה טמאה לא מטמאה אלא עד דאיכא ויתר מכזית כגון כביצה:

מאי טעמא אכילה כתיב
בהו וסתם אכילה בכזית:
פתח באכילה

וסים בטמאזה דכתיב והבדלתם (אסתם) בין בהמה (הטמאה לטהורה) ולא תשקעו [את] נפשתיכם בהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה הרי לך פתח הפתוב באכילה לשקון נפש שגך באכילה וכתיב אשר הבדלתי (אותרם) [לכם] לטמא דהינו לטמא אחרים בגניעה והינו סים בטמאה לומר מה טמאה בכעגשה כו' כלומר להכי פתח הפתוב באכילה וסים בטמאה לומר לך שעור אכילה בפשעור טמאה מה טמאה בכעגשה דקדרשנין (חגיגה דף יא.) מהם דהם ושערי חסמים חמט תחלת בריתו

בכעגשה:
וְקִלְסָה ר' יוחנן
לרבי יוסי בר רבי חנינא פסגר הבדיתא לפניו וא"כ קשיא לרב דאמר בכזית ולא גבירא אנגברא דמסתברא טעמא דרב משום דליכא מאן דפליג וגם מפיק מלתא מקראי:
כֵּאן במיתתו כֵּאן בחייהם
כלומר במיתתו דאיכא טמאה בכעגשה אמרי אסור אכילה שעורו בפשעור טמאה אבל בחיים ליכא טמאה אמרי

לדוקה על אכילתו בכזית אמר לה אבבי

והא רב אמתני קאי כלומר נהלא רב אמרה למלתה על משנתנו דכל השרעס אמרי בין במיתתם בין בחייהם אמר [ליה רב יוסף] יהוא דילך הוא לשון קנטור הוא כלומר דיוק זה שגך ויהי ואין לי עסק בו רב שמעתא בעלמא קאמר כלומר מלתא באבבי נפשיה ולא אמתני קאי ואבבי סלקא דעתא דקאי אמתני דומיא דההיא דלעיל דלא שנו אלא לענין טמאה:
וְקִלְסָה ר' יוחנן
בתמיה מיתבי האברים וכו' כלומר ובי קלס ר' יוחנן ונהלא יש תשובה על זה דקשיא דר' יוחנן קאדר' יוחנן האברים אין להם שעור אע"ג דבעינן דגבילה בוצת וגשדון בכעגשה מ"מ באברים לא בעינן שום שעור וא"ר יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית ולעיל קאמר בכעגשה סגי וא"ת לישני כאן במיתתו כאן בחייון וי"ל (דכלי עלמא) דבא נמי מירי במיתתו דאבריתא דאברים קאי

(הא) דמירי במיתה מדקאמר מטמאין:
אָמַר רבא
במבדלין דבר הפתוב כלומר הא דאמר ר' יוחנן אסורו בטמאה הינו מבדלים שפפרקשה כלומר ח' סרעס דטמאתן בכעגשה והא דקאמר ר' יוחנן אין לוקין עליהם אלא בכזית בשאר סרעס מירי דהם טהורים מלטמא ולא שגך דהן לומר אסורו בטמאה וא"ת בי שני לעיל כאן בחייהם כאן במיתתו לישני כאן במבדלין כאן גשאינן מבדלין בי דבא י"ל דאי מירי הא דרב דלעיל גאין מבדלין מאי רבותא דקמ"ל רב פשיטא דבעי בוצת מירי דהנה אכל אסורין שפתורה מיהו קשיא דא"כ ר' יוחנן נמי מאי קמ"ל בינן דמירי בשאר סרעס דלא שגך טמאה ועוד קשיא דא"כ דמירי הך דר' יוחנן דהבא בשאר סרעס א"כ לא קאי אמאי דמירי בגדיתא בח' סרעס המבדלין מדקתני מטמאין לכה נראה דה"פ במבדלין דבר הפתוב כלומר לא הקיש הפתוב אכילה לטמאה אלא גבי סרעס דשגך בהו הבדלה בגון ח' סרעס שמבדלין מן האחרים אבל בהמה לא הקשה אכילתה לטמאתה ובבהמה הוא דקאמר ר' יוחנן דבעינן בוצת ולא קאי אכל מלי דבריתא לא קאי אפחות מפעגשה מן השדון אלא אאברים דגבילה וקמ"ל דאע"ג דלענין טמאה מהני אפילו פחות מכזית מ"מ

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

מסורת הש"ס
א משנה אהלות
גליון הש"ס
גמ' לוקה עליו בכזית. עיין משכת ע"ז דף סט ע"א ברש"י ד"ה אמרסוטי וביבמות דף קיד ע"ב תוס' ד"ה משום ובכריתות דף ד ע"ב ברש"י ד"ה לאכילה:
תורה אור השלם

וקל־השרץ השרץ על־הארץ שחץ הוא לא יאכל [ויקרא יא, מא]

והבדלתם ביו־תהפכה השהבה לטמאה וביו־העוף השמא לשהר ולא־תשקצו
את־נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה
אשר־הבדלתי לכם לטמא [ויקרא כ, בח]

וזה לכם השמא בשרץ השרץ על־הארץ החלד והעכבר והפב
למיניהו והאנקה והכח והלטאה והחמט והתנשמת אלה
הטמאים בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש בבהמה
אשר־השרץ בלי־חלל דהם בבתם יטמא עד־הערב
וכל אשר־פלי־עליו מהם בבתם יטמא מפלי־על־עץ
או בגד או־עור או שק בלי־פלי
אשר־יעשה מלאכה בהם במים יובא וטמא עד־הערב
וטהר [ויקרא יא, כט-כ]

אמר רב יהודה אמר רב אכילת סרעס אינו לוקה עליהן אלא בכזית ולא בכעגשה:
מ"ט אכילה כתיב בהו לא תאכלום פי שגון הם (ויקרא י"א:מ"ב) ואכילה אינה פחותה מכזית:
פתח הפתוב באכילה
דהאי דכתיב (שם כ) ולא תשקעו את נפשתיכם הינו באכילה דכי אכיל להו משקן נפשה:
וסים בטמאה אשר הבדלתי לכם לטמא (שם) אלא לומר לך מה טמאת שדון בכעגשה אף אכילה לוקה עליהן בכעגשה:
וקלסיה ר' יוחנן להאי דתני רבי יוסי בר ר' חנינא וקשיא לרב יהודה אמר רב דאמר בכזית:
לא קשיא כאן בחייון כאן במיתתו הא דתני בוצת הינו בי אכיל מנייהו בחייון אבל פי אכיל מנייהו במיתתו אפילו בכעגשה לקי דומיא דטמאה:
והא רב נמי אמתני קאי ומנא ידעי דהכי הוא משום דקאמר רב לעיל לא שנו אלא לענין אכילה וההיא נדאי אמתני קאי אבל הנבילות מצטרפין דבא נמי הא דקאמר רב אכילת סרעס לוקה עליהן בכזית קאי אמתני אכל השרעס מצטרפין זה עם זה ומתני במיתתו קא מירי דהא קתני כל הנבילות מצטרפות זו עם זו דהינו במיתתן וכיון דקאי אמתני

מפכל דהא דקאמר רב נמי בכזית קאי במיתתו ויהי מתברא דלרב בחייון:
דאיכא פוקתא וכו' לא שמענו פירשו:
אמר לה רב יוסף לאבבי יהוא דיוקא דילך היא כלומר האי דיוקא דקא דיקת דרב אמתני קאי שגך והא אותו דקדוק ולא סבירא לי דרב דאמר אכילת סרעס וכו' לא קאי אמתני קאלא שמעתא בעלמא קאמר:
וקלסיה רבי יוחנן מיתבי על הא דקאמר לעיל דקלסיה רבי יוחנן דמשמע דסבירא לה דאכילת סרעס בכעגשה מותיב ליה השתא:
האברים אין להם שעור דאבר כל שהוא חס הוא שלם חפלו הוא פחות מפוצת לענין נבילות או אבר שלם מן השדון שהוא פחות מפעגשה מטמאין דהואיל והן אברין שלמין אע"פ שאין בהן פשעור מטמאין משום דחשיבי:
ואמר ר' יוחנן אין האוכלין לוקה עליהן אלא בכזית והשתא משמע דר' יוחנן קאי אהאי ברויתא דהאברין והך ברויתא נדאי במיתתן חמירי דקתני חפי' פחות מפוצת נבילות וא"ר יוחנן אין לוקין אלא בכזית ויהי קלסיה ר' יוחנן להא דר' יוסי בר ר' חנינא דלוקין עליהן בכעגשה דאזוקמנא לה נמי דבמיתתן חמירי וקשיא דר' יוחנן קאדר' יוחנן:
אמר רבא דמבדלין דבר הפתוב דהא דקלסיה ר' יוחנן לההיא מה טמאה בכעגשה אף אכילה בכעגשה במבדלין דבר הפתוב דהני דכתיב דהן והבדלתם דהגך ח' סרעס שפתורה שמבדלין משאר סרעס וחמורין לענין טמאה ויתר מן האחרים דאחרים לא מטמו כלל אלא הני ח' ובהנהו קאמר קרא דמשמע דאכילה נמי בכעגשה והאי דאמר ר' יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית לא קאי אבריתא דבריתא נדאי מירי בסרעס שאין מבדלין קאמר ר' יוחנן דאין לוקין עליהן אלא בכזית:
אלא מעתה דמבדלין דבר הפתוב דמשני שעורא בין מבדלין לשאינן מבדלין דהמה נמי הואיל והקשה רחמנא לשרעס בחד קרא נבלת דהמה טמאה ונבלת דהמה לשרעס דכתיב והבדלתם וגו' בכל אשר תרמש האדמה וגו' נימא נמי דלהכי אקשיניהו דשני בין מבדלת לשאינה מבדלת ולימא הכי דהא דקאמר דגבילה מטמאה בכזית הינו במבדלת לבהמה טהורה קרי לה מבדלת שמבדלת מבהמות טמאות דמתרת באכילה אבל בהמה טמאה שאינה מבדלת לא מטמאה עד דאיכא טפי מפוצת עד דאיכא בציצה:

אמר רבא אאברים אלא אאברים דגבילה וקמ"ל דאע"ג דלענין טמאה מהני אפילו פחות מכזית מ"מ לאכילה לטמאה הכי נמי גבי דהמה נמי לפלוג בין מבדלת לשאינה מבדלת פי יהי דגבי סרעס מפלגין בין מבדלין לאיןן מבדלין וגבי מבדלין מקשי אכילה לטמאה הכי נמי גבי דהמה הנה לן לאקושי אכילה לטמאה דהא דהמה אתקש לשרעס דהאי קרא ונפקא מנה לענין אבר נבלת דהמה שיהא אסורה בטמאה דהינו בכל שהוא דקתני האברים אין להם שעור והא דקתני בין מבדלות לשאינן מבדלות ל"ד אלא כלומר דלגבי דהמה לא תבעי (אבר) בוצת ומשני פי מוקיש להו רחמנא לכל תשקעו כלומר הא דמקשינן אכילה לטמאה הינו בשרעס דעליהו קאי אשר הבדלתי לכם לטמא אבל בהמה לא מירי קרא דאשר הבדלתי דליכא לפלוגי בין מבדלין לשאינן מבדלין דהרי כל הבהמות בין טהורות בין טמאות מטמאות הלכה בין דלא שייכא בהו הבדלה לא קאי כופיא דקרא אבהמות ואם בן ליכא לאקשויי אכילה לטמאה גבי דהמה וכי אתקוש דהמה לשרעס הינו דוקא לכל תשקעו ופירוש זה דחוק מאד דמעקרא מאי סלקא דעתך וכי לא ידע שפיר דליכא לאקושי אכילה לטמאה אלא בשרעס דשגך בהו הבדלה לכה נראה דמעקרא ה"פ דהמה נמי לפלג בין מבדלין לשאינן מבדלין כלומר הא נדאי דליכא לאקושי אכילה לטמאה דהיקשא דנראה דגבי דהמה לא שגך דה הבדלה אלא מ"מ בינן דגבי סרעס אתקש אכילה לטמאה משום דשגך בהו הבדלה גבי דהמה נמי הנה לן למימר דאסור אכילתה בטמאה וגבי אברים לא תבעי בוצת דהא דהמה ושרעס אתקשו להדדי דהאי קרא ומשני פי הקיש להו רחמנא לבהמה ושרעס הינו דוקא לכל תשקעו שגש בשניהם לאו דכל תשקעו אבל לענין לעשות אכילה בטמאה לא הוי דהמה כשרין:

אַמֶּר לִיהּ כּי אֶחָשִׁינְהוּ רַחֲמָנָא בְּהֵמָּה טַמְאָה וּטְהוֹרָה לְשָׂרְעִים לֹא לְכַלְנֵי שְׁעוּרָא בִּין וּבִלְהּ מַבְדְּלַת בִּין אֶמֶר לִיהּ: כּי קָא מְקִישׁ רַחֲמָנָא - לְכָל תַּשְׁקֻצּוֹ, אָבָל לְשִׁיעוּרִין - לֹא. ”מִתַּנְי” דם הַשָּׂרָץ וְהַבֶּשֶׂר - מַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. כָּלֵל אִמֶּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כּל שְׁטוּמָאָתוֹ וְשִׁיעוּרוֹ שׁוּין - מַצְטַרְפִּין. טוּמְאָתוֹ וְלֹא שִׁיעוּרוֹ, וְלֹא טוּמְאָתוֹ, לֹא טוּמְאָתוֹ [וְלֹא] שִׁיעוּרוֹ - אִין מַצְטַרְפִּין. גְּמִי אִמֶּר רַב חֲנִין רַב רַב חֲנִין אִמֶּר רַב זְעִירָא, ”וְכֵן אִמֶּר רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי חֲנִינָא: ”הַטְּמֵאִין - מְלַמֵּד שָׁהֵן מַצְטַרְפִּין, וְאַפִּילוּ שָׂרָץ וְשָׂרָץ שָׂרָץ וָדָם, בִּין מַשֶּׁם אֶחָד, בִּין מַשְׁנֵי שְׁמוֹת! ”אִמֶּר רַב יוֹסִף: לֹא קִשְׂיָא, כָּאֵן - בְּכוּלוֹ. כָּאֵן - בְּמַקְצָתוֹ. ’מִנָּא תִּמְרָא? מִדְּתַנְיָא: גִּשְׁפָּה עַל הַרְצָפָה וְהִיא מְקוּמָה קֻטְפָּרס, אֵיחֵל עַל מְקוּצָתוֹ - טְהוֹר, אֵיחֵל עַל כּוּלוֹ - טְמֵא. מָאי ”מְקוּצָתוֹ”? אֵילִימָא מְקוּצַת דָּם, וְהָא אִמֶּר רַבִּי חֲנִינָא אִמֶּר רַבִּי: רַבִּיעִית דָּם שֶׁהֵגִיס בָּהּ - טְהוֹרָה! אָלֹא לֹא שְׁמַע מִינָּה: כָּאֵן - בְּכוּלוֹ, כָּאֵן - בְּמַקְצָתוֹ? שְׁמַע מִינָּה. שְׂאֵל רַבִּי מִתְיָא בֶן חֲרָשׁ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּעִיר רוּמִי: מַנֵּין לָדָם שָׂרְצִים שְׁהוּא טְמֵא? אִמֶּר לִיהּ: דְּאִמֶּר קָרָא: ”וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא”. ^(א)אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: חֲכִים לִיהּ בֶּן יוֹחָאי. אִמֶּר לָהֶם: תַּלְמוּד עֲרוּהּ בְּפִיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי. שְׁפַעַם אַחַת גְּזֵרָה הַמְלֵכוּת גְּזֵרָה שְׁלֹא יִשְׁמְרוּ אֶת הַשְּׁבִת, וְשְׁלֹא יִמּוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְשִׁיבְעֻלוּ אֶת נְדוּת. הֵלֵךְ רַבִּי רַאובֶּן בֶּן אִיסְטְרוּבֹּלִי, וְסִיפֵר קוּמִי, וְהֵלֵךְ וְיִשֶׁב עִמָּהֶם. אִמֶּר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יַעֲנֵי אוֹ יַעֲשִׂיר? אָמְרוּ לוֹ: יַעֲנֵי. אִמֶּר לָהֶם: אִם כֵּן, לֹא יַעֲשׂוּ מְלָאכָה בַּשְּׁבִת, כִּדִּי שִׁיעֲנוּ! אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, לִיבְטֵל, וּבִטְלוּהָ. חִזֹּר וְאָמַר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יִכְחִישׁ אוֹ יִכְרִיא? אָמְרוּ לוֹ: יִכְחִישׁ. אִמֶּר לָהֶם: אִם כֵּן, יִמּוּלוּ בְּנֵיהֶם לְשִׁמוּנָה יָמִים וַיִּכְחִישׁוּ. אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, וּבִטְלוּהָ. חִזֹּר וְאָמַר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יִרְבֶּה אוֹ יִתְמַעַט? אָמְרוּ לוֹ: יִתְמַעַט. אִם כֵּן, לֹא יִבְעֻלוּ נְדוּת. אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, וּבִטְלוּהָ. הִכִּירוּ בּוֹ שְׁהוּא יְהוּדִי, הִתְזַירוּם. אָמְרוּ: מִי יֵלֵךְ וַיִּבְטֵל הַגְּזֵרוֹת?

מִקְצָתוֹ עַל רַבִּיעִית דָּם כְּגוֹן שֶׁשָּׁחָה עַל מִקְצָתוֹ טְהוֹר מַשּׁוֹם זָלֹא אָהֵל עַל כֵּל הַשְּׁעוּר: אָהֵל עַל כּוּלוֹ עַל הַרְבִּיעִית עַל דָּם טַמְא: וְהָא ח"ר חֲנִינָא רַבִּיעִית דָּם שְׁהֵגִיס בָּהּ שֶׁהָפֵךְ בָּהּ בְּכוּשׁ אוֹ בְּכַרְבֵּךְ טְהוֹר וְאֻע"ג דְּכִי הֵגִיס בָּהּ א"א שְׁלֹא וְאָהֵל עַל כּוּלוֹ קִטְנֵי טְהוֹר אוֹתוֹ הַמֵּגִיס בּוֹ וְאִמְרֵי קִטְנֵי אִידָךְ בְּרִינְתָא אָהֵל עַל כּוּלוֹ טַמְא: אָלֹא לֹא ש"מ כָּאֵן בְּכֻלּוֹ כָּאֵן בְּמִקְצָתוֹ דְּהִיא דְקִטְנֵי אָהֵל עַל כּוּלוֹ טַמְא הֵינּוּ הֵיכָא דְאִתִּי הֵיא רַבִּיעִית דָּם מִמֵּת שְׁלֵם וְלֹכֵי חֲסִיב דְּמַטְמֵא בְּאֵהֵל וְהָא דְקִטְנֵי שְׁהֵגִיס בָּהּ טְהוֹר הֵינּוּ הֵיכָא דְלֹא בָּא רַבִּיעִית זֶה מִמֵּת שְׁלֵם אָלֹא שְׁנִיצָא מִמִּקְצָתוֹ שְׁהִיה מִנַּח עִם מִקְצַת מַת וּפְרַשׁ מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ דָּם אֻע"ג דְאִית בָּהּ רַבִּיעִית הוּאֵל וְאִינוּ בָּא מִמֵּת שְׁלֵם לֹא חֲסִיב וְאִינוּ מַטְמֵא בְּאֵהֵל וְכֵן אִמֶּר רַבִּי: א"ל דְּכַתִּיב וְזֶה לְכֶם וְגו'. וְהֵיא קִרָא מִיתַר הוּא לְדַרְשָׁא לְמַדְרַשׁ בַּהּ דְּכִי דְהָא כְּתִיב קִרָא אַחֲרֵינָא (וַיִּקְרָא יֹא) אָלֹא הַטְּמֵאִים לְכֶם: אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי מִתְיָא תַלְמִידִיו עַל רַבִּי מִתְיָא: חֲכִים לוֹ בֶּן יוֹחָאי כְּבֵר נִתְחַבֵּס בֶּן יוֹחָאי שְׂיוּעַ לומַר דְּכַר זֶה: לְמוֹד עֲרוּךְ וְלֹא אִמְרָה מִדְּעוּתוֹ וּמַנְלֵן דְלִמְדָּה מִרְבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי מִהֵכָא שְׁפַעַם אֶחָד וְכו': וּבַסֵּף קוּמִי שְׁנַלַח הַשְּׁעֵר שַׁעַל מַצְחוֹ וְהֵיטִח הַשְּׁעֵר עַל אַחֲרָיו כְּשֵׁין בְּלוּרִית שֶׁהִעֲבִיד כּוּבָבִים עוֹשִׂין כְּדִי שְׁלֹא יִכִּירוּ בּוֹ שְׁהוּא יְהוּדִי: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹיֵב רַעֲיוֹ שִׁיעֲשִׂיר אוֹ רַעֲיוֹ שֶׁשְׁעִי:

כְּאֵלּוּ הָדָם וְהַבֶּשֶׂר מִחֻבְרִין בְּאֶחָד אָבָל בְּשָׂהֶם מַשְׁנֵי שָׂרְעִים בֵּל חַד וְחַד דְּכַר בְּפִנֵּי עַצְמוֹ הוּא וּמִנָּא תַמְרָא דְאִירָפֹא לְכַלְנֵי בְּהִכִּי בִין גִּנְע בְּכֻלּוֹ בִּין גִּנְע בְּמִקְצָתוֹ כְּדִתְנִיָא גִּשְׁפָּה כּו'. אָהֵל עַל מִקְצָתוֹ טְהוֹר כּו'. אֲלֵמָא כּו' אֲלֵמָא חֲלוּק בִּין אָהֵל עַל כּוּלוֹ לְאָהֵל עַל מִקְצָתוֹ וְהוּא דְהֵין שְׁנֵשׁ לְחַלְקַּבּ בְּגִינְיַהּ וּא"ת כֵּן אִמְרֵי מִיתֵי תוֹ וְהָאִמֶּר ר' יוֹחָן רַבִּיעִית דָּם כּו' פִּי' הֵשֵׁר מִקּוּצֵי מַשּׁוֹם דְאִי לֹא הֵיאֵר דִּר' יוֹחָן הָּהּ מַצֵּי לְמִימַר דְּהָא דְאִמֶּר הִכָּא אָהֵל עַל מִקְצָתוֹ טְהוֹר כְּגוֹן דְלִירָפֹא רַבִּיעִית וְלֹכֵי מִייתֵי הָא דִּר' יוֹחָן דְמִזְכִּיר אֵף בְּרַבִּיעִית וּמ"מ הוּא טְהוֹר בִּין שְׁלֹא גִנְע אָלֹא בְּמִקְצָתוֹ: דְּכַתִּיב וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא מִיתוּרָא דִּין"ו דְּזִתָּה קִדְרַשׁ אוֹ מִה"א דְהַטְמֵא: חֲכִים לִיהּ בֶּן יוֹחִי כְלוּמַר נִתְחַבֵּס לַעֲצוּמוֹ: וּבַסֵּף קוּמִי עֲשֵׂה כְּדִי לְהִתְנַבֵּר שְׁלֹא יִכִּירוּ בּוֹ

שְׁהוּא יְהוּדִי שְׁיִהְיוּסִים אִינָם מִסְפָּרִים קוּמִי: אָמְרוּ טְבִית כְלוּמַר נִכּוֹן הַדְבָר וְטוֹב לַעֲשׂוֹת לְבָטֹל הַגְּזֵרָה:

רבינו גרשום

א"ל כּי אֶחָשִׁינְהּ רַחֲמָנָא, דְּכַתִּיבְנָהּ בְּהֵמָּה וּשְׂרָן בְּחַד קִרָא דְכַתִּיב וַיִּבְדֹּלְתֶם בֵּין הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וְגו' לְכַל תִּשְׁקֹץ וְלֹא לְכַלְנֵי שִׁיעוּרֵיהֶּיא לְשׁוּי הַפִּלְגָּה בֵּין בְּהֵמָה מוּבְדֵּלַת לְשֹׁאֲרֵיהּ מוּבְדֵּל' דְּמוּחֵי דְשִׂרָן אֲלֹא לְכַל תִּשְׁקֹץ לֹאפְשִׁי בַּהּ לֹאִי יִתְרִי לֹאִי לֹאִי תִחַבֵּל נְבִילָה וְלֹאִי לֹאִי תִשְׁקֹץ לְמִי'ה'. וְהִית דְּמַפְרַשׁי א"ל כּי מִקְדָּשׁ לַהּ רַחֲמָנָא לְכַל תִּשְׁקֹץ כִּכִּי קִרָאֵת לִיהּ אִין הִכִּי נִמִּי דְמַקְשִׁיעִן בְּהֵמָה לְשִׂרָן לְשׁוּי הַפִּלְגָּה בֵּין מוּבְדֵּלַת לְשֹׁאֲרֵיהּ מוּבְדֵּלַת וְלֹא לְחִיפִילַג שִׁיעוּרֵיהֶּיא אֲלֹא לְכִי אֶחָשִׁינָהּ דְלִיהִי בַּהּ הַפִּלְגָּה לְכַל תִּשְׁקֹץ דְּמַוְבְּדֵלַת יֵשׁ בַּהּ מַשּׁוֹם לֹא תִחַבֵּל נְבִילָה (אָבָל) (אָבָל) בְּשֹׁאֲרֵיהּ מוּבְדֵּלַת לֹא כְּתִיב בַּהּ לֹא תִחַבֵּל אֲלֹא לֹא תִשְׁקֹץ:
א"ר יוֹחָן אִמֶּר רַבִּי זְעִירָא וכו'. הִכִּי קִרָאֵר הֵא דִתְנַן דְדָם הִשְׂרֵן וְהַבֶּשֶׂר [מַצְטַרְפִּין] בּוֹ כְלוּמַר הֵי מִילֵי הֵיכָא דְהִי הֵיאֵר דָּם מִחוּצָה שְׂרָן עַצְמוֹ אָבָל אִי הִי דָם מִשְׂרָן אַחַד וּבִשֶׁר מִשְׂרָן אַחַד אִין מַצְטַרְפִּין:
הַטְּמֵאִין מְלַמֵּד שְׁמִצְטַרְפִּין מ' דִּיהִיא יִתְרָא (דְרִישׁ):
וּאִפִּי' שְׂרָן וּשְׂרָן. כְלוּמַר כִּחְצִי שִׁיעוּר מִשְׂרָן זֶה וְחִצִּי שִׁיעוּר מִשְׂרָן זֶה מַצְטַרְפִּין (וְחִצִּי שִׁיעוּר וְחִצִּי שִׁיעוּר) בֵּין מַסֵּס אַחַד בֵּין מִב' שְׁמוֹת בֵּין מַחוּלֵל וְחוּלֵל אוֹ מַעֲבֵד וְעַבְד כּוּן חִצִּי שִׁיעוּר מַחוּלֵל וְחִצִּי שִׁיעוּר מַעֲבֵד מַצְטַרְפִּין:
אִמֶּר רַב יוֹסֵף כָּאֵן בְּכּוּלוֹ כָּאֵן בְּמִקְצָתוֹ. כְלוּמַר אִי הוּא ב' שָׂרְעִים כּוּנָן שְׁלִימָן בֵּין מִקָּח אַחַד בֵּין מִב' מִינִין וְיִתְרַשׁ חִצִּי שִׁיעוּר מִהּ וְחִצִּי שִׁיעוּר מִהּ אוֹ דָם מִהּ וּבִשֶׁר מִהּ כּוּן דְהוּ שְׁלִימָן מַצְטַרְפִי כָאֵן בְּמִקְצָתוֹ לֹאִי הִי שָׂרְעִים שְׁלִימָן אֲלֹא בְּמִקְצָתוֹ וְלֹא לִי מַצְטַרְפִּית הִים עִם בַּבֶּשֶׂר:
אָבָל בּו. בַּבֶּשֶׂר אִתּוּ שְׂרָן שְׁהִים מִמּוֹ:

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

הַשָּׂרְצִים מַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה כְּגוֹן שְׁמוֹנֶה שָׂרְעִים הַחֹלֵךְ וְהַעֲכָבֵר וְגו':

כּל שֶׁשְׁמָאָתוֹ וְשִׁיעוּרוֹ שׁוּין מַצְטַרְפִּין כְּגוֹן שָׂרָץ וְשָׂרָץ גְּבִלָה וְגְבִלָה טַמְאָתוֹ וְלֹא שְׁעוּרוֹ כְּגוֹן אִבֵּר מִן הַמֵּת וְכֻזֵּית מִן הַמֵּת שְׁטַמְאָה שְׁנֵה בְּאֵהֵל וְלֹא שְׁעוּרוֹ דְּכֻזֵּית מְטַמֵּא בְּבֶשֶׂר וְאִבֵּר כְּכֵל שְׁהוּא לֹא טַמְאָתוֹ וְלֹא שְׁעוּרוֹ שָׂרָץ וְגְבִלָה: **אִמֶּר** רַב חֲנִין כּו' פִּרּוּשׁ הָא דְקִרְאֵמַר בְּמִתְנִי' דָּם הַשָּׂרָץ וּבְשָׂרוֹ מַצְטַרְפִּין הֵינּוּ דְּנֹקָא בְּעוּד הָדָם דְּהָדָם בְּשָׂרָן אָבָל פִּרַשׁ הָדָם מְבַשֵּׁר הַשָּׂרָץ אִין מַצְטַרְפִּין מִתּוֹב ר' יוֹסִי בַר ר' חֲנִינָא הַטְּמֵאִים מְלַמֵּד שְׁמִצְטַרְפִּין וְאִפִּילוּ שָׂרָץ וְשָׂרָץ שָׂרָץ וָדָם בִּין מַשֶּׁם אֶחָד, בִּין מַשְׁנֵי שְׁמוֹת! "אִמֶּר רַב יוֹסִף: לֹא קִשְׂיָא, כָּאֵן - בְּכוּלוֹ. כָּאֵן - בְּמַקְצָתוֹ. 'מִנָּא תִּמְרָא? מִדְּתַנְיָא: גִּשְׁפָּה עַל הַרְצָפָה וְהִיא מְקוּמָה קֻטְפָּרס, אֵיחֵל עַל מְקוּצָתוֹ - טְהוֹר, אֵיחֵל עַל כּוּלוֹ - טְמֵא. מָאי "מְקוּצָתוֹ"? אֵילִימָא מְקוּצַת דָּם, וְהָא אִמֶּר רַבִּי חֲנִינָא אִמֶּר רַבִּי: רַבִּיעִית דָּם שֶׁהֵגִיס בָּהּ - טְהוֹרָה! אָלֹא לֹא שְׁמַע מִינָּה: כָּאֵן - בְּכוּלוֹ, כָּאֵן - בְּמַקְצָתוֹ? שְׁמַע מִינָּה. שְׂאֵל רַבִּי מִתְיָא בֶן חֲרָשׁ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּעִיר רוּמִי: מַנֵּין לָדָם שָׂרְצִים שְׁהוּא טְמֵא? אִמֶּר לִיהּ: דְּאִמֶּר קָרָא: "וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא". ^(א)אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: חֲכִים לִיהּ בֶּן יוֹחָאי. אִמֶּר לָהֶם: תַּלְמוּד עֲרוּהּ בְּפִיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי. שְׁפַעַם אַחַת גְּזֵרָה הַמְלֵכוּת גְּזֵרָה שְׁלֹא יִשְׁמְרוּ אֶת הַשְּׁבִת, וְשְׁלֹא יִמּוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְשִׁיבְעֻלוּ אֶת נְדוּת. הֵלֵךְ רַבִּי רַאובֶּן בֶּן אִיסְטְרוּבֹּלִי, וְסִיפֵר קוּמִי, וְהֵלֵךְ וְיִשֶׁב עִמָּהֶם. אִמֶּר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יַעֲנֵי אוֹ יַעֲשִׂיר? אָמְרוּ לוֹ: יַעֲנֵי. אִמֶּר לָהֶם: אִם כֵּן, לֹא יַעֲשׂוּ מְלָאכָה בַּשְּׁבִת, כִּדִּי שִׁיעֲנוּ! אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, וּבִטְלוּהָ. חִזֹּר וְאָמַר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יִכְחִישׁ אוֹ יִכְרִיא? אָמְרוּ לוֹ: יִכְחִישׁ. אִמֶּר לָהֶם: אִם כֵּן, יִמּוּלוּ בְּנֵיהֶם לְשִׁמוּנָה יָמִים וַיִּכְחִישׁוּ. אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, וּבִטְלוּהָ. חִזֹּר וְאָמַר לָהֶם: מִי שִׁישׁ לוֹ אוֹיֵב, יִרְבֶּה אוֹ יִתְמַעַט? אָמְרוּ לוֹ: יִתְמַעַט. אִם כֵּן, לֹא יִבְעֻלוּ נְדוּת. אָמְרוּ: טְבִית אִמֶּר, וּבִטְלוּהָ. הִכִּירוּ בּוֹ שְׁהוּא יְהוּדִי, הִתְזַירוּם. אָמְרוּ: מִי יֵלֵךְ וַיִּבְטֵל הַגְּזֵרוֹת?

וְהָא אִמֶּר רַבִּי יוֹחָן רַבִּיעִית דָּם שֶׁהֵגִיס בּוֹ טְהוֹר פִּרּוּשׁ מִגִּיס הָדָם בְּכַף אוֹ בְּקִנְיָה טְהוֹר לְפִי עֲלִי אֲפֻשֶׁר שְׁלֹא בִלַּע הִקְנֵה וְלֹא יִשְׁאֵר רַבִּיעִית וְאִמְרֵי טְהוֹר הֵא אֲמִרִין אָהֵל עַל מִקְצָתוֹ טַמֵּא אֻע"פ שְׁלֹא הֵאָהֵיל עַל כֵּל הַרְבִּיעִית [בְּמִקּוּס אֶחָד] אָלֹא כָאֵן בְּכּוּלוֹ כָאֵן בְּמִקְצָתוֹ הֵא דְאִמְרִין אָהֵל עַל מִקְצָתוֹ טַמֵּא הֵינּוּ בְּכּוּלוֹ כְלוּמַר כְּשֹׁאוֹתוֹ דָּם בָּא מִמֵּת שְׁלֵם וְהָא דִּר' יוֹחָן טְהוֹר כְּשֹׁבָא מִמִּקְצַת הַמֵּת וְלֹא בָּא מִמֵּת שְׁלֵם וְקִשְׁיָא לְפִירוּשׁ דְּכִין דְמוּקִין לִיהּ בְּעוּדוֹ כּו' כְלוּמַר שְׁהִים בְּבֶשֶׂר הַשָּׂרָץ מֵאִי צְרוּף בְּעִי בֶשֶׂר הַשָּׂרָץ קִרְיָנָא בַּהּ בְּכוּלִיָּה בִין שְׁלֹא פִרַשׁ מַעוּלָם וְעוּד קִשְׁיָא מִהִיכָא תִּיתִי הֵיא חֲלוּק דְּכֻלּוֹ לְמִקְצָתוֹ בִּין דְאִירָפֹא רַבִּיעִית מַה לִּי בָּא מִמֵּת שְׁלֵם מַה לִּי בָּא מִמֵּת חֲסֵר לְכָךְ נִרְאֵה כְּמוֹ שְׁפִי רַבִּינוּ נָסִים גָּאֹון דְנֶרְסִי' א"ר חֲנִין א"ר זְעִירִי כּו' פִּי' אִמֶּר ר' זְעִירִי אִמֶּר ר"י (הַאֲמוּרָה וְכו') צְרִיךְ שְׁיֵהֵא אוֹתוֹ הָדָם מֵאוֹתוֹ הַשָּׂרָץ שֶׁהַבֶּשֶׂר נִבְדְּלָה מִמֶּנּוּ כְלוּמַר אָבָל דָּם שֶׁל שָׂרָץ זֶה אִינוּ מַצְטַרְפִּי עִם בֶּשֶׂר שָׂרָץ אַחֵר וְעַל זֶה פִּרְוִן מִהֵיאֵר שְׁבָאִים ב' שְׁמוֹת דְקִרְאֵמַר בְּהִדְיָא מַצְטַרְפִּין וְאֻע"פ שְׁבָאִים מִב' שָׂרְעִים וּמַשְׁנֵי כָאֵן בְּכּוּלוֹ כָאֵן בְּמִקְצָתוֹ פִּרּוּשׁ הָא דְקִרְאֵמַר הָתָם מַצְטַרְפִּין אֻע"ג דְּבָאִים מַשְׁנֵי שָׂרְעִים כְּגוֹן שְׁנַעַב בְּכּוּלוֹ בְּדָם וּבְבֶשֶׂר וְהָא דְקִרְאֵמַר זְעִירִי דְזִקּוּקָא מִשְׂרָן אֶחָד וְלֹא מִב' שָׂרְעִים כְּגוֹן שְׁלֹא גִנְע אָלֹא בְּמִקְצָתוֹ בְּדָם אוֹ בְּבֶשֶׂר וְלֹכֵי קִאִמֶּר דְכִי הִם מִשְׂרָן אֶחָד מַצְטַרְפִּין דְהִי אֲהֵל עַל מִקְצָתוֹ טְהוֹר כּו'. אֲלֵמָא כּו' אֲלֵמָא חֲלוּק בִּין אָהֵל עַל כּוּלוֹ לְאָהֵל עַל מִקְצָתוֹ וְהוּא דְהֵין שְׁנֵשׁ לְחַלְקַבּ בְּגִינְיָהּ וּא"ת כֵּן אִמְרֵי מִיתֵי תוֹ וְהָאִמֶּר ר' יוֹחָן רַבִּיעִית דָּם כּו' פִּי' הֵשֵׁר מִקּוּצֵי מַשּׁוֹם דְאִי לֹא הֵיאֵר דִּר' יוֹחָן הָּהּ מַצֵּי לְמִימַר דְּהָא דְאִמֶּר הִכָּא אָהֵל עַל מִקְצָתוֹ טְהוֹר כְּגוֹן דְלִירָפֹא רַבִּיעִית וְלֹכֵי מִייתֵי הָא דִּר' יוֹחָן דְמִזְכִּיר אֵף בְּרַבִּיעִית וּמ"מ הוּא טְהוֹר בִּין שְׁלֹא גִנְע אָלֹא בְּמִקְצָתוֹ: דְּכַתִּיב וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא מִיתוּרָא דִּין"ו דְּזִתָּה קִדְרַשׁ אוֹ מִה"א דְהַטְמֵא: חֲכִים לִיהּ בֶּן יוֹחִי כְלוּמַר נִתְחַבֵּס לַעֲצוּמוֹ: וּבַסֵּף קוּמִי עֲשֵׂה כְּדִי לְהִתְנַבֵּר שְׁלֹא יִכִּירוּ בּוֹ

חכמים בן יוחי. שידע להציא לו ראייה מה"ת מדעתו:
אמר להן תלמודו ערוך בפיו של רבי אלעזר בר יוסי. ראייה זו וממנו למדו ר"ש בן יוחי ולא מדעתו אמרו ומנלן שר' אלעזר בר"י יוסי אמרו מהבא שפעם אחת נזרה כו':

י.ז:

עין משפט נר מצווה
א מו"י פד' מהל' טומאת אוכלים הל' יא: ב מו"י פח' מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג: ג מו"י פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' יא: ד מו"י פד' מהל' טומאת אוכלים הל' יב: ה מו"י פד' מהל' טומאת אוכלים הל' ג: ו מו"י פח' מהל' שאר אבות הטומאות הל' יא: ז מו"י פא' מהל' עירובין הל' יא, טוש"ע אור"ח סי' שפו טע"ד: ח מו"י פד' מהל' טומאת אוכלים הל' ג: ט מו"י פ"ח מהל' שבת הל' א: י מו"י פב' מהל' שביית עשור הל' א: יא מו"י פח' מהל' שאר אבות הטומאות הל' יא:

חזר ונתפגל עליו ונתרפא: **יִצְחָא** לקראתו בן תמליון אותו הוא הוא שקורין למטוןן בלע"ז וכמו תינוק קטן הוא ורגיל בין הנשים להקלוען בהן: **אַמֵּר** רצונכם אבוא

עַמְכֶם ועל גוי יבא נס: **בְּכָה** רבי שמעון ואמר שפחה של בית אבא נודמו לה מלאה שלש פעמים על הגר אמר בן גדכותיב (בראשית טו) [סס] מלאך (השם) שלש פעמים מלמד שראתה שלשה מלאכים אָני לא פעם אחת כלומר ואני איני ראוי שִׁמְצַמֵּן לי פעם אחת יבא הנס מכל מקום כלומר יבא הנס מכל מקום על גוי דהייט זה קדים הוא על צבת דקיסר הלך הוא לפניָהם ונגנם בגוף צת קיסר כי מטו להם רבי שמעון ורבי אלעזר אמרו לו בן תמליון צא בנחת אמרו לו ובלט שלא ירגישו האחרים בזה ויסבירו שעל גוי תפלה הוא אמרו: **אַמְרוּ** להון אילו כו' פרוש הא בני בית המלך אמרו בן: **לְהַחִיא** אגרא אנרא של גזרת המלכות: **וְהִיגְבוּ** דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אָני ראיתיה בעיר ורומין על הפרכת אמר בן ובאתה שעה שבבאן הִנֵּה שָׂרָא אותו שלא מצינו שהיה בעיר [רומין] רק עתה שהיה באוצר המלך וראה אותה עס:

מצטרפין (לחצי זית) אלא לטמאת זדים דמדרבנן היא גדאמרינן במסכת פסחים (דף כח: כ) שגזרו בעומר ופגול שהיו מטמאין את הזידים משום חשדי כהנה או משום עצלי כהנה ובין הגזירה דרבנן היא אינן מצטרפין לטמאת זדים אלא עבדינן תפלתא לתפלתא דבין דמדרבנן היא הא גזרה דפגול ונותר אי אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: **אֲבָל** לענין אכילה דפגול ונותר מצטרפין דאי איבא פחות מפזית פגול ונותר משלימו לבזית ואכלו חזיבין עליו משום פגול וכן אי הוי רב דנותר ופגול משלימו לבזית ואכלו חזיב עליו משום נותר ואמר לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו משום נותר ומשום פגול: **פי קדש** הם משמע דשנייהן מצטרפין לאכילה ומנא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול פא הכתוב וכו': מתני' **האכל שנטמא פאב** הטמאה דהוא נגל ראשון והאוכל שנטמא בנגל הטמאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בכל שבשנייהן דהינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי בדרך שהשיע עושה דהוא קל שבשניהן אכל לא מצטרפין להכי שיגעשו שני במו ראשון שעושה שני דא"כ הינו חמור שבשניהן: **גַּמִּי** תניא א"ר שמעון מה **טעם** מצטרפין נגל ראשון עם נגל שני לפי שאפשר לשני שיגשה ראשון: והא לא אפשר דשני לעבד ראשון לעולם דלא מצינו טמאה שעושה כיו"ב דאפילו שני נמי לא עבדי וכ"ש דראשון לא עבדי: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבא לידי טמאה לאו ראשון ובין דמבט ראשון אתי עליה טמאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: **בני תחא** ביקתא ניניהו מפזית אחד הן (משמונה סרצט) כלומר דמתרגויהו ראשון ושני אתי מקרבי מתחא דשני אתי מבט ראשון להכי אמר שוו דמצטרפין זה עם זה בכל שבשניהן דעושין שלישי. בין רבא לרב אשי ליבא ביניהו אלא שניו לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני תחא ביקתא אטון:

רבינו גרשום

שהוא מלמד בנסים. כדרך שנעשה לו נסים במערה: אמר להן ר"ש ואלו היה אבא יוחי כו'. אלא כשם שאני הולך בסכנה כך ילך בנו: אמר להן ר' יוחי אנא דלמא עניט ליה ר"ש לבדי הוא דקא מסתפינא. ויחד ממה שאני מתחדד הן האויבים שמתיירא אני שלא יבעום עליו בשביל שום דבר ושמא יעשנו: וקבל עליו. ר"ש דלא עניט ליה כלל: ואע"כ עשיה כדאמרינן לקמן אל יחזור הבן אצל אביו בשלום. עקס פיו ר"י אלעזר בר יוסי ואמר חה לכם כלומר עקס פיו שאמר בלחשה שלא רצה שירגיש בו ר"ש שהוא מורה הלכה בעניו: ואע"כ ר"ה רגיש בו ר"ש וא"ל מעקימת שפתיך. ראיתו שהשתתשבוה ונוכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל האילו והאיתיה הלכה לפני עשו וקו"ל דנבט בוחא אסברה והיה יושב בספינה ובעומר ר"ש מה שקבל עליו שלא יענישנו בידם עליו רחמים שיתרפא ונשיהיה שובב בחליו בתוך הספינה דרם על צוואריו אחר מן הספינה בבלי דעת ויצאת ההסברה מיתך גרוננו חוץ ונתיירא וכשצווארן חספינה ללכת לבידו של קיסר: יצא לקראתם בן תמליון. שר הוא שקורין טעוןן: שפחה של בית אבא. של אברהם. הני: מדמן לה מלאך ג' פעמים. קדים הוא על בה בבדיה דקיסר. דהכי קאמר לה בן תמליון אנא אקדימנא ואיעיל בבדיה וישענע ולא משכחו אסאה

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

אִילוּ היה אבא חלפתא קנים יכולין לתס לומר תן בנגל להריגה כמו שאתם אומרים שהיו מלמד בנסים שנגשו לו נסים במערה דגנרסין בפרק במה מדליקין (שבת דף לנ:): **אלו היה אבא חלפתא אביו של ר' יוסי:** יכולין לתס לומר תן בנגל להריגה בתמימה בן אין לתס יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: **אמר להו ר' יוסי** מסתפינא דלמא עניש ליה ר' שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתנחא יותר מפחד האויבים שמתנחא אני שמא יבעם עליו בשביל שום דבר ויענישנו: **קבל** עליו רבי שמעון בן יוחאי דלא עניש ליה ואף על פי בן עגשה גדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזר הבן כו': **עקס פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי** שלא אמר קול רם כמנהגו אלא עקס פיו מכמות שהיה רגיל לדבר ואמר בלחשה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שהיה כמורה הלכה לבניו ואף על פי בן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך אתה נכר ראיתי שהשבת תשופה ונכר שחכם אתה שזעפת להשיב אכל האיל והורית לבני אל יחזר כו' דעגשו ואידך מפרש בגמלתא היכי הוה עובדא דנטה נפשו למות עד שזכר רבי שמעון בן יוחאי שאמר לאביו שהיה מחזירו לשלום ובקש עליו רחמים והיאך נתרפא מפרש התם: **בן תמליון** שר שקורין נטויין": **שפחה של [צית]** אבא הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים דשלש פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טו): **עאל** בברתא דקיסר ונגשתה ויהיה צעקת ואומרת דביאז לי את ר' שמעון בן יוחאי בבל שעה ואידך בלא מפרש התם: **אשכח** ההיא אגלתא דכתיבי בה הלין גזרות דאמרן לעיל: **אני ראיתיה בעיר [רומי]** בפרכת קמורי שראה אותה בבית הקיסר והיו עליה כמה טפי דמים מפר נשעיר של יוס הכפורים שהיה עליה (ולא היה) כמנליף שלא היו הטפין זו בצד זו: מתני' **אפילו** בכל שבשנייהן כלומר דפחות מפעלשה דשכן אינו מצטרף להשלים לבזית גבלה דהוא קל וכ"ש דגבלה אינה מצטרפת לפחות מפעלשה דשכן דהינו שעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של גבלה אפלו לטמא טמאת ערב: **גַּמִּי** לא שני דפגול ונותר אינן

מצטרפין (לחצי זית) אלא לטמאת זדים דמדרבנן היא גדאמרינן במסכת פסחים (דף כח: כ) שגזרו בעומר ופגול שהיו מטמאין את הזידים משום חשדי כהנה או משום עצלי כהנה ובין הגזירה דרבנן היא אינן מצטרפין לטמאת זדים אלא עבדינן תפלתא לתפלתא דבין דמדרבנן היא הא גזרה דפגול ונותר אי אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: **אֲבָל** לענין אכילה דפגול ונותר מצטרפין דאי איבא פחות מפזית פגול ונותר משלימו לבזית ואכלו חזיבין עליו משום פגול וכן אי הוי רב דנותר ופגול משלימו לבזית ואכלו חזיב עליו משום נותר ואמר לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו משום נותר ומשום פגול: **פי קדש** הם משמע דשנייהן מצטרפין לאכילה ומנא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול פא הכתוב וכו': מתני' **האכל שנטמא פאב** הטמאה דהוא נגל ראשון והאוכל שנטמא בנגל הטמאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בכל שבשנייהן דהינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי בדרך שהשיע עושה דהוא קל שבשניהן אכל לא מצטרפין להכי שיגעשו שני במו ראשון שעושה שני דא"כ הינו חמור שבשניהן: **גַּמִּי** תניא א"ר שמעון מה **טעם** מצטרפין נגל ראשון עם נגל שני לפי שאפשר לשני שיגשה ראשון: והא לא אפשר דשני לעבד ראשון לעולם דלא מצינו טמאה שעושה כיו"ב דאפילו שני נמי לא עבדי וכ"ש דראשון לא עבדי: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבא לידי טמאה לאו ראשון ובין דמבט ראשון אתי עליה טמאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: **בני תחא** ביקתא ניניהו מפזית אחד הן (משמונה סרצט) כלומר דמתרגויהו ראשון ושני אתי מקרבי מתחא דשני אתי מבט ראשון להכי אמר שוו דמצטרפין זה עם זה בכל שבשניהן דעושין שלישי. בין רבא לרב אשי ליבא ביניהו אלא שניו לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני תחא ביקתא אטון:

תורה אור השלם
וזה לכם השמא בשרץ השרץ עלי־הארץ החלד והעכבר והבז למיניהו [ויקרא יא, טז]
ויאמר לה מלאך: ויחנה שובי אל־גברתך והתעני תסת נָדִיה ויאמר לה מלאך ויחנה סרבה ארבה את־יוצד ולא ישפר מרב ויאמר לה מלאך ויחנה הנד הרה וילדת בן וקראת שמו וישמעאל כִּישְׁמֻעַ ויחנה אל־עקד [בראשית טו, ט-יא]
ואם יִנָּתֵר מבשר המלאים ומוֹתֵהֶם עַד־הבקר ושרפת את־הנותר בָּאֵשׁ לא יאכל כִּישְׁמֻעַ הוא [שמות כט, יד]
גליון הש"ס

גמ' אבל לענין אכילה מצטרפין. ע"י שבת דף עא ע"א תוס' ד"ה מב' מוינים ושמ דף פט ע"ב תוס' ד"ה אסורין ועי' זבחים דף עח ע"א תוס' ד"ה הפיגול ערלה מ"ב משנה ו"א בר"ש:

י.ל.ה רבי שמעון בן יוחאי, שהוא מלומד בנסים. ואחריו מי י.ל.ה?

רבי אלעזר בר רבי יוסי. אמר להם רבי יוסי: ואילו היה אבא חלפתא קניים, יכולין אתם לומר לו: תן בנגל להריגה? אמר להם רי שמעון: אילו היה יוחאי אבא קניים, יכולין אתם לומר לו: תן בנגל להריגה? אמר להו רבי יוסי: אָנָּא אָזְלִין, דלמא עניש ליה רבי שמעון, דקא מסתפינא. קביל עליה דלא ליַעֲנֵשִׂיהּ. אפילו הכי, ענישיה. כשחיו מהלכין בדרך, נשאלה שאלה זו בפניהם: מניין לדם השרץ שהוא טמא? עקם פיו רבי אלעזר בר רבי יוסי, ואמר: "וזה לכם הטמא". אמר ליה רבי שמעון: מעקימת שפתיך אתה ניכר שתלמיד חכם אתה, אל יחזור הבן אצל אביו. יצא לקראתו בן תמליון: רצונכם אבוא עמכם? בכה רבי שמעון ואמר: מה שפחה של בית אבא, נודמו לה מלאך שלש פעמים. ואני, לא פעם אחת? יבא הנס מכל מקום. קדים הוא, על בברתיה דקיסר. כי מטא התם, אמר: בן תמליון, צא! בן תמליון, צא! וכיון דקרו ליה, נפק אצל. אמר להון: שאילו כל מה דאית לכון למישאל. ועיילינהו לגביה לשקול כל דבעו. אשכחו ההוא איגרא, שקלוח וקצועה. והיינו דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי: אָני ראיתיה בעיר רומי, וְהוּוּ עֲלִיהָ כְּמַה טִיפֵי דְמִים. "מתנגי הפיגול והנותר – איז מצטרפין, מפני שהן שני שמות. השרץ והגבלה, וכן הגבלה ובשר המת – איז מצטרפין זה עם זה לטמא, אפילו בכל שבשניהן. ^(טז)גַּמִּי" אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא לטומאת הידים, דמדרבנן היא. אכל לענין אכילה – מצטרפין. דתנא, רבי אלעזר אומר: "לא יאכל פי קדש הוא" – כל שבקדש פסול, פא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו. " ^(יז)**מתנגי** האוכל שנטמא באב הטומאה, ושנטמא בולד הטומאה – מצטרפין זה עם זה לטמא בכל שבשניהם. כל האוכלים מצטרפין זה עם זה לפסול הגזייה כבבציי פרס. ^(יח)בבמזון שתי סעודות לעירוב, ובביצה לטמא טומאת אוכלין, וכגורגרת להוצאת שבת, וככותבת ביום הכפורים. כל המשקין מצטרפין זו עם זו לפסול את הגזייה ברביעית, וכמלא לוגמא ביום הכפורים. **גַּמִּי** תנא, רבי שמעון אומר: מה טעם? שאפשר לשני שיגעשה ראשון. ומי קא עביד שני ראשון? הא לא אפשר! אמר רבא, הכי קאמר: מי גרם לשני? לאו ראשון? רב אשי אמר: ראשון ושני, לגבי שלישי – בני תדא ביקתא אינון.

מצטרף לחצי זית של גבלה אפלו לטמא טמאת ערב: **גַּמִּי** לא שני דפגול ונותר אינן

מצטרפין (לחצי זית) אלא לטמאת זדים דמדרבנן היא גדאמרינן במסכת פסחים (דף כח: כ) שגזרו בעומר ופגול שהיו מטמאין את הזידים משום חשדי כהנה או משום עצלי כהנה ובין הגזירה דרבנן היא אינן מצטרפין לטמאת זדים אלא עבדינן תפלתא לתפלתא דבין דמדרבנן היא הא גזרה דפגול ונותר אי אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: **אֲבָל** לענין אכילה דפגול ונותר מצטרפין דאי איבא פחות מפזית פגול ונותר משלימו לבזית ואכלו חזיבין עליו משום פגול וכן אי הוי רב דנותר ופגול משלימו לבזית ואכלו חזיב עליו משום נותר ואמר לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו משום נותר ומשום פגול: **פי קדש** הם משמע דשנייהן מצטרפין לאכילה ומנא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול פא הכתוב וכו': מתני' **האכל שנטמא פאב** הטמאה דהוא נגל ראשון והאוכל שנטמא בנגל הטמאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בכל שבשנייהן דהינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי בדרך שהשיע עושה דהוא קל שבשניהן אכל לא מצטרפין להכי שיגעשו שני במו ראשון שעושה שני דא"כ הינו חמור שבשניהן: **גַּמִּי** תניא א"ר שמעון מה **טעם** מצטרפין נגל ראשון עם נגל שני לפי שאפשר לשני שיגשה ראשון: והא לא אפשר דשני לעבד ראשון לעולם דלא מצינו טמאה שעושה כיו"ב דאפילו שני נמי לא עבדי וכ"ש דראשון לא עבדי: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבא לידי טמאה לאו ראשון ובין דמבט ראשון אתי עליה טמאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: **בני תחא** ביקתא ניניהו מפזית אחד הן (משמונה סרצט) כלומר דמתרגויהו ראשון ושני אתי מקרבי מתחא דשני אתי מבט ראשון להכי אמר שוו דמצטרפין זה עם זה בכל שבשניהן דעושין שלישי. בין רבא לרב אשי ליבא ביניהו אלא שניו לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני תחא ביקתא אטון:

מצטרפין (לחצי זית) אלא לטמאת זדים דמדרבנן היא גדאמרינן במסכת פסחים (דף כח: כ) שגזרו בעומר ופגול שהיו מטמאין את הזידים משום חשדי כהנה או משום עצלי כהנה ובין הגזירה דרבנן היא אינן מצטרפין לטמאת זדים אלא עבדינן תפלתא לתפלתא דבין דמדרבנן היא הא גזרה דפגול ונותר אי אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: **אֲבָל** לענין אכילה דפגול ונותר מצטרפין דאי איבא פחות מפזית פגול ונותר משלימו לבזית ואכלו חזיבין עליו משום פגול וכן אי הוי רב דנותר ופגול משלימו לבזית ואכלו חזיב עליו משום נותר ואמר לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו משום נותר ומשום פגול: **פי קדש** הם משמע דשנייהן מצטרפין לאכילה ומנא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול פא הכתוב וכו': מתני' **האכל שנטמא פאב** הטמאה דהוא נגל ראשון והאוכל שנטמא בנגל הטמאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בכל שבשנייהן דהינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי בדרך שהשיע עושה דהוא קל שבשניהן אכל לא מצטרפין להכי שיגעשו שני במו ראשון שעושה שני דא"כ הינו חמור שבשניהן: **גַּמִּי** תניא א"ר שמעון מה **טעם** מצטרפין נגל ראשון עם נגל שני לפי שאפשר לשני שיגשה ראשון: והא לא אפשר דשני לעבד ראשון לעולם דלא מצינו טמאה שעושה כיו"ב דאפילו שני נמי לא עבדי וכ"ש דראשון לא עבדי: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבא לידי טמאה לאו ראשון ובין דמבט ראשון אתי עליה טמאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: **בני תחא** ביקתא ניניהו מפזית אחד הן (משמונה סרצט) כלומר דמתרגויהו ראשון ושני אתי מקרבי מתחא דשני אתי מבט ראשון להכי אמר שוו דמצטרפין זה עם זה בכל שבשניהן דעושין שלישי. בין רבא לרב אשי ליבא ביניהו אלא שניו לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני תחא ביקתא אטון:

מצטרף לחצי זית של גבלה אפלו לטמא טמאת ערב: **גַּמִּי** לא שני דפגול ונותר אינן מצטרפין (לחצי זית) אלא לטמאת זדים דמדרבנן היא גדאמרינן במס' פסחים נגזרו ביה טומאה משום חשדי כהניה ומשום עצלי כהניה. ובין דמדרבנן הוא מס"ה אין מצטרפין לטומאת זידים משום דלא עבדינן תקנתא לתקנתא ובין דמדרבנן היא הא תקנתא ואי אמרינן נמי דמצטרפת היתה היא תקנתא לתקנתא. אבל לענין איסור אכילה. דמינו ונותר מצטרפין: **כל שבקדש פסול.** כגון פינוג ונותר דהיי פסול קדש מצטרפת ופא הכתוב כו': האוכל שנטמא באב הטומאה. ר' יהוה ולד ראשון:

וטמא בולד הטומאה. ר' יהוה ולד שני מצטרפת זע"ז לטמא בכל שבשניהם. קל שבשניהם דהיינו שני ומצטרפת יחד לעשות שלישי כדרך שעושה שני שלישי היינו בכל שבשניהם אבל אין מצטרפת להכי שיגעשו שני כמו שעושה ראשון שני דא"כ היינו כחמור שבשניהם:

מסורת הש"ס
א פסחים כד; ספרא צו פרק ח ז; מכות יח.
ב תוספתא טהרות; משנה טהרות; אוצר מדרשים מעין החכמה 'מעין החכמה נוסחא ב ו; זבחים לא; עירובין כט.
ג משנה מקואות

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

מסורת הש"ס	
א סוכה יז; עבודה זרה סח:	
ב סוכה יז; שבת עו.	
ג תוספתא מעילה; לעיל בו; לעיל טו.	
ד ספרא ויקרא דבורא דחובה	
פרשה יא	

[illegible]

וְנוֹתָר: גַּם' וְהַתְנִיף כָּל שֶׁהוּא לְמִפּוֹת
הַבַּיִת שֶׁהוּא מִטְּמֵא ג' אֲצַבְעוֹת עַל ג''

מתני' הערלה וכלאי הפרים - מצטרפין זה עם זה. רבי שמעון אומר: אין מצטרפין. גמ' ומי צריה רבי שמעון צורפי? והתנא, רבי שמעון אומר: כל שהוא למכות? תני: אין צריכו לצרה. ^(ב)מתני' הפגד והשק, השק והעור, העור המפפץ - כולן מצטרפין זה עם זה. אמר רבי שמעון: מה טעם? מפני שהן ראויין ליטמא במיטב. גמ' תנא: היצע מכולן שלשה, ועשה מהן פגד למשכב - שלשה, למושב - טפה, לאחיה - כל שהו. מאי לאחיה? אמר ריש לקיש, אמר רבי נאי: שכן עומד לנוולה. במתניתא תנא: הואיל וראוי לקוצצי

תַּאֲנִים. הִדְרוּ עֲלֶה קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ **הַנֶּהֱנָה** מִן

הַהִקְדָּשׁ שׁוּה פְּרוּטָה, אִף עַל פִּי שְׁלֹא פָגַם – מַעַל, דְּבָרֵי רִבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כָּל דְּבַר שֵׁשׁ בּו פָּגַם – לֹא מַעַל, עַד שִׁפְפָגוּם. וְשֹׂאִין בּו פָּגַם, כִּיּוֹן שִׁנְהֵנָה – מַעַל. כִּיצַד? נִתְּנָה מִטְּלָא בְצֻאָרָה, טַבַּעַת בְּיָדָהּ, שְׁתֵּה בְכוֹס שֶׁל זֶהָ, כִּיּוֹן שִׁנְהֵנָה – מַעַל. לָבֶשׂ בְּחִלּוּק, כֶּסֶף בְּטִלִּית, בִּיקַע בְּקֶרְדּוּם – לֹא מַעַל עַד שִׁפְפָגוּם. ^(א) הִנֵּהנָה מִן הַחֲסֻטָּא, כְּשֶׁהִיא חִיָּה – לֹא מַעַל, עַד שִׁפְפָגוּם. כְּשֶׁהִיא מֵתָה, כִּיּוֹן שִׁנְהֵנָה – מַעַל. גַּמְ: תָּנָא: מוֹדָה רִבִּי עֲקִיבָא לְחֻכְמִים בְּדָבָר שֵׁשׁ בּו פָּגַם. כְּמֵאִי קָא מִיפְּלִגִּי! אָמַר רַבָּא: בְּלִבּוֹשׁ מִצִּיצָאָה, וּמִלְמָלָא. ^(ב) תִּנּוּ רַבְּנָן: "נִפְשׁ" – אֶחָד הִנְחִי, וְאֶחָד הִנְשִׂיא, וְאֶחָד הַמְשִׁיחַ. "כִּי תַמְעַל מַעַל", אֵין "מַעַל" אֵלָּא שְׁנוֹי, וְכֵן הוּא אוֹמֵר: "אִישׁ אִישׁ כִּי תַשְׁטָה אֶשְׁתּוֹ וּמַעַלָּה בּו מַעַל", וְאוֹמֵר: "וְיַמְעֵלוּ בְּאַלְהֵי

אֲבִתֵּיהֶם

[illegible]

שָׁמַע עֲצֻמוֹ מִרְשֵׁית הָאֵב"ה וּמַעֲבֹדָתוֹ לְרִשְׁתָּהּ עֲבֹדָת כּוֹכָבִים דְּאִינוּ נִהְיָה בָּזֶה אֶ"ע"פ שְׂאִינוּ נִהְיָה וְאִ"ח וְלִיתִי מַעֲיָלָה דְּנָפִי עֲבֹדָת כּוֹכָבִים וְלִשְׁתּוֹק מִסּוּטָה וְיִ"ח קִטְלָה וּמַעֲשֵׂת דְּמַתְנִי וְהָא לֹא מִצְוֵי לְמִיּוֹף מַעֲבֹדָת כּוֹכָבִים לְעֲבֹדָת כּוֹכָבִים וְלִיף הִנָּהּ בְּלֹא שְׁנֵי רִשְׁתָּהּ הִנָּהּ בְּסוּטָה אִיּוֹבֵא שְׁנֵי מִרְשֵׁית הַבְּעַל לְרִשְׁתָּהּ מִיתִי שְׁמִיתִי עֲבֹדָת הָאֵלֶּס וְהַלֵּךְ וְעוֹבֵד עֲבֹדָת כּוֹכָבִים וְאִ"ת כִּיּוֹן דְּמַעֲיָלָה פִּי מִן הָאֵלֶּס וְגו' וְיִ"ל דְּשַׁקֵּר אֶמְעִילָה לְעֲבֹדָת כּוֹכָבִים דְּמִיתִי בְּכַסּוֹף וּמִ"מ אִיּוֹן לְמִתָּן אִ"נ הֵי דְּשְׁנֵי רִשְׁתָּהּ לִיבֵא בְּסוּטָה כְּדִפְרֵשִׁית שְׂאִינָה יוֹצֵאֵה מִרְשֵׁית הָאֵב"ה מִן הָאֵלֶּס אֶפְלוּ בְּלֹא שְׁנֵי רִשְׁתָּהּ כִּבּוּן גִּזְרֵה כְּגִימָה דְּמִ"מ הֵי הֵי שְׁנֵי וְעוֹד יֵשׁ שְׁנֵי אַחֵר בְּלֹא שׁוּם הִנָּהּ כִּבּוּן שְׁנֵי מִרְשֵׁית לְרִשְׁתָּהּ שְׁמוֹנִיּוֹת מִרְשֵׁית הָאֵב"ה וְכֵן אִיּוֹנָן מִהֲדִיּוֹת לְהֲדִיּוֹת אֶ"פ שְׁלֹא נִהְיָה וְעַל שְׁנֵי זֶה מִיתִי מִיּוֹמַעֲלֵו

לא דמקטת ע"ו (דף סח:) קאמר לר"ש לניצטורף דהר
לאסור ונטסר ומשני ר"ש לנעטק דהנן שרעלע וכלאי
הבכס רש"י אין מצטרפין אלעס משמע דלא
מצטרפין ר"ל דאין מצטרפין ממס וי"ל דההוא דמס
ע"ו לאו הינו דך דהבא אלס דהוא דאין מצטרפין
דכסיפא דמשנה אחת דמיתי כס"פ ר"ע (שבת דף
פטו:) דתכלין שנים וכלסע שמות ותגא כסיפא ר"ש
אומר עני שמות ממין אחד או עני מינין משס אחד אין
מצטרפין ורנע לימר דאין מצטרפין פיון דאין שניהס
אסור אחד ממין אחד ושס"פ קצר העשין ולא דק קצת
מן המשע וא"ת מאי צרופ עני התס ואי לית לא כל
שסא למכות וי"ל דהינו דקא דשסאסור בעין ואוכלנ
אכל התס מורי שסא דתערובות כיוון ערלה וכלאי
הבכס שנתערבו וחד וכדי האי נגא לא אומר ר"ש כל
שסא למכות דאס לא כן ל"ל קרא בגזיר (דף לה:)
ובפסחים (דף מנ:) להמר מצטרף לאסור ושס פשטי
ותס כההוא דשבת (דף פט:) ורנע לימר שנתערבו
פניחא דקתגני בירושלמי ברישא דההוא התרומה
ותרומת מעשר של דמאי עולין בחדא ומאס ומצטרפין
וע"ו אכל הכא מורי בלא נתערבו דאי לא קתני עולין
בחדא ומאס: **הבבב** והשק וכו' לנעלה פירוס דך
האורגת שס ברגס בלאי בגדים שלא תהיה מחלקת
וייתר דמאי וכן חורגי תאנים: **מתני'** הנהנה שונה
ברושא מן ההקדש אע"פ שלא פגם מעל מפרס בגמרא
דמורה ר"ע דברר שס בו פגם ומפרס במאי פליגי
ר"ע ומכמי: **נתנה** קטלא בצוארה קטלא היא רביד
ובירושלמי ארעיה מרגס קטלא: **שתה** כבוס של
זוזב פיון שנהנה מעל לפי דברר דאין בו פגם: לבס
דחלוק כסה טעולת דקע דברר לא מעל עד שפגס.
הנהנה מן החפולת לא מעל עד שפגס. מפרס לא

המלמלי פרוש לבוש אמצעי לאפקור עליהם שהא פוסם
הרבה אבל אמצעי אינו פוסם אבל לזמן מרבה הוא
עשה פנים דבר שיש בו פנס הוא ואין מושליו עד שיפסם
שאינו פוסם הוא ויש מפרשים לבושא מציעא יש בו פנס
די דקדר שיש בו פנס הוא אין מושליו עד שיפסם
האונטרם לשון אחרון עקר (והשמות מוכח בו לפנים)
בו פנס עתה נלקח ופנס דבר שאין בו פנס הוא לא"ע
על פוסם של ידב ודקדא לאו פד אפגומי הוא בתמייה וכו' עד
מי לא אלא פגומה כו' פגומה ארבע פגומה ואחלנו

אזאין צו פֿנס וליכא מאן דפליג: ומלמדיא בגמין (דף
א ופלגי אמנותא ולענין דבר שיש צו פנס הוי פלגוש

מִמֶּקֶדֶשׁ לְחֹל עַל מִרְשֹׁתַי לְרִשְׁתִּי קֹדֶשׁ לְרִשְׁתִּי חֹל
מִנְחַת בַּעֲלָה וְעֹסֶקֶת וּמִדְבָּקַת בְּדָבָר שֶׁהוּא חֲלִין וְגִנְאִי

באלהי אבותיהם ויזנו אחר הבגדים ממה מאי ואומר
אל דקטום שהגית מן העשרה חבל שני בלא הנאה בגונו
ש חפץ לעצמו או קדנתו במעמי' גבי אבן או קורה של
הנהגה מן ההוצאה עצמו אימא דליו בזה מעילה חמי'
מאי אבאי במעילה כשמשה מרשות הקדש לרשות הדיוט
וצדוריד מוסטום לאשמועינן דלפילו בלא שני רשות בגונו
אל שני מרשות לרשות שמינא עבודתו של הדב"ה ועבוד
ל' וי"ל דבטובה נחא ליבא שני רשות שהרי היא אינה
גיה אינה קרויה שני רשות א"כ מאי קאמר בבביתא איון
אורחא מימי מעילה דקטום לאשמועינן דשוקא מעילה
גל בקב מ"מ איביא שני קנת והכי קאמר בבביתא איון
שקדש כל האמיתיו אסורות להדיוט וכן מצנינו מעילה
ומבקים לרשות הדיוט בגונו מכירה וניתן והשאלה ומזיל
ונזות כוכבים דקדי' כמו שני מרשות לרשות דכפי' בלא

ההדרה שלא יפגש ואילו פגש עד לזמן מרובה. ובהא קמפלני ר'ש"י ויהי דבר לזא פגיש לאלתר אמ"י דפגיש נאחר זמן מין דלזן בו
 זמן איך כרד שא"ץ בו פגש דמעולין בו כיון שנהיה שיה פטורה ורבעין
 וז"ל ויש בו פגש מ"ן מין ומעול בו עד שפגשו ובהא קמפלני ר"י ע"ל
 וז"ל פגיש ליה לאלתר מ"ן מין דעתיך הוא לפגש נאחר זמן ע"ל
 וז"ל שבו בו פגש קרינא ביה ונחשנין כיון נלכשה מין לאלתר
 ופגשו בודאי:

ויב במעלה אחד הדיח בו:

אזל שמי. כגון שחשניא מקשה לחול בו הוא אומר כי תשנה אשתך
 שאלה מעלה לדבוע:

ו"י וגו'. וזו היא הקדשה העליון שציון ענין מרשות המקדש לרשות
 ו"י שייך לעמוד אחרים:

תורה אור השלם	
ט, כג]	
ב, ט]	
טו, ט]	
ו]	
ה, יב]	
מים א, ה, כה]	

הדרן עלך קדש מנחם
הנהיה שיה פטומה מן ההקדש אע"פ שלא פגם מעל. ק"ס דען בדבר
שם בו פגם וכן בדבר שאין בו פגם קאמר ר"ע דכיון דנהנה שיה פטומה
מעל:
וחי"א כל דבר שיש בו פגם ב'. כיצד דבר שאין בו פגם כגון:
נתנה קטלא. עגול שם זוהב של הקדש כעצמא או טבעת בידה:
אז שתה ביום שיש זכר. כל דבר שיש בו פגם כגון כסף אלא כיון שנהנה
מין שיה פטומה מעל ויוצק משעריהו בזה הנהא אומדניה כמה תרצה אשה
ליתן ששאלה בשעריהו כמות מללו להוליק לבית משתה להכבד בן באשתו
שיעור משמלת להקדש כשנשתמשה בזה:
וכל דבר שיש בו פגם. כגון כסף בחלון או כסף בעגלות או בקע בדקדוק כיון
דעומדים לפגם מל מעל עד שפגום בן שיה פטומה:
ומודה ר"ע לתחמישם בדבר שיש בו פגם מעל. כלומר לשפיעמו דאזליק
בתי הנהא אלא בדר פגם:
במאי חזק פגמא. מירכא היא דקא פריך אז הכי דמודה ר"ע בדבר שיש בו
פגם לדבן אז הכי היינו דבן אס כן במאי חזק פגמא:
אמר רבא בבלבטש מצינא. אלא לבש גליה אלא לגמרי במחזון דבלבטש דבחזון
גמיל לאתקלל ואלו לגמרי במכפסין גמלי בשארי דההוא גמי פגום אלא
דמתחזק לבשר אלא בלבטש שלבש זין איה שזינו פגום עד זמן מרובה:
ומלילי. בגל שפשוך קא הדרה ביהרז כדאמריהו בחם' גיטין שנתחמך וגמלל
דחיי א' אמחנא שכל קא האק ר' ע' כשטבערין אזית כולו ביהוד אז גדול ויחד
מזאנו ויחד קדמי קריקס הדרה אזי נבשו אלא כעס אחת או פעמיים שגנה

יח:

עין משפט גור מצווה
א מויו' פה' מהל' תרומות הל' ט: ב מויו' פד' מהל' תרומות הל' א: ג מויו' פו' מהל' מעילה הל' א: ד מויו' פה' מהל' מעילה הל' ה: ה מויו' פז' מהל' מעילה הל' א: ו מויו' פה' מהל' מעילה הל' ג: ז מויו' פה' מהל' מעילה הל' ד: ח מויו' פה' מהל' מעילה הל' א: ט מויו' פה' מהל' תרומות הל' ג:
רבינו גרשום

יכול פגם ולא נהנה. כגון שקרע לבוש של קודש ולא נהנה ממנו או ששקר מקדש קדש ולא נהנה ממנו:

או נהנה. בדבר שיש בו פגם אבל לא פגמו כלום או בדבר שמחבר לקרקע כגון נהנה בחלץ של הקדש:

ובשלח שעשה שליחותו של בעה"ב יכול שימעול השליח:

ת"ל וחטאת ונאמר חטא בתרומה. ולא תשאו עליו חטא וגו' מה חטא דתרומה פוגם ונהנה שאוכל התרומה היינו פוגם ונהנה:

ומי שפגם נהנה. הוא עצמו שפגם התרומה הוא עצמו נהנה שפגם ובדבר שפגם בו נהנה ולא בדבר אחר
ופגמיות והנאצה(גראה ק"ל כחצר ולא לאחר שעה אחת. באחד שעה אחת וכתלותו של הקרקע דתרומה לא נהנה אלא בתלות דמכיר ראשית דנגז:

ובשלח שעשה שליחותו. מדרם מדעתו של בעה"ב דהוי תרומות תרומה:

אף חטא האמור במעילה פוגם ונהנה. מעל לאפוקי קרע שיראץ פגם ולא נהנה או לבוש נהנה ולא פגם:

ומי שפגם נהנה. לאפוקי היכא דחזי קרע ופגם חצי שיעור פוטרה ואידך לבש ונהנה בחצי שיעור דלא מעלו:

ובדבר שפוגם בו נהנה למעטוי אי פגם חצי שיעור [בדבר זה] ונהנה חצי שיעור [בדבר אחר]:
ופגמיות והנאות כחצות. למעטוי אי פוגם האיצטא חצי שיעור ונהנה למחר חצי שיעור:

ובשלח שעשה שליחותו. כלומר שעשה לדעת(ג"ל כלומר שעשה לדעת בעה"ב פרט לשליח שעשה מדעת עצמו שמעל השליח ולא הבעה"ב. עצמו מעל פרט לשליח שעשה שליחותו לדעתו של בעל הבית שמעל בעל הבית ולא שליח:

אין לי אלא אוכל. דלוקי מדתרומה בתרומה לא אשבחן אלא אוכל דכתי' ואש כי יואכל קדש וגו':

נהנה ממן דליתיה במעילה בדבר שאץ בו פגם:

אכילתו ואכילת חברו אם אבל הוא חצי שיעור וחברו חצי שיעור או נהנה הוא חצי שיעור ונהנה חברו בלא פגם חצי שיעור:

או הנאות ואכילת חברו. כגון הוא סך חצי שיעור וחברו אבל חצי שיעור או למסרע ויכא לא מייירי בשאר פוגם אלא בכוכל:

ואפילו לזמן מרובה. כגון אבל זה חצי שיעור שחרית וחברו לערב מניח שמצטרפין תלמוד לומר כי תמעל מעל רביה:

אי מה האמור בתרומה לא צריך שתי אכילות כחצות. אלא אכילה שלימה (בעו) בכזית בעו' בתרומה דמכיר וואש כי יאכל קדש שבגנה ובתרומה קא מייירי אף במעילה לא צריך שתי אכילות:

מנין אבל היום. חצי אכילה חצי שיעור ואכל למחר חצי שיעור ואפי' לזמן מרובה(ג"ל הא מילתא איכא בין זמן מרובה דהכא לזמן מרובה דלעיל וכו'. וכן יהא(הא) דלעיל (ההיא(א) [דבהא] משמע בין לשני ימים או לאחר ג' ימים וההוא דלעיל לא משמע אלא עד לערב משום לא תנא לעיל אבל היום(דגראה מזה דלא גרם ואפילו מכאן ועד שלש שנים כמו שרא לפנינו וכן כתי"כ ליתא. ואכל למחר(ע"כ שייך לעמוד הקודם:

יְכוּל נִהְנֶה וְלֹא פָגַם [או] **פּוֹגֵם וְלֹא נִהְנֶה וְכו'**
פ'י נִהְנֶה וְלֹא פּוֹגֵם [ס"ז]

וְלִפִּי מַעֲיֵלָה מִסּוּטָה שְׁאִינָה פּוֹגֶמָה בְּבַעֲיָלָה שֶׁל זָנוּת שֶׁהִיא עוֹשֶׂה אֶת בַּעֲלָה וְדוֹמִינָא דְּהָכִי נִימָא גְבִי קַדְשָׁא וּא"ת מאי [יכול] דְּקָאָמַר וְגַם מֵאִי מִיִּיתִי מִתְּרוּמָה לִפְטוֹר נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם דְּלִפְיִין מַעֲיֵלָה מִסּוּטָה וְהָא מִתְנִי' הִיא דְּנִתְּנָה קִטְלָא טּוֹבַעַת דְּנִהְנֶה בְּלֹא פָגַם חֵיב וי"ל דְּמִתְּנִיתִין בְּדָבָר שְׁאִין בּוּ פָגַם שְׁדָרָךְ תַּשְׁמִישׁוֹ וְהִנָּאֲתוּ בְּלֹא פָגַם וְהָכָא בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם קָאִי וְה"ק יְכוּל נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם חֵיב בְּכָל דָּבָר אֵף בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם וּמִיתִי נִמִּי מִתְּרוּמָה שְׁדָרָךְ הִנָּאָה ע"י פְּגִימָה דְּהִינּוּ אֲכִילָה לִפְטוֹר (פָּמָה) דְּהַקְדָּשׁ נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם (וְהָכָא אֲדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם קָאִי וְה"ק יְכוּל נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם חֵיב בְּכָל דָּבָר אֵף) בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם (וּמִיתִי בְּדָבָר תַּשְׁמִישׁוֹ דָּרָךְ פָּגַם) כְּגוֹן קֶרֶס וְחִלּוּק וּא"ת פִּינּוּ בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם מִיְּרִי א"כ הִכִּי תַסַּק אֲדַעְתָּא לְחִיּוּבָה מִמַּעֲיֵלָה דְּסוּטָה וְהִלֵּא סוּטָה לֹא דְמִינָא אֱלֹא לְדָבָר שְׁאִין בּוּ פָגַם בְּדַפְרָשִׁית וי"ל דְּמ"מ אִי לֹאוּ מַעוּטָא דְּלִפְיִין מנ"ש דְּתַרּוּמָה הִנֵּה וְלִפְיִין מִסּוּטָה כֵּן נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם אַע"ג דָּלָא דְמִי לְסוּטָה מִשּׁוּם דְּסָבְרָא הוּא לִוְמַר פִּינּוּ דְּאִהְיָאָה קַפִּיד קָרָא לְחִיּוּבִיהוּ א"כ לֹא שָׁנֵא אִין בּוּ פָגַם וְלֹא שָׁנֵא יֵשׁ בּוּ פָגַם לְהִכִּי אֲצַטְרִיךְ תַּרּוּמָה לְחֻלְק וְכוּ"ג גְּרִיךְ לִוְמַר גְּבִי פָגַם וְלֹא נִהְנֶה יְכוּל וְכוּ' פָּגַם וְלֹא נִהְנֶה פְּרוּשׁ פָּגַם וְלֹא נִהְנֶה תַסַּק אֲדַעְתִּי' לְמִיּוּלָף מַעֲבֹדָת כּוּכָבִים שְׂפוּגָם וּמַחֲלָל שְׁהוּלָךְ מֵאֱלֹהִים חַיִּים וְהוּלָךְ אַחֲרֵי הֶבֶל וְאִינוּ נִהְנֶה כֻּלָּל בְּזַה שְׁעוּבָד עֲבֹדָת כּוּכָבִים אֵף אִנִּי אֲבִיא בְּמַעֲיֵלָה לְחִיּוּב פּוֹגַם בְּלֹא נִהְנֶה כְּגוֹן מוֹזֵק הַקֹּדֶשׁ וּמַשְׁלִיכוֹ וְכו"כ פָּגַם דְּקָאָמַר הִינוּ כְּפִי' דְּלִיכָא לְפְרוּשֵׁי כְּגוֹן שְׁמוּצִיא מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ וּמַכְנִיסוֹ לְרִשׁוֹת הָדְיוֹט ע"י מִכִּירָה וּמִתְּנָה אוֹ שְׁאֵלָה וְקָרִי לֵה פְּגִימָה לְפִי שְׁהַקְדָּשׁ נִפְסַד וְחֹסֵר בְּזַה ל"ל הָכִי דֹא"כ פִּי מִיתִי מִתְּרוּמָה לִפְטוֹר הָא וְדֹאִי פִינּוּ דְּאִיכָא שְׁנִי רִשׁוֹת הוֹצָאָה מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ וְהִכְנָסָה לְרִשׁוֹת הָדְיוֹט דְּרִי הוּא מוֹעֵל דְּהִיא גּוֹפֶה וְלִפִּי מַמַּעֲיֵלָה עֲבֹדָת כּוּכָבִים וְגַם תַּנּוּ נִמִּי נִתְּנָה לְחִבְרוּ הוּא מַעַל אֱלֹא וְדֹאִי מִיְּרִי בְּמִזִּיק בְּלֹא שְׁנִי רִשׁוֹת בְּדַפְרָשִׁית וּא"ת וְהִיא גּוֹפֶה הִכִּי בְּעִי לְמִיּוּלָף מַעֲבֹדָת כּוּכָבִים וְהִלֵּא בְּפָגַם עֲבֹדָת כּוּכָבִים אִיכָא נִמִּי שְׁנִי רִשׁוֹת כְּדפ"ל וי"ל דְּמַפְל מְקוּם סָלְקָא דַּעְתָךְ אֲמִינָא דַּעְקָר קַפִּידָא דְּקָרָא לֹאוּ מִשּׁוּם שְׁנִי רִשׁוֹת אֱלֹא אִפְגָּמָא וּפְסִידָא דְּהַקְדָּשׁ קַבֵּד רַחֲמִנָא וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בְּלֹא שְׁנִי רִשׁוֹת נִמִּי סָלְקָא דַּעְתָךְ אֲמִינָא לְחִיּוּבִי לְהִכִּי אֲצַטְרִיךְ תַּרּוּמָה לְחֻלְק כֵּךְ דְּקָדָק משי"ח: **מָה תְּרוּמָה פּוֹגֵם וְנִהְנֶה** דְּהִכְתִּיב פִּי יֹאכֵל וְאִי אֲפָשַׁר לְאֲכִילָה בְּלֹא פְּגִימָה שְׂמַפְסִיד הִתְּרוּמָה מִן הִכְּהֵן וְגַם פּוֹגַם בְּלֹא נִהְנֶה פְטוֹר בְּתַרּוּמָה לְאִפּוּקֵי נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם וּלְאִפּוּקֵי פָגַם בְּלֹא נִהְנֶה הִיכָא

הנהנה מן ההקדש פרק חמישי מעילה

יְכוּל פָּגַם וְלֹא נִהְנֶה כלומר יכול יהא מוֹעֵל הִיכָא דְּפָגַם וְלֹא נִהְנֶה כְּגוֹן שְׁקָרַע

אֲבִתִּיָּהֶם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבָּעֲלִים". ^(N)יְכוּל פָּגַם וְלֹא נִהְנֶה, או נִהְנֶה וְלֹא פָּגַם, וּבִמְחוּבָר לְקַרְקַע, וּבִשְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ? תַּלְמוּד לִוְמַר **"וְחֻטָּאָה"**. **נֶאֱמַר: "חֻטָּא בְּתַרּוּמָה, וְנֶאֱמַר: "חֻטָּא בְּמַעֲיָלָה**. ^(M)**מָה "חֻטָּא" הָאֲמוֹר בְּתַרּוּמָה, פּוֹגֵם וְנִהְנֶה, וּמִי שְׂפָגַם נִהְנֶה, וּבִדְבָר שְׂפּוֹגַם בּוּ נִהְנֶה, וּפְגִימָתוֹ וְהִנָּאֲתוֹ כְּאֶחָד, וּבִתְלוּשׁ מִן הַקֹּרְקַע, וּבִשְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ – י"אָף "חֻטָּא" הָאֲמוֹר בְּמַעֲיָלָה, פּוֹגֵם וְנִהְנֶה, וּמִי שְׂפָגַם נִהְנֶה, וּבִדְבָר שְׂפּוֹגַם בּוּ נִהְנֶה, וּפְגִימָתוֹ וְהִנָּאֲתוֹ כְּאֶחָד, וּבִתְלוּשׁ מִן הַקֹּרְקַע, וּבִשְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ**. ^(L)**אִין לִי אֱלֹא אוֹכֵל, וְנִהְנֶה בְּדָבָר שְׁאִין בּוּ פָגַם, מַזִּין? "****"אֲכִילָתוֹ וְאֲכִילַת חִבְרוֹ, הִנִּייתוֹ וְהִנִּיית חִבְרוֹ, הִנָּאֲתוֹ וְאֲכִילַת חִבְרוֹ, אֲכִילָתוֹ וְהִנִּיית חִבְרוֹ שְׂמַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה, אֲפִילוּ לְזִמְן מְרוּבָּה, מַזִּין? תַּלְמוּד לִוְמַר: "תַּמְעַל מַעַל" – מַכָּל מְקוּם**. ^(K)**אִי מָה "חֻטָּא" הָאֲמוֹר בְּתַרּוּמָה – לֹא צִירַף שְׁתֵּי אֲכִילוֹת כְּאֶחָד, אָף "חֻטָּא" הָאֲמוֹר בְּמַעֲיָלָה – לֹא צִירַף שְׁתֵּי אֲכִילוֹת כְּאֶחָד**. **מַזִּין אָכַל הַיּוֹם וְאָכַל לְמָחָר, וְאֲפִילוּ לְזִמְן מְרוּבָּה? תַּלְמוּד לִוְמַר: "תַּמְעַל מַעַל" – מַכָּל מְקוּם**. **אִי מָה פְּגִימָתוֹ וְהִנָּאֲתוֹ כְּאֶחָד, מַזִּין לְאֲכִילָתוֹ וְאֲכִילַת חִבְרוֹ? וְאֲפִילוּ מִפָּאן וְעַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים, מַזִּין? תַּלְמוּד לִוְמַר: "תַּמְעַל מַעַל" – מַכָּל מְקוּם**. **אִי מָה "חֻטָּא" הָאֲמוֹר בְּתַרּוּמָה**

–

אֵף אִנִּי אֲבִיא בְּמַעֲיֵלָה לְחִיּוּב פּוֹגַם בְּלֹא נִהְנֶה כְּגוֹן מוֹזֵק הַקֹּדֶשׁ וּמַשְׁלִיכוֹ לְאִבּוֹד כְּגוֹן שְׁנוּטַל חֲפָצִים שֶׁל הַקֹּדֶשׁ וּמַשְׁלִיכוֹ לְאוֹר אוֹ בְּמִים אוֹ מַשְׁבְּרוֹ וְכו"כ

פָּגַם דְּקָאָמַר הִינוּ כְּפִי' דְּלִיכָא לְפְרוּשֵׁי כְּגוֹן שְׁמוּצִיא מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ וּמַכְנִיסוֹ לְרִשׁוֹת הָדְיוֹט ע"י מִכִּירָה וּמִתְּנָה אוֹ שְׁאֵלָה וְקָרִי לֵה פְּגִימָה לְפִי שְׁהַקְדָּשׁ נִפְסַד וְחֹסֵר בְּזַה ל"ל הָכִי דֹא"כ פִּי מִיתִי מִתְּרוּמָה לִפְטוֹר הָא וְדֹאִי פִינּוּ דְּאִיכָא שְׁנִי רִשׁוֹת הוֹצָאָה מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ וְהִכְנָסָה לְרִשׁוֹת הָדְיוֹט דְּרִי הוּא מוֹעֵל דְּהִיא גּוֹפֶה וְלִפִּי מַמַּעֲיֵלָה עֲבֹדָת כּוּכָבִים וְגַם תַּנּוּ נִמִּי נִתְּנָה לְחִבְרוּ הוּא מַעַל אֱלֹא וְדֹאִי מִיְּרִי בְּמִזִּיק בְּלֹא שְׁנִי רִשׁוֹת בְּדַפְרָשִׁית וּא"ת וְהִיא גּוֹפֶה הִכִּי בְּעִי לְמִיּוּלָף מַעֲבֹדָת כּוּכָבִים וְהִלֵּא בְּפָגַם עֲבֹדָת כּוּכָבִים אִיכָא נִמִּי שְׁנִי רִשׁוֹת כְּדפ"ל וי"ל דְּמַפְל מְקוּם סָלְקָא דַּעְתָךְ אֲמִינָא דַּעְקָר קַפִּידָא דְּקָרָא לֹאוּ מִשּׁוּם שְׁנִי רִשׁוֹת אֱלֹא אִפְגָּמָא וּפְסִידָא דְּהַקְדָּשׁ קַבֵּד רַחֲמִנָא וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בְּלֹא שְׁנִי רִשׁוֹת נִמִּי סָלְקָא דַּעְתָךְ אֲמִינָא לְחִיּוּבִי לְהִכִּי אֲצַטְרִיךְ תַּרּוּמָה לְחֻלְק כֵּךְ דְּקָדָק

משי"ח: **מָה תְּרוּמָה פּוֹגֵם וְנִהְנֶה** דְּהִכְתִּיב פִּי יֹאכֵל וְאִי אֲפָשַׁר לְאֲכִילָה בְּלֹא פְּגִימָה שְׂמַפְסִיד הִתְּרוּמָה מִן הִכְּהֵן וְגַם פּוֹגַם בְּלֹא נִהְנֶה פְטוֹר בְּתַרּוּמָה לְאִפּוּקֵי נִהְנֶה בְּלֹא פָגַם בְּדָבָר שֵׁשׁ בּוּ פָגַם וּלְאִפּוּקֵי פָגַם בְּלֹא נִהְנֶה הִיכָא

דְּלִיכָא שְׁנִי רִשׁוֹת כְּגוֹן מוֹזֵק וְאִין לְהַקְשׁוֹת לְכַתֵּב תַּרּוּמָה וְלִשְׁתּוּק מֵאִידֵךְ דִּהֲש"ס מַגְרִיךְ לְקַמּוּ: **בְּסוּמֵךְ: אֲכִילָתוֹ וְאֲכִילַת חִבְרוֹ מִירִי שְׁהֲאִכִּיל אֶת חִבְרוֹ שְׁנִתן לְתוֹךְ פִּיו שֶׁל חִבְרוֹ דְּלִיכָא לְפְרוּשֵׁי אֲכִילַת חִבְרוֹ ע"י שְׁלִיחוֹת שְׁנִתָּה חִבְרוֹ לְאָכַל מִן הַהַקְדָּשׁ הָא לִיתָא אַע"ג דִּישׁ שְׁלִיחוֹת לְדָבָר עֲבָרָה גְבִי מַעֲיֵלָה בְּדִלְפִינּוּ חֻטָּא חֻטָּא מִתְּרוּמָה הֵנִי מַלִּי בְּמַעֲיֵלָה הִבָּאָה ע"י הוֹצָאָה אֲבָל בְּמַעֲיֵלָה הִבָּאָה ע"י אֲכִילָה וְהִנָּה לֹא בְּדִאֲמַרְינּוּ כְּרַךְ הַאִישׁ מַקְדָּשׁ (קְדוּשִׁין דָּךְ מנ). לֹא מַצִּינוּ בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה זֶה נִהְנֶה וְהָא מִתְּחִיב גְבִי הָאוֹמַר לְשִׁלּוּחוֹ צֹא וְאִכּוּל אֶת הַחֶלֶב וְכִדְפִי' שֶׁסַּ בְּתוֹסַפְתָּא כֵּךְ גִּרְאָה לְמַשִׁי"ח א"נ שְׁמֹא י"ל גַּם ע"י שְׁלִיחוֹת וּבְגוֹן שְׁנִתָּה אֶת חִבְרוֹ לְטוֹל וְלֹאכֵל וּמִדְּאֻבָּה קִנְיָה וּמַעַל קֹדֶם הֲאִכִּילָה בְּדַפְרָשׁ שֶׁסַ בְּתוֹסַפְתָּא כֵּךְ גִּרְאָה לְמַשִׁי"ח:**

כְּדָד שֶׁל הַקֹּדֶשׁ דְּוִמִּינָא דְּוִימַעֲלּוּ דַּעֲבֹדָת כּוּכָבִים דְּאִיכָא שְׁנִי וְלִיכָא הִנָּאָה: אוֹ יִהְיֶה מוֹעֵל בְּשִׁנְיָנָה וְלֹא פָגַם כִּי הִכִּי דֹאשְׁכַּחַן בְּסוּטָה דְּנִהְנֶה וְלֹא פָגַם שְׁדָרִי כְּגוּמָה וְעוֹמָדָת שְׂבַעוּלָה הִיא וּמַעֲיֵלָה הִיא: אוֹ בְּדָבָר שְׂמַחְבָּר לְקַרְקַע כְּגוֹן בְּאִילָן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ. וּבִשְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בעה"ב יְכוּל שְׂמַעַל הַשְּׁלִיחַ כְּמוֹ שְׁאֵלּוּ עָשֶׂה מַדַּעַת עַצְמוֹ: ת"ל וְחֻטָּאָה וְנֶאֱמַר חֻטָּא בְּתַרּוּמָה וְלֹא תִשָּׂאוּ עָלָיו חֻטָּא מֵה חֻטָּא הָאֲמוֹר בְּתַרּוּמָה פּוֹגַם וְנִהְנֶה וּמִי שְׂפָגַם נִהְנֶה דְּהוּא עַצְמוֹ שְׂפָגַם הִתְּרוּמָה הוּא עַצְמוֹ נִהְנֶה מִמֶּנָּה: וּבְדָבָר שְׂפּוֹגַם בּוּ נִהְנֶה וְלֹא בְּדָבָר אַחֵר: וּפְגִימָתוֹ וְהִנָּאֲתוֹ בְּאֶחָד בְּשַׁעַה אַחַת כְּדִאֲמַרְינּוּ הִנָּאֲתוֹ וּבִיעוּרוֹ שְׁנִי: וּבִתְלוּשׁ מִן הַקֹּרְקַע בְּתַרּוּמָה אִינֶה נִוְסָגָת אֱלֹא בְּתִלוּשׁ דְּכַתִּיב (דְּבָרִים י"ח:ד') רֹאשִׁית דִּגְנֶךָ הִינוּ דֹאדְגָן: וּבִשְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ דְּכִי תֵרַם מַדַּעַתוֹ שֶׁל בעה"ב הוּא דְּהִינָּא תַרּוּמָה: אֵף חֻטָּא הָאֲמוֹר בְּמַעֲיֵלָה פּוֹגַם וְנִהְנֶה מַעַל לְאִפּוּקֵי פָגַם וְלֹא נִהְנֶה כְּגוֹן שְׁקָרַע שִׁירָאִין שֶׁל הַקֹּדֶשׁ אוֹ לְבַשׁ חִלּוּק שְׁנִיָּה וְלֹא פָגַם וְאִידֵךְ דְּקַתְנִי בְּמַתְנִי' דְּנִהְנֶה כְּחֻצִי שְׁעוֹר דָּלָא מַעַל: וּפְגִימָה וְהִנָּאָה בְּאֶחַת לְמַעוּטִי פּוֹגַם הָאֲדִנָּא פְּרוּטָה וְנִהְנֶה לְמַחַר פְּרוּטָה: שְׁלִיחַ שְׁעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בעה"ב דְּבעה"ב מַעַל פֶּרֶט לְשְׁלִיחַ שְׁלֹא עָשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ אֱלֹא מַדַּעַת עַצְמוֹ שְׁלֹא מַעַל בעה"ב: אִין לִי אֱלֹא אוֹכֵל וְנִהְנֶה בְּדִאֲמַרְן דְּכִינּוּ דִּילִיף מִתְּרוּמָה לֹא אֲשַׁכַּחַן אֱלֹא אוֹכֵל דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא כ"ב:י"ד) וְאִישׁ כִּי יֹאכֵל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְגו': אֲכִילָתוֹ

וְאֲכִילַת חִבְרוֹ כְּגוֹן שְׁלֻחַח שְׁנֵה פְּרוּטָה מִן הַהַקְדָּשׁ וְאִכֵּל הוּא חֻצִּיה וְהֲאִכִּיל חֻצִּיה לְחִבְרוֹ אוֹ נִהְנֶה הוּא כְּחֻצִי הַאֲחֵר וְנִהְנֶה הוּא. וְהִנָּאֲתוֹ וְאֲכִילַת חִבְרוֹ כְּגוֹן שְׁסַךְ מַשְׁמֵן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּחֻצִי פְּרוּטָה וְנִתְן לְחִבְרוֹ חֻצִּי הַאֲחֵר וְאִכְלוּ וְכֵן לְמַפְרַע. וְהָכָא לֹא מִיְּרִי בְּשׁוֹם פּוֹגַם אֱלֹא בְּאָבָל: וְאֲפִילוּ לְזִמְן מְרַבָּה כְּגוֹן שְׂאִכֵּל זֶה חֻצִי שְׁעוֹר בְּשִׁחְרִית וְחִבְרוֹ לְעָרֵב מִינּוּ שְׂמַצְטַרְפִּין וִיְהִי הִנָּהְנֶה חֵיב ת"ל תַּמְעַל מַעַל רָבִה: אִי מָה חֻטָּא הָאֲמוֹר בְּתַרּוּמָה לֹא צָרַף שְׁתֵּי אֲכִילוֹת כְּאֶחַת אֱלִילָה [א

עד שַׁנְיָא מן הקדש לחול לפי שפֿשאוּכּל אַתּ התרומה הוא מוּצִיָא לְחֵלִין. מַעֲיֵן המוציא

מקדש לקדש כגון שְׁלָח מַמְעוּת הקדש וקנה מֶרֶן קוּי וְכוּין וקוּי ויולדות או שְׁשָׁקל מֶרֶן שקלו שהוא חֵיב לשְׁקל לתרומת הלִשְׁפָּה או שְׁהבִיֹא חטאתו וּשְׂאֵמו מן הקדש דְּהִינוּ מקדש לקדש וְכוּין שְׁהבִיֹא לַעֲזָרָה מַעַל דְּבָרֵי ר"ש דְּקַסְבֵּר דְּמֵאֵן דְּמַחֲיב חטאת או אָשֶׁם לַעֲוֹלָם הוא חֵיב בְּאַחֲרֵייתוּ עַד שְׁיִבִיֹאֵנוּ לַעֲזָרָה וְכוּין שְׁהבִיֹאֵו נְפֹטֵר מֵאַחֲרֵייתוּ אף האי גַּמִי דְּמוּצִיא מקדש לקדש בִּין שְׁהבִיֹאֵו לַעֲזָרָה וְצֹא וְזִי חוּבְתוּ וְזִי אַחֲרֵיית וּמַעַל: וְרַפִּי יְהוּדָה סָבֵר לַעֲוֹלָם הוא חֵיב בְּאַחֲרֵייתוּ עַד שְׁזָרַךְ הֵדֶם. אף הָבֹא גַמִי בִין שְׁזָרַךְ הֵדֶם וְצֹא וְזִי אַחֲרֵיית חוּבְתוּ מַעַל דְּכוּין דְּצֹא בּוּ וְזִי חוּבְתוּ כִּמּוּ שְׁהוּצִיֹא לְחֵלִין דָּמוּ. וּמַנּוּן מַעַל לר"ש כְּדֹאִית לֶה וְלֵר' יְהוּדָה כְּדֹאִית לֶה ת"ל תַּמַּעַל מַעַל רַבֵּה: שִׁיכּוּל מֵאִי כְּלוּמַר מֶה הָיָה ס"ד לַמַּעַט גִּישִׁיֹא אוּ מִשּׁוּחַ מַמְעִילָה פְּשִׁיטֹא דְכָלֵן חֵיבִין דְּנָפֶשׁ כְּתִיב וְנָפֶשׁ מִשְׁמַע בִּין וְחִיד בִּין גִּישִׁיֹא וּמִשּׁוּחַ: מֵהוּ דְּמִימֹא אֲמַר רַחֲמִינֹא גַבִּי שָׁמֹן הַמַּשְׁחָה וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זֶר, וְהָאִי לֹא "זֶר" הוּא, דְּהָא אִימְשִׁיחַ בְּגוּרִיה, קָא מִשְׁמַע לֹן. וְאַקְשָׁיָה רַחֲמִינֹא לְסוּטָה, וְלַעֲבֹדָה זָרָה, וְלִתְרוּמָה. לְסוּטָה, דָּאָף עַל גַּב דְּלֹא פָגַם, גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ נָמִי, נִתְּנָה טַבַּעַת בְּיָדָה - מַעֲלָה. כִּי אַקְשָׁיָה רַחֲמִינֹא לַעֲבֹדָה זָרָה, דְּעַד דֹּאִית בַּהּ שִׁינוּי, גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ נָמִי, עַד דְּבִיטַע בְּקֹרְדוּם, וְיִפְגַּם וּפְגוּם. "אַקְשָׁיָה רַחֲמִינֹא לִתְרוּמָה: מָה תְּרוּמָה, "כִּי יֹאכֹל" - פֶּרֶט לְמִזְיָא, גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ נָמִי - כַּל דְּבֵר אַכִּילָה, כִּי מִזְיָא לִיָּה - פֶּטוּר. כִּיצַד? נִתְּנָה קִטְלָא כּוּי. אֲמַר לִיָּה רַב כְּהֵנָא לָרֵב זְבִיד: וְדַהֲבָא לֹאֵו בֵּר אִיפּוּגְמִי הוּא? וְהָא דַּהֲבָא דְכַלְתִּיה דִּינוּ, לְהִיכָא אַזְל? 'אֲמַר לִיָּה: דְּלֵמָא, דַּהֲבָא דִרְמַיִין פְּלִתִיה הוּא. וְעוֹד: נָהִי דְלֹא אִיכָא נִתְּנָה וּפְגַם לְאַלְתֵּר, לַעֲוֹלָם מִי לֹא אִיכָא פְּגִימָה? הַתְּנֵינָה מִן הַחֲטָאת וְכוּי. מַכְדִּי אִי בְּבַהֲמָה תַּמִּימָה, הִיָּינוּ כּוּם שָׁל זָהָב! אֲמַר רַב פֶּפְאָ: בְּבַעֲלַת מוּם עֶסְקִינוּ.

וּמַעֲלָה בּוּ מַעַל: גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ גַּמִי אִם נִתְּנָה טַבַּעַת בְּיָדָה אַע"ג דְּלֹא פְּגַמְתּוּ מַעֲלָה: אַחֲשִׁיָּה רַחֲמִינֹא לַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים דְּעַד דֹּאִית בַּהּ שְׁנוּי שְׁמַשְׁנָה עַמּוּו מַשְׁכִּינָה לַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ גַּמִי עַד דְּבִקַּע בְּקֹרֶס עַצִי חֵלִין דְּשֵׁנָה מַמְלָאכַת קֹדֶשׁ לְמַלְאכַת חוּל לֹא מַעַל עַד דְּבִקַּע דְּפָגַמָה: אַחֲשִׁיָּה רַחֲמִינֹא לִתְרוּמָה כְּדֹאֲמַרִּין לַעֲיַל וְלִיף חֹטֵא חֹטֵא מִתְּרוּמָה לְהִכִי מֶה תְּרוּמָה פֶּרֶט לְמוּזִיק שֹׁאֵם סָפֵךְ לְכֵלִין אוּ מַשְׁקִין שֶׁל תְּרוּמָה וְלֹא נִתְּנָה מֶרֶן שְׂאִינוּ חֵיב אף גַּבִּי הַקֹּדֶשׁ גַּמִי כַּל מוּצִי דְבֵר אַכִּילָה כִּי מוּזַק לֶה שְׁשַׁכּוּ וְלֹא נִתְּנָה מִמֶּנּוּ פֶטוּר מַמְעִילָה. וְאֲמַר לָן רַבִּי דְּהוּא הִדִּין גַּמִי אף בְּמַזִּי דְלֹאֵו בֵּר אַכִּילָה הוּא כִּי מוּזַק לֶה פֶטוּר דֹּאִין חוּיב מַעֲלָה עַד שְׁיִהְיֶה לֹאֵל מִשּׁוּם דְּכְתִיב בְּתְרוּמָה כִּי יֹאכֹל דְּכְתוּמָה לִיכָא אֵלֹא חוּיב אַכִּילָה אֲמַר גַּמִי גַבִּי הַקֹּדֶשׁ כַּל דְּבֵר אַכִּילָה: וְזִהְבָא לֹאֵו בֵּר אִפּוּגְמִי הוּא דְקַתְּנִי מִתְּנִי' בִּין שְׁנִיגְנָה מַעַל וְלֹא קַתְּנִי בַּהּ עַד שְׁיִפְגַּם אֲלֵמָא דְלֹאֵו בֵּר פְּגִימָה הוּא. וּא"כ דְּלֹא מִפְּגַם: דְּהָבָא דְכַלְתָּה דִּינוּ לְהִיכָא אַזְל נון אֲדָם עֲשִׂיר הָיָה וְנָתַן זָהָב הַרְבֵּה וּתְכַשִּׁיטוּן לְכַלְתּוּ וּכְשֻׁנְתּוּ לֶה שְׁקֵלָו וְלֵאחֲרַ זְמַן שְׁקֵלוּ וְנִמְצֹא חֶסֶר מִמַּשְׁקֵלוּ אֲלֵמָא זָהָב גַּמִי עֲשׂוי כְּלִתִּיךְ. בְּלוּמַר לְפִי שְׁלֹא הָיוּ מִשְׁמֵרוֹת אוֹתוֹ וְזָהָב אֵלֹא מַשְׁלִיכוֹת אוֹתוֹ כְּכַל מְקוּם שְׁמוּצָאוֹת אוֹתוֹ כְּדָרְךְ שְׁעוּשׂוֹת כְּלוּתִיךְ שְׂאִינוּ מִשְׁמֵרוֹת תְּכַשִּׁיטוּן כְּרֹאִוי בְּשִׁבְלִי כֵךְ חֶסֶר אֲבָל זָהָב הַמִּשְׁתַּמֵּר וְכַּהּ אוֹינוּ נְחֹסֵר: וְעוֹד אִם ת"ל דְּמַתְּחֹסֵר הוּא אַפ"ה בִּין שְׁנִיגְנָה מַעַל דְּנָהִי דְלֹא אֲבָא נִתְּנָה וּפְגַם לְאַלְתֵּר שְׂאִינוּ פּוֹגַם מִיַּד בְּשַׁעֲה שְׁנִיגְנָה מִמֶּנּוּ לַעֲוֹלָם מִי לִית בַּהּ פְּגִימָה דְּמִי קֹאֲמִינֹא דְלִית בַּהּ פְּגִימָה לַעֲוֹלָם לְאַלְתֵּר קֹאֲמִינֹא דְלִית בַּהּ פְּגִימָה אֲבָל לֵאחֲרַ זְמַן הוּלֵךְ וּמִתְחֹסֵר וְכוּין דְלֹאֲלִתֵּר לִית בַּהּ פְּגִימָה הִלְכֵךְ בִּין שְׁנִיגְנָה מַעַל אף חֲטָאוֹת תַּמִּימָה דְקוּמֹא לְהַקְרֵבָה לֹאֵו בַּת פְּדִיָּה הִיא בִּין שְׁנִיגְנָה מִנְּהָה לַמַּעוֹל בַּהּ וְאִמְרִי קֹאֲמַר עַד שְׁיִפְגַּם מֵאִי פָגַם מַנִּי לְמַעֲבָד בַּהּ דְאִפִּילוּ רַבִּב עָלָה עַד דְאֲכַחֲשָׁה הִיא לֹא הָיוּ עָם פָּגַם דְלֹא פָגַמָה לְמוּצַח דְּכַהֲמָה בִּין שְׁמֵנָה בִּין כַּחוּשָׁה חוּצִיא לְכַפְּרָה וְאִין בַּהּ תּוֹרַת פְּגִימָה: אֲמַר רַב פֶּפְאָ מִתְּנִיתִין בְּחֻטָּאוֹת בְּעֻלַּת מוּם עֶסְקִינוּ דְקוּמֹא לְכַדִּיָּה וְכוּין דְּפָגַמָה שְׁהַכּוּשִׁיטָה וּפְחַת מְקֻמֶּיהּ וְדָבָר שֵׁיט בּוּ פָגַם הוּא הִלְכֵךְ לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגַּם בְּשֵׁנָה פְּרוּטָה. וְסִיפֵא דְקַתְּנִי כְּשֶׁהִיא מִתָּה בִּין שְׁנִיגְנָה בְּשֵׁנָה פְּרוּטָה מַעַל מִיּוּרִי בִּין בְּתַמִּימָה בִּין בְּבַעֲלַת מוּם דְכוּין דְּמִתָּה לֹאֵו בַּת פְּדִיָּוִן הִיא דֹּאִין פּוֹדִין אֶת הַקֹּדֶשִׁים לְהִכְלִיֵן לְכַלְבִּים (פְּסָחִים דף כט.) הִלְכֵךְ לֹא תַנִּי בַּהּ עַד שְׁיִפְגַּם:

רבינו גרשום

עד שוּנְיָא מן הקדש לחול. לפי שפֿשאוּכּלֹ התרומה מוציא לחול מנין המוציא מן הקדש לנפש כגון דלוקח מן ההקדש קוּי וְכוּין וקוּי ויולדות או שקל שקלו שחייב ליתן בלחוד בלחוד מן הקדש או הביא חטאתו ואשמו מן הקדש: ואית דאמר שוקל שקלו. מן החולין וכוין דשקליה קניא נעשה קדש והביא חטאתו ואשמו ממנו דמוציא מוציא מקדש לקדש וכוין שגביא מַעַל:

דבב ר' שמעון. דקסבר ר' שמעון מאן דמחייב חטאת או אשם לעולם היא חייב בלחחיותו עד שביאנע לעורה וכוין שגביא נפטור מוירי אחריותו אף האי גמי דמוציא מן קדש לקדש וכוין שגביא אל העורה ויצא י"ח ויירי אחריותו מעל:

ור' יואהה אמר לעולם היא בלחחיותו עד שחרוק הדם. אף הכא כיון שמדק הדם יצא י"ח ואחריותו מעל דדמי כמו ששניא לחול ויצא בו י"ח. מנן דלחוד לאו ר' הא דהא אימנח בגויה וס"ד ללא אחי לבלל מעולה קמ"ל:

ואקשה רחמנא למעלה לכוטה ולעבודת כוכבים ולתרומה כדאמרין געיל. אקשה לכוטה דמה כוטה אע"ג ללא פגמה מעלה דכוטה אינה נהגת אלא כבעולה דהכי כתיב ויין איש כך את שכבתו מבלעדי אשך מחבלל ללא נהגא אלא כבעולה ובעולה לית בה תנן פגם ואפילו הכי בבה כה ומעלה כ:

גבי הקדש גמי. כי נתנה טבעת בידה אע"ג ללא פגמוה מעלה:

ואקשה רחמנא לעבודת כוכבים דעד דלית בה שניי ששניה עצמו מרשות המקום לרשות עבודת כוכבים:

גבי הקדש גמי עד שביקע בקרדום. עצי חולין דשניהו ממלאת קדש למלאת חולין לא מעל:

הנהגה מן ההקדש פרק חמישי מעילה

אַקְשָׁיָה רַחֲמִינֹא לִתְרוּמָה דְכְתִיב כִּי יֹאכֹל פֶּרֶט לְמִזְיָא פְּרוּטָה פּוֹגַם דְלֹא נִתְּנָה דְּהִיא לֹא [הִיקְשָׁא] דְּתְרוּמָה הָיָה מַחֲבִינָן כְּדַקְאֲמַר בְּתַחֲלוֹת הַפְּרִיטָא דְקֹאֲמַר וְכוּל פָּגַם וְלֹא נִתְּנָה וְכוּי' מִשּׁוּם דְּנִלְפִינָן לִיָּה מַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים כְּדַפְרָשְׁנוּ לַעֲיַל אִין לַהֲקוּשׁוֹת מֵאִי שְׂנֵא דְהִקְיֹשָׁא דְסוּטָה נְקֻטָּה לְחִיּוּבָא וְהַקֶּשׁ דְּתְרוּמָה לְפֶטוּר דְּהָא כְּדֹאִית' וְהָא כְּדֹאִיתָא דְהִקְיֹשָׁא דְסוּטָה אֲתִיגָא לְחִיּוּב דְּכָדָר שְׂאִין בּוּ פָגַם לְנִלִי דְהִקְיֹשָׁא דְסוּטָה הָיָה פְּטוּרִין כַּל נִתְּנָה וְאֲלֵמָלֹא דְהִקְיֹשָׁא דְתְרוּמָה הָיָה מִתְּחִיב פָּגַם כְּלֹא נִתְּנָה מַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים כְּדפ"ל וּא"ת מַדּוּעַ לֹא הִזְכִּיר גַּם פֶּטוּר דְנִתְּנָה כְּלֹא פָגַם גַּבִּי תְרוּמָה דְהָא גַּמִי מִתְּרוּמָה כְּדֹאִיתָא לַעֲיַל וְכוּל נִתְּנָה וְלֹא פָגַם כְּדפ"ל וּי"ל מִשּׁוּם דְלֹא פְסָקִין לִיָּה דְהָא אִיכָא נִתְּנָה כְּלֹא פָגַם דְחֵיב כְּגוֹן דְּכָדָר שְׂאִין בּוּ פָגַם דְּנִלְפִינָן לִיָּה מַסּוּטָה אֵלֹא אִי קִשְׁיָא הָא קִשְׁיָא גַבִּי עֲבֹדָת כּוֹכְבִים דְנָקֹט דְהִקְיֹשָׁא לְפֶטוּר עַד דְנָקֹט לְפֶטוּר הָיָה לוֹ לְהִזְכִּיר לַעֲנוּן חוּיב דְהָא מַעֲבֹדָת כּוֹכְבִי' נְפָקָא לָן חוּיב מַעֲלָה בְּהוּצָאָה מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ לְרִשּׁוֹת דְקִיּוּט כְּגוֹן מְכִירָה וּמִתְּנָה וּשְׂאֵלָה גַם כְּלֹא הִנָּאָה דְהָא לֹא שְׁמַיִנָן לֹא מַסּוּטָה וְלֹא מִתְּרוּמָה דְכְּתְרוּיָהוּן אִיכָא הִנָּאָה וּי"ל דְּהִכִי גַמִי קֹאֲמַר אַחֲשִׁיָּה לַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים וְעַד דְאִיכָא שְׁנוּי כְּלוּמַר מַעֲבֹדָת כּוֹכְבִים דְבִשְׁנוּי רִשּׁוֹת מַחֲיב כְּלֹא שׁוּם הִנָּאָה וְאֲבֵי אֹרְחָא אֲשֶׁמוּשִׁינָן דֹּאִינוּ קְרוּי שְׁנוּי בְּהוּצָאָה מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ לַחוּד עַד שְׁיִפְגַּם לְרִשּׁוֹת דְקִיּוּט וְנִזְכָּה בּוּ הִדְקִיּוּט עַל וְזִי בְּקוּעַ וּכְדַפְרָשְׁנוּ לַעֲיַל דְאֲשַׁמַּעֲינָן רַבּוּתָא אֲלַבָּא דְרַב

הֵינָא: **אַקְשָׁיָה** רַחֲמִינֹא לִתְרוּמָה כִּי יֹאכֹל פֶּרֶט לְמוּזִיק אף הַקֹּדֶשׁ מוּצִי דְבֵר אַכִּילָה כִּי מוּזַק לֶה פֶטוּר תַּמָּה מִשְׁמַע דְּוָקֹא דְמִינִי אַכִּילָה הָיוּ מוּצִי פֶטוּר וְקִשְׁיָא דכפ"ק דב"ק (דף טו.) בַּמַּשְׁנָה תָּנַן נָכְסִים שְׂאִין בְּהֵן מַעֲלָה הָא יֵשׁ בְּהֵן מַעֲלָה דְהִינוּ קִלְשִׁים אוּ קִלְשֵׁי קִלְשִׁים פֶטוּר וְקֹאִי אֲלֹרְכַעָה לְבוֹת גְּזִיקוּן דְרִישָׁא דְקַתְּנִי בַּהּ הַמְכַּעֲה דְהִינוּ אֲדָם הַמוּזִיק וְאִפִּילוּ לַמ"ד מְכַּעֲה זֶה הֵשֵׁן דְלֹא פְלִיגִי בְּזָהּ וּפִי' ה"ר ר"י דְתַנָּא דְנָקֹט דְכִי יֹאכֹל לְדַעֲתוּ לֹאֲשֶׁמוּשִׁינָן דְכִי גַמִי אַכִּיל דְכָךְ דְּוָק כְּגוֹן אַכִּילָה נָפֶה פֶטוּר וְיֵשׁ לְהוֹסִיף כְּגוֹן שָׁמֹן שֶׁל תְּרוּמָה דְפֶטוּר כְּדֹאִיתָא כְּרַךְ בִּיצַד מְדַרְכִּין [דְּכְרוֹת דף לה: וְעִי' תוֹס' ב"מ כט: ד"ה פֶּרֶט וְכוּי:'] **וְדַהֲבָא** לֹאֵו בֵּר אִפּוּגְמִי הוּא בְּתַמִּיָּה אֲמַתִּי' דְכּוּם שֶׁל זָהָב דְקָרִי לֶה דְבֵר שְׂאִין בּוּ פָגַם: **דַּהֲבָא** דְכַלְתִּיה דִּינוּ הִיכּוּ אַזְל מִסְקָנָא דְקִשְׁיָא הוּא כְּלוּמַר אִי דְבֵר שְׂאִין בּוּ פָגַם הוּא דְהָבָא דְכַלְתָּה דִּינוּ פְּרוּטָה זָהָב כְּלָתוּ שֶׁל אוֹתוֹ עֲשִׂיר הַנְּקֹרָא נון הִיכּוּן אֲזַל וּמַדְבַּר לִיָּה דְלֵמָא הִיא דְהָבָא הִכִּי דְרַמַּנָן כְּלִתִּיךְ כְּלוּמַר שְׁמֹא עֲשֵׂתָה מְזַהֶבָה בְּמָה שְׁעִשׂוּ פְלוֹת שְׁלָךְ דְהָיוּ מַשְׁלִיכוֹת אוֹתוֹ בְּחַלּוּנוֹת אוּ בְּמִקּוּם אַחֵר שְׂאִינוּ נִשְׁמַר וְהָיָה פּוֹגַם הַרְבֵּה. דְרַמַּנָן מַשְׁלִיכוֹת: **מַכְדִּי** אִי בְּבַהֲמָה תַּמִּימָה הִינוּ כּוּם שֶׁל זָהָב פְּרוּטָה בִּין שְׁהָיוּ תַּמִּימִים דְבֵר שְׂאִין בּוּ פָגַם הוּא דְאִפִּילוּ כְּחֹשֶׁה אִין נִפְסַד כְּכֵךְ כַּלּוּם שְׁהָיוּ מְקַרִּיבִים אוֹתָהּ וְיוֹצֵא בַּהּ דְלֹא שִׁיךְ פָּגַם אֵלֹא כְּדָבָר הַעוֹמֵד לְדַמּוּי שֹׁאֵם בֹּא לְמַכְרוּ דְמּוּי נִפְחַתִּים אֲבָל כְּדָבָר הַעוֹמֵד לְקַרֵּב וְאִינוּ נִפְסַד כְּכֵךְ לְקַרֵּב אִין זֶה דְבֵר שֵׁיט בּוּ פָגַם וְשִׁטָּי בְּבַעֲלַת מוּם דְהַשְׁתָּא עוֹמְקַת לְמַכַּר דְקִמִּיָּה פְחוּתִים:

וְזִינּוּ כּוּם שֶׁל זָהָב פְּרוּטָה בִּין שְׁהָיוּ תַּמִּימִים מִיּוֹר מִתְּנִיתִין הִינוּ כּוּם שֶׁל זָהָב דְכִי הִכִּי דְכּוּם שֶׁל זָהָב לֹא קֹאִי לְאִפּוּגְמִי וּמִשּׁוּם הִכִּי לֹא אֲזַל בַּהּ פְּגִימָה לִית בַּהּ פְּגִימָה לַעֲוֹלָם לְאַלְתֵּר קֹאֲמִינֹא דְלִית בַּהּ פְּגִימָה אֲבָל לֵאחֲרַ זְמַן הוּלֵךְ וּמִתְחֹסֵר וְכוּין דְלֹאֲלִתֵּר לִית בַּהּ פְּגִימָה הִלְכֵךְ בִּין שְׁנִיגְנָה מַעַל אף חֲטָאוֹת תַּמִּימָה דְקוּמֹא לְהַקְרֵבָה לֹאֵו בַּת פְּדִיָּה הִיא בִּין שְׁנִיגְנָה מִנְּהָה לַמַּעוֹל בַּהּ וְאִמְרִי קֹאֲמַר עַד שְׁיִפְגַּם מֵאִי פָגַם מַנִּי לְמַעֲבָד בַּהּ דְאִפִּילוּ רַבִּב עָלָה עַד דְאֲכַחֲשָׁה הִיא לֹא הָיוּ עָם פָּגַם דְלֹא פָגַמָה לְמוּצַח דְּכַהֲמָה בִּין שְׁמֵנָה בִּין כַּחוּשָׁה חוּצִיא לְכַפְּרָה וְאִין בַּהּ תּוֹרַת פְּגִימָה: אֲמַר רַב פֶּפְאָ מִתְּנִיתִין בְּחֻטָּאוֹת בְּעֻלַּת מוּם עֶסְקִינוּ דְקוּמֹא לְכַדִּיָּה וְכוּין דְּפָגַמָה שְׁהַכּוּשִׁיטָה וּפְחַת מְקֻמֶּיהּ וְדָבָר שֵׁיט בּוּ פָגַם הוּא הִלְכֵךְ לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגַּם בְּשֵׁנָה פְּרוּטָה. וְסִיפֵא דְקַתְּנִי כְּשֶׁהִיא מִתָּה בִּין שְׁנִיגְנָה בְּשֵׁנָה פְּרוּטָה מַעַל מִיּוּרִי בִּין בְּתַמִּימָה בִּין בְּבַעֲלַת מוּם דְכוּין דְּמִתָּה לֹאֵו בַּת פְּדִיָּוִן הִיא דֹּאִין פּוֹדִין אֶת הַקֹּדֶשִׁים לְהִכְלִיֵן לְכַלְבִּים (פְּסָחִים דף כט.) הִלְכֵךְ לֹא תַנִּי בַּהּ עַד שְׁיִפְגַּם:

אמר רב פפא. ודאי מתניתין בחטאת בעלת מום עסקין דקיימה לפדייה וכוין שפגמה שהכחשה ונחתה מדמיה ודבר שיש בו פגם הוא הלכך לא מעל עד שיפגום כשהי פרטוה וסופא דקתני וספיה מתה כיון שנהנה כשהי פרטוה מעל בין בתמימה בין כבעלת מום שחתה מייורי דהא נמי לאו בת פדייה דאין פודין את הקדשים להאכילן ולגבלם הלכך לא תני הכא עד שיעפוסט)ע"כ שייך לעמוד הקודם:

תורה אור השלם
וּאִם־יִסְתַּרְהָ מִזֹּהָב וּפְסָרָה לָהּ שְׂבַעַת יָמִים וְאִסַּר תִּסְתַּר וְזִבְיָם וְגוֹי' [ויקרא טו, כח-ל]
וּבְמִלְלָתוֹ יָמִי סִתְּרָה לָכֵן אוּ לָכֵת תְּבִיאִי כְּכֶשׁ כּוֹן־שִׁנְתּוֹ וְגוֹי' [ויקרא יב, ו-ח]
וְכִי־יִסְתַּר הָזָב מִזֹּהָב וּפְסַר לוֹ שְׂבַעַת יָמִים לְקַתְּרוֹ וְכִבֵּס וְגוֹי' [ויקרא טו, יג-טז]
וְזִבְיָם תִּשְׁמִינִי יִכְחִילוּ שְׁתֵּי תָרִים אוּ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְגוֹי' [ויקרא טו, יז]
נָפֶשׁ כִּי־תַמְעַל מַעַל וּסְתַרָהּ בַּשֶּׁנֶּה מִקְדָּשִׁי יִתְּרוֹ וְהָיָה אֹת־אֲשָׁמוֹ וְגוֹי' [ויקרא ה, טז]
אִישׁ אֲשֶׁר יִרְכַּח כְּמָהוּ וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִקֶּנֶּן עַל־זֶרַע וְנִכְרַת וְגוֹי' [שמות ל, לג]
דָּבָר אֲלֵג־נִי וְיִצְרָאֵל וְאִפְרָתָה אֶלְהֵם אִישׁ אִישׁ כִּי־תִשָּׂאֶה אִשְׁתּוֹ וְגוֹי' [במדבר ה, יב]
וְיִקְעִלוּ בְּאֵלֵהִי אֲבִיתִים וְיִזְנוּ אַחֲרָי אֵלֵהִי עִמִּי־הַבָּצֵר אֲשֶׁר־הַשְׁמִיד א

יט:

עיינ משפּט גר מצוה
א מיינ פו' מהל' מעילה הל' א': ב מיינ פו' מהל' מעילה הל' ד': ג מיינ פו' מהל' מעילה הל' ה': ד מיינ פס"ז מהל' מעשה הקרבנות הל' יג': ה מיינ פו' מהל' מעילה הל' ו': ו מיינ פא' מהל' איסורי המזבח הל' יא': ז מיינ פו' מהל' מעילה הל' ח':
רבינו גרשום

נהנה בכחצי פרומה. כגון לשם (פרומל) [בגל] הקדש בהנחת שיעור שזה חצי פרומה:

וּפְגַם בַּכֹּחֲצִי פְרֻמָּה. שְׂקֵרָהּ בּוּ וַתִּגְמַר כְּשִׁיעוּר חֲצִי פְרֻמָּה:

אז שנהנה בשוה פרומה בדבר אחר בדבר שיש בו פגם ולא פגם ופגם בשוה פרומה בדבר אחר. כגון שפך משקה קדש ולא נהנה הרי זה לא מעל:

עד שינהנה בשוה פרומה ויפגוס שוה פרומה בדבר אחר. האי תנא סבר דומיא מדרומה:

ואין מוּעַל אחר מוּעַל במוקדשין אלא בבהמה וכלי שרת בלבד דהני לאו לדמיס לפידיה קיימי ולאוי בר אישנומי וינאה שאטילו רכב אחר ע"ג בהמה והבחישה או תגש צמרה עניין ראיהו היא לקרבו יש בה מוּעַל אחר מוּעַל וכן שניה אחר בכוס של זבז אטילו אם פגמו ויפחתו כיון לקומסת הנוף הוא ולא לפידיה קראי ראי' האי עדיין לשדות ויש בו מוּעַל אחר מוּעַל:

רבי אומר דבר שאין לו פגם. שאינו נסכל אטילו פגמו דהיינו כל דבר שאין לו פיקוק כי הני דאיתן ודכוותיהן יש בו מוּעַל אחר מוּעַל: קסבר בעניינא דבהמה כדכחה מעילה. ולא כשאר מילי דכתיב בראש השם נעבי מילה:

ור' נחמיה. דמריב נמי כל שרת:

אמר ג'.. מק"ו אוריב אם אחרים מביאין לקדושת כלומר כיון דכלי שרת חמורי כ"כ דמביאין אחרים לקדושה דהני איתן לן דכל מילי מתקדש בכלי שרת:

הא עצמו כל שרת לא כ"ש. כגון כוס של זבז אינו דין שמיא עצמו לקדושה לכך שיהא בו מוּעַל אחר מוּעַל:

איבא בטייאה עצים דת"ר האומר הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירין בוי'. (א"ע"ב סייד לעמוד הקודש במס' מנחות הא בריתאא בפרק הקומץ תנינא וטעונין מלח וטעונין תנופה לטעמא דרבי כשאר קרבן האילן ומיקרי קרבן:

ולדברי רבי אוריב קרבן עצים טעונין עצים אחרים. להקטירן כן כשאר קרבן:

ונריבין קמיצה. שיקח מן מעט מקומצו ויקטיר תחלה האילן ומקום לה למנחה למלח ולתנופה דריבין (הב' נמי קמיצה [והבא] איבא בטייאה עצים לטעמא דרבי דאמר איתרי קרבן קדשו קדושת הנוף כמו בהמה ויש בהו עולין אחר מוּעַל אם יבז אחר עולין וחד ושב אחר עולין יש בהו מוּעַל אחר מוּעַל ות"ק סבר לא איתרי קרבן לקדושת הנוף ליקרב אלא לדמים ולית בהו מוּעַל אחר מוּעַל:

רב פפא אמר קדשי מזבח בוי' איבא בטייאה. והתניא קדש המזבח תמימה ונעשה בעל מום ועבר ושתתן קודם פרייה:

רבי אומר יקבירו. משום דקסבר דבעי העמדה והערכה ולא אפשר דמצי הלכך יקבירו דכיון דלא הא תיב בר פמייה הלכך יש בן מוּעַל אחר מוּעַל הנסבה מן לאחר שחזיתה:

וחב"א יפמי. ולא בעי העמדה והערכה וכיון דקדושת דמים נינהו אין בו מוּעַל אחר מוּעַל("נראה דצ"ל הוא משנה במסכת מנחות (קף קו ע"ב) ושם ובפרק הקומץ תניא בברייתא דטעונין מלח וטעונין הנשה וכו'.

הכי גרסי' נהנה בחצי פרומה ופגם בחצי פרומה או שנהנה בפרומה בדבר אחר ופגם בפרומה בדבר אחר ה"ו לא מעל עד

שנהנה שנה פרומה ויפגם ש"פ בדבר אחר ובגמ' מפרש טעמא דילפי' מתרומה דבדבר שפגם בו נהנה: **איין** מוּעַל אחר מוּעַל אלא בהמה וכלי שרת בלבד תמיה דתניא בתוספתא [בקה] בקדלם של הקדש [ובא חבירו] וקדע בו ובא חבירו וקדע בו פלס מעלו וליכא למימר דבקרלם בלי שרת מורי דהא תני דתם בסיפא נתנה לחבירו וחבירו לחבירו הראשון מעל והשני לא מעל ובעולה פלס מעלו ומפרש דהתם במאי עסקינן כגון לאחר שבקע החזירו דמה שהחזירו הרי הוא של הקדש פאלו לא מעלו ורבינו יצחק מפרש דהתם בגזריין עסקינן דלעולם לא יצאו לחלין בשום מעילה עד שיוציאה מרשותו:

רבי אומר **כל דבר (ש״ש** **בו פגם)** **וְשׂאִין לוּ פְדִיּוֹן יֵשׁ בוּ מִשּׁוּם מוּעַל אַחֵר מוּעַל מִפְּרֶשֶׁ לִיָּה בְּנִמְלִ: מֵאִי טַעְמָא דת"ק קסבר בעניינא דבהמה פתיב [ודכתיב] באיל האשם פרוש דכתיב (ויקרא ה) (אשר) וכפר עליו באיל האשם ומימתר דהכתי' קרא אחרניא ונהו מצי למכתב אשר וכפר עליו אלא ש"מ לדרשא אמי למימר זוקא באיל האשם איבא מעילה אחר מעילה אצל לא בכלי שרת נראה לר' גררין לפרש דסברי רבנן שהוא יוצא לחלין ע"י מעילה וא"כ יש לו פדיון האם אין פדיון א"כ לא יצא לחלין ואמאי לא ימעלו בו מאחר שמעל אחר ואין סברא לומר בזה דנלי קרא: ור' נחמיה אמר לה ק"ו **אם לאַחרים מביא לידי קדושה** פרוש שהכלי שרת מקדש בהם שבתוכו הוא עצמו לא כל שכן פרוש שלא יצא לחלין ע"י מעילה אצל אין פדיון דיש לו פדיון אלא גבי מעילה שאני משום ק"י ולענין פדיון שמא לא שיר. האי ק"י ובאיל האשם מפעיל ליה**

לדרשא אחריתא: **האומר** **הרי עלי עצים** לא יפחת משני גזירין וטעונין מלח וטעונין תנופה ומפרש התם פרק הקומץ רבה (מנחות דף כ:):
דלדברי רבי עצים גריבים קמיצה כמו מנחה וגרין עצים לעשות מערכה ולהקטירם בה והשתא פליגי בן רבי ורבנן במתני' דרבי סבר כל דבר שאין בו פגם כגון עצים יש בזה מוּעַל אחר מוּעַל כמו בהמה וכלי שרת דעצים קרבן גמור הוא ורבנן סברי דלאו קרבן הוא ואין בהם מוּעַל אחר מוּעַל: **קֹדֶשִׁי מִזְבֵּחַ תְּמִימִים וְנִעְשׂוּ בַּעֲלֵי מוּמִין אָפָא בִּינְיָהוּ וְהִתְנַיָּא**
בניחוימא רבי אומר יקבירו דקסבר בעינן העמדה והערכה וחכ"א יפדו דקסברי לא בעינן העמדה והערכה השתא פליגי בין רבי ורבנן דאלבא דרבי דאמר בעינן העמדה והערכה אם פן אלימא קדשתייהו שהרי אינם נפדים בקל הלכך יש בהם מוּעַל אחר מוּעַל ודבר שאין בו פגם קרי לש לפי פשמתחלה פשהיו תמימים היו דבר שאין בו פגם ורבנן סברי אין מוּעַל אחר מוּעַל דלא אלים קדשתייהו שהרי הם נפדים מבלי העמדה והערכה: **בָּטֹל אָבּוּ אוּ מוֹרָה שָׁל הַקֹּדֶשׁ הָרִי זֶה לֹא מַעַל**
בגמרא מוקי לה באבכים המסורות לו לגזר עסקינן שאין יוצאין לחלין בגטילות הגזר לפי שאינו מוציא מרשות הקדש בגטולתו שכל זמן שהיא ברשות הגזר הרי היא ברשות הקדש עד שיוציאה מרשותו:

ביניהו: והתניא בניחוימא קדשי מזבח תמימין ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן עד שלא נפדו רבי אומר יקבירו משום דקא סבר הכל היו בכלל העמדה והערכה אפילו קדשי מזבח והני לא אפשר בהעמדה והערכה דהא מתו הלכך יקבירו הואיל ולית להו פדיה הלכך יש בזה מוּעַל אחר מוּעַל אחר שחיתיה:

נהנה מן ההקדש פרק חמישי מעילה

הכי גרסי' נהנה בחצי פרומה ופגם בחצי פרומה או שנהנה בפרומה בדבר אחר ופגם בפרומה בדבר אחר ה"ו לא מעל עד שנהנה שנה פרומה ויפגם ש"פ בדבר אחר ובגמ' מפרש טעמא דילפי' מתרומה דבדבר שפגם בו נהנה: **איין** מוּעַל אחר מוּעַל אלא בהמה וכלי שרת בלבד תמיה דתניא בתוספתא [בקה] בקדלם של הקדש [ובא חבירו] וקדע בו ובא חבירו וקדע בו פלס מעלו וליכא למימר דבקרלם בלי שרת מורי דהא תני דתם בסיפא נתנה לחבירו וחבירו לחבירו הראשון מעל והשני לא מעל ובעולה פלס מעלו ומפרש דהתם במאי עסקינן כגון לאחר שבקע החזירו דמה שהחזירו הרי הוא של הקדש פאלו לא מעלו ורבינו יצחק מפרש דהתם בגזריין עסקינן דלעולם לא יצאו לחלין בשום מעילה עד שיוציאה מרשותו:

רבי אומר **כל דבר (ש״ש** **בו פגם)** **וְשׂאִין לוּ פְדִיּוֹן יֵשׁ בוּ מִשּׁוּם מוּעַל אַחֵר מוּעַל מִפְּרֶשֶׁ לִיָּה בְּנִמְלִ: מֵאִי טַעְמָא דַתְנָא קמֵא? קַסְבְּר: בַּעֲנִינָא דְבַהֲמָה פְּתִיב, דְּכָתִיב בְּאִיל הָאֲשָׁם. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה, אָמַר לֵה: קַל וְחֹמֶר: אִם אַחֲרִים מְבִיא לְקֹדֶשֶׁתָּן, הוּא עֲצָמוּ – לֹא כָּל שְׂכָן! רַבִּי אֹמֵר: כָּל דָּבָר שְׂאִין לוּ פְדִיּוֹן, יֵשׁ בּוֹי. הֵיינו תְּנָא קמָא! אָמַר רַבָּא: אִיבָא בִּינְיָיְהוּ עֲצִים. ^[d]דְּתַנּוּ רַבְּנָן: הָאֹמֵר "הָרִי עָלֵי עֲצִים" – לֹא יִפְחוּת מִשְׁנֵי גִזְרִין. רַבִּי אֹמֵר: עֲצִים – קָרְבָן הֵן, וְטַעֲוִנִין מְלַח, וְטַעֲוִנִין תְּנוּפָה. אָמַר רַבָּא: לְדַבְּרֵי רַבִּי, עֲצִים טַעֲוִנִין עֲצִים. וְאָמַר רַב פֶּפְא: לְדַבְּרֵי רַבִּי, עֲצִים צָרִיכִין קְמִיצָה. רַב פֶּפְא אָמַר: קֹדֶשִׁי מִזְבֵּחַ תְּמִימִין וְנִעְשׂוּ בַּעֲלֵי מוּמִין וְעָבַר וּשְׁחָטָן אִיבָא בִּינְיָיְהוּ. וְהִתְנַיָּא: קֹדֶשִׁי מִזְבֵּחַ תְּמִימִין, וְנִעְשׂוּ בַּעֲלֵי מוּמִין, וְעָבַר וּשְׁחָטָן, רַבִּי אֹמֵר: יִקְבְּרוּ, ^[e]וְחַכְמִים אוֹמְרִים: יִפְדּוּ. ^[f]מִתְנַיִי נָטַל אָבּוּן אוּ קוֹרָה שָׁל הַקֹּדֶשׁ – הָרִי זֶה לֹא מַעַל.**

נִתְּנָה

אם אחרים מביאין לקדשתן כלומר ביון דכלי שרת חמירי כ"כ שמביאין אחרים לקדשה ויש בזה מעילה דהכי קיימא לן (זבחים פו.) דכלי שרת מקדשין בכל דבר: הוא עצמו בלי שרת כגון כוס של זבז לא כ"ש שיהא קדוש כל כך שיהא בו מוּעַל אחר מוּעַל: אבא ביניהו עצים דת"ר האומר הרי עלי עצים וכו' דהכי תנן במס' מנחות בפרק האומר הרי עלי עשרון האומר הרי עלי עצים לא יפחת משני גזירי עצים ואמרין בגמרא ת"ר קרבן מלמד שמתנגדין עצים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר והגדולות הפלגו על קרבן העצים: רבי אומר **עצים קרבן הן וטעונין מלח וטעונין הגשה** לרבי דקרי להו קרבן הני דבר שאין בו פגם וקדשי קדשת הנוף ויש בזה מוּעַל אחר מוּעַל שאם ישב עליהן וחזר אחר וישב עליהן יש בזה מוּעַל אחר מוּעַל. ולרבנן דלא קרו להו קרבן לא הוו קדשי מזבח אלא הוו קדגשי בזה הכות שרת וכוו דבר שיש בו פגם וזמזו במאן דלא קומי אלא לדמי ואין בזה מוּעַל אחר מוּעַל: אמר רבא לדברי רבי דקרי להו קרבן אותן עצים טעונין עצים אחרים להקטירן עליהן כמו שאר קרבן: וצריבין קמיצה דשיקח מן העצים מעט בקמצו ויקטיר תחלה דהואיל ומקיש להו למנחה שטעונין מלח והגשה טעונין נמי קמיצה: רב פפא אמר קדשי מזבח וכו' אבא דאילן קדשי מזבח רבי אומר יקבירו משום דקא סבר הכל היו בכלל העמדה והערכה ופילו קדשי מזבח והני לא אפשר בהעמדה והערכה דהא מתו הלכך יקבירו הואיל ולית להו פדיה ואית בזהו פדיה אין בזהו מוּעַל אחר מוּעַל:

חצי פרומה: ופגם בחצי פרומה או שנהנה בפרומה בדבר אחר ופגם בפרומה בדבר אחר ה"ו לא מעל עד שנהנה שנה פרומה ויפגם ש"פ בדבר אחר ובגמ' מפרש טעמא דילפי' מתרומה דבדבר שפגם בו נהנה: **איין** מוּעַל אחר מוּעַל אלא בהמה וכלי שרת בלבד תמיה דתניא בתוספתא [בקה] בקדלם של הקדש [ובא חבירו] וקדע בו ובא חבירו וקדע בו פלס מעלו וליכא למימר דבקרלם בלי שרת מורי דהא תני דתם בסיפא נתנה לחבירו וחבירו לחבירו הראשון מעל והשני לא מעל ובעולה פלס מעלו ומפרש דהתם במאי עסקינן כגון לאחר שבקע החזירו דמה שהחזירו הרי הוא של הקדש פאלו לא מעלו ורבינו יצחק מפרש דהתם בגזריין עסקינן דלעולם לא יצאו לחלין בשום מעילה עד שיוציאה מרשותו:

בבהמה והבחישה או תגש צמרה עניין ראיהו היא לקרבו ולא פסלה בכה למזבח דבין שמנה ובין כחיהא חזיא להקדשה ואין בה תורת פגימה הלכך אפתי בקדשתה קיימא הלכך יש בה מוּעַל אחר מוּעַל וכן שמה אחר בכוס של זבז אפי' אפחתו ופגמו פיון דקדשת הנוף היא ולא קדשת דמים דלאו לפדיה קיימא עדין קאי לשרות ויש בו מוּעַל אחר מוּעַל: רבי אומר **כל דבר שאין לו פגם שאינו נסכל** בפגימה דהינו כל דבר שאין לו פדיון כי הני בבהמה וכלי שרת דאמרון במתני' יש בו מוּעַל אחר מוּעַל. ובגמ' מפרש מאי אבא בין רבי לרבנן: גמ' קסבר בעניינא דבהמה הוא דכתיבא מעילה ולא בשאר מלי דכתיב [והבהן] וכפר עליו (הפדה) באיל האשם והאי באיל האשם יתירא הוא שגביר נאמר תחלה איל אשם ונימא קרא וכפר עליו הבהן ותו לא באיל האשם ל"ל לומר שגביר עליו בהם שמעל באיל האשם שנהנה ממנו דמשמע אפי' מעל בו מאה פעמים קרוי אשם שיש בו מעילה כל שעה ומדכתיב רחמנא בהמה גבי מעילה ולא שאר מלי מכלל דאין מוּעַל אחר מוּעַל אלא בבהמה בלבד: ר' נחמיה דמוסיף בלי שרת למעילה מיתי להו מק"ו

 מסורת הש"ס

א קידושין נה.

ב תוספתא מעילה

ג מנחות כז:

ד בבא מציעא צט; בבא קמא כז; חגיגה י:

 תורה אור השלם
--

ואת אשר חטא מוֹהֶקֶדֶשׁ וְשַׁלַּם וְאֶת־תְּמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהָכֵן וְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאֲשָׁם וְנִסְחַל לוֹ [ויקרא ה, טז] ואם פל־בהמה שטאת אֲשֶׁר לֹא־ יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָן לַיהוָה וְהַעֲמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהַזְרִיד הַכֹּהֵן אֹתָהּ בַּיּוֹם טוֹב וּבַיּוֹם יָרַע כְּעֹרֶפָהּ הַכֹּהֵן כּוּ יִהְיֶה [ויקרא כז, יא-יב]

 עיון משפּט בר מצווה
--

א מיי' פו' מהל' מעילה הל' ט:	
ב מיי' פה' מהל' מעילה הל' ג:	
ג מיי' פה' מהל' מעילה הל' ד:	
ד מיי' פו' מהל' מעילה הל' א:	
ה מיי' פו' מהל' מעילה הל' ז:	
ו מיי' פו' מהל' מעילה הל' ח:	
ז מיי' פח' מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ד, טוש"ע יו"ד סי' קמה סעי' ג:	
ח מיי' פה' מהל' מעילה הל' ה:	
ט מיי' פו' מהל' מעילה הל' א:	

פֿענצטאָס מרקטונג: **בִּנְאָה** בַּתוֹךְ בֵּיתוֹ הָרִי זֶה לֹא מַעַל מִפֶּרֶשׁ בְּגָמ' בַּגּוֹן שְׁלֹא שָׁנָה אוֹתָהּ אֲלֵלָּהּ הַנִּיחָה ע"פ אֲרָבָה דָּא עָשָׂה בָּהּ שְׁנַי קִנְיָהּ הַגּוֹזֵר וַיַּצֵּא לַחֲלָין: **נִתְּנָה** לְבָזֵן אַע"פ שְׁלֹא רָחֵץ מַעַל בְּפֶרֶק הָזֶבֶב (פ"מ דף מח). מִיַּתִּי מִנֶּה סָיוַע לְרִישׁ לְקִישׁ דְּאִמְרִינִן מְסִיכָה מִפֶּרֶשֶׁת מ"ה"ת וְזִיק מִנֶּה זִנְקָא בַּלֵּן דָּלָא מַחֲסָרָא מְסִיכָה אָבֵל שָׂאָר בְּעָלֵי אִמְנִיּוֹת לֹא מַעַל עַד דְּמַשְׁךְ וּמ"מ לר' יוֹחָנָן דְּאָמַר דָּבַר תּוֹרָה מַעוֹת קוּנוֹת לֹא מוֹתֵב מִנֶּה דְּמַצֵּי לֹאזִקוּמָא בְּבַלָּן עוֹבֵד כּוֹכְבִּים דִּהָסִם וְזֹאֵי בִּשְׂאָר אִמְנִיּוֹת לֹא מַעַל עַד דְּמַשְׁךְ דְּכִינּוּ דְּבִשְׁרָלֵל מַעוֹת קוּנוֹת בְּעוֹבֵד כּוֹכְבִּים קוּנָה בְּמִשִּׁיכָה בְּדֹאִית' בְּבִכּוּרֹת (דף יג.) לַעֲמִיתָךְ לִישְׁרָלֵל בִּחְדָּא וּלְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים בִּחְדָּא וְאִפ"ה הִי סִיעָתָא לְרִישׁ לְקִישׁ דְּלֹאֲכֹרָה לֹא מִשְׁתַּמַּע בְּבַלָּן עוֹבֵד כּוֹכְבִּים זִמְמָא דְלַעֲיֹל דְקִתְּנִי נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ

דִּהָסִם בִּישְׁרָלֵל מִירִי מְדַקְתְּנִי חֲבֵרוֹ: **שְׂהוּא** אוֹמַר לוֹ הָרִי הַמְּרָחֵץ פִּתּוּחַ הַכֶּנֶס רָחוּץ בְּלוֹמַר הַבַּלֵּן יֹאמַר אֵין הַדָּבָר מַעֲפָב בִּי שְׂדַרִי הַפֵּל מוֹכֵן וְאִם בּוֹ קוּנָה הַמַּעוֹת: **אָכִילָתוֹ** וְ**אָכִילַת** חֲבֵרוֹ פֵּרוֹשׁ אוֹכֵל בְּחֻץ פְּרוּטָה וְהֹאכִיל לַחֲבֵרוֹ בְּחֻץ פְּרוּטָה הֵעִיתוֹ וְהֵעִית חֲבֵרוֹ בַּגּוֹן שְׁסָךְ עֲצָמוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל הַקֶּזֶשׁ בְּחֻץ פְּרוּטָה וְסָךְ חֲבֵרוֹ בְּחֻץ פְּרוּטָה מַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה וְאִפְּלוּ לִמְנוּ מְרָבָה: **מֵאִי** שָׂנֵא הוּא וּמֵאִי שָׂנֵא חֲבֵרוֹ דְּכִי נָטַל לֹא מַעַל כּוֹי נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ מַעַל בַּגּוֹזֵר הַמְסוּרוֹת לוֹ בְּלֹא בְּדַפִּי בְּמַתְנִי: **לְמָה** לִי עַד שְׂיָדוּר בִּינּוּ דְבִנָּה מַעַל קִס"ד הִשְׁתָּא דְבִנְיָה מִירִי שְׁסַתְתָּה וְתַקְנָה הָרִי לָךְ שְׁעָשָׂה בָּהּ שְׁנַי וְתַקְנָה וּמַשְׁעִי אָמַר רַב בְּשֶׁהִנִּיחָה עַל פִּי אֲרָבָה פֵּרוֹשׁ בְּשִׁהְיָתָה מִתְּרַנְּתָן מִקֶּדֶם לָבוֹן וְלֹא עָשָׂה בָּהּ שׁוֹם שְׁנַי רַק הִנִּיחָה עַל פִּי אֲרָבָה וּמִטְוִיחָה בְּטִיט עַד שְׁנַתְּפָרָה יָפֶה וְכִינּוּ דְבָנֵי לִישׁ מִיחָא מַעַל בְּנִיחוּמָא בְּלוֹמַר לֹאֲחַר שְׁבִנְיָהּ מוֹעֵל בָּהּ אִם דָּר תַּחֲתִיָּה שָׁנָה פְּרוּטָה אַע"ג דְּאִין מַעֲיֵלָה בְּמַחֲבָר לַתְּרַקַע הֵינּוּ תֵּלֹשׁ וּלְבַסּוֹף חֲבֵרוֹ

וְקַסְבָּר הִי תֵּלֹשׁ: **לִימָא** מְסִיעַ לְרַב דְּאָמַר הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית אֲפֵרוֹ דְּקָא סָבַר תֵּלֹשׁ וּלְבַסּוֹף חֲבֵרוֹ הִי תֵּלֹשׁ (וה"ה דְּהוּנָה מַצֵּי לְשֹׁנָיִי) וְדַחֵי לִישׁ הַנָּאָה הַנִּרְלָת לַעֲנִיִּים אָסְרָה תּוֹרָה בְּלוֹמַר לַעֲזוֹלָם תֵּלֹשׁ וּלְבַסּוֹף חֲבֵרוֹ הִי מַחֲבָר וְשֹׁאֲנִי

דְּכֹא מַשׁוֹם דְּהוּנָה לֹה הַנָּאָה הַנִּרְלָת לַעֲנִיִּים שְׁהֲרָרָבָה נִבְרָת הִיא מַבְחוּן: **הַדָּר** בְּבֵית שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בּוֹן שְׁנֶהְיָה מַעַל אֲלֵמָא תֵּלֹשׁ וּלְבַסּוֹף חֲבֵרוֹ הִי תֵּלֹשׁ וּה"ה דְּהוּנָה מַצֵּי לְשֹׁנָיִי הַנָּאָה הַנִּרְלָת לַעֲנִיִּים שֹׁאֲנִי וּמַשְׁעִי אָמַר רִישׁ לְקִישׁ דִּהָסִם בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ דִּהָסִם אִפְּלוּ לִמ"ד הִי מַחֲבָר (וְלֹא) מַעַל בִּינּוּן שֶׁהַקְדִּישׁוֹ קִדֵּם וְתַמָּה ע"כ לַעֲיֹל דְּקֹאֲמַר וְכִינּוּ דְבָנֵי מַעַל יִמָּא מְסִיעַ לֹה לְרַב אֲמַאי לֹא דַחֵי לִישׁ וּלֹאזִקמָא לְמַתְנִי בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ אָבֵל בְּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ לֹא אֲהֵי הֵאי טַעמָא [וי"ל דֹּאף דְּבָנָאוֹ וְאִח"פ הַקְדִּישׁוֹ ס"ל

דְּלֹא מְהֵי אֲלֵלָּא מַשׁוֹם הַנָּאָה הַנִּרְלָה לַעֲנִיִּים הוּא דְאָסוּר] וְהִשְׁתָּא אֲתֵי שְׁפִיר דְּמִיתֵי סִיעָתָא מִהֲדַר בְּבֵית שֶׁל הַקֶּזֶשׁ וְלֹא מַצֵּי לְדַחֲוִי הַנָּאָה הַנִּרְלָת לַעֲנִיִּים שֹׁאֲנִי קָא סְלָקָא דַּעֲתָךְ הִשְׁתָּא דְּמִירִי בְּבָנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ דְּלֹא מְהֵי לִישׁ הֵהוּא טַעמָא וְכִי דַחֵי רִישׁ לְקִישׁ בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ מַטַּעַם הַנָּאָה הַנִּרְלָה לַעֲנִיִּים

הוּא: **מִתְּנִי' הַשְּׁלִיחַ שְׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ** **בַּעַל הַבֵּית מַעַל** בְּדֹאֲמְרִינִן לַעֲיֹל בִּזְאִידָךְ פֶּרֶקוּן (מַעֲלִה דף יח:)‏ **יְזַלְפִּינוּ** חֲטָא חֲטָא מִתְּרוּמָה: **אָמַר** לוֹ **תָּן בְּשָׂר**

לְאִוְרְחִים וְ**תָּנוּ** לָהֶם כֶּבֶד כֶּבֶד וְ**תָּנוּ** שְׁלִיחַ מַעַל שְׂדַרִי לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית שְׁעָנָה לוֹ:

נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ – הוּא מַעַל, וְ**חֲבֵרוֹ לֹא מַעַל**. **בִּנְאָה בַּתוֹךְ בֵּיתוֹ** – הָרִי זֶה לֹא מַעַל, עַד שְׂיָדוּר תַּחֲתִיָּה בְשָׁוָה פְּרוּטָה. "נָטַל פְּרוּטָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ – הָרִי זֶה לֹא מַעַל. **נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ** – הוּא מַעַל, וְ**חֲבֵרוֹ לֹא מַעַל**. **נִתְּנָה לְבָלָן**, אָף עַל פִּי שְׁלֹא רָחֵץ מַעַל, שְׂהוּא אוֹמַר לוֹ: הָרִי הַמְּרָחֵץ פִּתּוּחַ לְפָנֶיהָ, הַכֶּנֶס וּרְחוּץ. "^(א1)**אָכִילָתוֹ** וְ**אָכִילַת חֲבֵרוֹ**, הַנִּיַּיתוֹ וְהַנִּיַּית חֲבֵרוֹ, אָכִילָתוֹ וְהַנִּיַּית חֲבֵרוֹ, הַנִּיַּיתוֹ וְאָכִילַת חֲבֵרוֹ – מַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה, וְאִפִּילוּ לְזִמְן מְרוּבָה. "גָּמַי מֵאִי שָׂנֵא הוּא, וּמֵאִי שָׂנֵא חֲבֵירוֹ?!" אָמַר שְׂמוּאֵל: בַּגּוֹזֵר, הַמְסוּרוֹת לוֹ, עֲסָקִינוּ. 'בִּנְאָה בַּתוֹךְ בֵּיתוֹ – אֵינּוּ חַיִּיב כּוֹי. לְמָה לִּי עַד שְׂיָדוּר תַּחֲתִיָּה? בִּינּוּ דְשִׁנְיָה – מַעַל! אָמַר רַב: בַּגּוֹן שְׂהִנִּיחָה עַל פִּי אַרְוּבָה. 'וְכִינּוּ דְבָנֵי לֹה, מִיַּהֲת מַעַל. לִימָא מְסִיעַ לִישׁ לְרַב, דְּאָמַר רַב: הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית – אָסְרוּ. אָמַר רַב אַחָא בְּרִיה דְּרַב אִיקָא: הַנָּאָה הַנִּרְלָת לַעֲנִיִּים אָסְרָה תּוֹרָה. "לִימָא מְסִיעַ לִישׁ: הַדָּר בְּבֵית שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, בִּינּוּ שְׁנֶהְיָה מִמְּנָה – מַעַל. אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הָתָם בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוּ. אָבֵל בְּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ, מֵאִי – לֹא מַעַל? מֵאִי אִירְיָא רְהִיט וְתַנִּי הָדָר בְּבֵית שֶׁל מַעֲרָה – לֹא מַעַל. לִימָא הָדָר בְּבֵית שֶׁל אֲבָנִים שְׁבָנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ – לֹא מַעַל! אָמַרִי: הָא פְּסִיקָא לִישׁ.. הָא לֹא פְּסִיקָא לִישׁ.

הַדָּרוּ עַלֶּה הַפִּהְיָה

הַשְּׁלִיחַ ^(א1)

– **בַּעַל הַבֵּית מַעַל**. לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ – **הַשְּׁלִיחַ מַעַל**. **פִּיעֵד?** אָמַר לוֹ: "תָּן בְּשָׂר לְאִוְרְחִים", וְ**תָּנוּ** לָהֶם כֶּבֶד; "כֶּבֶד", וְ**תָּנוּ** לָהֶם בְּשָׂר – **הַשְּׁלִיחַ מַעַל**. אָמַר לוֹ: "תָּן לָהֶם חֲתִיכָה חֲתִיכָה", וְהוּא אוֹמַר: **טָלוּ שְׂתִיִּים! וְהִם נָטְלוּ שְׁלֹשׁ** – **פוֹלָם מַעַל**.‏

גָּמַי

בְּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ בִּין הַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ לֹהֵכִי לֹא תַנִּיָּה וְלַעֲזוֹלָם דְּזִנְקָא

הַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה דְּכַתְּלֹשׁ דְּמִי: מַתְנִי' הַשְּׁלִיחַ שְׁעָשָׂה: לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ אֲלֵלָּא שָׁנָה מִמָּה שְׂאָמַר לוֹ בַּע"כ הַשְּׁלִיחַ מַעַל: תָּן בְּשָׂר שֶׁל הַקֶּזֶשׁ. אָמַר לוֹ תָּן לָהֶם חֲתִיכָה חֲתִיכָה וְהוּא אוֹמַר טָלוּ ב' ב' וְהֵם נָטְלוּ ג' ג' בָּלָן מַעֲלוּ בַּע"כ מַעַל לְפִי שְׁנַעֲשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ בְּחֲתִיכָה א' וְהַשְּׁלִיחַ וְהֹאזִרְחוּן מַעֲלוּ שְׁכַל א' וְא' הוֹסִיף א' מַדְעֵתוֹ:

מַתְנִי' נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ הוּא **[מַעַל]** הַנּוֹתֵן מַעַל שְׁהוֹצֵאָה לַחֲלָין: גָּמַי מ"ש דְּכִי נָטַלָּה הוּא דְלֹא מַעַל וּמ"ש כִּי נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ דְּמַעַל: **בַּגּוֹזֵר הַמְסוּרוֹת לוֹ** אוֹתוֹ אָבֵן אוֹ אוֹתוֹ קוֹרָה עֲסָקִינוּ דְּכִי נָטְלוּ הוּא עֲזִין בְּרִשּׁוֹתוֹ הֵם וּבְרִשּׁוֹת הַקֶּזֶשׁ נִינְהוּ בְּמַתְחֵלָה אָבֵל כִּי נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ דְּרִי שָׁנְהוּ מְרָשִׁית הַקֶּזֶשׁ לַחוּל וּמַעַל: בִּינּוּ דְשָׁנָה שְׁפַחְתָּה וְחַתְכָּה אִי נָמִי שְׁבִנְיָהּ בְּבָעִין מַעַל שְׂדַרִי שָׁנָה אוֹתָהּ: שְׂהִנִּיחָה עַל פִּי אֲרָבָה בְּשִׁהְיָא שְׁלָמָה שְׁלֹא בְּנָיָה בְּלוּם אֲלֵלָּא הִנְחָה בְּעָלְמָא הוּא דַּעֲבַד בָּהּ הַלָּךְ לֹא מַעַל עַד שְׂיָדוּר תַּחֲתִיָּה בְשָׁנָה פְּרוּטָה (ל"א) בַּגּוֹן שְׁסַתִּם פִּי אֲרָבָה וְהִיא פְרוֹת תַּחַת הַאֲרָבָה וַעֲבָשׁוּ נִינְהָ מִמְּנוּ דְּכִי שְׁאִין הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִים עַלִּיהֶם דְּכִינּוּ שְׁהֵגוּ עַלִּיהֶן בְשָׁנָה פְּרוּטָה מַעַל: וְכִנּוּ דְבָנֵי לֹה מִיַּהֲת מַעַל דְּכִי קִתְּנִי (לַעֲיֹל) בִּינּוּ דְבִנָּה מַעַל דֹּאע"פ שְׁמַחֲבָרָת הִיא בְּבָעִין שְׂחִיב לֹה כַּתְּלֹשׁ וְאִית בָּהּ מַעֲיֵלָה: לִימָא מְדַהֲכָא מַעַל דֹּאע"ג דְּחֲבֵרוֹ כַּתְּלֹשׁ דְּמִי וְהֵינּוּ מְסִיעַ לֹה לְרַב דְּאָמַר הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית אָסְרוֹ דֹּאע"ג דְּמַחֲבָר לַתְּרַקַע הוּא לַעֲנִין עֲבוֹדַת כּוֹכְבִּים כַּתְּלֹשׁ דְּמִי דֹּאִי אִמְרַת בְּמַחֲבָר דְּמִי לֹא אִסְרָה דְּהִכִּי גְמִירִין (ע"ז דף מה.) אֲלֵהִיָּסַם עַל דְּהָרִים וְלֹא דְּהָרִים אֲלֵהִיָּסַם וְאִי אִמְרַת בְּמַחֲבָר דְּמִי לֹא נָאָסַר דְּהִי זְוִמְיָא דְּהָר וְאִי בְּמַחֲבָר דְּמִי נָמִי לַעֲנִין מַעֲיֵלָה לֹא אִית בָּזָה מַעֲיֵלָה דְּהָא אִין מוֹעֲלִין בְּמַחֲבָר לַתְּרַקַע: לַעֲזוֹלָם אִימָא לָךְ דִּהַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית לֹא אָסְרוֹ דְּכַמַּחֲבָר דְּמִי וּה"נ בִּינּוּ דְבָנֵי לֹה בְּסוּד בְּמַחֲבָר דְּמִי. וְאִי אִמְרַת א"כ אֲמַאי מוֹעֲלִין בָּהּ מַשׁוֹם דְּבִנְיָהּ הַנִּרְלָה לַעֲנִיִּים אָסְרָה תּוֹרָה בְּמַעֲיֵלָה וְקוֹרָה ז'וֹ שְׁבִנְיָהּ בְּבָעִין הַנָּאָה הַנִּרְלָתִית לַעֲנִיִּים הִיא וְלֹהֵכִי מוֹעֲלִין: לִימָא מְדֹאֲמְרִין הִכָּא דְּמַעַל אַע"פ שְׁבָנָאוֹ כַּתְּלֹשׁ דְּמִי מְסִיעַ לֹה הָדָר בְּבֵית שֶׁל הַקֶּזֶשׁ מַעַל דְּכַתְּלֹשׁ דְּמִי: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ לַעֲזוֹלָם אִימָא לָךְ בּוֹת בְּמַחֲבָר דְּמִי וּמַדְכָּא לֹא תַסַּעַב וְאִם אִמְרַת א"כ אֲמַאי מַעַל דִּהָס בְּשֶׁהַקְדִּישׁ הַאֲבָנִים וְהַסַּעַם בְּשָׁהֵן בַּתְּלֹשׁ וְאִח"כ בְּנָאֵן דְּכִינּוּ דְּבִשְׁעַת הַקֶּזֶשׁ הִנְה תֵּלֹשׁ הַלָּכָךְ אַע"ג דְּשׁוּב בְּנָאוֹ מַחֲבָר הוּא יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה: וְקָא דִּזִּיק אָבֵל בְּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ לֹאֲחַר שְׂדַיָּה מַחֲבָר מֵאִי לֹא מַעַל א"כ אֲמַאי

רְהִט וְתַנִּי הָדָר בְּבֵית שֶׁל מַעֲרָה שֶׁל הַקֶּזֶשׁ לֹא מַעַל דְּכִינְיָה מַעַל לְפִי שְׂהִנִּיחָה עַל פִּי אַרְוּבָה פִּיעֵד? אָמַר לוֹ: "תָּן בְּשָׂר לְאִוְרְחִים", וְ**תָּנוּ** לָהֶם כֶּבֶד; "כֶּבֶד", וְ**תָּנוּ** לָהֶם בְּשָׂר – **הַשְּׁלִיחַ מַעַל**. אָמַר לוֹ: "תָּן לָהֶם חֲתִיכָה חֲתִיכָה", וְהוּא אוֹמַר: **טָלוּ שְׂתִיִּים! וְהִם נָטְלוּ שְׁלֹשׁ** – **פוֹלָם מַעַל**.‏
אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הָתָם בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ דִּהַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית לֹא אִסְרוֹ דְּכַמַּחֲבָר דְּמִי וּה"נ בִּינּוּ דְבָנֵי לֹה בְּסוּד בְּמַחֲבָר דְּמִי. וְאִי אִמְרַת א"כ אֲמַאי מוֹעֲלִין בָּהּ מַשׁוֹם דְּבִנְיָהּ הַנִּרְלָה לַעֲנִיִּים אָסְרָה תּוֹרָה בְּמַעֲיֵלָה וְקוֹרָה ז'וֹ שְׁבִנְיָהּ בְּבָעִין הַנָּאָה הַנִּרְלָתִית לַעֲנִיִּים הִיא וְלֹהֵכִי מוֹעֲלִין: לִימָא מְדֹאֲמְרִין הִכָּא דְּמַעַל אַע"פ שְׁבָנָאוֹ כַּתְּלֹשׁ דְּמִי מְסִיעַ לֹה הָדָר בְּבֵית שֶׁל הַקֶּזֶשׁ מַעַל דְּכַתְּלֹשׁ דְּמִי: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ לַעֲזוֹלָם אִימָא לָךְ בּוֹת בְּמַחֲבָר דְּמִי וּמַדְכָּא לֹא תַסַּעַב וְאִם אִמְרַת א"כ אֲמַאי מַעַל דִּהָס בְּשֶׁהַקְדִּישׁ הַאֲבָנִים וְהַסַּעַם בְּשָׁהֵן בַּתְּלֹשׁ וְאִח"כ בְּנָאֵן דְּכִינּוּ דְּבִשְׁעַת הַקֶּזֶשׁ הִנְה תֵּלֹשׁ הַלָּכָךְ אַע"ג דְּשׁוּב בְּנָאוֹ מַחֲבָר הוּא יֵשׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה: וְקָא דִּזִּיק אָבֵל בְּנָאוֹ וּלְבַסּוֹף הַקְדִּישׁוֹ לֹאֲחַר שְׂדַיָּה מַחֲבָר מֵאִי לֹא מַעַל א"כ אֲמַאי רְהִט וְתַנִּי הָדָר בְּבֵית שֶׁל מַעֲרָה שֶׁל הַקֶּזֶשׁ לֹא מַעַל דְּכִינְיָה מַעַל לְפִי שְׂהִנִּיחָה עַל פִּי אַרְוּבָה פִּיעֵד? אָמַר לוֹ: "תָּן בְּשָׂר לְאִוְרְחִים", וְ**תָּנוּ** לָהֶם כֶּבֶד; "כֶּבֶד", וְ**תָּנוּ** לָהֶם בְּשָׂר – **הַשְּׁלִיחַ מַעַל**. אָמַר לוֹ: "תָּן לָהֶם חֲתִיכָה חֲתִיכָה", וְהוּא אוֹמַר: **טָלוּ שְׂתִיִּים! וְהִם נָטְלוּ שְׁלֹשׁ** – **פוֹלָם מַעַל**.‏
אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הָתָם בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּוֹף בְּנָאוֹ דִּהַמִּשְׁתַּחֲוֶה לְבֵית לֹא אִסְרוֹ דְּכַמַּחֲבָר דְּמִי וּה"נ בִּינּוּ דְבָנֵי לֹה בְּסוּד בְּמַחֲבָר דְּמִי. וְאִי אִמְרַת א"כ אֲמַאי מוֹעֲלִין בָּהּ מַשׁוֹם דְּבִנְיָהּ הַנִּרְלָה לַעֲנִיִּים אָסְרָה תּוֹרָה בְּמַעֲיֵלָה וְקוֹרָה ז'וֹ שְׁבִנְיָהּ בְּבָעִין הַנָּאָה הַנִּרְלָתִית לַעֲנִיִּים הִיא וְלֹהֵכִי מוֹעֲלִין: לִימָא מְדֹאֲמְרִין הִכָּא דְּמַעַל אַע"פ שְׁבָנָאוֹ כַּתְּלֹשׁ דְּמִי מְסִיעַ לֹה הָדָר בְּבֵית שֶׁל הַקֶּזֶשׁ מַעַל דְּכַתְּלֹשׁ דְּמִי: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הָתָם בְּשֶׁהַקְדִּישׁוֹ וּלְבַסּ

עין משפט גז מוצוה

א מו"י פט' מהל' נדרים הל' ו, טוש"ע יו"ד סי' ריו סעי' ח:

ב מו"י פט' מהל' נדרים הל' י, טוש"ע יו"ד סי' ריו סעי' ד:

ג מו"י פט' מהל' נדרים הל' י, טוש"ע יו"ד סי' ריו סעי' ח:

ד מו"י פז' מהל' מעילה הל' א:

מֵאֵן תָּנָא דְּכָל מִדֵּי דְמִמְלִיחָה עֲלֵיהּ תָּרִי מְלִי הֲוִין בְּגוּן בְּבֵד וּבְשָׂר שְׂכַסְכַּעֵה"ב צוה לְשׁוּחוּ לְהִבִּיא בְּשָׂר הַשְּׁלִיחַ וְנִמְלֵךְ בּוּ אִם חֲפֵן בְּכַבֵּד מִבִּיא אֲבָל בְּלֹא וְנִמְלֵךְ לֹא הִיא מִבִּיא וְהִכָּא חֲמַר בַּעֲה"ב הִכָּא בְּשָׂר וְהִבִּיא בְּכַד תָּנּוּ בְּמִתְנִי' לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ א"כ תָּרִי מְלִי נִינְהוּ א"ר ר' חֲסָדָא אֵלָּא כִּר"ע דְתָנּוּ פ' הַנוֹזֵר מִן הֵיָרֵק (נִדְרֵי נז). [הַנוֹזֵר מִן הֵיָרֵק] מִתֵּר בְּדִלוּשֵׁין דְּקַסְבְּרִי רַבְּנָן בְּדִלוּשֵׁין לֹאזִי יָרֵק הוּא ור"ע אוֹסֵר דְּקַסְבֵּר וְיָרֵק הוּא וְהָתָם מְפָרֵשׁ בְּלָגְפִיחֵי אִמְרוּ לוּ לֹר"ע וְהָלֹא אֲדָם אוֹמֵר לְשׁוּחוּ קַח לִי יָרֵק וְהוּא אוֹמֵר לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא דְלוּשֵׁין פְּרוּשׁ אֲלֵמָּא מִלְתָּא אַחֲרֵיכֹּנָא הוּא דְאִי הָּוָה יָרֵק אֲמַתִּי מַהֲדֵר שְׁלִיחַ לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא דְלוּשֵׁין לֹא הָּוָה לוּ לְהַמְלִיךְ אֵלָּא הָּוָה לוּ לָקַח מֵיד דְּקָא בְּבִרֵי רַבְּנָן דְּכָל מִלְתָּא דְמִמְלַךְ עֲלֵיהּ הַשְּׁלִיחַ תָּרִי מְלִי נִינְהוּ אֲמַר לְהוּ בּוּ דְבָרֵי פְרוּשׁ הָשִׁיב לָהֶם ר"ע בּוּן דְּפִרְתָּם בְּלוּמֵר מָשֵׁם אֲנִי מִבִּיא רָחִיב לְבָבִיר בְּלוּם אוֹמֵר לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא קִטְנִית בְּתַמִּיָּה בְּלוּמֵר וְכִי מַשִּׁיב לָהֶם פֶּה וְלָמָּה אֵינּוּ מַשִּׁיב לָהֶם אֵלָּא לְפִי שְׁאִין זֶה מִנְהַג הַעוֹלָם שָׂאִם שָׂאל אֲדָם מִיּוֹן אֶחָד אֵין מַשִּׁיבִין לוּ עַל מִיּוֹן אַחֵר אֵלָּא שְׁהַדְלוּשֵׁין בְּכָלֵל יָרֵק הוּא וְאִין הַקִּטְנִית בְּכָלֵל יָרֵק פְּרוּשׁ הָרִי לָךְ עַל פֶּרְחָךְ לְפִיכָךְ מַשִּׁיב לוּ לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא דְלוּשֵׁין לְפִי שְׁהַדְלוּשֵׁין בְּכָלֵל יָרֵק וְאֵינוּ מַשִּׁיב לוּ קִטְנִית לְפִי שְׁאִינוּ בְּכָלֵל יָרֵק אֲלֵמָּא קַסְבֵּר ר"ע דְמִיַּדִּי דְאִמְלִיךְ עֲלֵיהּ שְׁלִיחַ נְמִי לֹא הָּוִי תָּרִי מְלִי וּא"כ מִתְנִי' אֲתֵיָא אֵלָּא כְּתוּבָה: אֲפָרִי אֲמַר אֲפִלוּ תִּימָא ר"ע מִי לֹא בְּעִי אֲמִלּוּכִי פְרוּשׁ בִּיּוֹן שְׂלֹא נִמְלֵךְ וְהִבִּיא בְּבֵד שְׂלֹא צוה שָׂנֵה מַשְׁעַת בַּעֲה"כ הֶלֶכֶךְ גַּבִּי מַעֲלֵה לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ: תְּרַבְּבִים לֹאזִי בְּשָׂר נִינְהוּ וְנִפְקָא מִנָּה שָׂאִם לֹא הָּוִי רָחִוּוּיָם לְאִבְיָהּ פִּי אִם לְבָלְבִים אֵין בְּכֶךְ מִקַּח טְעוּת פִּי אֵין בְּכֶךְ אֲדָם לֹאזִיבֵלן וְאִזְכְּלִיָּהוּ לֹאזִי בִּר אֵינֶשׁ פְּרוּשׁ הַאִזְכְּלן אֵינוּ מַבְּנִי אֲדָם: בְּיוֹמָא דְבִירְבִין לֹחַ צִינָה עֲסָקִינוּ דְּלֹא אֲכִיל דְּגִים וְהָא דְאֲמַר פ' הַנוֹזֵר מִן הֵיָרֵק (ג"ו ס:): נוּנָא סָמָא לְעִינָא הָתָם פִּרְיָךְ לִיָּה וּמַשְׁנִי בְּאֵן בַּתְּחֵלַת אוֹכְלָא בְּאֵן בְּכָלָה אוֹכְלָא יֵשׁ מְפָרֵשִׁים תַּחֲלַת חֲלִי הָשִׁין וַיֵּשׁ מְפָרֵשִׁים אוֹכְלָא כַּעֲוָה

בְּלוּמֵר בְּאֵן שְׁהַדְגִים בַּתְּחֵלַת הַסַּעֲוָה בְּאֵן שְׁבָאִים בְּכָלָה הַסַּעֲוָה: שו"מ מוסיף על

שְׁלִיחוּתוֹ הָּוִי [שְׁלִיחַ] בַּתְּעוּבָת פ' אֲלֵמָּנָה נִיזוּנִית (בַּתְּעוּבָת דף צח): אִיתָא הֵךְ בְּשִׂיא וְהָכִי אִיתָא אֲשַׁעֲיָא לְהוּ אֲמַר לְשׁוּחוּ זַבֵּן לִי לְתַבָּא וְאִלּוּ חֲפֵן בּוֹרָא מֵאִי מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו הָּוִי וְלִיתָבָא מִיָּהָא קִנָּה אִזִּי דְלָמָךְ מַעֲבִיר עַל דְּבָרֵיו הָּוִי וְלִתָּבָא נְמִי לֹא קִנָּי וּה"ב בְּמִתְנִי' פִּי אֲמַר לְשׁוּחוּ תָּנוּ לָהֶם אֶחָד וְהוּא אוֹמֵר טָלוּ שְׁפִים אִי בַּהִיא בַּתְּעוּבָת הָּוִי מַעֲבִיר עַל דְּבָרֵיו הִכָּא הָּוָה לָן לְמִימֵר לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ וְהָתָם בַּתְּעוּבָת (ג"ו ס:): מִיַּדִּי לֹא לְהִיא דְּהִכָּא א"ר שֶׁשֶׁת דְאֲמַר שְׁלִיחַ מַשְׁעִתִּי פִּרֵּשׁ לָהֶם הִרְאִשׁוּן לְדַעַת בַּעֲה"ב בְּאֲשֶׁר צִתִּי וְהִשְׁמִיעַ מַשְׁעִתִּי וְהֵם נָטְלוּ שֵׁשֶׁס הִרְאִשׁוּן בַּתּוֹרַת שְׁלִיחוֹת בַּעֲה"ב וְהִשְׁמִיעַ בַּתּוֹרַת שְׁלִיחוֹת הַשְּׁלִיחַ וְהָ"ב לְדַעַתָּם וְכוּן פִּרְשׁוּ בְּנִטְוִילָתָן מַהוּ דְמִיָּמָא עָקֵר שְׁלִיחַ שְׁלִיחוּמָה דַּבַּעֲה"ב פְּרוּשׁ אֲפִלּוּ פִי אֲמַר מַשְׁעִתָּה קַמ"ל:

בְּשִׁמְתַּמְלִיחוּן הָשִׁינִים לְכַאֲוִב אֲבָל בְּסוּף אוֹכְלָא קָשִׁי לְהוּ דְּגִים: שְׁמַע מִנָּה מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו הָּוִי [שְׁלִיחַ] מַשְׁעִי דְמַשְׁמַע דַּבְעַל הַבִּית נְמִי מַעַל בְּמַכְבָּר לִיָּה לְתַנָּא בְּמִתְנִי' דְשְׁלִיחַ לֹא עָקֵר שְׁלִיחוּתוֹ דַּבַּעֲה"ב אֲלֵמָּא מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו הָּוִי עוֹבֵר שְׁלִיחוּתוֹ לֹא הִיא הַבַּעֲה"ב מוּעֵל אֵלָּא נִצְחִי עַל שְׁלִיחוּתוֹ הוּא וְהָא דְמַשְׁעִי לָן בַּמַּסְכַּת בַּתְּעוּבָת (דף צח:): הָאִי מֵאֵן דְאֲמַר לְשׁוּחוּה זַיֵּל זַבֵּן לִי לְתַבָּא דְאֲרַעָא וְחֲפֵן לִיָּה בּוֹרָא שְׂאִיָּא פִּי שְׁנִים מִי אֲמַרְיָנן מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו שֶׁל מַשְׁלַח הָּוִי וְלֹא עָקֵר שְׁלִיחַ שְׁלִיחוּמָה וְקִנָּה (שְׁלִיחַ בְּוִיָּה בּוֹרָא) אִזִּי עוֹבֵר עַל דְּבָרֵיו הָּוִי וְלֹא קִנָּה הַלּוֹקַח בְּלוּם: אֲמַר רב שֶׁשֶׁת מַהֲבָא לֹא תַפְשַׁט דְּהִכָּא הָּיְנוּ טַעֲמָא דַּבְעַל הַבִּית נְמִי מַעַל מַשׁוּם דְאֲמַר שְׁלִיחַ מַשְׁעִתִּי דְּהָכִי אֲמַר שְׁלִיחָא לְאִזְכְּרִים טָלוּ לָכֶם שְׁפִי חַתּוּבוֹת הָאֶחָד מַשְׁעִתִּי שֶׁל בַּעַל הַבִּית וְאִידֵךְ מַשְׁעִתִּי וְאִידֵךְ לָקַחוּ מַשְׁעִתִּי דְּהִכָּא נִצְחִי מוּסִיף הָּוִי וְאֲתַעֲבִידָא שְׁלִיחוּמָה וְלָכֶךְ מַעַל: וְכִי תִימָא (אִי הָכִי) הָא פִּשְׁטָטָא דַּבְעַל הַבִּית מַעַל:

השליח שעשה פרק שישי מעילה

מֵאֵן תָּנָא דְּכָל מִלְתָּא דְמִמְלַךְ בַּה שְׁלִיחָא תָּרִי מְלִי נִינְהוּ ה"ח מִנִּי מִתְנִי' דְמַשְׁמַע כָּל

מִלְתָּא דְצִרִיךְ לְשְׁלִיחָא לְאִמְלוּכִי עֲלֵיהּ וְלִשְׁאֵל מַשְׁעַל הַבִּית אִם יִקְחָהוּ בְּמִקּוּם אוֹתוֹהּ שְׁצִיחוּ אִם לֹא בְּגוּן שָׂאִם צוּהוּ בַּעֲה"ב לָקַח לוּ בְּשָׂר מִן הַשּׁוּק וְלֹא מִצָּא אֵלָּא בְּבֵד שְׁעָבְדוּ צִרִיךְ לְחַזֵּר לוּ לְשׁוּאֵלוּ אִם יִקְחֵנוּ אִם לֹאזִי דַּע"ג דְּכָלוּ מִיּוֹן בְּשָׂר הוּא בִּיּוֹן דְמִמְלַךְ עֲלֵיהּ תָּרִי מְלִי נִינְהוּ דְמִתְנִי' נְמִי הָכִי מַשְׁמַע דְתָרִי מְלִי נִינְהוּ מַשְׁקַתְנִי הַשְּׁלִיחַ מַעַל דְאִי חֲדָא מִלְתָּא נִינְהוּ שְׁלִיחַ אֲמַתִּי מַעַל הָא קָא עָבִיד שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל בַּעֲה"ב אֵלָּא מַשְׁקַתְנִי מַעַל אֲלֵמָּא תָּרִי מְלִי נִינְהוּ וּמִנִּי הָא: אֲמַר רב חֲסָדָא אֵלָּא כִּר"ע הִיא דְתָנּוּ הַנוֹזֵר מִן הֵיָרֵק מִתֵּר בְּדִלוּשֵׁין וּר"ע אוֹסֵר דְקַסְבֵּר מִיּוֹן אֶחָד הֵן וְאִמְרִינוּ בְּמַם' נָדְרִים אִמְרוּ לוּ לֹר"ע וְהָלֹא אֲדָם אוֹמֵר לְשׁוּחוּ קַח לִי יָרֵק וְהוּא בֹא וְאוֹמֵר לוּ לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא דְלוּשֵׁין אֲלֵמָּא בִּיּוֹן דְמִמְלַךְ מִינָא אַחֲרֵיכֹנָא הוּא לְהָכִי מִתֵּר בְּדִלוּשֵׁין וְאֲמַר לָדוּן וְהוּא הַדְבָר בְּלוּמֵר מָשֵׁם אֲנִי לְמַד דַּע"ג דְמִמְלַיְךְ חֲדָא מִלְתָּא הִיא בְּלוּם הוּא חֲתֵר וְאוֹמֵר יָרֵק לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא קִטְנִית אֵלָּא בִּיּוֹן דְאֲמַר לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא דְלוּשֵׁין וְאֵינוּ אוֹמֵר לֹא מִצְאֵתִי אֵלָּא קִטְנִית אֲלֵמָּא דְדִלוּשֵׁין בְּכָלֵל יָרֵק הֵן וְאֵע"ג דְמִמְלַךְ עֲלִיהוּ שְׁלִיחָא ס"ל לֹר"ע דְחֲדָא מִלְתָּא נִינְהוּ וְהָּיְנוּ אֵלָּא בִּר"ע: אֲפִי פִימָא ר"ע הִיא וְהָּיְנוּ טַעֲמָא דְכִי נִתָּן לָדוּן בְּבֵד מַעַל מַשְׁנִי שְׁנֵתָן לָדוּן מַשְׁעִתִּי דְמִי לֹא בְּעִי אֲמִלּוּכִי בַּעֲה"ב אִם יתָּנוּ לָהֶם בְּבֵד אִזִּי לֹא וְכִיּוֹן אֵלָּא אִמְלִיךְ מַש"ה מַעַל הַשְּׁלִיחַ דְבִמִי שְׁנֵתָן לָדוּן מַשְׁעִתִּי דְמִי וְלֹא מַשׁוּם דְאִמְרִינוּ דְתָרִי מְלִי נִינְהוּ אֵלָּא חֲדָא מִלְתָּא נִינְהוּ: שְׁפִיר קֵאֲמַר נְחִמְנִי הָּיְנוּ אֲפִי דְתָרִין הָכִי אֲפִילוּ כִּר"ע נְמִי לֹא בְּעִי לְאִמְלוּכִי: מֵאֵן תָּנָא דְפִלְגִי עֲלֵיהּ דִּר"ע דְסָבִירָא לָּהּ דְכָל מְלִי דְמִמְלַךְ עֲלֵיהּ שְׁלִיחָא תָּרִי מְלִי נִינְהוּ: רַשְׁב"ג הִיא דְתָנּוּ הַנוֹזֵר מִן הַבְּשָׂר וְכו' רַשְׁב"ג מַתוּר בְּרֹאשׁ וּבִרְגָלִים וּבִקְנָה וּבְכַבֵּד אֲלֵמָּא דְקַסְבֵּר תָּרִי מְלִי נִינְהוּ: תְּרַבְּבִים לֹאזִי בְּשָׂר וְהָא דְקַרְבִּים לֹאזִי בְּשָׂר וְאִכְלִיָּהוּ לֹאזִי בִּר גַּם בְּלוּמֵר הַאִזְכְּלן וְקוּנָה אוֹתָם בְּדָמִי שְׂאֵר בְּשָׂר שָׂאִם יָכוּל לָקוּט לְטוֹרָא בְּשָׂר בָּזוּחַ וּמַיַּח הַבְּשָׂר וְלִקְוֹחַ לְטוֹרָא תְּרַבְּבִים בָּזוּחַ לֹאזִי בִּר אֵינִישׁ רֹצֵל בַּל אֲדָם: וְלַת"ק מ"ש בְּשָׂר עוֹפוֹת

דְאֲסֵר טַפִּי מַבְּשָׂר דְּגִים מַשׁוּם דְקָרְנִיל וְכו' וּמִיּוֹן בְּשָׂר הוּא וְלָהִכִּי אוֹסֵר: אֲמַר רב פֶּפָּא מַש"ה אֲסוּר בְּבָשָׂר עוֹפוֹת מַשׁוּם דְבִיּוּם הַקָּהוּ עֲסָקִינוּ דְנָזֵר דְכִי נָזֵר בְּכָל בְּשָׂר שְׁכָרְאִי לוּ לֹאכֵל בּוּ בִיּוּם אֲבָל שְׁאִינוּ דְרֹאנִין לוּ בּוּ בִיּוּם הַקָּהוּ וְנִצְחִי לֹא נָזֵר בְּגוּן דְּגִים: אִי הָכִי אֲמַתִּי אֲסוּר בַּעֲוִיבוֹת צִיפְרָא נְמִי יָכוּל דְאֲמַר שְׂמוּאֵל הָאִי מֵאֵן דְמַסּוּבֵר שְׁהָקוּ דָם בַּתְּעוּבָה וְאֲכִיל צִיפְרָא וְכו' אֲלֵמָּא דְלֹא אֲכִיל הַהוּא יוּמָא וְלֹא נָזֵר מִנָּה: וּבְהִנֵּי סַפְרִים דְבִתְּבִיב בַּהוּ צִיפְרָא נְמִי לֹא יָכוּל מַש"ה צִיפְרָא נְמִי לֹא רָגִיל אֵינִישׁ לְמַיִכֵל בִּיּוּם הַקָּהוּ וְלֹא נָזֵר מִנָּה: עַל בְּשָׂר מְלִיחַ מַעֲלַח שְׁנִי יָמִים וְלִיָּהּ אַחַת שְׁבוּב אֵינוּ מַשִּׁיב אֶת הַקָּשׁ: אֵלָּא אֲמַר רב פֶּפָּא לְהָכִי (אֵינוּ) אֲסוּר בְּבָשָׂר עוֹפוֹת דְנָזֵר מִן הַבְּשָׂר בְּיוּמָא דְכִירְבִין לִיָּה שִׁינָה שְׂהוּא אֵינוּ אוֹכֵל דְגִים שְׁקָשִׁים לְעִינִים אֲבָל כָּל מִיּוֹן בְּשָׂר אֲפִי' בְּשָׂר עוֹפוֹת אֲכִיל הֶלֶכֶךְ לְאֲסֵר בְּכָל מִיּוֹן בְּשָׂר שְׁכָרְאִי לוּ לֹאכֵל וּמִתֵּר בְּדָגִים: וְהָא דְאִמְרִינוּ בַּמַּסְכַּת נָדְרִים (דף נד:): סוּמָן נו"ן סָמ"ךְ עיי"ן דְמַשְׁמַע נוּן סָמָא לְעִינָא הָּיְנוּ בַּתְּחֵלַת שִׁינָא

בְּשִׁמְתַּמְלִיחוּן הָשִׁינִים לְכַאֲוִב אֲבָל בְּסוּף אוֹכְלָא קָשִׁי לְהוּ דְּגִים: שְׁמַע מִנָּה מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו הָּוִי [שְׁלִיחַ] מַשְׁעִי דְמַשְׁמַע דַּבְעַל הַבִּית נְמִי מַעַל בְּמַכְבָּר לִיָּה לְתַנָּא בְּמִתְנִי' דְשְׁלִיחַ לֹא עָקֵר שְׁלִיחוּתוֹ דַּבַּעֲה"ב אֲלֵמָּא מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו הָּוִי עוֹבֵר שְׁלִיחוּתוֹ לֹא הִיא הַבַּעֲה"ב מוּעֵל אֵלָּא נִצְחִי עַל שְׁלִיחוּתוֹ הוּא וְהָא דְמַשְׁעִי לָן בַּמַּסְכַּת בַּתְּעוּבָת (דף צח:): הָאִי מֵאֵן דְאֲמַר לְשׁוּחוּה זַיֵּל זַבֵּן לִי לְתַבָּא דְאֲרַעָא וְחֲפֵן לִיָּה בּוֹרָא שְׂאִיָּא פִּי שְׁנִים מִי אֲמַרְיָנן מוּסִיף עַל דְּבָרֵיו שֶׁל מַשְׁלַח הָּוִי וְלֹא עָקֵר שְׁלִיחַ שְׁלִיחוּמָה וְקִנָּה (שְׁלִיחַ בְּוִיָּה בּוֹרָא) אִזִּי עוֹבֵר עַל דְּבָרֵיו הָּוִי וְלֹא קִנָּה הַלּוֹקַח בְּלוּם: אֲמַר רב שֶׁשֶׁת מַהֲבָא לֹא תַפְשַׁט דְּהִכָּא הָּיְנוּ טַעֲמָא דַּבְעַל הַבִּית נְמִי מַעַל מַשׁוּם דְאֲמַר שְׁלִיחַ מַשְׁעִתִּי דְּהָכִי אֲמַר שְׁלִיחָא לְאִזְכְּרִים טָלוּ לָכֶם שְׁפִי חַתּוּבוֹת הָאֶחָד מַשְׁעִתִּי שֶׁל בַּעַל הַבִּית וְאִידֵךְ מַשְׁעִתִּי וְאִידֵךְ לָקַחוּ מַשְׁעִתִּי דְּהִכָּא נִצְחִי מוּסִיף הָּוִי וְאֲתַעֲבִידָא שְׁלִיחוּמָה וְלָכֶךְ מַעַל: וְכִי תִימָא (אִי הָכִי) הָא פִּשְׁטָטָא דַּבְעַל הַבִּית מַעַל:

מִיַּיָּה:

בִּשְׂר מַלִּיחַ. שְׁעִתְהָא בַּמְלַח ב' יומִים וְלִילָה אַחַד אִין מַשִּׁיב נִפְשׁ:

אֵלָּא אֲמַר רב פֶּפָּא. הַנוֹזֵר מִן הַבְּשָׂר בּוּמָא דְכִיִּיבִין לִיָּה עֵינִיָּה דְלֹא אֲכִיל דְגִים אֲבָל כָּל מִיּוֹן בִּשְׂר אֲכִיל הֶלֶכֶךְ נֶאֱמָר בְּכָל בִּשָׂר וּמוֹתֵר בִּטְנִים וְסוּמָן דְדַעִין קָשׁוּן לְכַאֵב הַשִּׁין נו"ן סָמ"ךְ עיי"ן בְּלוּמֵר זֵנ מַסְמָא הַשִּׁין:

שְׁמַעַת מִינָּה מוּסָף עַל שְׁלִחוּתוֹ. הוּי. הָאִי דְפִלְגִי בַּמַּסְכַּת בַּתְּעוּבָת בַּפֶּרֶק אֲלַמְנָה מוֹנַת אִי מוּסָף עַל דְּכִרְוִי הוּי אִי מַעֲבִיר עַל דְּכִרְוִי תַפְשַׁט מַהֲבָא דְמוּסָף עַל דְּכִרְוִי הוּי מַדְקַתְנִי דְבוּלָם מַעַל מַשְׁמַע דַּבְעַל הַבִּית נְמִי מַעַל דְקַסְבֵּר תָּנָא יִידִין דְשִׁלַּח לֹאזִי עָקֵר שְׁלִיחוּתִיָּה דַּבְעַל הַבִּית אֵלָּא מוּסָף עַל דְּכִרְוִי הוּי:

אֲמַר רב שֶׁשֶׁת. מַהֵא לֹא תַפְשַׁט וְהָכִא הָּיְנוּ טַעֲמָא דַּבְעַל הַבִּית מַעַל מַשׁוּם דְאֲמַר שְׁלַח מַדְעִת דְּהָכִי אֲמַר לֹה שְׁלַח לְאִזְכְּרוּם הֵן שְׁתַּי חַתּוּבוֹת דְאִיתוּנָא לְכוּ לְטוֹל חֲדָא מִנִּיָּה מַדְעִת שֶׁל בַּעֲה"ב הִיא וְאִידֵךְ מַדְעִת וְכִי דְיוּמָא אִי הָכִי הִיא פִּשְׁטָא. שְׁלִיחוּתָהּ דַּבְעַל הַבִּית לֹא לְמַעַל בַּעֲה"ב קַמ"ל. כִּיּוֹן דְאֲמַר לֹה חֲדָא מִנִּיָּה מַדְעִת דַּבַּעֲה"ב הָּיְנוּ שְׁלִחוּתָהּ וּמַעַל:

מסורת הש"ס

א נדרים נד:; תוספתא נדרים

ב נדרים נד:

^[1] מֵאֵן תָּנָא דְּכָל מִלְתָּא דְמִמְלַךְ בַּה שְׁלִיחָא תָּרִי מְלִי נִינְהוּ ה"ח מִנִּי מִתְנִי' דְמַשְׁמַע כָּל

^[2] מֵאֵן תָּנָא דְּכָל מִלְתָּא דְמִמְלַךְ בַּה שְׁלִיחָא תָּרִי מְלִי נִינְהוּ ה"ח מִנִּי מִתְנִי' דְמַשְׁמַע כָּל

כא:

עין משפט גזר מצורה

א מו"י פא' מהל' שלוחין ושותפין הל' ד, טוש"ע חו"מ סי' קפב סעי' ט:

ב מו"י פז' מהל' מעילה הל' י:

ג מו"י פז' מהל' מעילה הל' ט:

ד מו"י פז' מהל' מעילה הל' ו:

ה מו"י פז' מהל' מעילה הל' ו:

ו מו"י פט"ז מהל' מעשה הקרבנות הל' ת:

בְּגוּז דְּאִתִּי לֵה שְׁוֹה שֵׁש פֶּרוֹש קְלָעִים בְּשֵׁלֶש וְנִמְצֹא שֶׁהָרִיחַ לוֹ שְׁלִיחַ ג' קְלָעִים אִימָא
סוּפֹא וּר' יְהוּדָה אוֹמֵר כּו' וְאִתָּהּ הִבְאֵת לִי חֲלוּק קָטָן וְרַע הִשְׁתַּח פִּירִין מֵאִי רַע שְׁהָרִי לְפִי מַה שֶׁתֵּרֵן חֲלִיתִי שְׁנֵה שֵׁש בְּג' גְּדוּל הוּא וּמַשְׁנֵי דְאֹמֵר לֵה אִי יִהְבֵּת לִיֹּה דִינָר כּו' פֶּרוֹשׁ כָּל דִּינָר זָהָב חֲלִינִית לִי שְׁנֵה שְׁנֵי שְׁנֵי דִינָרִין פֶּרוֹשׁ כ"ש שְׁהִייתִי מְרִיחַ וְיִתֵּר שְׁהִיו נִוְתַנִּין לָךְ לְפִי חֲשָׁבוֹן שֶׁהִבְאֵת שְׁנֵה יי"ב בְּשָׁשֶׁל וְנִמְצֹא שְׁהִייתִי מִשְׁתַּפֵּר כִּפְלָיִים

ממה ש'אני משתפר עתה: ו**אמאי** ל'מא אי לא ש'ני ל'יה ג'פי חטנית ד'היב ל'יה ט'פי ג'קסי' ב'כתבות פ' אלמנה ניזונית (כתבות דף צט:). אי באתרא דמזגני בשומא פרוש הרבה ציחד מי לא שניא טפי ויהאי היא ור"ח חס"ד השתא דמזכי באתרא דמזגני בשומא פרוש הרבה ציחד ול'הכי פ'ריך אמאי מודה ר' יהודה דהתם נמי ד'ךך הוא סל מוכרים ל'פי מה ש'הלוקח קונה הרבה מוחיל מוכר ג'שה ומשני א"ר פפא באתרא דמזגני כ'ני כ'ני פ'רוש מדה מדה כ'לומר לא בשומא כ'מו ש'יית סבור אלא מעט מעט דפסיקא מלתא לא מוחיל מוכר ג'שה ח'לוקח: ה**מפקיד** מעות אצל הש'לחני צ'וריון לא ישתמש ב'הם כו' י"ע בכ"מ פ' המפקיד (בבא מציעא דף מג.). דמיתי ל'ה ל'היאי ד'הבא וְלֹא מִיַּתִּי ל'ה כ'לשנא דמנינן ל'ה

הבא: פ'רוטא של הקדש ש'נפלה לתוך הכיס או ש'אמר פרוטא בכיס זה הקדש כ'ון ש'הוציא את הראשונה מעל דב'רי ר' עקיבא ואע"ג דפסיקא הוא אם נ'הנה בשל הקדש ר"ע לטעמה דמחויב על ספק משניות אשם כ'לוי ב'כריתות (דף כב.). תמה ול'פלט האי פ'רוטא של הקדש ש'נפלה וכו"ת ד'בר ש'ש לו מ'מירין הוא ע"י פ'דיון ו'אפלו ב'אלף לא ב'טיל ה'א ליבא ל'מיימר ד'דבר ש'ש לו מ'מירין ד'רבנן הוא ונ"ל ד'ליבא אלא חד כ'כיס ד'ליבא ב'טול אי נ'מי מ'טפע ח'סיב וְלֹא ב'טיל: ומו'דה ר"ע באומר פ'רוטא מן פיס זה הקדש ש'הוא מוציא ו'חולק עד ש'יוציא כל פיס פ'רוש ב'אחרונה ת'היה סל הקדש וב'מכא פ'ריך מ"ש ר'ישא ומ"ש סוּפֹא: **אמ'ר** ל'ה סוּפֹא באומר לא יפ'טור פיס זה מן הקדש כ'לומר ל'ינו נפ'טור מ'כיס זה ל'הוציאה כ'לה ב'לא הקדש פ'רוטא והאי ל'שנא ו'זאי מ'שמע ד'הקדש ה'ני ב'אחרונה: ה'יו ש'נים הגדול ש'בהו הקדש פ'רוש וב'סופא דמ'מיתיון נ'מי ל'ימא ד'המטפע מ'בחר יהיה סל הקדש א'כל א'רישא לא פ'ריך ד'שמא ל'שנא ד'רישא מ'שמע הכי וְלִיבֹא ל'מיימר ד'פ'ריך נ'מי א'רישא ד'אם כ'ן ל'פ'רך מ'אי ש'נא ר'ישא ומ"ש סוּפֹא:

בְּגוּז דְּאִתִּי לֵה שְׁוֹה שֵׁש פֶּרוֹש קְלָעִים בְּשֵׁלֶש וְנִמְצֹא שֶׁהָרִיחַ לוֹ שְׁלִיחַ ג' קְלָעִים אִימָא

וְהִלֵּךְ וְהִבִּיא לוֹ בִּשְׁלֹשָׁה חֲלוּק וּבִשְׁלֹשָׁה טֻלִית – שְׁנֵיהֶם מְעָלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּעַל הַבֵּית לֹא מְעָל, שְׁהוּא אוֹמֵר לוֹ: חֲלוּק גְּדוֹל הֵייתִי מְבַקֵּשׁ, וְהִבְאֵת לִי קָטָן וְרַע. גַּמְ' שְׁמַעַת מִיבָּה, מֵאֵן דְּאֹמֵר לְשִׁלּוּחוֹ: "יֵזִיל זָכוֹן לִי כּוּרָא דְאָרְעָא", וְאֶזֶל וְזָכוֹן לִיֹּה לִיתַּכָּא – קָנִי לוֹחֶק! "אָמְרִי: הֵכָא הֵיכִי דְמִי – כְּגוּז דְּאִיְתִי לִיֹּה שְׁוֹה שֵׁש בִּשְׁלֹשׁ. אִימָא סוּפֹא: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּעַל הַבֵּית לֹא מְעָל, שְׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר לוֹ: "חֲלוּק גְּדוֹל הֵייתִי מְבַקֵּשׁ, וְהִבְאֵת לִי חֲלוּק קָטָן וְרַע"! דְּאֹמֵר לִיֹּה: אִי יְהִבֵּת דִּינָר פּוּלְיָה, אִיִּיתִית לִי שְׁוֹה שְׁנֵי דִינָרִין. הֵכִי נָמִי מִסְתַּבְרָא, דְקִתְנֵי סוּפֹא: מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּקִטְנִית שְׁשְׁנֵיהֶם מְעָלוּ, שְׁהַקְטַנִּית בַּפְּרוּטָה וְקִטְנִית בְּדִינָר.⁽ⁿ⁾ הֵיכִי דְמִי? אִי בִּאתְרָא דְזָכוֹנִי בְּשׁוּמָא – גַּבִּי קִטְנִית נָמִי, דְּהִיב סִלַּע מוֹזְלִי לִיֹּה טָפִי! אָמַר רַב פֶּפֶּא: בְּדוּכְתָא דְמוֹבְנִי בְּכִנִּי כְּנִי, כְּנָא כְּנָא בַּפְּרוּטָה, דְּהֵתָם פָּסִיק מִיִּלְתִּיְהוּ.⁽ⁿ⁾ מְתַנִּי הַמִּפְקִיד מְעוֹת אֶצֶל שׁוֹלְחָנִי, אִם צְרוּרִין – לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָה, אִם הוּצִיא – מְעָל. אִם מוֹתְרִין – יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָה, אִם הוּצִיא – לֹא מְעָל. אֶצֶל בְּעַל הַבֵּית – פִּין כָּה וּבִין כָּה לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָה, אִם הוּצִיא – מְעָל. חֲתוּנוּי – כְּבַעַל הַבֵּית, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּשׁוֹלְחָנִי. "נִפְלָה פְּרוּטָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּתוֹךְ כִּיסוֹ, אוֹ שְׁאֹמֵר יִפְּרוּטָה בְּכִיס זֶה הַקֹּדֶשׁ", כִּיֵּן שְׁהוּצִיא אֶת הָרִאשׁוֹנָה – מְעָל, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עַד שְׁיִוצִיא אֶת כָּל הַכִּיס. "וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא לְחֻכְמִים בְּאוֹמֵר "פְּרוּטָה מִן כִּיס זֶה הַקֹּדֶשׁ", שְׁהוּא מוּצִיא וְהוֹלִךְ עַד שְׁיִוצִיא אֶת כָּל הַכִּיס. גַּמְ' כִּי אֶתָּא רַב דִּימִי, אָמַר: רְמִי לִיֹּה רִישׁ לְקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן: מֵאִי שְׁנָא רִישָׁא וּמֵאִי שְׁנָא סוּפֹא? אָמַר לִיֹּה: סוּפֹא בְּאוֹמֵר "לֹא יִפְטוֹר כִּיס זֶה מִן הַקֹּדֶשׁ". 'כִּי אֶתָּא רַבִּין אָמַר: כִּיסִין אֲשׁוּוֹרִים רְמָא לִיֹּה, דְתַנֵּן: הַאוֹמֵר "אֶחָד מִשְׁוֹרְרֵי הַקֹּדֶשׁ" – הִיוּ לוֹ שְׁנַיִם, הַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶן הַקֹּדֶשׁ! אָמַר לִיֹּה: סוּפֹא בְּאוֹמֵר "לֹא יִפְטוֹר כִּיס זֶה מִן הַקֹּדֶשׁ".

אֲצִלו צְרוּרִין דָּלָא הֵוֵה עָשִׂי דְלִישְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ לְפִיכָךְ אִם הוּצִיאוֹן הַשְׁלַחְנִי מַעַל: וְאִם הִפְקִידוּן אֲצִלו מְתַרִין וַיִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שְׁלַעַת כּוּן הִפְקִידוּן אֲצִל כַּעֲה"ב שְׁהוּא יוֹדַע שַׁבְעַה"ב אִין דְּרַכּוּ לְפָרַט וְלֹהֲטָלִיף מַעַל הַשְׁלַחְנִי אֲצִל כַּעֲה"ב שֵׁן דְּרַוְרִין וּבִין מְתַרִין לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן דְּלֹהֲכִי הִפְקִידוּן אֲצִל כַּעֲה"ב שְׁהוּא יוֹדַע שַׁבְעַה"ב אִין דְּרַכּוּ לְפָרַט וְלֹהֲטָלִיף וְלֹא מַשֵּׁשׁ אִם צְרוּרִין אִם מְתַרִין לְפִיכָךְ אִם הוּצִיאוֹן כַּעֲה"ב מַעַל דְּשָׁלָא מַדַּעַת הַמַּפְקִיד נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן: הִפְקִידוּן אֲצִל חֲטוּנֵי הָרִי הוּא כַּעֲה"ב שְׁאִינוּ רָגִיל בַּחֲלוּפִין בְּשִׁלְחָנִי וּבִין כָּה וּבִין כָּה לֹא יַנַּע בָּהֶן: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּשִׁלְחָנִי דְלַפְעָמִים נָמִי הוּא רָגִיל לְהַחֲלוּף בְּשִׁלְחָנִי לְפִיכָךְ דִּינוּ בְּשִׁלְחָנִי: כֵּן שְׁהוּצִיא אֶת הָרִאשׁוֹנָה מַעַל דְּאִימַר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ הֵיתָה: עַד שְׁמִיצִיא אֶת כָּל הַכִּיס דְּמַשְׁלִיָּה בַּפְּרוּטָה אַחֲרֹנָה הִיא: גַּמְ' מֵאִי שְׁנָא רִישָׁא דְּפָלְגִי רַבִּי עֲקִיבָא וּמֵאִי שְׁנָא סוּפֹא דְמוֹדָה ר"ע לְחֻכְמִים: א"ל סוּפֹא בְּאוֹמֵר לֹא יִפְטוֹר כִּיס זֶה מִן הַקֹּדֶשׁ שְׁלָא יִהָא כּוּן הַקֹּדֶשׁ כָּל שְׁהוּא דְבִין דְּאֹמֵר הכי מ'שמע ד'פרוטא א'חרונה ק'אמר דתתא הקדש ל'הכי לא מעל אלא ב'אחרונה: ה'גדול ש'ב'ךך הקדש טעמא ד'איבא ג'דול משה"ה א'מר ד'ה'גדול ה'ני הקדש דמקמי'ש כ'שין ו'פה מקמי'ש ה'א ש'נין ק'אמר ד'פרוטא א'חרונה הקדש: א"ל סוּפֹא בְּאוֹמֵר כּו':

הא מיייתת לי ח'לוק שוה ב' דינרין. הלכך לא עבדת שלוחותי ולא יבדת דינר כוליה כדבעיא מ'ינך מש"ה כַּעֲה"ב לא מעל: ה"נ מסתברא דמתני' כ'גון דאיתת ליה שוה דינר בשלש טעמא דר' יהודה דפפור כַּעֲה"ב כדאמרוין דמתני':

ומודה ר' יהודה בקטנות שטניהן מעלו. אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש מ"ט שהקטניות בפרוטה היא קטנות כסלע כ'לומר שאין יכול לומר לו כ'חן הבאת לי קטנית קטן ורַע ש'כך הא טוב אות קטנות שקונה בפרוטה באות שקונה כסלע הלכך כיוון שהא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ:

הכי דמו. קא כשי למ'יך מ"ט דר' יהודה דמודה בקטנות אי באתרא דמבטי בשומא באומר שאלא במירה א"כ אכתי מתי כַּעֲה"ב למיתען לשלחי אי יבדת דינר כוליה או מחלי גבי טפי כ'גון דינר שלט וישתאף אותו תוספת גדול ש'היו נותנין לו לא הבאת לי ממנו כלום ויש'ני מומא דח'לוק קטן ורַע: א"ר פפא. לא מתי למיימר הכי דבאתרא דכ'ילי ומבטי בכ'ני במדה עסקינן דהתם פסיק מולייא כ'נא כ'נא בפרוטה ולא יבטי תוספת כ'לל הלכך לא מתי למיתען כַּעֲה"ב מ'ידי אלא כי איתי ליה שוה דינר בשלש ש'נים מעלו ש'כל קטנות קטנות היא ולא מתי למיימר קטנות קטן ורַע [כתוב בג'ליון] [האי לישנא היכי דמי אילומא כו'. מוקא דהכי כתוב במס' כתובות והאי לישנא ממלא שני ליה לא מיתרין עס א"ר פפא]:

המפקיד מעות. של הקדש אם צ'וריון לא ישתמש ד'הכי הפקידו לו כ'שהן צ'וריון ולא היה כ'שי דלשתמש ב'ה ל'פ'יכך אם הוציא השלחני מעל. אם

השליח שעשה פרק שישי מעילה

בְּיוֹתֵר מִכְּדִי פְּרוּטָה וְהַשְׁלִיחַ מַעַל בְּיוֹתֵר מִשׁ"כ: קָטָן וְרַע וְלֹא גִשִּׁית שְׁלִיחוֹתִי כְּלָל: גַּמ' שְׁקַעַת מָנָה מ"ד לְשִׁלּוּחָה זָכוֹן וְכו' כְּלוּמַר שְׁמַעַת מִמִּתְנִי' דְקִתְנֵי וְהִבִּיא לוֹ חֲלוּק בִּשְׁלֹשָׁה שְׁנֵיכֶם מַעַל וְאִשְׁפִּי כַּעֲה"ב אַע"פ שְׁצִיאוֹ לְהִבִּיא לוֹ בְּדִינָר זָהָב דְזָכוֹן לוֹ

פְּחוֹת מִמֶּה שְׁאֹמֵר לוֹ שְׁמַעַת מָנָה הִיא מֵאִל מֵאִל דְּאֹמֵר לְחִבְרָה וְכו' וְתַפְשׁוּט מִהִבָּא דְקָנָה לוֹקַח אַע"פ שְׁקָנָה לוֹ פְּחוֹת: רְאִמִּי הִבָּא כְּגוֹן דְּאִיתִי לֵה שְׁנֵה דִינָר כְּג' כְּלוּמַר מִהִבָּא לִיבֹא לְמַשְׁמַע דְּהִבָּא מ"ט מַעַל כַּעֲה"ב כְּגוֹן דְּאִיתִי לִיֹּה הַשְׁלִיחַ חֲלוּק שְׁנֵה דִינָר זָהָב כְּג' דִּינָרִי כְּסָף דְּהוּאִיל וְשְׁנֵה דִינָר זָהָב נְגַשִּׁית שְׁלִיחוֹתִי וְלֹהֲכִי מַעַל: אִי הִכִּי בְּדִקָא מְתַרְצֵת: אִימָא סוּפֹא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כַּעֲה"ב לֹא מַעַל שְׂיִכּוֹל וְכו' וְאִם אִיתָא דְּאִיתִי לִיֹּה שְׁנֵה דִינָר זָהָב הֵיכִי מְצִי אָמַר לִיֹּה הִבְאֵת לִי קָטָן וְרַע הֵא שְׁנֵה דִינָר זָהָב בְּקָשׁ וְשְׁנֵה דִינָר זָהָב הִבִּיא לוֹ: הֵא לֹא קָנִיא דְּמַשׁוּם הִכִּי אָמַר ר' יְהוּדָה כַּעֲה"ב לֹא מַעַל דְּאִכְתִּי מְצִי אָמַר לֵה אִי יִהְבֵּת דִּינָר זָהָב כּוּלִיָּה כְּמוֹ שְׁאִמְרֵתִי לָךְ הֵיית מַנִּיתִי לִי חֲלוּק שְׁנֵה ב' דִּינָר זָהָב: (מַשׁוּם דֹא"ל כַּעֲה"ב אִי יִהְבִּית כו') דְקִתְנֵי וּמוֹדָה ר' יְהוּדָה בְּקִטְנִית שְׁשְׁנֵיהֶם מַעַל כְּלוּמַר אִם הִבִּיא לוֹ קִטְנִית שְׁנֵה דִינָר זָהָב כְּג' דִּינָרִי כְּסָף דַּכַּעֲה"ב נָמִי מַעַל מ"ט שְׁהַקְטַנִּית בַּפְּרוּטָה הִיא קִטְנִית דְּלֹא מְצִי לְמִימַר לִיֹּה אִיהוּ אִי יִהְבֵּת לִיֹּה דִינָר זָהָב כּוּלִיָּה הֵיית מַנִּיתִי שְׁנֵה ב' דִּינָרִין דְּהוּו מוֹחְלִי גַבְךָ מַשׁוּם דְּזָכוּתָּ טָפִי שְׁהַקְטַנִּית בַּפְּרוּטָה הִיא קִטְנִית בְּדִינָר כְּלוּמַר דָּלָא מוֹחְלִי לְמֵאִל דְזָכוֹן קִטְנִית בְּדִינָר מִמֵּאֵן דָּלָא זָכוֹן אֲלֵא בַּפְּרוּטָה. אֲלֵמָא דְטַעַמָּה דְרַבִּי יְהוּדָה הִיו גַּבִּי חֲלוּק דָּלָא מַעַל כַּעֲה"ב אַע"ג דְּאִיתִי לִיֹּה שְׁנֵה דִינָר כְּג' מַשׁוּם דֹא"ל אִלּוּ יִהְבֵּת דִּינָר וְכו': שְׁוִיָּא לִיֹּה טָפִי שְׁהֵי מְבִיא קִטְנִית יוֹתֵר מַשׁוּם דְּהוּו מוֹחְלִי גַּבִּה: א"ר פֶּפֶא בִּאתְרָא דְמַעַבְנִי וְכו' דְּמַעוֹת דְּהֵתָם פְּסִיקָא מְלֵתָא כְּנָא כְּנָא בַּפְּרוּטָה וְלֹא מוֹחְלִי גַּבִּה. כְּלָל. "לֹא [ה"ר] וְכו' הַשְׁתֵּא קֹא צִינַן מ"ט דְר' יְהוּדָה דְמוֹדָה בְּקִטְנִית אִי בִּאתְרָא דְמַעַבְנִי בְּשׁוּמָא בְּאִמַד שְׁלֹא בְּמָדָה א"כ אִכְתִּי מְצִי כַּעֲה"ב לְמַטַּעַן לְשִׁלּוּחַ אִלּוּ יִהְבֵּת דִּינָר הֵוֵה מַנִּיתִי טָפִי שְׁהִיו מוֹסִיפִין לָךְ בְּשָׁבִיל הַדִּינָר וְאוֹתִיו הַסּוֹסְפוֹת שְׁהִיו נִוְתַנִּין לָךְ לֹא הִבְאֵת לִי מִמֶּנּוּ כְּלוּם וְהֵינּוּ דּוֹמִינֹא דְחֲלוּק דֹא"ל אִלּוּ יִהְבֵּת דִּינָר וְכו': א"ר פֶּפֶא לֹא מַנִּית לְמִימַר הִכִּי דְבִּאתְרָא דְכּוּלִי דְמוֹדָה שַׁבְכִּי עֲסָחִינוּ: דְכִנָּא כְּנָא בַּפְּרוּטָה דְּהֵתָם פְּסִיקָא מְלֵתִיהוּ וְלֹא יִהְבִּי תוֹסַפַּת כְּלָל הַלֵּכךְ לֹא מַנִּי לְמִימַר כַּעֲה"ב כְּלוּם אֲלֵא כי אִיתִי לִיֹּה קִטְנִית שְׁנֵה דִינָר כְּג' שְׁנֵיכֶם מַעַל: מִתְנִי' הַמַּפְקִיד מְעוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ אֲצִל שְׁלַחְנִי: אִם הִפְקִידוּן צְרוּרִין לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן דְּלֹהֲכִי הִפְקִידוּן

אֲצִלו צְרוּרִין דָּלָא הֵוֵה עָשִׂי דְלִישְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ לְפִיכָךְ אִם הוּצִיאוֹן הַשְׁלַחְנִי מַעַל: וְאִם הִפְקִידוּן אֲצִלו מְתַרִין וַיִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שְׁלַעַת כּוּן הִפְקִידוּן אֲצִל כַּעֲה"ב שְׁהוּא יוֹדַע שַׁבְעַה"ב אִין דְּרַכּוּ לְפָרַט וְלֹהֲטָלִיף וְלֹא מַשֵּׁשׁ אִם צְרוּרִין אִם מְתַרִין לְפִיכָךְ אִם הוּצִיאוֹן כַּעֲה"ב מַעַל דְּשָׁלָא מַדַּעַת הַמַּפְקִיד נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן: הִפְקִידוּן אֲצִל חֲטוּנֵי הָרִי הוּא כַּעֲה"ב שְׁאִינוּ רָגִיל בַּחֲלוּפִין בְּשִׁלְחָנִי וּבִין כָּה וּבִין כָּה לֹא יַנַּע בָּהֶן: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּשִׁלְחָנִי דְלַפְעָמִים נָמִי הוּא רָגִיל לְהַחֲלוּק דְא"ל אִלּוּ יִהְבֵּת דִּינָר וְכו': א"ר פֶּפֶא לֹא מַנִּית לְמִימַר הִכִּי דְבִּאתְרָא דְכּוּלִי דְמוֹדָה שַׁבְכִּי עֲסָחִינוּ: דְכִנָּא כְּנָא בַּפְּרוּטָה דְּהֵתָם פְּסִיקָא מְלֵתִיהוּ וְלֹא יִהְבִּי תוֹסַפַּת כְּלָל הַלֵּכךְ לֹא מַנִּי לְמִימַר כַּעֲה"ב כְּלוּם אֲלֵא כי אִיתִי לִיֹּה קִטְנִית שְׁנֵה דִינָר כְּג' שְׁנֵיכֶם מַעַל: מִתְנִי' הַמַּפְקִיד מְעוֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ אֲצִל שְׁלַחְנִי: אִם הִפְקִידוּן צְרוּרִין לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן דְּלֹהֲכִי הִפְקִידוּן

מוֹתְרִין הִפְקִידוּם לוֹ יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שַׁלַּעַת כּוּן הִפְקִידוּם לוֹ שִׁלּוּחַף אוֹתָם שִׁלַּחְנִי לְפִיכָךְ לֹא מַעַל הַשִּׁלְחָנִי אֲלֵא הַמַּפְקִיד:

הִפְקִידֶם אֲצִל כַּעֲה"ב כִּין כָּךְ וּבִין כָּךְ. כִּין צְרוּרִין כִּין מוֹתְרִין לֹא יַנַּע בָּהֶן דְלֹהֲכִי הִפְקִידֶם כַּעֲה"ב שְׁעוֹדַע שַׁבְעַה"ב אִינוּ רַעוּל לְפָרַט וְלֹהֲטָלִיף:

לְפִיכָךְ אִם הוּצִיא כַּעֲה"ב מַעַל הַחֲטוּנוֹ. אִם הִפְקִידֶם לוֹ הִרִי הוּא כַּכַּעֲה"ב שְׁכִין כָּךְ וּבִין כָּךְ לֹא יַנַּע בָּהֶן: ר' יהודה אומר כש'לחני. שהא רעול לפרוט כמו השלחני לְפִיכָךְ דִּינו כש'לחני:

עד ש'יציא את כל הכיס. לומר דמ'שלה בפרוטה אחרונה היא:

מ"ש רישא ומ"ש סופא. דמ'ידי ר"ע ל'חכמים באומר לא יפ'טור כ'יס זה מן הקדש ש'לא היא כו קצת מן הקדש כיוון ד'אמר הכי מ'שמע דפרוטה אחרונה היא הקדש:

הגדול ש'בהם הקדש. טעמא ד'איבא גדול לא ש'ניה כיוון הראשון ש'ציא הי הקדש ואמאי מ'ידי ר' עקיבה דפרוטה אחרונה הקדש אמר ליה סופא באומר כו':

ג'ליון הש"ס
 תתיב

תתיב ד'יה פרוטה וכו' ואע"ג דספיקא הוא. ע"י סוטה דף יח ע"א תתיב ד'יה חזיר:

מסורת הש"ס

א כתובות צט:

ב תוספתא מעילה; משנה בבא

 מסורת הש"ס

א משנה דמאי; תוספתא דמאי; סוכה כג; גיטין כח; בבא קמא סט; חולין יד, גיטין כח.

בִּיסּוּין אָלגין רמא לֵה ר"ל לר' יוחנן: דתנן ‏שְׁלֹא גֵאָסֵר יוֹגֵס וּבָגוּן שֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ אֱלֹוֵהּ בְּעֶרְבַּ שְׁבֵת בֵּין הַשְּׁמֵשׁוֹת וְאִינוּ יָכוֹל לְתַקְּנוּ לְאֻלְתֵּר: אומר שני לגין תרומה גדולה שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה גדולה ואחר כך עונשה ממה שנגשפניר מאה מדות מפריש עשרה למעשר ראשון ונשפנירו תשעים מדות ומפריש מהן תשעה למעשר שני: ומיחל שעור זה מיחל למעשר שני שיכול לחללו ושותה והשאר חליו ויגתה מקונו לאלתר אלא שיהיה שיותיר בפלי שעור התרומה והמעשרות דקסבר יש ברכה: רבי יהודה ור' יוסי ורבי שמעון אוסרין עד שניפריש ממש דקסברי חיון ברכה ואכל

כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר ואפינלו מראשון. והא דר' יהודה

ורבי יוסי ורבי שמעון קשיא אדרכי עקיבא דמוקדה שמוציא והולך עד

האחרונה דכי הוי דקבא אמר חיון ברכה דמן הראשון אִמְרִינוּ נָמִי שְׁהוּא תְּרומה ומעֶשֶׂר גָּבִי הִקְדַּשׁ נָמִי אָכַל פְּרוּמָה וּפְרוּמָה אָכַל לְמִימֵר שֶׁהִיא הִקְדַּשׁ: אִמֵּר לִיה סִיפָא דַּמְתָּנִי' דְּמוֹקְדָה רַבִּי עֲקִיבָא מִרְבִּי בָּאוֹמֵר לֹא יִפְטֹר בַּיִס זֶה מִן הָהִקְדָּשׁ:

השליח שעשה פרק שישי מעילה

בִּיסּוּין אָלגין רמא לֵה דס"ד דְּטַעֲמָא דַּמְתָּנִי' מִשּׁוּם בְּרָכָה אַע"פ שְׁאִין

^(א)**רַב פִּפְא אָמַר: בִּיסּוּין אֱלוּגִין רְמָא לִיָּה, דִּתְנַן: הַלּוּקָח יֵין מִבֵּין הַכּוֹתִיּוֹם אוֹמֵר: "שְׁנֵי לוּגִין שְׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ – הָרִי הֵן תְּרוּמָה, עֲשֹׂרָה – מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, תִּשְׁעָה – מַעֲשֵׂר שְׁנִי", וּמִיַּחַל וְשׁוֹתָה מִיָּד, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. "רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסְרִים! אָמַר לִיָּה: סִיפָא דַּמְתָּנִיתִין בָּאוֹמֵר "לֹא יִפְטֹר בַּיִס זֶה מִן הַהִקְדָּשׁ". הִדְרִן עֲלָהּ הַשְּׁלִיחַ שְׁעֲשֵׂה שְׁלִיחוֹתוֹ וּסְלִיקָא לֵה מַסָּכַת מְעִילָה**

דלית להו ברכה דה"נ לימא דאין ברכה ונא נהירא דמאן גימא לן דר' יוסי ור"ש היא:

מִפְּרֵשׁ שׁוּם דְּבָר וּלְכָךְ פֶּרִיךְ מַלְגִּין דְּאֵפִילוּ לְמִ"ד יֵשׁ בְּרָכָה מְכַל מְקוּם זִנְקָא מִשּׁוּם שְׁפָרֵשׁ שְׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ אָכַל בְּסִתְמָא לֹא וּמִשְׁנֵי בָּאוֹמֵר לֹא יִפְטֹר בָּבַיִם וְכוּ' וְהִנֵּה כְּמַפְרִישׁ בִּלְגִין וּמִהֲנִי מַטַּעַם בְּרָכָה אִי נָמִי מַטַּעַם זֶה יוֹעִיל אָפֵלוּ לְמַאן דְּלִית לִיָּה בְּרָכָה: דִּתְנַן הַלּוּקָח יֵין מִבֵּין הַכּוֹתִיּוֹם כּוּ' מִרְבִּי מֵאִיר פֶּרִיךְ לָמָּה לִיָּה לְמִימֵר שְׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ בְּמוֹצַ"שׁ כִּי לֹא אִמֵּר נָמִי נִתְפָּס לֵה תְּרוּמָה בְּאַחֲרוּנָה בְּמוֹ גָּבִי בִּיסּוּין שְׁפְרוּמָה שֶׁל הִקְדַּשׁ בְּאַחֲרוּנָה וי"מ דְּפֶרִיךְ מִרְבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאוֹסְרִין

דלית להו ברכה דה"נ לימא דאין ברכה ונא נהירא דמאן גימא לן דר' יוסי ור"ש היא:

דלית להו ברכה דה"נ לימא דאין ברכה ונא נהירא דמאן גימא לן דר' יוסי ור"ש היא:

כב.

 עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פו' מהל' מעשרות הל' א:

 רבינו גרשום
--

ביסין אלגין רמא לֵה. רש לקס לרבי יוחנן:

דתנן הלוקח יין מן הביתים אומר שני לגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה ועשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. כשמשתייר בו בכלי כשיעור זה:

ומוחל ושותה. כלומר והשאר מולין ושותה ממנו לאלתר וזהר שיהא מותר בכלי שיעור התרומות והמעשרות:

דברי ר' מאיר. דקסבר יש בריה:

רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין. דקסברי הראשון לאלתר והא תרומה ומעשר והא דר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון קשיא לר' עקיבא דמוקדה שמוציא והלך עד האחרונה:

א"ל סיפא דמתני'. דמוקדה ר' עקיבא מירי (באחד) [באומר] לא יפטור כים זה מן ההקדש:

הדרן עלך העלית חסלת מסכת מעילה

חדושי אגדות – מהרש"א

אנא אזילנא כו' שהוא כבר הגיע להוראה והיה חבירו של ר"ש חז"ש לו מעקימת פיד ניכר שת"ח כו' ר"ל שאתה מחזיק עצמך כת"ח לפני להורות ועגשיה ופרש"י שמפורש באגדה שנטה למות כו' ובקש עליו רחמים כו' וכן מוכח שחזר דמשמע כשחזר למקומו אמר אני ראיתי ברומי כו' וק"ל:

נודמן לה מלאך ג' פעמים כו'. פירש"י ג' מלאכים דג"פ כתיב בפסוקים זה אחר זה ויאמר לה מלאך גו' לומר לך שעל כל אמירה שלח לה מלאך אחר ועיי' פיי רש"י בחומש וק"ל:

יבא בעל הגם מ"מ כו'. שאל מין אחד לחכם אחד שנתחזקה העיקר ע"י השד ולולי זה נתבטלה והשיב לו לפי שדאי ביטול מצות כאילו לא ניתן בלב הקיסר אלא ע"י השד לכך נגזר עליו מן השמים שהוא בעצמו יבטל הגזירה וק"ל:

סליק מסכת מעילה

דף יז.

שלא ישמרו את השבת כו'. באו לבטל ג' מצות אלו אשר נתנו לישראל להיותם מוגדלים הבדל גדול מן האומות בשבת ובמילה כתיב אות היא ביני וביניכם ולפי שהאשה אינה במילה בא לה הבדל מבין האומות במצות הטבילה וכמ"ש בכריתות שלא נכנסו ישראל בברית כשקבלו התורה אלא במילה: בטבילה שהכנסה לברית באשה לא היה רק בטבילה ורבי ראובן הטעה אותם לומר דלא נתנו להם אלא משנאה אותם דמי שיש לו אויב כו':

דף יז:

דלמא עגיש ליה ר"ש כו'. גם בזה קאמר שהיה מלומד בכך כדאמרינן בפרק במה מדליקין נמי בעובדא דמערה והיה מפחד על בנו ר"א שלא הגיע עדיין להוראה כל כך אבל ר"י בעצמו לא היה מפחד אמר

רשייש

דף ב.

כתב התנ"י ט בשם הרמב"ם

הביא אחר כריתות מעילה מפני כו'. לכאורה בפשוט י"ל דכ"ה הסדר בויקרא תחלה חטאת קבוע דבאה על חייבי כריתות ואח"כ קרבן עולה ויורד ואח"כ אשם מעילות:

נמרא ואי תנא שחטה בלילה ה"א הואיל זורק דמה ביום כו'. כצ"ל עתה"ה שחטן בסופו:

רש"י ד"ה וכן אם שחט בלילה. והאי כל דכן הוא כו'. ועתה"ה שחטן ולעד"נ דבהך בבא אתי לאשמעינן דאף דזרק ביום מ"מ לא יצאו מידי מעילה. ולהכי בבבי קמייתא דלא מיירי בזריקה הוה רבותא בהיפך. אבל הכא הוה רבותא דאף דהזריקה היתה כהונן מ"מ ל"י מידי מעילה דומיא דשחטן חוץ לזמנן כו' דהוה הרבותא בזה כמ"ש התוס' לקמן:

רש"י ד"ה או חוץ למקומן. מבשר זבח שלמיו וגו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה ואיזו היא שלא ה"ל שעוה"כ. וה"ה לכל הני כו' וה"ט דנקיט הני כו'. והוא דנוחק. ולכאורה נראה לפני סוגיין לקמן בגמרא דלר' יהודה דלכ"ע בהני דרישא אס עלו ירדו. אין בהן מעילה אלא מדרבנן. א"ש בפשיטות דר' יהושע מעילה דאורייתא אתי לאשמעינן דכל הנך דחשיב הכא לכ"ע אס עלו לא ירדו. ולכן דברי התנ"י ט בד"ה ושקבלו פסולין שתלה טעם מעילתן מדאורייתא משום דא"ל תקנתא. שלא בדקדוק דבל"ה נמי כיון דאס עלו ל"י ועוד דודאי מיירי שאין עוד דם הנפש דאל"כ עדיין יש תקנה שקבלו כשרים ויזרקו ויצאו מידי מעילה. אלא שהרמב"ם סתם ברפ"נ דהל' מעילה וכתב דאס נפסלו בדברים שיפסלו בהן הקרבנות כו' מועלין בהו מד"ם. ושיטתו הוא דאפילו בהך דאס עלו ל"י אין בהן מעילה ד"ת וכמו שבאר הלח"מ בפ"נ מהל' פהמ"ק ה"ז ע"ש:

רש"י ד"ה אימא כמאן דחנקינן דמי קמ"ל. והאי בעל הש"ס כו'. דבריו סתומין. ואולי יכוון למש"כ התוס' בד"ה ששחטן. דלפי ששנה כ"א בפ"ע לא חש לשנותם ביחד. וא"כ לא מוכח דין ששחט חרק בלילה אלא ממה ששנה ג"כ שחט בלילה חרק ביום ולכן הוה שפיר לא זו א"ז. והוה שכ' בדבור הקודם יה"ה אס שחט בלילה חרק בלילה:

תד"ה ששחטן. והדר תני לזא"ז כו'. פשוט דר"ל במאי דתני בתחלה שחטן בדרוס כו' ואח"כ תני שחטן בצפנן כו'. והצ"ק ל"ד בזה:

בא"ד והדר מפרש וכיצד קתני כו' שינוי מקום דדרום שאמרנו כגון כו'. כצ"ל:

בא"ד ובגמרא תני אפילו שניהם ובמשנה שיירי כו'. לכאורה תמוה דהרי תני שם במשנה אפי' הוא שוגג יהיא מזידה כו' והיינו דתרווייהו ל"מ למציה כדפי' הגמרא שם. וי"ל דמשמע להו מדתני ר"ח אמשנתינו אפי' כו' מוכח דזה הוה רבותא טפי כששניהם מתכוונים שלא לשם מציה בדרך אחד:

בסח"ד כיון דאשמעינן חדא כו'. כצ"ל:

תד"ה פשיטא. ועי"ל דלפי מה שפי' מורי ניהא כו'. ע"כ ר"ל מה שהביאו בשמו לקמן בד"ה חוץ לזמנו ע"ש. וא"כ היינו תירוקן קמא. ולולי דמסתפינא הייתי אומר דדבריהם אלו מקומם לעיל בד"ה שחטן אחר מה שהביאו בשם ר"י לשבש הספרים. וכוונתם ליישב הני' ע"ד שכתבתי ברש"י ד"ה וכן אס שחט:

דף ב.

רש"י ד"ה ומשני הואיל כו'. דכתיב ביה ירצה לכפר. עמש"כ בזבחים (כט ב) בס"ד:

בא"ד וכיון דהא זריקה חשובה כו'. נראה לצ"ל דהא שחיטה:

רש"י ד"ה אליבא דר". פרט כו' ושלגנו. ט"ס הוא וצ"ל תחתיה ושנשחטה בלילה:

בסח"ע הנקודות מויתרות כי הד"א:

תד"ה עלו. דלכ"ע לא ירדו. כצ"ל:

תד"ה ורבה. תימא אמאי שבק שנשחטה בלילה וגשפך דמה כו'. כצ"ל:

בא"ד ופי' הר"י דמיירי הכא בעוף כו' והכא לא מודה ר"י כו' דל"ד לניתנין כו' בזבחים ז ב. כצ"ל וכלא (כהמציין) לל"פ ר"י כו' אבל כו' פליג ר"י כו' בצפון כלומר כו' מיהו קשה כו' ולפר"י אמאי איתותב כו'. מכ"ז משמע להדיא דרבה ל"פ ארב יוסף בהא דלר"ש אף בעולת העוף שעשאה למטה דלא תרד (וזה שלא כדברי התוס' בזבחים (פל) בד"ה הניתנים ע"ש) ולכן שפיר נמחק בד"ח תיבות גבי זבחים שבדבריהם והצ"ק ל"ד בזה:

תד"ה ומי איכא. וכן גבי אפר חטאת בסוף התכלת. כצ"ל:

דף ג.

רש"י ד"ה קמ"ל. וכש"כ בהנך כו' דאית בהו מעילה. כצ"ל:

רש"י ד"ה איתיבי'. והעמיד השלישית בשינוי מקום מליקה. כצ"ל וכמש"כ לקמן בד"ה וקתני בפרק כו':

בא"ד ואוקימנא התם בגמרא דכל הני דתני התם היינו ששינה במקום מליקה. ע"ש היטב דאינו כן ועי' בתוס':

תד"ה והא. מתוך דר"א ניכר שהי' פשוט לו כו'. כצ"ל:

תד"ה שהכניסה. דאי ס"ד דמספקא ל'י ליבעי ליה הא כו'. כצ"ל:

בא"ד כלומר קבעי בעולת כו'. כצ"ל:

שם שהוא פשוט לו. כצ"ל:

דף ג.

נמרא א"ל רב אשי לרבא. בקדושין (עב ב) איתא כשמת רבא נולד רב אשי וע"כ כאן ט"ס:

רש"י ד"ה לא לעולם. ע"כ ל"ק רבה כו' או שיצאתה אם עלתה תרד כו'. וכן לקמן בא"ד הזכיר ויצאה ב"פ וכן בד"ה אבל. ותימה דיוצא באימורין אף לר' יהודה לא ירדו. ולר"ש אף ביצא דמה כמבואר כ"ז בזבחים (פל):

רש"י ד"ה א"ל בזריקה. אבל הא דאר"ג כו' היינו דפיגל בזריקה ממש כו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה א"ל ר"א. ופיגול דקמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה דכי היכי דקבע כו'. כצ"ל:

תד"ה קומץ. וא"ת ואיך ס"ד לומר כו'. כצ"ל:

בא"ד אבל שם פיגול חל משעת שחיטה כמו לענין להביא לידי קדושה. כ"נ דצ"ל:

בא"ד ומשני דמייתי כו' עד שעת זריקה כמו לענין להביא לידי מעילה. כצ"ל:

בא"ד (בדף הסמוך) כלומר ע"כ פקע פיגול כו'. כצ"ל:

דף ד.

רש"י ד"ה והא. היאך מביא אחרים השיריים לידי פיגול כו' ומביא השיריים לידי פיגול. כצ"ל:

תד"ה אי בעולה (בסה"ע). דלעולם מיירי בחטאת וקודם זריקה. כ"נ דצ"ל:

דף ד.

תד"ה הפיגול. משום דיש קק"ד דלא פסיקא כו' כגון בעולה אי אפי' ליתא לדר"ג. כצ"ל:

בא"ד כלומר שיהא מרוצה לאכול בהיתר ממנו אלמא דחשבה כו'. כצ"ל:

דף ה.

רש"י ד"ה שלן. או הבשר כו' עד סה"ד. תימה דמשמע דהדם נזרק כראוי בזמנו א"כ תיפוק ליה מטעם דכבר הוזה. אלא ודאי הכא לכ"ע פירשו דלן דמה וכן פרש"י בזבחים וכן התוס' שם:

תד"ה שקיבלו. ולא ניהא למימר דלזא"ז קתני בבח"ג כו' חד מילתא היא. נראה שכוונו למש"כ בר"פ הא"ש מקדש ע"ש:

בא"ד וא"ת א"כ ל"ל למיתני וזרקו פסולין בלל כו'. לכאורה יל"פ דהכוונה דפסולין לא קאי אחרקו. אלא פי' חרקו כשרין וכ"נ מפרש"י:

דף ה.

רש"י ד"ה אלא לעולם דמעילה. כדאמרן הכא ופסולים דתני גבי כו'. כצ"ל:

בסח"ד א"נ שאותו הדם דינו לישפך לאמה כדין שיריים. נראה דר"ל כדן שיריים שבצואר בהמה לאמרינן בזבחים (לר ב) דלכ"ע נשפכין לאמה. אבל מה שסיים דאי כו' טעונין יסוד אינו מכוון דהכי הל"ל דאי כו' ה"ל לכהן כשר לחזור ולקבל ולזרוק ויתכשר הזבח:

רש"י ד"ה ה"ג. היינו כשחישב פסול בקבלה כו'. ר"ל וסיריים אינם נעשים אלא בזריקה כמש"כ התוס' כאן ובזבחים (לר ב) רש"י ויתוס' וזה ללא כהגתה הב"ח:

רש"י ד"ה ה"ק אין לך. כגון כו' וגותר. כדי נסבי' דאפי' אס אינו עושה שיריים מ"מ אין תקנה לדם הנשאר דהרי גס הוא נפסל בלינה עי' ר"פ דלקמן:

דף ו.

גמרא ת"ש רש"א כו' כיצד לן לפני זריקה כו'. נראה פירושו לן הבשר כו' לאחר זריקה דהיינו שזרק כתיקונו בעוד יום. אבל בלן דהם בדלל היה שהות למזריקה לכ"ע מועלין. ובהי' שהות אתאן לפלוגתא דהיתר זריקה או היתר אכילה. ולפי"ז ל"פ ר"ש אסתמא דברייתא דלעיל (ד' ע ג ב). וכ"נ שפי' התוס' כאן ורש"י במנחות (קא ב). ופירושו כאן תמוה:

רש"י ד"ה לאחר זריקה א"מ בו. והכא ליכא למידק כו' דהא ס"ל לר"ש כו'. מוכח מדבריו דאפי' בפיגול אמרי' לר"ש כה"ע לזרוק כזרוק דמו וכן הבינוהו הבה"ז והצ"ק. ותימה לקרונו עומד לזרוק כיון דאסור לזרקו. וגדולה מזו אמרינן במנחות (קא ב) אלא הני מנחות מצוה לפדות ע"ש:

[רש"י ד"ה כל הפוקי ב'ו]. והיינו דאמרינן במס' מנחות הוא (בד' מז ב) הא איתותב ר"נ כו'. תימה דהלא למ"ד היתר אכילה שנינו אתיא דוקא כר"ג. וע"ש בתק"ה ולאז איתותב: ועד דאנב עיוני ראיתי דבר מתמיה בכ"מ בפ"ג מהלכות מעילה ה"א שכ' דסוגיא דפי"ב דמנחות כריי"ח רהטא. ותימה דנהפוך הוא דהתם אזלא דוקא כמ"ד דהיתר זריקה שנינו ע"ש (קב). ואח"ז מצאתי לשעה"מ בפ"ד מהלכות גירושין שעמד עליו בזה. וכן יתר דבריו שם תמוהים וכבר השיגם הבה"ז:

תד"ה ת"ש רש"א. ל"מ ליישב מתניתין אם לא כדר"ג. כצ"ל:

דף ו.

רש"י ד"ה בשר קק"ד. ואח"כ נכנס. תימה דמאי מעליותא בחזר ונכנס כיון דכבר נפסל ביצא. דע"כ לא אמרינן בזבחים (צ) מאי לאו דהדר עייליניהו. וכן ר"פ שם דאמר דהדר עייליניהו כ"ע ל"פ כו' אלא בסופא דוקא באימורי קק"ל די"ל דלא מיפסלי ביצא קודם זריקה. וכן במנחות (מז ב) לענין שתי הלחם דאר"פ דבהדר עייליניהו פלוגי היינו דנאמר דר"ע ס"ל דשחיטה לא מקדשא ולא איפסלו כלל. וכ"כ קשה בזבחים שם דקס"ד דטעמא דר"ע באימורי קק"ל דס"ל דלא מיפסלי ביצא. דא"כ מ"ט בבשר קק"ד. ועי' בתוס' שם (כו) ד"ה דלמא. והתני"ט שהקשה על מה שפרש"י לקמן בסופא ג"כ דמיירי בחזרו מהא דר"פ שם בזבחים דאמר דהדר עייליניהו כ"ע ל"פ. זה לך"מ דר"פ ל"ק שם אלא למידחי הכתנאי. אבל באמת לפי דקאמר רבינא ב"ש שם דמיפסלי ביצא. אפי' דהדר פליג ר"א. ומלא כהרמב"ם בפ"א מהלכות פהמ"ק הל' ל"ג דמשמע שדחה דברי רבינא ב"ש מהלכה ועצ"ק שנגע במקצת דברי אלה:

רש"י ד"ה וא"ח עליו משום פיגול כו'. אלא זריקה כשרה. והתוס' כתבו ביתר ביאור לענין פיגול לאמרינן כהרצאת כשר כך הרצאת פסול וכ"כ במנחות (מז ב). (והתני"ט ל"ד במש"כ בשם דפיגול יליף בגז"ש כו'. דל"כ הגז"ש אלא לענין נותר). ואף דמוקמינן לקמן ביצא מקצת בשר. דאפי' ר' יהושע מודה דאס נשתייר כזית בשר זורק אה"ד (פסחים עט) וכש"כ לר"א דס"ל שם (עו) דס אע"י שאין בשר וא"כ זריקה כשרה היא. מ"מ לענין בשר היוצא דלא מהני הזריקה ליה לאשתרויי באכילה דלקמן בסה"פ ה"ל לדיוכי' בזריקה פסולה ועי' לשון רש"י במנחות שם:

רש"י ד"ה וזריקה בתיקנה. צ"ל דזריקה:

תד"ה בשר. משום דאית ליה לר' אליעזר דאין זריקה כו'. כצ"ל ביו"ד:

בא"ד רע"א אין מועלין דקסבר זריקה כו'. כצ"ל:

תד"ה שלא כתיקונה. כשנעשית הזריקה עצמה בפסול שפיגל בשחיטה כו'. כצ"ל:

תד"ה א"ל. וקשיא כו' דהא פי' במתניתין שאין לדמות. לכאורה תמוה דהא כתבו שם דשארי פסולים חמורי מיוצא. א"כ איכא למימר דמקשה ליה מק"ו. וי"ל דכוונתם דכיון דבשאר פסולי אף ר"ע מודה יא"כ ע"כ צריך לחלק בין הא דמחשבין על האכזר להא דר"ע וא"כ מאי מקשה ליה ודו"ק:

בא"ד והא דקאמר והא אבוד ושרוף דליתנהו בעולם כו'. כצ"ל:

דף ז.

רש"י ד"ה אמר רבא. אימא מחשבין על העומד כו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה אלא ששחט שניהם בב"א. כגון ששחטום שני כהנים כאחת. עתו"ח. ומש"כ א"נ כאן מיירי מזריקת הדם. נראה דט"ס הוא וצ"ל בקבלת הדם ועי' בתוס':

תד"ה חישב. וגם לא קמבעי' כו' דהא גמי פשיטא דפיגל. כצ"ל:

תד"ה א"ל (בסופו). מלאיתיי מדיני הטומאה. כצ"ל:

תד"ה אלא. והכא פשיט ליה דא"מ בנשכין כו'. כצ"ל:

תד"ה לכפר. ויס"ג כו' והלא פסול הוא שהשיב לו כך הזקן. כצ"ל:

תד"ה תשובה. כאילו היו מאותו שזרק דמו. כצ"ל:

דף ז:

גמרא (בסה"ע) אר"ח ליוצאין כו'. נראה דר"ל דינא חוץ לחומת ירושלים. דאילו חוץ לעזרה הא ס"ל לריו"ח בזבחים (סוף דף פט) דבשר קק"ל שינא לפני זר"ד כשר. ועי' בהראב"ד ובכ"מ בפ"א מהלכות פהמו"ק הלכה ל"ב. ועי"ל דר"ח קאי ארישא אבשר קק"ד ואידי דתני שם ליגנא דאין מועלין תני ג"כ כספיא גבי קק"ל כן וכה"ג כ' התוס' לקמן (ח) בד"ה נזרק דמן. וכנ"ק מלשון רש"י:

תד"ה אריו"ח. י"ל דל"ד דאי אמרינן דטעמא כו'. כצ"ל:

תד"ה ועל זה. ועל האימורים נמצא מע"ד בקק"ד להקל ולהחמיר. כצ"ל:

תד"ה הא ממונא. דאי למ"ד היתר זריקה א"כ כו' ר"ל לאחר שניתר לזריקה כו'. משמע דאף לענין הבאת אימורי קק"ל למעילה ולהתחייב משום פיגול כו' הוה ג"כ משנראה לזריקה וצ"ע בזה:

דף ח.

תד"ה ובלינה. שהרי ההזאה ביום המליקה ואל"כ איפסל כו'. כצ"ל:

בסה"ד ומשעת מליקה מונין. נראה דנ"מ אס הזח דמה בצמצום עם שקעה"ח דא"ת דמונין משעת הזאה ה"ל לתת יום המחרת תחת יום המליקה ותהא נאכלת לילה ויום וכה"ג אמרינן בדברכות (ט) ע"ש:

תד"ה ואין מועלין בה. בדין ח"ל למיתני חה"ע עם פה"ג דתרויהו ו"ס לגבוה כו'. תמוה דהא ל"ד אהדדי כלל דחה"ע נאכלת לכהניס ולכן אין בה מעילה אחר הזאת דמה. ופה"ג דארבה אין בהם לכהניס כלום לכן מועלין בכולן. וי"ל להניג דכצ"ל דבין ה"ל למיתני (ר"ל בתחלה) עולת העוף עם פה"ג דתרויהו סלקי לגבוה כולוה:

בסה"ד ואף משתצא לבה"ד מועלין בה. תמוה דהא קתני בה ומועלין בה עד שתצא לבה"ד. וי"ל דט"ס הא וצ"ל ועד שתצא לבה"ד מועלין בה. ובאז בזה ליישב מדוע לא קדים למיתני פה"ג דהא אף בהו מועלין ס: בעורן לזה קאמרי דעולת העוף אף שתשרף כולה ונעשית אפר מועלין בה עד שתצא לבה"ד. ופה"ג אחר שיתק דבשר שוב אין מועלין. ועמש"כ לקמן דאף באימוריהן שנקטרין על המזבח אין מועלין משנשרפו:

תד"ה הוכשרו. מ"מ גבי פר ושעיר של יוה"כ כו' שהרי משל צבור הם כו'. אינו מדוייק דהרי פר יוה"כ של יחיד הוא. ופר הע"ד של צבור הוא. אלא החילוק הוא בין זמנס קבוע לאין זמנס קבוע עי' רפ"ב דתמורה:

תד"ה קרמו. וי"ל דמשום טבו"י נקטינן כו'. לשונם תמוה דהא כולוה דחשיב צריכין לקרימה דוקא. מחו"כ מטעמא שכתבו לטבו"י. ולענין לשחוט הזבח ולא בעינן קרימה:

תד"ה נזרק. פי' עליהן על הלחמים. כצ"ל:

תד"ה הקומץ. בזבחים בפ' בית שמאי (מב ט). כצ"ל:

תד"ה ופיגול. ובלינה דקתני אי מיירי בבאה עם הזבח. כצ"ל:

רש"י (בסה"ע) ופוסל אה"ת. לכאורה כיון דלתרומה אינו אלא כמו שני אותו קודש שנגע בו לא יפסלנה. יאולי כוונתו על הטבו"י עצמו. דהוא פוסל אה"ת:

דף ח:

גמרא ותני רב הוזה דמה. כצ"ל וכלקמן גבי מיצה וכמו שהעתיקו התוס':

שם והנשאר כו' חטאת הוא. כצ"ל וכן בסמוך וברש"י ותוס':

רש"י ד"ה לר"מ. דעביד לי' שלישי ופוסל מדרבנן. כצ"ל:

רש"י ד"ה אינו מעכב. וח"ע משום פיגול נותר וטמא. כצ"ל:

רש"י ד"ה דתני רב (צ"ל ותני רב). ומדקתני במתניתין כו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה אלא ארישיה. מלת באצבעו צריך למחוק:

תד"ה אר"ח. א"נ כגון שיצא וחתך כו' עם העצם כו'. כצ"ל ומלת כולו למחוק. ומה שהגיה הצ"ק דצ"ל עד העצם דעם העצם הוי מוס. תמוה דא"כ מה הוא שסיימו שאין זה פסול בעופות כו'. הרי עד העצם אינו מוס אפי' בבהמה כלאיתא בזבחים שם. אלא ודאי גרסי' עם העצם. ומשום דבעוף אינו פוסל אלא מחוסר אבר שלם. רק דק"ל דא"כ תיפוק ליה דאסור באכילה משום אמי"ה ועי' חולין (קב): ומש"כ יאח"כ מלקה. משמע דאחר מליקה אפי' קודם הזאה אס חתך פסול. והיינו ע"כ מטעם שכתבתי שם בקושייתי ע"ש. וי"ל דמפרשי דמה שתירץ שם ר"ח חותך באבר כו'. קאי לתרצו דלעולם כלאמרי' מעיקרא חתך ואח"כ שחט כשרה כו'. ומעיקרא דקאמר אלא אימא חתך ואח"כ קיבל כשרה ה"מ למיפרך כמו שהקשיתי שם אלא דעדיפא מיני' קפריך. ומה שאמר שם אחר שינויי דר"ח קיבל ואח"כ חתך פסולה ש"מ כו'. שיגרא דתירוצא קמא נקיט. ועיין לח"מ בפ"א מהל' פהמ"ק הי"ד:

תד"ה והא תניא. ומשני התם כתיב והגותרת כו'. כצ"ל:

רשייש . מעילה

דף ט.

גמרא קתני מיהת מיצה דמן. ק"ל הא מיצוי בחטאת הוה חצי מתיר דהזאה ודאי מעכבא ודחוק לומר דאתיא כר"מ בזמנחות (טז). ועוד לרשב"ל בזבחים (מא ב) דאף לר"מ א"מ בחצי מתיר מא"ל. וצ"ל דבכלל מיצוי דחטאת הוי גמי הזאתה:

במשנה פרים הנשרפים כו' ומועלין בהן בבה"ד עד שיתיר הבשר. ק"ל מדוע לא קתני דבאימוריהן מועלין עד שיתאז לבה"ד ונלע"ד דלפי דמצות הרמת והוצאת הדשן לא כתיבי אלא גבי עולה. לא ילפינן מינה אלא העשין על מזבח החיוצן דומיא לידה. ע"ד שאר"ש בפ' ב"ש בזבחים (מג) במשנה כל שאינו על מזה"ח כשלמים א"ח עליהן משום פיגול. וכעין תירון התוס' לקמן (י ב) ד"ה הכל מודים. [ודע דמשמע דחייבין עליהן משום פיגול כו' קאי ג"כ על הבשר שהרי ומועלין בהן כו' לא קאי אלא עלייהו לחוד ועמש"כ בזבחים (לה) וצ"ע :]

רש"י ד"ה קרמו בתנור. כמו שחיטה דקק"ד. הן גס קק"ל הוכשרו בשחיטתן ליפסל בטבו"י. ומחו"כ. וכה"ג דקדקו התוס' אחריו שם (נג ב). ואפשר משום דאינו הוו ג"כ קק"ד נקיט להו:

רש"י ד"ה ואין בהן מעילה. וכבר נעשית מצותן. לכאורה בכדי נקיט לה. ולקמן בלחה"פ לא כתב רק טעם דשעת היתר לכהניס. והרע"ב הוסיף מדילי' גס שם טעם דנעשית מצותו:

רש"י ד"ה הנהגה מאפר תפוח. היה צובר אה"א לצד א' של מזבח. שם איתא תפוח היה באמצע המזבח: שם ועושהו עגול כו'. כצ"ל:

דף ט:

גמרא הא אפר דלית בי' מששא אפי' לגבי מזבח לא יחזיר. כ"נ קצ"ל לפי' התוס':

רש"י ד"ה איכא דמותיב. דכי פקעה על גבי המזבח כו' ה"ה דאפי' אפר שפקע על גבי המזבח כו'. כצ"ל:

תד"ה וכולן. וקאי אעצמות וגידים כו'. כצ"ל:

בא"ד דהרבה דשן יש לתרום מלבד זה. כצ"ל:

בא"ד שעומד הדשן שע"ג המערכה לתרום. כצ"ל:

דף י.

תד"ה רישא. אבל ר"ש כו' בדמוכה בפ' יש בקרבנות כו' דמוקי לה באבודה שלא בשעת הפרשה. בגי' שלפנינו שם ליתא:

בא"ד לכן נראה להר"מ כו' אבל הכא דאם לא קרב החטאת היה מוסיף ומביא חטאת שמנה כו'. צ"ע דהתם גמי קתני באיזו בבות יביא מאלו ומאלו חטאת כו' ומדייק הגמרא שם הא אס הביא מא' מהן השני ויליכו ליה"מ ומוקי לה כרבי. ובל"ז דבריהם צריכין ביאור. ודברי בה"ז מגומגמין:

תד"ה הכל מודים. וא"ת ואמאי לא נקט יצא. ע"כ ר"ל יצא כולו וכמש"כ הבה"ז. וא"כ פליג רבא אדריו"ח דלעיל (סוף דף ו) דאמר דביוצא כולו לא אמר ר"ע. ואפשר דל"א ריו"ח אלא לענין פיגול נותק וטמא. אבל לא לענין מעילה:

בא"ד מיהו קשיא דבמתניתין תנן גבי עולה כו'. עצ"ק שהעלה דבריהם בצ"ע דהא כבר חילקו לעיל דהתם בעי' בגדי כהונה כו'. ולעל"נ דט"ס וצ"ל גבי פה"ג כו' דמועלין בהן בבה"ד והרי שריפתן שם ג"כ לא בעי' ב"כ דהא כשרה אפי' בזר כמש"כ הרמב"ס בפ"ז מהל' מעה"ק הל' ה' (והכ"מ שם לא הראה מקורו. והוא ירושלמי ס"פ שני שעירי). וכן בתירוצם צ"ל דשאני פה"ג כו':

במשנה וחייבין עליהן כו' ופיגול אין בהן. כצ"ל וכן בסוף מתניתין צ"ל ופיגול אין בו:

שם זה"כ כל שיל"מ אח"ע משום פיגול כו'. מש"כ התניו"ט דפה"ג דמן מתיר בשרן ועורן לבה"ד. משמע דחייבין עליהן משום פיגול ועמש"כ עליו בזבחים (לה) בס"ד:

רש"י ד"ה אח"ע כו'. דנותר יליף עון עון מפייגול. כצ"ל ע"ש בזבחים (מה א וב). ועתור"ע. וע"ש בזבחים בתק"ה יש לו מתירין דמאשר יקרב לא ילפינן לדבר שיל"מ. ועי' לעיל (ו ב) בתק"ה בשר:

דף י:

רש"י ד"ה ולא נהנין. אין מועלין כו' אלא מדרבנן כו'. עי' לעיל (ג) ובפירושו ובבה"ז וצ"ק שם:

תד"ה ולד. דא"כ ל"ל עיברה שנתה והא ב"ע כו'. כצ"ל:

דף יא.

ד"ה המפריש. ולא פי' אלו לחטאת כו'. וכן פי' הרע"ב. וכ"ע התניו"ט ל"ד דאפי' אמר אלו לחובתי מפורשין הן כו'. ואני אומר עליו ז"ל דל"ד דלפי מה שפירשו לקמן בהא דשהן ראויין להביא בכולן שלמים דר"ל דבכל מעה ומעה כו' וכפי שבאר דבריהם שם התניו"ט בעצמו. פשוט דאפי' אמר לחובתי ואף באמר אלו לחטאתי ולעולתי כו' גמי דינה הכי. ומה שהביא התניו"ט ממש"כ בזיר. אינו כלום דשם קאי על דינא דלקמן במת דשם מחלק במתניתין בין סתומין למפורשין. אבל ברישא דלא מחלק משמע דאפי' במפורשין (דבסופא) גמי. ועי' בתוס' דנזיר (כו) בסד"ה הא. אבל לפי' התוס' שהביא התניו"ט בד"ה מת בועי"ל הוה איכא דברישא מיירי ביותר סתומין מבסופא. ואין זה משמעות המשנה. אולם על מה שפי' הרע"ב ג"כ בסופא גבי מת שלא פי' אלו לחטאתי כו'. שם יפול עליו שפיר דל"ד:

רש"י ד"ה מפני. דבכל מנה ומנה כו'. לשן הרע"ב דכל מעה ומעה:

במשנה ירדו לשייתין. כ' התניו"ט דהוא לשון ארמית כו'. והוא ג"כ לשון עברי והיו שתותיה מדוכאים (ישעיה י"ט:י). כי השתות יהרסן (תהילים י"א:ג):

רש"י ד"ה ואימא. ונוקים דאידי ואידי כו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה אמר לך ריו"ח. כצ"ל:

תד"ה לול. לצד הקרן של מערב. כצ"ל. או כמו שהגיה הצ"ק של מזבח:

דף יא:

רש"י ד"ה אלא לר"ד. ביוה"כ אחר מא"ל. כאן צ"ל סה"ד:

רש"י ד"ה וכתיב התם ושמו. הני הוא דמועלין בהן. ל"ד דעגלה ערופה לא שמענו דיש בה מעילה ועי' לקמן (יג) תקד"ה אתיא:

רש"י ד"ה א"ד לימא כו'. דאי רבנן כו' היאך יכול לקלטן. כצ"ל:

תד"ה מה. לא חשיב האי דיוקא דלישנא קמא לראב"צ ויש גורסין איכא דאמרי בו'. כצ"ל:

במשנה המקדיש דישון בתחלה בו'. פירושי המפרשים בזה דחוקים מאל. ולעל"ג דר"ל דקדושה שהיה כהן קודם כבר אזולא לה כדקתני רישא. אבל אם הקדישו אדם עתה מחדש (וזהו שכונן במלת בתחלה) מועלין בו. ועי' בפ' הרע"ב ללכאורה כוונתו עגלמה. ואולי יכוון דדוקא אם הקדיש דמיו בעוד היותו בפנים ר"ל בהיכל דלא לא היה ראוי לשעריו ולשומו משום דכ"א אסור ליכנס שמה שלל"צ עבודה והוא באזהרת אל יבוא דר"פ אחרי. ותיכף כשהוציאוהו לעזרה דלא הי' ראוי לשומו נהנה ממנו מעל. משא"כ אם היה שהות לשומו קודם שנהנה ממנו. או שהקדישו לאחר שהוציאוהו לעזרה דהיה שהות לשומו קודם שהקדישו לא מעל. ובזה ינצל מכל גמגומי התוי"ט עליו:

תד"ה המקדיש. דהא ודאי דכל דבר יכול בו'. כצ"ל:

דף יב.

רש"י ד"ה אימא אידי ואידי. דהאי דכתיב ודשנו אח"מ בו'. תמוה דהאי במזבח החיצון כתיב כמבואר בפרשה:

תוס' (ברה"ע). דהי' קביעות מקום לדשן מנורה בו'. כצ"ל:

בא"ד דאכתי לא יצא לבה"ד שמח"ל. הלשון תמוה דמשמע שסופו לצאת לבה"ד והלא היא נשארה שם לעולם. ולבה"ד אין מוציאין אלא האפר שבתפוח:

תד"ה מנורה. בג"ש דשן דשן בו'. תימה ללא מצינו בקרא דשן אצל המנורה. ואולי כיון דכתיב בה בהטיבו הוה כמו דכתיב בה דשן וכדאמרינן בעלמא ושכ הכהן ובא הכהן זו היא שיבה בו'. אבל קשה כיון דלשן להכא אינו מופנה דילמא ילפינן מדשן דכתיב גבי הוצאת הדשן דהוא מחוץ למחנה. וי"ל עפ"י הא דאמרי' ביבמות (נד ב) איידי דכלוי' קרא לדרשה בו' ע"ש:

תד"ה ובי. ר"ח הדר בי' בו' דודאי בו' אלא מדרבנן בקדשים שמתו. כצ"ל ומלת כמו למחוק:

בא"ד (ע"ב). לא כמו שאתה סובר מתוך קושייתי בו'. כצ"ל:

בא"ד מיהו הייתי מקשה כך בו'. כצ"ל:

בא"ד דה"ה גבי קדשים שמתו שתהי' בהם מעילה. כצ"ל:

דף יב.

נמרא חובל והפרש. נראה דזבל הוא מה שמוציאה ומשליכה לחוץ. ופרש נקרא כשהוא עדיין במעיה י'כדכתיב בקרא וקברו ופרשו. ולכן לא פריך רק מפרש:

תד"ה ודמיו. דאפי' כי איכא מעילה מדרבנן ל"מ אלא קרן כדאימא בריש מבלתי' וכל לא מועלין בו' אף מדרבנן כדפי' במתניתין. כצ"ל:

תד"ה אלא. קס"ד בו' למוכרו וליקח מהן צורכי מזבח דומיא דקדשי בד"ה בו'. כצ"ל:

דף יג.

במשנה אילן ואח"כ נתמלא פירות שדה ואח"כ נתמלאה עשבים בו' וא"מ במה שבתוכן בו'. מה שהקשה התוי"ט מביצת תרנגולת ומחלב חמורה דלעיל. נראה דלק"מ די"ל דהתם מיירי בחלב שהי' בדליה וביצה שהיתה במעיה בשעה שהקדישם. ומה שהביא ראוי' בסד"ה רש"א לפסוק כר' יוסי מגדולי קונס דפי' דנזירים. עמשכ"ע שם (נו) בס"ה. ובר מן דין הא איסורא מיהא איכא אפי' לת"ק וכדאיתא בפסחים שהביא לעיל. ולכאורה ה"נ ראיה לפסוק כר' יוסי ממשנה דלקמן שרשי אילן של הדיוט הבאין בשעה"ק וכו'. ומדאיצטריך לאשמעיען בזה דאין מועלין ש"מ דבשאר גידולי הקדש מועלין. אבל י"ל דרישא מיירי דכשהקדיש הקרקע היו כבר שרשי אילן של חבירו לתוכה. וכן סופא כשהקדיש את האילן כבר היו שרשיו לתוך שדה חבירו. וכ"מ לישנא דנמרא בב"ב (כו ב) מדי אוריא בגידולין הבאין לאחר מכאן עסקינן. מכלל דלשינויא דרבינא שם לאו בכהי איירי:

שם ולד המעושרת. כצ"ל וכן לקמן. והקשה התוי"ט בדמאי קרי מעושרת לכלכלה שהופרש ממנה המעשרות והרמב"ם העתיק ולד המעשר. ונראה לאישתמיותי' מ"ז דפ"ט דבכורות מן המעושרים לפירושו מן העשיריים. ובגמרא שם (נט ב) הוה ס"ד דפירושו אותן שעיסר עלייהו ודחי שם דאינו אלא העשיריים ודיקא גמי בו'. וז"ל הרמב"ם שם בפירושו והוא מה שאמרו בתיקון מה שאמר מעושרין מאי מעושרין עשיריים:

רש"י ד"ה אילן מלא פירות. ובבכורים לא מיתוקמא שיהי' אין קרבין בו'. ועתוי"ט. ול"ג דמשום הא לא אוריא כיון דטעונין הנחה לפני המזבח שפיר מיקרי ראוי למזבח ומה שאח"כ נוטלין הכהנים משלחן גוה קזכו כמו בשר החטאת והאשם ודומיהן:

רש"י ד"ה וכן פרה של חולין. חדשה בו'. כצ"ל. והתוס' שכ' בסד"ה הפועלים מפרה של הקדש אולי ט"ם הוא. ועי' לקמן בתד"ה איתא (בע"ב) פי' הר"פ:

תד"ה אתיא. תדע מדאיצטריך בו' לאסור גזיה בו'. כצ"ל:

בא"ד (ע"ב) דע"כ צריך ללמוד מזכור לענין הנקה במעשר מגז"ש דהעברה העברה כיון בו' מוקדשים מזכור אלא לענין הנקה בו' כמו כן לענין מעשר ילפינן בו'. כצ"ל:

דף יג.

במשנה ראבצ"א נוהגין בו'. התוי"ט העלה בצ"ע על הרמב"ם בחבורו שהשמיט ד"ז ע"ש. ול"ג דהרי הרמב"ם מפרש בפיה"מ דראב"צ אתא לאפלוגי ולומר דמותר ליהנות ממנה והביא ראיה מהא דנוהגין בו'. ות"ק סבר דאין זה ראיה דהתם טעמא משום דמצית ללה"ג (ויש ט"ם בפירושו וז"ל תחת אינה מודה. אינו ראיה ובהגהת התוי"ט ג"כ ט"ם וז"ל לא שמעינן) ולכן לא הביאו הרמב"ם להלכה דלענין לתתה בלולב הוא פשוט דשרי מטעם דמללה"ג זה הביא בד"מ. ולשאר הנאות פסק דאסור כת"ק. אלא דלכאורה קשה מ"ש זה מהא דפסק הרמב"ם בפ"א מהלכות שופר ה"ג דבשופר של עולה לא יתקע לכתחלה. וי"ל דשאני הכא דאפילו הנאה גמורה אינה אסורה אלא מדרבנן מדקתני ולא מועלין לכן בהנאה דמציה ל"ג אפי' לכתחלה:

רש"י ד"ה וא"ל ר"ל. דדריש נסביה. כצ"ל וכן דבבור שאח"ז:

תד"ה ר"א. מה נסכי יין המנסכו בחוץ חייב אף ניסוך המים יהא חייב. כצ"ל:

דף יד.

תד"ה שבאשרה. אלא נהגין פריך דכיון שאין הקן מאילן של הקדש בו'. כצ"ל:

בא"ד כלומר ישול הקן בידו. כצ"ל:

בא"ד דהא אותם קנים שנשברו דומים בו'. כצ"ל:

בסה"ד הר"פ שי' לפרש בו'. כצ"ל:

דף יד.

רש"י (ברה"ע). על שם"ח מנה. כצ"ל:

רש"י ד"ה רב פפא. ונמצא מועל. הס"ד ומה"ד דללמא. וקאי על הקושיא ומלת אמרי שבגמרא נראה למחוק. ועלייהו שבדר"פ מפרש אצלם כמו ועליו מטה מנשה:

רש"י ד"ה אלא. שדעתו לבנותן בו ביום. כצ"ל:

תד"ה מותר. וא"ת ולמה הוזקקו לעשות כן מיד שחיללו בו'. כצ"ל. ור"ל למה הוצרכו לתת אותה לאומנין שהרי מיד שחיללוה על מעות האומנין ויצאה לחולין היו יכולין לחלל מעות תרומה החדשה עליה. והנה תירוצם הראשון פשוט. ובתירון הב' ר"ל דחיישינן דלמא אתי לאחולי הקטורת תיכף על מעות תרומה החדשה טרם שיוציאה לחולין ע"י חילול על המעות שיפריש לשכר האומנין. ואין הקדש מתחלל על הקדש. אבל עתה שהוא מפריש ליד האומנין (כהגהת הצ"ק) לא אתי לאיתרשולי. והצ"ק לא ירד לכוונתם במחכ"ת:

בא"ד א"ג ה"פ דליבא בנין כשיעור מעות הקטורת לולי בו'. כצ"ל:

דף טו.

רש"י (בסה"ע). דכתיב ואיש כי יאכל קדש בשגגה בו'. יש לתמוה דהא האי קרא בתרומה הוא דכתיב כדפרש"י שם בנימוקיו וע"ש בתי"כ. וי"ל עפ"י תירון התוס' בזבחים (נג ב) בד"ה ההוא ע"ש:

תד"ה קדשי מזבח. אם אכל בשר עולה זו ח"ז ומבשר עולה אחרת בו'. ל"ד לאפי' משני מיני זבחים ג"כ מצטרפין:

בא"ד וכן למ"ד לקמן דמעילה בש"פ בו'. שם לא איירי אלא בנהנה. אבל דבריהם יתכנו לאבא שאלו בפסחים (נג). ועמש"כ שם בס"ד בתד"ה אף ותבין. וגם תראה שדבריהם לקמן בד"ה אחד שכ' שאם נהנה בח"ז בשר בו' תמיהים מאד דבהנאה ליכא למ"ד דבכזית. ונ"ל דשם ט"ס וצ"ל שאם אכל כח"ז בו':

תד"ה מחוורתא. כלומר דבר ברור בו'. כצ"ל:

בסה"ד ואית בהו לבעלים כלומר בו'. כצ"ל:

תד"ה ואפי'. י"ל דשמא קסבר קב"ה לא היו בכלל העמדה. צ"ע דהא בתמורה (לב ב) איתא דלל"ה בין לריו"ח ובין לר"ל לרבנן קב"ה היו בכלל העמדה והערכה. וא"כ מנ"ל להש"ס דריו"ח ל"ל דרבנן אלא כר"ש דשם:

בא"ד א"ג בו' דהעמידו מחיים בו'. בנה"ש העלה דבריהם בצ"ע מהא שכתבו בחולין (קלה) דבעינן ההעמדה בשעת פדייה ע"ש. ול"נ דלק"מ לאטו ניבעי שתהא הפדייה תוכ"ד מהעמדה. אלא דכוונתם שם דבעינן שתהא העמדה בשעה שהיא ראויה להפדות ושם אינה ראויה הנזיה להפדות בשעת העמדה שהרי אינו רשאי לנזוזה. אבל הכא ראויה להפדות מחיים בשעת העמדה. וכגון בשעה שהיא מסוכנת ועומדת למות יכול להעמידה ולהעריכה כמה תהא שוה בנבלותה:

בא"ד ואפי' בקב"ה אמרי' בפ' כ"ש דליבא מעילה. כוונתם לאוקימתא דרב יוסף שם דטעמא די"א דלא מעל הוא משום דא"פ אה"ק להאכילן לכלבים. והגהת הצ"ק תמוה:

בא"ד אבל לשאר הנאות פודין בקב"ה כגון בו'. כצ"ל:

דף טו.

רש"י ד"ה וא"ל והרי תודה. ודם בו' וליתיב לא בפיגול ולא בטמא בו'. שייר נותר דנ"כ ליתי' בי'. והתוס' בזבחים (קט) בד"ה עולה לא נקטי אלא פיגול והביאם התוי"ט כאן ולא הרגיש:

רש"י ד"ה אלא תני. ע"א אמר לי רבי בו'. כצ"ל:

רש"י ד"ה ומצטרפין (במשנה). לאכול מכולן בש"פ בו'. סתם כא"ש בפסחים (לב ב) דאילו לת"ק דשם הוא בכזית. ולשון הרב האוכל כזית בו':

תד"ה בשלמא (בסופי'). לזרוק עליו אה"ד לכתחלה וחייבים עליו בבשר משום פיגול בו'. כצ"ל:

תד"ה כל הפיגולים. כבר בו'. עי' בדבריהם בזבחים (קט). ול"נ דהכא אשמעינן דמצטרפות ג"כ לענין טומאת ידים. דומה לבבא דכל הנבלות בו' הסמוכה דלד"ה מיירי לענין טומאה. וראיה לזה דהא לקמן (ז ב) על המשנה דהפיגול והנותר אין מצטרפין אר"י א"ש ל"ש אלא לטומאת הידים בו'. מכלל דכא"א דשנוי כאן דמצטרף בפני עצמו מיירי ג"כ בזה:

תד"ה אמר רב. ואיסור טמאה משום טמאה בו'. כצ"ל:

בא"ד (בד' טז) וא"ת ומ"ט בו' והא טומאת טהורה וטמאה משום נבלה. כ"ג דצ"ל:

בא"ד וא"ת והא בו' וכל הנבלות בין של טמאה בו'. כצ"ל:

בסה"ד כגון טהורה וטמאה בו'. כצ"ל:

דף טז.

גמרא ולוי אמר אפי' לאכילה נמי מצטרפין. עי' בתוס' שכ' דס"ל דאע"ג דבעלמא אין אחע"א הכא מודה בו' וה"ה דחילי נמי איסור נבלה אטמאה וק"ל מהא דאיתא בחולין (ק ב) דבריייתא רי"א יכול תהא נבלת עוף טמא בו' יצא זה שאין איסורו משום ב"ת נבלה בו'. ואולי י"ל דע"כ לא גלי לן קרא דיבא איסור נבלה ויחול בו' אלא בנבלת בהמה דחמירא לטמא במגע ובמשא. [וכ"א בזבחים (ע)] אבל נבלת עוף דלית בה טומאה וזלת בבית הבליעה לא שמעינן. אולם לפ"ז יקשה עדיין מהא דמכות (טז ב) ריסק ט' נמלים בו' ואחד משום כזית נבלה וע"ש בתוס'. [ואין סתירה להתוס' דמכות מהא דזבחים דהרי נבלת נמלה אין בה שום טומאה די"ל משום דשם נבלה אית ביה טומאה דהא גם חלב נבלה אינו מטמא] והרי בנמלים ליכא שום טומאה. לכן נראה לחלק דנבלת עוף קילא דהותרה מכללה אצל כהנים במליקה ועי' יבמות (נג ב) תמ"ה אר"י. שוב ראיתי לרש"ל בחולין שם שעמד על הסתירה משם להא דמכות ובתירונו יתיישב ג"כ הא דכאן. והמהרש"א שם משמע שמתוך הסתירה בדברי התוס' דמכות ע"ש ותמוה דא"כ נבלת עוף נמו:

שם א"ד פליגא אדרב. כצ"ל:

רש"י ד"ה ע"א קשה רישא. להא סיפא דקתני בין בחייה כו'. כצ"ל:

תד"ה מיתיבי. כדאמר התם ובת"כ לפי שא"ל חליפין. כצ"ל:

בא"ד וכש"כ משני אברים כו'. כצ"ל ותיבת כזית למחוק:

ריש ד"ה ועוד. אבל ח"ז מפרה כו' מצטרפין קשיא רישא אסיפא. כצ"ל:

דף טז:

תוס' ד"ה פתח. בין הבהמה הטהורה לטמאה כו'. כצ"ל:

ד"ה וקלסיה. דמסתבר טעמא דרב כו'. אולי צ"ל דריב"ח:

ד"ה וקלסיה (הב' בסופו). דאברייא דאברים כו'. בגליון הונה דצ"ל אמתניתן כו'. ועמש"כ בס"ד בנדרים (כו) בד"ה איתביה:

דף יז.

במשנה כלל אר"י כו'. ופסקו הרמב"ם בפ"ד מהלכות ט"א הי"א וכ"כ בפי' הכלל הזה אמת. וקשה להלא ביומא (פ"א) אמרינן דרבנן פליגי עליו' ע"ש. וי"ל דסקמך אסוגיא דסוכה (יז) דאזלא כוותי' ע"ש: תד"ה כל (בסופו). בגון שרץ ונבלה. הצ"ק הניה ומת במקום ונבלה ע"ש. ואישתמיטתי' שיטת הרמב"ם בפ'י ובחבורו שם דחשיב לנבלה ושרץ אין טומאתן שזה שזו מטמאה במשא. וזה א"מ אלא במגע. ותדע דגם התנן' ס"ל כן מדלא ציירו טומאתו ולא שיעורו כגון שרץ ונבלה:

תד"ה אר"ח. וזו חשוב להצטרף. כצ"ל:

ד"ה אילו (בסה"ע) שהוא כעסן וירא אני כו'. כצ"ל:

דף יז:

נמרא שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך ג' פעמים. עפרש"י ותנן'. אבל בב"ר פמ"ה איתא דרבנן אמרי ארבעה וריב"ח אמר חמשה:

במשנה השרץ והנבלה כו' א"מ זע"ז כו'. לפרש"י במשנה לעיל איתא כר' יהושע. אבל לשיטת הרמב"ם והתנן' שם סהבאתי י"ל דאתיא אפי' כרבנן:

נמרא אבל לענין אכילה מצטרפין. ומשמע דאף לענין כרת וקרבן קאמר. וכ"מ מדלא מוקי מתניתין אלא לטומאת וידם. וכ"נ להדיא ברמב"ם בפיו"ח מהלכות פהמ"ק הלכה י' וי"א. והתנן' בזבחים (עח) מוקי לה בדלא מערבן. וא"כ קשה ממשנה דכריתות רפ"ג דתנן משני מינין פטור וקאי גם אפיגול ונוטר ע"ש. ואולי י"ל דהכא מיירי שאלנן תכופות בלי הפסק בינתיים וכה"ג מחלק שם ר' מאיר במשנה (יב ב) ע"ש בגמרא:

רש"י ד"ה כי קדש הם. משמע כו'. אבל בגמרא הגי' הוא וכ"ה בפסחים ובמכות וע"ש בפרש"י. וכ"נ לקדש הם לא כתיב אלץ פסולי קדשים אלא באיסור זרות:

במשנה כבמזון שתי סעודות לעירוב. מש"כ הרע"ב שהם שמונה ביצים לדברי רבותי. במחכ"ת אנב שיטפני ל"ד דעי' בפ"ח דעירובין מ"ב דזה ליכא למ"ד. שוב נזכרתי שכ"כ גם הטור אור"ח סי' ת"ט יע"ש בט"ז סק"ח:

דף יח.

תד"ה תני. תימא כו' קאמר לר"ש ליצטרף היתר כו'. כצ"ל:

בא"ד כדקתני בירושלמי ברישא כו'. נ"ל למחוק תיבת בירושלמי. וכוונתם על המשנה דר"פ שם:

במשנה ערלה וכלאי הכרם מצטרפין זע"ז. מש"כ הרע"ב לאסור במאתים ביבש ובלח בנו"ט. ל"ד. וכך הל"ל בזמן במינו במאתים ושלא במינו בנו"ט או אפי' במינו ובגון המחמץ [עי' פ"ב דערלה מ"ו] :

שם אר"ש מ"ט כו'. התני"ט הביא בשם הרמב"ם דמסיים שאנו חוששין להשוות השיעור לטומאה בדברים שמטמאין לא בדברים שמטמאים. וכ"ע התניי"ט דלא נוח לו כו' ע"ש. לכאורה שפתי הרמב"ם ברור מללו דל"ח שיהיו שיעוריהן שוין אלא לענין הצטרפות המטמאין. אבל להצטרפות המתמאין ל"ח שיהי' שיעוריהן שוין (גם נראה שבתני"ט נפל ט"ס וצ"ל דהא אמתך לעיל טומאתו ולא שיעורו. גם לקמן שכ' "וחזה פירושו שבכאן". ט"ס וצריך להציגם אחר וי"מ כו'). אמנם ק"ל לפי מה שחילק הרמב"ם. מסוכה (יז ב) דפריך על רבה דאמר דמשה"ה לא מצטרפי סכך פסול ואויר מפני דלא שזו שיעוריהו להדדי מהא דהבגד והשק כו'. והלא סכך פסול ואויר אוויין כדברים המטמאין. אך לפי מה שהסקיף הרמב"ם כאן ביאור בדברי ר"ש. י"ל דהיינו הא דמשני התם כדקתני טעמא אר"ש מ"ט כו'. מלשון הרע"ב שכ' וכן כ"א מצטרף לקל וכולן מצטרפין זע"ז כו'. משמע דאפי' שלא כסדר השנוי במשנה. ולא כן פי' בכלים ועי' תניי"ט שם:

דף יח:

נמרא אין לי אלא אוכל. נהנה כו' מנין. כ"נ דצ"ל ולמחוק הו':

שם אי מה חטא כו' פגימתו והנאתו באחד. כ"נ דצ"ל דבי"ת:

רש"י ד"ה ואפי' לזמן מרובה. מנין שמצטרפין ויהא חייב. כצ"ל ומלת הנהגה למחוק:

תד"ה יכול. שאינה פוגמה כו' את בעלה. הגהת הצ"ק אינה מוכרכת:

תד"ה אכילתו. וכדפי' שם בתוספות. כצ"ל וכן בסה"ד:

דף יט.

נמרא שיכול מאי פשיטא נפש כתיב מ"ד כו'. לכאורה בפשטא משמע דאשמעינן דאף שחלוקין בשארי מצות מיחיד. משוח מציא פר ונשיא שעיר קמ"ל דכזה שוין וכדתנן בהוריות (ט) וע"ש בפרש"י. וי"ל דזה

רש"ש . מעילה

כבר ילפינן שם (ח) דקראי דחלוקת קרבנותיהם לא מיירי אלא בדבר שזונו כרת ושגגתו חטאת:

שם עד דביקע בקרדום ויפגם פגום. כ"נ דצ"ל בל"ו:

רש"י ד"ה עד שיצא מן ההקדש לחול. דקסבר דמאן דמיחייב חטאת כו' חייב באחריותו עד שיביאנו לעזרה וביון כו'. עי' ט"א מגילה (ח) בד"ה רש"א שתמה מאד ע"ז. וכ' דגי' שלפנינו כיון שהוציא מעל נכונה:

תד"ה אקשיה (הא'). אלא אי קשיא כו' ה"ל להזכיר לענין חיוב דהא מעב"ג כו'. מה שנדפס בגליון כאן הנה' מנ"ק הוא שבוש. כי הכא לא הניה כלום רק לקמן בתירוצם שכ' כלומר מעב"ג הניה והוסקיף תיבת נפקא ע"ש:

תד"ה אקשיה (הב'). הא יש בהן מעילה דהיינו אימורי קדשים קלים או קדק"ד כו'. כ"נ דצ"ל:

דף יט:

[במשנה נהנה בכחצי פרוטה ופגם בכח"פ כו'. נראה דהו' מן ופגם הוא ו' המחלקת] :

רש"י ד"ה ור"ג. דכ"ש חמירי כ"כ שמביאין אחרים לקדושה ויש בהן מעילה. לכאורה תמוה דהא משקדשו קדושת הפה יש בהן מעילה כדתנן לעיל בפ"ב. ואולי יכוון דכיון דנתקדשו בכ"ש קדשו קדושת הגוף לאין להם פדיון כדתנן בר"פ י"ב דמנחות ולכן יש בהם מאז מעילה אחר מעילה ואפשר דגם ת"ק מודה בזה ובהמה דנקט ל"ל אלא לאפוקי כ"ש:

שם דכ"ש מקדשין כל דבר. כצ"ל:

תד"ה מ"ט. דכתיב יכפר עליו כו'. כצ"ל ומלת אשר למחוק וכן בסמוך:

בא"ד שהכ"ש מקדש מה שבתוכו. כצ"ל:

דף כ.

במשנה נתנה לחבירו הוא מעל. וכ' התני"ט בשם הרמב"ם בטוה"ג הבאה לו. וסייעתא לפסק השו"ע אור"ח סי' רכ"ג ס"ה וע"ש במ"א סק"ח:

שם נטל פרוטה של הקדש כו'. התני"ט הקשה דהא תו ל"ל. ולי י"ל משום דרצה לאשמעינן דינה בבלן: תד"ה נתנה לבלן (בסופו). בישראל מיירי ממקטני חבירו. הן מצניו בשבת (קט) דתנן לחבירו ומוקי לה ר"פ בחבר נכרי. ועי' תנן' סוכה (לט) ד"ה הלוקח. ולשונם בב"מ דבעובד כוכבים לא שייך מעילה ור"ל וא"כ לא שייך למיתני וחבירו לא מעל:

המשנה בולן מעלו. התני"ט העתיק הירושלמי מה שמחלק בין הא דהכא להא דתרומות פ"ד מ"ד ע"ש. ול"נ דע"כ גמרא דיון ל"ל הך חילוק דהירושלמי דא"כ היאך רצה לפשוט ממתניתין בעיא דאמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזיל וזבין ליה כורא דהתם הרי זבין בב"א ומומה להך דתרומות. וע"כ צריך לחלק לגמרותינו כמו שחילק הר"ש שם בתחלה מדעת עצמו ע"ש:

תד"ה השליח. כדאמרינן כו' דילפינן חטא כו'. והרע"ב כתב מקרא דואשמה הנפש ההיא כו' והוא מפ' הרמב"ם ועתניי"ט. ואנכי תמה דהרי מקרא זה לא כתיב אלץ מעילה רק בגזל הנר בפ' נשא:

דף כ:

רש"י ד"ה ש"מ מוסיף ע"ד הוי. מה שהוסיפו בד"ח מלת שליח וכן בתנן' הוא לל"ץ כמבואר:

בא"ד וזבין ליה כורא שהוא פי שנים. כצ"ל:

דף כא.

במשנה כיצד יעשה נוטל כו'. מפרש"י ותנן' וכ"נ מהרמב"ם בחבורו בפ"ז מהמ"ע ה"ו. דבהקדש יכול לחלל אף שהוא ברשות אחר כמש"כ התנן' בב"ק (סח ב) ד"ה הוא. והרע"ב נמשך אחרי הרמב"ם בפ'י ולא מחוויר:

החנווני. ושליח נמי לא מעל שהרי עשה שליחותו. זה אינו לפי המסקנא דלקמן בגמרא:

תד"ה הבא לי בחציה. שמן ופתילות. הס"ד. ומה"ד

והלך והביא לו. בחציה כו' ושינה כו' הד"א. כצ"ל:

תד"ה אר"א. וקאמר דמה שיזיעו במעטן כו'. כצ"ל ומלת בגמרא' למחוק:

בא"ד אע"ג דאיהו לא עביד חשוב משקה. כצ"ל:

דף כא:

רש"י ד"ה והביא בשלשה. סלעי בסף כו'. כצ"ל וכן לקמן בפ'י הגמרא:

רש"י ד"ה ואם הפקידן (במשנה). לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד. וכ"כ בקדושין (נג ב). אבל הרמב"ם בפ'י ובחבורו כ' דגם המפקיד לא מעל (וכ"כ הרע"ב אחריו). ועי' מה שהקשיתי עליו (שס נ) מהא דנוכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל לפי הטעם שפרש"י שם. ונראה דהרמב"ם ס"ל דשם הטעם כמו שפרש"י בחגיגה (י ב) ע"ש:

תד"ה פרוטה. ואע"ג דספיקא היא כו' ר"ע לטעמיה כו'. בתוספתא איתא להדיא כאן בדברי ר"ע דמביא א"ת:

בא"ד תימא ליבטל כו'. מש"כ התנ"ח ואפשר דאתיא כר"י דסבר מצ"מ לא בטיל. זה אינו למש"כ התנן' במנחות (כב ב) ובש"מ דביבש ביבש אפי' ר"י מודה דבטיל ע"ש:

סליק מסכת מעילה. בעזרת שוכן מעלה: